LUCA DI FULVIO

FATA CARE A ATINS CERUL

O dragoste impresionantă și visuri pline de ambiție în Veneția secolului al XVI-lea

virtual-project.eu

LUCA DI FULVIO

FATA CARE A ATINS CERUL

Original: *Das Mädchen das den Himmel berührte* (2013)

Traducerea:
GRAAL SOFT

virtual-project.eu

2015

De-aș vorbi graiurile oamenilor și ale îngerilor…
de-aș avea darul profeției și de-aș cunoaște
toate misterele și toată știința și de-aș avea toată credința
încât să mut munții, dar n-aș avea dragoste, nimic n-aș fi.

Sfântul Pavel, *Epistola către Corinteni*

PARTEA ÎNTÂI

Roma – Narni – Apeninii Centrali – Marea Adriatică
Izvoarele Padului – Teritoriile Adria – Mestre – Veneția – Rimini

1.

1515 d.Hr.

Carul de rahat, cum îi ziceau în cartierul dell' Angello, trecea o dată pe săptămână. Lunea.

În lunea aceea, după cinci zile de ploaie torențială, carul de rahat înainta cu greu pe ulița îngustă a Pescăriei, abia trecând, cu butucul roților zgâriind câteodată zidul caselor. Cei șase pușcăriași puși înlănțuiți în urma carului se afundau în noroi până la glezne și icneau de efort, căznindu-se să scoată roțile din gropile în care se împotmoleau. Izmenele lor de lână proastă, grele și găurite, erau năclăite până la vintre. În fața carului mergeau alți doi pușcăriași, legați cu lanțuri unul de altul, care trebuiau să adune gălețile pline de gunoaie și de excremente din fața porților caselor sau din curți și să le arunce în imensa troacă pusă în car. Pe cei opt pușcăriași îi controlau patru oșteni, doi în fața și doi în spatele puturoasei procesiuni.

În spatele carului se adunase o mică ceată pestriță, alcătuită mai mult din străini decât din romani, cum adesea se întâmpla în Cetatea Sfântă. Erau doi învățați germani, cu cărți grele la subraț, trei maici cu glugi mari cu vârfuri ascuțite răsucite în sus, care înaintau cu capul plecat, un sarazin cu pielea ca alunele prăjite, doi soldați spanioli, cu pantalonii lor colanți cu un picior galben și unul roșu, care pășeau cu ochii întredeschiși ca să-și domolească durerea de cap, după ce-și petrecuseră noaptea într-un han, și care acum se grăbeau să ajungă pe unde erau încartiruiți ca să nu fie declarați dezertori, și mai era și un

indian, cu turban și cu o cămilă care răgea, deranjată de frig, aflată în drum spre un circ de pe celălalt mal al Tibrului, și un negustor evreu, pe care-l recunoșteai după bereta galbenă impusă de lege. Și cu toții, de-a valma, aveau pe chip o expresie dezgustată din cauza groaznicei duhori, care era din ce în ce mai rea pe măsură ce se apropiau de piața Sant' Angelo în Pescheria, unde miasmei carului de rahat i se alătura cea a resturilor din piața de pește, care putrezeau pe jos de șase zile.

Când ajunseră în piață, lumea înghesuită trecu de carul de rahat și se pierdu în micul Babel de personaje care umpleau Sant' Angelo în Pescheria.

Și negustorul, al cărui nume era Șimon Baruch, iuți pasul, uitându-se nervos în jur și dezvăluind o fire temătoare. Încheiase o afacere foarte bună în piața de funii din apropiere, vânzând un număr mare de frânghii împletite care tocmai sosiseră la bordul unei ambarcațiuni ancorate în portul Ripa Grande, și reușise să scoată toată suma în bani peșin în loc de obișnuitele cambii. Așadar, înainta adus de spate, strângându-și pe el mantaua cu amândouă mâinile, îngrijorat că săculețul din piele, plin de monede, ar putea să-i fie furat pe străzile Romei.

Șimon Baruch îl băgă de seamă pe demnitarul unei țări exotice, cu mustăți mari răsucite, însoțit de doi harapi uriași cu iatagane cu intarsii, cu plăsele din colți de elefant. Văzu jongleri cu piele măslinie, poate macedoneni sau albanezi. Și un mic grup de moșnegi, așezați în fața caselor lor, pe scaune de paie, care jucau zaruri, într-o cutie de lemn așezată pe pământ. Apoi, trei femei sărmane care se învârteau în jurul tejghelelor de marmură pentru pește pe care de-acum zăceau câteva coșuri de răchită, cu macrouri din Isola Sacra și cu bibani de Bracciano. Femeile cotrobăiau printre resturile aruncate pe jos, în căutarea unui cap sau a unei cozi care să dea gust zemii din ierburi sălbatice, adică tot ce aveau să pună pe masă în seara aia. Două aveau în jur de patruzeci de ani și buzele, strânse de frig, erau nefiresc încleștate, trădând o lipsă considerabilă de dinți în gură. În schimb, a treia era foarte tânără. Avea păr roșcat și o piele care se bănuia albă și transparentă ca alabastrul sub jegul care o acoperea. Șimon Baruch se gândi că semăna cu Susanna pândită de bătrâni din episodul cărții profetului Daniel.

— Dați-vă-ncolo, curvelor, că, de nu, vă arunc și pe voi în troacă, zise unul dintre pușcăriașii de la carul cu rahat, apropiindu-se de resturile de pește cu lopata-n mână.

Oștenii râseră și le făcură semn femeilor să se îndepărteze.

Șimon Baruch înaintă cu capul plecat spre Teatrul lui Marcellus, unde în sfârșit punga cu bani ar fi putut fi în siguranță. Însă se întoarse să se uite încă o dată la fata ispititoare cu părul ca arama și observă că-i arunca o privire unui puști zdrențăros, cu o carnație gălbejită și păr lung, murdar, aproape lipit de cap, care stătea așezat ceva mai încolo printre gunoaiele din Portico Ottavia, aruncând cu pietre într-o capră care păștea urzici și paracherniță. Pentru o clipă, lui Șimon Baruch i se păru că-l zărise deja pe puști, poate chiar în dimineața aia, la piața de funii. Și în timp ce-l privea fix, cocoșându-se și mai mult, puștiul îi strigă privindu-l în ochi:

— Bereta voastră-i de stofă bună, jupâne evreu! Să înfloreșți și să prosperi!

Șimon Baruch se întoarse brusc, fără să răspundă, și văzu că un puștan cu o față uimită, sprijinit de zid pe partea cealaltă de piață, venea repede spre el cu mâna întinsă. Era un uriaș, mare și lat, cu păr des și spălăcit, ca nutrețul pentru asini, și cu o tunsoare ca de animal, care aproape făcea să-i dispară fruntea. Era îmbrăcat în zdrențe și-și mișca într-un fel caraghios picioarele puternice și scurte, clătinându-se pe trunchiul îndesat. Și brațele erau scurte, oarecum disproporționate. „Semăna cu un pitic uriaș”, se gândi negustorul. Chiar de la prima privire îl socoti un dement. Însă fu sigur de asta când uriașul, strângând ochii ca și cum s-ar fi temut să nu fie cotonogit, vorbi cu o voce guturală, lipsită de nuanțe, într-o limbă ciudată, în care silabele se amestecau între ele:

— Doi firfirici, jupâne... Ai bunătate de doi firfirici de pomană, ilustre domnia voastră.

— Dă-te din drum, îi zise grăbit negustorul și-și agită o mână în aer, ca și cum ar fi gonit un muscoi.

Uriașul își apără înspăimântat fața, dar rămase înțepenit locului repetând:

— Un firfiric, jupâne preabunule... un firfiric doară.

Apoi, chiar dinaintea fațadei bisericii Sant’ Angelo, îl apucă de un braț, cu mare forță.

Șimon Baruch se întoarse speriat.

— Să nu m-atingi pe mine cu labele alea împuțite! mârâi la el, încercând să-și ascundă spaima care-i și luase suflul.

Exact în clipa aceea, un băiat de vreo șaisprezece ani, cu pielea închisă și cu părul negru ca smoala, slab și dezlânat, cu o șapcă galbenă pusă arogant într-o parte pe frunte, dădu colțul la biserică, alergând. Băiatul aproape se împiedică de negustor și se agăță de spatele lui să nu cadă.

— Iertare, domnule, se scuză imediat, dar apoi, văzând bereta galbenă pe care o purta și celălalt, adăugă:

— *Shalom Aleichem,* și lăsă capu-n jos în semn de respect.

— *Aleichem Shalom,* răspunse mecanic Șimon Baruch, pe de o parte, liniștit de vederea unui coreligionar, pe de alta, încă agitat fiindcă nu reușea să se desprindă din strânsoarea dementului.

— Nu, io văzutu-l-am primu'! protestă uriașul, aprinzându-se de furie, întors către nou-sosit. Jupânul cel bun mie-mi dă de pomană! și, ținându-l de braț pe negustor, îl îmbrânci violent pe băiatul cu beretă galbenă.

— Cară-te!

— Lasă-mă, nenorocitule! zbieră Șimon Baruch către dement, cu o undă de spaimă în glas.

— Lasă-l! zbieră și băiatul și se năpusti curajos spre uriașul care însă, cu un pumn în stomac, îl făcu să se îndoaie.

Dar băiatul nu se lăsă și iar sări pe el, lovindu-l în față.

Uriașul scoase un sunet gutural, dădu drumul negustorului, îl înșfăcă înfuriat pe băiat, îl răsuci în aer și îl aruncă înspre Șimon Baruch, trântindu-i astfel pe amândoi la pământ.

Gărzile, care la început se grăbiseră să liniștească încăierarea, se puseră pe râs văzându-i în noroi pe cei doi cu berete galbene ca și cum s-ar fi luptat între ei. Și toate vânzătoarele de pește râdeau, cu mâinile-n șold, făcând să le tresalte țâțele. Și râdeau demnitarul marelui vizir și cei doi harapi cu iatagane. Și jonglerii albanezi încetaseră să mai arunce cu bilele lor în aer și cei doi soldați spanioli, deși nu încetiniseră pasul, mergeau de-a-ndăratelea ca să nu piardă spectacolul. Până și învățații germani se opriseră și-și puseră pe nas ochelarii.

— Omoară-i! zbieră puștiul care dădea cu pietre în capră, ceva mai încolo, întărâtându-l pe dement.

Și ocnașii se puseră pe râs și unul îi strigă uriașului:

— Arată-le ce poți! Ia-i în șuturi!

Atunci prostănacul îi trase un șut în burtă băiatului cu beretă galbenă, care îl ajuta pe negustor să se ridice. Băiatul gemu, se întoarse către Șimon Baruch și îi spuse, cu ochii plini de groază:

— Fugiți odată, pentru numele lui Dumnezeu!

Apoi, urlând, se aruncă asupra uriașului, cu forța disperării, îl lovi iar și o luă la goană.

Uriașul se luă după băiatul cu beretă galbenă, spre malurile Tibrului, și numaidecât puștiul cu tenul gălbui se luă după el urlând:

— Jidan de rahat! Ești mort, jidan de rahat!

Șimon Baruch se gândi că ar fi trebuit să-l ajute pe tânărul coreligionar. Însă numai o clipă. Apoi, spaima care-i tiraniza viața avu câștig de cauză și negustorul o luă la goană în direcția opusă, către Teatrul lui Marcellus.

Vânzătoare de pește, ocnași, oșteni și toți oamenii adunați în Sant' Angelo în Pescheria râdeau, cu privirile ațintite pe puștiul și pe uriașul care se luaseră după tânărul cu bereta galbenă.

În zăpăceala asta, fata cu piele de alabastru care scormonea printre resturile de pește întinse o mână spre un coș de răchită care se afla pe marginea unei plăci de marmură, luă cât putu de multe macrouri, le lăsă să alunece pe mânecă și apoi, în liniște, ținându-și răsuflarea, se îndepărtă fără ca vânzătoarele de pește să o observe.

Între timp, băiatul cu bereta galbenă dăduse colțul și cei doi urmăritori erau de-acum în spatele lui, continuând să strige insulte la adresa evreilor. Un bețiv care de-abia se ținea pe picioare se postă în mijlocul uliței, cu brațele desfăcute, și urlă la băiatul care tocmai venea spre el:

— Oprește-te, Iscariot scârbos!

Băiatul se opri la un pas de bețivan.

— Răspunde la această întrebare: de la unu la zece, cât de cretin poți să fii? îl întrebă.

Bețivul rămase nemișcat, cu o expresie tâmpă pe față.

Băiatul își scoase bereta și-i dădu cu ea în cap, râzând.

— Cât te gândești, mai trage-i o dușcă, fiindcă-i mai bine, îi spuse. Puse deoparte bereta și se întoarse spre puștiul cu pielea gălbejită și spre uriașul care de-acum îl ajunseseră din urmă.

— Mișcați-vă, le ordonă.

Bețivul se uită la ei fără să priceapă.

— Nemernicule, îi zise puștiul cu pielea gălbejită și scuipă spre el.

Merseră repede, toți trei împreună, în tăcere. Dădură colțul următor și atunci băiatul îi trase un cot uriașului.

— Idiot pocit, învață să mă lovești încet, îi zise.

Uriașul avea o privire înspăimântată și dezorientată.

— Iartă-mă, se smiorcăi.

Băiatul se întoarse spre ăl mai mic.

— Încearcă să-ți ții în frâu fiara. Se îndoi de șale. Mi-ai făcut zob stomacul cu șutul ăla, idiot pocit ce ești, îi zise.

— Cere-i scuze, îi porunci piciul dementului.

— Iartă-mă, Mercurio… scânci uriașul. Nu cuțite la Hercule, te rog.

— Nu, nu te tai cu cuțitul, nătărăule, zise Mercurio, îndreptându-se de șale.

Puștiul îi dădu un brânci uriașului.

— Ai să-ți aduci vreodată aminte că ai putere de elefant? îi zise.

— Da, Zolfo… încuviință rușinat uriașul. Hercule nătărău.

— Da, vezi să nu, bombăni Zolfo. Apoi se întoarse către Mercurio: Ai să vezi că va deveni mai priceput…

În clipa aceea, din piața Sant’ Angelo în Pescheria se auzi un urlet.

— M-au jefuit! Puneți mâna pe hoți! urla negustorul.

Se auzi hohotul de râs al mulțimii, care înțelesese ce se întâmplase și se distra mai dihai ca înainte.

— Sunt ruinat! Puneți mâna pe hoți! Blestemații! Blestemați să fiți!

Și, cu cât urla mai disperat Șimon Baruch, cu atât mai tumultuoase erau hohotele de râs ce se auzeau din piață, ca un vuiet, ca la teatru.

— Să ne cărăm de aici, zise Mercurio.

Trecură malul în dreptul insulei Tiberina și, în timp ce coborau spre o gură de canal ascunsă printre mărăcini, fata cu păr arămiu și piele de alabastru îi ajunse din urmă.

— Avem cina, zise ea mândră, arătând cele cinci bucăți de macrou pe care le furase.

— Avem mult mai mult, Benedetta, zise Zolfo.

Mercurio scoase săculețul plin de monede pe care îl furaseră de la negustor. Observă că pe piele era pictată o mână roșie.

Desfăcu șiretul, se ghemui și răsturnă monedele pe pământ. Soarele la asfințit făcu să strălucească monedele ca și cum ar fi fost jăratic scânteietor.

— Sunt de aur! exclamă Zolfo.

Mercurio rămase cu gura căscată. Numără repede monedele și le împărți câte două pentru el și câte una pentru ceilalți.

— Dar noi suntem trei… începu să protesteze Zolfo.

— Ideea loviturii e a mea, zise aspru Mercurio. Eu sunt cel care am pus la cale înșelătoria, voi în locul meu v-ați fi dat de gol imediat. Se uită la ei cu dispreț. Sunteți doar doi tovarăși, ba chiar unul și jumătate, fiindcă tembelul face doar jumătate. Și femeia doar ține de șase.

Își puse monedele în săculeț și îl legă la loc. Se ridică și arătă spre monedele de pe jos.

— Aia e partea voastră, și am fost mai mult decât generos. Dacă nu vă convine, lucrați pe cont propriu.

Apoi îi țintui cu o privire sfidătoare.

— E bine așa, zise Benedetta susținându-i privirea.

Zolfo se aplecă să adune monedele.

— Cel puțin ne-am lămurit cine comandă dintre voi trei, râse Mercurio.

— Vrei să mănânci cu noi peștele? îl întrebă Benedetta.

Zolfo se uită la Mercurio cu speranță.

— Nu îmi place să mănânc în tovărășia altora, răspunse brusc Mercurio. Dacă am nevoie de voi, știu de unde să vă iau. Ridică chepengul canalului. Și să nu-i spuneți nimic lui Scavamorto, că va găsi o modalitate să vă fure.

— Putem rămâne cu tine, zise Zolfo.

— Hai valea, zise Mercurio. Eu mă simt bine așa. Și locul ăsta-i al meu, răspunse Mercurio.

Apoi se strecură în gura de canal care era casa lui.

2.

Când Mercurio îi auzi pe cei trei îndepărtându-se în liniște, târșâindu-și încălțările prin noroi, se trase sub chepeng și începu să înainteze în patru labe prin galeria joasă și strâmtă, construită din mici pietre pătrate, întrerupte și acoperite de alge cleioase. Numai ce simți în palmă placa netedă pe care o

cunoștea foarte bine, că se și ridică în picioare, lăsă capul spre stânga, fiindcă știa că era acolo o ieșitură, în boltă, care trebuia evitată.

Jos acolo zgomotul Cetății Sfinte nu reușea să răzbată. Peste tot era liniște. O liniște grea, profanată numai de sunetul neîntrerupt al picăturilor de apă și de pașii grăbiți ai șobolanilor. Mercurio simți un gol în suflet. Și ca un fel de gheață-n stomac. Se întoarse până la chepeng, pentru a le spune puștilor că puteau petrece noaptea împreună. Dar când se iți pe malul apei, Benedetta, Zolfo și Hercule plecaseră. „Ești un cretin încăpățânat”, își spuse. Se întoarse pe urmele lui și înaintă prin hornul boltit din tuf, cu pilaștri de cărămidă plasați la fiecare zece pași. În centru se scurgea leneș un pârâiaș de lichid puturos de canalizare. După ce trecu de primii trei stâlpi de cărămidă, se strecură într-o nișă strâmtă, săpată în tuf. Frecă iasca pe care o avea în buzunar și aprinse o torță înfiptă-n perete.

Flacăra tremurătoare produsă de cârpele îmbibate în smoală ilumină un loc pătrat, înalt de o prăjină și mai bine. În mijlocul marii încăperi se ridica o schelărie nefinisată cu aspect nu neapărat stabil, alcătuită din patru montanți și grinzi să formeze platforma, largă de doi pași pe doi, în vârful căreia dormea Mercurio, ferit de umiditatea pământului, pe un pat de paie acoperit cu două valtrapuri pentru cai cu stema pontificală brodată pe ele, șterpelite și acestea dintr-un grajd. O parte din schelărie era închisă de o cuvertură grea, destrămată în mai multe locuri, care semăna cu o pânză veche de corabie.

Mercurio se sui pe scăriță. Înfipse torța într-o gaură pe care o scobise în zid cu dalta. Desfăcu săculețul furat de la negustor și răsturnă monedele pe blana de lemn a locuinței lacustre. Se uită la ele cum strălucesc. Le numără din nou. Douăzeci și patru de monede de aur. O avere. Dar, în loc să se bucure, îi răsună în ureche blestemul negustorului. Se înspăimântă că îl va paște o nenorocire. Se povestea că evreii încheiau pacte cu diavolul și că erau mari vrăjitori. Mercurio își făcu semnul crucii. Se uită la mâna roșie pictată pe săculețul de piele. I se făcu teamă de acel desen. Aruncă săculețul negustorului și puse monedele într-un alt săculeț, mai ușor, de pânză.

Luă o bucată de pâine uscată dintr-un sac de piele. Se înfășură în valtrapuri și începu să molfăie bucata de pâine,

luptându-se cu dorința de a ieși de acolo. Cam de vreo trei luni liniștea și singurătatea din canal îl îngrozeau. Se aplecă din culcușul suspendat să se uite în jos, spre fundul umed al canalizării.

— Nu-i pericol, își spuse cu glas tare. Mai mestecă încă puțină pâine, se aplecă din nou să scruteze pe jos. Se ghemui mai tare sub valtrapuri. Dormi, își porunci.

Dar nu reușea. În urechi îi răbufnea teribilul zgomot de acum trei luni, când apa invadase canalul. Și chițăielile șobolanilor care căutau o cale de scăpare. Făcu ochii mari și se așeză în șezut, adulmecând. Se uită în jos. Nu era apă. Canalul nu se inunda. Dar asta Mercurio știa deja. Scăpase de Scavamorto cam de un an, dar nu se obișnuise niciodată cu singurătatea. Și nu se obișnuise niciodată s-o admită.

— Mercurio… auzi el. Și iar: Mercurio… ești acolo?

Sări din culcușul suspendat, cu torța în mână. Se arătă la intrarea refugiului său și se trezi în fața lui cu Benedetta, cu Zolfo și cu Hercule.

— Ce vreți? V-am zis să plecați, făcu el.

Nu era în stare să le spună că era fericit că-i vede. Nu era obișnuit să spună anumite lucruri.

— La Hanul Poeților… începu să povestească Benedetta, cu lacrimi în ochi, uite, hangiul…

— Ne-a furat o monedă de aur! încheie Zolfo.

— Nu mă interesează, făcu Mercurio și-i agită torța pe la nas.

— Am dăruit peștii unor cerșetori, continuă însă Benedetta. Noi voiam să mâncăm ca ăi bogați… Atunci m-am dus la han și am comandat toate bunătățile și hangiul… m-a întrebat dacă aveam cu ce să plătesc. Eu i-am arătat o monedă de aur, iar el a vrut s-o încerce cu dinții, să vadă dacă-i bună. Apoi mi-a spus: „Moneda asta-i a mea. Dacă vrei, cheamă și gărzile Sanctității Sale și denunță-mă, asta dacă poți explica de unde vine moneda asta de aur, ținând cont că puți a hoață de la o poștă. Dispari”. A început să râdă și, pe când mă îndepărtam, îl auzeam că tot râde…

— Hoț blestemat! exclamă Zolfo.

Mercurio se uită fix la el.

— Și ce vreți de la mine?

Benedetta îl privi aproape surprinsă.

— Eu… începu să zică.

— Noi… se bâlbâi Zolfo.

Mercurio se uita fix la ei, în tăcere.

— Ajută-ne, zise în cele din urmă Benedetta.

— Da, ajută-ne, îi ținu isonul Zolfo.

— De ce aș face-o? întrebă Mercurio.

Puștii lăsară privirea în pământ. Urmă o clipă de tăcere.

— Hai să plecăm de aici, zise Benedetta. Se pare că ne-am înșelat.

Mercurio se uită în tăcere la ei. Păreau trei câini vagabonzi, ca ăia care se vedeau rătăcind prevăzători pe străzile Romei, în creierul nopții, toți numai piele și os, gata să li se zbârlească blana la cel mai mic fâșâit și s-o ia la goană la vederea unei umbre. Și asemenea acelor câini, și ei își dezveleau dinții, sperând să fie luați drept animale feroce, când de fapt le era teamă și de o singură aruncătură de piatră. Mercurio știa ce simțeau ei. Pentru că la fel simțea și el.

— Așteptați, zise în timp ce ei se întorceau să plece. Cine e hangiul ăsta care v-a furat moneda de aur?

— De ce, ce-ți pasă ție? zise Benedetta.

Mercurio zâmbi. Poate găsise o modalitate de a-i reține. Și de a-și păstra și propria mândrie.

— Mie, nimic, însă ar fi distractiv să găsim o metodă să i-o plătim.

— Trebuie să ne gândim, ezită Benedetta.

— Veniți, făcu Mercurio strecurându-se în refugiu. Să fie clar însă, vă ajut să recuperați moneda și pe urmă fiecare cu drumul lui.

— Sunt mulțumită c-o spui, replică Benedetta, fiindcă ideea de a avea un alt țânc de îngrijit chiar nu pot să o înghit.

Mercurio râse și le arătă deschizătura:

— Mai întâi doamnele.

Odată intrați și văzând locuința lacustră, puștanii căscară gura uimiți.

— Ce-i în spatele cuverturii? întrebă Zolfo.

— Vezi-ți de treburile tale, zise Mercurio cățărându-se în culcușul suspendat. Și amintiți-vă că locul ăsta-i al meu.

— E un canal, pute a rahat. Ține-ți-l. Cine vrea să trăiască într-un canal? îi zise Benedetta, urmându-l.

— Eu, răspunse Mercurio.

— Din partea mea poți chiar să te îneci aici, făcu Benedetta.

— Să nu mai spui asta niciodată! sări Mercurio, furios, cu ochii cât cepele.

Benedetta făcu un pas înapoi. Locuința lacustră se clătină. Puștii înlemniră.

— Ce idee idioată am avut, bombăni Mercurio, calmându-se. Se strecură sub un valtrap. Îl aruncă pe celălalt puștilor. Împărțiți-l, altceva nu-i. Și nu vă lipiți de mine.

Benedetta aranjă paiele și îi puse pe Zolfo și pe Hercule să se întindă. Apoi se lungi și ea.

— Nu stingi torța? îl întrebă pe Mercurio.

— Nu, zise el.

— Ți-e frică de-ntuneric? chicoti Benedetta.

Mercurio nu răspunse.

— Lui Hercule nu-i e frică de întuneric, zise dementul, cu mândria unui copil.

— Taci, îi făcu observație Zolfo.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare. Se auzeau doar fâșâitul torței și pașii grăbiți ai șobolanilor prin tunele.

— Le urăsc lăbuțele de rahat, făcu Mercurio, ca și cum ar fi vorbit cu sine.

Niciunul dintre puști nu vorbi.

— Acum trei luni fluviul a crescut pe neașteptate… începu încet Mercurio. Nimeni nu vorbi. După câte știa, ar fi putut să fi și adormit. Dar nu-i păsa, avea nevoie să povestească. Era prima oară când o făcea. Apa scârboasă a Tibrului a inundat canalul. Nu știam ce să fac… Apa creștea și tot creștea… toți șobolanii înotau și scoteau sunetele alea ale lor oribile… erau zeci… sute…

Se opri. I se tăia respirația-n gât, lacrimile îi urcau în ochi. Îi era frică. La fel ca atunci. Dar nu voia să o arate.

— Și dup-aia?… întrebă glasul Benedettei.

Zolfo se băgă în Hercule.

— Șobolanii se îndreptau spre punctul prin care intra apa… reluă Mercurio, cu un fir de voce. Mi-era silă de ei, nu mai văzusem atâția… și atunci m-am îndreptat în cealaltă direcție… către ramurile periferice ale canalului, cele mai soioase de dedesubtul orașului… și pe urmă… am întâlnit un nenorocit… un bețivan… Îl cunoșteam fiindcă-l furam de tot ce avea de fiecare dată când era beat… Și el… El m-a înșfăcat de haină și a zbierat la mine că trebuia să urmez șobolanii. „Șobolanii, zicea,

șobolanii știu încotro s-o ia. Înoată cu șobolanii.” Și eu… eu, nu știu de ce, l-am ascultat… era doar un bețivan de rahat… „Du-te cu șobolanii!” urla. Atunci, chiar dacă mi-era silă de ei, i-am urmat… iar unii se urcau în spinarea mea și pe cap… și scoteau sunetele alea… scârboase…

Benedetta se înfioră. Zolfo se agăță de Hercule.

— Apoi apa a invadat totul și șobolanii s-au cufundat… Nu vedeam nimic, dar în timp ce înotam, pe sub apă, îi simțeam… îi simțeam cu mâinile… și credeam c-o să-mi explodeze plămânii… Mercurio gâfâia ca și cum ar fi trăit din nou acea lungă apnee. Am ajuns la chepeng, l-am împins și am urcat la suprafață… Am ajuns pe mal odată cu șobolanii și am rămas acolo, să-l aștept pe bețivan… ca să-i mulțumesc. Și-mi părea rău că-i furasem atâtea lucruri prăpăditului ăluia care mă… ce mai, mă salvase… Am rămas acolo toată ziua… dar nimic. Și după o săptămână, când s-a retras fluviul, m-am întors aici. În timp ce-mi căutam lucrurile, am mers pe un braț periferic spre est… Mercurio tăcu.

Niciunul dintre puști nu vorbi.

— Și el era acolo, reluă după o vreme Mercurio, cu glas și mai scăzut. Nu urmase șobolanii fiindcă nu știa să înoate. Se strecurase în canal. Făcuse drumul pe care voiam să-l fac eu înainte să-l întâlnesc. Era umflat, cu limba groasă și vânătă… ochii erau deschiși și roșii, păreau de sticlă… mâinile îi erau înțepenite pe niște zăbrele ale unui chepeng care nu se deschisese.

Nu se auzea nici măcar respirația puștilor.

Dar povestea nu se terminase. Mai era ceva ce Mercurio trebuia să spună. O imagine care îl chinuia. Respiră adânc.

— Și se întorceau șobolanii… și erau înfometați…

Coborî liniștea.

Și în liniștea aceea se auzi:

— Acum lui Hercule i-e frică de întuneric.

3.

În ceasul al nouălea galera se puse cu pupa-n vânt.

În cea mai mare parte echipajul era compus din macedoneni. Fețele negre, coapte de soare și de vânt, erau brăzdate de riduri

adânci. În unele locuri, pe pielea de culoarea cafelei cu lapte, pe ici, pe colo – și prin părul negru, care se trecea și cădea în șuvițe – apăreau pete nisipoase asemenea căpșunelor storcite. Și, când unii dintre oamenii aceia vorbeau, descoperindu-și gingiile, o zeamă rozalie, de sânge amestecat cu salivă, le mânjea dinții galbeni, instabili de la boala aceea pe care marii călători pe ape o cunoșteau sub numele de scorbut. Existau o grămadă de metode pentru a încerca vindecarea. Însă până cu câțiva ani în urmă marinarii fuseseră convinși că singurul remediu era o amuletă anume: Qalonimus.

O legendă străveche povestea despre o sfântă, martirizată de barbari, de care avusese grijă un medic milos, făcându-i moartea mai ușoară și îndeplinindu-i ultimele dorințe. Sfânta ceruse ca rămășițele ei să fie readuse în patrie, pentru a fi îngropate decent, însă fiindcă se temea că marinarii cărora li s-ar fi încredințat rămășițele ei aveau să fie răpuși de scorbut, înainte să-și dea duhul murmurase la urechea medicului milostiv o formulă miraculoasă din plante. Și decretase că marinarii care o aveau cu ei, indiferent de ce credință ar fi fost, aveau să fie apărați de scorbut. Legenda uitase numele sfintei, dar nu pe cel al medicului, care era Qalonimus, și astfel amuleta luase numele lui.

Nimeni nu știa că legenda nu era deloc străveche, ci inventată cu mai puțin de douăzeci de ani în urmă. La fel cum nimeni nu știa că nici sfânta, nici medicul nu existaseră vreodată. Știa asta doar fantezistul creator al legendei, care se îmbogățise vânzând credulilor și superstițioșilor marinari amuleta inventată de el, și care consta într-un simplu talmeș-balmeș de ierburi puturoase și o bucată grea de metal închise într-un săculeț de piele. Iar de o săptămână știa asta și fiica lui de cincisprezece ani, căreia pehlivanul voise să-i dezvăluie tot adevărul.

Numele escrocului, care se proclama descendent al medicului din legenda chiar de el inventată, era Itzah Qualonimus di Negroponte, iar cel al fiicei lui, Iudita.

Iar acum tatăl și fiica se aflau pe puntea galerei, mână în mână, drepți, cu pieptul în afară, așteptând salutul căpitanului și a turmei de macedoneni care îi aduseseră până acolo, în partea aceea a Mării Adriatice, puțin adâncă și puțin sărată, care era la gurile fluviului Pad.

— Călătoria dumneavoastră se sfârșește aici, zise căpitanul, un bărbat cu aer de trădător. Cunoașteți legea venețiană. Evreii nu pot intra în port pe niciun fel de ambarcațiune.

Șarlatanul se închină respectuos.

— Mulțumesc, ați făcut mai mult decât mă așteptam.

— Faima dumneavoastră a meritat respectul nostru al tuturor, răspunse căpitanul.

Itzah știa bine că vorbele căpitanului erau neadevărate. Se întoarse către turma adunată. Fiecare dintre marinarii aceia abia așteptau să scape de ei.

Căpitanul făcu un semn către doi marinari care începură să lase în jos șalupa. Scripeții de lemn gemură, producând un iz ușor de ulei ars.

— Coboară… coboară… scandă glasul celui care făcea manevra și, ițit la parapet, controlă ca șalupa cu patru vâslași și un timonier să amareze.

— Oamenii mei vă vor duce la mal pe acel braț al fluviului, zise căpitanul și arătă spre o întindere de apă, mărginită de păpuriș. Sunteți în vecinătatea vechiului oraș Adria. În câmpurile alea există un han unde puteți petrece noaptea. Apoi îndreptați-vă spre nord-est. Veneția acolo e.

— Eu și fiica mea vă vom rămâne îndatorați pe viață, spuse pompos Itzah Qualonimus di Negroponte.

Apoi își îndreptă privirea spre trei cufere mari încuiate cu lanțuri și lacăte.

— Bunurile dumneavoastră vor fi încredințate lui Asher Meshullam, în palatul acestuia la San Polo, după cum ați ordonat, zise căpitanul. N-aveți grijă.

— Am încredere oarbă în dumneavoastră, răspunse Itzah continuând să fixeze însă cele trei cufere, ca și cum n-ar fi vrut să se despartă de ele. Apoi își mută privirea la marinari și le surprinse expresiile de nerăbdare și de lăcomie. Se uită iar la căpitan, atât de exagerat de amabil, dar și el nerăbdător, după cum demonstra bâțâiala nervoasă a piciorului drept și a mâinilor, care continuau să se împletească una cu alta, ca doi păianjeni în călduri. Mă încred în dumneavoastră… repetă, dar ca și cum, în loc de o afirmație, ar fi vorba de o întrebare.

Sau de o rugăminte.

Căpitanul zâmbi. Dar fața lui se contractă mai degrabă într-un rânjet, care era de nervozitate și totodată de plăcere.

— Plecați… sau vă va apuca noaptea pe drum. Și lumea e plină de oameni răi, zise el cu un gest de nerăbdare.

— Da, încuviință Itzah, cu capul plecat, resemnat. Apoi o împinse pe fata lui spre scara împletită din corzi pe care o lăsaseră în jos marinarii. Să mergem, copila mea.

În acel moment, un marinar, bătrân și ros de scorbut, se desprinse din rândul cetei și se aruncă la picioarele lui Itzah.

— Atinge Qalonimus, mărite, să mă pot vindeca de rău, zise.

Căpitanul îl lovi pe bătrân cu piciorul și, fără să-și rețină furia, zbieră:

— Tembelule! Apoi se întoarse spre Itzah, încercând să minimalizeze întâmplarea. Trebuie să plecați…

— Permiteți, căpitane. Durează o clipă, zise Itzah. Se aplecă asupra bărbatului. Se uită la dinții lui, la gingii și la echimozele de pe gât. Mai ai încă încredere în Qalonimus? îl întrebă surprins.

— Sigur, mărite, zise bătrânul marinar.

— Bravo, suspină șarlatanul și se gândi cu nostalgie la vremurile bune trecute, când fiecare marinar credea în miraculoasele puteri ale acelui Qalonimus și plătea trei bani de argint ca să-l poarte la gât.

— Atinge Qalonimus, preamărite, zise iar bătrânul.

Fu un freamăt de nerăbdare printre membrii echipajului, ca o vibrație ce trecea de la unul la altul. Însă niciunul dintre ei nu vorbi.

Itzah Qualonimus di Negroponte se aplecă peste marinar și luă în mâini amuleta care ani de zile îl îmbogățise, umplută cu bucata aia mare de fier bătut care o făcea să cântărească atât și cu simple ierburi de câmp ce creșteau în spatele casei lui, cusută pentru ceva mărunțiș de o bătrână de-acum moartă. Itzah închise ochii și murmură în șoaptă:

— Prin autoritatea sfintei al cărei nume s-a pierdut și în virtutea sângelui meu, care e aidoma strămoșului meu cu renume, medicul Qualonimus, eu atribui acestei miraculoase rețete forță nouă de vindecare. Deschise ochii, dădu drumul amuletei și-și așeză ambele mâini pe capul marinarului. Ai *berakhah* mea, zise solemn. Ești binecuvântat și teafăr. Apoi se întoarse către fata lui, îi zâmbi scurt pe jumătate stânjenit și pe jumătate complice, acum când știa și ea, și-i spuse: Hai, să mergem.

Iudita își trase pe după gât baiera genții pe care și-o făcuse singură dintr-un chilim cicim persan în culori țipătoare, își ridică fusta până la genunchi, atrăgând toate privirile cetei spre picioarele ei frumoase, și coborî pe scara abruptă care se bălăbănea pe flancul galerei. Cu un salt sprinten sări în șalupă. Tatăl îl salută încă o dată pe căpitan și își ajunse fiica din urmă.

— La rame, anunță timonierul. Marinarii lăsară vâslele în apă toți deodată. Șalupa începu să se miște încet, în timp ce ramele de lemn scârțâiau în furcheți, apoi, într-o clipă, luă viteză și începu să alunece pe apă, spre fluviul leneș.

Iudita se uită spre galeră și văzu cum căpitanul și ceata de marinari se aruncau asupra cuferelor prețioase. Se întoarse cu privirea îngrijorată către tatăl ei.

— Știu, copila mea, lăcustele au și început, îi spuse Itzah, în șoaptă, să nu fie auzit de vâslași.

— Dar lucrurile noastre...? începu să zică Iudita cuprinsă de neliniște.

Tatăl îi luă delicat capul în mâini și i-l întoarse către gurile Padului.

— Privește înainte, îi spuse.

Iudita nu înțelegea. În piept respirația ei era din ce în ce mai șuierătoare, acolo unde rochia, de vreun an de-acum, începuse să se umple. Scutură din cap, ca și cum s-ar fi revoltat în fața acelei nedreptăți.

— Sunt niște hoți, tată, murmură agitată.

— Da, draga mea, răspunse Itzah.

Iudita încercă să se desprindă din îmbrățișarea tatălui.

— Cum poți suporta asemenea lucru? bâigui ea.

Itzah o reținu, cu forța.

— Acum termină, îi zise pe un ton sever.

— Dar tată...

— Termină, ți-am zis.

Se uită la ea. Avea ochii negri ca ai anumitor berbeci.

Iudita încercă din nou să se desprindă, dar tatăl o reținu, aproape cu forța până ce fata renunță.

Șalupa abandonă largul mării și se strecură în albia Padului, depășind cu abilitate unda ușoară acolo unde apa sărată se întâlnea cu cea dulce.

Fluviul apăru în față, misterios și fecund, asemenea viitorului lor. Malurile erau mâloase, vag conturate, și pluteau într-o

mlaștină de păpuriș. O pasăre cu gâtul lung și subțire se ridică în zbor la trecerea lor. O barcă cu fund plat, fără vâsle, împinsă cu o prăjină lungă și subțire, cu pescari sfrijiți la bord, trăgea după ea plasele, cum face un melc cu dâra lui umedă. Și prin mlaștini se întrezărea o cabană de pescuit făcută din pari, paie și papură.

Soarele începea să coboare repede și să coloreze tot peisajul în chihlimbariu roșiatic. Din apă se ridicau aburii cetii, ținute jos de ger.

Atunci Itzah, după ce se întorsese rapid spre galeră, cu o notă detașată în glas zise:

— Lacătele și lanțurile au ținut destul de mult, neam de ignoranți.

Iudita simți cum tatăl slăbi strânsoarea. Se întoarse și ea spre galeră. Și îl văzu pe căpitan, de-acum doar un punctuleț negru, care dădea din mâini spre ei, încercând să atragă atenția vâslașilor și pe cea a timonierului. În spatele lui, ca o sălbăticiune tentaculară, și ceilalți marinari dădeau din mâini și probabil urlau, dar erau prea departe ca să poată fi auziți. Iudita, total zăpăcită, se uită la tatăl ei.

Itzah, fără să zâmbească, cu felul ăla al lui aspru, zise:

— Îmi displace să le las acestor pirați tâmpiți trei cufere atât de frumoase. Suspină. Și toate pietrele alea prețioase de pe insula noastră…

— Pietre…?

— Ai fi preferat să umplu cuferele cu aur și argint?

O îmbrățișă. Și nu mai adăugă nimic.

Iudita privi profilul tatălui ei, nasul acvilin, nobil și ascuțit, cu bărbia încăpățânată pe care se încrețea o bărbuță ascuțită. Lumea lui Itzah Qualonimus di Negroponte era mult mai complexă decât își imaginase ea vreodată. A fost însă de ajuns acea îmbrățișare, puternică și caldă, pentru a o face să se simtă în siguranță. Chiar dacă descoperise de câteva zile că era un șarlatan și un speculant, încruntându-și sprâncenele dese, negre ca smoala, înclină capul și-l lăsă moale să cadă pe umărul tatălui ei.

Viața lor trecută se terminase și începea una nouă. Cu reguli noi.

— Pietre, repetă și surâse încetișor.

4.

Îi lăsaseră pe un debarcader șubrezit care se clătina pe apă. Timonierul întinsese un braț spre nord-est și spusese: „Oraș Veneția”. Apoi, în timp ce marinarii din șalupă se îndepărtau, nerăbdători să-și împartă prada cu tovarășii lor, timonierul se întorsese să arate către nord-est și uriașe:

— Cale. Două mile. Hanul Ursului.

La urmă își dăduse vreo două palme în cap:

— Beretă galbenă! Evrei!

Itzah și Iudita rămaseră pe chei, privind cum dispare șalupa în ceață. Acum erau singuri. Într-o lume necunoscută. Itzah întinse brațul spre nord-est și zise, cu glas forțat caricatural:

— Oraș Veneția.

Iudita râse, dar avea o privire pierdută.

— *Ribonò Shel Olàm,* Domnul Lumii, ne apără în umbra aripilor sale, zise Itzah. N-ai grijă.

Iudita întinse brațul spre nord-est și repetă:

— Hanul Ursului. Foame.

Itzah îi zâmbi, cu un aer împietrit.

— Îmi pare rău draga mea. Nu mergem la Hanul Ursului.

— Cum… așa?

— Chestia cu pietrele nu e o glumă care să-l bucure prea tare pe căpitan, zise Itzah. Am făcut în așa fel încât să se concentreze pe cuferele alea ca să nu le vină ideea să ne ia gâtul. Credeau că au comoara la-ndemână, deci nu merita să se lase spânzurați. Mă înțelegi?

— Nu… Iudita avea o voce subțire, ce aproape dădea în plâns, și vedea chipul tatălui ei printr-un văl de lacrimi pe care se străduia să și le înfrâneze.

Itzah o îmbrățișă.

— Draga mea, s-ar putea hotărî să debarce și să ne caute la Hanul Ursului ca să ne-o plătească. Iar noi nu vrem să ne dăm bătuți în fața unei haite de macedoneni puturoși, nu-i așa?

Iudita scutură din cap, fără să-și mai înghită lacrimile.

— Așa-i…

— Bine, zise Itzah. Așa că ne vom duce unde ei nu ne vor căuta.

— Adică unde?

— Ne vom îndepărta de Veneția.

— Dar…

— Și peste câteva zile ne vom întoarce. E o rută puțin cam întortocheată, dar mult mai sănătoasă, nu crezi?

Iudita încuviință lipindu-și fața de umărul tatălui și-și trase nasul.

— Îți sufli mucii pe cazaca mea? zise Itzah.

Iudita se îndepărtă brusc.

— Tată! Ce scârbos! Ar fi trebuit să ai un băiat!

— M-ai umplut de muci sau nu?

— Nu!

— Nu?

— Nu!

— Controlez?

— Tată! și pe chipul înspăimântat al Iuditei apăru un zâmbet timid.

— Vino aici, zise Itzah.

— Nu… Însă încet-încet, Iudita se apropie de el, legănându-se cu mâinile încrucișate la spate.

Itzah scoase ceva din sacul lui de catifea. Îi dădu fetei.

— Ai auzit, nu? Își dădu două peste cap. Beretă galbenă. Evrei. Apoi cu o anumită solemnitate, își trase pe cap bereta și așteptă ca fiica lui să facă același lucru.

— Din clipa asta suntem oficial evrei europeni, zise. Și din clipa asta numele meu e Isac di Negroponte, iar al tău Giuditta.

— Giuditta…

— Sună bine.

— Da…

— Iar tu ești drăguță chiar și cu tichia asta de prostănaci pe cap.

Giuditta roși.

— Ah, nu! Pentru numele lui Dumnezeu! Nu face pe mironosița, că nu le-am suportat niciodată, zise Isac.

Giuditta se uită la tatăl ei încercând să înțeleagă dacă glumea.

— Nu glumesc.

Giuditta roși iar.

— Iartă-mă, nu voiam, zise imediat.

Isac scoase un sunet, aproape un mormăit, și ridică ochii la cer. Apoi arătă spre o cărare îngustă și plină de noroi care ducea spre vest.

— O duce undeva. Însă mai întâi lăsă câteva urme de pași pe poteca spre Hanul Ursului. Se întoarse mergând pe marginea cu iarbă. Vor fi beți și furioși. Nici nu-și vor da seama. Dar mereu e mai bine să faci totul ca la carte, să nu uiți.

— Unde ai învățat lucrurile astea, tată? întrebă Giuditta.

— Nu-i nevoie ca tu să știi chiar totul, răspunse Isac, stânjenit. Se îndreptă spre vest, însă fără să calce în noroiul de pe potecă. Treci în urma mea! Vom merge o vreme prin stufăriș să nu lăsăm…

Se auzi o bufnitură, un zgomot de apă și un geamăt sufocat.

Isac se întoarse.

Giuditta pusese un picior greșit și era în apă cu tot piciorul stâng.

— Ah! Dar chiar ești o pacoste! sudui Isac. O apucă bine și o ridică, așezând-o pe pământ tare. Ascultă… îi zise simțindu-se vinovat pentru lipsa lui de răbdare, gesticulând, eu… glumeam.

— Atunci iartă-mă că n-am râs, răspunse Giuditta rece. Acum putem relua drumul?

Isac se uită la ea, cu respirația care-i ridica pieptul, apoi se abținu și o luă iar la drum. Însă nu făcuse decât câțiva pași și se opri. Se întoarse către fiica lui, pufnind pe nări ca un taur. Era vânăt la față.

— Ei bine! pufni. Nu glumeam! Mulțumită?

Giuditta îl privi fără să zică nimic. Încerca să se țină mândră, însă tatăl citi în ochii ei spaima.

Isac se gândi că semăna extraordinar de bine cu mama ei. Și se gândi că era mare păcat că Giuditta nu o cunoscuse.

— Ascultă, îmi pare rău, zise. Nu prea știu cum trebuie să te porți cu o fiică. Ar fi trebuit să te cresc eu, dar n-am făcut-o. Așa a fost să fie. Vrem să ne împăcăm, acum?

Giuditta ridică o sprânceană.

— Asta înseamnă un da ori un nu?

Giuditta ridică din umeri.

— Da.

— Bine, rânji Isac simțindu-se din ce în ce mai vinovat.

Se întoarse și o luă iar la picior.

— Și ai grijă unde pui picioarele, zise aspru. Adică… se corectă imediat, mușcându-și buzele din cauza propriului ton, încearcă să mergi pe urmele mele. Respiră adânc. Adică, vreau să zic… dacă poți… De, ai înțeles, nu?

Giuditta nu răspunse.

Isac se întoarse.

— Ai înțeles?

— Da.

Înaintară în tăcere mai mult de o milă. Apoi poteca se lărgi într-o străduță, însă nu mai puțin înglodată. Soarele se apropia lent de orizont, palid și voalat de ceață.

Giuditta, timp de o milă întreagă, nu încetase să se gândească la o întrebare care-i stătea pe limbă. O întrebare pe care, în capul ei, și-o pusese de zeci și zeci de ori, încă de când era mică.

— Tată…

Însă nu avusese curajul niciodată.

— Ce?

De nenumărate ori voise să-i pună acea întrebare. Întotdeauna însă îi fusese frică. Frică să întrebe. Frică de răspuns. Frică să nu piardă puținul pe care îl avea.

— Tată…

— Dă-i drumul, ce vrei? întrebă Isac, pe tonul ăla al lui grosolan.

Giuditta se uită în jur. Se uită la lumea aceea nouă care promitea o nouă viață. Se uită la umerii tatălui ei. O luase cu el. Nu plecase singur. Giuditta respiră adânc. Simțea cum îi bate inima-n gât.

— Tată, trebuie să-ți pun o întrebare, zise pe neașteptate, cu ochii închiși, cu un glas subțire care-i tremura în gât. Și continuă, iute, înainte de a ceda fricii care o chinuia, înainte ca Isac să se întoarcă: Ești supărat pe mine fiindcă mi-am ucis mama? De aia am crescut cu bunica și nu te vedeam niciodată, așa-i?

Isac tocmai dădea să se întoarcă, însă întrebarea îl îngheță. Își strânse capul între umeri, ca după o lovitură groaznică și neașteptată. Făcu ochii mari și își desfăcu buzele trăgând aer ca peștele pe uscat. Era cu spatele la Giuditta și nu reușea să se întoarcă. Simțea o gaură-n stomac.

— Să mergem, zise cu greu, fără să aibă curaj să se uite la ea. Curând va fi întuneric și… Să mergem, hai. Făcu câțiva pași, apoi începu să vorbească, încet, cu glas răgușit. Însă fără să-și privească fata care îl urma cu capul plecat:

— Mama ta… a murit când te-a născut. Nu ai omorât-o tu. E… o diferență enormă… și sper ca tu s-o poți înțelege, în sinea ta. Eu nu m-am gândit niciodată că… Eu nu eram alături de tine fiindcă… de, fiindcă duceam o viață… ce să zic, viața despre care ți-am povestit… mai mult sau mai puțin… Însă ai crescut cu bunica maternă nu pentru că nu voiam să te văd, ci pentru că în ea aveam încredere… și tu… tu…

Isac se opri. Însă tot nu era în stare să se întoarcă. Își simțea fiica în spatele lui. Simțea cum își ține respirația. Și doar acum reușea s-o vadă pe fetița aceea, pe care o socotise mereu independentă, după cum arăta. O fetiță care crescuse crezând că tatăl ei o urăște.

— Nu știu cum am putut să fiu atât de prost… zise încetișor. Făcu jumătate de pas. Chiar nu știu! urlă oprindu-se brusc.

Giuditta, în spatele lui, se mișcase, iar când tatăl ei se oprise, ca să nu dea peste el, întinsese o mână și se sprijinise de spatele lui. Și simțindu-l pe Isac că se crispa, arcuindu-și imperceptibil spatele, luase imediat mâna, ca și cum spatele tatălui ei ar fi ars-o și murmurase:

— Scuză-mă.

— Nu… zise Isac.

Rămaseră așa, nemișcați. Isac incapabil să se întoarcă. Giuditta cu mâna cu care-și atinsese tatăl în aer.

— Ți-am povestit că tatăl meu era medic… reluă Isac, știind că discuția aia avea să-l ducă la o durere pe care nu voia s-o vadă. Un medic bun, cel mai bun din insula Negroponte. Medicul personal al guvernatorului Veneției… bailo, așa îl numeau ei. Eu nu am văzut niciodată această lume… m-am născut în 1470, când turcii au ocupat insula și i-au alungat pe venețieni. Tatăl meu nu a fost ucis. Turcii i-au permis să profeseze însă în interior, unde se aflau doar oameni sărmani, păstori. Iar el s-a adaptat… murind pe dinăuntru, mocnind de furie și nostalgie pentru vremurile trecute. Era bărbatul cel mai orgolios, disprețuitor, arogant și încăpățânat care existase vreodată… Isac se opri. Nu-ți amintește de cineva pe care-l cunoști?

Zâmbi cu tristețe, gândindu-se la el însuși.

Giuditta întinse mâna timid spre spatele tatălui.

— Nu, zise.

Isac simți un junghi de emoție în piept. Și căldură în spate, acolo unde Giuditta își sprijinise mâna.

— Ne-a ținut să trăim ani de zile într-o baracă scârboasă, pe mama și pe cei trei frați ai mei, cu două capre care ne dădeau lapte. Oamenii pe care-i îngrijea nu aveau cu ce să-l plătească, însă seara nu făcea altceva decât să vorbească de Veneția, despre aurul ei și despre civilizația superioară, despre brocarturi și mirodenii rafinate. Ne-a învățat și să vorbim venețiana… mare nenorocit. S-a apucat să scoată dinți, să taie abcese, să aducă pe lume copii și miei, să castreze animalele și să le taie creștinilor picioarele infectate. Practic s-a transformat într-un spițer. El, marele medic al guvernatorului venețian. Și mă lua cu el… fiindcă zicea că sunt singurul dintre copiii lui căruia nu-i e frică de sânge. Apoi adăuga, cu dispreț… mare nenorocit, mereu adăuga aceeași frază, tuturor pacienților pe care îi trata: „Nu-i e frică de sânge pentru că acest fiu al meu nu are nici Dumnezeu, nici conștiință”. Și știi de ce? Fiindcă descoperise că mă cârpeam cum puteam și mă duceam în port, de unde luam mâncare, chiar furând-o, pentru mama mea, care era din ce în ce mai slăbită. Însă el nu făcea niciodată vreun compromis. Domnul doctor al guvernatorului Veneției… mare nenorocit…

Giuditta se apropie și mai mult de el și îl îmbrățișă, din spate, sprijinindu-și capul de umărul plăpând al tatălui ei.

Isac strânse buzele și-și încruntă sprâncenele, încercând să-și stăpânească lacrimile de furie care-l apăsau pe dinăuntru.

— Apoi, într-o zi am plecat. Tocmai inventasem legenda sfintei și a lui Qalonimus. Și am întâlnit-o pe mama ta. Fusese alungată din casă de un tată ca al meu. Poate de aceea o înțelegeam, fiindcă știam ce ținea în ea. Și un an mai târziu se pregătea s-o aducă pe lume pe prima noastră fiică… pe tine. Dar ceva n-a mers bine. Moașa… Isac se chirci de mijloc. Oh, Dumnezeu al Lumii, ajută-mă să suport!

Giuditta se aplecă la rândul ei odată cu el, fără să-i dea drumul.

— Cum ar putea un nou-născut nevinovat să-și ucidă propria mamă? zise cu glasul frânt de emoție Isac. Nici dac-ar vrea n-ar putea s-o facă. Ce-ți veni, fetița mea? În schimb, eu… eu n-am fost în stare s-o ajut… deși credeam că am învățat totul de la

marele nenorocit de doctor al guvernatorului… Dacă cineva a… dacă e cineva răspunzător, eu sunt ăla… Isac se îndreptă de spate și găsi puterea de a se întoarce spre fata lui. Îi luă fața în mâini. Îmi spuneam că nu stau acasă pentru că am o viață grea… Zâmbi melancolic. Ți-am spus și mai înainte… O trase pe Giuditta la pieptul lui. Nu era în stare să se uite prea mult în ochii ei. Eu stăteam puțin acasă pentru că mă simțeam vinovat față de tine… fiindcă te lipsisem de mama ta… fiindcă nu fusesem în stare să…

Rămaseră îmbrățișați o vreme, în tăcere.

— Tată…

— Sst… nu spune nimic, fetițo.

Continuară să stea îmbrățișați. Isac cu durerea lui și cu simțământul de vină, pe care pentru prima dată reușise să-l admită. Giuditta cu tatăl ei. Care era foarte diferit de cum crezuse ea mereu. Fiindcă era un șarlatan și un trișor. Și fiindcă nu era supărat pe ea pentru moartea mamei.

— Tată… zise din nou Giuditta, după o vreme.

— Sst… nu-i nevoie să-mi spui nimic.

— Ba da, tată.

— Ei, atunci zi-mi.

— Țânțarii mă mănâncă de vie.

Isac se desprinse din îmbrățișare.

— Semeni cu mama ta, dar ai hazul meu, zise lăsându-se pradă unui hohot sonor. Dă-i bătaie, să ne mișcăm, zise el și o mai îmbrățișă încă o dată. Parcă suntem două femeiuști.

— Eu sunt o femeiușcă!

— Ah, da! râse iar Isac și trase bereta galbenă peste ochii Giudittei. Ai grijă unde pui picioarele, catastrofă ce ești!

•

Soarele asfințise de curând când zăriră o casă joasă de pe al cărei coș ieșea un fum gros. Pe fațadă desenul nefinisat și cojit al unei anghile, chiar dacă mai mult semăna cu un monstru marin. Ușa era închisă.

Isac se opri și se uită la Giuditta.

— Ascultă-mă, nu te-aș da pe niciun băiat din lume, îi spuse dintr-o suflare.

Giuditta, luată prin surprindere, roși.

— Nu e posibil! exclamă Isac.

Giuditta se înroși mai mult.

— Nu știu dacă pot s-o fac, bombăni Isac.

În depărtare un clopot bătu de vecernie.

— Să intrăm și s-o lăsăm baltă, zise Isac.

Bătu și deschise.

Tatăl și fiica fură năpădiți de un curent de aer plăcut, călduț. Se simțea întruna iz de mâncare și de grajd. Încăperea în care intraseră era jumătate destinată clienților, iar cealaltă jumătate, separată printr-un gard scund cu portiță de lemn, era transformată în grajd. Văzură două vaci de lapte și un măgar. Tavanul era scund și apăsător. Ferestrele minuscule. Pe masa lungă din lemn negeluit din mijlocul camerei ardea o lampă cu ulei din metal sărăcăcios, nimic altceva decât o cutie care ținea loc de recipient și un fitil care ardea între două oglinjoare cu mercur, de-acum opace. Mai în spate o altă lampă, mare, dar tot atât de simplă, era agățată de o grindă a tavanului. Fundul încăperii era aproape în întuneric.

La masă erau așezați doi clienți, cu privirea ațintită în gol și cu o carafă de vin dinainte. Se întoarseră puțin să se uite la nou-veniți.

— Bună seara, oameni buni, zise Isac, cu glas tare, ca să-i atragă atenția hangiului, oriunde ar fi fost el.

De la etaj se auzi un geamăt care prindea putere până când se transformă într-un urlet. Era un glas de copil. Urletul dură câteva clipe, apoi încetă.

— Bună seara, oameni buni, repetă Isac către etaj.

Se auzi o ușă deschizându-se și închizându-se, apoi o femeie tânără, dar deja epuizată de muncă se arătă la balustradă. Avea privirea înspăimântată. Ținea în mână un felinar, cu o lumânare de seu în el.

— Bună seara, femeie bună, zise Isac. Suntem călători și vrem să petrecem noaptea aici și să mâncăm ceva cald, dacă se poate.

Hangița rămase să se uite la ei ca și cum s-ar fi gândit la altceva. Apoi, mecanic, zise:

— Face juma de solid de argint.

— Foarte bine, zise Isac.

— Dar nu-i nimic de mâncare, spuse femeia. Avem numai pâine și vin.

— Atunci ne vom mulțumi cu atât.

Hangița încuviință din cap, dar nu se mișcă. Apoi un alt geamăt, care însă nu se transformă în urlet, o făcu să se răsucească. Duse o mână la gură, și mai înspăimântată. Coborî scara din bârne simple nerindeluite, deschise dulapul de bucătărie ce se afla într-un colț întunecat al marii încăperi, scoase de acolo o pâine învelită într-o cârpă de in aspră și umplu dintr-o butelcă o carafă de vin roșu. Le puse pe masă, apoi aduse două pahare ciobite și un cuțit pentru pâine.

— Azi nu am gătit, zise fără vlagă. Singura mea fiică s-a îmbolnăvit...

— Îmi pare rău, zise Isac.

— ... iar eu îmi pierd mințile, continuă femeia cu privirea care, tulburându-se, lăsa să se scurgă toată durerea ei.

— Și doctorul ce a zis? se informă Isac.

Hangița se uită uimită la el. Apoi scutură din cap cufundată în gândurile ei.

— Nu există doctor care să vină până aici, zise. Noi îi aducem pe lume pe copiii noștri singuri în patul nostru și tot singuri murim în același pat, când ne sosește ceasul.

Giuditta o privi pe femeie, simțindu-se pătrunsă de durerea ei.

Un alt geamăt se auzi din camera de la etaj.

Femeia tresări strângând din buze. Chipul ei urât arăta aproape cu indecență toată suferința care o sfâșia.

Atunci Giuditta, fără să se gândească, zise:

— Tatăl meu e medic.

5.

— Mama mea era actriță, zise Mercurio coborând din locuința lacustră, când se făcu ziuă. Ba... mai curând actor. Îi privi pe cei trei puști care săriseră și ei jos și îl ascultau. Știți, nu-i așa, că femeile nu pot fi actrițe?

Benedetta și Zolfo se uitară unul la altul.

— Sigur, minți Benedetta.

— Da, cum să nu, făcu Mercurio. Ei bine, mama mea ca să joace s-a travestit ani de zile în bărbat. Și credeau toți. Iar ca bărbat era atât de drăguț încât îl puneau să joace roluri de femeie.

Benedetta și Zolfo îl ascultau fascinați, dar zăpăciți de toate acele schimbări de sex pe care nu le înțelegeau prea bine.

Mercurio apucă un colț al pânzei murdare și peticite atârnate sub locuința lacustră.

— Sunteți gata? zise, apoi trase de ea cu un gest teatral, dezvăluind ce ascundea.

Benedetta, Zolfo și Hercule deschiseră gura mare, surprinși.

Păreau să fie într-o croitorie. Sau într-un depozit de haine. Erau acolo un anteriu de preot, o rasă de călugăr, o haină neagră de scrib și una dungată de servitor. Și una de grăjdar al papei, cu vesta de piele întărită pe piept. Apoi un costum de soldat spaniol, cu un crac stacojiu și unul ca șofranul, și o vestă care strălucea de ornamente și avea mâneci bufante. Un șorț de fierar, o mantie neagră și o rochie lungă, largă, cerată, de călătorie. Dintr-un coș de răchită răsăreau pălării, peruci, ochelari, monocluri, bărbi false, pergamente, tăști. Iar într-un alt coș instrumente: o spadă scurtă, un ciocan de fierar și unul îngust de potcovar, un brâu de piele cu dălți plate pentru sculptat în piatră sau în lemn, un brici de bărbier, fierăstraie de tâmplar și sugative de secretar, pene de gâscă și călimării. Pantofi, cizme, papuci și saboți de vânzător de pește. Și în fine o rochie de curtezană, de un albastru cobalt bătută cu pietre false din sticlă colorată, una verde-închis, serioasă, de fată de familie bună, și alta modestă, de slujnică, gri cu maro, cu un șorț cu buzunar mare în față, și o scufie, albă asortată.

— Mama mă-sii…! exclamă Benedetta.

Mercurio gângurea, mândru.

— Să ne punem pe treabă, zise. Mi-a venit o idee cum să iau moneda de aur de la hangiul ăla.

— Unde ai găsit toate lucrurile astea…? întrebă Benedetta, ca și cum nu l-ar fi auzit.

— Mi le-a lăsat moștenire mama, zise Mercurio. Am învățat de la ea să mă travestesc. Doar că eu sunt un fel de actor… puțin diferit de ea.

— Dar tu nu ești orfan? întrebă Zolfo.

— Da. Însă mama mea, fiind pe moarte, l-a rugat pe șeful trupei să mă găsească și să-mi dea toate lucrurile astea și binecuvântarea ei. Mercurio îi privi pe puștii care-i sorbeau cuvintele. Ascultați, e o poveste lungă. Pe scurt, mama mea a

ajuns în pat cu un actor din trupă, care înțelesese că era femeie. Așa m-am născut eu și mama a fost silită să…

— Să te lase în plata Domnului în pragul orfelinatului San Michele Arcangelo ca pe mine și pe Hercule, zise Zolfo și scuipă pe jos.

— În prag! În prag! râse Hercule.

— Taci, prostănacule, îi zise Zolfo.

— Nu. Mama nu m-ar fi părăsit niciodată. M-a încredințat unei femei și i-a dat bani să mă crească. Dar femeia aia m-a abandonat în pragul orfelinatului San Michelle Arcangelo și și-a păstrat banii.

— Nenorocita!

— În cele din urmă, mama mea s-a îmbolnăvit și a murit. Șeful trupei m-a găsit și mi-a dat averea ei, care sunt aceste costume… de la toate rolurile pe care le interpreta… și mi-a istorisit povestea ei. Și mi-a mai spus că era cel mai bun actor din trupa lui și că…

— … că te-a iubit întotdeauna? zise Zolfo, cu ochii plini de speranță și invidie.

— Uite, chiar așa, făcu Mercurio.

— Dar cum de te-a găsit șeful trupei și a știut că erai tocmai tu? se băgă în vorbă Benedetta.

— E o poveste complicată, i-o tăie scurt Mercurio. Acum să ne gândim la hangiu. Spală-ți fața și mâinile, îi spuse Benedettei. În găleata aia e apă.

— S-o crezi tu că mă spăl, sări Benedetta.

— Spală-te, repetă Mercurio.

— De ce ar trebui să mă spăl?

— Fiindcă face parte din planul meu.

— Ce plan?

— Spală-te și o să vezi. Luă rochia verde de fată de familie bună. Ar trebui să-ți vină bine, îi spuse întinzându-i-o.

— E rece, se văită Benedetta, începând să se clătească la ochi cu două degete.

— Trebuie să pari curată, îi zise Mercurio. Nu te mai smiorcăi.

— Nu-mi place deloc să mă spăl, răspunse Benedetta bosumflată.

— Te asigur că se simte, râse Mercurio.

Benedetta îl fulgeră cu privirea, apoi își cufundă ambele mâini în apă și-și frecă fața cu furie.

— Bine, acum schimbă-ți rochia, îi zise Mercurio după ce controlă să fi dispărut și negrul de sub unghii.

— Unde? întrebă Benedetta.

Mercurio făcu o față uimită.

— Cum adică unde?

— Crezi că vreau să mă vezi tu goală? zise Benedetta.

— De, nu am altă cameră, știi cum e, răspunse Mercurio.

— Întoarceți-vă și să nu îndrăzniți să vă uitați, porunci Benedetta.

Se auzi fâșâitul hainelor și apoi spuse:

— Sunt gata.

Zolfo și Hercule rămaseră cu gura căscată.

— Ești foarte frumoasă, zise Zolfo.

Și Hercule repetă:

— Și Hercule zice că ești foarte frumoasă.

Benedetta se înroși ca focul.

— Sunteți doi imbecili, spuse și se uită spre Mercurio.

— Afară cu voi, zise Mercurio, fără alte comentarii. Vin și eu imediat și vă explic planul.

După nici jumătate de oră erau în stradă, în timp ce umblau cu pas grăbit, Benedetta se apropie de Mercurio.

— Ce rol juca cu rochia asta?

— Cine?

— Mama ta.

— Ah, da… făcea pe… ducesa.

— Ducesa? zise Benedetta. Își trecu o mână peste rochie, exultând de fericire. Mai făcu câțiva pași, cu pieptul înainte, și spuse:

— Ascultă, îmi pare rău pentru ieri-seară.

— Pentru ce? întrebă Mercurio.

— Nu vorbeam serios… adică, chestia aia pe care ți-am zis-o să te îneci în canalul tău… eu nu știam…

— Bine.

Benedetta îi atinse umărul cu o mână.

Mercurio se trase într-o parte.

— Eu nu vreau prieteni.

— Cu atât mai puțin, eu, zise Benedetta. Apoi îl cercetă cu privirea. Pari un preot adevărat, râse.

Mercurio zâmbi satisfăcut. Purta o tunică lungă, neagră, cu nasturi roșii, cu o inimă însângerată înconjurată de spini brodată pe piept. Pe cap avea o pălărie neagră și lucioasă.

— Încă nu-i perfect, zise.

Se apropie de culcușul a doi măgari, luă o mână de fân, o făcu ghem și și-o băgă pe sub tunică, în dreptul burții.

— Preoții iau micul dejun, prânzul și cina în fiecare zi. Nu ca noi. De aia se îngrașă așa tare. Apoi, trecând pe lângă o tarabă cu fructe, fură din zbor un măr, tăie din el două felii și le băgă în gură, între dinți și obraji. Uite, acum funt perfect, râse. E fuficient fă merg puțin mai apăfat… și-și schimbă ritmul pasului.

— Nebunie curată! exclamă Benedetta.

— Ca fă te trafetești nu e fuficent fă-ți pui…

— Nu te înțeleg, zise Benedetta.

Mercurio își scoase feliile de măr din gură și le aruncă.

— Nu, de fapt nu e bine. Altă regulă: să nu exagerezi. Dacă hangiul nu mă înțelege, se duce totul de râpă. Cum spuneam: ca să te travestești nu e suficient să-ți pui o haină diferită de cea *obișnuită.* Trebuie să o faci să devină haină obișnuită. Trebuie să te miști în ea ca și cum ar fi cea pe care o îmbraci în fiecare dimineață.

— Și deci eu cum ar trebui să mă mișc în rochia asta de ducesă? întrebă Benedetta.

— Ei bine, ar trebui să dai un pic din fund.

— Du-te-n mă-ta, zise Benedetta, dar după câțiva pași râse și se apucă să-și miște șoldurile.

O cotiră pe ulița numită Vico de’ Funari.

— Așteaptă aici. Rămâi la vedere, îi zise Mercurio Benedettei. Iar voi doi să nu vă arătați.

Hangiul din Vico de’ Funari era un bărbat robust, cu fața înroșită de prea multă băutură și cu un aer sigur de el. Era în mijlocul a două deschizături pătrate, la o intrare cu uși batante pe care o țineau trei servitori. Hanul Poeților era mare și luminos. Cândva fusese un depozit. Pe peretele din dreapta, două butii de vin uriașe, expuse să demonstreze bogăția stăpânului.

— Bună dimineața ție, frate, auzi că i se spune pe la spate.

— Nu am nici frați, nici surori, răspunse câinosul hangiu când se trezi cu tânărul preot în fața lui.

— Domnul nostru vrea astăzi să-ți dea o ocazie, spuse Mercurio cu un zâmbet suav.

Hangiul îl măsură din cap până-n picioare.

— De cauți oferte, bați la buzunarele greșite, părinte, răspunse el și dădu să se întoarcă cu spatele.

— N-ai înțeles, om bun. Domnul nostru, în prea marea Lui milostivire, îți face ție o ofertă, zise Mercurio.

Hangiul se uită la el, încruntându-și sprâncenele.

— Ce ofertă?

— Îți dă posibilitatea să repari o greșeală, frate.

Hangiul deveni bănuitor. Își încrucișă brațele și-și îndoi umerii spre spate. Strânse buzele, fixându-l pe preoțel.

Mercurio nu vorbi și îi susținu privirea.

— Despre ce greșeală flecărești? cedă în cele din urmă hangiul.

Mercurio zâmbi mulțumit.

— Înălțimea sa episcopul de Carpi, Monsenior Tomaso Barca Di Albissola, pe care am infinita onoare să-l servesc ca secretar, în saecula saeculorum atque voluntas Dei…

— Încetează să scuipi latinește și vorbește. Zi repede ce ai de zis, făcu hangiul care-și pierduse siguranța în fața acelui nume atât de lung.

— Nu-i nevoie să vorbesc. Îți va fi de ajuns să te uiți la o tânără ca să înțelegi, și spunând acestea se întoarse către colțul uliței și arătă spre Benedetta. O recunoști?

— De ce ar trebui? bătu în retragere hangiul.

— Fiindcă ieri-seară ai păstrat o monedă de aur care era de drept a ei, zise Mercurio.

— Blestemat să fiu dacă-i adevărat așa ceva…

Mercurio începu să scuture din cap, încrețindu-și buzele în semn de dezaprobare.

— Domnul nostru, prin intermediul unui umil servitor ca mine, îți oferă un prilej, iar tu îl risipești astfel? Eu reprezint mâna lui Dumnezeu și punga Excelenței Sale. Moneda pe care i-ai luat-o fetei e a episcopului în vizită la Roma la Sfântul Părinte, ca în fiecare an. Iar episcopul încă nu știe nimic din toate astea…

Hangiul lupta cu sine. Se temea de o înșelăciune, pe de o parte, dar, pe de alta, nu voia să-și facă dușman un prelat puternic. Pe de o parte, nu voia să se despartă de o monedă de

aur câștigată atât de ușor, pe de alta, cunoștea încrâncenarea justiției administrate de cei tari.

— Părea o hoață, murdară toată și prost îmbrăcată… bolborosi.

— Firește. Abia sosise de la orfelinatul San Michele Arcangelo, de unde Excelența Sa își alege… slujnicele. Iar cel de ieri era primul test pe care fata trebuia să-l treacă. *Testul monedei* îl numește Excelența Sa Ilustră. Fiecărei fete noi trebuie să-i dau câte o monedă de aur și s-o trimit să comande mâncare. Dacă se întoarce cu cina, poate fi educată, în schimb, dacă dispare, e căutată de gărzi și tratată așa cum merită o hoață… Își scoase pălăria, zâmbind în sinea lui. Scoțând-o i-ar fi atras atenția șmecherului la altceva, la care avea răspunsul pregătit, în loc să-l lase să se concentreze.

— Și cine-mi spune că nu ești un șarlatan? Ești un băiețandru… zise cum era de așteptat hangiul, cu o privire nesigură care o lua în dreapta și-n stânga. Și pe urmă, unde-ți este tonsura dacă zici că ești preot?

— Sunt un novizium saecolaris, răspunse Mercurio, fericindu-se că inventase această categoria inexistentă cu care făcuse deja multe escrocherii. Scoase săculețul de pânză în care pusese monedele furate de la negustor, îl făcu să sune, apoi desfăcu șiretul care îl închidea. Îl deschise, îl așeză în palmă și i-l întinse sub nasul hangiului. Preceptul mizericordiei mă pune să fac asta, hangiu bănuitor. Uită-te la monedele astea. Oare nu sunt identice cu cea pe care ai luat-o de la fată? Nu au toate un crin pe o față și pe Sfântul Ioan Botezătorul pe cealaltă? Nu sunt monede obișnuite aici la Roma.

Hangiul întinse nasul și trase cu ochiul. Apoi băgă mâna în buzunar și luă moneda furată.

— Cum aș fi putut să știu? bolborosi și aruncă moneda în aer, nervos, prinzând-o din zbor.

Mercurio nu scoase un cuvânt.

Hangiul aruncă iar moneda și privi către Benedetta.

— Cum aș fi putut să știu? repeta el, acum gata să cedeze. Și aruncă iar moneda în aer, mai sus, încercând să îndepărteze momentul în care trebuia să se despartă de ea.

În clipa aia un urlet feroce făcu ecou pe Vico de’ Funari.

— Hoți, hoți blestemați!

Hangiul se răsuci brusc și văzu un evreu care arăta spre Benedetta și spre alți doi. Fu convins că era tras în piept.

Însă moneda era încă în aer.

Cu o mișcare rapidă ca a unei pisici Mercurio o prinse din zbor, cu o fracțiune de secundă înaintea hangiului.

— Mare prostănac, îi râse în față pe când o lua la sănătoasa.

— Hoțul! Hoțul! zbieră și hangiul, luându-se după el.

Mercurio era mult prea iute pentru hangiu, dar singura direcție în care putea fugi era spre negustorul care continua să strige la Benedetta, Zolfo și Hercule. Mercurio se strecură prin pasajul strâmt dintre zidul uliței și negustor. Pe când fugea, șomoiogul de fân de la măgari pe care-l folosise drept burtă îi aluneca de sub anteriu.

La început, Șimon Baruch nu observă.

Mercurio reuși să treacă.

Însă imediat după aceea negustorul, atras de nutrețul pe care-l semăna Mercurio, îl recunoscu și-și schimbă direcția de fugă năpustindu-se spre el.

— Hoțul! Hoțul!

În spatele lui hangiul tot așa urla:

— Hoțul! Hoțul!

Și fiindcă toți alergau pe urmele lui Mercurio, ceilalți trei puști scăpară fără să facă nimic. Benedetta se îndepărtă în direcția opusă, urmată de Zolfo și de Hercule, care avea ochii înspăimântați ca un copil. Făcuseră câțiva pași și după ce dăduseră colțul când Benedetta se opri și se uită la Zolfo.

— Trebuie să-l ajutăm, zise.

Mercurio alerga cât îl țineau picioarele, încercând să scape de negustor, însă anteriul îl încetinea. Hangiul renunțase aproape imediat. Mercurio îl văzuse cum se îndoaie de mijloc, cu respirația tăiată, chiar după prima uliță. Însă acum, de fiecare dată când se întorcea să controleze, negustorul mai câștiga câte un pas. Coti pe San Paolo alla Regola. De acolo, gândi el, începea un labirint de ulicioare unde și-ar fi putut pierde urmele. Văzu însă că negustorul câștigase și mai mult teren. Și, pe urmă, mai în spate, i se păru c-o zărește pe Benedetta, care alerga ca o furie, ținându-și fusta ridicată cu mâinile. O imită, își ridică anteriul, strânse din dinți și lăsă capul în jos. Picioarele i se afundau în noroi și simțea cum îi ard plămânii. Dacă ar fi aruncat săculețul cu banii, negustorul s-ar fi oprit să-l ridice, iar

el s-ar fi salvat. Însă nu voia să se despartă de bani. Cotind spre San Salvatore in Campo își dădu seama că picioarele îi erau tot mai grele. „Nu te lăsa”, își zise. Se strecură pe o serie de străduțe înguste. Întoarse capul să controleze. Negustorul nu se vedea, însă Mercurio știa că avea să apară din clipă în clipă. Viră într-o ulicioară plină de gunoaie. De cum intră înțelese că era prins în capcană. Era o fundătură. Auzi pașii negustorului care-l ajungea din urmă. Se făcu una cu zidul, într-o nișă între două coloane de cărămizi roșii. Își ținu respirația.

Șimon Baruch ajunse la intersecția ulicioarelor. Cu toată interdicția de a purta arme pe care o aveau evreii, își cumpărase o mică spadă scurtă, cu lamă dublă și mâner lung. În fața lui, trei ulițe, două la dreapta și una la stânga, extrem de îngustă și plină de resturile pieței de zarzavat din apropiere.

— Fii blestemat! urlă. Se strecură în fundătură. Rămase pe loc, învins de disperarea că-l pierduse. Blestematule! urlă.

Ieși din fundătură. Însă imediat auzi un foșnet de verdeață călcată în picioare. Intră iar ca o furie.

Mercurio se ghemuise la pământ, mișcând covorul de resturi ce-l atrăsese pe negustor.

— Iată-te, hoțule! exclamă Șimon Baruch. Dă-mi înapoi banii mei!

— Domnia Ta… zise Mercurio, ridicând mâinile în semn de predare, eu nu am banii dumneavoastră…

Șimon Baruch avea o expresie ca de posedat cu ochii roșii, cu nările dilatate, gâfâia din cauza alergăturii, ținea gura deschisă și-i curgeau balele. Mâna cu spada îi tremura. Fandă încercând o lovitură, urlând:

— Dă-mi banii mei!

În spatele negustorului apărură Benedetta, Zolfo și Hercule. Benedetta îi făcu semn lui Mercurio să tacă. Apoi susură ceva la urechea lui Hercule. Mercurio văzu că uriașul făcea semn din cap că nu. Avea ochii plini de spaimă.

Șimon Baruch înaintă iar, neștiutor de ceea ce se întâmpla în spatele lui.

— Ticălos blestemat, voiai să mă aduci în sapă de lemn, ai? Dă-mi banii sau te omor!

Făcu un pas cu mica spadă îndreptată spre pieptul lui Mercurio. Se mișca în salturi, nehotărât, ca și cum o clipă s-ar fi gândit să-l înjunghie și în alta să o ia la picior, înspăimântat de

aceeași nebunie care-l cuprinsese. Tremura tot în timp ce înainta, cu ochii cât cepele și cu gâtul uscat, îndreptând arma către dușmanul lui, prins în capcană în capătul fundăturii, cu spatele la zid. Și pentru a-și face curaj zbieră cât putu de tare.

Mercurio era terorizat. Închise ochii.

Benedetta îl împinse pe Hercule.

— Lui Hercule îi e frică! se smiorcăi uriașul.

Negustorul se răsuci brusc, cu spada întinsă, tocmai când Zolfo îi trăgea lui Hercule un șut. Atunci uriașul înaintă, cu mâinile întinse să-l dezarmeze pe negustor. Însă de teamă sau din stângăcie se împiedică și se clătină prăvălindu-se spre negustor. Acela, tot atât de înspăimântat, lovi cu arma.

Mercurio auzi un geamăt sufocat, ca un strigăt de uimire. Deschise ochii și văzu vârful spadei, roșu, palpitând de sângele care ieșea din spatele lui Hercule, străpuns dintr-o parte în alta.

Șimon Baruch se dădu înapoi, trăgând arma și fixându-l pe Hercule care murea de mâna lui.

— Nu voiam… eu nu voiam… bâigui.

Uriașul se lăsă la pământ, încetișor.

— Pe… Hercule… îl doare…

— Nu! țipă Zolfo.

— Nu voiam… repetă Șimon Baruch. Apoi, ca nebun, se uită la Mercurio cu o ură nouă. E vina ta! E doar vina ta! urlă și se aruncă asupra lui.

De data asta Mercurio nu închise ochii. Reuși să înșface mâna înarmată a negustorului. Luptând, cu forțe înzecite de teroare, se strădui să țină piept ardorii primului atac. Îndoi genunchii, fără să piardă din mână spada. Lama însângerată se izbi de zidul de deasupra capului lui.

— E vina ta! E numai vina ta! urla negustorul.

Mercurio, ținându-l strâns de încheietură, se răsuci, folosind drept pârghie șoldul negustorului. Șimon Baruch căzu și-l trase după el și pe Mercurio, rostogolindu-se printre gunoaie. Mercurio încerca doar să nu lase arma din mână. Nu se gândea la altceva. Pe urmă, dintr-odată, umărul negustorului cedă, izbindu-se de zid. Cotul i se îndoi nefiresc. Încheietura se întoarse. Iar greutatea lui Mercurio îl împinse în jos, involuntar.

Lama străpunse gâtul negustorului.

Mercurio auzi un zgomot de cartilaj care-i aminti zgomotul de gândaci striviți sub picioare. Și gustul sângelui care-l împroșca

în gură. Se ridică îngrozit, cu ochii care se oglindeau în cei ai lui Șimon Baruch, care se stingeau. Rămase acolo să se uite fix la el. Nemișcat. Avea spada în mână. Îi dădu drumul. Căzând pe pământ, arma produse o vibrație metalică.

— Nu… zise încet Benedetta.

Atunci Mercurio, spontan ca și cum s-ar fi deșteptat din letargie, scoase săculețul de pânză cu monedele furate.

— Asta voiai? urlă el ca un apucat. Asta era? Aruncă violent săculețul în negustorul care horcăia pe pământ, cu mâinile strânse la gât. Ia-le! Sunt ale tale! Ia-le acum!

— Pleacă de acolo, Mercurio, îi zise Benedetta atingându-l.

Mercurio se întoarse, la început fără s-o vadă. Se uită la ea fără să zică nimic, văzând-o abia, abia. Recunoscând-o încet-încet. Atunci se uită și la Hercule. Avea o pată de sânge care i se lărgea pe cazacă, la nivelul stomacului. Îl ajută să se ridice în picioare.

— Ține-l de partea ailaltă, îi spuse lui Zolfo.

Zolfo plângea.

— Ține-l! ordonă Mercurio. Se uită spre Benedetta. Să mergem.

Trecură peste negustor și dispărură prin labirintul de străduțe din Roma.

Când sosiră gărzile, o bătrână, arătându-se la o fereastră care dădea în fundătură, zise:

— L-a omorât un preot.

Unul dintre gardieni se aplecă deasupra lui Șimon Baruch.

— Nu e mort, zise.

— L-a omorât un preot, repetă bătrâna.

6.

Hangița își ridică brusc privirea și se uită la Giuditta cu ochi arzători. Părea aproape speriată. Simțea spaima care îi cuprinde pe oamenii săraci când se trezesc în fața unui noroc pe care nu și l-au putut imagina.

— Cum ai spus? întrebă ea cu un fir de voce.

— Tatăl… tatăl meu… e… bâlbâi Giuditta.

Hangița se întoarse lent spre Isac.

— Femeie bună… începu să spună Isac, dând ușor din cap și căutându-și cuvintele să iasă din situația aia.

Însă femeia îl întrerupse, vorbind ca un torent învolburat.

— Sunteți doctor? Nu plătiți camera, vă voi găti ce doriți, dar, vă rog, salvați-mi fetița! zise ea apăsat. Salvați-o, doctore!

Isac îi aruncă o privire dojenitoare fiicei, simțindu-se pus la zid.

— Voi face ce pot, femeie bună, zise el nesigur. Arată-mi-o.

Hangița alergă spre scări.

Isac se uită la cei doi bețivani de la masa alăturată.

— Mai bine vino și tu, îi spuse Giudittei, evitându-i privirea.

— Soțul meu a murit anul trecut de malarie, povesti hangița în timp ce străbătea coridorul scurt și îngust din capul scărilor. Doar ea mi-a mai rămas, și deschise o ușă.

— Așteaptă aici, îi spuse Isac Giudittei și intră într-o cameră cu tavanul atât de jos încât trebui să se cocoșeze. Își scoase bereta galbenă și și-o puse la centură. Văzu o bătrână îmbrăcată în negru, așezată într-un colț, pe un scăunel scund, care torcea aproape pe întuneric. Avea masca aceea pe care adesea o au bătrânii, care se prefac că nu văd moartea când își face de lucru prea aproape pentru ca aia să nu-i observe și pe ei. Isac presupuse că era mama hangiței sau a soțului mort. Apoi, văzu un călugăr, din spate, cu o rasă aspră, care trebuie să fi fost neagră, legată cu o funie la brâu, cu picioarele goale, murdare, îngenuncheat alături de patul în care zăcea fata bolnavă care gemea și delira. Îl cuprinse o senzație sumbră. Preoții nu-i plăcuseră niciodată. Înainte de a se apropia de pat, se întoarse spre ușă și în penumbră o privi pe Giuditta. Și își dădu seama, cu surpriză, că nu era supărat pe ea. Ba, din contră, avu o senzație aproape de recunoștință. Și de căldură.

Călugărul avea fruntea sprijinită pe salteaua de paie și nu ridică privirea când îl auzi pe nou-venit. Continuă să-și murmure rugăciunile în șoaptă.

Isac puse o mână pe fruntea fetiței, care trebuie să fi avut cam opt, nouă ani. Ardea. Ridică păturile. Fetița era chircită pe o parte. Se întrebă ce ar fi făcut tatăl lui. Atunci încercă să o întoarcă și să-i întindă picioarele. Imediat copila țipă de durere, ducându-și mâinile la burtă.

Călugărul ridică privirea. Nu avea mai mult de treizeci de ani, însă părea că are figura mumificată, atât de tare i se întinsese

pielea de țeastă. Obrajii erau scobiți și brăzdați de riduri adânci ce păreau cicatrice. Avea aspectul unui bărbat care postea de săptămâni întregi. Cei doi ochi mici și de un albastru intens, posedați, cu bulbii crăpați de un păienjeniș roșu de capilare, se opriră imediat pe bereta galbenă de la brâul lui Isac. Cu o săritură se ridică în picioare și îndreptă către Isac crucifixul care îi atârna la gât.

— Satana! răcni. Ce faci aici?

Isac încetă să mai palpeze abdomenul fetiței.

— E medic, părinte, zise hangița. E aici pentru fata mea.

Călugărul se întoarse spre femeie, încadrând-o sever cu privirea, ca și cum tocmai ar fi blestemat numele Domnului.

— E iudeu, zise cu voce gravă.

— E medic, repetă hangița.

Călugărul se uită în sus.

— Tată, de ce trimiți șarpele lunecos la Eva cea slabă? Își aținti ochii posedați pe Isac. Trimite-l la mine să-l pot strivi sub călcâi.

— Ce are fetița mea, doctore? îl întrebă hangița pe Isac, cu grabă în voce, ca și cum ar fi înțeles că în scurt timp nu s-ar mai fi putut face nimic.

Isac îl văzuse pe tatăl său luptându-se cu inflamația aia care afecta adesea copiii.

— Trebuie tăiat și legat... începu, fixându-l pe omul lui Dumnezeu.

— Taci, nelegiuitule! urlă călugărul care apoi i se adresă din nou mamei bolnavei. Ți-ai pierdut mințile, femeie? Cum îți poți lăsa fata, botezată întru Hristos, pe mâinile jegoase ale acestui evreu? După ce va fi atinsă de acest cancer, boala ei se va agrava, femeie ignorantă! Nu înțelegi că-i va lua sufletul și-l va vinde stăpânului lui, Satana, femeie proastă? Dacă Domnul nostru a hotărât să salveze fetița, o va salva datorită rugăciunilor mele, în schimb, dacă a decis s-o cheme la El e ca s-o așeze într-un cor de îngeri, femeie ingrată! Însă dacă ar muri de mâna nelegiuitului evreu ar ajunge în Infern, să se prăjească cu porci ca el. Călugărul se opri, cu crucifixul întins către Isac și înaintă repetând: Piei, Satană! Nu vei avea sufletul acestei creaturi nevinovate.

— Trebuie tăiat, femeie, zise Isac retrăgându-se.

Și se uita la hangiță, ca și cum i-ar fi spus că ea trebuie să decidă.

— Ieșiți, îi spuse atunci cu părere de rău femeia.

— Și nu-l vei găzdui pe nelegiuit, așa e scris în Cărțile Sfinte, declamă predicatorul, cu emfază, altfel păcatele lui îți vor năpădi casa.

Rămași singuri în întunericul coridorului, femeia, cu capul plecat, îi spuse lui Isac:

— Mergeți imediat în cameră cu fiica dumneavoastră. Eu nu voi goni niciodată noaptea un creștin… chiar evreu să fie.

— Trebuie tăiat, femeie, zise Isac.

Hangița scutură cu putere din cap. Ca și cum ar fi încercat să-și alunge din urechi cuvintele lui Isac.

— Nu vă arătați pe aici, zise.

Apoi îi dădu o lumânare de seu și un amnar.

Isac și Giuditta se încuiară în cameră.

— E numai vina mea, zise Giuditta.

Isac nu răspunse, nu o mângâie, nu se uită la ea. Se întinse pe salteaua de paie, în liniște.

•

În zori, fetița era moartă.

Isac o știu după țipetele disperate ale mamei, care se auzeau în tot hanul. Și în clipa aia, ca și cum ar fi împărtășit durerea cu ea, clopotele anunțară rugăciunile de dimineață. Bătăile slabe erau reverberate de ceața deasă. În fundal glasul călugărului mesteca o rugăciune funebră în latină.

— Scoală-te repede, îi zise Isac fiicei. Trebuie să plecăm.

Deschiseră ușa camerei, coborâră în liniște scările și se îndreptară spre ieșire.

Când fură în curtea delimitată de câțiva pari prinși în cuie între ei cu o împletitură de răchită, atât cât să stabilească un perimetru pentru găinile care zgârmau în țărână, la fereastra camerei de sus apăru hangița, deschizând-o să zboare sufletul fetiței. Văzând că pleacă pe ascuns, amețită de propria durere, aproape fără să-și dea seama de ce spunea, orbită de noaptea grea în care se rugase cu călugărul, urlă:

— Iudei blestemați! Ați adus nenorocirea în casa mea! Dumnezeu să vă pedepsească!

— Nu te întoarce și mergi mai departe, îi ordonă Isac Giudittei, în timp ce își încrucișau calea cu niște țărani care veneau să aducă alinare și să se roage de la casele vecine.

— Dumnezeu să vă pedepsească! urlă hangița, de-acum înnebunită.

Un țăran cu mâinile mari ca niște cazmale, uitându-se mânios la ei, scuipă pe pământ.

Hangiței i se alătură călugărul care, cu crucifixul în mână, aplecându-se pe fereastră de părea că o să cadă, cu un glas tunător de predicator zbieră:

— Oamenii Satanei! Oamenii Satanei!

Isac văzu că Giuditta era cât pe ce să se uite în urma ei.

— Nu te întoarce, îi porunci din nou, cu glas șoptit, dar ferm. Și nu grăbi pasul prea tare.

— Iudei, oamenii Satanei, repetă o bătrână din micul cortegiu de țărani.

Iar bătrânei i se alăturară și alții, insultându-i.

Apoi, o piatră îl lovi pe Isac în ceafă. Picioarele i se înmuiară o clipă. Dar numai o clipă. Isac își aranjă bereta galbenă pe cap și continuă să meargă, fără să fugă, așa cum îi dicta experiența de escroc, cum trebuia făcut cu ursul și cu câinii ciobănești. Cu coada ochiului o văzu pe fata lui, rigidă și supusă, cu chipul brăzdat de lacrimi.

— Plecați, blestematilor! răsună o ultimă dată vocea hangiței, apoi tată și fiică cotiră și o luară pe strada principală.

Străbătuseră aproape un sfert de milă, în pas susținut, în tăcere absolută, fără măcar să se uite unul la altul, când Isac, în apropiere de o dumbravă, zise:

— Urmează-mă.

O tăie prin câmp și intră în crâng. Ajuns la un trunchi gros dat jos de un fulger, se așeză pe el și-i făcu semn Giudittei să facă și ea la fel. Luă din sac pâinea de cu o seară înainte și o rupse.

— Mănâncă, zise. N-avem altceva.

Giuditta scoase din sacul ei trei pesmeți din făină de secară cu stafide și migdale.

— Mai sunt ăștia, zise printre lacrimi.

Tatăl o îmbrățișă.

— N-aș fi crezut vreodată că niște pesmeți vechi mi-ar putea aduce atâta bucurie, zise.

Tocmai terminaseră micul lor dejun frugal, că de pe drum auziră voci.

— Scoate-ți bereta, zise Isac.

— Dar legea… încercă să spună Giuditta.

— Scoate-ți blestemata asta de beretă! scrâșni Isac.

Apoi se ridică și se duse într-un punct de unde putea controla drumul fără să fie văzut. Se așeză în genunchi în spatele unui tufiș. Giuditta îl ajunse din urmă. Îl văzură pe călugăr care mărșăluia în fruntea unui mic grup de țărani, cu seceri și furci pe umăr.

— Ăștia sunt ereticii care nu-L recunosc pe Domnul nostru Isus Cristos ca miel al lui Dumnezeu! urla predicatorul cu glasul lui puternic.

— Amin, îi răspundeau în cor țăranii.

— Ăștia sunt nelegiuiții care își bat joc de Buna Vestire și de Imaculata Concepție!

— Amin!

— Ăștia nu sunt demni să trăiască sub ochii Tatălui Nostru!

— Amin!

Un țăran, desprinzându-se din cor, strigă:

— Și ne răpesc nou-născuții să le bea sângele!

Atunci cu toții în cor urlară:

— La moarte cu evreii!

Giuditta, înspăimântată, se cuibări și mai aproape de tatăl ei.

— De ce? întrebă cu un fir de voce.

Avea obrajii brăzdați de lacrimi.

Isac se uită fix la ea cu o privire severă în ochii de berbec.

— Chiar dacă îți spun fetița mea, nu mai ești o fetiță, zise el cu un glas grav și dur. Termină cu smiorcăiala.

Giuditta se desprinse de tatăl ei. Se gândi că-l ura. Dar pe urmă realiză că nu mai plânge. Și nici nu-i mai era așa frică. Atunci Isac se apropie de ea și îi spuse:

— Acum te voi învăța cum trăiește vulpea când vânătorul a dat drumul la câini.

7.

— S-o cotim pe acolo, gâfâi Mercurio, susținându-l pe Hercule, din ce în ce mai greu pe măsură ce pierdea sânge.

Intrară pe via dell’ Orto di Napoli.

Mercurio întoarse capul, uitându-se în urmă, îngrijorat.

— Nu ne urmărește nimeni, stai liniștit, zise Benedetta.

— Liniștit? sări Mercurio. Am omorât un om! L-am furat și l-am omorât. Dacă mă prind mă condamnă la moarte.

Se întoarse iar. Se împiedică.

— Mă uit eu, se oferi Benedetta. Rămân puțin în urmă.

Mercurio încuviință.

— Și tu termină cu plânsul, că nu folosește la nimic, îi spuse lui Zolfo. Apasă tare pe rană.

Zolfo își trase nasul și apăsă zdreanță în rana lui Hercule, care se văită.

— Iartă-mă… zise înspăimântat.

— Apasă tare! țipă Mercurio.

Când văzură gardieni în fundul Via del Cavalletto, se ascunseră pe Vicolo di Margutta, o străduță care putea a balegă de cal și în care dădeau grajdurile palatelor. Mercurio nu mai putea să respire. Trase cu ochiul pe Cavalletto. Clopotele de la Santa Maria del Popolo băturâ de vecernie.

— Curând o să treacă un car de-al lui Scavamorto. Îl urcăm pe Hercule în el.

Benedetta se uită uluită la el.

— Ai o idee mai bună? o întrebă Mercurio.

Benedetta scuturâ din cap cu o privire nesigură, în adâncul căreia Mercurio citi spaima pe care o inspira Scavamorto tuturor puștilor care lucrau pentru el.

Când zăriră carul, Mercurio se lăsă recunoscut de băiatul care-l mâna. În urma căruței, o mică procesiune de nenorociți, care îi priviră cu ochi stinși, orbiți de propria durere. Peste tot în jur orașul gonea. Și toți, inclusiv gărzile, își întorceau capul de la carul proscrișilor care nu aveau dreptul la o înmormântare. Cerșetori, târfe, evrei, actori, meniți să fie îngropați în pământ nesfințit.

— Ajutați-mă să-l urc, zise Mercurio.

Îl luară pe Hercule și-l întinseră pe platforma carului.

— Binecuvântează-mi fata, părinte, imploră o femeie tânără cu ochii umflați de plâns, sărutându-i mâna lui Mercurio și arătând spre o ființă minusculă și fără suflare, pe car, strivită între două cadavre ridate ce păreau îmbălsămate.

Mercurio făcu la repezeală semnul crucii în aer. Apoi biciui măgarii.

— Zolfo, urcă-te-n car și ține apăsat pe rană, ordonă. De câte ori trebuie să-ți spun?

În timp ce treceau pe strada aglomerată, Benedetta se apropie de el și-i spuse:

— Mulțumesc.

Mercurio nu-i răspunse. El ar fi trebuit să-i mulțumească, însă nu era în stare.

— Ține, zise Benedetta.

Mercurio se uită la mâna Benedettei. Strângea săculețul de pânză cu monedele pe care Mercurio le aruncase în negustor. Luă monedele în tăcere.

Nici Benedetta nu zise nimic.

Trecură de biserica Santa Maria del Popolo și trecură pe sub Porta del Popolo, înălțată în zidurile cetății, unde se pișaseră generații întregi de romani. Puțin mai încolo, după ce o luară pe via Flaminia, cotiră la stânga, spre fluviu, și ajunseră într-o zonă cu teren mai jos, unde mirosul de putregai al trupurilor în descompunere deveni insuportabil.

Dinaintea lor se deschideau gropile comune.

Băieții morților, cum îi numeau în oraș, așteptau carul. Numai ce-l zăriră și se puseră în mișcare trecând fiecare la locul lui de muncă. Însă când cei mai mari îl recunoscură pe Mercurio, sub veșmântul acelui preot tânăr, se opriră. Se uitară la el în tăcere, aproape fără să se încumete să-l salute, plini de admirație. Chiar și Benedetta și Zolfo auziseră vorbindu-se dintotdeauna de Pietro Mercurio al orfanilor din San Michele Arcangelo. Era celebru printre puștanii gropilor comune, unde lucrau orfanii răscumpărați pentru câteva firfirici de către preoți. Se spunea că Mercurio e singurul capabil să-i țină piept lui Scavamorto. Și era unul dintre puținii care plecaseră.

Mercurio îi salută pe cei mai mari.

— Să-l dăm jos pe Hercule, zise.

Băieții se urcară sprinteni în car. Îl dădură jos pe Hercule, care era din ce în ce mai palid, și îl puseră pe o targă grosolană făcută din două bucăți de lemn îmbrăcate cu pânză năclăită.

— La baracă, ordonă Mercurio.

— Ce faceți? Întoarceți-vă să descărcați carul, leneșilor! urlă o voce de bariton.

Băieții care-l ajutau pe Mercurio se îndoiră de spate instinctiv.

— E rănit, Scavamorto, zise Mercurio, fără a arăta teamă de bărbatul ăla înalt și subțire, îmbrăcat bătător la ochi, cu un cuțit curbat, ca de turc, înfipt într-o betelie de mătase portocalie înnodată în talie pe sub cazaca violet.

Scavamorto înălță capul, când îl văzu, iar expresia lui de cruzime se transformă într-un zâmbet și mai feroce.

— Ia te uită cin-se vede! exclamă el și apoi hohoti teatral. Frate Mercurio, ce plăcere nesperată mă onorează cu vizita dumneavoastră?

Se apropie fără să-și ia privirea de la el. Și numai când ajunse alături de el, fiind mai înalt cu o palmă, se întoarse către Hercule.

— Ah, tâmpitul… zise Scavamorto și controlă rana. Îl puteți duce la groapă, zise întors spre băieți. E dus pe copcă.

Zolfo izbucni în plâns.

— Ajută-l, zise Mercurio. Îngrijește-l.

— Atunci nu m-ai înțeles. E dus pe copcă, răspunse Scavamorto cu un zâmbet mascat ca și cum treaba asta i-ar fi făcut oarecare plăcere.

— Pot să-ți plătesc, zise Mercurio, susținându-i privirea.

Chipul supt al lui Scavamorto deveni serios.

— Băiete, probabil ai auzit prea multe legende despre tine la nenorociții ăștia și în cele din urmă le-ai crezut, îi suflă în față. Păduche, tu nu-l poți cumpăra pe Scavamorto, sâsâi scoțându-și cuțitul de la betelie. Dacă aș vrea banii tăi, n-ar fi nevoie să-i câștig. Mi-ar fi de ajuns să-i pretind.

— Te rog, zise Benedetta.

Scavamorto se uită la ea.

— El e preotul, deci lui trebuie să i te rogi, nu? și râse de propriu-i joc de cuvinte.

— Te rog, zise Mercurio.

Scavamorto făcu ochii mici, își dilată nările, ca și cum ar fi adulmecat ceva delicios. Se uită în jur cu privirea aia nemiloasă care părea că nu vede pe niciunul dintre pușteni. Se întoarse să-l controleze pe Hercule, care nu se mai văita. Îl bătu cu încheieturile degetelor pe fruntea îngustă.

— Toc, toc, nu-i nimeni? râse când Hercule răsuflă abia auzit. Apoi repetă: E dus pe copcă. Aruncați-l în groapă.

— Nu! strigă Zolfo, aruncându-se pe trupul lui Hercule.

— Ajută-l, îi spuse Benedetta lui Scavamorto.

Scavamorto se uită la Mercurio.

— Ajută-l… te rog, zise Mercurio și acum își coborî privirea.

— Duceți-l la baracă, zise Scavamorto.

Băieții morților ridicară targa și se îndreptară spre baracă, o construcție mare făcută din lemn și piatră, ridicată fără un proiect, pe măsură ce era nevoie de mai mult spațiu.

Benedetta și Zolfo urmară targa.

Scavamorto îl fixa pe Mercurio.

— Dar n-ajută la nimic. E dus pe copcă, îi zise scuturând din cap.

Mercurio nu vorbi.

— Du-te și adu-mi un borcănel cu amestec de coada șoricelului cu coada calului și decoct de troscot, îi zise Scavamorto. Îți amintești unde țin leacurile?

— Îmi amintesc totul despre locul ăsta, răspunse Mercurio.

Se întoarse și alergă spre o baracă mai mică cu hornul strâmb.

— Bravo, Mercurio, murmură Scavamorto, apoi se îndreptă spre baraca băieților.

Le porunci să taie cămașa lui Hercule, să dezvelească rana. Se uită la ea fără să comenteze.

Zolfo își ținea răsuflarea, îmbrățișat de Benedetta.

Scavamorto se uită la el.

— Du-te la treabă dacă astă-seară vrei să mănânci și să dormi, piticule, îi spuse cu duritate.

Zolfo se pregătea să zică ceva, cu ochii umflați de plâns și de furie.

Înainte să poată scoate un singur sunet, Scavamorto îi trase o palmă.

— E un car de descărcat, spuse. Du-te la treabă.

Benedetta îl trase spre ea pe Zolfo și-i șopti la ureche:

— Du-te.

Scavamorto nu se mai uita la ei. Băgă adânc un deget în rana lui Hercule. Dementul gemu. Apoi, Scavamorto scoase degetul din rană și îl mirosi. Dădu din cap.

Zolfo ieși plângând din baracă.

— Du-te și tu la treabă, îi zise Scavamorto Benedettei.

Benedetta plecă privirile și ieși. Întâlnindu-l în ușă pe Mercurio, îi spuse:

— Îl urăsc.

Mercurio merse mai departe fără să spună nimic. Îi dădu lui Scavamorto ceea ce-i ceruse.

— Știi să cânți prohodul, părinte? râse Scavamorto.

Îl așeză pe Hercule în capul oaselor și-i dădu să bea o gură de ceai de troscot. Apoi deschise borcănelul cu pulpă de coada șoricelului și coada calului, luă cu degetul dinăuntru și întinse pomada în rană. Hercule gemu iar. Dar mai încet. Scavamorto arătă spre Mercurio cu degetul încă murdar de unguent și de sânge.

— E o risipă. Nu știu de ce o fac. Se uită la Hercule. Nu apuci dimineața, știi, nu-i așa, prostule?

Hercule avea pe față un zâmbet idiot.

— Fericiți cei săraci cu duhul, căci a lor va fi împărăția Cerurilor, zise Scavamorto. Puneți-i o cârpă pe rană să țină muștele departe. Și împărțiți-vă hainele lui. Mâine merge la groapă.

Se ridică și plecă.

Mercurio fremăta de furie.

— Dați-i o pătură. Iar dacă vreunul dintre voi încearcă să se atingă de hainele lui înainte să fie mort o să-mi dea mie socoteală, zise cu glas întunecat.

Ieși și-l căută pe Zolfo. Nu-l văzu. Atunci se apropie de carul pe care-l descărcau.

Patru puștani, dintre cei mai vânjoși, luau cadavrele – dezbrăcate de fetele care se ocupau cu recuperarea hainelor vândute sau folosite de orfani –, doi de brațe și doi de picioare, le legănau în aer, ca și cum ar fi fost un joc, și, când inerția era suficientă, le aruncau în gol. Cadavrele aterizau cu o bufnitură surdă în groapă.

Mercurio se uită și îl văzu pe Zolfo înăuntrul gropii. Aștepta să alinieze cadavrul tocmai aruncat. Mercurio coborî în groapă și-i luă lopata din mână.

— Du-te la Hercule, îi spuse.

Zolfo izbucni în plâns. Mercurio nu îl consolă. Zolfo urcă râpa și dispăru. Mercurio, cu îndemânarea celui care cunoaște meseria, amestecă varul nestins cu pământ. Lucră până noaptea târziu, fără să se oprească o clipă, cu o ardoare care îi folosea să țină gândurile departe. Apoi se întoarse la baracă și

mâncă un blid de supă de varză neagră, apoasă, în care pluteau foi de ceapă.

Benedetta și Zolfo erau așezați lângă Hercule, care delira.

Mercurio ieși din baracă și merse încet pe câmpul gropilor comune, uitându-se în fiecare dintre ele, în lumina slabă a lunii în descreștere, traversată de nori subțiri.

— Încă mai ai viciul de demult, băiete? zise un glas în spatele lui.

Mercurio se întoarse spre conturul deșirat al lui Scavamorto.

— Ce viciu?

— Când te-am cumpărat de la călugării de la San Michele Arcangelo petreceai ore întregi să te uiți în gropi. Într-o zi te-am întrebat de ce făceai asta și mi-ai răspuns că voiai să vezi dacă era undeva mama ta.

În glasul lui Scavamorto nu se simțea nici urmă de sarcasm.

Mercurio nu zise nimic. Dar se încordă.

Scavamorto râse.

— Nu-ți aminteai?

— Lasă-mă-n pace, zise Mercurio.

— Spuneai că, deși n-o văzuseși niciodată, ai fi recunoscut-o pentru că era mama ta.

— Fantezii de copil, răspunse întunecat Mercurio.

— Poate. Dar cel mai interesant lucru era că o căutai printre morți, nu printre vii. Ce mânie formidabilă.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie, Scavamorto.

— Adică? Nu o mai cauți printre morți?

— N-o caut și atât.

Scavamorto râse iar. Încet însă. Fără răutatea lui dintotdeauna.

— Hai… cine e mama ta, Mercurio?

Îi puse o mână pe ceafă, fără să strângă, cum ar fi făcut un tată sau un pedagog.

Și Mercurio nu protestă. Simți un nod în gât.

— Era o femeie nobilă… începu să spună, ca și cum ar fi recitat o veche litanie. Era tristă și avea un soț de rahat, care lupta în toate războaiele rătăcind prin lume… Astfel ea a ajuns în pat cu un servitor, tânăr și frumos, și așa a rămas gravidă. Și înainte să se fi întors soțul s-a descotorosit de bastard și a pus să fie ucis servitorul…

— Sau? zise Scavamorto.

— Mama mea era o slujnică tristă… cu un stăpân de rahat care nu pleca niciodată la război și care o siluia în fiecare noapte. Iar când și-a dat seama că aștepta un copil, a aruncat-o în stradă. Ea m-a părăsit în pragul orfelinatului, l-a înjunghiat pe stăpân și a fost spânzurată în Plazza del Popolo.

— Sau?

— M-am plictisit de jocul ăsta, Scavamorto, zise Mercurio, mutându-se mai încolo. Nu mai sunt un puști.

— Sau…?

— Mama mea… ochii lui Mercurio se învăluiră în tristețe.

— … era orfană… sugeră Scavamorto.

— … și un preot i-a făcut felul, zise Mercurio. De aceea fiul ei se îmbrăca cu această sutană tâmpită de preot.

Scavamorto râse.

— Sau era…

— Gata. E un joc de rahat.

— *Cine era mama mea* e un joc foarte frumos, zise Scavamorto. Îl joc și cu alți orfani. Însă niciunul nu e așa bun ca tine. Căcăcioșii ăștia se blochează pe o poveste și nu sunt în stare să treacă cine știe cât dincolo de ea. În schimb, tu ești în stare să-ți inventezi câte o mamă în fiecare zi…

— Scavamorto…

— Nu au fantezie…

— Azi am ucis un om, zise Mercurio, dintr-o suflare.

Scavamorto zgârmă puțin pământul cu vârful cizmei.

— Mă vor spânzura, adăugă Mercurio cu glas atât de scăzut că aproape nu se auzi nici el.

Tăcură. Norii, alunecând agale prin dreptul lunii, făceau să apară și să dispară cadavrele în groapă.

Mercurio închise ochii și spuse:

— Mi-e frică.

— Înțeleg, zise Scavamorto.

— Mi-e frică de moarte, repetă Mercurio.

Scavamorto luă o mână de pământ. Îl aruncă în groapă.

— Nu-i neapărat nevoie să mori, băiete.

Mercurio nu se întoarse să se uite la el.

— Trebuie să fugi. Să treci de granița Regatului Pontifical.

— Pe urmă?

— Ai fost întotdeauna cel mai isteț dintre băieții mei. Scavamorto îi dădu un bobârnac. Ia-o de la capăt în altă parte. E

șansa ta. Sau crezi că-ți va lipsi canalul ăla de peste drum de insula Tiberina?

— Știai că stau acolo? întrebă uimit Mercurio. Atunci, de ce n-ai venit să mă iei? Mă cumpăraseși…

Scavamorto zâmbi, fără să răspundă.

Mercurio lăsă privirea în jos.

— Mâine-dimineață în zori îmi vei fura trăsura. Aia cu doi cai, nu cu măgarii, care sunt prea bătrâni și prea înceți, zise Scavamorto. La ora aia Hercule o să fie deja mort. Ia-i cu tine și pe ăia doi.

— Nici măcar nu-i cunosc…

— Termină, nu mai vorbi ca un imbecil, îl făcu să tacă Scavamorto. La ce-ți poate fi de folos să faci pe sentimentalul de-a-ndoaselea?

— Ce-i aia „sentimentalul de-a-ndoaselea”?

— Unul ca mine, răspunse Scavamorto, cu ușurință. Adică faptul că trăiești fără să ai pe nimeni… nu înseamnă că nu ai nevoie de cineva. Bătu ușor cu vârful arătătorului fruntea lui Mercurio. Însă dacă te obișnuiești așa, te-ai ars… pe urmă nu te mai poți schimba. Schimbă cât mai poți. Se răsuci să se întoarcă în baraca lui. Zolfo e ceea ce e. Un om slab. Dar fata e isteață. A supraviețuit vieții pe care i-a impus-o mama ei… uneori să fii părăsit la orfelinat poate fi un noroc.

Mercurio nu scoase o vorbă.

— Ține cu dinții de haina ta de preot. Îți va fi de folos dacă dați nas în nas cu bandiți. Du-te spre nord. Nu te opri la țară. Un hoț de oraș ca tine ar sfârși într-o capcană pentru sălbăticiuni. Sunt două locuri care ar fi bune pentru tine. Milano sau Veneția. Scavamorto se îndreptă către propria-i baracă. Însă după doi pași se opri și se întoarse. Uitam un amănunt. Ca să-mi furi trăsura trebuie să-mi plătești. Cât ai?

Iar se iscodiră din cap până-n picioare cum o făcuseră întotdeauna.

— Un solid, zise Mercurio.

— Un solid de argint?

Scavamorto scuipă pe pământ.

— De aur, zise Mercurio.

Scavamorto îl fixă cu privirea.

— N-ajunge. E nevoie de cel puțin trei.

— N-am.

— Prostii.
— Doi.
— Iar pe al treilea îl pun asociații tăi.
— Ei n-au niciun ban.
Scavamorto hohoti.
— Caraghiosule. Sigur le-ai dat partea lor. Ești un hoț cinstit.
— Bine, trei. Scuipă și Mercurio pe pământ. Cămătarule. Mâna lui Scavamorto se întinse în fața lui, deschisă, cu palma-n sus, cu degetele lungi de păianjen care se mișcau iute în aer. Mercurio băgă mâna în sutană și scoase trei monede.
Scavamorto, ca și cum și-ar fi intrat iar în rol, cu glasul lui răutăcios dintotdeauna, plin de otravă, zise:
— Oricum n-ai să mori de moarte bună, băiete.
Mercurio se uită la el. Zâmbi.
— Mulțumesc.
Scavamorto plecă.
Se auzi cum se deschide ușa cocioabei lui. Apoi liniștea fu întreruptă de un sunet obscen, ceva între râgâit și un acces de tuse. Imediat după aia Zolfo țipă:
— Nu!
— Moartea și l-a luat mai devreme decât am prevăzut, zise Scavamorto. Pleacă repede, băiete!
Și închise ușa.
În întunericul nopții Mercurio se cutremură.
Se duse la țarc. Luă de frâie cei doi cai mărunți și îndesați legați deja la trăsura pe care Scavamorto o folosea să se plimbe pe străzile Romei. Îi duse până la baraca băieților morților. Intră.
— Hercule nu va ajunge gol în groapă, zise cu glas tare, rostind apăsat cuvintele. Era unul dintre ai noștri.
Băieții morților încuviințară încet.
Se auzea doar plânsul înăbușit al lui Zolfo.
Mercurio se apropie de Benedetta și de Zolfo.
— Voi veniți cu mine.

8.

După ce călugărul predicator și banda lui tropăitoare de țărani trecură, Isac îi făcu semn Giudittei să mai stea ascunsă.
— N-au să-l urmeze până la capătul lumii, zise.

Chiar așa, după jumătate de oră țăranii se întoarseră, pleoștiți de absența predicatorului și căindu-se că pierduseră ore bune de muncă pentru ceva ce nici nu înțelegeau prea bine.

— Ai să vezi, Veneția e un oraș prietenos cu evreii, zise Isac.

O luară iar la picior, umblând pe marginea drumului prin pădure, ca animalele sălbatice. Merseră aproape până-n seară, în tăcere, oprindu-se doar o singură dată să mănânce o felie de pâine. Când se lăsă întunericul, Isac îi explică fetei lui că vulpea nu dormea în hanuri, mai ales dacă prin jur erau câinii. Așa că tăie niște ramuri înfrunzite, alcătui un fel de culcuș acoperit și o invită pe fată să se întindă lângă el.

— Cu cât stăm mai apropiați, cu atât vom simți mai puțin frigul, îi spuse.

În zori se treziră amorțiți și, după ce trecură drumul, se întoarseră pe cealaltă parte unde pădurea era mai deasă.

— Sunt o proastă, zise Giuditta în scurtă vreme, oprindu-se. Dacă nu i-aș fi spus acelei biete femei că ești doctor, acum am fi mers pe strada principală.

Isac întoarse capul.

— Sunt o proastă, repetă Giuditta cu glas mânios și își mușcă tare buza de jos de teamă să nu izbucnească în plâns.

Tatăl se apropie de ea serios. O luă de umeri uitându-se-n ochii ei.

— Da, începu să spună.

Giuditta lăsă capu-n jos umilită.

Isac îi puse un deget sub bărbie și îi ridică fața.

— Ai făcut o prostie. Se uită la ea cu ochii lui adânci. Încearcă să înțelegi. Oamenii ca mine… vreau să zic, cei care trăiesc ca mine… de, uite, oamenii ca mine vor să fie stăpâni pe destinul lor și pe propriile înșelăciuni. Înțelegi?

— Da, tată, zise Giuditta. Îmi pare rău, și dădu să se arunce în brațele lui.

Isac o opri, ținând-o la distanță ca să se poată uita în ochii ei.

— Ai greșit. Ești un tovarăș de drum prost. Și izbucni brusc într-un hohot de râs, cu o ușurință care o uimi pe Giuditta. Însă, pe de altă parte, ai făcut un lucru extraordinar, pe care numai acum, după leghe întregi de mers, reușesc să-l accept…

— Ce? întrebă Giuditta surprinsă.

Privirea lui Isac deveni vagă, ca și cum s-ar fi pierdut într-un trecut îndepărtat și în emoții de mult trecute. Se uită la fata lui.

— Ești frumoasă, fata mea, îi spuse. Frumoasă ca mama ta, care era o adevărată frumusețe de femeie. O mângâie pe obraz. Știi ce ai făcut extraordinar?

— Ce? repetă Giuditta.

— Mi-ai dat un viitor, zise Isac.

— Cum adică, tată? întrebă Giuditta zăpăcită.

Înainte ca Isac să-i fi răspuns se auzi un zgomot, constant, dar încă nedefinit, din care păreau că se înalță din când în când cântări. Pământul trepida. Tată și fiică se retraseră în umbră.

Isac își puse un deget pe buze și murmură:

— Liniște.

După o clipă, de după o cotitură apăru o procesiune de care, cavaleri și pajii lor. Unii purtau armură, alții doar platoșă, alții aveau bandaje înroșite de sânge, unii abia mergeau, alții erau lungiți în care. Foloseau spadele și lăncile în loc de cârje. De o parte și de alta a carelor, precum și de șeile cailor erau agățate arbalete, și arcuri, și lănci, și săgeți în tolbe. Nu păreau să se fi retras din vreo înfrângere deoarece cântau. Cavalerii păreau mândri. Călăreau fără să se lase în mersul animalelor, cu pieptul în afară deși erau răniți. În capul coloanei fluturau stindardele Serenissimei.

— Venețieni, murmură Isac.

Erau vreo zece care și nu mai mult de o sută de cavaleri și soldați pedeștri. Isac hotărî că nu era prudent să-i întrebe dacă se puteau alătura lor până la Veneția. Nu cu o fată frumoasă după el. Dorința de a sărbători, gândi, uneori era mai rea decât furia. De aceea rămaseră la fereală în pădure și-i lăsară pe soldați să se îndepărteze.

— Îi urmăm de la distanță, zise Isac făcându-i semn fetei să se miște. O caravană de soldați e ca o mătură pe podeaua plină de gândaci, curăță drumul.

Ieșiră din pădure și traversară un câmp mlăștinos.

Când ajunseră în drum văzură o piatră de hotar din granit, pătrată. Piatra zicea că mai erau treizeci și nouă de mile până la Veneția.

— Suntem încă departe, zise Isac. Văzu privirea pierdută a Giudittei. *Ha-Shem,* Domnul, San Benedetto, ne va călăuzi.

Încă se auzea cântarea soldaților.

— Hai să mergem, zise Isac și dădu să plece când doi cavaleri din ariergardă răsăriră de nicăieri și se îndreptară în galop spre ei, cu spada scoasă din teacă.

Opriră caii exact în spatele lui Isac, care se retrase calm și fără să cadă.

— Cine sunteți? zise unul din cei doi cavaleri.

— Numele meu este…

— De ce ne urmăriți? îl întrerupse celălalt cavaler, cu glas scorțos.

— Ne îndreptăm spre Veneția și ne simțim mai în siguranță să călătorim în urma trupelor Serenissimei Republici, războinic valoros, spuse Isac, pe un ton atât de rigid încât păru ceremonios.

Și asta-i făcu să râdă pe cei doi cavaleri.

— Sigur nu sunteți venețieni, chiar dacă ne vorbiți limba, zise unul din ei. Aveți pielea mai închisă decât a noastră și părul și ochii mai închiși la culoare. Dacă mă uit bine la voi, aș zice că sunteți evrei. În special tu, cu țăcălia aia de capră. Dar nu sunteți evrei, zic bine? Nu purtați bereta galbenă impusă de lege.

Cavalerul cu sabia scoasă, zâmbind, lovi spre tașca de catifea a lui Isac și înțepă bereta. Iar celălalt cavaler, ținând spada în jos, cu vârful spre pământ, își apropie calul de Giuditta și se învârti în jurul ei, măsurând-o din priviri.

— Nu-i faceți rău fetei mele, zise Isac, palid la față, făcând un pas spre calul care bătea noroiul cu copitele, nervos. Apoi adăugă: Vă rog, cavalere.

Soldatul, râzând, apropie spada de fundul Giudittei, cum ar fi făcut un cioban cu o oaie ca s-o readucă-n turmă, și atinse puțin fusta moale, țesută de bătrâne în munții de pe insula Negroponte. Giuditta sări în față, unde voia cavalerul, ajungând în mijlocul drumului.

— Să mergem, îi ordonă celălalt lui Isac.

Însă nu era agresivitate în vocea lui.

Îi escortară până ajunseră ceata de răniți. Aici îi predară căpitanului Andrea Lanzafame, un bărbat frumos cam de patruzeci de ani, puternic, cu ochi albaștri pătrunzători, cu părul ciufulit de la război și cu barba aspră. Căpitanul coborî de pe cal și se uită fix la Isac. N-avea multă răbdare, judecă Isac. De aceea gândi că era bine să răspundă răspicat, fără înfloriturі.

— Sunteți evrei? întrebă căpitanul.

— Da, domnule, răspunse Isac.

— De ce nu purtați bereta galbenă?

— Fiindcă ne urmăreau ca să ne omoare.

Căpitanul Lanzafame îl studie în tăcere, dând ușor din cap a încuviințare.

— Cine sunteți?

— Numele meu e Isac di Negroponte.

Se întoarse spre Giuditta, care se uita la el înspăimântată. Îi zâmbi imperceptibil. Îi era recunoscător fiindcă spusese că era doctor. Ea, atât de asemănătoare cu H'ava, femeia care-i dăduse naștere, femeia pe care Isac o iubise din tot sufletul. H'ava femeia pe care-și reproșa că nu o salvase. În timp ce Isac se apropia de fetiță, la han, se întorsese către Giuditta, care se uita la el din umbra coridorului. Și i se păruse că soția lui, prin fata aia care semăna extraordinar de mult cu ea, îi trimisese binecuvântarea. Giuditta vorbise prin gura H'avei. Și H'ava îi spusese lui Isac că nu-l socotea răspunzător de moartea ei și îi arătase ocazia. Un destin nou. Zâmbi, apoi se întoarse spre căpitan.

— Numele meu e Isac di Negroponte, medic, cunoscător al umorilor interne și farmacist, zise cu mândrie.

— Ești croitor? ținti căpitanul Lanzafame.

— Croitor? întrebă perplex Isac.

— Tai și coși? Ești chirurg? îl luă repede căpitanul.

După sosirea turcilor, tatăl lui Isac trebuise să facă cele mai umilitoare treburi, chiar pe cele pline de cruzime lăsate de obicei bărbierilor sau măcelarilor. Și mereu îl luase cu el pe Isac. Pe fiul căruia nu-i era frică de sânge fiindcă nu avea nici Dumnezeu, nici conștiință.

— Da, sunt și croitor, zise Isac și i se păru că atunci căpitanul se uitase la el cu mai mult respect, spre deosebire de cum s-ar fi uitat un medic oarecare sau un aristocrat.

— Ai instrumentele, doctore? îl întrebă căpitanul, tratându-l imediat ca pe un subaltern la ordinele lui.

— Nu… șovăi Isac.

— Atunci le vei folosi pe cele ale lui Candia spițerul taberei, mort acum două zile de febră, zise căpitanul. Apoi adăugă: Sper să nu-ți aducă ghinion.

Isac întoarse capul spre fiica lui.

— Nu i se va întâmpla nimic, zise căpitanul.

— Cu toți acești soldați? întrebă îngrijorat Isac.

— Sunt soldații mei. Iar eu sunt căpitanul lor, zise militarul.

Isac îl studie. Nimeni nu știa mai bine ca un șarlatan să citească în sufletul oamenilor. Era o calitate indispensabilă într-o meserie atât de nesigură și de lipsită de reguli. Iar chipul căpitanului Lanzafame, viguros și mândru, reflecta o inimă curată.

— Vă cred, zise Isac.

— E sub protecția mea, întări căpitanul. Acum du-te și fă-ți meseria. În care sunt băieți care vor să-și revadă familiile. Își duse mâinile la gură. Donnola! strigă.

Într-o clipă apăru un bărbat micuț, cu un cap și mai micuț, cu doi ochi minusculi, care părea, chiar dacă nu tocmai o nevăstuică, oricum un animal ciudat, ascuțit și chel. Avea doar o mustață rară și roșcată deasupra buzei superioare și câteva fire de păr în vârful bărbiei. Pielea din jurul ochilor se încrețea, ca un fruct uscat, în timp ce pe obrajii spâni era netedă, unsă și lucioasă. În mare, părea un copil bătrân.

— Acesta este doctorul Negroponte. Dă-i instrumentele lui Candia, ordonă căpitanul. Și obligă-l să scuipe pe ele, în fața oamenilor, pentru a îndepărta blestemul febrei care l-a răpus. Dacă nu vrea s-o facă, biciuiește-l, trage-i niște șuturi în fund, tu decizi. Însă după ce a făcut-o, ești la ordinele lui. Nu le discuți. Se întoarse către Isac: Ridicăm tabăra aici. Vreau să începi imediat. Urmează-l pe Donnola.

Isac se apropie de fiica lui.

— Mulțumesc, îi spuse.

— Tată… începu Giuditta.

Însă Isac o îmbrățișă, făcând-o să tacă. Apoi îi șopti la ureche:

— Uită obișnuința de a-ți ridica fusta și a-ți arăta picioarele, dacă trebuie să cobori de pe o navă sau să te urci într-un car.

— Sper că știi să folosești fierăstrăul, zise căpitanul.

Isac se luă după Donnola, spre primul car, de unde se simțea un iz puternic de putregai. „Fierăstrăul”, spusese căpitanul. „Cangrenă”, gândi Isac.

— Mi-e foame! zbieră în clipa aia căpitanul.

Urcând în car, Isac văzu că militarul, întors spre un soldat, zicea:

— Și fetei i-o fi foame. Fără porc. Mișcați-vă, aprindeți focurile.

Atunci Isac, cufundându-se în zăcătoarea de trupuri umane înghesuite în car – acoperită cu o pânză sfâșiată în mai multe locuri – gândi că, dacă și-ar fi jucat rolul până la sfârșit, totul ar fi mers strună. Se așeză alături de primul soldat – un băiat care nu trebuie să fi avut nici douăzeci de ani, cu ochii dilatați de spaimă –, îi atinse piciorul sfărâmat de copita unui cal greu de război și observă fărâmele de os care se îngălbeneau deja asemenea marginilor lacerate ale rănii. Știa ce să facă. Tatăl lui fusese un profesor bun. „Mulțumesc, mare bastard”, gândi.

— Scuipă pe instrumente, alungă blestemul, zise Donnola și îi deschise sub nas o trusă din piele tăbăcită, mare ca o valiză, plină ochi cu instrumente chirurgicale.

Isac scuipă fără ezitare, apoi zise, cu glas puternic, așa încât să-l audă toți răniții din car:

— Blestemul febrei lui Candia s-a îndepărtat.

Donnola făcu o mutră uimită.

— Doctorii se revoltă mereu în fața unor asemenea practici… zise în șoaptă, bănuitor. Le consideră împotriva științei.

— Deci nu sunt doctor? îl întrebă Isac, uitându-se-n ochii lui fără să aplece privirea, cu acea siguranță pe care o viață întreagă de șarlatan îl învățase s-o afișeze.

Donnola se uită la el fără să spună nimic.

— Dă-i să bea ceva tare, mai bine rachiu decât vin, leagă-l strâns și dă-mi un fierăstrău drept și unul dințat. Și încălzește un fier plat, zise Isac. Firește, când te vei hotărî că sunt doctor.

Donnola se scutură, se aplecă peste trusă și luă din ea două instrumente.

— Un fierăstrău drept și unul dințat. Sluga dumneavoastră… domnule doctor.

Isac luă instrumentele. „Îndrumă-mi mâinile, H’ava, dacă asta vrei pentru mine”, se rugă el.

În timp ce căpitanul Lanzafame îi oferea Giudittei pâine și carne sărată de cal, urletul soldatului răsună în tabără, răspândind fiori.

O clipă cântările se poticniră. Apoi se auziră și mai tare.

În timp ce mușca din piciorul băiatului cu dinții fierăstrăului, Isac simți cum o emoție violentă îi exploda pe dinăuntru. Îi veniră lacrimi în ochi și i se întretăie respirația. „Stai lângă mine, dragostea mea, o rugă în sinea lui pe soție. Ajută-mă tu.”

9.

Isac își petrecu jumătate de zi în primul car, apoi se mută în al doilea. Orele petrecute aplecat deasupra răniților se scurgeau toate la fel și toate îngrozitoare, cadențate de sunetele clopotelor risipite prin sate, care cu sunetele tânguitoare ale bătăilor lor anunțau rugăciunile creștine. Până la asfințit, Isac nu încetase să taie carne, să reteze oase, să cauterizeze amputări și hemoragii, să pună la loc fracturi, să coasă tăieturi, să scoată vârfuri de săgeată, să întindă unguente pe răni. Dar în cele din urmă și cel de al doilea car era gata.

Coborând pe scărița de lemn instabilă, urmat de Donnola cu trusa de instrumente chirurgicale, Isac, abia ajuns în aer liber, rece, umed și pătrunzător, își frecă spatele, îndoindu-se spre soarele difuz din cauza ceții. Hainele lui erau pline de sânge.

Donnola aduse două căni de supă caldă, doi cârnați și două coltuce de pâine veche. Isac luă supa și pâinea.

— A, da, religia voastră vă interzice să mâncați porc, zise Donnola. Nu știți ce pierdeți, adăugă mușcând din primul cârnat.

Isac încuviință distrat, obișnuit cu comentariile acelea, și muie pâinea în supă. Rămaseră acolo, în picioare, în frig, să mănânce în liniște. Apoi Isac respiră adânc, forțat, de două, trei ori.

— Niciodată nu bagi în seamă, dar aerul are un parfum bun, zise. Își umplu iarăși plămânii, ca și cum și-ar fi făcut provizii cu aerul ăla curat înainte de a se întoarce să se cufunde în duhoarea cărnii. Am o nevoie, adăugă și se uită la asistentul lui.

Donnola îi întoarse privirea, fără expresie. Apoi, văzând că doctorul continua să se uite la el zise:

— Vă rog.

— Nu există o latrină? întrebă atunci Isac, dezorientat.

Donnola desfăcu larg brațele.

— Lumea e o latrină, râse. Și fiindcă Isac nu se mișca și continua să se uite la el, nehotărât, adăugă: Sunteți timid, doctore?

Isac se scutură și se uită în jurul lui. Văzu un tufiș destul de îndepărtat de tabără și o luă într-acolo.

Donnola râdea de sfiala lui.

— Și cei mai buni dintre noi se cacă, doctore. Nu-i nimic de rușine, strigă la el.

Isac nu se întoarse să-i răspundă. Ajunse la tufiș, îl inspectă și se uită să nu fie nimeni pe acolo și să-l poată vedea din tabără. Când fu sigur că era ascuns bine, își descheie haina lungă verde, își lăsă jos nădragii și chiloții groși de lână și se lăsă pe vine. Pe chip, alături de efort, apăru o grimasă de durere. Isac strânse din dinți. Închise ochii și se scremu și mai tare. Scoase un geamăt ușor, apoi un suspin de ușurare. Atunci, fără să se ridice, băgă mâna sub el și scormoni prin pământ. Luă de jos un pachețel și îl șterse pe iarbă. Desfăcu firul care-l lega. Era un maț de oaie, iar în el se păstrau cinci pietre prețioase care străluciră în lumina amurgului când Isac le răsturnă în palmă. Două smaralde mari, două rubine mari și un diamant, mai mic decât celelalte patru geme, dar cu atât mai prețios.

În clipa aia auzi un fâșâit în pădure, lângă tufiș. Tresări, strângând pumnul și ascunzând pietrele. Avea privirea îngrijorată.

— Cine e acolo? zise.

Ciuli iar urechea, dar nu auzi alte zgomote. „Un animal”, se gândi Isac și se liniști. Termină ce avea de făcut, se șterse cu frunze mari, aspre, puse la loc pietrele în maț, înnodă bine sfoara și, în fine, căznindu-se băgă la loc pachețelul acolo unde nimeni nu l-ar fi găsit.

— Vă simțiți mai bine? întrebă Donnola când văzu că se întoarce.

Isac nu-i răspunse, se urcă în cel de al treilea car, scuipă pe instrumente, anunță că febra care-l omorâse pe chirurgul de dinainte era dezlegată de blestem și se dedică răniților.

Noaptea târziu, căpitanul Lanzafame se urcă în car. Lumină cu un felinar chipul epuizat de oboseală al lui Isac.

— Du-te să te întinzi, îi porunci. Nu pot împiedica războiul să-mi omoare oamenii, dar s-o facă un croitor pe jumătate adormit, da.

Ca prin somn, Isac, termină de bandajat un soldat.

Căpitanul Lanzafame îl aștepta afară. Îi arătă carul cu merinde.

— Fata ta e acolo. Tot acolo găsești o scoarță și un vas cu cărbuni încinși, zise.

Isac mergea ca o fantomă. Când ajunseră la car, căpitanul Lanzafame adăugă:

— Oamenii spun că ești un măcelar.

Isac își coborî capul în pământ.

Retezase cinci picioare de la genunchi, unul aproape de la șold – iar soldatul nu supraviețuise sângerării –, două brațe la nivelul cotului și o mână. Tăiase vreo duzină de degete. Folosise toate cele trei papiote cu fir de suturat răni și pe urmă, când se terminaseră, doar ca să aibă ceva de băgat în acul curbat, îl pusese pe Donnola să deșire o flanelă. La urmă, când făcu bilanțul, fuseseră trei morți, iar doi erau în condiții critice.

— Spun că ești un măcelar, repetă căpitanul Lanzafame, privind întunericul nopții. Însă peste câteva zile, când își vor îmbrățișa familiile, își vor da seama că le-ai salvat pielea, adăugă el cu o grimasă de satisfacție. Du-te să te culci. Meriți.

Isac se uită cu recunoștință la căpitan. Nu spuse nimic. Doar încuviință. Apoi, cu pași grei, urcă cele trei trepte care duceau în carul cu alimente. Deschise ușa. Giuditta era luminată de un opaiț mic cu ulei. Se trezi brusc. Văzându-l țipă și dintr-o săritură se ghemui între două lăzi.

— Sunt eu, tatăl tău, zise Isac.

— Păreai un soldat, zise Giuditta, care, după ce se speriase, simțea acum admirație pentru bărbatul ăla plin de sânge, ca un erou. Am pus deoparte carne pentru tine, chiar dacă nu e *coșer,* îi spuse. Întinde-te, oi fi obosit.

Isac se întinse în culcușul de paie, aproape prăvălindu-se, și se bucură de căldura păturii și a încălzitorului. Giuditta îi dădu bucata uscată de carne de cal. Isac duse carnea la gură și încercă să o mestece, dar adormi imediat. Giuditta îi scoase din gură bucata de carne și îl îmbrățișă.

În zori Isac se trezi.

— Trebuie să mă duc, îi spuse fetei lui.

Se ridică și ieși în ușa carului.

Donnola era deja acolo, așezat pe scăriță, înfășurat cu valtrapul unui cal, cu capul pe trusa cu instrumente. Sări în picioare, apucă două căni de vin, două bucăți de pâine, un cârnat de porc și o bucată de carne de cal și luară micul dejun.

Apoi se urcară în cel de al treilea car să termine treaba lăsată neterminată. Unul dintre răniți, în acele câteva ore, murise de sângerare.

— Aș fi putut să-l salvez, zise în șoaptă Isac.

Donnola acoperi fața mortului și dădu ordin la doi soldați să ducă leșul în carul cu cadavre.

— Pe venețieni îi redăm familiilor să-i îngroape creștinește, îi explică.

— Amin, zise încetișor un soldat care se afla într-un colț.

Oamenii din carul acela erau mai puțin grav răniți. Isac folosi fierăstrăul doar pe bărbatul care spusese „Amin”. Și acela supraviețui.

Bătuse de nouă de ceva vreme când Isac și Donnola terminară cu al treilea car. Obosiți și intoxicați de mirosul de sânge și de excremente al răniților, ieșiră în aer liber. Totul era în penumbră. Soarele, aproape la asfințit nu mai reușea să pătrundă perdeaua groasă de nori și se ridica o ceață neplăcută. Întreaga tabără avea un aspect spectral. Carele și siluetele umane erau neclare. Oamenii nu mai cântau.

Și în liniștea aceea profundă, pe neașteptate, răsună un geamăt. Imediat după aceea, un urlet:

— Ah! Te-am ochit, hoț nenorocit!

Isac și Donnola făcură un pas spre voce.

— E bucătarul, zise Donnola.

— Lasă-mă! Lasă-mă! țipă un puști.

Glasul lui răsună mai mult înfuriat decât înspăimântat.

La câțiva pași de carul cu alimente și de butoiul cel mare burtos cu carne de cal în saramură, lăsat deschis, alături de un foc, Isac și Donnola văzură un bărbat cât toate zilele care-l înșfăcase de guler pe un băiețel scheletic, scund, cu păr lung și murdar și o carnație gălbejită.

— Stai cuminte! îi porunci bucătarul băiețelului.

Dar el se agita ca un posedat, încercând să se desprindă, și-i trase un picior în țurloaie. Atunci bucătarul, cu mâna liberă, îi trase una zdravănă peste ceafă. În aerul dens se auzi geamătul băiețelului.

— Ce se întâmplă? întrebă căpitanul Lanzafame, atenționat de zgomot.

Giuditta se ivi din carul cu alimente. Îl văzu pe tatăl ei ceva mai încolo și zâmbi. Nu coborî scărița. Căpitanul îi poruncise să rămână în car și să nu se plimbe prin tabără. O fată frumoasă care se fâțâia printre soldați ar fi adus necazuri.

— Mi se păruse că l-am mai văzut, căpitane, explica bucătarul. Și acum mi s-a confirmat. Avem un pungaș.

Căpitanul Lanzafame se uită la puști. Îi curgea sânge din nas.

— Lasă-l, îi porunci bucătarului.

Bărbatul masiv fu ispitit să-i răspundă, dar se supuse. Îi dădu drumul puștiului. Imediat, acesta dădu să fugă. Însă căpitanul Lanzafame se aștepta la mișcarea asta și cu o repeziciune extraordinară se îndoi întinzând un braț, ca la o lovitură de spadasin, și-l lovi pe băiat peste piciorul ridicat în alergare. Fu de ajuns să-și piardă echilibrul. Puștiul se învârti în loc și căzu la pământ. Căpitanul, pe el, îl apucă de piept și îl ridică în sus, fără efort. Îl reașeză jos, ca și cum l-ar fi plantat în pământ.

— Să nu te miști, îi porunci.

Glasul lui era ferm și autoritar. Băiețelul rămase nemișcat.

— Cum te cheamă? îl întrebă căpitanul.

Puștiul strânse bine buzele și se uită în jurul lui.

— Cum te cheamă? repetă căpitanul, pe un ton ceva mai agresiv.

— Îl cheamă Zolfo, zise o voce în spatele lor.

Apoi, din pământ, din iarbă verde, apăru un preot tânăr, cu o sutană neagră cu nasturi roșii și o inimă însângerată încadrată de o coroană de spini brodate pe piept. Pe cap avea o pălărie neagră, lucioasă, pe care și-o scoase în timp ce se apropia. În spatele lui, o fată, destul de tânără și de radioasă în rochia ei verde. Căpitanul observă pielea albă ca alabastrul și părul ei lung arămiu.

— Cine ești? întrebă căpitanul Lanzafame, văzând că și preotul era foarte tânăr.

— Mă numesc Mercurio da San Michele, spuse tânărul, înfățișându-se căpitanului fără pic de teamă. Apoi arătă spre Zolfo. Iertați-l, nu a rezistat foamei. Toată ziua am umblat și nu am găsit niciun han cu ceața asta. Caii noștri și carul ne-au fost furate de briganzi, am scăpat cu viață ca prin minune și…

— Ești preot?

— Nu, sunt un novizium saecolaris, un promis al Domnului Nostru Cristos, răspunse Mercurio surâzând. Și sunt secretarul Preasfinției Sale Episcopul de Capri, monseniorul Tommaso Barca di Albissola, care ne așteaptă la Veneția să-i întâlnească pe acești doi frați sărmani, de la milostivul orfelinat San Michele Arcangelo, cărora…

— Nu cunosc la Veneția niciun episcop cu numele pe care l-ai pomenit, zise bănuitor căpitanul.

— Fiindcă locuiește la Capri, răspunse prompt Mercurio. Însă momentan Preasfinția Sa e în vizită la Veneția și acolo trebuie să ne întâlnim cu el.

Căpitanul îl țintui cu privirea în tăcere.

— Avem bani să vă plătim carnea pe care v-a furat-o băiatul ăsta, adăugă Mercurio.

Căpitanul Lanzafame nu dădu semne că ar fi interesat de acest subiect.

— Și de ce episcopul tău ar fi atât de grăbit să-i întâlnească pe acești doi orfani? întrebă în schimb.

— De, știți... e o treabă... ecleziastică, răspunse Mercurio. E particulară.

Căpitanul Lanzafame continuă să se uite fix la el.

— Spune cumva că aceștia doi sunt bastarzii episcopului, râse bucătarul și ceilalți soldați îl urmară.

Căpitanul îi fulgeră cu o privire pe oamenii lui.

— Care dintre voi își cunoaște cu certitudine tatăl? zise. Și totuși, nu v-am numit niciodată bastarzi.

Soldații plecară ochii în pământ.

Ochii albaștri ai căpitanului Lanzafame o cercetară o clipă pe fata cu pielea ca alabastrul.

Benedetta nu-i zâmbi. Dar avea privirea respectuoasă.

Căpitanul i se adresă din nou lui Mercurio. Era ceva mai liniștit.

— Era mai prudent să ne cereți hrană. Cel mult ați fi riscat un refuz, dar nu moartea. Ați fi putut fi luați drept spioni sau dușmani, vă dați seama?

— Nu știam dacă în partea asta de lume sunt oameni cu frica lui Dumnezeu sau barbari, zise Mercurio.

— Barbari? Căpitanul Lanzafame izbucni în râs. Îmi pari dezorientat, băiete. Apoi se întoarse către bucătar. Dați-le de mâncare. Dădu să plece, dar se opri, se întoarse și puse o mână pe umerii lui Mercurio, luându-l deoparte. În concluzie, tu ești sau nu preot?

— Încă nu, excelență.

— Oricum ar fi, oamenii mei ar fi mulțumiți de cineva care să-i binecuvânteze, zise căpitanul Lanzafame. Sunt între viață și moarte și văd fantome. Sunt înfricoșați, simt în ceafă răsuflarea diavolului. Binecuvântează-i și iartă-le păcatele. Oi ști vreo rugăciune, nu-i așa?

— Da, excelență.

— Și termină cu excelența asta, sunt un căpitan al Serenissimei.

— Da, căpitane.

Lanzafame zâmbi. Îi plăcea acel preot tinerel. Se gândi că era păcat să fie preot un băiat ca el. Dar nu era treaba lui.

— Donnola, strigă. Și când apăru îi porunci: Ia-l cu tine pe acest preot.

— Veniți, părinte… zise Donnola. Dar era atât de tânăr! Adică fiule…

— Spune-i preot, Donnola, zise căpitanul. De nu, peste puțin ai să-i zici Sfântul Duh.

Soldații râseră. Apoi, Donnola și Mercurio urcară în carul unde Isac era deja la muncă.

Mercurio îngenunche la căpătâiul bărbatului pe care-l trata doctorul și începu să se roage.

— Te implorăm, o, arhanghele Mihail, ca împreună cu tot corul de arhangheli și cu cele nouă coruri de îngeri să ai grijă de acest bărbat prezent în această viață până când, rămânând sub protecția ta, învingător al Satanei, se va bucura de Bunătatea divină, alături de Tine, în Sfântul Paradis.

— Amin, murmură rănitul și chipul i se înseninã. Mulțumesc, părinte.

Apoi Isac se ridică și se duse la un alt soldat, care-și pierduse simțirea. Mercurio îngenunche alături.

— Ești bun, băiete, îi șopti Isac lui Mercurio. Însă eu am ochi bun și știu că nu ești ceea ce spui că ești.

Mercurio se uită la el întrebător, crispându-se puțin.

— Ești un șarlatan, zise încet Isac.

Mercurio nu răspunse. Rămase cu ochii la medic.

— Eu însă nu voi spune nimic, continuă în șoaptă Isac. Nenorociții ăștia au nevoie de un preot.

— Mulțumesc, zise Mercurio. Pe chip îi înflori un zâmbet, abia schițat. Eram în pădure când v-ați îndepărtat pentru necesitățile voastre corporale, zise.

Fu rândul lui Isac să se uite la el în tăcere.

— Nici eu nu voi spune nimic. Zâmbetul lui Mercurio se lărgi și mai mult. Acești nenorociți au nevoie de un doctor.

Isac se uită intens la el, studiindu-l pe tânărul șarlatan. Nu era o amenințare din partea lui. Stabilea doar, foarte ferm, că era departe de a fi prost. Isac izbucni în râs.

Și Mercurio râse cu el.

— Ce-i de râs? întrebă Donnola.

Isac și Mercurio nu-i răspunseră. Se priveau în ochi și se recunoșteau, amuzați.

— Hai, să ne facem meseria, zise pe urmă Isac.

— Da, zise Mercurio. Să ne facem meseria.

10.

Benedetta și Zolfo fuseseră duși la carul cu alimente.

— Nu plecați haihui prin tabără, spusese căpitanul Lanzafame, uitându-se doar la Benedetta.

Benedetta făcuse un semn de încuviințare. Căpitanul se îndepărtase și cei doi tineri urcaseră treptele scăriței.

Carul era mare, tot din lemn, și peretele, și acoperișul. Lumina zilei se strecura timid prin cele două ferestruici aflate de o parte și de alta pe laturile carului. Părea o căsuță pe roți. Peste tot erau stivuite butoaie negre și lăzi. În mijloc, o butie, pântecoasă, din lut gros, priponită de o plasă din frânghie aspră, legată de patru pari ancorați de podea și de tavan. Vinul era mai apărat decât mâncarea, în război.

Benedetta și Zolfo se uitară în jurul lor și, între două rânduri de lăzi, o zăriră pe Giuditta. Fata se uita și ea la ei, zâmbind nesigur. Apoi făcu un pas înainte și luă o farfurie deformată din metal subțire. O întinse celor doi nou-sosiți.

— Cal sărat și pâine neagră, zise. Mâncați. Apoi, ca o bună stăpână a casei, arătă spre cele două culcușuri improvizate din paie pe jos. Avem și un încălzitor. Așezați-vă.

Benedetta zâmbi.

— Cine ești?

— Fata doctorului.

— Mi-e foame. Zolfo se repezi la farfurie și se așeză lângă foc. Mușcă din carnea sărată. Fără cârnați? întrebă cu gura plină, ridicând ochii spre Giuditta.

Giuditta dădu din umeri.

— Nu au cârnați? insistă Zolfo.

— Nu știu, răspunse Giuditta, dând din nou din umeri.

— Ce ești, evreică? râse Zolfo, băgându-și capul în farfurie. Apoi se opri și se uită fix la Giuditta, care avea o figură serioasă, cu ochii negri mai deschiși decât în mod obișnuit. Privirea lui Zolfo trecu în revistă carul, în timp ce termina de mestecat. Când văzu doi saci de călătorie, puse farfuria jos, întinse mâna spre cel al lui Isac și scoase din el o beretă galbenă. Se ridică în picioare, cu bereta în mână. Scuipă ce avea în gură. Ești evreică, zise agresiv, apropiindu-se de Giuditta, cu bereta întinsă. Ești evreică! repetă, aproape strigând, și aruncă în ea cu bereta galbenă.

Giuditta se retrase înfricoșată.

— Ce ai, Zolfo? făcu surprinsă Benedetta.

— Sunteți niște rahați! îi zise Zolfo Giudittei. Evrei scârboși!

— Zolfo, liniștește-te! Benedetta se așează între el și Giuditta. Se uită în ochii lui. Erau posedați, plini de ură. Zolfo, ce ți se întâmplă?

— L-au omorât pe Hercule, uite ce mi se întâmplă! urlă Zolfo și o împinse încercând să se apropie de Giuditta.

Benedetta se băgă iar între ei.

— Ea n-a făcut nimic, zise, ridicând glasul în speranța că-l va face să gândească.

— Sunt asasini cu toții! Evrei scârboși! urlă Zolfo.

Ușa carului se deschise pe neașteptate.

— Ce se întâmplă? întrebă căpitanul Lanzafame.

Zolfo se răsuci brusc.

— E evreică!

— Liniștește-te, băiete, zise căpitanul și îl smuci. Calmează-te!

Zolfo îl țintui cu privirea, fără să-l vadă.

— E evreică! începu iar să zică. Eu nu stau într-un car unde sunt evrei scârboși!

Căpitanul Lanzafame îi aruncă o privire Benedettei. Îl apucă pe Zolfo și-l trase cu forța jos din car. Îl îmbrânci.

— Atunci vei dormi sub cerul liber, îi zise pe ton autoritar. N-am nevoie de necazuri. Și când ne vom pune în mișcare, ne vei urma pe jos.

În clipa aceea, Mercurio și Isac se iviră în ușa carului lor. Mercurio, alergând, îl ajunse din urmă pe căpitan.

— Ce se întâmplă? întrebă, apoi se întoarse spre Benedetta care de pe treptele carului cu alimente avea o expresie indescifrabilă.

Isac îl urmase.

Zolfo arătă cu degetul spre Isac.

— E evreu, Mercurio! Și după ce scuipă cu furie în pământ, adăugă, cu glas tremurător: L-au omorât pe Hercule!

În cele din urmă izbucni într-un hohot de plâns de neoprit, care îl scutura ca o furtună.

Benedetta alergă să-l îmbrățișeze, ținându-l strâns la piept. Mercurio nu știa ce să facă. Se uită mai întâi la Isac, apoi la Giuditta și pe urmă la căpitanul Lanzafame. În cele din urmă desfăcu brațele.

— Era un prieten de-al lui... zise încetișor, dându-și seama însă că fraza lui nu însemna nimic pentru oamenii aceia. De când părăsiseră gropile comune, Zolfo nu plânsese niciodată. Se urcase în carul lui Scavamorto și frigul nopții îi înghețase lacrimile pe obraji. Poate și în inimă. De atunci, nicio lacrimă, niciun cuvânt despre Hercule.

— Acum îi trece, îi spuse căpitanului, care aștepta în tăcere, drept în ținuta lui impunătoare.

Lanzafame dădu din cap. Arătă cu degetul spre Zolfo.

— N-am nevoie de belele, copile. Ai înțeles? Altfel te gonesc de aici cu picioare-n fund, și se îndepărtă.

Benedetta îl dădu deoparte pe Zolfo. Băiețelul nu reușea să se oprească din plâns. Mercurio făcu un pas spre ei, dar Benedetta îl opri cu un semn cu mâna.

Atunci Mercurio se întoarse spre Isac.

— Îmi pare rău, îi spuse. Se uită la Giuditta. Avea o privire mândră, cu sprâncenele negre ușor arcuite, aproape sfidătoare.

Isac urcă treptele și o îmbrățișă.

Mercurio, chiar dacă-i era frig și era obosit, se îndepărtă și hoinări pe câmp, de unul singur. În cele din urmă, luând un cârnat și o bucată de pâine neagră, se așeză pe un butoiaș gol, aruncat în câmp, dincolo de drum. Auzi pași în spatele lui, dar nu se întoarse.

— Bei, juma de preot? îl întrebă căpitanul Lanzafame.

Avea în mână două pocale de metal pline cu vin.

— Da, zise Mercurio și acceptă pocalul.

— Toți preoții beau, râse căpitanul, uitându-se în fața lui, în crângul care de-acum începea să se transforme într-o pată neagră decupată de pădure.

— Așa-i, da…

— Sângele lui Cristos, râse iar căpitanul și bău dintr-o suflare mai mult de jumătate din pocalul său. Apoi plescăi din buze. Nu te supăra, juma de preot. Sunt un soldat, trebuie să râd de toate, așa mi-e meseria. N-am nimic nici cu tine, nici cu Biserica.

Mercurio zâmbi și bău.

— Ești în stare să-l ții în frâu pe puști?

Mercurio încuviință, chiar dacă nu era deloc convins.

— Mâine ne punem în mișcare și poimâine vom fi la Veneția, zise căpitanul. Și, cu tot respectul pentru jurământul tău de castitate, juma de preot, eu am nevoie doar de un pat și de o femeie ca să mă pun pe picioare. Râse. Cu un moment înainte de a pleca, adăugă: Nu mai puteam să-i aud zbierând. Nu știu de ce, dar nu e la fel ca în bătălie.

Apoi îi dădu una pe spate lui Mercurio și dădu să plece.

— Căpitane… zise Mercurio, ca și cum i-ar fi ieșit cuvintele singure din gură, ce simți când omori un om?

Glasul lui Mercurio tremura imperceptibil.

— Nimic.

— Nimic? Nici prima oară?

— Nu-mi amintesc. A trecut multă vreme de-atunci. De ce?

— Așa…

Căpitanul îl studie în tăcere.

— Trebuie să-mi spui ceva?

Mercurio simțea nevoia să împartă cu cineva greutatea care îl apăsa. Însă căpitanul era un soldat și probabil l-ar fi arestat.

— E vreun motiv special pentru care ai hotărât să îmbraci sutana, băiete?

Mercurio respiră adânc. Căpitanul nu era persoana potrivită căreia să i se destăinuie. Roti în mână pocalul cu vin, ezitând.

— Mama mea era… o beție. Când i-a crescut burta nu și-a mai amintit al cui fiu eram. M-a încredințat preoților… și de aia am deveni preot. Nu cunosc altă meserie. Asta-i tot.

Căpitanul se uită atent la el. Apoi încuviință și plecă.

Mercurio rămase singur. Puținul vin pe care-l băuse i se și urcase la cap. Simțind bolboroseală-n stomac, se grăbi să înghită ultima bucățică de cârnat și pe cea de pâine neagră.

Făcu ochii mici. În întuneric se arătară imaginile cu soldații răniți, mirosul de sânge, carnea tăiată și cusută la loc, privirile lor mai mult uluite decât suferinde, frica de moarte care li se citea în ochi. Se ridică brusc. Nu voia să rămână acolo, singur, în câmpul ăla. Se îndreptă cu pași hotărâți spre carul cu alimente.

Îi găsi pe Benedetta și pe Zolfo la scară.

— Te-ai liniștit? îl întrebă pe Zolfo, dar fără reproș.

Zolfo se uită la el. Avea ochii roșii. Mai mult ca niciodată părea un copil.

— Nu vreau să dorm cu evreii ăia, zise. Eu îi urăsc pe toți evreii.

Mercurio se strecură în car.

— Îți aduc ceva de învelit. Când reveni în ușă, cu pătura în mână, îi spuse Benedettei: Căpitanul nu vrea să stai afară, mai ales noaptea.

Benedetta făcu un semn de încuviințare.

— Vin repede.

Mercurio se uită la Zolfo.

— Noapte bună.

Zolfo își trase nasul, luă pătura și și-o puse pe spate.

Mercurio îi întinse și pocalul cu vin.

— Te va încălzi.

Zolfo luă paharul și-i veni iar să plângă. Dar se abținu și dădu pe gât dintr-odată tot vinul. Apoi începu să tușească.

Mercurio intră în car. Aerul era călduț și mirosea frumos a mâncare. Se uită la Isac și la fata lui, culcușită în brațele tatălui.

— Mâine plecăm, îi spuse lui Isac, dar privirea continua să i se îndrepte către fată.

Nu-l interesaseră niciodată fetele, cei mari spuneau că aduc numai belele. Dar fata aia avea ceva de care nu se putea desprinde.

— Bine, zise Isac.

— Căpitanul a spus că peste două zile vom fi la Veneția, adăugă Mercurio, ca să rupă tăcerea stânjenitoare care urmase.

Sau poate doar ca să-i zâmbească fetei. Știa că n-o văzuse niciodată în viața lui, și totuși în inima lui o cunoștea, ar fi zis.

— Bine, repetă Isac.

Mercurio se întinse pe culcușul de paie și se înveli. „Fetele aduc numai belele”, gândi, încercând să-și țină departe privirea de la fata doctorului.

— Ia încălzitorul pentru prietenul tău, îi spuse Isac.

Ușa carului se deschise. Mercurio se ridică într-un cot.

— Du-i încălzitorul lui Zolfo, îi spuse Benedettei.

Benedetta luă încălzitorul și i-l trecu lui Zolfo, ghemuit pe scara carului ca un câine.

— Nu vreau nimic de la evreii ăia, se auzi spunând.

— E ideea lui Mercurio, cretinule, zise Benedetta.

Apoi închise ușa. Se uită în jurul ei. Nu știa unde să se întindă. În nopțile trecute dormise întotdeauna cu Zolfo în brațe. Și Mercurio era mereu ceva mai încolo. Acum însă, Zolfo era afară și ea nu știa unde să se culce. Apoi observă că fiica doctorului se uita pe furiș la Mercurio. Atunci se așeză lângă el, ca și cum ar fi spus că era al ei. Însă acest simplu gest o făcu să simtă ceva la care nu voia să se gândească. I se făcu frică să n-o gonească Mercurio. Se îndepărtă brusc și se înveli cu pătura.

— Noapte bună tuturor, zise repezit.

— Noapte bună, îi răspunseră ceilalți fiecare în parte.

Apoi, Isac suflă în felinar și carul se cufundă în întuneric.

Mercurio ar fi vrut să-i spună să îl lase aprins, dar nu-i plăcea ideea să fie luat drept copil. Nu închise ochii. Știa unde duceau imaginile înspăimântătoare ale acelor soldați răniți. Făcu ochii mari, fixând cu privirea ferestruica pe care o avea în fața lui, în speranța că în curând lumina palidă a nopții ar fi limpezit întunericul. Totuși, nu reuși să oprească gândurile care-i treceau prin minte. Și, pe urmă, în timp ce se chinuia să reziste, i se formă dinainte imaginea de care se străduia de zile întregi să fugă. Văzu gâtul negustorului care se sfâșia. Auzi zgomotul alunecos al lamei care pătrundea în carne și scrâșnetul traheii care se rupea. Se ridică brusc în șezut, cu pumnii strânși. Nu știa cât timp trecuse. Benedetta, în dreapta lui, avea respirația regulată. Dormea. Și i se păru că și de la doctor, și de la fiica lui se auzeau respirații profunde.

— Nu poți să dormi? zise încet glasul lui Isac.

— Dar dumneavoastră? răspunse după o clipă Mercurio.

— Nu, murmură Isac.

Urmă o tăcere lungă. Apoi Mercurio auzi un fâșâit. După o clipă Isac era lângă el.

— Prietenul tău de afară îmi cunoaște secretul? zise Isac cât putu de încet.

Mercurio nu răspunse imediat.

— N-aveți grijă, îi spuse.

— Nu-i nici da, nici nu.

— Suntem hoți și șarlatani, zise atunci Mercurio. Ca și dumneavoastră. Niciunuia dintre noi nu-i convine să fie descoperit.

— Dar noi suntem evrei, zise Isac.

Mercurio știa ce voia să spună. Și avea dreptate. Simțea o simpatie puternică pentru bărbatul acela.

— Nu știe nimic despre comoara dumneavoastră, stați liniștit… doctore.

— Mulțumesc, zise Isac și se întoarse să se întindă. Veneția, zise după o clipă, dar cu glas visător.

— Da, Veneția, îi întoarse vorba Mercurio.

Era însă un cuvânt care pentru el, în schimb, nu însemna nimic.

11.

Șimon Baruch deschise ochii.

Se simți pierdut. Nu știa unde se află.

Apoi își aminti.

De o săptămână, în fiecare dimineață i se întâmpla același lucru. De când se trezise. De când, după cum spuneau medicii și soția, *Ha-Shem,* Atotputernicul, Sfântul Benedict, se hotărâse să-l salveze. Se trezea și nu știa unde era și nici cine era. El, care știuse totul mereu, în cele mai mici amănunte. El, care trăise o viață neînsemnată, atent să nu fie observat, să nu aibă probleme. El, acum, de o săptămână, se trezea și nu se recunoștea. Fiindcă ceva radical se întâmplase cu el. Ceva ce Șimon Baruch nu putea controla. Și numai ce-și amintea cine era și unde se afla, și imediat în minte i se forma imaginea acelui băiat care-l trăsese pe sfoară și-l furase. Chipul lui uscățiv, părul lui brunet și ochii lui negri, acel zâmbet îndrăzneț. Pe urmă, Șimon vedea licărind lama spadei. Și o senzație întunecată, grea ca o mantie, îl învăluia, forțând încă puțin transformarea aceea care se petrecea în el de o săptămână.

Șimon se mișcă încet în pat. Alături de el auzea respirația ușoară a soției. Imediat ce femeia își dădea seama că era treaz, sărea în picioare, îi pregătea micul dejun, îl umplea de atenții, îl

spăla, îl bărbierea. Și nu înceta o clipă să vorbească și să plângă.

Însă Șimon Baruch avea chef să stea singur.

Mai ales în dimineața aceea. Fiindcă ar fi fost probabil ultima lui dimineață de om liber. Pentru a doua zi era fixată audiența procesului care-l privea. Imediat ce fusese considerat pe cale de însănătoșire, securea justiției se abătuse asupra lui. Dacă încă nu era în închisoarea Curia Savella se datora avocatului care se obligase să-l apere și care avea cunoștințe sus-puse. Iar pentru aceste privilegii pretindea o plată pe măsură.

Însă toate cunoștințele din lume nu l-ar fi putut scăpa de condamnare pe Șimon. Știa asta. Era un evreu, înarmat, acuzat de omor. Prea puțină importanță avea că fusese prădat. Un creștin, în condițiile lui, ar fi putut face un masacru și ar fi avut toate circumstanțele atenuante. Deoarece creștinul ar fi ucis un infractor. În schimb, el, evreu fiind, omorâse o oiță din turmă. Iar Marele Păstor avea să-l pună să plătească scump. Avocatul spunea că ar fi scos-o la capăt cu vreo patru, cinci ani de închisoare și cu o sancțiune pecuniară foarte piperată. *Ar fi scos-o la capăt,* chiar așa spusese.

— Soțiorul meu, te-ai trezit demult? zise soția de lângă el, dându-și seama că avea ochii deschiși.

Șimon nu se uită la ea. Se abținu de la un cuvânt sâcâit.

— Ce ai vrea să mănânci azi ca să te pui pe picioare? continuă soția, ridicându-se din pat și urinând în oala de noapte.

Șimon nu mișcă un mușchi.

— Hering și pâine nedospită? Sau preferi altceva? Soția negustorului își scoase cămașa de noapte și aruncă conținutul oalei de noapte pe fereastră. Înconjură patul și se postă în fața soțului. Atunci? Spune-mi tu.

Șimon își îndreptă ochii spre ea. Ar fi vrut să-i spună să se ducă la naiba. Ar fi vrut să-i spună să se strângă de gât cu heringul și cu pâinea nedospită. Ar fi vrut să-i spună că nu voia s-o sfârșească în închisoare, că nu știa cum să-și plătească avocatul și sancțiunea care-l aștepta. Ar fi vrut să-i spună un șuvoi de cuvinte.

Dar nu putea.

Fiindcă Șimon Baruch devenise mut după ce lama spadei i se înfipsese în gât.

Se ridică din pat și se duse la masă, unde femeia improvizase un fel de scriptoriu ca de altfel în fiecare cameră a casei, cu pergament, o pană de gâscă și câte o călimară mereu plină. Fiindcă lui Șimon nu-i rămânea altă modalitate de comunicare în afara acesteia.

„Supă”, scrise.

Femeia se repezi în bucătărie, asaltând-o cu porunci pe slujnică.

Șimon se pipăi la gât. Bandajul tot mai era umed de sânge. Se duse în fața unei oglinzi cu mercur. Se privi în ea.

Femeia intră iar în cameră.

— Acum te ajut să te îmbraci, bărbățele. Dar mai înainte te ajut să te speli. Și dacă vrei te ajut să te rogi. Se duse în spatele lui și începu să plângă. Ce ne facem, bărbățele? Ce dramă. De ce trebuia să ni se întâmple așa ceva? Ce rău am făcut? De ce *Ha-Shem* a hotărât să ne pună la încercare? și îl îmbrățișă.

Șimon o împinse cu furie. Apoi deschise gura. Să urle. Cu toată suflarea ce o avea în gât. Ieși însă doar o sâsâială. Teribilă. Mai înfricoșătoare decât orice urlet. Sângele făcu spumă pe bandaj. Șimon smulse bandajul. Urlă iar, până i se umflară venele de la gât. Rana stropi sânge pe oglindă.

— Nu, soțiorul meu… se smiorcăi soția.

Șimon se întoarse s-o privească. Avea dispreț în ochi. Și ură. Se duse la masa de scris. „Habar n-ai ce-i în sufletul meu, scrise. Eu nu mai sunt eu.”

Soția izbucni în plâns.

„Pleacă”, scrise Șimon.

Aproape târându-se, femeia ieși din încăpere.

Rămas singur, Șimon simți că ura și furia pe care le simțea îl făceau mai puternic. Mai viu. „N-am altceva”, se gândi. În timp ce-și trecea o nouă fașă curată în jurul gâtului se întoarse la oglindă. „Ură și furie”, își repetă. Se privi în ochi. Atunci văzu altceva. „Spaimă.” Încercă să-și mute privirea. Dar era ca paralizat. Și cu cât se privea mai mult, cu atât simțea cum scad ura și furia și cum crește spaima. Curând avea să rămână doar spaima, dacă nu ar fi reușit să se desprindă de oglindă. Însă nu reușea să-și miște picioarele. Atunci, cu o clipă înainte ca spaima să șteargă definitiv ura și furia, făcu singura mișcare pe care era în stare să o facă. Se aplecă brusc în față, cu toată puterea, și lovi oglinda cu fruntea. Simți impactul, auzi

zgomotul, cioburile care-i tăiau pielea, sângele cald care-i curgea în ochi și transforma totul în roșu.

Ușa camerei se deschise. Femeia, în prag, strigă, își duse mâinile la gură și dădu să se repeadă la soțul ei.

Șimon se uită fix la ea. Și începu să râdă. Apoi o împinse afară din cameră și închise ușa trântind-o cu violență.

„N-ai să te mai uiți niciodată în vreo oglindă”, își spuse Șimon.

Luă un colț al cearșafului în care dormise și-și tamponă cu el rana de pe frunte. Curând sângele se opri. Rana nu era probabil prea adâncă. „Nu mai mult de o zgârietură”, își spuse. Nimic care să impresioneze un bărbat care-și putea introduce arătătorul în gât să simtă cum iese și cum intră aerul.

„N-ai să mai asculți niciodată de spaimă”, își spuse.

Se îmbrăcă, apoi deschise ușa camerei. Îi făcu semn soției să-i aducă supa caldă și să tacă. Și se bucură de supă și de liniște.

„Zi-le gărzilor că m-am dus să-mi iau viața la fluviu” scrise.

— Nu! Bărbate, nu! izbucni în plâns soția.

Șimon ridică o mână, ca și cum i-ar fi tras o palmă. Soția se dădu înapoi. Șimon nu dăduse niciodată în ea până atunci. Dar se gândi că nu ar fi simțit vreo neplăcere s-o facă. Și nici plăcere. Lăsă mâna-n jos fără s-o lovească și băgă iar pana de gâscă în călimară. Își dădu însă seama că nu avea altceva de zis. Nu mai avea. Aruncă pana pe masă și se îndreptă spre ieșire, fără să ia cu el bereta galbenă. Luă însă toți banii.

Merse până la biserica San Serapione Anacoreta. Era o bisericuță de periferie, frecventată de oameni sărmani care aduceau copii pe lume ca iepurii.

Șimon socotise că la ora aceea biserica ar fi fost pustie. Intră în sacristie. Era o cămăruță friguroasă, deși avea un godin aprins. Parohul, un preot bătrân grăsun, cu unghiile negre ca smoala, stătea și bea vin, cu coatele sprijinite pe tăblia unei mese mâncate de cari. Slujnica stătea alături și bea cot la cot cu el. Preotul păru deranjat să primească vizite, dar când Șimon îi arătă o monedă de argint se ridică imediat în picioare și începu să se învârtă cu respect în jurul lui.

Șimon îi scrise parohului că rămăsese mut ca urmare a unui accident care îl făcuse să-și piardă și memoria. Știa însă că se născuse în acea parohie, continuă, așa că trebuie să fi rămas acolo vreo urmă a identității sale.

— Ai fost botezat aici, fiule? întrebă parohul.

Șimon încuviință.

— Îți amintești în ce an?

— 1474, scrise Șimon.

— Ai deci patruzeci și unu de ani, făcu parohul uitându-se la el.

— Pare mai bătrân, zise slujnica.

— Taci, nenorocito, o apostrofă părintele.

— La fel gândiți și dumneavoastră.

— Iart-o, nu ține la băutură, zise parohul și se duse într-o încăpere alăturată.

Scoase un catastif prăfuit de sus de pe un raft curbat de greutatea documentelor pe care le conținea. Pe coperta țeapănă a volumului stătea scris „1470-1475” îl puse pe masă. Apoi se scărpină în cap.

— Dar cum te găsim dacă nu-ți amintești cum te cheamă?

Șimon se bătu pe piept ca și cum ar fi spus că se gândise el la asta. Deschise catastiful și începu să parcurgă șirurile de zeci și zeci de nume. Din când în când găsea o foaie nelegată și îngălbenită de timp, strecurată printre pagini. Prin gesturi întrebă ce sunt acelea.

— Certificate de botez care nu au fost retrase, suspină parohul. Oamenii din popor sunt ignoranți, știi cum e. Nu înțeleg că certificatul de botez valorează mai mult decât oricare alt document.

Șimon încuviință. În schimb, el știa. Începu să răsfoiască din nou catastiful. Și la un moment dat găsi ce trebuia în cazul lui. Luă un certificat și se arătă pe sine. Apoi arătă iar spre certificat.

— Tu ești ăsta, fiule? zise parohul. Îi luă certificatul și citi. Ești Alessandro Rubirosa? Dar aici zice că e născut în 1471, nu în 1474.

Șimon ridică din umeri. Arătă iar spre certificat și apoi se bătu în piept.

— Mie mi se pare ciudat, fiule, bombăni preotul. Și de ce n-ai retras oare certific…

— Alessandro Rubirosa? interveni slujnica. Imposibil! Eu știu cine e tipul ăsta.

Șimon se crispă.

— Îmi amintesc pentru că a murit de… cât să fie? Nu mai mult de câteva luni, continuă slujnica, apoi îi trase una pe spate

părintelui. Haideți, ar trebui să vi-l amintiți și domnia voastră. E cel care a fost ucis în gâlceava de la hanul Căluțul de mare.

— Ăla? făcu parohul, strângând din ochi în efortul de a-și aminti. Ești sigură că se numea Alessandro Rubirosa?

— Cum sunt sigură că fundul meu e chinuit de hemoroizi, zise slujnica și-și încrucișă brațele la piept.

Parohul dădu din cap, deloc scandalizat de felul de a vorbi al slujnicei. Se răsuci spre Șimon, fluturând certificatul în aer.

— Nu așa te numești, fiule. Vezi tu? Amărâtul ăsta a murit. Se îndreptă spre godin. Și cu siguranță nu va veni să-și ceară certificatul. De, o hârțoagă mai puțin, și dădu să arunce hârtia în foc.

Șimon sări și-i smulse foaia din mână.

— Nu ești tu, fiule dragă, zise parohul. Îmi pare rău…

Șimon împături certificatul și și-l puse în buzunar.

— Dar ce faci, fiule? Resemnează-te, nu ești tu!

Șimon luă pana și scrise pe o pagină a catastifului: „E adevărat. Nu sunt eu”.

— Atunci…?

Parohul avea o față uluită.

Șimon rupse pagina pe care scrisese și o aruncă în foc.

— Ei, nu, dragă fiule. Nu se face așa…

Șimon apucă zdravăn vătraiul, se răsuci și-l lovi pe paroh în frunte. Preotul gemu și se lăsă la pământ. Slujnica rămase înmărmurită, în timp ce Șimon îl termina pe preot. Și doar când îi veni rândul să fie masacrată încercă să fugă. Prima lovitură o ajunse la ceafă. A doua îi sfărâmă craniul.

Apoi Șimon Baruch puse la loc catastiful, goli cutia milelor și-și trase pe el sutana preotului. Câteva zile avea să fie popă. Ar fi atras mai puțin atenția într-un oraș ca Roma. Nici soția lui nu l-ar fi recunoscut, surâse. Citi pentru ultima oară certificatul de botez al lui Alessandro Rubirosa care-i conferea o altă viață.

„Niciodată nu vei mai fi un evreu”, își spuse, ieșind din San Serapione Anacoreta. Lăsă ca ura și mânia să-i crească în suflet. „Și nu te vei liniști până când nu-l vei găsi pe pustanul ăla blestemat și nu-l vei face să sufere.”

12.

În zori, ordinele căpitanului Lanzafame răsunară în tabără.

Mercurio se întoarse imediat către Giuditta care îi susținu privirea. Ca și cum numai asta ar fi așteptat. Mercurio se gândi că ar fi fost firesc să-i zâmbească. Dar nu o făcu. Se uita la ea cu o privire serioasă. Intensă. Și continua să se întrebe de ce i se părea că o cunoaște. Sau poate de ce se recunoștea în ea. Îi lega ceva, se gândi, dar nu știa să dea un nume acelei legături.

Benedetta îi dădu una pe spate, grosolan, și zise:

— Mă duc să văd ce face Zolfo. Vii?

Mercurio încuviință și se ridică în picioare. Își luă privirea de la Giuditta simțindu-se vinovat.

Afară, Zolfo era treaz. Își aruncase pe umeri pătura și stătea la taclale cu soldații. Avea o spadă atât de mare în mână că abia putea să o ridice. Râdea. Avea o expresie ciudată, i se păru lui Mercurio.

Când ajunseră la el, le arătă spada.

— Cu o lovitură bine țintită le-aș putea tăia dintr-odată capul acelor evrei, zise, cu un zâmbet răutăcios.

— Termină cu idioțenia asta, zise Mercurio.

— Jidanii sunt cu toții niște rahați, zise Zolfo, aproape sfidându-l.

— Dă-o-ncoace, pușiule, interveni atunci un soldat, pe un ton de reproș, luându-i arma din mână.

Și ceilalți soldați se opriseră din râs.

— Chirurgul ăla a salvat viața multora dintre noi. Ascultă-l pe prietenul tău, termină.

În timp ce soldații plecară, Zolfo scuipă pe pământ. Nu mai părea un băiețel, gândi Mercurio. Avea o privire dură. Îi aminti de un câmp devastat de flăcări, arid, dar încă fierbinte. Apoi Zolfo se răsuci spre carul cu alimente. Se întoarse și Mercurio, și văzu că Isac și fata lui ieșeau să mănânce ceva.

Zolfo bombăni ceva, printre dinți.

— Termină, scrâșni Mercurio.

Zolfo îl înfruntă din priviri.

— Vouă nu vă pasă, dar mie da, zise cu glas plin de ranchiună. L-au omorât pe Hercule. Și nu-i voi ierta niciodată.

— Nu ei l-au omorât, spuse Benedetta. Gândește-te.

— Și omul care l-a ucis a murit, ai văzut, zise Mercurio. Eu l-am omorât…

— Nu era un om, era un evreu, spuse Zolfo cu glas întunecat.

— Ascultă-mă. Mercurio îi dădu un brânci. Nu ne putem permite să mergem de colo-colo singuri.

Cu puțin înainte de a ajunge la granița Statului Papal fuseseră opriți de un grup de exilați. Le rechiziționaseră, după cum se exprimaseră, carul cu caii și cu proviziile. Nu găsiseră monedele de aur. O pipăiseră pe Benedetta, dar nu se îndemnaseră și la altceva. Poate, după cum spusese Scavamorto, sutana de preot îi reținuse.

— Uită-te la mine, idiotule, rânji Mercurio. Nu știm dacă în zona asta nu sunt briganzi. Din cauza prostiilor tale vrei să o reguleze până o omoară?

Zolfo își schimbă expresia feței, o clipă. Apoi se întoarse să se uite la Giuditta și la Isac și le zâmbi.

— De acord… zise și făcu un pas spre doctor și fata lui. Mă duc să le cer scuze.

Mercurio simțea că era ceva ce nu mergea. Se pregătea să-l ajungă din urmă pe Zolfo, dar Benedetta îl reținu.

Zolfo era la doi pași de Giuditta. Zâmbea. Tot în felul ăla ciudat.

Pe urmă, unul dintre soldații cu care stătuse de vorbă Zolfo mai înainte spuse cu glas tare:

— Unde mi-e cuțitul?

Mercurio se răsuci brusc către soldat și pe urmă din nou spre Zolfo.

Zolfo scoase cuțitul din mâneca hainei și îl ridică în aer.

— Nu! zbieră Mercurio, sărind un pas în față.

— Asta-i pentru Hercule! zise Zolfo lăsând în jos mâna înarmată.

În timp ce Mercurio se arunca între Zolfo și Giuditta, își aminti de negustor.

— Nu! țipă cât îl țineau bojocii.

Dădu lovitura, mai mult isteric decât cu violență. Lama tăie sutana lui Mercurio la încheietura mânecii și-și continuă cursa înfigându-se superficial pe dosul mâinii, între degetul mare și arătător.

Giuditta țipă înspăimântată.

Benedetta țipă.

Mercurio gemu, căzând la pământ.

Isac alergă spre fata lui, apucând-o și împingând-o mai încolo.

Zolfo părea în transă, ca și cum nu ar fi fost acolo. Încă avea cuțitul în mână.

Mercurio, de jos, îi trase un șut în burtă.

Zolfo se îndoi de mijloc și încă nu se îndreptase când căpitanul Lanzafame sări pe el și îi trase un pumn groaznic care îl aruncă în aer. Se auzi un zgomot surd. Zolfo se prăvăli cu o bufnitură, în nesimțire. Benedetta alergă la el. Zolfo tuși și-și scuipă un dinte.

— Legați-l și puneți-l într-un car! urlă Lanzafame. Apoi îl căută printre oamenii lui pe cel căruia i se furase cuțitul. Când îl zări întinse spre el un deget: Și tu vei fi fiind un soldat?

Giuditta se eliberă din strânsoarea tatălui și se duse spre Mercurio, care se ridica. Avea o batistă în mână. Îi tamponă rana, uitându-se temătoare la el. Și cu o emoție pe care nu ar fi știut să o definească. Ceva care-i lua respirația, care îi făcea inima să palpite. Își dădu seama că-l strângea de mână și, între timp, se pierdea în ochii lui. Dar nu era în stare să-i spună nimic.

Mercurio era și el la fel de zăpăcit. Nu se gândise. Se mișcase din instinct. Iar acum respira gâfâind și nu simțea durere în rană. Doar o căldură întremătoare în strângerea de mână a Giudittei.

— Nu sunt preot, îi murmură. Nu sunt preot, repetă el, ca și cum acea afirmație însemna mult mai mult.

Isac veni spre fată. O dădu la o parte.

— Lasă-mă pe mine, îi spuse.

Giuditta se dădu deoparte, ca în somn. Strângea în mână batista cu care tamponase rana lui Mercurio. Și nu reușea să își desprindă privirea de la ochii ăia atât de înflăcărați.

— Mulțumesc, reuși să spună.

— Da, mulțumesc, îi spuse la rândul lui Isac. Vino, băiete, și îl duse înspre carul unde avea unguentele și bandajele.

— Ar trebui să am încredere într-un doctor fals? zise în șoaptă Mercurio în timp ce Isac îi trata rana.

Isac surâse.

— Dacă ar fi pe aici un preot adevărat, i-aș spune să se roage pentru tine.

— Îmi pare rău, zise Mercurio.

Isac dădu din cap.

— Mulțumesc, băiete.

După mai puțin de jumătate de oră se auziră trâmbițele sunând. Apoi răsună un ordin:

— În marș!

Înaintară greu, cu roțile carelor care se cufundau în glod, iar în noaptea aceea dormiră la câteva mile de Mestre.

Benedetta primise învoire de la căpitanul Lanzafame să vorbească cu Zolfo, în prezența soldatului rămas fără cuțit, care devenise gardian. Însă Zolfo nu scosese niciun cuvânt. Se închisese într-o mutenie încăpățânată și furioasă.

— Nu-l recunosc, îi spuse Benedetta lui Mercurio când se culcau. E ca și cum nu ar mai înțelege cine e?

Mercurio cunoștea furia. Era ca și cum ai avea un animal feroce închis în tine, care se hrănea din carnea care îl găzduia. El însuși uneori reușea s-o țină în frâu, alteori bestia îl învingea și îl consuma.

— Mi-e somn, îi spuse Benedettei.

Apoi se întoarse cu spatele la ea. În penumbra din car căută chipul Giudittei. Ea părea că-i așteaptă privirea, ca pe un salut de noapte bună. Dar și tatăl se uita la el, așa că Mercurio închise repede ochii. După puțin îi redeschise. Giuditta dormea. Sau cel puțin așa părea. Iar Mercurio se gândi că i-ar fi plăcut să vadă ce visează. Ba chiar să se strecoare în visele ei. Să intre în mintea ei. „De ce te gândești la idioteniile astea?”, își spuse, întorcându-se pe partea cealaltă. Avea respirația scurtă și o senzație plăcută de stânjeneală. „Fetele aduc numai belele”, își repetă.

În zori sunară iar trâmbițele în tabără. Mercurio și Benedetta ieșiră din car să se ducă să ia micul dejun. Mercurio îi aruncase o privire fugitivă Giudittei și ea îi zâmbise. Lui Mercurio i se învârtise capul. „Fetele aduc numai belele”, își spuse din nou, dar crezând din ce în ce mai puțin.

Imediat după ce Mercurio și Benedetta ieșiră, Giuditta se ridică în picioare. Simțea o crampă teribilă în burtă. Gemu. Isac nu-și dădu seama. Giuditta închise ochii și-și încleștă dinții. Apoi simți cum ceva cald îi curgea pe picioare. Fără să se preocupe de prezența lui Isac își ridică fusta și văzu un șiroi de sânge.

— Tată! țipă.

Isac se întoarse. Când se trezi cu fata lui cu fusta ridicată și cu un firișor roșu care-i curgea dintre coapse de-a lungul piciorului stâng, se întoarse repede cu spatele stânjenit.

— Giuditta…!

— Tată, zise cu glas îngrijorat Giuditta, îmi curge sânge…

— Sigur că-ți curge sânge! făcu Isac, cu glas prea ridicat. Apoi își dădu seama că Giuditta nu avea idee ce însemna sângele ăla. Nu ți-a mai… vreau să zic… ție nu ți-a mai… nu ți-a mai curs sânge până acum…?

— Nu, tată…

Glasul Giudittei era mai puțin înfricoșat. Înțelegea că era ceva natural, atât datorită reacției paterne, cât și datorită senzației interne.

— Ce Dumnezeu! Dar bunica ta nu… Isac se agita, tot cu spatele la ea. Fir-ar să fie, bunica nu ți-a explicat niciodată…? Fir-ar să fie de treabă!

Și bătu cu putere din picior în podeaua carului.

Giuditta sări în sus.

— Iartă-mă, fetițo… zise Isac întorcându-se.

Giuditta era tot cu fusta ridicată.

Isac se întoarse iar cu spatele, brusc.

— Și trage-ți odată fusta aia în jos! izbucni. Iartă-mă, fetițo… Ascultă, puneți ceva… la urma urmelor puneți o bucată… Ai înțeles unde? Acolo… acolo… pufni stânjenit. Așteaptă aici, îi spuse. E o treabă… oh, la naiba, așteaptă aici!

Se duse la Benedetta, o luă deoparte și o întrebă, fără amabilități:

— Ai avut deja menstră, fato?

Benedetta se înroși ca para focului. Ridică mâna să-i tragă una.

— Porc împuțit!

Isac se învineți. Făcu ochii mari.

— E pentru fata mea! îi spuse. I-a venit și… ce să zic, e treabă de femei. Explică-i tu. Respiră adânc. Te rog!

Când Benedetta ajunse în car, Giuditta își lăsase fusta-n jos.

— Ai menstruație. Ai devenit femeie, îi spuse Benedetta. Știi ce înseamnă asta?

Giuditta făcu semn că nu.

— Că din acest moment, dacă ți-o tragi, riști să aduci pe lume un bastard, zise Benedetta. Nu-i era simpatică fata aia. Puneți o

cârpă între pulpe, adăugă. Peste câteva zile se va opri. Și peste o lună vine iar. Mai vrei să știi altceva?

Giuditta făcu semn că nu.

Benedetta plecă, fără să mai spună altceva.

Imediat ce rămase singură, Giuditta se trânti pe culcușul de paie. Se încovrigă și-și puse pătura pe burtă. Închise ochii. Fuseseră zile intense. Emoționante. Înfricoșătoare. Excitante.

„Am devenit femeie”, își spuse.

Apoi simți un junghi în burtă. Avea batista în mână. Băgă mâna sub fustă și o împinse între picioare. Și exact în clipa aceea își dădu seama că era batista pe care o folosise să șteargă rana lui Mercurio. Pe batista aia era sângele băiatului care o salvase. Și, acum, era și al ei.

„Am devenit femeie pentru el”, se gândi.

Acum sângele lor se amestecase. Și devenise semnul unui destin, al unei promisiuni.

„Sunt a lui.”

Pe urmă adormi.

13.

— Ce se va întâmpla cu Zolfo? îl întrebă în dimineața următoare Mercurio pe căpitanul Lanzafame, înainte de a începe marșul.

Benedetta stătea temătoare în urma lui.

— A încercat să omoare o fată, răspunse solemn căpitanul. Se uită spre Benedetta. E supus legii marțiale.

— Nu…

Benedetta își mușcă buzele.

— Avea un cuțit și dacă nu ar fi intervenit… zise Lanzafame.

Benedetta îl întrerupse:

— Nu voia s-o omoare, căpitane. Dumneavoastră nu-l cunoașteți pe Zolfo, n-ar face rău niciunei muște!

— Poate unei muște, nu. Dar unui evreu, da.

Lanzafame se uită iar la ea. Se gândi că era frumoasă. Poate prea tânără.

— Ce se va întâmpla cu el? întrebă Mercurio.

Căpitanul nu răspunse imediat. Îi aruncă o ultimă privire Benedettei.

— Trebuie să mă gândesc, zise plecând.

Mercurio se luă după el.

— Căpitane, vă rog…

Lanzafame se opri. Coborî glasul.

— Băiețelul ăsta e un om slab, zise.

„Același lucru spusese și Scavamorto”, gândi Mercurio.

— Eu cunosc oamenii mai bine ca oricine altcineva, pentru că îi privesc în față în timp ce ei încearcă să mă omoare, continuă Lanzafame. Copilul ăla e un om slab și un trădător. Să nu ai încredere în el. Niciodată.

Dădu să plece.

— Căpitane… îl reținu Mercurio. Voia s-o sperie… poate s-o rănească ușor. Dar nu s-o ucidă.

Căpitanul îl privi fix.

— Nici tu nu crezi.

— Faceți asta pentru Benedetta…

Lanzafame se uită la fata cu piele de alabastru. Stătea cu capul plecat, iar lumina se juca cu părul ei arămiu. Iar se gândi că era foarte frumoasă. Și foarte tânără.

— Poate puștiul ăla va fi legat prost la îmbarcare…

— Mulțumesc, căpitane, zise Mercurio.

— Pentru ce? spuse Lanzafame și plecă. În marș! strigă la oamenii lui.

În noaptea aceea trimisese un mesager la Mestre, să le anunțe sosirea. Așa că după-amiază, când ajunseră la Fedelissima, cum era numită anticamera Veneției, Mestre, veteranii fură primiți de o mulțime în sărbătoare, chiar dacă nu erau decât o caravană mică de răniți care se întorceau în patrie. Comandanții și grosul trupelor aliate francezilor regelui Francisc I de Valois erau încă în stare de război. Însă după spaimele din anii anteriori, poporul nu dorea nimic altceva decât să sărbătorească victoria de la Marignano de acum zece zile, care părea să marcheze o cotitură în teribila criză venețiană și care dădea înapoi Serenissimei mare parte din teritoriile de uscat.

Căpitanul Andrea Lanzafame mergea în capul coloanei, imediat în urma purtătorilor de blazoane. Stătea drept în șa, cu mâna dreaptă pe mânerul spadei băgate în teacă pe stânga, și de la înălțimea puternicului său armăsar le zâmbea oamenilor care îi glorificau pe veterani. Era echipat cu armura de război îndoită de loviturile dușmanului. Deasupra armurii îi flutura

tunica fără mâneci, cu însemnele și culorile orașului și ale neamului său: un câmp roșu în centrul căruia se reliefau două benzi galbene, una verticală și alta orizontală, care intersectându-se formau o cruce. Și două ramuri de viță-de-vie cu ciorchini de aur, care arătau că se trăgea din nobilii Capo Peloro, neam al acelui regat sicilian cucerit în vremuri străvechi de normanzi, de la care Lanzafame era însemnat cu părul blond și ochii albaștri.

Din carul de alimente, prin ferestruicile de pe laturi, Mercurio, Benedetta, Isac și Giuditta se uitau la mulțimea pestriță. După ce trecură de un braț al râului Marzenego, intrară pe poarta Belfredo del Castenuovo, la nord de ținutul Mestre, înainte de a se îmbarca spre Veneția, pentru adevărata sărbătoare.

Mercurio numără unsprezece turnuri, dintre care unul avea un orologiu mare. Zidurile erau în stare proastă, marcate puternic de un incendiu. Castelul era imens, se gândi el, în timp ce procesiunea intra în incinta în formă de scut, cu perimetru de cel puțin jumătate de milă. În centru se ridica un turn mai mare și mai înalt decât celelalte, Mastio, sediu al guvernatorului Dalmației, în fața căruia notabilitățile din Mestre, în haine de mare ceremonie, așteptau întoarcerea acestor prime trupe de eroi.

În stânga lui, Giuditta era atât de prinsă de panoramă încât îl strânse de mâna rănită, excitată, poate crezând că-l are alături pe tatăl ei. La început Mercurio se crispă, de uimire și de junghiul de durere. Dar pe urmă îi înapoie cu căldură strângerea de mână. Giuditta se întoarse uimită spre el. Mercurio era roșu la față și se uita fix la ea, cu inima care-i bătea să înnebunească, cuprins de o emoție puternică. Și acum, prin acel contact, înțelegea de ce se spunea că fetele aduc numai belele.

Giuditta încercă să-și elibereze mâna.

Mercurio o reținu.

Iar Giuditta îl lăsă să o rețină, fără să se împotrivească.

Se priviră un moment îndelungat. Totul în jurul lor păru să se cufunde în tăcere.

Pe urmă, Isac, întorcându-se către fiica lui, exclamă:

— Și asta-i nimic, ai să vezi Veneția!

Mâna Giudittei și cea a lui Mercurio se desprinseră imediat.

Mercurio se întoarse, stânjenit, răsucindu-se cu spatele la Isac. Întâlni privirea Benedettei, care îl țintuia încruntată. Și ea

se înroșise. „Însă de furie”, gândi Mercurio. Și se miră și de asta. Își mută privirea. Dar nu mai știa încotro să se uite.

Între timp, Giuditta continua să-i surâdă exagerat tatălui ei, cu obrajii de purpură.

— De ce ai fața aia de tâmpită? întrebă Isac, bănuitor.

— Mi-e cald, zise Giuditta, făcându-și vânt cu mâna.

Isac văzu că avea sânge pe degete. Îi luă mâna, controlă. Nu era rănită. Atunci se uită la Mercurio, care era întors cu încăpățânare cu spatele la el.

— Curăță-ți degetele, îi spuse aspru Giudittei și o dădu deoparte așezându-se între ea și Mercurio.

În clipa aceea ușa carului se deschise.

— Coborâți să sărbătoriți, doctore, zise Donnola.

O clipă tensiunea se diluă în lumina zilei, în țipetele oamenilor și atmosfera de sărbătoare. În timp ce coborau, Mercurio și Giuditta se atinseră din nou și iar se înroșiră. Isac o apucă pe fată și o trase după el. Giuditta, îndepărtându-se, îi aruncă o privire grăbită lui Mercurio, care-i zâmbi ușor, din ce în ce mai zăpăcit de propriile emoții.

— Să rămânem aproape, îi zise Benedetta, cu glas mânios și îl ajunse din urmă pe Zolfo, care era cu mâinile legate de un cal.

Mercurio o urmă, evitându-i privirea.

Căpitanul Lanzafame, în mijlocul mulțimii, cu greu ținea calul în frâu. Arătă cu degetul spre Isac.

— Desprăfuiește-ți bereta galbenă, aici legea trebuie respectată.

Apoi urmară autoritățile care-i conduseră pe vitejii veterani spre Fossa Gradeniga, unde trei ambarcațiuni mari de transport de marfă tipice lagunei, îi așteptau să-i ducă în piața San Marco, în toiul petrecerii.

— Urcați cu noi, îi spuse Lanzafame lui Isac și-i făcu semn și lui Mercurio. Pe timp de război, străinii nu se pot îmbarca spre Veneția. Însă voi v-ați câștigat trecerea.

Pe mal fusese construit un podeț lat din bârne de fag, ridicat de la pământ, care garanta o mai bună vizibilitate a vitejilor și simplifica încărcarea de care și de invalizi. Norii se risipiseră, ici și colo, pe cerul cenușiu, iar soarele se filtra prin crăpături luminând Strada dell’ Acqua.

În timp ce Isac și Giuditta urcau pe podeț, urmați de Mercurio, Benedetta și Zolfo, tot legat, se auzi un țipăt.

— Satană! Te-am regăsit!

— Nu te întoarce, îi porunci Isac fiicei lui, recunoscând glasul.

În schimb, mulțimea, militarii, cu toții se întoarseră.

Călugărul predicator, pe care Isac și Giuditta îl întâlniseră la han și care îi urmărise în ziua următoare, acum se îndrepta cu pași mari, făcându-și loc cu coatele, cu crucifixul în mână. Părul jegos îi era lipit de țeastă, iar barba îi era încurcată și plină de fărâmituri.

— Oamenii Satanei! Nelegiuiți, păcătoși, nu vă semănați urgia peste oștile noastre! zbiera. Și pe urmă, negăsind o insultă mai rea, strigă: Evrei!

Isac își împinse fata în spatele calului căpitanului Lanzafame.

— Eretici! urlă călugărul, aproape aruncându-se pe podeț.

Calul căpitanului Lanzafame se agită nervos.

— Deja au adus nenorocire la câteva mile de aici! Din cauza lor a murit o fetiță nevinovată, o creatură a Domnului! urlă călugărul, aţâțând mulțimea.

— Au scăpat de mine o dată, dar astăzi Satana nu-mi va juca un alt renghi.

— Ce vrei, călugăre? îl apostrofă căpitanul Lanzafame.

Mercurio observă că ochii lui Zolfo se aprinseseră din nou.

Îi dădu una peste cap.

— Nu lăsa pacostea aia să-ți infesteze trupele! zise cu emfază călugărul.

Căpitanul Lanzafame trecu cu privirea peste lume. Erau nehotărâți de ce parte să fie, sclavi ai superstițiilor religioase.

— Acest om i-a îngrijit pe soldații mei, spuse astfel încât să fie auzit de toți. Și datorită lui se întorc la familiile lor.

Mulțimea înțelese valoarea acestei ultime fraze. Trecu de partea căpitanului, dacă nu a medicului.

De-acum călugărul pierduse prea mult teren. Însă Biserica și mai ales viața îl pregătiseră de bătălie. Nu cunoștea înfrângerea și victoria, ca un mercenar oarecare, ci doar un veșnic imbold la război, ca orice fanatic.

— Ți-ai și dezlănțuit diavolii, Satană?

Sări pe podeț. Încercă să dea roată calului căpitanului Lanzafame.

— Voi fi atunci aici ca să te combat, fără să dau înapoi nici măcar un pas!

Căpitanul Lanzafame scoase din teacă sabia și o învârti în aer, cu o față furioasă. Mulțimea își ținu respirația. Apoi spada zbură și se înfipse între picioarele predicatorului, după ce trecuse prin rasa lui groasă, ancorându-l de podeț.

— Acolo să stai, pasăre de rău augur! Îmi torturezi urechile, iar eu vreau să aud doar bucuria concetățenilor mei!

Mulțimea aplaudă, amuzată și scandalizată totodată.

— Ultimul să-mi recupereze spada, dacă nu o înghite călugărul! strigă căpitanul Lanzafame și dădu pinteni calului. Grăbește-te să te urci în barcă, îi spuse lui Isac.

— Oamenii Satanei! zbiera călugărul.

Marinarii, după ce desfăcură parâmele care țineau la mal bărcile – largi și cu fund plat, cu borduri joase vopsite în negru lucios –, împunseră cu vâslele lungi în mal, ca să le împingă pe mijlocul canalului.

Atunci, așa cum spusese căpitanul, nodurile care-l țineau prizonier pe Zolfo se desfăcură când îl împinse soldatul care-l păzea.

— Du-te, nemernicule, rânji soldatul.

Imediat ce se trezi eliberat, Zolfo, în loc s-o ia la goană imediat, făcu un pas spre Isac.

— Oamenii Satanei! urlă.

Și, înainte să fi putut interveni cineva, urcă pe parapet și sări pe pământ, luând-o la goană.

Benedetta se uită la Mercurio. Apoi, văzând că barca se îndepărta de țărm, sări pe pământ și se luă după Zolfo.

Mercurio era nemișcat. Ar fi vrut să fie încă mână-n mână cu Giuditta. Văzu cum se îndepărtează barca prea mult pentru o săritură.

Benedetta, în mulțime, pe mal, se uita la el.

Mercurio se întoarse spre Giuditta.

— Te voi găsi, îi spuse.

Căpitanul Lanzafame îl privea contrariat.

— La dracu’ cu voi! exclamă Mercurio și se aruncă în apă.

Oamenii de pe țărm râseră și aplaudară.

Din câteva bătăi de brațe Mercurio ajunse la chei. Apa era foarte rece și mocirloasă. Mirosea a noroi. Apoi mâini și brațe puternice îl traseră pe uscat. Se uitau la el chicotind.

Mercurio îi împinse și se răsuci spre barcă. Giuditta se uita la el.

— Te voi găsi, silabisi, sperând ca ea să-i poată citi pe buze, apoi alergă spre Benedetta.

Când o ajunse din urmă, era cu Zolfo în fața predicatorului.

— Ce vrei? îl întrebă călugărul pe Zolfo, uitându-se la el cu privire fixă, posedată, aprinsă de fanatism, aproape străpungându-l.

— Îi urăsc pe evrei! răspunse Zolfo ca și cum asta ar fi fost un cuvânt de ordine.

Călugărul păru să-l cântărească. Singurul din atâta lume care aplecase urechea la spusele lui. Arătă cu degetul bărcile, de-acum departe în mijlocul canalului.

— Într-atât îi urăști? întrebă serios.

— Da! zise Zolfo cu un entuziasm care părea să îi includă și pe Mercurio, și pe Benedetta care, în schimb, tăceau, acolo, lângă el, uimiți și stânjeniți.

De pe Mercurio șiroia apa și el continua să se uite spre Fossa Gradeniga, unde bărcile se îndepărtau. De-acum Giuditta era numai un punct.

— Urmați-mă, soldați ai lui Cristos! exclamă călugărul, cu mâinile îndreptate spre cer.

Se întoarse și începu să meargă împingând mulțimea.

14.

Când Mercurio se aruncase în canal, Giuditta fusese ispitită să-l rețină. Sau să se arunce odată cu el. Nu voia să renunțe la senzația mâinii ei în mâna lui. Nu voia să renunțe la el. Deja în nopțile trecute, în car, simțise o atracție puternică pentru ochii acelui băiat ciudat. Nu se uitase așa la niciunul dintre puștii de pe insula Negroponte. Nici nu mai simțise ceva asemănător când ei se uitau la ea. Și niciunul dintre ei n-o salvase de la o lovitură de cuțit. Niciunul dintre ei nu-și unise sângele cu al ei. Brusc își pierdu respirația. Era înfricoșată. Ce-i trecuse prin minte, se întrebă? Cine era băiatul ăla? Nu era preot, mărturisise. Atunci cine era? De ce purta haine preoțești? Ce-i spusese când sărise din barcă? Aproape nu-și mai aducea aminte. Simțea un gol în cap. „Te voi găsi” îi spusese. Se agăță de tatăl ei.

— Uite, îi spuse Isac, îmbrățișând-o și scoțând-o din labirintul de emoții în care se pierdea. Întinse brațul în fața lui. Uite, repetă.

Și acolo, în fundul canalului, ca o fantomă, învăluită în pâclă și cu contururi neclare, Giuditta o văzu.

— Veneția, zise Isac, ca și cum ar fi pronunțat un cuvânt sacru.

Vâslașii bărcilor erau de-acum în larg. Bărcile grele se mișcau tăcute, tăind apa salmastră.

— Doctor Negroponte, zise Donnola în spatele lui Isac pe un ton oficial. Va salut și vă doresc tot binele.

— Mulțumesc, Donnola. Ai fost un ajutor foarte bun, zise la fel de oficial Isac.

Donnola își clătina capul țuguiat, ca și cum ar fi încuviințat. Și pe neașteptate, părăsind tonul oficial, apropiindu-se ceva mai mult de Isac, în șoaptă, îi spuse:

— Dacă mai aveți nevoie de un ajutor, mă găsiți întotdeauna în spatele podului Rialto, în piața de pește. V-aș putea procura clienți.

Isac rămase fără cuvinte, surprins. Stânjenit. Nu își făcuse proiecte până în acel moment.

— Mi se pare un contract bun, răspunse vag. Atunci, voi veni eu să te caut. La Rialto.

— Nu la Rialto, punctă Donnola. La piața de pește. În spatele podului Rialto.

— Corect, spuse Isac. În spatele podului Rialto. Îmi voi aminti.

— Iar dacă vreți să cumpărați instrumentele pe care le-ați folosit zilele acestea, reluă Donnola șoptit, vi le-aș putea da la un preț convenabil.

— Nu, mulțumesc, Donnola.

Isac refuză oferta din instinct. Încă nu se hotărâse de tot. Se temea că într-un oraș ca Veneția oricine ar fi putut înțelege că nu era un doctor adevărat. Apoi simți cum Giuditta îl apăsa cu o mână pe șold. Se uită la ea.

— De ce nu… doctore?

Ochii negri și inteligenți ai fiicei lui păreau să-i poruncească să accepte.

— Măcar aruncați o vorbă colegilor dumneavoastră. Poate vi se întâmplă ca unul dintre ei să caute instrumente, insistă Donnola.

— Poate, dacă mă gândesc bine, se corectă Isac, mi-ar putea fi de folos... Îi făcu cu ochiul Giudittei. Dacă-mi faci un preț bun.

Chipul lui Donnola se lumină într-un zâmbet, urmat imediat de o expresie serioasă.

— Prețul pe care vi-l pot face e convenabil, asta da... începu, însă va trebui să dau cea mai mare parte din bani familiei lui Candia, iar mie-mi vor rămâne destul de puțini...

Isac se uită în tăcere la el. N-ar fi scos o vorbă. Donnola încerca să crească prețul cât putea de mult, însă el l-ar fi lăsat să se spânzure cu funia lui.

— Pe de altă parte... rupse tăcerea Donnola, măcelarul ăla n-are așa o familie numeroasă...

Râse. Știa să recunoască o nucă tare. Și fără doar și poate bărbatul ăla era o nucă tare. Oricum voia să cedeze și să-l înghesuie pe altă parte.

— Faceți domnia voastră prețul, doctore, zise. Apoi, ne vom gândi la un mic comision la fiecare client pe care vi-l voi găsi.

Isac zâmbi plăcut impresionat. Donnola era un pezevenghi de calitate. Își cunoștea interesul. Îl pusese cu spatele la zid. Acum era aproape silit să-i accepte colaborarea. Însă avea să fie un asociat bun.

— De acord, Donnola, îi spuse. Batem palma.

Și astea fiind spuse, ca și cum destinul lui sau cântecul unei sirene l-ar fi chemat, Isac simți că trebuie să se întoarcă spre Orașul Făgăduinței, să nu piardă nici măcar o clipă din acel eveniment prodigios.

Când Serenissima începu să se dezvăluie, marmura clădirilor i se păru lui Isac aproape și mai strălucitoare decât reușise să și-o imagineze, dar, în schimb, își dădu seama că nu prevăzuse reziduurile acelea de alge, care pluteau pe luciul apei, ca niște flamuri verzi ude. Și tot așa nu-și închipuise asemenea măiestrie de coloane și capiteluri, de luminatoare și rozete de piatră, capete de animale și figuri mitologice sculptate în marmură care susțineau balcoanele. Și hornuri, peste tot, înalte și subțiri, ca ghearele osoase ale unui crab uriaș cu burta-n sus. În timp ce creștea în el o emoție pe care nu și-o putea controla, gândindu-se că împlinea un vis care pe tatăl lui îl urmărise o viață întreagă, Isac se uita la vitraliile ferestrelor, plumbuite între ele, și la corturile grele cu dungi late în culori vii, cu panașe și pandantive, susținute de pari negri de lemn, decorate cu frunze

și boboci auriți. Și, deși auzise vorbindu-se despre ele, rămase uimit când văzu acele bărci neobișnuite care se întâlneau numai la Veneția, lungi și înguste, capabile de manevre rapide în spații restrânse, arcuite atât la pupa, unde se cârmea cu o singură vâslă, cât și la prora, unde un fel de șarpe stilizat, de metal, reprezenta Canal Grande cu toate cartierele și structura Serenissimei. Privi cu gura căscată marele pod Rialto, care se deschidea să lase loc să treacă unei galere cu două catarge. Și în cele din urmă, acolo unde Canal Grande se lărgea într-un fel de mare mică, în stânga lui, văzu piața San Marco, turnul clopotniței, palatul ducal și o mare de oameni nesfârșită care, imediat ce apărură bărcile cu blazoanele din luptă, începu să freamăte.

Giuditta simțea starea de spirit a tatălui ei și tresălta la unison, în sintonie cu propria ei emoție, orbită de maiestuozitatea orașului, de mitologica lui absurditate arhitectonică. Și îi fu recunoscătoare tatălui ei pentru că se hotărâse să facă acel pas. Se simți devorată de o pasiune intensă, pe care nu o mai simțise vreodată. Își spuse că la Veneția avea să-și găsească dragostea. Iar imaginația ei alergă la chipul frumos al lui Mercurio. Poate, gândi ea acum îi era mai puțin teamă. Și poate, își spuse, asta fiindcă Mercurio nu era acolo, lângă ea. Se îmbujoră și se întoarse spre tatăl ei, care era impresionat, cu privirea îndreptată spre piața cea mare plină ochi de lume, și îi spuse:

— Mulțumesc.

Isac nu o auzi. În urechile lui se amestecau trâmbițele și tobele Serenissimei.

Cu o manevră lină, fără corecție din vâsle, ca și cum ar fi alunecat pe ulei, după ce îndreptaseră prora spre cheiul pieței, din granit acoperit de alge ca și cum ar fi avut păr, bărcile cotiră și cu o izbitură ușoară în lemn, înfundată și surdă, se lipiră de pari și de sacii cei mari de protecție, făcuți din odgoane și umpluți cu zdrențe. Într-o clipă, fură aruncate parâmele și coborâte pasarelele late cu un ghidaj din pânză roșie în centru.

Căpitanul Lanzafame nu descălecase nicio clipă. Mai întâi se uită la mulțimea care-i ovaționa, apoi se uită la oamenii lui, cu o privire mândră și veselă în același timp. Scoase spada din teacă și o vânturâ în aer, fără să spună nimic, fiindcă nu era nevoie și oricum nu ar fi fost auzit. Toți oamenii, chiar și cei răniți și

invalizii, îi răspunseră ridicând la rândul lor armele. Apoi, căpitanul se întoarse spre Isac și îi zâmbi.

Isac văzu că avea ochii umezi, ca atunci când ai febră mare. Și știu că și el avea aceeași privire.

— Ai ajuns, îi spuse căpitanul și, înainte ca Isac să-i fi putut răspunde, dădu pinteni calului atât de tare încât acesta aproape că se cabră. Calul sări fără ezitare pe pasarelă. Cu spada încă ridicată, căpitanul Andrea Lanzafame își conduse armăsarul pe pardoseala umedă a pieței.

Mulțimea scoase un urlet ațâțat.

După cavalerie coborâră soldații care reușeau să se țină pe picioare. Acestora li se alăturară Isac și Giuditta. În urma lor, carele cu răniți și invalizi.

Lumina scânteia de mii și mii de făclii de toate culorile, aprinse ca o aureolă gigantică în jurul capului retezat al lui San Giacomo Pater Domini, una dintre cele peste o sută de relicve pe care le deținea Serenissima. Sfânta țeastă era ridicată cu racla ei în vârful unui par de aur, înalt de două picioare și patru palme, și era susținută de un maxilar și de o calotă craniană de argint. Celelalte relicve sacre – mâini, picioare, mumii, cuie și fragmente de lemn din Sfânta Cruce, brațul Sfintei Lucia, ochiul lui San Zorzi, urechea lui San Cosma – erau purtate în procesiune de un steag de preoți de la bisericile San Salvador și San Giorgio Maggiore, care-și disputaseră acea parte importantă a serbărilor.

Spectatorii, ca sardelele, se întindeau să atingă relicvele și erau ținuți deoparte cu forța de oștenii care păzeau obiectele sacre. Imediat în urma lor veneau episcopii, în veșminte sacre, și vicarul de San Marco, care ținea în mână evanghelia apostolului, scrisă cu mâna lui. În capătul culoarului uman care se unduia, ținând piept îmbrâncelilor acelora care se întindeau să vadă și să atingă, octogenarul doge Leonardo Loredan și patriarhul Veneției, Antonio II Contarini, îi așteptau pe eroi pentru îmbrățișarea patriei.

Isac și Giuditta nu făcuseră decât câțiva pași între cei doi pereți compacți de lume, când patru gărzi ducale, sub comanda unui funcționar al Serenissimei în uniformă de gală, îi opriră.

— Urmați-mă. Nu puteți sta aici, zise funcționarul.

Gărzile ducale îi împinseră în afara procesiunii.

Căpitanul Lanzafame, care se întorsese să-și aţâţe oamenii, observă scena. Ochii lui îi întâlniră pe cei ai lui Isac. Nu urmară semne din cap, nicio strângere de buze, nici vreo mână ridicată. Doar acea privire lungă și mută între doi bărbați mândri. Căpitanul știa că-i îndepărtau, nu îi arestau. Pur și simplu era necesar ca acele două berete galbene să dispară din procesiune. Medicul nu avea să fie menționat în actele oficiale. Ca și cum nu ar fi existat vreodată. Însă privindu-și oamenii, care-și agitau în aer cioturile însângerate, înspăimântătoare ca și relicvele sacre – și, ca și relicvele, aclamate de popor –, gândi că, în ciuda rapoartelor militare, un medic bun operase cu pricepere în zilele și nopțile acelea.

— Nu mă interesează deloc tâmpeniile astea, zise în clipa aia Donnola, desprinzându-se din cortegiu și ajungându-i din urmă pe Isac și pe Giuditta, îmbătați de fastul acelei procesiuni orgiastice.

— Veniți, zise Donnola, prinzându-l de un braț pe Isac și călăuzindu-l pe o ulicioară mai liniștită. Aveți nevoie de o locandă unde să mâncați și să dormiți, pun pariu, zise surâzând.

— Iar eu pun pariu că tu știi unde, râse Isac.

— Cea mai bună din oraș, jur, zise Donnola ducându-și mâna dreaptă la inimă. Paturi curate, gândaci puțini, mâncare sănătoasă și la preț bun. Cu adevărat cea mai bună locandă din oraș... Făcu o pauză stânjenită. Și nu vor lua în seamă beretele galbene.

— Credeam că acest oraș e eliberat de prejudecățile lumii creștine, zise Isac.

— Este doctore, jur, și Donnola își duse din nou mâna la inimă. Dar ca s-o spunem p-a dreaptă, domnia voastră ar trebui să înțelegeți că totuși sunteți evrei.

15.

— De ce mergem cu el și cu tembelul celălalt? o întrebă Mercurio pe Benedetta, urmându-i pe călugăr și pe Zolfo.

După baia din canal era congelat. Lăsa în urma lui o dâră de apă salmastră.

Benedetta ridică din umeri.

— Unde mergem? îl întrebă Mercurio pe călugăr, cu glas tare și pe un ton mârâit.

— Într-un loc unde te vei putea usca și-ți vei putea schimba hainele, răspunse călugărul continuând să meargă. Mai făcu vreo câțiva pași, apoi se întoarse, privindu-l fix pe Mercurio cu ochii lui mici și pătrunzători. Doar n-oi vrea să mă faci și pe mine să cred că ești preot, nu?

Mercurio se opri, prins pe picior greșit. Ochii acelui călugăr îl deranjau.

— Nu... bâlbâi. Eu... noi am fost atacați de tâlhari, când veneam încoace... mi-au furat hainele și... am găsit asta... și arătă spre sutană. La picioarele lui se lărgea o băltoacă. Așa a fost, zise uitându-se la Benedetta, în speranța că-l va ajuta.

Însă Benedetta nu scoase o vorbă.

— Hai, zise călugărul, luând-o iar la picior.

Mercurio se cocoșă și-i aruncă o privire piezișă Benedettei.

— Călugărul ăsta nu-mi place, zise în șoaptă.

— Niciun preot nu-mi place, spuse Benedetta.

Lui Mercurio i se păru că aude un fel de reproș în glasul ei.

— Nici eu? glumi el.

Benedetta nu răspunse, dar după câțiva pași spuse:

— Mulțumesc că nu ne-ai părăsit.

Mercurio se prefăcu însă că nu auzise. Dacă negustorul nu îl ucisese în fundătura aia din Roma fusese datorită ei. Și de aceea se simțea dator să-i arate recunoștință, pe de o parte. Însă, din același motiv, o detesta din toată inima, fiindcă ura să se simtă dator. Îi amintea prea mult senzația pe care o avusese cu bețivanul care-l salvase în canal. Și, la urma urmelor, o detesta fiindcă nu ar fi vrut să se despartă de Giuditta. Orice ar fi însemnat asta. Poate, își spuse, Benedetta i-ar fi putut explica. Era o femeie. Dar el nu era obișnuit să vorbească cu femeile. Și poate Benedetta nu ar fi vorbit cu plăcere despre Giuditta, își spuse. Oricum i se părea un teren mlăștinos și era mai bine să îl evite pe cât posibil.

Îndreptându-se spre sud, ieșiră din micul centru locuit din Mestre și se treziră într-un fel de periferie alcătuită din case rare, aliniate pe partea dreaptă a drumului, la distanță de vreo cincizeci de pași una de alta. Fiecare casă, joasă și înghesuită, avea o grădină de zarzavat. Pe stânga curgea un canal cu margini neregulate, de-a lungul căruia creșteau tufe de papură.

Călugărul bătu la una din case. Ușa era ușoară ca ale șurelor, făcută din drugi de lemn fixați laolaltă de traverse bătute în cuie.

Se auzi un zăvor care aluneca în ghidajul lui și o femeie de vreo patruzeci de ani, cu două cearcăne adânci, ca și cum ar fi plâns dintotdeauna, deschise și apăru în prag.

— Bine ai venit, frate Amadeo, zise ea cu glas tărăgănat, dar plăcut. Când îi văzu pe cei trei copii, fața i se lumină într-un zâmbet. Apoi, observând sutana udă leoarcă a lui Mercurio, exclamă: O Sfântă Marie! Vino înăuntru și așază-te lângă foc, băiete!

Făcu un pas dincolo de ușă și-l luă de mână, cu amabilitate, însă hotărât.

Lui Mercurio femeia îi fu imediat simpatică. Se lăsă dus în singura încăpere de la parter, spre căminul mare, aprins, înalt cât un stat de om.

Femeia luă un scaun și îl puse la gura căminului, sprijinit de unul dintre pereții de teracotă.

— Ce ai făcut la mână? întrebă văzând bandajul.

Mercurio ridică din umeri, fără să răspundă, și se uită spre Zolfo. Însă Zolfo era atent la predicator și nu observă.

Femeia controlă bandajul.

— A fost făcut de o persoană care are idee despre răni zise ea. Eu mă pricep. Se uită la rană. N-ai nimic, ai să te vindeci repede.

Mercurio ridică iar din umeri.

— Dezbracă-te, înainte să faci ceva la plămâni, spuse femeia și începu chiar ea să-i descheie sutana.

Mercurio îi opri mâinile, neîndemânatic.

— Ei, hai, nu fi timid, râse femeia. Am văzut o grămadă de bărbați dezbrăcați, inclusiv pe sărmanul meu bărbat, zise. Apoi își făcu repede semnul crucii. Să nu mă înțelegi greșit, băiete, întotdeauna am fost o femeie cinstită și temătoare de Dumnezeu, râse și începu iar să descheie nasturii sutanei lui Mercurio. De când a murit bărbatul meu, închiriez paturi simbriașilor sezonieri, iar după o zi ploioasă nimic nu-i mai bun decât să-ți încălzești trupul lângă foc.

Mercurio se întoarse spre Benedetta. Îi făcu un semn băgându-și o mână în buzunarul sutanei.

Benedetta înțelese imediat. Se apropie de el și, în timp ce lua săculețul cu monedele de aur pe care i-l dădea Mercurio, zise:

— Hai, ea are dreptate, dezbracă-te.

Își strecură monedele la brâu, cu o mișcare rapidă și naturală, ca și cum și-ar fi aranjat rochia.

— Bine, bine, zise atunci Mercurio și într-o clipită se și afla în chiloți.

Benedetta râse și Mercurio se acoperi cum putu mai bine.

Râse și femeia, ducându-se către un cufăr. Îl deschise, scoase din el o pătură și o aruncă pe spatele lui Mercurio.

— Uite, acum îți poți scoate și chiloții, băiete, și-i făcu cu ochiul.

Când Mercurio și-i scoase, femeia îi luă împreună cu sutana și agăță lucrurile în două cuie curbate înfipte în peretele căminului, printre dalele de teracotă roșie. Puse și ghetele desfăcute aproape de căldură.

— O să aibă nevoie de haine, spuse atunci călugărul.

Femeia se uită întrebătoare la el.

— Poate cândva o să devină un preot bun, o lămuri călugărul, însă deocamdată e doar un băiat cu o sutană care nu-i a lui.

Femeia se uită din nou la Mercurio. Se apropie de el și-i trecu o mână prin părul ud, ciufulindu-i smocul de pe frunte. Zâmbi. Luă o cârpă lăsată pe coada unei tigăi mari și, fără prea multe fasoane, îl șterse energic pe cap. În cele din urmă îi aranjă din nou părul.

Mercurio se miră. Nu-și închipuise că va ajunge vreodată să-i dea voie cuiva să facă un asemenea lucru.

— Mă cheamă Ana din Piață, așa mă cunosc toți, îi spuse femeia lui Mercurio, care nu părea să se hotărască să scoată vreo vorbă.

— Ud ca un pui și mut, râse femeia adresându-se călugărului. Pe cine mi-ai adus, frate Amadeo?

— Pietro Mercurio degli Orfani di San Michele Arcangelo, zise pe nerăsuflate Mercurio.

Femeia izbucni într-un hohot sonor. Dar nu ironic. „Doar o căldură plăcută asemenea celei din vatră”, gândi Mercurio.

— Ce nume! exclamă Ana din Piață. Ai putea fi un nobil spaniol cu un nume așa lung. Dar nu se poate, fiindcă Sfântul Arhanghel Mihail e patronul orașului Mestre. Așa că ai nimerit în orașul potrivit, băiete.

Mercurio zâmbi. Căldura începea să-i moleșească gândurile. Simțea cum i se îngreunează pleoapele.

— Odihnește-te, că asta-i sănătate curată, zise Ana din Piață și înteți flacăra, cu un băț lung, înnegrit.

Apoi urcă la etaj.

Benedetta se așeză lângă cămin, alături de Mercurio.

— Și-acum ce facem? întrebă în șoaptă.

Cu coada ochiului îi controlă pe călugăr și pe Zolfo.

Călugărul se așezase la masă și își turnase un pahar cu vin roșu. Zolfo stătea lângă el.

— Parc-ar fi băiatul lui de altar, bombăni Mercurio.

Ana din Piață coborî de la etaj cu haine în mână. Mercurio văzu că avea ochii umezi, ca și cum ar fi plâns ori s-ar abține să o facă. Continua însă să zâmbească în felul acela al ei curat și luminos.

— Uite aici, zise Ana suspinând. Astea ar trebui să-ți vină bine. Cazaca e din moleschin, dar am căptușit-o pe dinăuntru cu blană de iepure. Ține cald, ai să vezi. Surâse din nou. Pantalonii nu sunt ultima modă, dar e material de lână bună. Privirea i se încețoșă pe când își amintea. Însă nu mai spuse altceva. Puse lucrurile, inclusiv o cămașă de în aspră și un tricou de lână pe spătarul scaunului. Se uită la ghetele lui Mercurio care se uscau aproape de jar. Sunt cam subțirele. Dar ghete nu am, zise. Se uită fix la Mercurio, iar cu privirea aia încețoșată care o ducea departe, spre amintiri trecute, apoi își reveni. Am puțină supă. Ceva cald vă va face bine, copii. Luă niște blide de lemn și le umplu. Dădu câte una copiilor și preotului. Nu am linguri, descurcați-vă, aici nu-i un han de lux, zise tot zâmbind.

Mercurio își leorpăi porția într-o clipă. Era gustoasă. Avea varză și țelină.

Ana din Piață amestecă în oală și scoase o jumătate de coastă de porc, cu puțină slănină și puțin mușchi pe ea și i-o dădu.

— Era ultima, îmi pare rău, le spuse celorlalți, care se uitau cu speranță la ea. El are mai multă nevoie, adăugă. Simți că erau uscați chiloții și i-i aruncă lui Mercurio. Hai, îi spuse, să vedem cum îți vin hainele.

Mercurio își trase chiloții pe el, apoi tricoul, cămașa, pantalonii și cazaca. Erau puțin cam mari, dar, una peste alta, veneau bine.

Ana încuviință, cu ochii umezi.

— Acum odihniți-vă, spuse și le arătă culcușuri pe jos.

Călugărul nu se ridică de la masă și Zolfo rămase lângă el. Benedetta luă pătura lui Mercurio, și-o puse pe umeri și se întinse într-un culcuș de paie într-un colț, aruncându-i o privire sumbră lui Zolfo. În schimb, Mercurio se întoarse pe scaunul de la gura sobei. Încă nu se încălzise.

Atunci Ana luă un scăunel, îl puse lângă el și se așeză. O vreme privi fix jăraticul, în liniște. Apoi, cu glas scăzut începu să vorbească, însă fără să-și ia privirea de la foc.

— Lui nu-i veneau așa bine ca ție, zise.

Mercurio, întorcându-se, văzu că avea o urmă de zâmbet pe buze și ochii îi erau iarăși umezi.

— Bărbatul meu era un om cu înfățișare aspră, nu frumos ca tine, reluă încetișor Ana. Dar era bărbatul meu. Și era un om bun. Nu m-a bătut nici măcar o dată. Se întoarse spre Mercurio. Pipăi cazaca pe care o căptușise cu piei de iepure. Bunul Dumnezeu nu ne-a fericit cu un copil, însă nu mă învinuia și nici nu și-a căutat altă nevastă. Zicea că ar fi trebuit să adoptăm un orfan, care ne-ar fi fost bun să desțelenească pământul și la piață. Însă adevărul e că ar fi vrut un fiu.

Mângâie obrazul lui Mercurio.

Mercurio nu se retrase.

— Ar fi mulțumit să-și vadă hainele purtate de un băiat frumos ca tine.

Mercurio ar fi vrut să răspundă ceva amabil, dar nu reușea să vorbească.

— Da… zise.

Tăcură iar, fixând focul cu privirea.

Apoi, Mercurio, în șoaptă, o întrebă:

— Prima oară… tu și soțul tău… v-ați… v-ați luat de mână?

Privirea Anei din Piață se împăienjeni, pierdută în trecut.

Apoi izbucni în râs.

— Ei… nu chiar. Râse din nou, într-un fel care-l înveselea și pe Mercurio. Cam așa ceva, băiete. Mă înțelegi?

— De…

Ana din Piață zâmbi. Și îi ciufuli părul.

— Sigur că nu, proastă ce sunt. Ești încă mic… ce mai, vreau să spun că mâinile… amândurora… uite, într-un anume fel… aveau legătură.

— A, firește, zise Mercurio prefăcându-se că a înțeles.

Ana din Piață mustăci stânjenită.

— Oh, băiete… ce mă faci să-ți spun? Își coborî privirea. Iar se pierdu în amintiri. Mângâie cazaca. Ai să vezi, o să-ți țină cald.

— Da…

— Erau ultimele lucruri pe care le aveam, zise Ana. Acum nu mai am nimic de-al lui, și se uită iar la foc. Îmi dăruise un lănțișor, spuse în șoaptă ca și cum ar fi vorbit singură. Era frumos. Un fir de aur ieftin împletit și un pandantiv în formă de cruce, de aur ieftin și el, cu o piatră verde în mijloc. Se ridică. Mă duc să mă culc. Încearcă să dormi și tu, băiete.

Dar nu se mișcă din loc. Rămase în picioare, să se uite la jăratic.

— A murit acum doi ani, știi? spuse în cele din urmă. Strivit de un car, la piață. Nici măcar nu era al lui. Era carul unui necunoscut. Se împotmolise și el îl ajuta. Pe urmă a cedat o roată, carul s-a răsturnat și i-a zdrobit pieptul și inima lui mare.

„Avea o figură plină de demnitate”, gândi Mercurio. Se întoarse spre Zolfo, care vorbea intens cu călugărul, cu buzele crispate, aproape scrâșnind din dinți. Și el pierduse pe cineva foarte important. Însă reacționa la durere prin mânie. Se uită din nou la femeie. Ea nu. Și, gândi, nu părea mai puțin puternică din cauza asta.

— Mi-am cheltuit puținii bani pe care îi aveam să-i ofer un sicriu cum trebuie. Și o înmormântare, zise Ana din Piață. Am încercat să reiau munca pe care o făceam înainte să-l întâlnesc pe soțul meu. Tocmeam achiziționarea alimentelor pentru câteva familii mari din Veneția, care nu stăteau bine cu banii, știi? Fiind aici la Mestre, le puteam garanta prețuri mai bune. Aici negoțul costă mai puțin. Însă nimeni nu m-a mai vrut. Familiile acelea erau din nou bogate și se rușinau cu mine fiindcă le aminteam vremuri urâte, ca și cu aș fi fost o pasăre vestitoare de necaz… Ana suspină. Așa că m-am descurcat închiriind paturi muncitorilor sezonieri, însă iarna nimeni nu lucrează pământul, iar anul ăsta înghețul mi-a distrus grădina de zarzavat. Se pipăi pe piept puțin mai jos de gât, ca și cum ar fi căutat ceva ce fusese mereu acolo. Ochii i se umplură de lacrimi. A trebuit să amanetez colierul ăla frumos. Chiar dacă jurasem să n-o fac niciodată. Isaia Saraval, cămătarul din piața mare, mi-a dat douăzeci de monede de argint. Ana lăsă ochii-n

jos rușinându-se iar de hotărârea aceea. Nu voi fi în stare să adun niciodată atâția bani încât să-l răscumpăr.

Era păcat că femeia aia nu avusese un copil, se gândi Mercurio. Nu l-ar fi părăsit niciodată în pragul unui orfelinat scârbos. „Mama mea avea o grădină de zarzavat și se ducea în fiecare dimineață la piață…” gândi. Dacă ar fi fost copilul acelei femei, nu ar fi devenit un pungaș și nu l-ar fi omorât pe negustor. Dar nu fusese așa. Și era inutil să se gândească la asta.

— Îmi pare rău, zise cu răceală, încercând să pună distanță între el și femeia aia.

Ana din Piață dădu ușor din cap, uitându-se la el fără pic de supărare.

— Te-am plictisit destul, băiete, zise.

Îi trecu încă o dată mâna prin păr și plecă.

— Ce voia? îl întrebă Benedetta când Mercurio se întinse pe salteaua de paie lângă ea.

— Nimic, zise Mercurio.

Dar își dădu seama că nu reușise să ridice un zid între el și Ana din Piață. I se păru că simte iar mâna ei prin păr.

— Ăia doi nu au contenit cu vorba nicio clipă, spuse Benedetta ridicând bărbia spre Zolfo și călugăr.

— Mi-e somn, i-o tăie scurt Mercurio și se întoarse cu spatele la ea.

Închise ochii.

„Mama mea avea o grădină de zarzavat și vindea legumele la piață. Mă urca în căruța ei, alături de napi și cepe. Îmi cususe o haină de moleschin și o căptușise cu blană de iepure care mă ferea de frig…”

16.

Șimon Baruch era murdar și obosit. Nici el nu știa câte zile rămăsese ascuns în cariera aia de tuf de la periferia Orașului Sfânt. Și în tot acel timp dormise puțin. Nu mâncase aproape nimic. Era înfrigurat. Sutana de preot pe care o purta era plină de noroi, de mâzga aia caracteristică tufului, deschisă la culoare și lipicioasă.

Trăise ca un animal hăituit. Ascuns în ravenele săpate de om pe coasta dealului. Ascultând fiecare zgomot, fiecare fâșâit. Însă frica nu-l părăsise niciodată. Din contră, cu cât Șimon suferea mai mult și-și dădea seama de pericol, cu atât mânia și ura creșteau în el. Și înțelesese că nimic nu putea hrăni un om cum o făceau mânia și ura. Nimic nu puteau să-l facă mai puternic.

Orice valoare de dinainte, orice obiectiv, orice zi a vieții lui din trecut nu mai avea nici cel mai mic sens. Șimon înțelese că fuseseră năluciri, himere, silnicii. Nu el era cel care trăise viața lui de altădată, ci o arătare condusă și subjugată de locurile obișnuite, de obligațiile impuse de societate.

El era un altul. Acum îl întâlnise. Și nu avea să-l mai părăsească niciodată.

În buzunar avea noua lui viață, noul lui destin. Câteodată, în momentele de mai mare slăbiciune, când voința lui ezita, mâna i se ducea la acea bucată de pergament care declara că era Alessandro Rubirosa, creștin, botezat în bisericuța din San Serapione Anacoreta în anul 1471 după Hristos.

Când se simți pregătit, își trase gluga pe cap, se îndreptă spre oraș și merse în piața Sant' Angelo în Pescheria, unde începuse totul.

Se uită în jur. Piața era exact la fel ca în ziua în care i se furaseră banii. Simți cum cresc în el ura și mânia. Revăzu fiecare amănunt al întâmplării. Mai întâi fata cu părul roșu, care-i stârnise simțurile, apoi puștiul cu pielea gălbejită care striga ceva după el și imediat după aceea dementul uriaș care venea spre el prefăcându-se că cere de pomană. Doar acum Șimon vedea tot ce ar fi trebuit să vadă în ziua aia. Privirile, coordonarea. Fusese un plan foarte bine pus la punct. Iar șeful era cu siguranță cel pe care Șimon îl ura cel mai mult dintre toți ceilalți. Pușlanul ăla cu bereta de evreu care-i dăduse bineț pe limba lor, care se prefăcuse că se ceartă cu dementul, care se prefăcuse că-l apără. O clipă, Șimon avusese intenția să intervină pentru acel tânăr evreu. Ce idiot fusese! Dar, mai presus de toate, își amintea încă spaima care-i tăiase respirația. „Ce idiot", își repetă. Tocmai pe spaima aia se baza planul delincvenților. Spaima evreului fricos.

„Nu-ți va mai fi frică, își spuse. Și nu vei mai fi evreu."

Șimon își amintea direcția în care fugiseră cei trei puști, prefăcându-se că se urmăresc reciproc. Se duse pe același

drum. Coti la dreapta, însă se trezi brusc într-un labirint de ulicioare care se pierdeau în inima Romei și se gândi că hoții căutaseră un loc izolat unde să se ascundă. Atunci se întoarse și coti la stânga. Curând drumul se îngustă și se umplu de noroi, până se înfundă în malurile Tibrului, peste drum de insula Tiberina.

Șimon rămase să privească fluviul, meditând. Se gândi că nu puteau avea o barcă. Dădu să se întoarcă. Nu așa i-ar fi putut găsi, își spuse, cu o mișcare de mânie. Dar, în timp ce se răsucea, auzi un zgomot care-i atrase atenția. Privi pe la jumătatea malului, pe direcția unei tufe de mure care se mișcă și începu să se rostogolească în jos spre mal.

— Ah, fir-ar să fie! sudui o siluetă deșirată, apărută pe neașteptate, ca din senin. Era un bărbat cu aspect neliniștitor, neguros, îmbrăcat provocator, cu un cuțit turcesc la brâul portocaliu înnodat în talie, pe sub cazaca violet. Ce loc de căcat, bombăni, apoi se întoarse spre chepengul de unde ieșise și zbieră cu glas strident: Grăbiți-vă, idioților!

Șimon văzu că mai încolo se afla o trăsură ușoară, cu două roți, nouă-nouță, lângă un căluț arab, nervos și nerăbdător.

Bărbatul care ieșise din canal scuipă pe jos și o luă spre trăsură.

După o clipă, patru copii jegoși ieșiră prin același chepeng din canal. Aveau mai mult sau mai puțin zece ani și urcau malul noroios cățărându-se și alunecând, încărcați cu haine și coșuri de răchită.

— Hai, dați-i bătaie! urlă bărbatul, care se așezase în trăsură și luase un bici în mână.

Copiii măriră pasul. Primii doi ajunseră la trăsură și puseră hainele cum trebuie în caseta din spate. Altul căzu puțin înainte de a ajunge și se ridică imediat. Al patrulea, cel mai mic dintre toți și încărcat ca un măgar, nici nu vedea pe unde calcă, atât era de împovărat. Se împiedică de un tufiș, își pierdu echilibrul și, ca să se țină pe picioare, dădu drumul încărcăturii. Hainele și coșul cel mare de răchită se rostogoliră pe pământ.

— Imbecilule! urlă bărbatul din trăsură. Apoi îi plesni cu biciul pe primii doi sosiți. Duceți-vă să-l ajutați! porunci.

Șimon se uitase cu interes la scenă. Cum era posibil ca toate lucrurile acelea să vină din canal? Și această simplă întrebare făcuse să i se ridice părul pe brațe. Atunci se apropiase și, în

coșul care se răsturnase, văzuse, printre o perucă, pălării de bucătar și de pictor, diverse perechi de ochelari și bărbi false, o beretă galbenă de evreu. Simțise un impuls și se apropiase și mai mult.

Între timp, cei doi copii ajunseseră și îl ajutau pe prietenul lor. Adunară totul și o luară iar la sănătoasa spre trăsură. Însă cel mai mic observă că ceva căzuse în spatele tufișului. Ceva ce nu văzuse nimeni.

Șimon, cu inima tresăltând, sări spre băiețel și-i smulse din mână ce luase de jos. Era un săculeț de piele cu un șnur. Un săculeț deosebit, pentru că avea o *hamsa* roșie pictată pe el. O mână stilizată. O protecție împotriva deochiului și nenorocirilor.

— Ce faci, părinte? Dă-i drumul imediat! urlă bărbatul din cărucior.

Șimon se uita la săculețul acela, cu lacrimi de emoție în ochi.

— Popo, m-ai auzit? zise bărbatul coborând din trăsură și apropiindu-se cu pași agresivi.

Șimon își trecu degetul mare peste suprafața aspră a mâinii stilizate pe care el însuși o pictase.

— E al meu. Dă-i imediat drumul, zise bărbatul smulgându-i din mână săculețul care avusese în el cele treizeci și șase de monede florentine de aur câștigate de Șimon într-o afacere mare cu funii.

Șimon se uită la bărbat. Avea o expresie dură. Însă lui Șimon nu-i mai era frică. De nimeni. I-ar fi putut șuti cuțitul curbat de la centură și l-ar fi putut înjunghia, acolo, în fața tuturor. Și dacă ar fi putut vorbi, în timp ce se uita cum moare, i-ar fi susurat la ureche:

— Nu, e al meu.

Și ar fi râs.

— La ce te uiți, părinte? zise bărbatul, pe tonul ăla al lui agresiv.

Însă Șimon observă că privirea lui era mai puțin sigură pe sine. Zâmbi.

— Deci? Ce vrei? zise bărbatul.

Șimon nu putea răspunde. Și nici nu voia s-o facă. Continuă să se uite fix la el. Fără teamă.

Bărbatul se întoarse, poate stânjenit, și se duse spre trăsură. Plesni din bici și urlă, furios, la copii:

— Vă aștept la gropi. Nu pierdeți timpul!

Căluțul arab se scutură și apoi porni, în goană.

Șimon era foarte împăcat cu sine.

„Te-am găsit”, gândea.

Lăsă copiii să se îndepărteze, apoi, păstrând oarecare distanță de siguranță să nu fie observat, începu să-i urmărească.

Când ajunse la gropile comune adulmecă aerul. Așadar, ăsta era mirosul pe care acum, probabil, îl aveau preotul și slujnica lui. Gândul îl binedispuse. Se așeză pe o mică înălțime de unde putea supraveghea totul fără să fie descoperit. În depărtare îl văzu pe bărbat. Băieții se temeau de el. Toți. Și cei mai mari. De la distanța aia toată zona părea o fabrică oarecare în funcțiune, unde toți erau ocupați să-și facă propria treabă cu sârg. Moartea era o treabă la fel ca oricare.

Când se întunecă, Șimon se ridică, își frecă bucile amorțite și coborî la gropile comune, după ce luă de pe jos un par gros și scurt. Se bătu de vreo două ori în palmă cu el, să vadă cum e, apoi intră în baraca bărbatului. Când acela se ridică de la masa unde mânca și puse mâna pe cuțitul lui turcesc, Șimon îl lovi în tâmplă. O lovitură teribilă dată cu răceală, fără niciun pic de emoție. Bărbatul căzu leșinat la pământ. Șimon îi desfăcu brâul din talie și cu el îi legă încheieturile mâinilor de grinda centrală a barăcii. Apoi se așeză în locul bărbatului și-i mâncă supa, îi înfulecă puiul și-i bău vinul.

Când termină, văzu că bărbatul își revenise și se uita la el, fără să scoată o vorbă. Șimon căută hârtie și o pană. Găsi totul într-un scrin șubred dintr-un colț al barăcii. Răsfoi hârțoaga. Era un registru de morți. Sau cel puțin așa părea. Pana era aproape tocită, iar cerneala de proastă calitate ori poate diluată, din economie.

„Cum te numești?” scrise.

— Scavamorto.

„Unde-i băiatul care trăiește în canal?”

— Cine?

Șimon îl lovi pe Scavamorto cu parul peste gură. Apoi îi arătă iar întrebarea pe care o scrisese.

Scavamorto se uită la el fără frică.

— A plecat.

„Cum îl cheamă?”

— Mercurio.

„Și unde s-a dus?”

— Ce te face să crezi că eu aș știi?

„Fiindcă sper asta pentru tine. Altfel va trebui să înduri multă durere.”

Scavamorto zâmbi.

Șimon îi întoarse zâmbetul. De fapt, omul ăla-i plăcea. Era ca el. „Nu ți-e teamă să mori?” îi scrise.

— Moartea e cea mai bună prietenă a mea. Mi-a dat de mâncare.

Șimon încuviință. Da, omul ăla merita respect. Îi dădu din nou să vadă întrebarea care-l interesa.

„Și unde s-a dus?”

— La Milano sau la Veneția, răspunse Scavamorto. Și poți chiar să-mi scoți ochii cu unghiile că nu știu dacă a ales Milano ori Veneția.

Șimon îl țintui cu privirea. Spunea adevărul. Însă poate putea obține mai mult. Era ceva ce citise în ochii bărbatului. „Tu ții la Mercurio, nu-i așa?”

Scavamorto nu răspunse. Însă lumina din ochii lui se schimbă.

Iar Șimon știa că asta însemna un da. „El ascultă de ce-i spui.” Nu exista semn de întrebare.

Scavamorto continuă să se uite fix la el fără să vorbească.

Șimon își scrise întrebarea. „După tine, Milano ori Veneția?”

Scavamorto lăsă privirea în jos, pentru prima oară.

Șimon se gândi că avea să mintă.

— Veneția.

Șimon încuviință. Apoi îl lovi cu parul în tâmplă. În timp ce Scavamorto era leșinat, îl dezbrăcă și-și puse pe el hainele lui. Chiar dacă-și promisese să nu o mai facă niciodată, se lăsă învins de curiozitate și se privi într-o oglindă mare pusă pe jos, și scoasă de la cine știe ce șifonier. Îi plăcea cum îi veneau hainele acelea. Un evreu nu s-ar fi îmbrăcat niciodată cu niște haine atât de vulgare.

În timp ce se uita în oglindă văzu că bandajul de la gât i se colora în galben. Își dădu seama că simte o arsură. Dar un galben-închis, vinețiu. Îl scoase. Rana se infecta. Mirosi bandajul. Puțea. Îl frecă de rană ștergând toată gălbeneala care se formase acolo. Știa însă că asta n-ar fi fost de ajuns. Avea să se formeze la loc. Șimon trase aer în piept și zbieră cât îl țineau bojocii. Rana se deschise și făcu să țâșnească sânge și puroi.

Urlă iar și iar, până din rană ieși doar sânge, roșu și lucitor. Atunci se uită în jurul lui. Știa ce are de făcut. Avea să fie foarte dureros. Dar era singurul lucru pe care îl putea face.

Începu să deschidă toate sertarele din încăpere, fără să găsească însă ceea ce-i trebuia. Dădu cu piciorul într-un scaun, enervat. Și în clipa aia simți ceva ce nu observase mai înainte. Duse mâna la cizma din dreapta pe care o luase de la Scavamorto. Pipăi înăuntru, de unde auzise zgomotul ăla ciudat. Și găsi o ascunzătoare, cusută într-o parte. Iar în ascunzătoare, trei monede. De aur. Florentine. Monedele lui.

Le privi și înțelese că găsise ceea ce căuta pentru rana lui. Ironia sorții. Râse. Și puțin sânge-i gâlgâi din rană.

Deschise ușa godinului care era aprins în mijlocul barăcii. Găsi un clește pe care-l folosea Scavamorto să scormonească lemnele și cărbunii. Strânse moneda de aur între cele două extremități de metal și o băgă în foc. O ținu acolo până se înroși aproape să se topească.

Atunci o scoase din gura sobei. Îngenunche și, cu o mișcare rapidă și disperată în același timp, își lipi o față a monedei în deschizătura rănii. Dacă ar fi putut urla, s-ar fi auzit în toată Roma. Căzu la pământ, aproape lipsit de simțiri. Respiră adânc, încercând să reziste la durere. Apoi se concentră pe ce ar fi văzut când ar fi reușit să se uite în oglindă. Atunci, cu lacrimi în ochi, râse și găsi puterea de a se ridica și de a ajunge la oglindă. Apropie de gât o lampă cu ulei.

Rana începea să se umfle și să se transforme în plagă. Curând însă, usturimea avea să treacă și rana avea să se închidă și să se vindece. Apropie și mai mult lampa. Râse. Începea să se vadă ceea ce peste câteva săptămâni ar fi fost limpede. Un crin. Imprimat invers în carne. Ca pe matriță era imprimat conturul în relief al monedei. În fiecare dimineață, trezindu-se, gâtul lui i-ar fi amintit care-i era datoria. Șimon râse iar.

— Ești nebun, zise în spatele lui glasul lui Scavamorto care își revenise și tremura de frig, gol.

Șimon se răsuci spre el cu o expresie mânioasă imprimată pe față. Apoi îi flutură pe dinainte cele trei monede de aur.

— Nu te-a omorât… zise șoptit Scavamorto, înțelegând doar în acel moment pe cine avea în fața lui. Tu ești evreul.

Șimon întoarse privirea de la el, stânjenit. Ca și cum, pentru o clipă, redevenise negustorul fricos dintotdeauna.

„N-o să-ți mai fie frică, își repetă în sinea lui. Și n-ai să mai fii un evreu.”

Se uită la Scavamorto. Îi plăcea bărbatul ăla. Dar nu putea rămâne în viață.

Dădu un picior în godin și îl răsturnă. Apoi ieși, ajunse la trăsură și biciui la sânge călușul arab.

Părăsind gropile comune, se întoarse să se uite înapoi. Din baracă ieșea un fum gros și negru.

Iar urletele lui Scavamorto începeau să urce spre cer, ca o rugăciune îngrozitoare.

17.

În casa Anei din Piață noaptea trecu liniștită. Focul continua să trosnească încetișor în vatră. Iar înainte să se lumineze, Ana îl înteți și puse supa la încălzit.

Imediat ce călugărul se duse la latrina din fundul grădinii, Mercurio, ronțăind o jumătate de ceapă crudă și un coltuc de pâine înmuiat în supă, se apropie de Zolfo și îi spuse:

— Când se întoarce, ia-ți rămas-bun și să plecăm.

— Nu, eu rămân cu el, răspunse Zolfo.

— Ești tâmpit? pufni Mercurio. Ce vrei să te faci? Băiat de altar?

— Rămâi și tu, Benedetta, zise Zolfo, fără să-l ia în seamă.

— Eu cu preoții nu stau, spuse Benedetta, hotărâtă.

— Ne vom lupta împreună cu evreii și-l vom răzbuna pe Hercule.

— Ce-i în capul tău? zise Mercurio.

— Fratele Amadeo a zis că-mi voi putea istorisi povestea ca să-i fac să înțeleagă pe creștini că evreii sunt un flagel mai rău decât lăcustele pe care le-a trimis Dumnezeu Faraonului, răspunse pe nerăsuflate Zolfo. Am găsit un tată și un ideal.

— Cum naiba vorbești? zise Benedetta. Călugărul ăla ți-a pus în gură cuvintele lui…

— Dă-l încolo. E un băiat prost, zise Mercurio. Apoi înfuriat, se întoarse spre Zolfo băgându-i un deget sub nas: Tații noștri nu au știut vreodată nici măcar că ne-am născut, iar mamele noastre ne-au aruncat în stradă, fără să le pese dacă apucăm

dimineața. Dacă erai în căutare de tată puteai să rămâi la fel de bine cu Scavamorto.

— Nu mă interesează ce spui, răspunse Zolfo, încrucișându-și brațele la piept. Apoi i se adresă Benedettei: Tu rămâi cu mine?

Benedetta se uită în tăcere la el. Ochii i se transformară, umplându-se de milă.

— Mama mea m-a vândut unui preot, zise în șoaptă. Pentru mine era prima oară. Își mușcă buzele să nu dea frâu lacrimilor. Nu, eu nu rămân.

Lui Mercurio i se păru că primește un pumn în stomac. În schimb, Zolfo se uită la ea ca și cum acea mărturisire nu l-ar fi privit. Mercurio știa însă că era doar un fel de a goni spaima.

— Hai cu noi, îi spuse, atingându-i un braț.

Zolfo se retrase brusc. Glasul lui era dur.

— Vreau partea mea, zise.

Benedetta se uită la Mercurio. Mercurio făcu semn din cap că da. Benedetta numără șase monede de aur și le puse pe masă. Zolfo le strânse cu repeziciune în pumn.

Între timp, fratele Amadeo, intrând, simți tensiunea din atmosferă. Se apropie de Zolfo și-i puse o mână pe umăr, ca și cum ar fi stabilit un bun al său. Benedetta și Mercurio îi ținură piept. Zolfo desfăcu pumnul și-i arătă predicatorului banii, sfidându-i deschis pe Benedetta și pe Mercurio.

Fratele Amadeo făcu ochii mari, la vederea monedelor.

— Domnul ne binecuvântează cruciada cu acești bani, zise.

— Măcar Scavamorto ți i-ar fi luat fără ipocrizie, nătărăule, spuse Mercurio. Puse un sfert de argint pe masă. Ăsta e pentru Ana din Piață. Fă în așa fel încât să nu dispară în buzunarele tale, călugăre. Ținu piept privirii preotului, trecu de el și se îndreptă spre ușă. Haide, Benedetta.

Benedetta se uită la Zolfo. Știa că sub masca lui dură nu era decât un băiețaș. Dar nu știa cum să i-o dea jos. Scuturâ din cap, apoi îl ajunse din urmă pe Mercurio în drum.

Ana din Piață era în grădină când îi văzu că pleacă. Așa era mereu, soseau seara și dimineața plecau. Dar băiatul ăla nu era ca toți ceilalți, avea pe el hainele soțului ei. Simți o strângere de inimă văzându-l cum dispare. Ridică sapa și, când o lovi în jos, cu ochii împăienjeniți, greși și sparse-n două o varză neagră care supraviețuise înghețului.

•

— Și acum unde mergem? întrebă Benedetta după ce merseră o vreme.

Mercurio era tulburat de ceea ce-i mărturisise Benedetta lui Zolfo.

„Vândută unui preot.” Viața era o porcărie pentru ei toți, asta Mercurio înțelesese încă de prea devreme. Iar acum înțelegea și ce sugerase Scavamorto, când îi spusese că a fi abandonat de propria mamă ar putea însemna pentru unii un noroc. Nu răspunse.

— Hei? Unde mergem? întrebă din nou Benedetta.

Mercurio se uită la ea.

— Știi ce mi-a zis azi-dimineață Ana din Piață, când tocmai mă trezisem? M-a întrebat dacă aveam un plan.

— Adică cum?

— A zis că un om trebuie să aibă întotdeauna un plan, altfel e ca și cum n-ar trăi cu adevărat.

— Și ea ce plan are? întrebă Benedetta, belicos.

— Planul ei era soțul ei. Glasul lui Mercurio deveni nesigur. Iar acum e mort. Și mi-a spus că e și ea moartă puțin.

— Și nouă ce ne pasă?

— Nu știu… Mercurio dădu cu piciorul într-o piatră. Doar m-am gândit că eu nu am avut niciodată un plan. Cel puțin așa cred.

— Îmi par tâmpeniile unei babe.

— Da…

Merseră în tăcere. Mercurio lua la șuturi toate pietrele care-i răsăreau în cale. Benedetta strângea umerii tremurând.

— Și noi, acum, ce plan avem? întrebă pe urmă Benedetta.

Mercurio se întoarse să se uite la ea. Dar n-o vedea pe ea. O vedea pe Giuditta.

— Să găsim o barcă spre Veneția, zise. Mergem în piața centrală.

Piața de negoț și afaceri încă era somnoroasă la acea oră. Mercurio întrebă câțiva barcagii, dar îi răspunseră că pe timp de război nu li se permitea străinilor să intre în Veneția. În timp ce bântuiau prin piață, Mercurio văzu o prăvălie cu o draperie albastră. Observă că puținii clienți care o frecventau aveau un aer amărât. Curios, se apropie și văzu că era vorba despre un amanet.

— Cine e cămătarul? întrebă pe unul care trecea pe acolo.

— Isaia Saraval, îi răspunse acela.

Mercurio se uită înăuntrul prăvăliei. Văzu un bărbat cât toate zilele care îl cerceta din priviri. Îl salută, dar bărbatul nu răspunse, continuând să-l țină sub observație. Mercurio înțelese că era un fel de cerber. Apoi, un bărbat cam de vreo cincizeci de ani, cu o față lungă, ascuțită și un aer amabil ieși de după o perdea de damasc. Avea agățat la gât un lanț lung de care era prinsă o lupă. „Probabil aceeași lupă pe care o folosise cămătarul când evaluase colierul Anei din Piață”, se gândi Mercurio.

— Acum ce facem? întrebă Benedetta.

Mercurio ochi o locandă față-n față cu amanetul și se îndreptă într-acolo. Benedetta mâncă de-i trosneau fălcile. În schimb, Mercurio lăsă în farfurie capul lui de porc la cuptor cu conopidă fiartă. Văzu că intră la amanet un tânăr cu aer bănuitor și îi zise Benedettei:

— Rămâi aici.

Ieși și așteptă în fața amanetului.

După puțin, posedatul care supraveghea valorile lui Isaia Saraval îl dădu în brânci afară pe tânăr.

— Data următoare când te mai arăți pe aici stăpânul meu te va denunța autorităților.

— Rahatule, bombăni tânărul, îndepărtându-se.

Mercurio se apropie de el.

— Bună ziua, prietene, zise.

Tânărul se uită bănuitor la el.

— Ai încercat să amanetezi ceva ce nu-i al tău, adevărat? zise Mercurio.

— Cine ești? Dă-te din drum.

— Sunt unul ca tine, ciracule, îl liniști Mercurio. Și caut o barcă să mă ducă la Veneția. Pot plăti.

Imediat tânărul păru interesat.

— Puteai să zici asta de la început, prietene. Cât poți plăti?

— Suntem doi, răspunse Mercurio.

— Un argint de cap.

— Un argint pentru doi.

— Bine, făcu tânărul. Semăna cu un șobolan. Întinse mâna spre Mercurio. Dă-mi argintul și ne vedem mâine-dimineață la Canal Salso.

— M-ai luat de prost? râse Mercurio.

— Trebuie să găsesc barca…

— Când am să fiu la bord ai să vezi banul, spuse Mercurio. Vrei deci să închei târgul sau nu?

Tânărul dădu din cap.

— Bine. Mâine-dimineață în zori la Canal Salso. Apoi adăugă: Unde dormi? Dacă vrei, pentru jumătate de ban îți găsesc o cameră într-un loc sigur.

Mercurio se gândi că tânărul și cârdășia lui l-ar fi jefuit chiar în noaptea aia.

— În zori la Canal Salso, spuse.

— La locul de descărcare a peștelui. Barca se numește *Zitella.* Zi că te trimite Zarlino, care sunt eu, făcu tânărul slăbănog. Nu poți greși.

— Nu voi greși, Zarlino.

Mercurio se întoarse la ospătăria unde Benedetta terminase și capul lui de porc și băuse prea mult vin.

— Trebuie să găsim un loc unde să dormim, îi spuse.

— Aș vrea ca Zolfo să fie aici, bâigui Benedetta.

Mercurio îi ceru jupânului un pat pentru el și sora lui. Jupânul îi spuse că tocmai se eliberase o cameră. „Avea saltele de tărâțe și foarte puțini păduchi”, îl asigură.

Mercurio o duse pe Benedetta la etaj, aproape în cârcă. De îndată ce atinse culcușul, fata suspină de plăcere și adormi latră. Mercurio se duse la fereastra camerei și se uită în piață. În fața lui draperia albastră a amanetului lui Isaia Saraval adia ușor.

Aproape se lăsase întunericul când Mercurio ieși după ce scosese din brâul Benedettei săculețul cu monedele de aur, cu grijă să n-o trezească. Umblă haihui prin piață o vreme, apoi, odată luată hotărârea, intră în amanet.

Benedetta se trezise când Mercurio închisese ușa în urma lui. Avea capul greu din cauza vinului, dar imediat își dădu seama că nu mai are banii. Se ridică brusc și se uită pe fereastră. Nu-l văzu pe Mercurio. „Bastardul”, sudui. Se spălă pe față cu apa foarte rece din lighenașul de lângă pat. Se duse să se uite iar pe fereastră și îl văzu pe Mercurio cum dă colțul și intră pe o străduță. „Bastardul”, repetă în timp ce ieșea în fugă din cameră și se lua după el.

Îl urmări, fără să se lase descoperită, nutrind gânduri răutăcioase și studiind toate metodele posibile să-l omoare pe Mercurio hoțul. Mai rău, trădătorul. Însă rămase cu gura căscată când văzu că se strecoară pe ascuns în casa Anei din Piață și

apoi ieșea repede. Îl așteptă ascunsă în spatele unui copac uscat și, când Mercurio fu la câțiva pași, îi apăru în față.

— Ce faci aici? zise Mercurio, cu o față surprinsă pe care Benedetta o luă drept vinovată.

— Eu ar trebui să te întreb pe tine.

— Nu te privește.

— Ai banii mei. Mă privește, și încă cum.

Mercurio încercă să treacă de ea. Era grăbit și se purta dubios.

Benedetta nu înțelegea. Îi tăie drumul. În clipa aceea, din casă se auzi un țipăt. Benedetta recunoscu glasul Anei din Piață.

— Ce ai făcut? întrebă îngrijorată.

Pe urmă țipătul se repetă. Dar era de bucurie, înțelese Benedetta.

— Sfântă Fecioară! țipa Ana din Piață. Colierul meu! Colierul meu!

Apoi o auzi plângând.

Mercurio o împinse pe Benedetta după copac. De acolo o văzură pe Ana din Piață cum alerga afară din casă și se uita în dreapta și-n stânga. Femeia își șterse lacrimile, sărută colierul pe care-l ținea în mână.

— Oriunde ai fi, ți-ai câștigat un loc în rai, băiete! strigă ea.

— Ce colier? întrebă Benedetta când Ana din Piață intră iar în casă.

— Să mergem la locandă, făcu Mercurio.

— Asta are ceva de-a face cu povestea despre plan? întrebă Benedetta.

— Nu mă sâcâi și vezi-ți de treburile tale.

Mercurio se îndreptă cu pași repezi spre centrul orașului Mestre.

— Credeam că vrei să mă părăsești, zise după puțin Benedetta luându-se după el.

— Nu te ține așa scai de mine, răspunse cu mojicie Mercurio.

Benedetta râse încet, pe ascuns.

18.

Fratele Amadeo da Cortona, în ciuda numelui său, se născuse într-o tavernă din partea de sus a orașului Bergamo, și nu în

Cortona. Mama lui avea numai cincisprezece ani și murise dându-i naștere. Era fiica stăpânului tavernei.

Birtașul, zdrobit de durere, pusese nou-născutul într-o pătură, așa plin de sânge cum era, și ieșise în gerul nopții surd la plânsetele și rugăciunile nevestei lui. Toți clienții îl urmaseră și femei ori bărbați indiferent ce erau, știau bine cine era tatăl copilului. Ajuns în fața mănăstirii dominicanilor, Ordinul Fraților Predicatori, birtașul bătuse cu furie în poartă până fratele de strajă, trezit de zgomot, deschisese vizorul și trăsese cu ochiul afară. Atunci, birtașul, cu glas tare, îl somase pe fratele de strajă să-l trezească degrabă pe fratele erborist. Fratele de strajă, înspăimântat, alergase în mănăstire, unde se aprindeau deja primele lumânări, și anunțase că o ceată turbulentă cerea să-l vadă pe fratele erborist.

— Uite-ți bastardul! urlase birtașul, cu ochii ce păreau să-i iasă din orbite, când fratele erborist cu alaiul celor mai mulți dintre frații mănăstirii, se ițise la vizor, înspăimântat. Și-a ucis mama ca să vină pe lume! Fie ca vina să cadă îndoită pe umerii tăi, cel care l-ai generat! Fie să arzi pe vecie în focurile iadului! Eu te blestem, câine de frate! Și-l blestem odată cu tine pe acest bastard!

Spunând acestea, îl așezase pe pământ pe nou-născutul care scâncea tot mai slab, de-acum aproape înghețat. Apoi birtașul întorsese spatele mănăstirii și, întorcându-se la taverna lui, în cele din urmă izbucnise în plâns pentru moartea singurei lui fiice, care se lăsase sedusă de frate.

Numele fratelui erborist era Reginaldo da Cortona. Și când ceata o roise, împrăștiată de ger, îl luase pe nou-născut și îl dusese la căldură, traversând curtea sub privirile aspre ale confraților, și îi potolise foamea cu lapte de capră. Copilul supraviețuise. Atunci se pusese problema ce se va alege de el. Prima opțiune era să fie încredințat unui orfelinat, după cum se obișnuia. Însă fratele Reginaldo da Cortona întrebase dacă poate să-l păstreze ca amintire constantă a propriei slăbiciuni și a propriului păcat.

— Ca pe o cruce, spusese, gândindu-se numai la el, ca mulți fanatici propovăduitori, și neluând în calcul că astfel îl condamna pe copil.

Așadar, micuțul, botezat Amadeo – și stârnind râsul multor călugări, care-l strigau Ama-Deo – și nu doamnele[1] –, crescuse ca excrescență păcătoasă a tatălui, care-l lua după el peste tot. Puținii care nu cunoșteau scandaloasa întâmplare, au aflat-o în anii următori. Amadeo avea mereu ochii tuturor ațintiți spre el, iar dacă, din întâmplare, tatăl întâlnea un străin, ca act de ispășire se grăbea să-i povestească de-a fir a păr toată istoria, de față cu băiețelul, fără a omite amănunte, bătându-se cu pumnu-n piept. Rezultatul unui exercițiu atât de pios fusese că nu în mulți ani fratele Reginaldo da Cortona își recâștigase respectul locuitorilor din Bergamo, care îi iertaseră păcatul tocmai în virtutea torturii care părea un canon, dar se răsfrângea asupra micului Amadeo. În schimb, copilul rămăsese întotdeauna ce era, „crucea”, cum de-acum i se spunea. Nici nu exista pentru el vreo posibilitate să devină altceva.

La vârsta de zece ani, Amadeo fugise din mănăstire, într-o după-amiază târzie. Avea o țintă clară: taverna în care el se născuse și mama lui murise. Când apăruse în local, întunecat și ponosit, îl identificase imediat pe stăpânul care era bunicul lui, și pe nevastă-sa, care era bunica lui. Se apropiase de bărbat, timid, în timp ce puținii clienți, recunoscându-l, tăcuseră și se uitau la el. Și birtașul știa foarte bine cine era acel copil.

— Îmi pare rău pentru ce i-am făcut mamei mele, spusese atunci Amadeo cu un glăscior subțire, îngenunchind, fiindcă în toți acei ani singura lecție pe care o învățase de la tatăl său era ispășirea propriilor păcate.

Birtașul șovăise o clipă ca și cum ar fi fost mișcat – și cu siguranță mișcată fusese soția lui –, dar pe urmă îi spusese copilului:

— A fost fiica mea timp de cincisprezece ani și mama ta doar puținele clipe care ți-au trebuit ca s-o omori. Să nu-ți permiți s-o numești mama ta în prezența mea.

Copilul fusese rănit de acele cuvinte. Lăsase capul în jos, dăduse deoparte umilința și-și găsise puteri să spună:

— Îmi pare rău pentru ce i-am făcut fiicei tale.

Bunica izbucnise în plâns, fără să se mai poată abține, și fără îndoială ar fi alergat să-l îmbrățișeze pe nepot – care luase de la fata ei aceiași ochi mici, albaștri și isteți – dacă soțul n-ar fi

[1] Joc de cuvinte între *Ama-Deo,* „iubește pe Dumnezeu”, și *Ama le donne,* „iubește femeile”. (n.tr.).

oprit-o cu o privire. Apoi, birtașul se asprise și mai mult și îl țintuise cu privirea pe băiat, arătând cu degetul spre el.

— Pleacă, necurată creatură, îi spusese și, negăsind altceva mai bun să-și verse toată ura pe care o nutrea pentru acel copil – și cine știe cum îi venise în minte fiindcă nu era deloc necazul lui –, adăugase: Pe lume numai evreii sunt mai scârboși decât tine.

Amadeo, întors la mănăstire, fusese pedepsit. Însă din ziua aceea, copilul începuse să se informeze despre evrei, descoperind mai ales că erau asasinii Domnului Nostru Isus Cristos, cei care-L crucificaseră, și că de atunci purtau pe umerii lor îngrozitorul păcat al Calvarului. Și astfel, în mintea lui simplă de copil, se făcuse lumină. Era logic ca evreii să fie mai răi decât el. În fond, ei îl uciseseră pe Fiul lui Dumnezeu, el doar o biată fată. Și din acel moment, pentru prima oară în scurta lui existență, simțise o ușurare. Nu mai era cel mai mare rahat al societății. Și pentru prima oară avea pe cine să disprețuiască cu toată ființa lui, cum făceau ceilalți cu el.

Evreii puteau fi moneda lui de răscumpărare. Și, pe scurt, deveniseră rațiunea lui de a trăi. Ura pe care o putea revărsa asupra lor îl făcea să se simtă mai bun și, pentru prima oară, de partea adevărului. Se convinse că ura lui pentru evrei era un act de iubire față de Dumnezeu și se abandonă cu trup și suflet acestei sfinte uri, hotărându-se să-și dedice viața luptei împotriva oamenilor Satanei. Cu timpul, Amadeo, după ce el însuși devenise călugăr predicator, asemenea tatălui său, uitase de bunic și de cuvintele lui aruncate la întâmplare. După atâția amar de ani nici nu-și mai amintea originea urii lui. O asimilase pur și simplu ca fiind naturală și, mai ales, justă.

Și iată cum de acum știa să folosească cuvintele juste pentru a alimenta și ura lui Zolfo.

Fratele Amadeo da Cortona știa să recunoască atât bunătatea, cât și slăbiciunea. Datorită primului motiv venise să fie găzduit la Ana din Piață. Și pentru al doilea știa că avea să facă din Zolfo scutierul bătăliei lui.

— Vom istorisi povestea ta, pentru a arăta lumii căile pe care Satana le urmează braț la braț cu slugile lui, evreii, îi zise încă o dată băiatului, în timp ce se îndreptau spre cheiul Canal Salso. Însă va fi nevoie… să facem anumite corecții poveștii tale. De

exemplu, nu-i nevoie să spunem că-l jefuiserăți pe negustor. Astfel va fi mai evident păcatul întregului popor iudaic, înțelegi?

Zolfo încuviință, gata să jure strâmb doar ca să se răzbune pe evreii care erau vinovați de uciderea lui Hercule mai mult decât de uciderea Domnului Nostru Isus Cristos.

— Acum trebuie să ne îmbarcăm pentru Veneția, continuă fratele Amadeo. Veneția e orașul evreilor. Acolo-și țin sabatul și păcătoasele lor afaceri. Și acolo mai mult ca oriunde se cere acțiunea noastră purificatoare.

Ajunși la chei, fratele se apropie de o barcă mare pe care încărcaseră pește destinat târgului de la Rialto.

— Om bun, îi spuse fratele Amadeo unuia dintre pescari, ai fi dispus să ne duci la Veneția?

Pescarul se uită nehotărât la el. Ochii lui se opriră pe un coș mare de răchită de la pupa, acoperit cu o pânză plină de sânge de la mațele peștilor, care răspândea o putoare îngrozitoare.

— Putem plăti, zise Zolfo care intuise gândul pescarului.

— Cât? întrebă el, uitându-se fix la preot.

— Cât ai vrea? întrebă Zolfo, care mai mult ca părintele părea în stare să se tocmească și se uită spre coș.

O clipă i se păru că parcă se mișca imperceptibil coșul. Apoi văzu două degete, sau cel puțin așa i se părură, răsărind din împletitura de răchită. Făcu un pas în față, pe chei, și coborî una din treptele alunecoase ca să se uite mai bine. Degetele se retraseră în coș.

Acum pescarul era în dificultate.

— Cât vrei? îl întrebă iar Zolfo.

Pescarul se pregătea să răspundă, dar mai întâi aruncă o privire în jur. Și văzu doi străjeri care se apropiau.

— Plecați, zise cu glas tare, pe neașteptate.

Zolfo se uită în direcția străjerilor, care erau de-acum la vreo zece pași depărtare.

— Hai, cât? îl înghesui el și se uită iar înspre coș. De-acum era sigur că nu conținea pește. Dacă nu răspunzi, le voi spune străjerilor că ascunzi un fugar în coș, îl amenință.

Pescarul păli.

— Plecați, vă rog, spuse.

— Cât? repetă Zolfo, întinzându-se spre coș.

Dacă ar fi întins o mână ar fi putut să-l răstoarne. Și atunci auzi un glas venind din coș.

— Zolfo, murmură glasul. Nu ne da de gol.

Zolfo recunoscu glasul. Era al Benedettei. Se retrase, surprins. Se uită la pescar și la fratele Amadeo. Niciunul, nici altul nu auzise nimic.

În coș, Benedetta tresări.

Mercurio, ghemuit alături de ea, îi strânse mâna.

— Nu te mișca, îi șopti.

Îl plătiseră pe micul pungaș din piață și se îmbarcaseră în zori. Trecuse mai mult de o oră de când stăteau ghemuiți în coș, în putoarea aia grețoasă de pește. Prin țesătura de răchită urmăreau scena, temându-se că de-acum erau gata, gata să fie descoperiți.

Îl văzură pe Zolfo că făcea un pas înapoi și-l trăgea de mânecă pe călugăr, spunându-i:

— Să căutăm pe altcineva.

— Nu, eu vreau ca acest om să mă ducă la Veneția, exclamă fratele Amadeo, prea tare.

— Nu se poate merge la Veneția, îi spuse unul din străjeri, care era destul de aproape să audă.

— Eu trebuie! zise călugărul arogant. Prin voia Domnului!

— La Veneția se merge prin voia dogelui, răspunse străjerul.

— L-ai împiedica pe un slujitor al Sfintei Biserici… începu călugărul Amadeo, ridicând un deget spre cer.

Însă străjerul îl întrerupse imediat:

— Unui spion nu i-ar fi așa de greu să-și arunce pe umeri o sutană de preot. Se uită grav la el. Pe timp de război laguna e închisă pentru străini.

— Ai vrea să mă împiedici? Călugărul se dădu amenințător la străjer, bazându-se pe forța crucifixului pe care-l purta la gât. Eu mă voi îmbarca.

— Și eu te voi aresta, frate.

— Chiar vreau să văd dacă ești în stare.

Din ascunzișul lor, Mercurio și Benedetta văzură cum străjerul îi făcea semn celuilalt să vină și el.

— Ia-l pe băiat, îi spuse. Apoi îl apucă viguros de un braț pe călugăr. Ești arestat, în numele Serenissimei, suspectat ca spion, zise pe un ton dur și îl trase după el spre garnizoana din Mestre.

— Ce facem? întrebă temătoare Benedetta.

— Nu te mișca, îi porunci Mercurio, trăgând cu ochiul prin împletitura de răchită.

Barca începea să se îndepărteze de chei. Pescarul, profitând de încurcătură, le poruncise oamenilor lui să deznoade parâmele.

— Dar îl arestează, protestă Benedetta, uitându-se la străjerul care îl luase pe sus pe Zolfo.

— Nu te mișca, rosti din nou răspicat Mercurio.

Vâslașii împinseseră barca de la mal și acum erau așezați la locurile lor și băgaseră vâslele în furcheți.

Benedetta se mișcă ușor, ca și cum ar fi vrut să iasă din coș.

— Ar trebui să-l ajut, zise.

Mercurio nu-i spuse încă o dată să nu iasă din coș. De-acum barca era departe de țărm. Prin împletitura de răchită văzu că străjerii se opriseră și le dădeau drumul lui Zolfo și călugărului Amadeo. Copilul și călugărul se îndepărtară cu capul plecat. „Probabil se duceau la casa Anei din Piață”, gândi Mercurio. Zolfo se întoarse, înainte să apuce drumul, și se uită spre coș.

Benedettei i se păru că avea o figură tristă.

— Călugărul ăla nu-mi place, zise încetișor.

— Călugărul ăla e diavolul, zise Mercurio.

19.

— Oprește vâslitul! auziră Mercurio și Benedetta de sub coșul de pește unde erau ascunși ca să ajungă la Veneția.

— Nu vreau belele, zise pescarul.

— Dar jumătatea de solid ți-ai luat-o, îi răspunse dur un glas pe care Mercurio îl recunoscu ca fiind al lui Zarlino, tânărul criminal care tocmise călătoria clandestină.

— Nenorocitule, murmură cu jumătate de gură Mercurio.

— Cine e? întrebă alarmată Benedetta.

Mercurio nu răspunse. Luă săculețul cu bani și, făcând cât mai puțin zgomot, scoase din el toți banii de argint pe care-i schimbase la tavernă ca să nu mai plătească mereu în aur și să stârnească bănuieli. Apoi ascunse săculețul sub una dintre bârnele de lemn ale podelei bărcii. În cele din urmă rupse un colț de pânză din cămașă, puse banii de argint în el și îl înnodă, îi trecu bocceluța Benedettei și-i făcu semn s-o vâre-n sân.

— Îmi pare rău, îi zise.

— De ce? întrebă Benedetta.

În clipa aceea se auzi o izbitură de lemne. Fuseseră abordați.

— Nu vreau belele, zise cu glas plângăcios pescarul.

— Atunci taci, răspunse Zarlino. Unde i-ai ascuns?

În clipa următoare, un șut violent făcea să zboare cât colo coșul sub care erau ascunși Mercurio și Benedetta.

— Bună prietene, râse Zarlino, cu un cuțit în mână, adresându-i-se lui Mercurio. Păreți mai curând șobolani decât pești.

Cei trei tovarăși din cealaltă barcă, mică și șubredă, hohotiră. Aveau fețe urâte, însemnate de sărăcie, cu puțini dinți în gură, deși erau tineri. Se țineau abordați de barca pescarului cu un cârlig.

Mercurio și Benedetta se ridicară ținându-le piept.

Pescarul și cei doi oameni ai lui aveau privirile-n pământ.

— Ce vrei? întrebă Mercurio.

Simțea furia care i se ridica la tâmple, făcându-le să palpite.

— M-am gândit că mi-ar mai trebui niște bani.

— Du-te la muncă atunci, răspunse Mercurio. Se uită în jurul lui. Erau pe un canal lăturalnic al lagunei. Nu se vedea nici țipenie de om pe acolo. Pescarul alesese locul ca să evite străjerii. Și probabil fusese atât de tâmpit încât să-i spună lui Zarlino. Sau poate erau mână-n mână. Peste tot în jur creșteau smocuri înalte de papură, cu pămătufurile spulberate și înghețate. Nu aveau scăpare. Nimeni n-ar fi trecut vreodată pe acolo. Și chiar dacă s-ar fi întâmplat așa ceva, foarte probabil ar fi trecut prefăcându-se că nu vede nimic, lăsându-i pradă destinului lor.

— Glumele nu m-au distrat niciodată, zise Zarlino.

— Fiindcă ești atât de tâmpit că nu le înțelegi, replică Mercurio.

Zarlino făcu semn la doi părtași să urce la bord. Al treilea rămase să țină bărcile unite cu cârligul.

— Prietene, ai două posibilități, spuse când își simți spatele apărat de oamenii lui. Sau ne dai banii, sau ni-i luăm noi. În primul caz, mergi mai departe spre Veneția, în al doilea, o sfârșești în canal cu gâtul tăiat. Tu alegi.

— Aș fi aproape tentat să te cred, surâse Mercurio. În fond, de ce nu aș avea încredere într-un bărbat atât de amabil ca tine?

— Continui să faci pe clovnul, nu-i așa?

— Așa sunt eu, zise Mercurio, ridicând din umeri și aruncând o privire rapidă prin barcă.

Apoi, când zări ce-i trebuia, sări iute cum știa el să fie, cum trebuise să devină ca să poată supraviețui cu Scavamorto, în canalele romane. Apucă un năvod și îl aruncă peste cei trei, surprinzându-i. Asta-i dădu un avantaj. Îi smulse unui lopătar vâsla din mână și-l lovi cu toată puterea. Lovitura îl îndoi în două pe unul dintre bărbați și îl lovi în cap pe Zarlino, care gemu, ghemuindu-se.

Între timp, Benedetta, fără să aștepte un ordin de la Mercurio, luase de pe jos o bâtă de lemn rotunjit, pe care pescarii o foloseau pentru peștii mai mari, și o aruncă spre cel de al treilea agresor care se agita încercând să scape de sub năvod. Însă nimeri în gol, barca se clătină, Benedetta se împiedică, își pierdu echilibrul și căzu în brațele lui Zarlino care, între timp tăiase cu cuțitul o gaură în plasă și tocmai ieșea din ea.

Zarlino o apucă zdravăn, îi petrecu un braț pe după ceafă și-i puse cuțitul la gât.

— Gata cu joaca, prietene, îi spuse lui Mercurio, rânjind răutăcios. Acum stai frumos cu botul pe labe dacă nu vrei ca sângele acestei fete să-ți sară pe cazaca de moleschin.

Mercurio tremura de mânie. Respira ca un taur înfuriat. Apoi, cu un gest iritat, lăsă să-i cadă vâsla din mână.

— Nu avem alți bani, zise gâfâind. Suntem doi morți de foame ca și tine…

Zarlino râse.

— Cu hainele alea de țăran pe tine cu siguranță ești un mort de foame, spuse eliberându-se din năvod, fără să-i dea drumul Benedettei, care se uita fix la Mercurio cu o expresie mortificată. Dar nu cât ai vrea să mă faci să cred.

— Caută-mă, zise Mercurio, descheindu-și cazaca și întorcându-și pe dos buzunarele. Nu mai am alți bani.

Zarlino îl țintui cu privirea în tăcere, serios, gândindu-se. Apoi fața lui urâtă se lăți într-un zâmbet.

— Te cred, știi? E adevărat. Tu nu ai bani la tine. Bagă o mână în decolteul Benedettei, gemând de plăcere și pipăind. Ai două țâțișoare mici, dar gustoase…

— Las-o! făcu Mercurio.

— Doar nu se rupe dacă fac și eu un tur. O vrei toată pentru tine? Și, între timp, pipăia în rochie, până scoase un sunet satisfăcut. Ah! Ce-i aici? Scoase bocceluța înnodată și o aruncă unuia dintre oamenii lui, tot ținând cuțitul la gâtul Benedettei.

— Șaptesprezece bucăți de argint! exclamă tovarășul după ce dezlegase bocceluța.

— Ia te uită! râse Zarlino. Pentru un mort de foame aveai o grămăjoară bună. Și poate aveți și alți bani. O întoarse pe Benedetta. O strânse la pieptul lui, ținându-i un braț la spate. Își băgă cuțitul la cingătoare și-i strecură o mână sub fustă.

— Nenorocitule! urlă Mercurio. Era tot ce aveam!

Benedetta încercă să se elibereze, dar Zarlino îi suci și mai tare brațul. Benedetta scânci de durere și de furie.

— Ei, ceva interesant tot voi găsi dedesubt aici, nu-i așa, frumusețe? Scoase mâna, își linse degetul mijlociu și se apucă iar să umble sub fustă, gâfâind pe gâtul Benedettei. Împingând grosolan, își afundă mâna. Uite-o aici. Îți place, frumusețe?

— Las-o, nenorocitule! urlă Mercurio.

În clipa aceea Benedetta mușcă urechea lui Zarlino și strânse tare, cu sălbăticie. Băiatul zbieră de durere și-i dădu drumul. Benedetta îl împinse cât colo, spre tovarășii lui, și se dădu îndărăt. Între timp, Mercurio luase iar vâsla și o învârtea în aer, gata să lovească.

— Plecați, zise. Ați avut ce căutați.

— Înainte de mușcătură am fi plecat, răspunse Zarlino, cu o expresie de durere întipărită pe față. Lobul superior al urechii flutura ca al anumitor câini după luptă. Înainte am fi plecat cu adevărat. Acum însă vom pleca doar după ce ai să guști mult mai mult decât degetul meu. Se întoarse spre tovarășii lui. Ce ziceți?

Cei trei rânjiră. Cel care ținea cârligul își duse o mână între coapse și pipăi în mod ostentativ.

— Ajutați-ne, îi zise Mercurio pescarului.

Pescarul și cei doi vâslași nu ridicaseră ochii, nici măcar o clipă. Nici acum nu o făcură.

Mercurio se uită cu dispreț la ei.

— Nu sunteți mai buni ca ei, zise. Doar mai lași.

— Deci, zise Zarlino. Ne dai fata fără prea multe fasoane sau trebuie să-ți tăiem gâtul.

— Trebuie să-mi tăiați gâtul.

În glasul lui Mercurio nu exista șovăială.

— Cu atât mai rău pentru tine. Poate ar fi fost distractiv să privești, râse Zarlino.

— Să privesc ce? făcu un glas.

O barcă lungă și iute, neagră, se profilă din neant, ieșind de pe un mic canal. La bord, un tânăr cam de douăzeci de ani. Înalt, slab, îmbrăcat în negru. Spilcuit. Dar ceea ce-ți sărea mai ales în ochi era părul lui lung, lins, pieptănat cu grijă, legat în coadă pe dreapta cu o panglică roșie. Era atât de nefiresc de blond încât părea mai mult alb. Și cizme înalte, peste genunchi, strânse pe pulpă, cu o cataramă de argint. Zâmbi. Dar nu era nimic prietenos în zâmbetul ăla.

Lui Mercurio i se păru un lup care își arăta colții. Îl trecură sudorile.

— Atunci, milogule, nu răspunzi? spuse tânărul, sprijinindu-și ca din întâmplare mâna pe o mică spadă ținută dreaptă de un brâu verde ca mărul, bătător la ochi în tot acel negru. Era în picioare la prora. Părea că nu-i e deloc greu să-și țină echilibrul.

În barcă mai erau alți patru tineri cu un aer în care nu te puteai încrede, dar mult mai bine hrăniți și mai puțin grosolani decât oamenii lui Zarlino, care pălise.

— Bună, Scarabello, zise cu voce spartă de neliniște. Ce faci prin părțile astea?

Barca neagră alunecă tăcută până-și strecură vârful prorei între celelalte două bărci. Scarabello lăsă un picior în propria barcă, iar pe celălalt îl puse în cea a pescarului, ancorându-se.

— Alta-i întrebarea corectă. Ce faci tu în zona mea, milogule?

— De, uite, vezi, Scarabello… ăștia doi îmi datorau bani și eu… uite, am venit să mi-i iau și… ce să zic, glumeam cu fata… E drăguță, nu? îngăimă aproape dintr-o suflare Zarlino.

Scarabello se uita țintă la el în tăcere, fără să bage pe nimeni altcineva în seamă. Ca și cum n-ar fi existat. Apoi, tot în tăcere, întinse o mână cu palma deschisă. Avea degetele pline de inele de toate formele.

Zarlino chicoti stânjenit. Dădu din umeri, își drese glasul, se frecă pe gât și în cele din urmă îi făcu un semn tovarășului cu banii. Ăla, fără ezitare, puse bocceluța cu bani în palma lui Scarabello.

— Câți? întrebă Scarabello fără să se uite la bani.

— Șaptesprezece, răspunse Zarlino. De argint.

— Și ce fel de servicii poate face un milog ca tine ca să fie plătit șaptesprezece bucăți de argint? întrebă Scarabello.

— Sunt doi străini și-i ajutam să meargă la Veneția.

Scarabello se uită la Mercurio fără interes, rapid. Apoi îl țintui iar cu privirea pe Zarlino.

— Nici așezați lângă doge pe Bucentaur n-ar plăti atât.

— Cifra tocmită era un solid de argint, zise Mercurio. Și i l-am dat deja.

— Dar tu nu te-ai mulțumit, nu-i așa, milogule?

Scarabello nu-și lua ochii de la Zarlino. Avea o voce calmă de te lua cu fiori pe dinăuntru.

— Nu, Scarabello… uite… vezi…

— Mie puțin îmi pasă de ăștia doi, îl întrerupse Scarabello. Dar faptul că vii în zona mea și gândești că poți să-ți aranjezi treburile chiar mă deranjează. Înțelegi, nu?

— Ascultă, îmi pare rău, totuși…

— Înțelegi? Da sau nu?

— Da… zise încetișor Zarlino, lăsând privirea în jos.

— Da, repetă încetișor Scarabello.

Mercurio observa scena în tăcere. Era fascinat de forța lui Scarabello. Și de răceala lui. De capacitatea lui de a se controla pe el și evenimentele. Nu era nici urmă de furie.

— Și ce-mi propui să fac? întrebă Scarabello.

— Te rog…

— Bine, am înțeles. Ești atât de tâmpit că nu ești în stare măcar să-mi sugerezi cum să înțelegi că nu poți intra pe teritoriul meu și să scapi nepedepsit, zise Scarabello. Va trebui să mă gândesc eu, ca de obicei. Nimeni nu m-ajută niciodată, suspină teatral.

— Bagă-i o vâslă-n cur, zise Benedetta. Ba, stai, lasă-mă pe mine să i-o bag.

— Nu te-a întrebat nimeni, curvulițo, făcu Scarabello.

— Iart-o, zise Mercurio.

Scarabello se uită iar la Zarlino.

— Treci în luntrea ta jerpelită, îi porunci.

Și în timp ce acela și tovarășii lui se supuneau, se întoarse spre oamenii lui care, înțelegând, îi dădură o toporișcă. Scarabello sări cu grația unui balerin în barca adversarilor, ridică toporișca în aer și o izbi cu forță de fundul ei.

— Nu, te rog… se văicări Zarlino.

Scarabello îi mai trase două lovituri exact lângă prima fisură. Apa salmastră începu să intre din plin în carenă. Scarabello luă cele două vâsle și le aruncă departe. Apoi, dintr-o săritură, se întoarse în frumoasa lui ambarcațiune.

— Ești norocos, milogule. Gândește-te la toate lucrurile pe care le-ai fi putut pierde. O mână, un braț, limba, ochii... Continuă tu lista în timp ce înoți. Împinse barca spre centrul canalului. Apoi se întoarse spre pescar. Acum între noi doi. Cât ți-a dat să faci ceva de care trebuia să-mi dai mie socoteală?

— Jumătate de solid, domnule.

— Bine, atunci mă voi mulțumi să-mi dai doi, zise Scarabello și, cum pescarul nu se mișca, zbieră: Acum!

Pescarul se căută în buzunare și puse cap la cap suma.

— Bine, făcu Scarabello, puteți pleca. Se întoarse spre Mercurio și Benedetta: Îmi închipui că voi doi erați sub coșul ăla, având în vedere că puțiți ca două bucăți de merluciu stricate. Băgați-vă la loc. Dar mai întâi spuneți-mi măcar mulțumesc.

— Și banii noștri? întrebă Mercurio.

Benedetta îi trase un cot.

Scarabello râse.

— Știi că ești tare?

— Bine, păstrează-i, spuse Mercurio cu aer impertinent.

— Îmi acorzi permisiunea, băiete? făcu Scarabello, nehotărât dacă să se amuze ori să pedepsească jignirea.

— Păstrează-i ca plată pentru afiliere, continuă Mercurio.

— Afiliere? întrebă uimit Scarabello.

— Da, ia-ne în banda ta. Sunt un hoț bun și ea o bucățică bună, zise Mercurio.

Scarabello părea amuzat de întorsătura pe care o lua conversația.

— De unde veniți tu și amica ta?

— De la Roma, răspunse Mercurio. Iar ea nu e amica mea. E sora mea.

Scarabello se uită la Benedetta.

— Ciudat, păreți de aceeași vârstă.

— Eu sunt cu aproape doi ani mai mică, interveni Benedetta. Fratele meu a avut întotdeauna grijă de mine. Și m-a învățat tot ce știa despre stradă.

Mercurio se gândi că Benedetta chiar era un tovarăș bun.

— Și de ce ați plecat de la Roma? întrebă Scarabello.

— Din motive de igienă, răspunse Mercurio.

Scarabello râse.

— I-ai furat papei tiara?

— Poate, răspunse Mercurio.

Scarabello zâmbi, cântărindu-l. Apoi se întoarse spre pescar.

— Du-l la Rialto și explică-i unde-i Lanterna Roșie. Se uită la Mercurio. Ia o cameră. E un rahat, dar cu doi solizi de argint nu poți să-ți permiți mai mult pentru vreo două săptămâni.

— Nu am doi solizi de argint, zise Mercurio.

Scarabello zâmbi și aruncă în aer două monede pe care Mercurio le prinse din zbor.

— Poate voi veni să te caut, îi spuse.

Împinse barca și dispăru în liniște prin rețeaua de papură tot așa cum apăruse.

— Înecă-te, bastardule! urlă Benedetta la Zarlino care încerca să ajungă înot la mal cu tovarășii lui, după ce li se scufundase barca.

— Eu nu știam… spuse în șoaptă pescarul.

Mercurio îl fulgeră cu privirea.

— Să crăpi, lașule.

Apoi o puse pe Benedetta să se ghemuiască lângă el și îi porunci pescarului să-i acopere din nou cu coșul de răchită.

— Îmi pare rău, iartă-mă, spuse Mercurio când barca se puse în mișcare.

— Tu știai că așa o să se întâmple, nu? spuse Benedetta pe un ton amărât.

Mercurio recuperă săculețul cu monede de aur. Le făcu să sune ușor.

— Era singurul fel de a le salva pe astea.

— De ce la mine, și nu la tine?

— Fiindcă oricum te-ar fi pipăit. Iar dacă n-ar fi găsit nimic ar fi fost mai rău.

— Ești un căcat, rânji Benedetta.

Mercurio tăcu, apoi o întrebă:

— Te-a durut tare… acolo dedesubt?

— Ești un căcat, repetă Benedetta, dar acum fără supărare. Apoi adăugă: Frățioare.

20.

— Ai o cameră pentru mine și sora mea? întrebă Mercurio intrând la Lanterna Roșie, o șandrama în Ruga Vecchia di San Giovanni, nu departe de piața de pește de la Rialto.

Stăpânul tavernei stătea așezat pe un scaun pe jumătate desfundat. Era mic și firav, cam de șaizeci de ani, cu puțin păr în cap și puțini dinți în gură. Avea o față antipatică și se scărpina încontinuu pe și între picioare. „Păduchii îl mâncau de viu”, gândi Mercurio.

Bătrânul nu răspunse. Scuipă într-o oală de noapte de lângă scaun. Saliva îi era roșiatică de sânge.

— Puțiți ca doi heringi marinați stricați, zise pe urmă.

— Ți-e teamă că-ți spurcăm palatul? îi răspunse Mercurio. Ai sau nu o cameră?

— Dar tu ai bani? întrebă bătrânul.

— Nu, de ce? zise Mercurio, impertinent. Trebuie să mai și plătești ca să stai într-un loc ca ăsta?

Benedetta râse.

— Costă un solid pe săptămână, farsorule, făcu bătrânul și scuipă din nou în oala de noapte.

— Iau cu mine păduchii din saltele și mai vrei și o bucată pe săptămână? zise Mercurio.

— Sunt oameni care trăiesc sub poduri. Unii supraviețuiesc. Puteți încerca și voi doi.

— Îți dau o bucată pentru o lună, zise Mercurio.

Bătrânul scuipă și închise ochii.

— Hai să căutăm ceva mai bun decât rahatul ăsta, îi spuse Mercurio Benedettei. Scarabello tot o să ne găsească.

Bătrânul deschise brusc ochii.

— Cine? întrebă.

— Nu dormeai? făcu Mercurio.

— Scarabello? Puteai să spui asta de la început, băiete. Atunci face… o bucată pentru două săptămâni, dacă sunteți prieteni cu Scarabello.

Mercurio își băgă mâinile în buzunar și îl fixă cu privirea în tăcere.

Bătrânul se fâțâi pe scaun, stânjenit, se scărpină din nou între picioare.

— Un solid pentru trei săptămâni. Dar tu zi-i lui Scarabello că ți-am făcut prețul ăsta bun.

— Am să-i spun, da. El mă asigurase că în cocina asta se dormea cu o singură bucată pe lună, răspunse Mercurio.

Benedetta se ascunse în spatele lui, stăpânindu-și râsul.

Bătrânul se gândi un moment.

— Ei bine, fir-ar să fie! Ești un hoț, băiete.

— Mulțumesc de compliment, zise Mercurio. Se întinse în față și scuipă în oala de noapte a bătrânului. E și ăsta inclus în preț, așa-i?

Bătrânul, bombănind, îi însoți în camera lor, o odăiță unde cu greu intra o saltea jegoasă de tărâțe. Într-un colț o oală de noapte atât de veche că trebuie să fi fost folosită de Matusalem. Camera nu avea fereastră.

— Aici te sufoci, zise Mercurio. Eu plec să mă plimb.

— Vin cu tine, zise imediat Benedetta.

•

Mercurio nu văzuse niciodată un oraș atât de ciudat.

— E prea multă apă, zise scârbit. Apoi, încet-încet, se lăsă dus de magia acestui loc unic și de neînchipuit, de străduțele alea pline ochi de lume, de afaceri, de prăvălii, de piețe de mărfuri și de tarabe.

Mai întâi vru să urce pe podul Rialto, maiestuos, alcătuit din două platforme de zadă și un mecanism extraordinar, în stare să deschidă podul la trecerea galerelor mai mari. Cei care lucrau la manevrarea podului, la ordinele unui șef de pod, trăgeau odgoane și tiranți cu un mecanism de scripeți și angrenaje și podul, scârțâind, se deschidea. Părea o jonglerie. Ceva nemaivăzut. Proprietarii prăvăliilor care se aflau pe cele două laturi ale podului, când începea să se deschidă, asigurau marfa cu funii, însă pe parcursul uneia dintre acele operațiuni niște obrăznicături se distraseră să le desfacă și podul fusese invadat de baloturi peste baloturi de stofă fină. Mercurio și Benedetta râseseră împreună cu puștii, ca și cum ar fi fost prieteni cu toții, în timp ce negustorii se dădeau de ceasul morții să-și recupereze marfa.

Însă ceea ce-l impresiona cel mai mult pe Mercurio era numărul uriaș de ambarcațiuni de orice fel care brăzdau canalele. Nu văzuse niciodată un asemenea trafic. Totul era un

țipăt, o ceartă, o ciocnire de lemne. Erau mai multe bărci la Veneția decât care pe străzile Romei.

Imediat dincolo de pod, pe malul pe care se afla și piața de pește, de o parte și de alta a bisericii San Giacomo, o zonă întinsă numită Vechea Fabrică era în plină forfotă. Cu un an în urmă, îi povesti un bărbier care scotea dinți pe stradă, fusese spulberată de un incendiu teribil. Acum se reconstruia. Mercurio se uită îndelung la tăietorul de pietre și la dulgherii care lucrau fără oprire și se gândi că era un efort inuman să transporți toate pietrele acelea și cărămizile cu brațele. Salahorii se mișcau în sus și în jos cu niște roabe cu roți de lemn masiv, late și plate, cântând în dialectul lor ciudat.

Toți vindeau câte ceva, i se părea. Exista un număr neînchipuit de mare de prăvălii, de afaceri, de trocuri. Magazinele mai bogate aveau rafturi din piatră de Istria și copertine în culori țipătoare. Exista un loc sub portic numit Banco Giro, unde negustorii nu aveau nevoie să-și ia banii la ei fiindcă un bancher consemna tranzacțiile în registrul lui și le garanta oficial, evitând astfel ca vânzătorii și cumpărătorii să riște să fie jefuiți. Și imediat după colț era Cale della Sicurtà unde într-o clădire cu două etaje, cu ferestre ogivale și cu vitralii care pe Mercurio îl făcură să se gândească la o glazură dulce, se asigurau vase întregi și încărcături întregi de stofe, de mirodenii și de orice fel de mărfuri care soseau ori erau pe punct de plecare.

Însă, în general, toate străduțele și porticurile erau invadate de o mare instabilă de oameni. O mulțime de negustori nomazi, ambulanți cu mărfuri sărăcăcioase cărate în mână, prostituate și atât de mulți cerșetori cât Mercurio nu văzuse vreodată nici la Roma în Postul Mare. Firește, printre atâta lume recunoscu șarlatani și hoți. Sistemele, observă el, erau peste tot aceleași. Brațul fals de stofă, ca să-l poată folosi pe cel adevărat să șterpelească pe ascuns o gentuță sau o batistă. Cei care se prefăceau orbi și se împiedicau dând peste victimele lor, pe care între timp le goleau de tot ce aveau. Găinari care pur și simplu șterpeleau marfa și o luau la goană, sperând să fie mai rapizi decât urmăritorul lor.

— Avem concurență, îi spuse Benedettei.

Rialto era sufletul comercial al orașului, se gândi, și, firește, era cel mai bun loc pentru un șarlatan ca el. Avea să devină cartierul lui general. Aveai cu ce să te distrezi.

— Vreau o rochie nouă, spuse Benedetta către seară. Asta pute prea tare. Am văzut o prăvălie cu rochii minunate.

— Ai un plan, o întrebă Mercurio.

— Ce plan?

— Cum luăm rochiile astea?

— Le plătim, răspunse Benedetta, uimită. Avem o grămadă de bani.

Mercurio scutură din cap.

— Bravo. Ești deșteaptă, știi? În ziua aceea văzuse că de fiecare dată când pomenea de Scarabello lumea se pleca. Îl cunoșteau cu toții și era temut. Și dacă vreun om de-al lui Scarabello ne urmărește sau ne vede, chiar și din pură întâmplare? Ăla nu e tipul care să se amuze dacă descoperă că a fost tras pe sfoară.

— Atunci? întrebă Benedetta zăpăcită.

— Atunci trebuie să trăim ca și cum n-am avea acei bani. Simplu, răspunse Mercurio. Se uită la Benedetta. Și ce am face dacă n-am avea bani?

— O, nu! exclamă Benedetta.

— O, da.

— Nu, nu, nu…

— Da, da, da, surioară.

— Suntem plini de bani și trebuie să riscăm să ajungem la închisoare pentru furt?

— Trebuie să folosim banii aceia ca să ne realizăm planul.

— Ai un fix cu povestea asta! pufni Benedetta. Nu avem niciun plan!

— Îl vom avea. Cel puțin sper. Și oricum mai devreme sau mai târziu banii s-ar termina, iar noi nu știm să facem altceva decât să furăm, să fim serioși.

— Oh, nu… zise Benedetta, dezumflându-se.

— Oh, da.

— Atunci, pe ziua de azi îmi țin pielea asta de pește, zise neconsolată Benedetta, arătând spre rochia puturoasă. Mâncăm ceva și mergem să ne culcăm. Sunt obosită moartă, am picioarele umflate și ghetele pline de noroi.

— Îmi placi așa veselă, râse Mercurio.

— Du-te-n mă-ta.

Intrară într-o tavernă. Mâncară pește gătit într-un fel ciudat. Era cleios. Celorlalți clienți părea să le placă. Apoi se întoarseră la locanda lor.

Mercurio scruta prin mulțime. Cum ar fi reușit să o găsească pe Giuditta în toată omenirea aia?

— Cauți pe cineva? îl întrebă Benedetta când ajunseră la Lanterna Roșie.

— Cine? Eu? zise Mercurio și intră în locandă.

La intrare, bătrânul era tot așezat pe scaun. Se uită la ei cu dușmănie și scuipă în oala de noapte.

— Eu cred că ăla nu-i un scaun, zise Mercurio. E curul lui care a prins rădăcini.

Benedetta râse.

— Deci? Pe cine cauți? îl întrebă iar.

— Pe nimeni.

După ce aprinse o lumânare, Mercurio inspectă camera. Scoase o grindă de lemn din peretele lateral, cu delicatețe, și cu o lingură pe care o furase din tavernă scobi o gaură în zid. Băgă săculețul cu monede acolo, apoi puse grinda la loc.

— Mereu caută în podea, îi spuse Benedettei.

Se uitară stânjeniți unul la altul.

— Ei, ne culcăm, zise Benedetta. Ce aștepți?

— Pe ce parte vrei să dormi?

— Stai departe de mine, îl avertiză ea. Se întinse pe partea stângă a patului și se înveli cu singura pătură. Pătura o iau eu fiindcă tu ai blana de iepure.

Mercurio se întinse pe partea dreaptă.

— Sting?

— Stinge, zise Benedetta.

— Nu preferi s-o las aprinsă?

— Stinge.

Mercurio suflă în lumânare și se făcu întuneric. Rămaseră într-o tăcere nefirească, o vreme.

— Dormi? întrebă încetișor Mercurio.

— Nu. Ce vrei? răspunse brutal Benedetta.

— Voiam să-ți zic că atunci când briganzii ne-au luat caii și tot ce aveam…

— Ei?

— Nu… că ai fost curajoasă.

— Bine, mi-ai mai zis. Acum să dormim.
— Da, sigur. Noapte bună.
Benedetta nu răspunse.
— Pot să te întreb ceva? zise Mercurio.
— Ce mai vrei?
— Tu te gândești vreodată la Hercule și la bărbatul pe care l-am omorât?
Benedetta tăcu o clipă. Apoi, cu un glas mai puțin iritat, îl întrebă:
— Cum îl chema pe bețivul care te-a salvat și care a murit înecat?
— Nu știu…
— Și te gândești vreodată la… Nu Știu?
— Tot timpul, răspunse în șoaptă Mercurio. Apoi adăugă: Și la negustorul ăla.
— Și eu mă gândesc la Hercule. Chiar și la cretinul ăla de Zolfo.
Benedetta avea o voce prietenoasă.
— Și ce gândești?
Mercurio nu răspunse imediat.
— Că mi-e frică…
— Ah…
— … și m-apucă rău frigul pe dinăuntru.
Cei doi tineri tăcură îndelung.
— Mercurio, zise pe urmă Benedetta.
— Ei?
— Dacă vrei, poți să vii lângă mine, sub pătură, zise Benedetta și se mișcă ea prima spre mijlocul patului, întorcându-se cu spatele la el.
Mercurio nu se mișcă în prima clipă, apoi se apropie, țeapăn.
— Nu încerca să mă săruți, zise Benedetta.
— Nu, zise Mercurio.
Benedetta pufni, întinse o mână în spatele ei, o apucă pe cea a lui Mercurio și și-o trecu pe după mijloc.
— Dacă nu te lipești nu ne încălzim, zise. Dar să nu pui mâna…
— Nu.
— … și ține-ți și chestia aia pe care o ai între picioare… ce mai, zi-i să stea cuminte.
— Da, zise Mercurio, îmbujorându-se.

Mai trecu ceva timp și Benedetta zise:
— Ți-e silă că m-am culcat cu un preot și cu alți bădărani?
— Viața e un rahat.
În glasul lui Mercurio era furie și stânjeneală.
— De ce ești mereu supărat?
— Eu nu sunt mereu supărat.
— Ba da, ești.
Mercurio se gândi la asta.
— N-am chef să vorbesc despre asta.
Benedetta tăcu puțin. Apoi îl întrebă:
— Deci? Ți-e silă că nu sunt virgină?
— Ce importanță are dacă ești virgină sau nu?
— Bărbații respectă doar femeile virgine, nu știai?
— Hm… da, sigur că știam…
Benedetta râse încetișor.
— N-ai făcut niciodată dragoste, nu-i așa?
— Ba da, câteodată am făcut-o.
— A, da? îl întrebă Benedetta pe un ton malițios. Și cum a fost?
— De, uite… să zicem că mâinile amândurora… aveau legătură într-un fel, înțelegi? murmură Mercurio stânjenit.
— Ce spui?
— Ei bine, nu a fost nimic… adică, se poate și mai bine…
— Mincinosule, chicoti Benedetta. N-ai făcut-o niciodată.
— Mi-e somn, să dormim.
Benedetta zâmbi.
— Da, să dormim.
Apoi își strecură mâna sub a lui Mercurio.
Când îl atinse, Mercurio se crispă.
— Relaxează-te, e doar ca să mă încălzesc.
Mercurio nu răspunse. Era adevărat. Nu făcuse niciodată dragoste. Nu știa nimic despre dragoste. Rămase nemișcat, cu ochii mari, un timp care i se păru interminabil. Și doar când auzi cum respirația Benedettei e din ce în ce mai grea, începu să cadă pradă oboselii. Închise ochii. Imediat ce-i închise îi veni în minte Giuditta. Se gândi iar la momentul în care erau mână în mână, în carul cu alimente, la Mestre. I se păru că e din nou năpădit de valul acela ciudat de căldură. Presupuse că aia-nsemna dragoste. Așa cum li se întâmplase Anei din Piață și soțului ei. „Și dacă dragostea era crampa aia în burtă, de, nu era

deloc rău”, se gândi. Se concentră la Giuditta, fără să reziste. Poate putea deveni planul lui. Se gândi că era în car din nou alături de ea.

Și-i strânse mâna Benedettei.

Benedetta îl strânse la rândul ei și se apropie și mai mult. Mercurio simți cum ia foc de rușine.

— Scuză-mă, murmură stânjenit.

— De ce? zise Benedetta.

— Credeam că dormeai.

— Nu, zise Benedetta cu un glas catifelat. De ce să te scuz? Mercurio își trase mâna și se îndepărtă, întorcându-se cu spatele.

— Nu, nimic, lasă… zise brusc. Mi-e cald.

21.

După ce ieșise din Roma, Șimon Baruch părăsise via Flaminia. Intrase în pădurea care creștea în jurul Rieti, se ascunsese după ce-și făcuse provizii și, apoi, după o săptămână, se întorsese, intrase iar pe via Flaminia și mersese spre nord, nehotărât încă dacă s-o apuce spre Veneția sau spre Milano. În săptămâna în care stătuse ascuns, Șimon își pusese întrebări la răspunsul pe care i-l dăduse Scavamorto. Întâi Șimon fusese sigur că mințise. Dar Scavamorto era un om deștept și era tot atât de evident că ținea la Mercurio. Așa că putuse spune adevărul, sigur fiind că Șimon s-ar fi gândit că mințea. Și poate chiar așa fusese, își spusese în cele din urmă Șimon.

Via Flaminia traversa Apeninii, ajungea pe coasta adriatică, apoi, trecând prin Rimini, un port care o vreme le fusese prielnic evreilor, continua spre Veneția devenind via Emilia. Tot pe teritoriu papal. Strângând la piept certificatul „său” de botez, Șimon gândea că și dacă l-ar fi căutat nu s-ar fi gândit niciodată că întârzia atât de mult pe teritoriul Bisericii.

Către seară, apropiindu-se de Narni, Șimon ajunsese din urmă un chervan penitenciar negru, cu două ferestruici înguste întărite de câte doi drugi de fier puși în cruce, tras de patru cai flamanzi, cu fundurile uriașe și musculoase, care se deplasa încet. Șimon își stăpânise călușul arab și rămăsese în urma lui fiindcă drumul era prea strâmt ca să poată trece.

Doi străjeri de închisoare călare, aflați în urma chervanului, văzându-l se apropiară de el.

— Unde mergi? Cine ești? îl întrebară.

Șimon duse mâna la buzunar și le întinse certificatul de botez. Era prima verificare.

— Alessandro Rubirosa, citi unul din străjeri. Ești spaniol?

Șimon făcu semn că nu, apoi le arătă gâtul să-i facă să înțeleagă că e mut.

— Ești mut? ceru confirmare străjerul, ridicând glasul în caz că ar fi fost și surd.

Șimon încuviință.

— Și unde mergi? întrebă celălalt străjer.

Șimon nu știa cum să explice. Încercă să deseneze în aer o gondolă.

— Pantofi turcești? Ce legătură au? zise străjerul.

— Cuțit turcesc, îl corectă celălalt străjer, arătând spre cuțitul lui Scavamorto pe care Șimon îl purta la cingătoare.

Șimon scutură din cap. Se gândi cum să explice.

— Ei, cui îi pasă? zise primul străjer.

Șimon făcu semn că vrea să mănânce și să doarmă.

— E plin de ospătării la Narni… începu primul străjer.

— Dar riscă să se piardă. E aproape noapte, interveni celălalt străjer. Poți veni la Ospătăria Generalului. Are prețuri bune, e curat, se mănâncă bine.

Șimon era nehotărât. Ceva îi spunea să nu aibă încredere. Apoi își spuse că vorbea în el negustorul temător de dinainte. Astfel, mai mult în ciuda acelui gând, care îl deranjă profund, le făcu semn că da celor doi străjeri.

După vreo două mile o apucaseră pe o potecă îngustă și ajunseră într-un loc larg, plin de ierburi, în fața unei case mari cu două etaje vopsită cărămiziu, cu multe jaluzele închise.

Chervanul penitenciar se opri în centrul spațiului deschis. Ploua mărunt și era frig. Străjerii deschiseră ușile carului. Șimon, care între timp coborâse din trăsurica lui, simți un damf de umori corporale care ieșea din chervan. Uitându-se înăuntru, văzu cinci bărbați așezați pe două bănci de lemn, cu mâinile și picioarele legate-n inele mari de fier. Unul dintre prizonieri se văita apăsându-și abdomenul.

— Generale, zbieră unul din străjeri.

Imediat se iscă un du-te-vino exaltat. Străjerii trebuie să fi fost o afacere bună pentru locanda de poștă. Doi băieți sosiră cu ligheane pline ochi cu apă. Imediat ce străjerii le permiseseră prizonierilor să coboare, băieții vărsară toată apa în chervan, să curețe podeaua de excremente. Prizonierii fură duși într-un șopron. Șimon văzu că era aranjat ca o mică închisoare. Fură legați unul câte unul de un par gros, orizontal, care mergea de la un perete la altul. Aveau încheieturile legate larg în lanțuri, ca să li se permită să mănânce. Sosiră două babe, cu un tuci de aramă și cu blide de pământ. Puseră o supă apoasă în blide și le dădură prizonierilor.

— Îmi pare că ăluia nu-i e foame, zise unul dintre prizonieri, arătând spre cel care se văita, cu mâinile pe burtă.

Unul din străjeri râse într-un fel ciudat. Apoi se întoarse spre locandă și zbieră iar:

— Generale! Ai un client!

Atunci, din locandă ieși un bărbat în vârstă, dar încă puternic, cu părul de un alb imaculat, scurt și drept, și o fată care ar fi putut fi nepoata, judecând după vârstă, frumoasă și vulgară totodată.

— Bună seara, Generale, îi spuseră străjerii bătrânului, pe un ton respectuos pe care nu l-ar fi folosit cu un simplu hangiu.

— Acest biet om e mut. E un călător. Are nevoie de o cameră bună și să mănânce.

Bătrânul se uită la Șimon.

— Vino, îi spuse și se îndreptă spre intrarea locandei.

— Pregătiți pentru băieți! zbieră la cele două servitoare care se ocupaseră de prizonieri.

Șimon se uită la fata care, legănându-și excesiv coapsele, îl urma pe General. Dar fata păru că nici nu-l observă.

Locanda avea un aspect curat, deși modest. Unul dintre băieți îi făcu semn lui Șimon să se așeze la o masă. Străjerii, atât cei doi călări, cât și cei trei care călătoriseră în chervan, se așezară la o altă masă, veseli, și tăbărâră pe o carafă de vin roșu. Într-o clipă, cele două babe veniră din bucătărie cu două tăvi mari pline de mâncare pentru străjeri și cu o farfurie pentru Șimon. Era pâine proaspătă, pui prăjit, cârnați și cepșoară murată.

Șimon se uită la cârnați. „Niciodată nu vei mai fi evreu”, își spuse.

Luă o felie de pâine și o îndoi în două cu un cârnat la mijloc. Mușcă din carnea de porc pentru prima oară în viața lui. „Niciodată nu vei mai fi evreu”, își repetă. Și se simți puternic.

Între timp, fata, coborând de pe scara ce ducea la etaje, unde dispăruse fantomaticul General, se așeză la masa străjerilor, cu o senzualitate lascivă.

Șimon nu văzuse niciodată o fată atât de frumoasă și de provocatoare. Sau poate, își zise, nu-și permisese să vadă.

Cu toată senzația de pericol care nu-l părăsea, se simțea irezistibil atras de fată. Se uită la ea în timp ce, așezată cu străjerii, cu spatele, râdea și bea. Ignorându-l.

Doar după multă vreme, când străjerii dădură semne de somnolență și că băuseră destul, fata se ridică și, întorcându-se, se uită chiar la el, Șimon.

Șimon tresări.

— Urmează-mă, îi zise fata trecând pe lângă el și ieșind din locandă.

Un străjer chicoti.

Șimon nu se mișcă, prostit și uimit. Apoi, brusc, se ridică și ieși din locandă, tocmai la timp ca să o vadă cum dă colțul casei, nimic mai mult decât o legănare de umbră neagră pe fondul mai puțin negru al nopții. Atunci, înainte să dispară, se luă după ea, ca un animal domestic.

Ridicând privirea îl văzu pe General la o fereastră de la primul etaj. Pe Șimon îl trecură fiori. Instinctiv se temea de el. Dar poate că nu-l văzuse, se gândi. Fiindcă noaptea era neagră. Iar el era un bătrân.

Șimon ajunse în spatele locandei. Văzu o ușiță deschisă și o lumină slabă venită din interior. Se apropie, ținându-și în frâu picioarele care voiau să alerge.

Fata era cu spatele, dar imediat ce Șimon apăru în ușă, cu respirația întretăiată, se întoarse și veni spre el. Gura zâmbea, dar privirea era aprinsă de o dorință pe care Șimon, deși avea puțină experiență, o interpretă fără dubii. Fata îl trase de o mână înăuntru, închise ușa și, cu un fel de piruetă, se sprijini cu spatele de ușă.

— În fiecare seară sunt nevoită să mă culc cu un moș, îi zise direct. Dar în noaptea asta Generalul e ocupat cu străjerii. Nu mă va căuta.

Șimon era amețit de frumusețea provocatoare a fetei. Bluza din pânză subțire care-i acoperea decolteul rochiei se desfăcuse pe o parte și lăsa să se vadă pielea, umbrită de despicătura sânilor. Rămase tăcut să se uite fix la ea.

Fata se mișcă. Se strecură pe lângă el și luă un pocal cu vin.

— Vino aici, îi spuse, îngenunchind pe salteaua de paie.

Șimon se agită ca un pește prins în cârlig. Se așeză pe salteaua de paie. Cu încetineală extremă se trezi alături de chipul ei. Adulmeca mirosul puternic al gurii ei, un amestec de carne și de vin roșu. Rămânea ancorat de ochii aceia negri, misterioși.

Fata se uită intens la el, înclinând ușor capul într-o parte, apoi cu mare încetineală îi lipi pocalul de buze.

— Bea, îi spuse.

Iar Șimon bău. Simți vinul călduț care îi gâlgâia pe gât. Avea un gust amărui. Și simți răsuflarea caldă a fetei aproape de buzele lui.

— Ai vrea să faci dragoste cu mine? spuse atunci fata.

Inima lui Șimon o luă la sănătoasa.

Fata își scoase bluza de pânză rară. Decolteul rochiei dezvăluia o porțiune generoasă de sâni. Fata surâse, se ridică și-i scoase cizmele. Apoi îi oferi o altă gură de vin.

Șimon bău. Iar simți gustul amărui în gât.

— Cum te cheamă? întrebă fata.

Șimon îi făcu semn că era mut.

— Ești negustor?

Șimon încuviință. Avea capul greu. Oboseala acelor zile se făcea simțită.

— Ești bogat?

Șimon își dădu seama că din ce în ce capul îi era mai greu, deși se străduia să opună rezistență. Acum știa că fusese un tâmpit.

Fata se uită în tăcere la el.

Șimon realiză că era din ce în ce mai zăpăcit.

Fata îl controlă. Într-o clipă găsi buzunarul secret din cizmele lui Scavamorto și scoase de acolo câteva monede de aur. Una o băgă în gură și o mușcă. Apoi privi cu satisfacție moneda.

— Șapte monede de aur, zise.

Șimon nu reușea să se miște. I se închideau ochii. Capul i se învârtea. Lucrurile din încăpere pluteau, erau neclare, își

schimbau dimensiunea. Era o lume instabilă, când prea colorată, când ternă, când tăcută, când stridentă. Șimon simțea o apăsare în piept, care cu greu îl lăsa să respire. Și o sfârșeală cu care era incapabil să lupte. „N-ai să faci dragoste cu mine, nu-i așa?” reuși să se gândească.

Fata își sprijini capul pe pieptul lui. Îi mângâie pielea de sub cămașă. Apoi îi sărută mâna. Îi sărută degetele, dosul mâinii, palma, cu încetineală. Apoi își duse mâna la decolteul rochiei și îl conduse la sânul cald și moale. Îi dirijă vârful degetului până atinse sfârcul.

— Îmi pare rău, îi murmură cu glas răgușit și gâfâit.

Cu o clipă înainte de a-și pierde cunoștința, Șimon văzu sânge. Peste tot. Văzu sânge pe pieptul dementului pe care-l omorâse, sânge pe podeaua sacristiei unde-i măcelărise pe preot și pe servitoare, simți sânge în gură, sângele lui, care gâlgâia de fiecare dată când respira.

Ca atunci când crezuse că moare.

Însă de data asta lui Șimon nu-i era teamă.

„Ce idiot”, se gândi doar.

Apoi se întunecă totul.

•

Dimineața, puțin înainte de răsărit, se trezi amorțit, cu capul greu și cu vederea încețoșată. Era fără cizme și fără manta. Gleznele îi erau legate cu lanțuri de parul șopronului. Alături de el, ceilalți cinci prizonieri. Vomită.

— Ei, da, chiar trebuie să fi petrecut astă-noapte, râse unul dintre pușcăriași. Ceilalți se luară după el. La fel și străjerii.

— Alessandro… Rubirosa, spuse căpitanul străjerilor citind certificatul de botez, ești acuzat că ai violat o fată mare și că ai încercat s-o omori. Așa că vei fi dus la închisoarea din Tolentino și judecat acolo de un complet ecleziastic. Se uită la el. N-ai nimic de zis în apărarea ta, mutule? și izbucni în râs. Apoi se întoarse către oamenii lui. Încărcați-i în chervan, se pleacă.

— Hai, în picioare, le spuseră străjerii prizonierilor și, în timp ce unul scotea sabia din teacă, celălalt deschidea lacătele care-i legau de par.

Fură așezați în șir și împinși către chervanul penitenciar.

Ajuns afară, Șimon o văzu pe fata care-l căuta cu privirea așezată puțin mai la o parte. Ochii celor doi se întâlniră. Fata făcu câțiva pași în față și i se alătură.

— Promite-mi că te vei gândi la mine, îi spuse.

Șimon se uită la ea cu ochi de gheață. Se gândi că la lumina zilei fata părea mai trecută decât cu o seară înainte. Avea cearcăne ceva mai închise la culoare decât pielea albă a feței, delimitate de riduri mici. Buzele ei erau mai puțin roșii și mai puțin pline. Alura mai puțin sfidătoare. Sau poate era doar mai obosită. Umerii mai puțin drepți. Iar ochii scânteiau de o lumină îndepărtată, tristă și misterioasă în același timp.

Șimon deschise gura ca și cum ar fi urlat. Scrâșnetul chinuitor o izbi pe fată în plină față.

Fata se dădu înapoi înspăimântată.

Un străjer îi dădu brânci. Altul îl lovi cu mânerul spadei în față.

În timp ce mergea spre chervanul penitenciar, legat de ceilalți prizonieri care chicoteau și făceau remarci vulgare, trupul lui Șimon era scuturat de fiori de frig și de oboseală, iar capul era încă amețit de drog. Picioarele lui goale, care se afundau în pământul reavăn, erau înghețate. În gură simțea gustul sângelui, de-acum atât de familiar.

„Da, mă voi gândi la tine”, îi spuse în sinea lui fetei, întorcându-se să o privească.

Străjerii îl puseră să urce și îl legară cu lanțuri de bancă.

— Ar fi trebuit să-l omorâm, îi zise fata moșului, destul de tare ca Șimon să o poată auzi.

— Te-a înspăimântat atât de tare? o întrebă bătrânul, râzând.

— Îmi face silă.

— E prea periculos să-i omorâm, știi doar.

Fata se uita fix la Șimon. Iar Șimon se uita fix la ea.

Apoi străjerii închiseră ușa chervanului.

„Mă voi gândi la tine”, își spuse din nou Șimon.

Chervanul porni. După puțin, prizonierul care se văita cu o seară înainte se ghemui pe bancă și începu să respire greu.

— Mori mai repede, frumosule, că mă plictisești, zise unul dintre prizonieri.

Ceilalți râseră. Toți în afară de Șimon.

În decurs de jumătate de oră vaietele se întețiră.

— Da, pe bune, crăpi mai repede, zise un alt prizonier.

— Ai nevoie de o mână de ajutor ca să mori? zise cel care stătea alături de el și-i trase un cot în stomac.

Iar râseră cu toții. În afară de Șimon.

— Nu te distrezi, mutule de rahat? îl întrebă prizonierul care stătea în fața lui și, aplecându-se, îl scuipă în față.

Șimon nu avu nici cea mai mică reacție.

În cele din urmă, ajunși pe coama unei coline acoperite de o pădurice de fag, respirația prizonierului bolnav se transformă în horcăit. Omul scoase o ultimă, lungă suflare și rămase inert, clătinându-se din cauza deplasării chervanului.

— Ei, în cele din urmă ăsta a murit! urlă prizonierul care era legat alături de el. Aruncați-l la lupi! Nu vreau să călătoresc cu un cadavru!

Chervanul se opri. Fu deschisă ușa.

Și, în clipa aceea, o săgeată trecu dintr-o parte în alta prin gâtul străjerului care deschisese. Din interiorul chervanului Șimon și prizonierii auziră țipete, bufnituri, pământul care se cutremura sub copitele multor cai, blesteme și rugăciuni. Apoi totul se cufundă în liniște.

Un chip scobit de foame, urât și inexpresiv se ivi în chervan. În spatele lui vreo zece oameni, dintre care mulți murdari de sânge.

— Ești liber, șefule, spuse bărbatul cu fața scobită.

Bărbatul pe care toți îl credeau mort se ridică. Unul dintre bandiți urcă în chervan și-i dezlegă gleznele.

— E frumos să te revăd, șefule, zise.

Bărbatul nu-i răspunse. Îi trase cuțitul de la brâu și, fără să scoată un cuvânt, îi tăie gâtul prizonierului care îi dăduse cu cotul în stomac. Coborî din chervan și le spuse oamenilor lui:

— Omorâți-i pe toți.

Fără nici cea mai mică șovăială, unul dintre bandiți urcă în chervan și-și înfipse spada în pieptul primului prizonier, așezat lângă Șimon.

— Pe ăla nu, zise căpetenia bandiților, apărând călare și arătând spre Șimon. Nu știu de ce nu ai râs, mutule, dar e ziua ta norocoasă.

Bandiții îi terminară pe ceilalți prizonieri, apoi îi aruncară lui Șimon cheile de la lanț și plecară în galop.

Șimon descuie lacătul, coborî din chervan și-l căută pe căpitanul gărzilor. Avea o săgeată de arbaletă care-i pătrundea în ochiul stâng și îi ieșea prin craniu în spate. Șimon se gândi că era caraghios la vedere. Îi scotoci prin buzunar. Își luă certificatul de botez. Apoi găsi o monedă de aur. Un florin. Îl

recunoscu. Era unul dintre cei șapte florini ai săi. Și firește, era partea de pradă care îi revenise căpitanului. Scotocind prin buzunarele celorlalți străjeri găsi un al doilea florin, care, presupuse, ar fi dispărut mai târziu, poate cheltuit la vreun han cu vreo târfă. Asta însemna că Generalul și fata îi aveau pe ceilalți cinci.

Scoase cizmele căpitanului și le probă. Bătu din picioare pe pământ. Pintenii sunară. Îi veneau bine. Apoi luă mănușile de piele și-și aruncă pe umeri mantaua cu tresele de căpitan în armata papei. Și-și trase pe cap coiful ușor.

Auzi un vaiet. Se întoarse. Unul dintre străjeri întindea un braț spre el.

— Ajutor… ajută-mă…

Șimon se duse spre el. Era doar un băiat. Îngenunche și-i luă capul în mâini sprijinindu-l în poală.

Apoi îl suci cu violență.

Dezlegă caii flamanzi de la chervan, le dădu un ghiont peste crupele puternice și-i lăsă să se îndepărteze. Luă de pe jos o spadă însângerată, o arbaletă și săgeți. Apucă de dârlogi unul dintre caii străjerilor. Era un armăsar alb. Avea gâtul striat de sânge. Șimon i-l curăță, îl liniști și urcă în șa. Apoi îi dădu pinteni ușor cu cizmele căpitanului. Calul se puse în mișcare.

„Sosesc”, gândi Șimon, îndreptându-se spre locandă.

22.

A doua zi de dimineață, pe când pierdeau vremea pe podul Rialto, studiind o modalitate de a fura haine noi, de Mercurio și Benedetta se apropie un tânăr cu un ochi acoperit.

— Urmați-mă, mergem la Scarabello, zise chiorul.

După ce coborâră de pe pod, cotiră imediat la stânga, de-a lungul Canal Grande, pe lângă parii de ancorare de pe canalul Riva del Vin. Ca să nu intre în noroi, încercau să meargă pe terasamentul vechi de lemn care în cea mai mare parte era înfundat de traficul de butoaie cu vin care se descărcau în zona aceea pentru a fi distribuite în aproape toate casele și ospătăriile din Veneția. Urcară pe Rio Terra del Fontego, pe lângă biserica San Silvestro, cotiră la stânga și intrară în Campo San Silvestro.

Scarabello era în picioare, cu brațele deschise, îndepărtate de corp, în fața prăvăliei unui blănar. O duhoare pestilențială de acizi de tăbăcit se răspândea în aerul umed. Scarabello avea pe el o haină de blană lungă și groasă. Doi băieți forfoteau în jurul lui cu treabă, fiecare cu câte o pensulă pe care o înmuiau într-o cutie plină până la gură cu vopsea neagră. Mercurio observă că în anumite puncte, unde băieții insistau, pielea era maro. Nu se înțelegea de ce animal era. Părul era lung, gros și aspru. Putea să fie de câine și la fel de bine putea fi de urs. Înfiptă în cuțitul pe care îl ținea cu mâna stângă, Scarabello avea o bucată de carne din care mușca din când în când. Oamenii lui, trei, la care se adăugă chiorul, erau așezați deoparte, pe niște pietre albe care ieșeau din zidurile unei case.

— Cum ți se pare Veneția? întrebă Scarabello când Mercurio ajunse în fața lui.

Benedettei nu catadicsi să-i arunce nici măcar o privire.

— Plină de fraieri, s-ar părea, răspunse Mercurio.

Încă o dată fu impresionat de părul lui, aproape alb.

— Și cine-ți spune că îi poți jumuli? întrebă Scarabello.

— Cred că am nevoie de permisiunea ta.

Scarabello zâmbi mulțumit. Apoi se întoarse către cei doi băieți, nerăbdător.

— Ei, cât mai durează?

Niciunul din cei doi nu răspunse. Însă blănarul se grăbi să iasă din prăvălie să controleze cum merge treaba. Dădu din cap.

— Jupân Scarabello, nu-i treabă bună, se văită. Vopseaua trebuie fixată.

— N-am timp, răspunse ofticat Scarabello. Cât mai durează?

— Aproape au terminat, bâigui blănarul.

Scarabello îi făcu semn să plece. Apoi mușcă o bucată de carne.

— Explică-mi atunci ce ai vrea să faci? îl întrebă pe Mercurio.

— Îmi trebuie haine noi, zâmbi Mercurio. Cu astea pe noi oricine ne miroase de la o poștă.

Scarabello nu spuse nimic.

— Eu sunt un hoț bun, ți-am spus, iar ea e un ajutor de nădejde, zise Mercurio. Tu spui ce…

Scarabello îi făcu semn cu mâna să tacă.

— M-am săturat, le zise băieților.

— Am terminat, jupân Scarabello, răspunse unul din cei doi.

— Însă fiți atent să… începu celălalt.

— Du-te dracu', îl întrerupse Scarabello și, făcându-i semn lui Mercurio să-l urmeze, se strecură pe Calle del Luganegher, o străduță îngustă, trecând prin fața unei bodegi cu cârnați. Oamenii lui îl urmau. La fel și Benedetta. Scarabello merse repede până în piațeta Santo Aponal. Se opri și-i arătă lui Mercurio o prăvălie sărăcăcioasă, goală.

— Acum cinci ani, înăuntru aici, s-a născut un monstru cu două capete, patru brațe și trei picioare. Un băiat și o fată, lipiți unul de celălalt. Erau copiii zarzavagiului. Arătă cu cuțitul cu bucata de carne înfiptă în el spre bărbatul aplecat peste tejghea. Fetei i-au zis Maria, băiatului Alvise. Au trăit doar o singură oră. Apoi un doctor a luat monstrul și l-a îmbălsămat. Din ziua aceea nimeni nu mai intră în prăvălia aia.

Mercurio se uită la zarzavagiu.

— Atunci de ce o ține deschisă?

— Fiindcă acum lucrează pentru mine. O treime din ce câștigi îl aduci la el. Și el mi-l dă mie.

— O cincime, făcu Mercurio.

Cerul se înnoră pe neașteptate. Se ridică un vânt umed. Se auzi un tunet, ca o bombăneală întunecată.

— Nu ești în situația să te tocmești, băiete.

— O pătrime.

— Ești tare de urechi?

Mercurio clătină din cap.

— Bine.

— Dar nu cred că voi câștiga mult cu tine, zâmbi Scarabello și se întoarse spre oamenii lui, care chicotiră amuzați. Nu-mi pari cine știe ce hoț. Și oricum nu ai idei clare.

— Sunt un hoț foarte bun, zise ofensat Mercurio. Și un magician al travestirii.

— Și ca toți romanii de o modestie… demnă de papă.

Oamenii lui Scarabello râseră.

Câteva picături timide de ploaie începură să pice din cerul plumburiu.

— Sunteți o pereche foarte proastă, zise Scarabello, dând doar atunci semn că a observat-o pe Benedetta. Care-i prima regulă a unui ajutor bun? îl întrebă pe Mercurio.

Mercurio dădu din umeri, ca și cum asta nu l-ar fi interesat.

— Să nu fugă lăsându-și tovarășul în rahat când lucrurile iau o întorsătură urâtă, zise.

— Asta-i o regulă pentru un ajutor oarecare, zise Scarabello. Dar un ajutor *bun*... trebuie să treacă neobservat.

— Firește, zise Mercurio, prefăcându-se că i se părea de la sine înțeles.

Ploaia se înteți, însă Scarabello nu se mișcă din mijlocul piațetei. Se întoarse spre Benedetta și îi spuse:

— Tu nu treci neobservată, ești prea drăguță.

Benedetta se lumină la față și zâmbi mulțumită.

— E un defect, cretino, îi spuse Scarabello.

— Cretină, întări Mercurio, cu superioritate.

— Și ce trebuie făcut dacă un ajutor bate prea mult la ochi? spuse Scarabello, în timp ce ploaia se înteți.

— Să schimbi ajutorul, râse Mercurio. Dar văzu că Scarabello nu râdea cu el. Glumesc. Vreau să zic... bine, am înțeles...

— Lăudărosule, îl apostrofă Scarabello.

— Nu, de acord... dacă e țipător... bâigui Mercurio, căutând o soluție ca să nu-și admită ignoranța, dacă e prea drăguță... se mutilează cu cuțitul, nu? râse din nou.

— Trebuie să exploatezi defectul, idiotule, spuse Scarabello.

— Idiotule, repetă Benedetta.

— Să exploatezi defectul. Ce voiam eu să zic, făcu Mercurio, înroșindu-se.

Scarabello scutură din cap. Părul, de-acum ud fleașcă în ploaia care cădea necontenit, se mișcă în aer ca tentaculele unei extraordinare jivine albinoase.

— Trebuie scos și mai mult în evidență, așa încât să abată atenția. Tipul ăsta de ajutor nu controlează prostănaci fără să sară-n ochi, cum se întâmplă de obicei, ci îi controlează... făcând în așa fel încât fraierii să se concentreze asupra ei. Mă urmărești?

— Nu, admise Mercurio învins. De fapt, ce ar trebui să fac?

Scarabello se duse spre Benedetta și îi despleti părul.

— Hei... protestă Benedetta.

— Taci din gură, zise Scarabello cu glas autoritar. Cu mâna în care nu ținea cuțitul îi descheie bluza pe care o avea pe sub rochie și o îndoi înăuntru, ca să dezgolească decolteul. Apoi, nemulțumit, rupse puțin rochia și îndoi un colț în interior mărind decolteul și lăsând să se întrevadă sfârcurile mici, rozalii. Se

întoarse spre Mercurio. Acum ai înțeles? Folosește ce ai. E prima regulă. Se vor uita la țâțele ei, iar tu vei avea drum liber... lăudărosule.

Mercurio încuviință. Era ud leoarcă. Văzu că oamenii lui Scarabello se proptiseră cu ochii în decolteu.

— Va trebui s-o respectați. Benedetta e virgină, zise.

Benedetta se uită la el uimită. Roși. Apoi, neștiind ce altceva să facă, îi dădu un pumn în spate, fără să scoată o vorbă.

Scarabello scutură din cap.

— M-am săturat să mă plouă din cauza voastră, zise și intră în prăvălia zarzavagiului.

Zarzavagiul făcu o plecăciune în semn de respect când Scarabello și oamenii lui intrară în prăvălie. Aproape că n-avea marfă. Era o încăpere mare, rece, cu podeaua din plăci de lemn, cu pereții văruiți și puține zarzavaturi în niște coșuri negre ca funinginea. Lui Mercurio i se păru că zarzavagiului nu-i era teamă de Scarabello. În ochii lui era recunoștință. Luă o casetă încuiată cu un lacăt ciudat în formă de cilindru și, după ce o deschise, îi întinse o grămadă de monede lui Scarabello.

Scarabello le vârî în buzunar fără să le numere. Apoi luă din ele patru bucăți de argint și i le dădu zarzavagiului.

— Ești plătit, zise.

Zarzavagiul îi sărută mâna, cu ochii umezi.

— Mulțumesc, să te binecuvânteze veșnic Dumnezeu, zise.

Scarabello își retrase mâna, dar fără să fie deranjat. Cu cuțitul arătă spre Mercurio.

— Paolo, cred că lăudărosul ăsta nu ne va aduce cine știe ce câștig. Dar e înrolat. Duse la gură bucata de vită și mușcă. Simțind că-i picură zeamă de-a lungul bărbiei, se șterse cu mâneca blănii. Și când lăsă iar brațul în jos avea o mustață neagră de la un obraz la altul pe sub nas.

Ploaia spălase vopseaua neagră a blănii, care în unele locuri era din nou maro. Mercurio se uită pe jos. Blana lăsa o pată neagră de jur împrejurul ei.

— Îți vine bine cu mustață, izbucni în râs.

Niciunul dintre oamenii lui Scarabello nu îndrăznea să spună ceva.

Scarabello se uită surprins la el, fără să înțeleagă.

Chiorul se mișcă primul. Îl înfruntă pe Mercurio, îl luă de rever și-l împinse, violent.

— Taci, nătărăule, îi zise.

Mercurio întâi se agăță de șoldurile lui, apoi sfârși într-unul dintre tovarăși, care îl luă de guler și îl lovi zdravăn. Mercurio se agăță și de ăsta, aproape îmbrățișându-l ca să nu cadă. Bărbatul îl împinse deranjat înspre un altul, zicând:

— Termină cu râsul, tembelule.

Iar cel care se trezise cu el în mână, ca și cum Mercurio ar fi fost o minge, îl prinse, îl ridică în aer și îl aruncă la pământ în fața lui Scarabello.

— Cere-i scuze, netrebnicule!

Numai atunci Scarabello lăsă ochii-n jos spre podea.

Benedetta își ținea răsuflarea. Zarzavagiul se întorsese cu spatele.

Mercurio băgă un deget în băltoaca neagră și-și desenă două mustăți.

— Acum suntem egali. Izbucni în râs, fără să se poată abține. Dar ale tale sunt mult mai groase.

— Taci, nătărăule! zise chiorul și se pregătea să-i dea un șut când Scarabello, după ce-și scosese bucata de carne din cuțit o aruncă după el, izbindu-l în plină față.

Chiorul scânci.

— Dar, Scarabello…

— Tu trebuie să taci! Apoi Scarabello își îndreptă cuțitul spre Mercurio. Ridică-te, îi porunci. I se adresă zarzavagiului: Adu-mi o oglindă, Paolo.

Bărbatul alergă în spate și se întoarse cu o oglindă veche.

Scarabello se privi. Apoi îl țintui cu privirea pe chior.

— Cine e nătărău? Tu sau el? zise înnegurat. M-ai fi lăsat să plec așa pe stradă de frică să-mi spui, idiotule? urlă. Se uită la ceilalți oameni. Idioților!

Ăia lăsară privirea în pământ.

Scarabello se șterse cu cârpa pe care i-o dăduse Paolo. Apoi i-o dădu lui Mercurio, cu un zâmbet amuzat.

— Du-te la croitoria teatrului Anzello. E a mea. Zi că te trimit eu. Dacă găsești ceva să ți se potrivească, ia. Îi dădu una peste obraz. Te salut, lăudărosule.

— Un moment, Scarabello, zise Mercurio. Putem începe să facem socoteli? Îți datorez o treime din ce câștig, corect?

Scarabello se uită surprins la el.

Mercurio se duse la tejghea și puse pe ea un cuțit, o punguță de catifea verde, în care sunau niște monede, și o batistă roșie. Se uită la zarzavagiu.

— Deci, cât face, Paolo? Trebuie să-i dau partea mea stăpânului.

— Ei, punguța aia e a mea! exclamă chiorul.

— Și batista a mea! făcu unul dintre oameni.

— Cuțitul meu, fiu de cățea nenorocit! zise al treilea.

Scarabello se plesni cu mâna pe coapsă și izbucni într-un râs sonor.

— Ba ne face să câștigăm bine lăudărosul ăsta! Se întoarse spre oamenii lui. V-a furat ca pe niște fraieri! Voi credeați că-l băgați în sperieți și el vă curăța buzunarele! Mari nătărăi!

Îi apucă de ceafă, unul câte unul, și le trecu mâneca blănii pe față, mânjindu-i cu negru.

— Să dea dracu' să vă curățați. Până diseară! Luați-vă lucrurile, fraierilor!

Apoi ieși din bodegă.

Ploaia stătuse și un soare capricios se ivea printre norii care se împrăștiau. Râsul amuzat al lui Scarabello răsuna în Santo Aponal.

— Nu l-am văzut niciodată râzând cu atâta poftă, zise Paolo după ce oamenii lui Scarabello ieșiseră. Dar credeam că o să te omoare, băiete. Zarzavagiul privi cele patru monede de argint pe care le avea în palmă. Să nu mă înțelegi greșit, nu-l vorbesc de rău pe Scarabello. Dacă n-ar fi fost el, eu aș fi fost mort. Nimeni nu cumpără verdeață de la tatăl unui monstru. Cred că li se transmite blestemul dacă fac afaceri cu mine. Ochii i se încețoșară. Iar soția mea, de frica a ceea ce o aștepta, le-a spus preoților că era vina mea dacă se născuse un monstru, fiindcă făceam afaceri cu diavolul. M-au excomunicat, mi-au anulat căsătoria, iar acum ea e servitoare la Frari, îți dai seama. Ea i-a adus pe lume pe copiii mei, Maria și Alvise, lipiți unul de altul, bieții copii... nu erau un monstru, înțelegi? Erau doar doi bieți copii. Paolo nu-și șterse lacrimile, ca și cum ar fi fost obișnuit să-și simtă obrajii umezi. Scarabello e singurul care nu m-a părăsit. E un om bun, mai bun decât oricare altul de prin împrejurimi. Crezi că unul ca el are nevoie de unul ca mine?

Mercurio și Benedetta erau stânjeniți. Nu știau ce să spună. După ce îngăimară fraze de circumstanță, îl puseră să le explice

unde era teatrul Anzelo și se strecurară pe străduțele pline de lume.

— Scarabello a zis că sunt drăguță, zise Benedetta.

— Nu, ți-a zis prostuță, râse Mercurio.

— Și pe tine te-a făcut idiot.

— Însă datorită idiotului ăstuia vom avea haine care nu put a pește.

— Ai avut doar noroc, să nu ți se urce la cap.

Se îmbrânciră unul pe altul și începură să râdă. Dacă s-ar fi uitat cineva la ei, fără să le cunoască istoriile, n-ar fi crezut nimic altceva decât că erau doi copii fără griji. Ajunși în Campiello dei Sansoni, cu lumea care se călca în picioare în jurul unui marchitan ambulant care vindea păsări rare, care soseau direct din Paradisul Terestru, după cum el singur anunța, Mercurio văzu o țeastă țuguiată, cheală și familiară. Simți cum inima îi bate-n piept din ce în ce mai repede.

— Donnola! strigă.

Donnola nu-l auzi și continuă să meargă militărește.

— Donnola! strigă din nou Mercurio, agitând un braț în aer. Ai înțeles cine e? Să-l urmărim, îi spuse Benedettei.

— Ce-ți pasă de fraierul ăla?

— Vreau să-l salut. Era ajutorul doctorului.

— Și ce-ți pasă de doctor? Hai să mergem la teatrul Anzelo, și-l trase pe Mercurio în direcția opusă.

— Lasă-mă! Mercurio se eliberă cu ardoare exagerată. Du-te tu, te ajung din urmă, și se luă după Donnola. Era o posibilă legătură cu Giuditta, își spuse, emoționat.

Benedetta rămase pe loc o clipă, apoi se luă după el.

Mercurio își făcu loc cu coatele printre oameni și se strecură pe o străduță îngustă și năclăită. Din când în când vedea țeasta țuguiată a lui Donnola și atunci îi striga tare numele și făcea semne cu mâinile.

Donnola mai avea puțin și era ajuns din urmă când se întoarse și văzu un tânăr care-i striga numele și-i făcea semne care, la prima vedere, păreau agresive. Așa că merse mai repede și, cunoscând străzile și scurtăturile, se pierdu de el.

Când Mercurio ajunse pe Riva del Vin îl văzu pe Donnola care se urcase deja într-o barcă. De-acum nu mai putea fi ajuns. În barcă, aproape în centrul Canal Grande, era doctorul. Iar lângă el, fiica lui.

— Giuditta, zise încetișor Mercurio, cu emoție în suflet. Se apucă să alerge de-a lungul malurilor pline de noroi, dând agitat din mâini. Giuditta! urlă. Giuditta.

Fata se întoarse spre el.

Mercurio nu știa dacă îl recunoscuse. Însă se gândi că da fiindcă, deși erau atât de departe unul de celălalt privirile lor se încrucișară. Sau cel puțin așa vru să creadă, în timp ce se oprea, epuizat, cu noroiul care-i ajungea până la genunchi.

— Giuditta! strigă din toate puterile.

Fata nu-și dezlipea ochii de la el, dar nu făcea semne sau alte gesturi.

— Giuditta… repetă gâfâind Mercurio.

Ceva mai încolo, Benedetta văzuse totul. Își reținu furioasă lacrimile care dădeau să curgă. Își mușcă buzele aproape până la sânge.

Și simți o ură adâncă pentru fiica doctorului.

23.

— Tată, ți-l amintești pe tânărul preot care a călătorit cu noi? spuse Giuditta în timp ce barca vira, părăsind Canal Grande.

— Mercurio, da, răspunse Isac, neatent.

— Tocmai mi s-a părut că-l văd pe mal, că ne făcea semne… zise Giuditta. Doar că nu mai era îmbrăcat în preot.

Isac se întoarse, brusc atent.

— Ah… încuviință câștigând timp. Ei… de la așa o distanță băieții seamănă toți între ei, fata mea. Însă cu siguranță nu putea fi el.

În schimb, Giuditta știa că era Mercurio. Și o știa fiindcă imediat ce-l văzuse simțise o apăsare în piept, ca și cum cineva ar fi pus o mână, iar o clipă mai târziu se simțise fericită. Știa că era el, fiindcă de când se luaseră de mână nu încetase să îl aibă în minte, chiar dacă încerca să-și îndepărteze acest gând. Nu-i răspunse tatălui ei. Se limită să privească spre Canal Grande, de-acum ascuns aproape în totalitate de un palat de marmură galben cu verde. Și nu înțelese de ce nu răspunsese gesturilor lui. Era ceea ce ar fi vrut să facă, din toată inima. Și totuși, rămăsese nemișcată, pietrificată.

Între timp, Donnola înțelesese cine era tânărul care alergase după el și-i veni să râdă gândindu-se că-i fusese teamă de el. Și se pregătea să o spună cu glas tare, confirmând ipoteza Giudittei, când se simți tras de mânecă.

— Să-l evităm pe băiatul ăla, îi murmură Isac la ureche. Aduce bucluc. Apoi se întoarse spre fiica lui. Giuditta nu se uita la el. Cât mai este? îl întrebă el cu voce tare pe barcagiu.

— Aproape am ajuns. La jumătatea canalului Madoneta coborâți și faceți o bucată mică prin Salizada San Paolo. Casa lui Anselmo del Banco e cea mai mare și cea mai bogată. Scuturâ din cap și pe urmă bombăni cu jumătate de gură: Lipitoare.

— Așa știi pe cine să chemi dacă-ți trebuie o flebotomie, zise Donnola. Și acum vâslește și taci, că doctorul nu te plătește ca să te audă cum îi insulți prietenii, tembelule!

Barca acostă la mal în apropierea unei balize și pasagerii coborâră. Făcură câțiva pași și se treziră în Campo San Polo, care era pavat și în centru avea o fântână frumoasă acoperită. Câțiva măturători își făceau de lucru să adune gunoaiele cu târnurile lor și cu lopeți mari de lemn.

— Miercurea e zi de târg, explică Donnola. Apoi arătă cu degetul spre o clădire cu trei etaje, aproape peste drum de biserică. Uite, Anselmo del Banco locuiește acolo. E foarte influent, nu numai bogat, zise cu un aer conspirativ. Acum cinci ani, în această piață, călugărul Ruffin a ținut o predică împotriva Israeliților în fața a două mii de persoane și se povestește că dragul vostru bancher s-a dus la Consiliul celor Zece să protesteze și ăia... cu îngăduință vorbind, l-au vâslit în curul călugărului. Întrebați-l.

Ajunși la poarta micului palat, Isac se uită stânjenit la Donnola.

— Îmi pare rău, dar... începu să zică.

Donnola râse.

— Știu că sunt un *goi* și nu pot intra în casa bancherului. Râse iar. N-aveți grijă, doctore. Și ce s-o întâmpla dacă o dată un creștin, și nu un evreu n-ar putea intra pe undeva, ce ziceți?

Isac râse, amuzat. Donnola îi plăcea. Bătu la poartă. Un servitor în livrea deschise.

— Sunt Isac di Negroponte, iar aceasta e fiica mea Giuditta. Asher Meshullam ne așteaptă.

Servitorul făcu o plecăciune, se dădu deoparte, îi lăsă pe Isac și pe Giuditta să intre și, fără să-i arunce nici măcar o privire lui Donnola, îi închise ușa-n nas. Apoi, tot în tăcere, se îndreptă spre o curte interioară, în care creșteau cedri și portocali. În mijlocul grădinii, sub un cort din mătase galbenă cu roșu, era așezat un bărbat slab și mărunt. Ținea mâinile cu palmele desfăcute pe masa din fața lui, în centrul căreia era așezat un încălzitor cu jăratic care emana o ușoară căldură plăcută.

— Așază-te, îi zise bărbatul lui Isac.

Avea un glas subțire, aproape ca de femeie. Însă transmitea o mare forță.

— Asher Meshullam, este o onoare să fiu primit în casa domniei voastre, zise Isac.

— Așază-te, repetă bancherul și bătu cu mâna pe un fotoliu cu tapiserie de damasc care se afla lângă el. Apoi i se adresă Giudittei: Poate tu vrei să vezi de aproape plantele acelea exotice. Cele mai înalte sunt lămâi. Celelalte sunt portocale dulci. Clima venețiană nu este cea mai potrivită pentru aceste plante fiindcă ele iubesc soarele. De aceea le vezi pipernicite. Însă, asemenea nouă, evreilor, sunt puternice și se pot adapta.

Isac îi făcu semn Giudittei să se ducă, apoi se așeză.

Giuditta zâmbi distant. Nu o interesau plantele lui Asher Meshullam. Însă era bucuroasă că putea sta singură cu gândurile ei. „Te voi regăsi”, îi spusese Mercurio. Iar în acea zi o regăsise, îi strigase numele. Atunci de ce ea nu-i răspunsese? De ce nu strigase numele lui Mercurio? De ce nu-i spusese tatălui ei să aducă barca la mal? Giuditta nu știa să răspundă niciuneia dintre acele întrebări.

— Fiindcă mi-e teamă, bâigui mângâind frunza netedă a unui portocal.

Apoi, cu furie, o rupse. Fiindcă sunt o fetiță, zise. Se întoarse spre tatăl ei și spre Asher Meshullam. Nu o văzuseră. Lăsă să cadă frunza de portocal. Fiindcă sunt o fetiță, repetă ea fără furie. Apoi se gândi că la Veneția avea să devină femeie.

Rămas singur cu Isac, bancherul începuse iar să vorbească:

— Știi că denumirea portocalelor te trimite cu gândul la portughezi. Există unii medici iluștri, colegi de-ai tăi, care susțin că, dacă mănâncă portocale în timpul călătoriilor pe mare, marinarii pot fi feriți de scorbut. Tu ce crezi?

Isac știa că niciuna dintre întrebările indiscutabilului șef al comunității israelite venețiene, respectiv al celui mai important bancher de pe teritoriile Serenissimei, lagunară și de uscat, nu era pusă fără un scop.

— Dacă oameni de știință iluștri susțin această teorie cum ar putea un simplu medic ca mine să-i contrazică?

Bancherul se uită intens la el, fără să zâmbească și totodată fără să fie serios.

— Pe mare e mai multă superstiție decât știință. Am auzit vorbindu-se despre amulete prodigioase…

Și iar se uită fix la Isac cu ochii lui mici și isteți, negri ca smoala.

Isac dădu din umeri, ca și cum ar fi spus că nu știa nimic, însă aluzia la Qalonimus nu putea fi întâmplătoare. Bancherul intenționa să-i dea un mesaj.

Asher Meshullam îi făcu semn unui servitor care luă o cană mare de argint lucrat în relief, cu ansă de os, și umplu cu vin două pahare din cea mai fină sticlă suflată, cu margine de aur curat.

Bancherul ridică propriul pahar.

— E *coșer,* zise. Tu respecți Legea, nu-i așa?

„Și întrebarea aceea era o probă”, gândi Isac și își spuse că, dacă Asher Meshullam conducea poporul său și trata cu mai-marii Veneției aproape de la egal la egal, știa să vadă mult mai departe de lungul nasului. Așa că nu era cazul să mintă fără rușine.

— Asher, spuse el cu modestie și mândrie în același timp, fiindcă învățase că era amestecul ideal dacă voiai să simulezi sinceritate, dacă eu aș vrea să urmez întocmai toate cele șase sute treisprezece *mitzvoth* și să le pun în practică în fiecare zi, n-aș avea timp nici să muncesc, nici să respir, probabil. *Shaddai,* Atotputernicul, este preamilostiv cu servitorul lui. Știe că inima mea e curată… atât cât poate fi. Și dacă uneori mi se întâmplă să am în cupa mea vin care nu e *coșer,* trebuie să vă mărturisesc că-l beau și așa. Firește, nu mănânc nici porc, nici carne necurată.

Bancherul zâmbi mulțumit. Își muie puțin buzele în pahar și îl așează pe masă.

— Acum câteva zile în port era un echipaj macedonean, reluă el, cu felul acela al lui aproape întâmplător de a aborda

subiecte, ca și cum n-ar fi vorbit despre nimic. Povesteau despre un șarlatan evreu care avea o fiică de vârsta fetei tale.

— A, da?

— Spuneau că nu plătise călătoria și îi trăsese pe sfoară.

— A, așteptați… zise Isac, atingându-și cu un deget fruntea și agitându-l pe urmă în aer, ca și cum tocmai atunci și-ar fi adus aminte. Da, ce coincidență, am auzit și eu vorbindu-se despre asta când am sosit. Dar mie mi-au povestit-o altfel. Mi-au spus că evreul a plătit cu trei cufere mari pline cu pietre.

Asher Meshullam râse încetișor, mulțumit. Începea să înțeleagă cu cine avea de a face.

— Ciudați oameni macedonenii ăștia, zise. Ce or face oare cu atât de multe pietre?

— Cine poate ști? spuse Isac dând din cap. Câte bordeie atâtea obiceiuri.

Asher Meshullam râse amuzat, dar imediat după aceea deveni serios.

— Singura mea grijă e ca acest evreu să nu fie cu adevărat un șarlatan. Vezi, echilibrul cu venețienii este atât de instabil, mai ales în vremurile astea! Nu avem nevoie de frecușuri.

— Înțeleg. Însă eu am avut impresia că evreul ăsta, de fapt, nu există, ci e numai fantezia anumitor bețivani macedoneni. Cred că nu se va mai vorbi despre el, după ce galera va pleca.

— Tu cum ai ajuns aici?

— Însoțit de binecuvântarea lui *Ha-Shem,* lăudat fie în veci, și tocind o pereche bună de ghete, pe uscat, știind că nouă nu ne e permis să venim aici ancorând în lagună.

— Deci pe drum de uscat?

— Pe drum de uscat, repetă Isac, fără să coboare privirea și susținând iscodirea ochilor mici ai lui Asher Meshullam.

Urmă o tăcere lungă. Apoi, bancherul vorbi:

— Și asta voi spune despre tine comunității.

— O veți spune pentru că așa e.

— Am s-o spun, Isac, zise Asher Meshullam strângându-i mâna sub braț, fiindcă așa trebuie să fie.

Isac încuviință. Mesajul era clar. Asher Meshullam nu crezuse o iotă din ceea ce-i spusese.

— Atunci așa să fie. Amin.

— *Amen Sela,* răspunse bancherul, își luă mâna de pe brațul lui Isac și îi zâmbi. Ești fiul medicului ambasadorului venețian pe

lângă instanța bizantină și otomană din insula Negroponte. Asta este garanția ta aici.

Isac își plecă privirile, în semn de respect și umilință.

— Sfântul să vă binecuvânteze, Asher Meshullam, spuse.

— Învață să-mi spui Anselmo del Banco, ca toți ceilalți de aici, făcu bancherul. Nici tu nu te numești Isac di Negroponte. Dar venețienilor le plac măștile, ține minte.

— Nu voi uita.

— Ia-ți casă printre ai tăi, continuă bancherul. Astăzi cea mai mare parte dintre noi se află în cartierele Sant' Agostin, Santa Maria Mater Domini sau aici în San Paolo. Ascultă-mă pe mine, ia-ți casă printre ai tăi și, cum ești medic, ia-o mare. Așa vei fi un mare medic. Și nouă ne plac măștile.

— Mulțumesc... Anselmo.

— Acum arată-mi pietrele despre care-mi vorbeai în mesajul tău și voi vedea cât pot să-ți dau, zise Anselmo del Banco și făcu ochii mici suspinând, ca doborât de o povară. Din păcate, trebuie să-ți spun că sunt timpuri grele...

Isac își spuse că era un preț de plătit dacă se făceau afaceri cu un bancher. Puse pe masă cele două smaralde, cele două rubine și diamantul.

— Văzându-le acum aici n-ar părea, dar a fost foarte greu să aduc până aici aceste pietre, crede-mă.

— Și eu te cred, Isac di Negroponte. Anselmo del Banco se uită la el cu un zâmbet larg, aproape de copil. De ce crezi că se spune că noi, evreii, o luăm mereu în cur?

Și începu să râdă.

24.

— Anselmo del Banco zice că Serenissima se gândește să facă un cartier mare exclusiv pentru evreii din Veneția, spuse Isac numai ce ieși din casa bancherului, care estimase pietrele prețioase la mai puțin decât valorau în realitate, totuși la o sumă considerabilă.

— Și e bine? întrebă Giuditta.

— Nu, fetiță, zise Isac. Ideea e aia de un *chazer.*

— De un ce? se băgă Donnola.

— Un țarc, răspunse Isac. O îngrăditură.

— Ei, prostii, zise Donnola. Asta nu se va întâmpla niciodată.

Isac se uită la el ridicând o sprânceană.

— Îmi place că tu știi treburile republicii mai bine decât Anselmo del Banco, obișnuit să discute cu notabilitățile Serenissimei.

Donnola nu păru să-și dea seama de ironie și răspunse:

— Poziția privilegiată a cămătarului, doctore, demonstrează numai că anumiți oameni, împotriva oricărei logici, reușesc să se găsească mai sus decât creștini ca mine, în fața revendicărilor Serenissimei. În consecință rezultă că ceea ce afirmă republica nu corespunde întotdeauna realității, ci e doar fum să țină în frâu gloata. Și mai departe rezultă că asta cu înțărcuirea evreilor e o tâmpenie de toată frumusețea, vă spun eu.

— Dacă spui tu, nu pot decât să te cred, zise Isac. Îi voi transmite lui Anselmo del Banco că poate sta liniștit.

Donnola dădu din umeri.

— Credeți ce vreți, doctore. Eu v-am spus-o pe-a mea.

— Hai, acum nu te supăra, râse Isac și-i făcu Giudittei cu ochiul.

— Eu nu mă supăr, replică Donnola, dar vreți să știți ceva? Cămătarul ăla al dumneavoastră nu vă va da niciodată ascultare. Și știți de ce?

— De ce?

— Fiindcă, cu tot respectul, vouă, evreilor, vă place să vă plângeți de milă.

— Găsești? zise Isac, cu un strop de iritare.

— Da. Ca toți negustorii. Iar voi poate nu sunteți mai negustori decât alții, dar cu siguranță nu sunteți mai puțin.

Isac se gândi la Anselmo del Banco și la modul lui de a trata estimarea pietrelor. El însuși se gândise la același lucru. Însă a admite așa ceva în fața unui *goi* era cu totul altceva.

— Nu știu… zise.

Donnola râse și dădu din cap.

— Știți, știți…

— Îmi pare că tu ești cel care știe tot, Donnola.

— Hai, acum nu vă supărați, făcu Donnola, imitând intonația doctorului de acum câteva clipe înainte.

Giuditta izbucni în râs.

— Doctore, cu tot respectul, reluă Donnola, voi, evreii, sunteți convinși că sunteți ultima spiță la căruță…

— Și nu e așa? întrebă Isac. Răspunde sincer.

Donnola se uită la el. Pe neașteptate, afirmația lui avea o mai mare greutate decât cea pe care voise să i-o atribuie. Era doar așa, un fel de a zice, asta-i tot.

— Ei, de exemplu…

— Te ascult.

— Turcii sunt mai rău, zise Donnola, bucuros că găsise o cale de scăpare.

— Dar ce legătură are? Sunteți în război cu turcii dintotdeauna!

— Tocmai. Și îi considerăm mai rău decât evreii.

— Donnola, la Veneția practic nu există turci!

— Tocmai. În schimb, evrei, da. De aia ultima spiță la căruță sunt turcii, și nu evreii, încheie mulțumit Donnola.

Isac dădu din cap.

— Ah… cu tine n-o scoți la capăt.

Giuditta surâdea amuzată.

— Îl iei peste picior pe tatăl tău? o întrebă Isac.

— Nu mi-aș permite vreodată, răspunse Giuditta, tot surâzând.

— Dar ce crezi despre discuția noastră? se băgă Donnola.

Giuditta se uită la tatăl ei și se lipi de el.

— Cred că doctorul Isac di Negroponte și-a găsit nașul.

— Să căutăm o casă, că e mai bine, zise Isac, îmbrățișând-o vesel pe fiica lui.

— Nu, doctore, mai întâi trebuie să mergem să vorbim cu căpitanul Lanzafame, v-am spus de dimineață, zise Donnola. Mi-a dat întâlnire la prânz la cartierul lui general. Are nevoie de serviciile domniei voastre.

— Și unde ar fi cartierul ăsta general? întrebă Isac.

— Aici după Rialto, în spate, doctore.

— Pare că totul se învârte în jurul acestui Rialto.

— Fiindcă Rialto e inima orașului.

— Credeam că e San Marco.

— San Marco e pentru politicieni, intriganți și vizitatori.

— Ei, atunci hai să mergem la cartierul ăsta general, zise Isac. Dar nu cred să fi văzut cazărmi.

— Cine a vorbit de cazărmi? râse Donnola. Pe timp de pace cartierul general al căpitanului e Hanul Spadelor.

Ajunseră pe strada din spatele Spadelor, după Pescheria Grande în calea Scimia, unde era un han ținut de maicile de la San Lorenzo, explică dezgustat Donnola.

— Un han curat! exclamă scandalizat.

Din contră, Hanul Spadelor nu părea să fie gestionat de oameni ai bisericii, își dădu imediat seama Isac, observând un bețiv căzut la pământ și o târfă care-i scotocea liniștită prin buzunare în fața intrării.

— Poate ar fi mai bine dacă fiica dumneavoastră ar aștepta afară, doctore, zise Donnola.

— Nici să nu te gândești, zise Isac, hotărât. Fata mea merge unde merg eu. Ce-i în capul tău? Uită-te în jur…

— Da, dar înăuntru…

— Nici nu stăm de vorbă. Discuție încheiată, zise Isac, pe un ton categoric. Nu vreau s-o las aici afară.

Donnola dădu din umeri, deschise ușa hanului și intră. Isac îl urmă, iar Giuditta merse în spatele tatălui ei.

Cum intrară îi izbi un miros grețos, mai rău decât cel din fundătură. Era un iz pestilențial compus din miros de transpirație, curmale stricate, banane storcite pe jos și mucegăite de umezeală și sărătură, pește putrezit și pe urmă catran, lemn și o latrină necurățată de săptămâni întregi. Peste toate plutea mirosul stătut al vinului acrit. Localul era foarte mare, dar întunecos, deși era în plină zi. La ferestre erau agățate draperii groase, negre și lămpile cu ulei aveau o flacără atât de mică încât cu greu se distingeau trăsăturile oamenilor. Într-un colț Giuditta văzu un bețivan care se pișa pe zid, fără ca cineva să-i fi spus ceva. Uneori, pe când înainta urmându-și tatăl, văzu un sân, o fustă care se ridica pe un cur alb. Aerul clocotea de fraze obscene, de râsete vulgare, suspine, blesteme. „Părea anticamera infernului”, se gândi stânjenită Giuditta. Se opri când văzu o mână de femeie care se strecura sub haina tatălui ei și îi pipăia membrul prin stofa pantalonilor.

— O ai mare de tot, iubitule, zise un glas răgușit, ca și cum ar fi recitat un refren. Apoi, din întuneric se ivi chipul unei femei cu fața sulemenită cu ceruză și cu obrajii și buzele purpurii. Ți-o iau la muie pentru un sfert de vin roșu și un ban de șase de cupru. Un sărut ca al meu n-ai încercat niciodată.

Femeia își apropie o lampă de buze. Surâse și-și dezvălui o gură fără dinți, cu gingiile înroșite. Giuditta sări îndărăt și țipă. Femeia fu suptă de întuneric și se auzi numai râsul ei răgușit, urmat de cel al unui bețiv.

— Fata mea nu poate rămâne aici. Unde naiba ne-ai adus? zise Isac adresându-se lui Donnola.

— Vă spusesem, doctore, răspunse Donnola.

— Atunci trebuia s-o spui mai bine! izbucni Isac. Iar tu așteaptă-mă afară, îi spuse Giudittei ducând-o repede până la intrarea hanului. Întârzii numai o clipă. Nu te îndepărta și nu vorbi cu nimeni. Se uită la Giuditta. Era palidă. Donnola e un cretin și tu o pacoste, băigui.

Se arătă în ușă.

— Căpitane Lanzafame! zbieră.

O clipă în tavernă se lăsă liniștea. O clipă. Pe urmă totul începu să zumzăie ca mai înainte. Însă din întuneric apăru o siluetă impunătoare.

— A, tu ești, spuse Lanzafame cu glas împleticit de vin.

Avea cămașa afară din pantaloni, descheiată pe piept. Lumina care venea de afară dădea la iveală cicatrice vinete.

În spatele lor se materializă Donnola.

— Ați trimis să ne cheme, căpitane, zise.

Căpitanul încuviință.

— Să mergem afară.

Când fură în aer liber, Isac se uită la Lanzafame. Avea o figură îndurerată.

— Să nu încerci să mă judeci, evreule, zise aspru căpitanul, arătând cu degetul spre el.

Isac privi taverna și dădu din umeri. Văzuse zeci de locuri ca acesta. Își petrecuse ore și ore din viață în asemenea locuri. Și văzuse sute de oameni care-și înecau gândurile în vin, cum făcea căpitanul Lanzafame. La rândul lui fusese acel tip de om.

— Nu mă interesează ce faceți.

Lanzafame suspină. Apoi cu glas grav spuse:

— În schimb, eu vreau să-ți spun. Și vreau să i-o spun frumoasei tale fete. Fac ceea ce fac fiindcă cine a fost în război și-a pierdut sufletul, l-a vândut diavolului, e răscolit de remușcări și trebuie să se murdărească până la sfârșitul zilelor lui ca să ispășească păcatele pe care le-a făcut.

Lanzafame se uită la Isac. Apoi la Giuditta. Și în cele din urmă izbucni în râs.

— Vrei să mă auzi că spun genul ăsta de tâmpenii, jidanule?

— Încetează să-mi mai spui jidan, zise Isac.

Căpitanul Lanzafame încuviință dând ușor din cap, fără să vorbească.

— Am nevoie de cunoștințele tale, spuse pe urmă. Cineva... se simte foarte rău. Îi puse o mână pe umăr și-i vorbi la ureche. Avea o respirație care mirosea a vin cu mirodenii. Mâna de pe umăr strânse agresiv. Dacă o omori, eu te omor pe tine... doctore. Îl privi. Avea ochii încețoșați de prea mult vin. Și nu poți refuza. Asta e cealaltă condiție, mai zise căpitanul și izbucni iar în râs. Apoi, cu pași nesiguri de bețiv, plecă fără să întoarcă privirile. Să mergem! urlă.

Ajunși în Ruga dei Speziali, intrară pe o poartă șubrezită și urcară patru etaje pe niște scări înguste și întunecate. Casa lui Lanzafame era o mansardă, murdară și dezordonată. Veni să deschidă o servitoare, bătrână și grasă, care se mișca greu. Avea aspectul unei servitoare de biserică și părea mai murdară decât casa. Podeaua de lemn negeluit era acoperită cu un deget de praf și noroi uscat. Înăuntru era un miros neplăcut de umori corporale și mâncare stricată.

— E mută, zise căpitanul arătând spre bătrână.

Servitoarea se uită la Isac și-și duse un deget la ureche.

— Nu ne interesează nici cât negru sub unghie dacă auzi, zise Lanzafame. Oricum nu intenționăm să vorbim cu tine. Mergi, grăsano. Căpitanul se întoarse spre Donnola și spre Giuditta. Voi așteptați aici.

Bătrâna îi însoți pe căpitan și pe Isac într-o cameră din fundul unui culoar scurt. Aici mirosul era și mai puternic. Pe pat era întinsă o femeie de vreo treizeci de ani. Avea un aer suferind. Transpira și era palidă. Avea o mână afară din pătură. Pe dosul mâinii se lățea o plagă, deschisă aproape până la os. Mai sus pe brat, un alt abces sângerând, dar mai puțin adânc.

— E soția domniei voastre? întrebă Isac.

— Cine? Aia? Lanzafame râse grosolan. Aproape cu dispreț. Pe urmă însă, cu ochii plini de durere, ca și cum nu ar mai fi fost beat, în șoaptă, zise: Salveaz-o! Te rog!

25.

Șimon se hotărâse să nu călărească pe drum, ca să evite străjerii, având în vedere că era îmbrăcat ca un căpitan din armata Sanctității Sale. Însă vegetația era mai deasă decât își imaginase, așa că ajunse la han când era noapte.

Se hotărî să aștepte ziua următoare. Se opri pe o stâncă, lângă râu. Aprinse un foc. Nu avea nimic de mâncare, dar nu se simțea slăbit. Bău și-i dădu și calului să bea. Apoi se așeză să aștepte răsăritul.

Se gândi din nou la ce i se întâmplase la han. Se gândi iar la fată, la dezarmanta ușurință cu care-l prinsese în laț. Așa cum altă dată și Mercurio îl prinsese în laț, cu tot atâta ușurință. Șimon se gândi că putea fi încărcat de ură și de mânie cât voia, putea să se fi transformat într-un bărbat cu totul diferit, putea să se fi dezbărat pentru totdeauna de teama care-l paralizase dintotdeauna, dar nu avea nici cea mai mică experiență de viață. Mercurio și fata aceea erau suflete care luptaseră cu unghiile și cu dinții încă de când erau mici. De la început fuseseră conștienți că trebuie să se transforme în animale crude dacă voiau să supraviețuiască. În schimb, el crezuse că singura dificultate care-i fusese rezervată era doar faptul că se născuse evreu. Moștenise profesia și contactele comerciale de la tatăl lui, care era ca și el negustor. Iar tatăl lui moștenise la rândul lui de la tatăl său clienții și profesia. Niciunul dintre ei nu îndurase sărăcia. Și fiecare dintre ei, instinctiv, era un bărbat temător. Condus de teamă. Teama de a pierde ce avea, teama de a fi evreu într-o lume creștină, teama de a nu respecta regulile comunității religioase și ale societății în care trăiau. Teama de a avea o femeie, în afara propriei soții, aleasă aproape întotdeauna de părinți. Teama de a simți pasiune, furie, dar și bucurie. Erau dăți în care își spusese că îi era teamă de teamă. Însă acum, uitându-se mai bine, se gândea că toată viața îi fusese teamă de a nu avea teamă. Teama era o tovarășă fidelă, consolatoare, care conducea viața pe calea potrivită. Teama nu permitea schimbări, idei diferite de cele oficiale. Teama garanta nemișcare.

Șimon zâmbi, în timp ce lumina zorilor se cernea printre fagi. Acum însă nu mai voia să stea nemișcat. Destinul lui se

schimbase. Și poate îi datora asta și lui Mercurio, care îl distrusese, jefuindu-l. Care îl silise să-și înfrunte felul de a fi, înăbușit atâția ani de zile. În fond, datorită lui Mercurio încălcase legea, procurându-și o armă, înfigând-o în trupul unui dușman, urlându-și propria ură, propria furie, propria răzvrătire. Oamenilor și lui Dumnezeu. În fond, era meritul acelui delincvent care chiar cu arma lui îi răpise vocea dacă acum Șimon avea o voce și mai puternică, care gâlgâia din inimă, din măruntaie, din ființa lui de carne și sânge.

Da, era meritul lui Mercurio. Și avea să-i mulțumească după merit.

Acum însă trebuia să-i mulțumească fetei care-l făcuse să se simtă atât de prost, dându-i o lecție. Fiindcă acum Șimon, după ani și ani de zile de letargie, știa ce înseamnă să fii viu. Constatase ce se putea simți cu adevărat pentru o femeie. Simțise cum carnea pe care o avea între picioare se umple de sânge și de pasiune. Simțise până și voluptatea de a nu da ascultare temerilor tale. De a risca. Da, să riște era miezul noii voluptăți a lui Șimon. Iar faptele demonstraseră că omul care riscă e ajutat de Dumnezei. Poate nu de Dumnezeul evreilor. Poate Dumnezeul acela ar fi vrut să-i spună că greșește. Însă Șimon închisese și acea ușă. Era surd la Dumnezeul moșilor lui. Și, în schimb, noii Dumnezei, păgâni, sângeroși, animalici, îl apăraseră. Îi dăduseră un dar extraordinar. Era condamnat să fie închis pentru o nedreptate. Dar fusese eliberat de evenimente care aparent nu-l priveau. Și apoi grațiat pentru a doua oară. Se recunoscuse în acel borfaș care-i salvase viața. În clipa aceea nu simțise teamă de moarte. Poate mânie, fiindcă avea o treabă de dus la bun sfârșit. Dar nu teamă. Depășise o limită, trecuse un prag, își spuse, de unde nu mai era cale de întoarcere.

Se ridică și-și spălă fața. Se gândi să-și spele și spada. Însă tăișul acela înnegrit de sângele de-acum uscat îi dădea o senzație de putere. Încălecă și dădu pinteni calului.

Ajuns la han, legă calul de un par și se așeză să-și facă socotelile. La han, în afară de General și de fată, erau cele două bătrâne și cei trei băieți. Însă pe el îl interesa numai fata.

După puțină vreme văzu că doi băieți se urcau într-o cotigă trasă de un catâr și se îndepărtau. Imediat după aceea, al treilea

se îndrepta cu o roabă spre pădure. Era momentul să acționeze, își spuse Șimon.

Generalul se așezase în fața hanului, sub un umbrar, și pusese să i se aducă o carafă cu vin. Bău și-și șterse barba albă. Apoi scoase din chimir o pipă scurtă și o umplu.

În timp ce se pregătea s-o aprindă, Șimon fu în spatele lui. Îl apucă de șuvița de păr care-i cădea pe frunte, îi ridică țeasta și-și sprijini tăișul spadei de gâtul aspru. Apoi trase înapoi spada, cu o mișcare rapidă. Tăișul pătrunse în carnea bătrână a Generalului.

Una din cele două bătrâne, care ieșise cu prânzul pentru General, țipă și lăsă să-i cadă din mâini farfuria și tacâmurile. Apoi, aproape surprinzându-l pe Șimon, se aplecă, luă de jos cuțitul și încercă să-l înjunghie. Șimon o lovi în cap cu mânerul spadei. Bătrâna gemu și se lăsă la pământ. Șimon nu se sinchisi de ea și intră în han. Cealaltă bătrână, văzându-l, îngenunche, își făcu semnul crucii și începu să se roage. Șimon nici nu se uită la ea. O căuta pe fată. Apoi, trecând prin fața unei ferestre, o văzu că fugea.

Ieși în goană din han și luă arbaleta, pe care o încărcase. Nu folosise niciodată o arbaletă. Respiră adânc, puse genunchiul în pământ și ochi. Fata traversase aproape toată curtea și se apropia de șopron. Dacă ar fi ajuns acolo, ar fi ieșit din raza de ochire. Șimon puse arătătorul pe trăgaci și apăsă.

Săgeata țâșni cu violență, făcând aerul să vibreze.

O clipă mai târziu fusta fetei flutura. Fata urlă, dar nu se opri din alergat. Săgeata o atinsese și se înfipsese în peretele șurei.

Când Șimon văzu că fata se strecoară în pădure, aruncă arbaleta și alergă până la cal. În scurt timp o ajunse din urmă. O lovi cu piciorul. Fata căzu la pământ și nu se ridică. Gâfâia. Era ciufulită, cu ochii plini de spaimă.

— Vrei banii? Sunt în camera Generalului, zise înspăimântată. Nu voiam… nu voiam… m-a silit…

Șimon îi făcu semn să se ridice, apoi o apucă de păr și se întoarse, la pas. Fata îl urma gemând și-și ținea propriile mâini agățate de a lui Șimon, pentru a reduce dureroasa încordare a părului.

Trecură prin fața cadavrului Generalului. Fata țipă și izbucni în plâns.

— Nu… nu… te rog…

Șimon coborî de pe cal. O privi. Îi trase o palmă violentă. Avea să o omoare, se gândi, dar numai după ce avea s-o facă să sufere. Nu avea să moară repede ca Generalul. Trebuia să sufere. Cum avea să sufere Mercurio. Fiindcă ei îl umiliseră.

O împinse în camera din spate, unde fusese drogat.

— Vrei să faci dragoste? se jelui fata. Vrei să faci dragoste?

Șimon deschise ușa cu un șut. În mână avea spada din care picura sânge. Cu violență o împinse pe fată înăuntru, apoi închise ușa în urma lui.

Fata îngenunche în fața lui cu mâinile împreunate.

— Nu mă omorî, nu mă omorî, te rog... Apoi, cu un gest neașteptat, își descheie rochia smulgând nasturii și dezvăluind un sân generos. Vrei să faci dragoste? se apropie de el, tot în genunchi, și-i frecă sânul de picioare. Vrei să faci dragoste? repetă. Ia-mă... ia-mă... Se retrase până la patul unde cu o seară înainte Șimon leșinase și se întinse mângâindu-și pieptul cu mâinile. Privește-mă. Îți plac? Sunt frumoasă? Vrei să faci dragoste?

Șimon se gândi că ar fi trebuit să o omoare în pădure. Se simțea slab. Slab ca atunci când ea îl sedusese. O privea și se gândea la dimineața trecută, în timp ce îl încărcau în chervanul penitenciar, când o văzuse veștejită. Imaginea aceea îi reveni în minte și îl tulbură. Fiindcă nu mai era fata pe care nu și-ar fi putut-o permite niciodată. În dimineața aceea el văzuse o femeie pe care ar fi putut s-o aibă. Asta simțise în adâncul lui. Iar acum, când o vedea atât de învinsă, în puterea lui, se simți și mai slab. Fiindcă acum, chiar înainte de a admite în sinea lui, știa că o dorește cu toată ființa lui.

Aruncă pe jos spada și făcu un pas spre fată.

Ea își ridică fusta.

— Da, vino... da... murmură, desfăcând picioarele și dând la iveală un smoc de păr blond. Vino... te doresc... uite cum te doresc... continuă fata și-și duse o mână la gură, își linse degetele apoi le coborî între picioare.

Șimon simți cum îi curge sângele prin corp, ca o maree. I se urca la cap, apoi cobora la vintre. Și inima bătea din ce în ce mai tare. Și începea să gâfâie. Se apropie și mai mult.

Fata întinse o mână și îi descheie pantalonii, cu îndemânare. Repede, abilă. „Era obișnuită s-o facă”, gândi Șimon. Și iar se simți slab. Și singur. Mâna fetei îi luă penisul. Începu să-l miște

cu ardoare, încercând să-l facă să crească. Însă Șimon era pietrificat de senzația pe care o simțea.

„N-ai avut niciodată o femeie, își spunea. Soția ta nu era o femeie și tu n-ai fost niciodată un bărbat. Un bărbat adevărat.” Își simți până la capăt slăbiciunea. Dădea să se îndepărteze, decis să apuce spada, când fata, ca și cum ar fi intuit, îl apucă de șolduri și-l trase spre ea.

Șimon se trezi întins pe pat. Fata îi lăsă pantalonii în jos, își ridică fusta pe coapse și îl încălecă. Îi luă o mână și i-o strânse pe un sân. Apoi începu să se miște în sus și în jos, frecându-se de penisul moale al lui Șimon.

— Oh, da… așa… simți cum te doresc? gâfâia. Așa îmi faci plăcere… așa…

Însă penisul lui Șimon nu dădea semne să fi vrut să se umfle și să crească. Iar Șimon se gândi că, cu nevasta lui, care nu era o femeie, nu dăduse greș niciodată. Iar acum nu reușea să facă dragoste cu frumusețea asta de fată. Era absurd. Simțea cum crește teama în sufletul lui. Și singurătatea pe care nu o admisese niciodată. Se simțea un nimeni.

Fata, tot gemând, se desprinse de trupul lui și-i coborî cu gura între picioare. Șimon simți căldura. Mișcarea. Nu crezuse că ar putea-o face. Câte unii vorbeau despre asta. Dar el nu încercase niciodată. Era minunat, reușea să-și închipuie, și totuși nu se întâmpla nimic. Închise ochii, își duse o mână la frunte.

Cum de putea să se simtă atât de slab, atât de insignifiant?

Și în clipa aceea sesiză o mișcare nepotrivită. Ceva ce îl alarmă. Deschise brusc ochii.

Fata punea mâna pe spadă. Nu era însă pregătită să dea lovitura. Șimon o lovi cu un genunchi și sări în picioare, dezarmând-o. Îi luă spada și o ridică în aer.

Fata știa că era în ceasul morții. Își ratase ocazia.

Șimon avea spada deasupra capului și se uita în jos, la fata care, instinctiv, se apăra cu mâinile. Atunci se văzu. Își văzu propriul penis, molâu, ud de saliva fetei. Se imagină, cu spada aia în aer și cu pantalonii în vine. Și simți suferință. Pentru el. De ce ar fi ucis-o pe fată cu penisul ăla fleșcăit afară? De ce sperase, și-și mărturisise doar acum, să facă dragoste cu ea, încă de prima oară și chiar după ce îl trădase, jefuise, batjocorise? Chiar și când îi spusese Generalului că-i era scârbă, el o dorise. Întotdeauna ea fusese mai puternică. Și ar fi fost și

dacă i-ar fi tăiat capul. Din cauza acelui penis fleșcăit, îi fusese frică de o femeie pe care nu și-o putea permite.

Șimon duse o mână la penis, rușinându-se. Apoi lăsă arma-n jos.

Fata se uită la el fără să înțeleagă.

Șimon își ridică pantalonii, sfâșie cearșaful, făcu niște fâșii și legă mâinile și picioarele fetei.

Nu, nu avea să o omoare. Nu avea curaj.

Ieși fără să se uite la ea, se duse în han, urcă în camera Generalului, o răscoli până-și găsi cizmele, mantaua și monedele de aur. Erau cele cinci ale lui și alte cinci de aur și vreo douăzeci de argint. Și bijuterii de damă și de bărbat. Se uită în dulapuri, luă haine care i-ar fi putut fi de folos și le încărcă în cabrioleta cu căluțul arab al lui Scavamorto, pe care-l găsi în șopron.

Se întoarse la han. Bătrânele dispăruseră. Se duse în bucătărie și luă cât putu de multe alimente. Apoi luă hârtie și o pană de scris. Și numai îi clipa aceea realiză că ar fi vrut să-i scrie ceva fetei.

Îi veniră lacrimi în ochi. „Ești atât de slab”, gândi.

Ieși, disperat, simțindu-se singur cum nu-și dăduse niciodată seama că e, se urcă pe capră și biciui calul, care o luă la trap nervos.

Când trecu prin locul unde fusese atacat chervanul penitenciar aproape asfințea.

În spațiul mic, înconjurat de fagi seculari, mișunau neliniștiți și hoțește doi lupi mari. Auzind cabrioleta, se adăpostiră în pădure. Șimon plângea încă fără suspine. Căluțul sforăia, continua să bată pământul cu copitele și să necheze. Șimon aprinse felinarul cabrioletei. De jur împrejur, în pădure, licăriră vreo zece ochi roșii. Cei doi lupi pe care-i văzuse erau doar cei mai curajoși, se gândi Șimon. Ceilalți erau ascunși în întuneric. Ciuli urechile. Lupii mârâiau, amețiți de mirosul sângelui.

Șimon deschise gura și urlă înspăimântătorul lui șuierat. Apoi plesni biciul în aer.

În pădure, lupii mârâiră amenințător.

Șimon părăsi luminișul întrebându-se dacă ar fi avut puterea să continue, să ducă la bun sfârșit căutarea și răzbunarea lui, să-l ucidă pe Mercurio.

Fata îi demonstrase cât e de slab.

Sunetele sălbatice ale lupilor care își disputau carnea de om răsunară printre fagi și se ridicară spre lună.

Însă Șimon nu îi auzi. În urechi avea doar râsul fetei. Fiindcă era convins că în clipa aceea râdea de el.

26.

Cu pași nesiguri, susținută de o fată frumoasă, bătrâna intră în giuvaiergeria din Campo San Bartolomeo. Se opri la doi pași de tejghea, sprijinindu-se în baston, cu o expresie suferindă. Strânse din dinți, închise ochii pe jumătate, se învineți la față.

— Vă e rău, doamnă? întrebă giuvaiergiul.

Bătrâna scrâșnea din dinți, dădea din cap.

— Vă e rău? repetă îngrijorat giuvaiergiul.

Și pe urmă, brusc, bătrâna slobozi o bășină asurzitoare.

Giuvaiergiul roși. Se uită la fata frumoasă care o însoțea pe bătrână. Fata zâmbi.

— Ah, ce eliberare! suspină bătrâna. Trăsăturile feței, ascunse de o pălărie care-i cobora pe frunte și de un fard gros pe bază de ceruză, se destinseră. Se sprijini de tejghea și vorbi, arătându-și dinții negri, putrezi:

— Arată-mi un inel deosebit, grăbește-te.

Giuvaiergiul rămase ca la dentist. Firește, bătrâna nu părea ponosită. Ba, din contră, din câte se zărea sub văl, avea o serie de coliere pline de pietre uriașe care trebuie să fi valorat o avere, însă nu o văzuse niciodată până atunci. Giuvaiergiul își aruncă ochii spre fata frumoasă care o însoțea. Fata îi zâmbi din nou, aproape nerușinat.

— Târfă! zbieră bătrâna, care tocmai în clipa aia întorsese capul și o surprinsese că zâmbește. Ridică bastonul și, fără milă, îl lăsă să cadă pe spatele fetei, care se răsucise imediat. Târfă, nu altceva!

— Doamnă… permiteți… interveni timid giuvaiergiul.

Bătrâna se uită la el cu o față amenințătoare și cu bastonul ridicat.

Giuvaiergiul, instinctiv, făcu un pas îndărăt.

Bătrâna se răsuci din nou spre fată.

— Târfă, repetă cu un șuierat răutăcios. Apoi i se adresă din nou giuvaiergiului: Nu e o servitoare, e o curvă, dragul meu. Și

te prinde și pe tine în mreje, pun pariu. Fii atent! Nu e una care știe să țină fusta-n jos și picioarele strânse.

Giuvaiergiul înghiți în sec, stânjenit.

— Haide, inelul ăsta? bombăni bătrâna. Trebuie să mă duc la un alt giuvaiergiu? N-oi fi singurul de la Veneția, îmi pare.

— Mi se pare că nu vă cunosc, doamnă, zise timid giuvaiergiul. Îmi puteți spune cine vă trimite în umila mea prăvălie?

Privirea continua să o săgeteze pe servitoare, care, prefăcându-se că îi e cald, își descheiase un nasture de la bluză.

Bătrâna nu dădea semne că ar fi observat. Întinse spre giuvaiergiu bastonul pe care îl folosea ca pe o armă.

— Dacă e o prăvălie umilă, umile vor fi și giuvaierele așa că nu sunt de mine, zise cu glasul ei răgușit și neplăcut. Mergi, târfo, porunci servitoarei întorcându-și capul spre ea. Ne-au sfătuit rău.

— Așteptați, doamnă… o opri bijutierul, poate mai mult pentru strâmbătura bosumflată a servitoarei. Spuneți-mi cu ce vă pot servi și voi încerca să vă mulțumesc. Cred că înțeleg că nu sunteți de prin partea locului și… Giuvaiergiul se întrerupse. Deveni bănuitor. Atunci, cum ați reușit să ajungeți în lagună? Străinii nu pot…

Bătrâna dădu cu bastonul în tejghea.

— Mi s-a cam luat. Eu sunt Cornelia Della Rovere, descendentă din neam de papi și nu sunt o străină în niciun loc din lume datorită numelui meu și a neamului meu, mizerabile! Vrei să-mi arăți unul din inelele tale, da sau nu?

Servitoarea, fără să conteneasc a zâmbi giuvaiergiului, încuviință, ca și cum i-ar fi confirmat povestea.

— Vă cer iertare, nobilă doamnă…

— Inelul!

— Imediat.

Giuvaiergiul se uită la servitoare și deschise o cutie mare de fier, blindată, din care scoase o casetă cu inele.

Bătrâna nu le aruncă nici măcar o privire.

— Am zis inele. Astea-s lucruri care merg pentru târfa asta, și-i trase degeaba una cu bastonul servitoarei care se văicări și-l fixă pe giuvaiergiu cu o privire îndureratâ.

Giuvaiergiul își mușcă buza. Puse la loc caseta și se apropie de un seif încuiat cu trei lacăte diferite. Le descuie, unul câte

unul, apoi scoase din el un sertar cu altfel de bijuterii, fără îndoială mai prețioase. Le puse dinaintea bătrânei.

Bătrâna închise ochii.

— Nici astea nu-s bune? întrebă giuvaiergiul.

Bătrâna-și scrâșni dinții, se învineți și slobozi încă o bășină.

— Blestemată bătrânețe, bolborosi.

Apoi se uită la inele. Luă unul cu un diamant încastrat. Strâmbă din nas. Îl aruncă la întâmplare în sertar.

Giuvaiergiul îl puse cu grijă la locul lui. Apoi se uită la servitoarea care își descheiase un alt nasture la bluză.

Bătrâna luă un alt inel, cu un smarald mare cât un scarabeu, îl aruncă și pe ăsta la întâmplare în sertar.

— Dă-mi ochelarii, târfă, îi zise brutal servitoarei.

Servitoarea, dându-i ochelarii, se aplecă pe tejghea și giuvaiergiul aruncă o privire la sfârcurile mici, roz.

Bătrâna își puse ochelarii pe nas și pe urmă, cu mâini tremurânde, luă tot sertarul și se întoarse spre vitrină.

— Nu-i lumină în prăvălia asta, bombăni și făcu un pas, dar fără baston. Și, înainte să o poată sprijini servitoarea, ezită și aproape se împiedică. Sertarul îi scăpă din mână, iar bijuteriile se rostogoliră pe podea.

Cu un geamăt, giuvaiergiul se aruncă la pământ, adunându-le. Servitoarea se aplecase cu el, ajutându-l, și-i dădea inelele pe care le strângea de jos, de fiecare dată îi mângâia mâna, uitându-se în ochii lui, atât de aproape încât giuvaiergiul îi simțea respirația caldă.

Bătrânei nici nu-i trecu prin cap să ceară scuze pentru cele întâmplate. Scotoci în geanta în formă de sac pe care o avea cu ea și scoase de acolo un săculeț de mătase. Îl desfăcu cu mâini tremurătoare, în timp ce giuvaiergiul termina de adunat bijuteriile și se întorcea la tejghea, după ce mai verifică o dată că nu lipsește nimic și după ce o mângâiase fugitiv pe servitoare.

— Atunci, să vedem… ceru bătrâna, distrat, cât costă smărăldușul ăla?

Giuvaiergiul se pregătea să răspundă, când un alt tremurat de mâini o făcu pe bătrână să răstoarne săculețul. Monedele se rostogoliră pe jos cum se întâmplase mai înainte cu inelele. Giuvaiergiul și servitoarea se puseră iar în genunchi să adune monedele și giuvaiergiul, în timp ce mângâia din nou mâna

servitoarei, văzu că erau de aur sunător. Când se ridică, dădu monedele bătrânei care le numără și le puse iar în săculeț.

— Lipsește una, zise bătrâna.

— Cum? făcu giuvaiergiul.

— Ei, acum ai asurzit?

— Nobilă doamnă…

— Câți bani aveam când am ieșit, târfo? își întrebă bătrâna servitoarea.

Servitoarea se uită la giuvaiergiu.

— Nu-mi amintesc prea bine…

Giuvaiergiul era încordat.

— Doar nu credeți…

— Târfă scârboasă! Nu-ți amintești? urlă bătrâna și izbi cu furie bastonul de tejghea, lovind într-un colț sertarul cu inele. Sertarul sări în sus și inelele la fel, împrăștiindu-se câteva pe tejghea și câteva pe jos.

Giuvaiergiul iar se repezi să le adune, dar bătrâna îl lovi cu bastonul peste mână.

— Am să chem străjerii, hoțule!

— Nobilă doamnă…

— Nobilă pe dracu’! Nu cu mine faci asta! Și iar dădu cu bastonul cu furie, aplecându-se peste tejghea. Străjeri! urlă și se îndreptă cu pași nesiguri spre ieșire.

În timp ce o sprijinea, servitoarea se uita la giuvaiergiu cu ochi triști și melancolici, ca și cum ar fi părăsit un amant.

Imediat ce se văzură afară din prăvălie, dincolo de vitrină, bătrâna se eliberă de brațul servitoarei, își ridică fusta-n sus și o luă la goană. Iar servitoarea se luă râzând după ea.

— Mare nătărău! strigă Mercurio scoțându-și pălăria care-i ascundea jumătate de față.

— Mare curvar! urlă Benedetta.

Un moment prea târziu giuvaiergiul își dăduse seama că-i lipsea inelul cu diamant. Alergă afară. Se uită în dreapta și în stânga prin mulțime.

— Ați văzut o bătrână și o servitoare? îi întrebă disperat pe toți.

Însă nimeni nu-i răspunse. Alergă spre Salizada del Fontego dei Tedeschi. Era prea multă lume. Imposibil să le găsești pe bătrână și pe servitoare. Și nu putea lăsa prăvălia nesupravegheată. Se întoarse. Se uită încă o dată de jur

împrejur. Făcu un pas înapoi. Simți ceva sub picior. În timp ce călca văzu că era o băşică de porc, umflată cu aer.

Aerul ieşi cu violență, producând o vibrație tunătoare.

— Ce băşină, frate! exclamă un trecător.

27.

— Boală napolitană…

— Ei na! Ba e portugheză.

— Prostii! Franțujii lui Carol al VIII-lea au adus-o la Napoli cu târfele lor. Așa că trebuie spus că e boală franțuzească, fără altă discuție.

— Iertați, distinși colegi, de fapt e boală spaniolă, fiindcă se știe că marinarii lui Cristofor Col…

— Gata, neam de idioți! urlă căpitanul Lanzafame. Nu mă interesează cum se numește!

Spițerul, patronul farmaciei Testa d' Oro, tăcu, întinzând gâtul, ofensat și mirat. Colțurile gurii coborâră. Ochelarii îi căzură de pe vârful nasului. Tânărul lui asistent se aplecă imediat să-i ridice. Cei doi medici care animaseră discuția cu farmacistul ridicară concomitent sprânceana, ca doi frați siamezi.

Căpitanul Lanzafame, nepieptănat și cu barba lungă, îl împinse înainte pe Isac.

— Dați doctorului Negroponte ce vă cere, zise. Și fără prea multe fasoane.

— Spuneți, zise atunci farmacistul către Isac, uitându-se la el de sus în jos.

Se întoarse spre ceilalți doi medici cu un zâmbet oblu întipărit pe buzele decolorate.

— Nu știe despre ce boală vorbește, dar cunoaște tratamentul. Bine, să învățăm atunci.

— E o femeie care nu se simte bine. Ce găsiți amuzant în asta? zise Isac. Vreți să mă ajutați sau nu?

Căpitanul Lanzafame își înfipse cuțitul în tejgheaua spițerului.

— Te vor ajuta, sunt sigur.

Toți cei patru oameni de știință făcură un pas înapoi.

— Nu-i nevoie, căpitane, zise Isac, scoțând cuțitul din lemnul tejghelei și întinzându-i-l lui Lanzafame. Mă vor ajuta fiindcă sunt oameni de știință și au făcut un jurământ. E adevărat?

Farmacistul clătină din cap încetișor, de parcă i-ar fi fost prost lipit de gât. Cei doi doctori își strecurară degetele mari în corset, la nivelul subsuorilor, ca un duet de balerine armonizate. Comedia lor dictată de orgoliu prevedea să nu se lase păgubași imediat. Însă tânărul asistent, mai puțin expert în arta negării, zise:

— Sigur, domnule! cu un entuziasm tâmpit pe care ceilalți trei îl judecară reprobabil.

Cum de-acum scenariul era stricat, încuviințară și ei luându-se după asistent.

— Dincolo de nume... nu am văzut vreodată această boală, zise Isac. Pare puțin ciumă, puțin năpârlire, puțin râie...

— De fapt, n-o cunoașteți pentru că e o boală nouă, zise unul din cei doi medici, cu glas solemn.

— Din anumite puncte de vedere aveți dreptate, colega, zise celălalt, fiindcă, deși e diferită de bolile pe care le-ați amintit, esența bolii se află totuși în categoria *ignis persicus,* descrisă de Galen.

— Atunci, care sunt cauzele? întrebă Isac.

— Cauzele importante trebuie căutate în conjuncția astrală a planetelor Jupiter și Marte din noiembrie 1494 și, de asemenea, în cea a planetelor Saturn și Marte din luna ianuarie 1496, spuse unul din cei doi doctori, pe când celălalt încuviința închizând pleoapele.

Isac își reținu un gest de iritare.

— Și cauzele... neimportante? întrebă cu dinții strânși.

— Își au originea în descoperirea Americilor, se știe, interveni farmacistul, făcând o mică plecăciune spre cei doi doctori. Băștinașii acelor locuri s-au împreunat cu maimuțele... cu care, de altfel, se spune că seamănă formidabil, ei înșiși fiind de curând coborâți din copac. Și au luat boala de la acele animale, mai ales femeile, care prin intermediul dezgustătoarelor practici sexuale au transmis-o mai apoi marinarilor lui Columb... desfăcu nemângâiat brațele... care au adus-o în Europa.

— Și în orice caz, boala e folosită de Dumnezeu să pedepsească sceleratele națiuni creștine, zise tânărul asistent al farmacistului, care îl aprobă dând ușor din cap.

— Nimic altceva mai… neimportant? întrebă Isac. Sau concret?

— Concret?

Farmacistul pronunță cuvântul cu un fel de dezgust, ca și cum ar fi fost o obscenitate.

Căpitanul Lanzafame se întoarse spre Isac.

Isac, nereușind să se abțină, îi smulse cuțitul din mână și îl înfipse cu mânie în lemnul tejghelei.

— Fir-ar să fie! zbieră el.

Farmacistul scoase un geamăt ascuțit de spaimă.

— E o boală contagioasă, zise grăbit unul din cei doi medici. Trebuie să te abții de la practici sexuale cu femeile afectate de boală. Însă degradarea umorilor interne are loc și datorită intemperiilor, mai ales a umidității.

— Și e epidemică. Atacă în părțile rușinoase ale corpului cu pustule urâte care apoi se propagă la cap și în trup, încheie celălalt medic și lăsă capul în jos.

Căpitanul Lanzafame avea ochii arși de prea mult vin și de efort. Nu reușea să urmărească discuția medicilor. Se întoarse către Isac și se uită la el cu aer întrebător.

— Practic nu ați înțeles nimic despre boală, zise Isac.

Niciunul nu reacționă, de frică.

— Și cum o tratați? întrebă Isac.

— Răspundeți! întări căpitanul.

— Regim, zise primul doctor.

— Și luare de sânge… zise celălalt.

— Și clismă, încheie neconsolat Isac.

— Exact, spuseră la unison cei doi doctori.

— Și teriac, leac universal preparat de mine, zise cu mândrie farmacistul.

Isac se uită la Lanzafame.

— Regim, sângerare și clismă, suspină. Pentru rău de inimă și hemoroizi, pentru cancer și bătături… pentru orice regim, sângerare și clismă.

— Și teriacul produs în această farmacie, repetă farmacistul.

— Taci, nătărăule! rânji Lanzafame. Apoi i se adresă lui Isac: Deci?

Isac scutura din cap. În timpul acelei dimineți chinuitoare, de mai multe ori se gândise să-i spună că nu era un doctor adevărat. Din respect, fiindcă simțea că-i datorează asta. Însă

nu o făcuse. Și de fapt, la urma urmelor, știa tot atât cât și cei patru din farmacia Testa d' Oro. Ar fi fost dispus să facă tot ce-i sugerau, doar ca să o salveze pe femeia care gemea și se văita în patul căpitanului Lanzafame. Dar nici ei nu știau cum să o îngrijească. Asta era realitatea.

— Dați-mi o pomadă cu coada șoricelului și coada calului, îi spuse Isac farmacistului, amintindu-și mai mult decât de leacurile tatălui său de cele ale bătrânelor din insula Negroponte, pe care creștinii le ardeau ca vrăjitoare. Și gheara dracului, rădăcină de brusture, și tămâie și gălbenele. În tinctură.

— Și fără teriac? întrebă farmacistul, scandalizat.

— Bagăți-l în cur, bombăni Isac.

Farmacistul se uită la cei doi medici.

— Grăbește-te! urlă la el Lanzafame.

În mai puțin de jumătate de oră, Isac și Lanzafame părăsiră farmacia.

— Am auzit spunându-se că acel călugăr care nu suportă evreii a debarcat la Veneția, zise Lanzafame pe drumul de întoarcere.

— A, da? zise Isac.

— A început iar să-și predice rahaturile, continuă Lanzafame. Deocamdată nu-l ascultă nimeni… dar și Veneția, ca oricare alt loc, e plină de nătărăi.

— Da…

— Și se spun atâtea despre evrei în vremurile astea!

— Da…

— Să te ia naiba, doctore! Tu și da-urile tale.

— Mulțumesc, căpitane.

— N-ai de ce.

Merseră în tăcere, repede, până la mansardă.

Servitoarea mută îi aștepta nerăbdătoare. Pregătise supa de găină cu scorțișoară și cuișoare, după cum poruncise Isac. Însă bolnava nu voise să mănânce, explică gesticulând.

Căpitanul Lanzafame se întoarse temător spre Isac.

— Căpitane… începu Isac.

— Pune-te pe treabă, doctore, îl întrerupse imediat militarul. Apoi se întoarse spre servitoare. Adu-mi Malvasia. Și du-te și mai cumpără. În seara asta nu ies.

— Poate n-ar trebui să beți atât… zise Isac.

— Nu eu sunt pacientul, răspunse dur Lanzafame. Concentrează-te asupra cui trebuie.

Isac se duse în camera bolnavei. Nu reușea să vadă frumusețea mutilată de boală. Ea îi aruncă o privire absentă, abătută de suferință. O dureau oasele și articulațiile, avea febră și din când în când își pierdea cunoștința. Isac îi controlă plăgile. Părea că șobolanii îi ronțăiseră carnea. Îi pipăi alte două abcese care se formaseră. Unul pe față, care-i desfigura obrazul, altul pe gât. Erau tari la pipăit. Căpitanul Lanzafame îi spusese că și cele două plăgi trecuseră la rândul lor prin faza de abces.

— Trebuie să vă văd... permiteți... între... între... bâlbâi Isac stânjenit.

— Între coapse? zâmbi femeia, vorbind cu o voce slabă, dar plină de sarcasm. Și ți-e rușine, doctore?

— Nu, doamnă... eu credeam că...

Femeia râse. Un râs obosit, pe care Isac nu-l atribui bolii, ci unor evenimente mult mai îndepărtate. Vieții înseși, ar fi spus.

— Unul în plus sau în minus, zise femeia.

— Ce înțelegeți prin asta, doamnă?

— Uită-te între picioarele ei fără prea multe fasoane, tună glasul lui Lanzafame în spatele ei. E o târfă, încă n-ai înțeles?

Isac rămase înțepenit.

Femeia, cu puțina energie pe care o avea, se dezveli din pături și-și ridică fusta, desfăcând picioarele, cu ochii în ochii căpitanului.

— Hai, uită-te doctore... atinge, scormonește, fă ce vrei. Așa e, domnule căpitan?

Lanzafame nu răspunse. Se răsuci și părăsi încăperea.

Isac observă o ulcerație în părțile rușinoase, așa cum le definiseră cei doi medici. Dar părea să se restrângă.

— Ce ați pus? o întrebă pe femeie.

— Sigur nu ce puneam de obicei înăuntru, râse femeia.

Isac nu comentă gluma. Știa că femeii îi era frică. Și că suferea. Rămase să se uite fix la ea, serios.

— Nimic, spuse atunci femeia.

Isac curăță cu o cârpă de in plăgile și întinse deasupra pomada de coada șoricelului și coada calului, care oprea hemoragia cauzată de curățare. Apoi aplică o cataplasmă cu rădăcină de brusture și gălbenele, ca să se retragă și să se vindece.

Căpitanul apăru iar în ușă.

Isac se ridică și se duse spre el.

— Căpitane, trebuie să vă vorbesc… zise dintr-o suflare, vorbind în șoaptă. Eu nu sunt doctor… era tatăl meu, iar eu doar am…

Căpitanul Lanzafame îl luă de gulerul hainei și se uită la el cu ochii lui albaștri și umflați.

— Tu ești doctor, zise în cele din urmă, încet, fără șovăială în glas, rostind răspicat fiecare cuvânt. Te-am văzut cum îi tăiai și îi coseai la loc pe oamenii mei. Și te-am văzut cum credeai că toate chestiile alea astrologice sunt niște tâmpenii. De aceea pentru mine ești un doctor adevărat. Îl trase spre el. Dar să nu te audă ea ori, pe cât e de adevărat că ești evreu, îți sparg fața.

Isac se simți slab și puternic totodată în mâinile acelui bărbat. Și rămase foarte mirat de ce-i mărturisise, fiindcă niciun șarlatan nu-și dădea în vileag șmecheriile, așa cum niciun magician nu ar vrea vreodată să i se cunoască trucurile. Însă ceva se schimba în el de când soția lui, H'ava, prin gura Giudittei, îi arătase noua viață. Noul lui destin.

— Însă lasă-mă să folosesc eu cuțitul în anumite situații, adăugă zâmbind căpitanul. Un doctor trebuie să aibă darul răbdării și al toleranței. Lasă irascibilitatea unui om de arme. Puse o mână pe umărul lui Isac și se uită la el cu respect și admirație. Apoi, privirea lui se aspri din nou. Și mai ales să nu-mi mai iei niciodată cuțitul din mână.

Isac ceru servitoarei să-i aducă supa și amestecă tămâie și gheara dracului în cana caldă, să scadă febra.

Femeia refuză să bea.

Atunci căpitanul smulse cana din mâna lui Isac, luă o lingură murdară, o curăță cu colțul propriei cămăși și se așeză pe pat. Agită lingura în direcția femeii și cu glas sumbru îi spuse:

— Acum dai pe gât supa asta sau te înec și-mi reiau patul, târfă încăpățânată și capricioasă.

În privirea femeii scânteie un licăr rapid de bucurie.

Căpitanul îi apropie lingura de gură. Femeia strânse buzele. Lanzafame puse lingura în cană, se prefăcu că-i dă o palmă. Femeia îl înfruntă cu privirea și strânse mai tare buzele. Căpitanul îi dădu una peste ceafă.

— Căpitane… zise Isac.

— Nu te băga, îl opri Lanzafame, fără să se uite la el. Asta-i o treabă între un soldat și o târfă.

Apropie lingura de gura femeii.

Ea luă supa și o scuipă pe el.

Căpitanul o luă de gât.

— De ceva tot trebuie să mori, zise el. Dacă o fi de boala asta sau de mâna mea tot aia e, nu-i așa?

Femeia se uita la el fără să vorbească.

Căpitanul luă mâna de pe gâtul ei și se prefăcu că-i trage o palmă. Dar nu o lovi.

Nici femeia nu închise ochii și nici nu se feri de lovitură.

Mâna căpitanului se opri la un deget de obrazul ei. Apoi o atinse aspru, într-un fel de mângâiere.

— Mănâncă, zise.

Îi întinse lingura plină de supă și medicamente.

Femeia înghiți.

— E scârboasă, zise.

Căpitanul gustă supa.

— Da, chiar e scârboasă.

Îi întinse din nou lingura plină.

Femeia îi smulse cana din mână și o goli dintr-o sorbitură.

— Ești lent ca un melc, îi spuse.

Se uitară unul la altul. Apoi căpitanul se ridică și se duse spre Isac.

— Du-te la fata ta, îi spuse.

— Nu-i nevoie. E cu Donnola. Caută o casă.

— Nici aici nu-i nevoie să rămâi, zise Lanzafame.

— Vreau să mă duc să vorbesc cu cât mai mulți medici posibil, zise Isac. Nu tratez boala, ci doar simptomele ei.

Lanzafame încuviință, în tăcere.

— Ești un doctor bun, îi spuse.

— Nu sunt doctor.

— Ești un doctor bun.

Lanzafame îi întoarse spatele și se îndreptă spre femeie. Puse un scaun alături de pat și se așeză pe el.

Din ușă, Isac întoarse capul să se uite.

Femeia întinsese o mână spre cea a căpitanului.

— Dormi, îi spuse Lanzafame fără să-i ia mâna.

Femeia întinse încă puțin mâna, fără vlagă.

Lanzafame suspină.

— Ești o târfă plicticoasă, zise.

— Da, căpitane.

Lanzafame îi luă mâna într-a lui, scorțos.

— Dormi acum, Marianna.

Femeia închise ochii.

— Da, Andrea, zise.

Isac dădu să plece. Servitoarea mută se uita la el.

— Pe mai târziu, îi spuse încercând să treacă de ea.

Dar femeia se puse de-a curmezișul și îi blocă drumul. Scoase din buzunar o imagine grosolană a Fecioarei cu Pruncul, incizată pe o bucată de lemn. O sărută, o atinse cu buricul degetului mare de la mâna dreaptă și cu el făcu rapid semnul crucii pe fruntea lui Isac.

— Sunt evreu, îi spuse Isac.

Servitoarea dădu din umeri, ca și cum ar fi spus că n-are importanță, și scoase un sunet gutural:

— Stbnzeu.

— Nu-l sâcâi, mută de rahat! țipă Lanzafame.

Urmă o scurtă tăcere, apoi căpitanul adăugă, suspinând:

— A zis „Să te binecuvânteze Dumnezeu”, doctore.

Bătrâna servitoare zâmbi ca o fetiță fără dinți.

28.

Mercurio și Benedetta rămaseră ascunși o bucată de vreme de-a lungul cheiurilor mocirloase ale Canal Grande, în spatele palatului Fontego dei Tedeschi. Mercurio își scoase fusta de bătrână și-și spălă fardul și ceruza. Puse totul într-un sac de pânză. Apoi, merseră repede în Campo Santo Aponal.

Intrară în prăvălia zarzavagiului.

— Bună, Paolo. Ia te uită puțin aici, zise Mercurio aruncând pe tejghea inelul cu diamant. Ni l-a făcut cadou giuvaiergiul de lângă biserica San Bartolomeo.

Zarzavagiul făcu ochii mari și apucă inelul, ca și cum ar fi prins din zbor un gândac, făcându-l să dispară în pumn.

— Giuvaiergiul de la San Bartolomeo? întrebă el, înspăimântat și uimit totodată. Ești nebun?

— De ce? întrebă Mercurio.

— Vărul lui e un Cattavero.

— Adică?

— Adică… zarzavagiul ezita, adică… nu se poate…

— Ce nu se poate? întrebă Scarabello intrând în prăvălie, cu o blană nouă, tot neagră, pe el. Observă ce mai rămăsese din deghizarea lui Mercurio. Sub cămașa care se descheiase, încă se vedea partea de sus a rochiei, cu voaleta care ascundea colierele. Îl arătă cu degetul. Tu ești bătrâna despre care vorbește tot Rialto?

— Ascultă, Scarabello… îmi pare rău… eu nu știam că giuvaiergiul… bâlbâi Mercurio, îngrijorat, adică… cum puteam ști că…

— Tu ești bătrâna bășinoasă?

Scarabello izbucni în râs.

— Nu ești supărat? întrebă uimit Mercurio.

— Deloc, băiete! continuă Scarabello. Ești un geniu! Băiete, tu ești vrăjitorul deghizărilor! Jaful ăsta va intra în istoria Veneției, îți garantez eu. Râse și mai tare. Păcat că nu poți fi aplaudat cum ar fi marele actor care zace-n tine!

— Dar Paolo a zis…

Scarabello se apropie de zarzavagiu și-i puse o mână pe umăr.

— Paolo se cacă pe el. Și are suflet de servitor, nu-i așa Paolo?

Zarzavagiul coborî privirea, mortificat.

— Nu-i vina lui, zise Scarabello, cu admirație, uitându-se drept în ochii lui Mercurio. Te naști ori câine, ori lup. Dacă te naști câine, bătăile te răpun. Dacă te naști lup, muști bâta atâta vreme cât îți curge sânge-n vine. Făcu o pauză, continuând să se uite fix la Mercurio. Tu ești câine ori lup?

Mercurio se uită la Paolo. Sigur nu se recunoștea în bărbatul acela cu capul plecat. Dar nici nu putea spune că are forța lui Scarabello.

— Deci? Câine sau lup?

— Vulpe, zise Mercurio.

Scarabello lăsă capul pe spate, impresionat de răspunsul acela la care nu se aștepta. Pe de altă parte, băiatul ăla îl uimea de fiecare dată. Iar Scarabello nu știa dacă să se lase pradă surprizei și să se bucure de ea ori să dea ascultare firii lui care-i spunea că unul ca Mercurio într-o bună zi avea să-i fure scaunul de comandant de sub fund. Se uită în tăcere la el, încuviințând încet. Zâmbi.

— Zi-mi un lucru, vulpe, oamenii de la Rialto povestesc că bătrâna l-a îmbrobodit pe giuvaiergiu fiindcă avea monede de aur.

— Monede false de aur, zise prompt Mercurio, simțind că discuția lua o întorsătură periculoasă. Lucruri de teatru. Ca rochia asta de bătrână, colierele astea…

— Monede false? După tine, un giuvaiergiu se poate lăsa înșelat de monede care nu ar trage-n piept nici publicul prostovan?

Chipul lui Scarabello pierduse orice umbră de bunăvoință.

Benedetta simțea tensiunea. Se duse alături de Mercurio.

— Stai deoparte, îi porunci Scarabello.

— Da, nu sta mereu lipită de mine, zise Mercurio, cu un aer care părea realmente deranjat.

— Du-te-n mă-ta, rânji Benedetta.

— Nu-mi ascunzi nimic, nu-i așa? zise Scarabello, făcând un pas spre el.

„Lupul își arăta fața”, gândi Mercurio. Și se rugă ca vulpea să fie pe măsura faimei sale.

— Nu putem fi amici sau inamici, continuă Scarabello, aflat acum în fața lui, atât de aproape încât Mercurio îi simțea respirația cu iz de vin. Tu trebuie să hotărăști, băiete!

Atunci, Mercurio, pe neașteptate, se aruncă asupra lui și-l îmbrățișă.

— Eu îți datorez mult…

Scarabello îl împinse brutal.

— Ce faci, idiotule?

— Scuză-mă… eu îți datorez mult, repetă Mercurio, cu capul plecat și cu o atitudine umilă. Și îți jur credință. De ce te îndoiești de mine?

— Nu mă vrăjești, rânji Scarabello. Desfă brațele.

— De ce?

Scarabello scoase cuțitul cu o viteză extraordinară.

— Dacă-ți spun eu să sari în foc, tu sari în foc.

Mercurio desfăcu brațele.

Scarabello începu să-l percheziționeze. Ridică vălul care ascundea colierele false. Le smulse și le aruncă la pământ. Îi luă din mână sacul de pânză, scotoci în el, împrăștie pe jos fusta, mănușile, inelele false. Găsi și tășcuța, iar în ea săculețul. Îl sună, țintuindu-l cu privirea pe Mercurio. Îl desfăcu și răsturnă

pe jos monedele pe care le conținea, care sunară false pe podeaua prăvăliei.

— Dă nădragii-n vine, zise atunci.

Mercurio își desfăcu pantalonii subțiri. Rămase în pantaloni scurți.

Scarabello îl pipăi între picioare.

Mercurio roși la atingere, dar nu se retrase.

— Dă jos partea de sus, îi porunci atunci Scarabello.

Benedettei îi tremura sufletul.

Mercurio se dezbrăcă. Rămase cu tricoul de lână pe care i-l dăruise Ana din Piață și cu nădragii-n vine.

Scarabello îi ridică tricoul. Se uită fix în ochii lui. Apoi, fără să-și ia ochii de la el, întinse o mână și o apucă pe Benedetta de un braț. O trase spre el ca-ntr-un pas de dans elegant.

— Paolo, controlează să nu aibă fata banii, zise el.

Zarzavagiul nu se mișca.

— Paolo, urlă Scarabello.

Zarzavagiul se apropie timid, în timp ce Scarabello o ținea pe Benedetta de braț. Îi ridică fusta cu vârful cuțitului. Apucă tivul fustei și mută cuțitul pe chiloții de in. Reteză cu o tăietură netă șiretul care îi ținea și apoi, tot cu vârful cuțitului, îi dădu jos.

— Caută, îi spuse lui Paolo, fără să-și ia o clipă ochii de la Mercurio.

Zarzavagiul bâigui niște scuze și băgă mâinile.

Benedetta închise ochii.

— Nu trebuie! Las-o! zise Mercurio.

Scarabello nu răspunse. Puse cuțitul la gâtul Benedettei. Apoi, tot țintuindu-l din priviri pe Mercurio, coborî tăișul în decolteu, îl strecură și depărtă puțin marginea rochiei de pielea albă a Benedettei.

— Uită-te înăuntru, îi zise zarzavagiului.

— Nu-i nimic, zise Paolo, după ce controlase vânăt la față.

Apoi, tot cu grația aceea de balerin care-i însoțea orice mișcare, Scarabello o răsuci într-o piruetă pe Benedetta și o împinse puțin mai încolo.

— Ridică-ți chiloții, îi spuse. Apoi i se adresă zarzavagiului: Paolo, ascunde costumul de bătrână. Toată Veneția îl caută. Se uită la Mercurio. Zâmbi. Se pare că ai spus adevărul, băiete.

Dezumflându-se după o mare emoție, Mercurio își legă nădragii, cu un suspin de ușurare. Își duse mâinile la față și i se umeziră ochii.

— Mulțumesc, Scarabello! exclamă, dând la iveală toată spaima pe care și-o reținuse și iar se aruncă înspre el îmbrățișându-l. Mulțumesc… mulțumesc…

— Termină! zise Scarabello, dându-i un brânci.

— Scuză-mă, Scarabello, scuză-mă. Și mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc…

— Bine. Termină. Salamalecurile astea de efeminat mă enervează. Scarabello se întoarse spre zarzavagiul care se întorsese cu cazaca. Paolo, demontează piatra și topește aurul. Repede. Rămân prin preajmă, dar mă întorc repede să iau piatra.

Arătă cu degetul spre Benedetta.

— Și tu nu atrage prea tare atenția. Se apropie atât de mult de ea că ar fi putut-o săruta. Aici la Veneția, o hoață ca tine e osândită să fie spintecată-n patru, legată de patru cai în piața San Marco, iar resturile se aruncă la canal. Ne-am înțeles? Caută o bătrână și o servitoare drăguță…

Benedetta zâmbi mulțumită.

— … pe care giuvaiergiul ar recunoaște-o cu ușurință.

— Mulțumesc, zise Benedetta.

— Ai înțeles greșit, zise Scarabello apropiindu-se de ușa prăvăliei. Am zis servitoare… prostuțo.

Mercurio râse.

Benedetta îl fulgeră cu privirea.

— Bravo, Mercurio, spuse dispărând Scarabello.

Mercurio se duse după el. Îl ajunse din urmă și întrebă, în surdină:

— Dacă eu aș căuta pe cineva… tu m-ai putea ajuta, corect?

— Depinde.

— Tocmai a sosit, zise Mercurio, cu glas și mai șoptit și întorcându-se cu spatele la Benedetta.

— Și de ce… sora ta nu trebuie să știe de căutarea asta?

— De… uite…

— E oare o femeie pe care e geloasă? Fii atent cu fetele când le faci geloase… pot face tâmpenii.

Mercurio se crispă. Benedetta se apropia.

— Donnola, zise pe nerăsuflate. E un bărbat și se numește Donnola.

— Donnola? Scarabello se uită la el. Băiete, ai prea multe secrete pentru gusturile mele.

— Îl cheamă Donnola, chiar așa.

— Știu foarte bine cine este Donnola. Și cu siguranță nu e nou-venit la Veneția, răspunse Scarabello. Aici la Rialto oricine știe cine e. Nu-i mare lucru să-l găsești. E de ajuns să te duci la piață că el e acolo, în căutarea unui fraier sau a unei trebușoare. Dar auzisem că se înrolase.

— S-a întors.

— Donnola… Scarabello plecă scuturând din cap. Ah, băiete, într-o zi o să mă nemulțumești, simt asta…

Mercurio se întoarse spre Benedetta.

— Hai să mergem, îi spuse.

— Ce zicea de Donnola? întrebă Benedetta luându-se după el.

— Cine? Nu, ai auzit greșit, făcu Mercurio evitându-i privirea.

Nu știa de ce, însă abilitatea lui de mare mincinos nu era cine știe ce cu Benedetta. Sau poate era doar o senzație. Dar era mai bine să nu riște.

Imediat ce cotiră pe o stradă îngustă și întunecată, Benedetta îl împinse pe Mercurio cu spatele la zid.

— Cum ai făcut?

— Ce? întrebă Mercurio, prefăcându-se că nu știe.

— Banii. Cei adevărați. Unde i-ai pus? Eram sigură că te-ar fi omorât.

— Nu aveam bani adevărați, râse Mercurio. Doar cei de scenă.

— Hai…

— Haida de. Când m-a perchiziționat nu aveam bani adevărați.

— Zi, idiotule! izbucni nerăbdătoare Benedetta.

— Așa e. Banii nu-i aveam eu… Mercurio se jucă cu vârful ghetei în noroi… îi avea el.

— Ce…?

— Ai observat că l-am îmbrățișat înainte să mă las percheziționat?

— Nu cred…!

Mercurio râse.

— Ba da.

— I-ai băgat banii în buzunar și pe urmă... Nu! De aia l-ai îmbrățișat pe urmă din nou. Ți i-ai luat înapoi! Benedetta era în admirație. Și eu care credeam că ești un prostuț.

— În schimb, e așa cum a zis Scarabello, tu ești prostuță.

— A zis drăguță.

— Spală-te în urechi.

Între timp ajunseseră în Campiello del Gambero și se înghionteau printre oameni, râzând. Și tocmai atunci, răsucindu-se să nu cadă, chiar în fața unei prăvălii cu stofe, Benedetta o recunoscu pe evreică, fata care-i plăcea lui Mercurio. Și văzu că și ea îi observase și se îndrepta către ei, cu o mână ridicată. Zâmbetul îi îngheță pe față. Simți aceeași ură de acum câteva zile.

Fără să se gândească, își aruncă brațele în jurul gâtului lui Mercurio.

Și îl sărută.

29.

În dimineața aceea, Giuditta era radioasă, fericită cum nu credea să fi fost vreodată. Tatăl ei o însărcinase să aleagă casa unde aveau să trăiască. Donnola o însoțise prin Veneția, arătându-i locuri sugestive și magice, case de vis, cu sticlă decorată la ferestre, cu pardoseli cu mozaicuri de marmură, cu fresce pe tavane, cu tapiserii care acopereau pereții, cu uși cu vitralii, cu coloane din marmură galbenă și roșie, cu perdele colorate. În acel oraș totul părea mai frumos ca oriunde altundeva.

Un singur lucru era discordant.

Erau zile când Giuditta se uita la beretele galbene ale evreilor pe care-i întâlnea. Unele atât de decolorate că păreau albe, altele de un galben viu ca al florii-soarelui. Altele de un galben intens precum ciocul rațelor. Ei îi plăceau cele mai închise, care se apropiau de portocaliu. Însă toate, fără excepție, erau de prost gust, țipătoare. Un stigmat, chiar așa cum intenționau creștinii să fie. Vedea asta foarte bine seara când se dezbrăca și-și punea bereta și rochia pe scaun. Era ceva strident. Discordant.

— Tu cum îți alegi bereta? îl întrebase pe Donnola, urmărindu-și raționamentul.

— Dacă nu costă prea mult, o cumpăr.

— Vorbesc despre culoare, spusese Giuditta. Dacă ai o haină neagră, ce culoare-ți va fi bereta?

— Neagră, ce Dumnezeu.

— Dacă ai o haină roșie sau violet?

— De…

— Sau roșie… sugerase Giuditta.

— Sau violet!

— Exact, spusese Giuditta, satisfăcută. Mulțumesc.

— Nu am înțeles nimic, bombănise Donnola.

În schimb, Giuditta știa unde băteau socotelile ei. Oamenii obișnuiți aveau libertatea să-și aleagă bereta în funcție de haină. Așadar, haina și bereta se asortau, armonios. Atunci, se gândise că cei ca ea ar fi trebuit să facă exact pe dos: să-și aleagă haina în funcție de beretă. Soluția era acolo, la îndemână. În fond, simplă.

— Nu te mai gândi, îi spusese lui Donnola. Prostii de femei.

— Ceea ce înseamnă o șmecherie.

— Nu, nu-i nicio șmecherie. Se uitase în jurul ei. Viața nu i se păruse niciodată atât de frumoasă ca în dimineața aceea. Dumă într-o prăvălie de stofe, îi ceruse.

— Din pură întâmplare, cea mai bună e a unei cunoștințe, răspunsese Donnola. În Campiello del Gambero.

Giuditta râsese în timp ce se îndreptau spre magazin.

Însă avea un motiv anume să fie atât de veselă. Iar fericirea aceea nouă și necunoscută se trăgea din noaptea abia trecută. Dintr-un vis care-i tăiase răsuflarea. Și care o schimbase.

De zile întregi, mai ales de când îl zărise alergând de-a lungul Riva del Vin, Giuditta se gândea la Mercurio cu mare intensitate. Mai ales după ce îl văzuse fără sutana de preot. Așadar, era adevărat, își spusese în întunericul camerei de han pe care o împărțea cu tatăl ei. Nu era preot. Era un băiat oarecare. Un băiat la care îi era îngăduit să viseze.

În noaptea aceea trecuse dincolo. Gândurile, dorințele, sentimentele se strecuraseră în somnul ei, în visele ei. Atât de mult dincolo, încât visase că e încă în carul de alimente al căpitanului Lanzafame, la Mestre. Alături de ea era Mercurio. Mâinile lor se atingeau. Apoi se apucau. Degetele se înlănțuiau.

Atunci Giuditta se uita în jurul ei și nu-l vedea nici pe tatăl ei, nici pe altcineva. Erau singuri în car. Ei doi. Giuditta nu avusese niciun moment de teamă și nici de ezitare. Se întorsese spre el, cu buzele întredeschise și i se oferise pentru un sărut. Iar Mercurio o trăsese spre el. „Te-am găsit”, îi spusese privind-o cu pasiune. Și o sărutase.

— Ți-e rău? o întrebase Isac, scuturându-i un umăr.

În întunericul camerei, Giuditta tresărise, trezindu-se.

— Te vaiți, te doare burta? Isac aprinsese lumânarea. Ce faci cu perna aia?

Atunci Giuditta își dăduse seama că și-o freca de gură.

— Nimic, îi răspunsese tatălui, roșind.

Se întorsese cu spatele la el, tulburată de intensitatea acelui vis. Și, în timp ce încerca inutil să readoarmă, simțise o furnicătură jos, în interiorul trupului. Ceva nou, care o atrăgea și o înspăimânta. Și gândul că devenise femeie pentru Mercurio i se strecură din nou în minte. Fără ca el să fi știut.

Astfel, în dimineața aceea, când ieșise din magazinul de stofe al cunoștinței lui Donnola și îl văzuse pe Mercurio la câțiva pași de ea, ca o viziune, ca un dar, pe partea cealaltă a Campiello del Gambero, simțise un fior în inimă.

„Te-am găsit”, gândise.

Iar acum, cu cât se uita mai mult la el, cu atât i se părea că e în contact cu pasiunea caldă și arzătoare care o năpădise la început, care luase cu ea toată spaima. Nu s-ar mai fi lăsat să înțepenească. Se avântă către Mercurio. Nu știa ce i-ar fi spus, ce ar fi făcut. Voia doar să ajungă la el.

„Te-am găsit’”, se gândea.

Dar pe neașteptate alergarea ei se întrerupse. Se rupse. Picioarele care alunecaseră ușoare pe caldarâm se înfipseră în pământ ca două piroane. Brațele întinse spre Mercurio, înainte moi ca panglicile de mătase, acum se întăriră ca andrelele.

Ochii îi încremeniră pe ce vedea. Ar fi vrut să se uite în altă parte. Dar nu era posibil.

Mercurio săruta pe altcineva.

Giuditta simți cum inima i se spărgea precum cristalul. Simți că un fluviu de lacrimi îi urca în ochi. Simți că, dacă ar fi rămas acolo, ar fi urlat. Cu un sunet sălbatic, ca un animal rănit, își smulse picioarele de pe caldarâm și brațele de la cer. Se răsuci și începu să alerge.

— Giuditta! strigă Donnola, fugind după ea. Așteaptă, Giuditta!

În timp ce alerga, greoaie și palidă, Giuditta își spunea că poate nu ar fi putut ști să spună dacă bucuria aceea de dainte era dragoste, însă sfâșierea pe care o simțea acum, brutală ca un ciob de sticlă frecat pe inimă, aceea, da, era cu siguranță dragoste.

„Mercurio sărutase o alta”, își repeta alergând.

Sosi gâfâind la hanul unde stătea. Alergă pe scări și ajunse în cameră. Se aruncă pe saltea, întinsă pe burtă. Capul i se cufundă în perna pe care noaptea trecută o sărutase, crezând că sunt buzele lui Mercurio. Se simți o proastă. Apucă perna și o făcu bucăți, țipând.

Când Donnola ajunse în capul scărilor, se opri în pragul camerei. Încăperea era plină de puf de gâscă.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă el îngrijorat.

Giuditta se uită la el. Avea ochii roșii de lacrimi și de furie. Era ciufulită. Respira sacadat.

— Nimic, răspunse.

— Hai, Giu…

— Nimic! urlă Giuditta ca o furie. Nimic! Nimic!

Donnola nu vorbi. Puse pe cufărul de la picioarele patului materialele pe care le cumpăraseră. Dădu să plece.

— Scuză-mă, Donnola, spuse atunci Giuditta.

Donnola întoarse capul. Nu știa ce să facă. Nu știa dacă să vorbească, să se apropie, să o îmbrățișeze.

— Scuză-mă, repetă Giuditta. Nu voiam…

Donnola, stânjenit, se uită în spatele lui, spre ușă.

— Dacă nu-ți spuneam nimic era mai bine, zâmbi melancolic Giuditta.

— În ce sens?

— Că puteai să pleci. În schimb, acum trebuie să rămâi.

— Ce prostii… zise Donnola, din ce în ce mai stânjenit.

— Dacă vrei, poți pleca.

— Nici nu mă gândesc să plec, zise dintr-o suflare Donnola, roșu ca focul la față.

— Mincinosule, surâse Giuditta.

— Ei, atunci, să vezi că tu le știi pe toate!

— Nu te supăra…

— Dar cine se supără, fir-ar să fie!

Giuditta izbucni în râs, chiar dacă era un hohot trist.

— Tu și tatăl meu chiar sunteți făcuți unul pentru celălalt. Și căpitanul la fel.

— Ar fi un compliment? întrebă perplex Donnola.

Giuditta se uită în liniște la el. Apoi bătu ușor cu mâna pe pat, alături de ea.

— Așază-te aici, Donnola, zise cu un glas subțire, de fetiță, îmbrățișează-mă.

— Ce ai spus? zise Donnola, întorcând din nou capul spre ușă. Adică… vreau să zic… da, sigur.

Dar nu se mișca.

— Te rog, zise Giuditta.

— Ți-am spus că da, fir-ar să fie… cum să nu…

Se apropie neîndemânatic de pat, se așeză și îi înlănțui umărul cu un braț, rigid și stânjenit, cu o lentoare exasperantă.

— Îmbrățișează-mă, zise Giuditta.

— Ce fac?

— Strânge-mă.

Donnola înghiți în sec.

— Dacă ar intra doctorul…

— Strânge-mă, te rog.

Donnola o trase la el, cu mai multă convingere.

Giuditta își sprijini capul de umărul lui.

— Mai tare.

— Doar n-ai vrea să-ți rup oasele?

— Strânge-mă.

Donnola, jenat, începu să o legene repede.

— Așa mă faci să vomit, râse Giuditta.

Donnola încetini.

— Așa… zise Giuditta.

Și pe urmă începu să plângă.

Donnola o legăna, fără să știe ce altceva să facă sau ce să spună.

— Ai fost vreodată îndrăgostit? îl întrebă după o vreme Giuditta.

— Eu?… Nu, firește că nu. Nu, nu… Mă vezi, nu sunt cine știe ce frumusețe. Cine oare s-ar putea îndrăgosti de mine?

— Te-am întrebat dacă *tu* te-ai îndrăgostit vreodată.

— Ah, știi… Donnola se perpelea, ca și cum Giuditta ar fi fost acoperită de urzici. Nu înțelesesem bine… eu… deci, poate, dar cu mult timp în urmă… nici nu-mi amintesc cum se numea…

— Donnola…

— Agnese… o chema Agnese.

Giuditta rămase câteva clipe în tăcere.

— Și te durea și pe tine atât de tare inima?

— Ascultă, Giuditta… uite… Donnola făcu o scurtă pauză, apoi vorbi repede, aproape fără să-și tragă suflarea. Nu crezi că ar trebui să discuți cu doctorul? Adică, vreau să zic, el e tatăl tău și chiar ar fi mai logic să vorbești cu o altă femeie, fiindcă femeile se înțeleg mai bine între ele, cel puțin așa cred, fiindcă bărbații între ei se înțeleg mai bine… Știai asta, nu? Oricum, dacă cineva nu are pe altcineva mai bun decât pe tatăl său… adică, vreau să zic, la urma urmelor… vreau să zic că nu știu dacă eu sunt persoana potrivită, înțelegi? Nu aș vrea să te sfătuiesc greșit și…

— E atât de îngrozitor să fii îndrăgostit? îl întrerupse Giuditta.

Donnola nu răspunse imediat. O strânse la pieptul său pe Giuditta cu mai multă putere. Și între timp dădea din cap, ținând în el o durere pe care nu voia să o mărturisească, îngropată cu mulți, mulți ani în urmă.

— Da… murmură în cele din urmă, cu un fir de voce.

— Da… zise Giuditta.

30.

— De ce m-ai sărutat? o întrebă Mercurio pe Benedetta.

— În joacă, nu-ți face iluzii, răspunse Benedetta și mări pasul, ca să nu-i arate că se înroșise.

— Așteaptă-mă, îi zise Mercurio.

— Nu mă bate la cap, spuse Benedetta, apoi, fără să-l lase s-o vadă, își duse degetele la buze.

I se părea că încă mai frig de la contactul cu ale lui Mercurio. Fusese vândută de mama ei unui preot și altor vicioși, dar acela, se gândi, era primul ei sărut. Coti pe o stradă îngustă și merse repede până se trezi într-o piață largă.

— Ia te uită, pe cine văd? zise Mercurio în spatele ei.

O ajunse din urmă, îi puse o mână pe umăr și arătă spre un grup de oameni.

— Cine e? întrebă Benedetta, încă amețită de senzațiile ei.

Mercurio râse.

— E nătărăul ăla de Zolfo, cu călugărul lui!

— Căiește-te pentru păcatele tale josnice și murdare, Veneția! urlă cu brațele ridicate fratele Amadeo, pe treptele oratoriului Ognissanti, în Campo San Silvestra. Aerul era rece și umed, dar călugărul, sub rasa veche, jegoasă și uzată, avea un tricou căptușit cu lână foarte nou și pantaloni lungi mulați, cumpărați cu banii lui Zolfo.

— Căiește-te, Veneția! repetă ca un ecou Zolfo.

Piațeta era plină de lume. Unii se întoarseră să-i vadă pe predicator și pe băiatul cu părul vâlvoi și pielea gălbejită. Pe urmă însă își reluară mersul, fiecare la treburile lui. Iar cei mai mulți nici nu se întoarseră.

Benedetta se mișcă să se ducă la Zolfo, dar Mercurio o reținu.

— Așteaptă, îi zise.

Rămaseră deoparte, după un copac gârbovit care creștea într-un strat de pământ.

Fratele Amadeo, pe scări, trase aer în piept și își umflă plămânii.

— Căiește-te pentru păcatele tale, Veneția! urlă iar, cu și mai multă vigoare.

— Căiește-te, Veneția! se luă după el Zolfo.

Nimeni nu se opri să asculte predica.

— Par doi cretini, zise Benedetta.

— Sunt doi cretini, spuse Mercurio.

— Ce facem? îl întrebă între timp Zolfo pe călugăr. Mi-e frig.

Fratele Amadeo îl fulgeră cu o privire sălbatică.

— Cum să-ți fie frig? Nu te încălzește credința în Cristos?

Zolfo încuviință docil.

Fratele Amadeo ridică brațele la cer și urlă, cu încăpățânare:

— Căiește-te pentru păcatele tale josnice și murdare, Veneția!

— Căiește-te, Veneția! repetă Zolfo.

— Nu mai țipa! strigă o femeie de pe partea cealaltă a Piațetei, ieșind dintr-un han cu firmă șuie ce reprezenta o lebădă cu două capete.

Se clătina pe picioare și avea venele de la gât umflate. Ochii, cu privire umedă, îi focalizau cu greutate pe preot și pe băiețel.

Fratele Amadeo arătă cu degetul spre ea.

— Ieși, Satană, din femeia aia! Îți poruncesc în Sfântul Nume al Supremului meu Preamărit Stăpân!

— Ieși, Satană! zise Zolfo și arătă la rândul lui cu degetul spre femeie.

Mercurio și Benedetta se întoarseră spre femeie.

Femeia se clătină, nehotărâtă, încercând să se întoarcă în tavernă. Cineva dinăuntru o strigă.

— E un predicator, apucă să spună.

Și într-o clipă un alt cap se iți din han. Apoi, un altul și altul.

Bețivii trăncăniră puțin. Însă și ei fură săgetați de degetul fratelui Amadeo și al lui Zolfo.

— Ce vrei, frate? urlă unul dintre ultimii ieșiți, un ditai bărbatul înalt și gras care se ținea pe picioare sprijinindu-se în vâsla unei bărci.

— Căiți-vă de păcatele voastre! V-o poruncește Domnul! urlă fratele Amadeo. Goniți evreul din Veneția!

— Ce zici? țipă la el femeia care se aștepta la o listă de păcate cunoscute, în capul căreia să se fi aflat, firește, vinul și preacurvia.

— Goniți evreul! urlă cu ardoare fratele Amadeo, țintind în miezul cruciadei lui personale. Evreul e cancerul Satanei.

Micul grup de bețivani, nu mai mulți de zece, începură să traverseze Campo San Silvestra cu pași nesiguri, ținându-se unii de alții, împiedicându-se, surzi la sudălmile oamenilor cărora le tăiau calea sau pe care-i călcau pe picioare. Și, când ajunseră pe treptele oratoriului Ognissanti, aveau un zâmbet tâmp întipărit pe față. Și chiar dacă nu știau prea bine ce voia, hotărâseră că aveau să se distreze pe seama predicatorului. Se postară în fața lui, clătinându-se ca bărcile ancorate. Femeia râgâi. Vreo doi oameni râseră.

Fratele Amadeo, cu încetineală teatrală, coborî o treaptă, continuând să arate cu degetul spre fiecare dintre spectatori.

— Goniți evreul din Veneția, păcătoșilor, dacă nu vreți ca mânia Domnului Nostru să se abată asupra voastră, cu sălbăticia pe care i-a rezervat-o faraonului și neamului lui!

— Ce ți-au făcut evreii, frate? întrebă unul, râzând deja.

— Au futut-o pe mă-ta? întrebă bețivul care se sprijinea în vâslă.

— Nu, l-au sodomizat pe el! exclamă femeia, iscând un hohot de râs general, chiar și celor care treceau pe acolo și nu se opreau.

— Căiește-te, păcătoaso! urlă cu osârdie Zolfo.

— Taci, piticule!

Zolfo bufni, cu o față plină de cruzime.

— Mititelule, fii atent că iei foc, îl maimuțări femeia de rând.

Bețivii din jurul ei râseră.

— O să dea de bucluc, zise Benedetta și făcu un pas spre ei.

Mercurio o reținu.

— Așteaptă!

— Eva, nu te lăsa pradă păcatului! Nu lua mărul pe care ți-l întinde șarpele! urlă fratele Amadeo către femeia beată, cu ochii strânși ca două fisuri.

— Mi se pare că Eva era evreică ori nu? râse femeia.

Fratele Amadeo ridică crucifixul.

— Desigur! Și Moise la fel, zise unul dintre bețivani.

— Și regele David, zise un altul.

— Și Ioan Botezătorul! făcu un al treilea.

— De continuăm așa rezultă că și fratele e evreu! urlă bărbatul masiv care se sprijinea în vâslă.

Clica de bețivi izbucni într-un hohot zgomotos.

Teatral, fratele Amadeo căzu în genunchi.

— Tată care ești în Ceruri, și tu, Tată de pe pământ, Sfinția Ta papa Leon X de Medici, coboară-ți iertarea peste acești păcătoși…

— Frate, te-ai gândit vreodată că și primul papă era evreu? urlă femeia, care se înverșuna împotriva lui mai mult decât ceilalți. Petru-pe-piatra-asta, primul papă, fondatorul Bisericii, era mai evreu decât orice evreu care merge astăzi pe străzile Veneției!

— Drojdie a societății! urlă fratele Amadeo, ridicându-se în picioare.

— Drojdie a societății! îl urmă ca un ecou Zolfo.

Femeia se aplecă, băgă mâna-n pământ și aruncă, lovindu-l în plină față pe Zolfo, cu o mână de noroi.

— Știam, zise Benedetta.

— Preotul ăla-i un imbecil, zise Mercurio.

— Trebuie să-l ajutăm pe Zolfo, zise Benedetta și se mișcă.

Pe când mergea în urma ei, la stânga fratelui și al lui Zolfo, pe scările bisericii San Silvestra, Mercurio observă un tânăr îmbrăcat foarte elegant, cu pantaloni colanți portocalii cu violet și o cazacă cu mâneci bufante, roșu cu negru, de damasc, cu o beretă neagră cu un ac uriaș de aur, cu un lanț tot de aur, cu lucrătură groasă cu un pandantiv bătut în pietre prețioase. La șold avea o spadă scurtă cu mâner de sidef. În jurul lui, cinci băieți, tot bine îmbrăcați, chicoteau asistând la predică. Mercurio simți un fior pe spate.

— Drojdie! repetă fratele Amadeo.

— Pe cine faci tu drojdie? zise bețivul care se sprijinea în vâslă.

Într-o clipă pe fața lui stricată de vin râsul dispăru și-i luă locul o expresie cruntă.

— Frate, întoarce-te la Roma la stăpânul tău! urlă femeia agitând un pumn în aer.

— Drojdie ești tu, popo! tună un alt bețiv, roșu la față, și se aplecă să ia o piatră de pe jos.

— Zolfo, vino aici! zise Benedetta ducându-se la el.

Zolfo îi aruncă o privire distantă, aparent fără să simtă nici cea mai mică emoție că o vede.

— Zolfo… sunt eu… zise Benedetta, dezorientată de privirea aceea. Apoi se întoarse spre Mercurio, cu o față înfuriată. Ce i-a făcut preotul ăla blestemat?

Zbură o primă piatră. Apoi o a doua.

— Vino aici, Zolfo, zise Benedetta și îl apucă de un braț.

— Lasă-mă! țipă Zolfo, împingând-o și așezându-se în fața predicatorului, ca o patetică gardă de corp.

O piatră îl lovi la un picior. Zolfo gemu.

— Calmați-vă, încercă să le spună Benedetta bețivilor, care erau din ce în ce mai amenințători.

Apoi se aruncă iar asupra lui Zolfo, îl apucă cu mai multă forță și-l trase jos de pe scările unde era o țintă perfectă. Zolfo îi opunea rezistență.

Mercurio îi trase o palmă.

— Urmează-ne, cretinule! îi porunci. Încoace, îi spuse Benedettei, trăgându-i spre biserica San Silvestro.

Între timp, grupul de bețivi se înfuriase și se ocupau de fratele Amadeo.

— Drojdie ești tu! Întoarce-te la Roma, frate! Întoarce-te la stăpânul tău! Rahat, ne-a zis! Să i-o plătim!

Văzându-se neapărat, fratele Amadeo se agață de Zolfo care era târât de acolo de Mercurio și de Benedetta.

— Dă-te-ncolo frate! urlă Mercurio când văzu că bețivii începuseră să se ia și după ei.

În fața lor pe drumul care îi separa de biserică, unde Mercurio intenționa să se adăpostească, era tânărul bine îmbrăcat pe care îl observase mai înainte. Tânărul urmărea scena cu o privire amuzată și crudă. Stătea nemișcat, în largul lui, cu piciorul drept pe prima treaptă și cu mâna dreaptă băgată în buzunarul mare al hainei, atât de mare încât aproape tot brațul îi dispărea ascuns de stofă. Avea umărul stâng mult ridicat și robust, iar spada băgată la centură în stânga, semn că era stângaci.

Mercurio își încetini mersul. Se uită în urma lui. Bețivii câștigau teren. Iar retragerea era blocată de tânărul acela și de tovarășii lui.

— Dă-te! țipă la el Mercurio.

Tânărul zâmbi. Avea dinți foarte albi, scurți și ascuțiți, care lui Mercurio îi amintiră de un pește răpitor. Și ochii, atât de depărtați încât păreau așezați artificial pe laturile feței, aveau o fixitate sticloasă de prădător de mare. Inexpresivi și totuși plini de cruzime. „Sau poate, se gândi Mercurio în clipa aia de pauză, plini de cruzime tocmai datorită acelei totale lipse de expresivitate. Reci.”

Apoi, pe neașteptate, tânărul se mișcă, rapid și dizgrațios ca un crab. Mâna stângă se duse la spadă și o scoase din centura bătută în aur și pietre scumpe. Mâna dreaptă ieși din buzunar și se desfășură în aer. Era un braț scurt, cu mâna atrofiată, care-i folosea doar să se echilibreze, fiindcă și piciorul drept, care la prima impresie, sprijinit de treaptă, păruse normal, în realitate era mai scurt decât celălalt și mai puțin dezvoltat și nici nu se putea întinde, ci rămânea parțial îndoit. Cu spada în mână se întoarse doar o clipă spre tovarășii lui care, fără pic de ezitare, își scoaseră din teacă armele și îl înconjurară. Tânărul țopăi, dând la iveală o cocoașă care-i umfla umărul stâng. Era un monstru diform.

Mercurio se crispă, în timp ce tânărul părea să sară asupra lui. Însă îl depăși și-i puse pe el, pe Benedetta, pe Zolfo și pe călugăr la adăpostul micii lui armate.

— Terminați, idioților! țipă tânărul către bețivi, cu un glas aproape ca de femeie, strident și supărător.

Un bețiv era de-acum în spatele lui, incapabil să se oprească.

Tânărul dădu o lovitură cu spada sa cu două tăișuri. Lovitura tăie cazaca groasă a bețivului peste braț aproape la nivelul umărului. Haina începu să se păteze de sânge.

Bețivul gemu de durere și se ghemui la pământ.

— Luați-l, spuse tânărul cu profund dispreț în glas.

— Îndurare, preamărite, zise femeia care începuse încăierarea cu predicatorul. Nu vă văzuserăm. Aveți bunăvoința să ne iertați, preamărite! Se aplecă și, fără să piardă din vedere vârful spadei, se întinse spre bețivul căzut la pământ. Cu o putere nebănuită îl târî înapoi, în afara razei de acțiune a armei. Soțul meu nu voia să facă nimic, continuă femeia ajutându-l pe rănit să se ridice. Nu le-am fi făcut rău nici călugărului, nici băiatului.

— Da, glumeam, ziseră în cor ceilalți bețivani.

Tânărul se întoarse spre fratele Amadeo.

— Ce le cereai, popo?

— Să se gonească evreii din Veneția, răspunse fratele Amadeo, regăsindu-și curajul pe care îl pierduse ceva mai înainte.

— Noi suntem gata să devenim martiri! exclamă Zolfo.

— Taci, cretinule, zise Mercurio.

Tânărul râse.

— Are dreptate prietenul tău. Martir de mâna a patru bețivi? Ești un cretin.

— Martiriul este… începu să spună Zolfo furios.

— Taci!

Fratele Amadeo îi trase una zdravănă după ceafă.

Zolfo se ghemui cu o privire mortificată.

— Ce-ți zisesem eu, nătărăule? făcu Mercurio. Dacă tot căutai un stăpân, puteai rămâne cu Scavamorto. Și cu siguranță ar fi fost mai îndurător cu tine.

Tânărul înclină capul diform într-o parte, ca un câine, amuzat. Îi zâmbi fratelui Amadeo.

— Tu știi de ce parte ești, nu-i așa, popo?

— Eu sunt de partea Domnului, răspunse fratele Amadeo.

— Iar eu sunt un mare domn, râse tânărul. Eu sunt principele Rinaldo Contarini. Se întoarse spre bețivi. Și acum voi urlați: Afară cu evreii din Veneția!

Bețivii se uitară unul la altul o clipă, pe urmă, în cor, ziseră:

— Afară cu evreii din Veneția!

— Mai tare, milogilor!

— Afară cu evreii din Veneția!

Tânărul Contarini arătă cu spada spre taverna din care ieșiseră bețivii. Iar tu, hangiule, având în vedere că nu știi să-ți supraveghezi mușteriii, ții închis o săptămână. De acum. Din voia mea. Iar dacă te găsesc cu șandramaua deschisă, îi dau foc.

Hangiul plecă privirile și începu imediat să-și gonească clienții din local.

Tânărul prinț se împăună cu tovarășii lui, apoi se apropie de Benedetta.

— Cum te cheamă? o întrebă fără nici cel mai mic interes în glas și între timp îi mângâie pielea decolteului cu vârful spadei, desenând o inimă stilizată cu sângele bețivului pe care-l rănise.

Benedetta nu se mișca. Nici nu răspundea. Era groază, spaimă și atracție, chiar dacă nu ar fi știut să o spună. Ceva care venea din trecut și care o ducea din nou în trecut. Ceva de care fugea și pe care, fără să știe, partea ei întunecată îl căuta.

— Mama… murmură încetișor, ca o suflare.

— Ce zici? întrebă principele.

Mercurio o apucă de un braț și o scutură.

Tânărul principe Contarini se uită cu plăcere la el. Ca și cum n-ar fi așteptat altceva. Îi arătă vârful limbii, cu un sarcasm aproape sexual.

— Știi că, dacă ți-aș porunci să-mi lingi încălțările, ți-ar conveni s-o faci, băiatule frumos? Cum îndrăznești să te pui între mine și târfa asta?

— Nu e o târfă. E fecioară, răspunse din instinct Mercurio.

Tânărul își arcui sprâncenele.

— Treaba devine interesantă. E atât de rar în vremurile astea să întâlnești o fecioară!

— Să nu pui labele alea pe ea, își rânji Mercurio dinții.

Privirea prințului Contarini se lumină de bucurie. O clipă mai târziu lovea cu spada.

Însă Mercurio era pregătit. Evită lovitura, apucă brațul nobilului bărbat și-l trase în față, întinzându-și piciorul. Tânărul își pierdu echilibrul și nu căzu pe pământ numai fiindcă unul dintre tovarășii lui, mai rapid decât ceilalți, îl ajută.

— Fugi! țipă Mercurio la Benedetta.

Benedetta ezită o clipă, apoi o luă la goană. Trecură printre bețivi, urmați îndeaproape de oamenii principelui Contarini. Mercurio înșfăcă vâsla de care se sprijinea unul dintre bețivi și o învârti cu forță, lovind doi dintre urmăritori.

— Fugi! urlă iar către Benedetta și se strecurară pe o străduță îngustă și întunecoasă.

Oamenii lui Contarini erau mai rapizi decât Benedetta, frânată de fustă, și i-ar fi ajuns repede din urmă. Mercurio o luă instinctiv spre Campo San Aponal. Încă nu ajunsese în piațetă când străduța Luganegher fu blocată de o cunoscută, înaltă și neagră figură.

— Scarabello! gâfâi Mercurio.

Scarabello și oamenii lui le făcură loc lui Mercurio și Benedettei să treacă. Apoi se reașezară blocându-i pe oamenii principelui. Rivalii se uitau în tăcere unii la alții. Scarabello și oamenii lui drepți, cu mâinile pe spade. Oamenii principelui aveau gurile și nările dilatate de la alergătură. În spatele oamenilor lui Scarabello, îndoiți de spate, Mercurio și Benedetta. Nimeni nu se mișca. Nimeni nu vorbea.

Apoi, după o vreme care păru interminabilă, se auzi un lipăit de pași în ritm neregulat. Și în capătul străduței apăru figura diformă a principelui Contarini, care înainta șchiopătând. Îi ajunse din urmă pe oamenii lui. Avea brațul atrofiat dat în lături, ca aripa fără pene a unei păsări. Gura larg deschisă, care-și arăta dinții ascuțiți de pește, și un firicel de salivă care-i mânjea bărbia.

— Vă așteptam pe Domnia Voastră, zise Scarabello și făcu o plecăciune adâncă.

Principele Contarini avea răsuflarea grea din cauza efortului. Se bălăbănea pe picioarele lui atât de diferite, clătinându-se. Din nou Mercurio se gândi la un crab.

— Scarabello, îl aperi pe acel tânăr criminal? întrebă cu glăsciorul lui ascuțit principele, când reuși să vorbească.

— De fapt, da, Domnia Voastră. Din întâmplare, e unul dintre oamenii mei, răspunse Scarabello, desfăcând brațele aproape ca și cum ar fi zis că-i pare rău.

Principele Contarini zâmbi și-și șterse saliva cu mâneca prețioasei lui haine. În penumbră, mătăsurile țipătoare străluceau ca și cum ar fi fost pielea vie a unui animal mitologic. Doar părul alb al lui Scarabello reușea să contrasteze cu licărele alea tenebroase. Pe străduță toți ceilalți erau ca și cum n-ar fi existat.

Mercurio se uita cu admirație la Scarabello. Se întoarse spre Benedetta și văzu, în schimb, că ea îl fixa cu privirea pe Contarini.

— Îl vreau pe tânărul acela, spuse principele. M-a jignit și trebuie să plătească.

— Domnia Voastră, știți că sunt servitorul vostru devotat, răspunse Scarabello. Dar, dacă vreți să mă iertați, trebuie să vă neg această cerere. Oamenii mei îmi dau numai și numai mie socoteală de acțiunile lor. Îl privi intens pe principe, fără supușenie. Și eu singur dau socoteală lumii. De aceea, Domnia Voastră, va trebui să discutăm eu și dumneavoastră, dacă aveți reproșuri peste care nu se poate trece sau care nu pot fi aplanate.

Principele Contarini îl țintui cu o privire impasibilă. Între timp însă, își mușca buza de jos cu sălbăticie. Până la sânge. Când vorbi, glasul lui era și mai ascuțit. Și pierduse lupta.

— Spune-i omului tău să nu umble prin târg de unul singur. Capul lui îmi aparține și, dacă se va ivi ocazia, i-l voi lua. Se răsuci și le făcu semn oamenilor lui să-l urmeze. Să ne întoarcem la călugărul acela. Îmi place. E devorat de răutate. Promite sânge, râse isteric.

— Zolfo… zise Benedetta.

Mercurio îi puse o mână pe braț.

— Nu poți face nimic.

Scarabello veni spre ei.

— Mulțumesc, spuse Mercurio.

— N-am făcut-o pentru tine, răspunse Scarabello. Principele e nebun. Dacă-i dau frâu liber, ia tot. Iar eu nu sunt tipul care lasă pe cineva să ia ce-i al lui. Oricum am un prieten sus-pus, mai sus-pus decât el. Atât de sus că doar dogele îl depășește. Principele știe. Iar principele e nebun, nu prost.

— Oricum îți mulțumesc, zise Mercurio.

— Va uita de tine, continuă Scarabello. Va găsi pe altcineva de care să se ia. Însă până atunci dispari din circulație.

— Mă voi descurca, minimaliză Mercurio. Știu să am grijă de mine.

— Da, am văzut, zâmbi Scarabello. Apoi îl bătu cu arătătorul în piept. Nu e un sfat. E o poruncă.

— Ascultă, Scarab…

— Nu, ascultă tu. Scarabello îl împunse cu degetul în piept atât de tare încât Mercurio fu silit să se dea doi pași înapoi. Ți-am mai spus-o o dată. Am să-ți explic cu alte cuvinte. Dacă eu îți poruncesc să te bagi în gaura curului unei balene, tu o faci, clar?

— De acord.

— Te vei duce pe uscat. Am să-ți găsesc un loc. Și vei rămâne acolo cel puțin două săptămâni. Mi-ar displăcea să văd guzganii că-ți plimbă țeasta prin canale în timp ce-ți mănâncă ochii. Și exact la asta te poți aștepta de la principe. După ce te-a torturat bine, firește. Scarabello își dădu părul lung pe după urechi, îl adună într-o coadă împletită și o legă cu o panglică roșie, de mătase, lungă până la jumătatea spatelui. Îi zâmbi. Ți-e frică să stai câteva ore singur?

— Am să încerc să mă descurc, răspunse Mercurio, strecurându-și degetele mari în pantaloni.

— Lăudărosule, râse Scarabello plecând.

Imediat ce Scarabello dăduse colțul, Benedetta întinse o mână și o strecură într-a lui Mercurio.

— Să mergem la han.

Mercurio se uită la buzele Benedettei. O urmă docil. Urcară în cameră.

— Încuie, zise Benedetta.

Mercurio se supuse.

Benedetta se întinse pe pat și-și descheie rochia, descoperindu-și sânii mici de alabastru și sfârcurile roz. Gâfâia. Nu se gândea la primul sărut pe care i-l dăduse lui Mercurio. Se gândea la spaima pe care i-o inspirase principele Contarini. La senzația pe care o simțise. La atracția spre adâncuri. Se uită la Mercurio și se gândi că nu semăna cu niciunul dintre monștrii cărora o vânduse mama ei. Întinse o mână spre el. Mercurio nu i-ar fi făcut niciodată rău.

Mercurio se întinse alături de ea, nemișcat, amețit. Nu sărutase o fată niciodată până atunci.

Benedetta îi luă o mână.

Mercurio încremeni.

— Stai, zise Benedetta.

— Ce faci? întrebă Mercurio.

Și se simți ca un prostănac.

Benedetta îi luă mâna lui Mercurio și o duse încet, către sânul ei. O puse deasupra.

— Ce faci? repetă Mercurio, fără să mai fie însă o întrebare.

— Ți-e frică? îl întrebă Benedetta.

În timp ce stătea acolo, întins, cu privirea fixată în tavan, cu mâna nemișcată pe sânul Benedettei, cu un tumult ciudat de sânge în pantaloni, Mercurio se gândi că știa totul despre viață, mai mult decât cea mai mare parte a ființelor umane. Știa să supraviețuiască în canalele Romei și într-un oraș misterios cum era Veneția, știa să pună la cale jafuri, să folosească cuțitul, să dea iama în buzunarele oricui fără să fie descoperit, să amestece var nestins cu pământ ca să acopere morții, se bătuse cu bărbați de două ori mai mari decât el, ucisese un negustor, îi ținuse piept lui Scavamorto și cucerise un criminal ca Scarabello. Știa totul despre viață.

Însă nu știa nimic despre dragoste.

— Nu respir, zise.

— Mângâie-mă, zise Benedetta.

— Nu respir, ți-am spus! sări Mercurio și se ridică în picioare.

— Ce se întâmplă? întrebă tulburată Benedetta.

Mercurio nu înțelegea mânia care îl cutremura. Și nu reușea să o controleze.

— Trebuie să plec, zise cu glas gâtuit.

— Vin cu tine, zise Benedetta.

Mercurio nu răspunse și ieși trântind ușa.

Benedetta își încheie rochia și se făcu covrig sub pătură, închise ochii. Văzu chipul înspăimântător al principelui Contarini. Își duse o mână între picioare. Se simți murdară.

•

Între timp, Mercurio ajunsese la Rialto, gâfâind.

Se apropie de chior, omul lui Scarabello.

— Trebuie să plec imediat. Găsește-mi o barcă, îi spuse.

31.

Mercurio coborî din barcă la Mestre.

— Ce trebuie să-i spun lui Scarabello? îl întrebă chiorul, care îl însoțise. Unde ai să stai?

— Vă anunț eu, răspunse Mercurio îndepărtându-se.

— Lui Scarabello chestia asta n-o să-i placă deloc.

— Cui îi pasă, zise Mercurio fără să se întoarcă.

Mări pasul. Se grăbea să dispară. Într-o clipă ceața care se ridica pe măsură ce se însera îl înghiți.

— Mercurio…! strigă chiorul.

Mercurio se întoarse.

Nu-l vedea nici pe chior, nici barca și se simți ușurat. O luă pe o ulicioară unde-și amintea că văzuse o mică statuie a Madonei, merse vreo douăzeci de pași, apoi găsi strada pe care o căuta, în stânga lui, unde ceața era mai deasă, auzea clipocitul lin al canalului. Zgomotul apei era înăbușit de zidul neregulat de papură care creștea pe mal. În dreapta lui, la fiecare cincizeci de pași, din ceață se înălța câte o casă, scundă și gheboasă. Ștearsă. Trecu de șapte.

Ajuns în fața celei de a șaptea șovăi, încetini și în cele din urmă se opri. Răsuflarea i se condensa în față, confundându-se cu ceața. De-acum era întuneric. Se apropie de casă, trase cu ochiul printre jaluzelele unei ferestre. În interior era peste tot întuneric. I se făcu frică. Se simți pierdut.

Ajunse la ușa casei. Nu era încuiată, doar închisă. Avea o presimțire rea. O împinse încet.

— Nu-i nimeni…? zise. Glasul lui tremura în timp ce-și băga capul peste prag. Așteptă un răspuns. Nimic. Liniște. Nu-i nimeni? întrebă iar.

— Cine e? auzi din camera alăturată.

Mercurio recunoscu imediat glasul. Dar era ceva în neregulă, ceva discordant.

— Sunt Mercurio, zise timid. Cel căruia i-ai dat…

— Dumnezeu să te binecuvânteze, băiete, zise glasul.

Dar ca și cum nu ar fi putut pune vlagă în sunete.

— Ana… ți-e bine?

Se auzi zgomotul unui scaun care se mișca pe podea. Apoi al unui amnar. Mercurio văzu o scânteiere, slabă, nesigură. Apoi lumina se întări și, tremurând, se apropie de intrare.

Ana din Piață apăru în ușa marii bucătării. Ținea în mână o lumânare. Avea părul ciufulit, ochii umflați, iar respirația ei condensa în aer. Doar atunci Mercurio realiză că era foarte frig.

— Ți-e bine? întrebă încă o dată Mercurio.

Ana din Piață zâmbi. Dar părea că plânge.

— Vino înăuntru, zise. Se întoarse și se îndepărtă târșâindu-și picioarele pe podea.

Mercurio închise ușa cu ivărul și o ajunse din urmă în bucătărie. Soba mare era stinsă. Ana din Piață era așezată la masă. Pe masă, colierul pe care îl răscumpărase Mercurio. Lumânarea, sfârâind, făcea să strălucească dinaintea Anei picături transparente. Mercurio crezu că sunt lacrimi. Ana nu se întoarse spre Mercurio, nici nu se uită la el când se așeză în fața lui. Avea ochii fixați asupra colierului și îl mângâia ușor cu o mână, ca și cum ar fi fost o ființă vie.

— N-am să îl dau din nou la cămătar, zise încet.

Mercurio nu își imagina că acel chip plin de viață s-ar putea stinge până într-atât, consumat de o tristețe nesfârșită.

— Preotul zice că nu poți lua cu tine un colier pe lumea ailaltă… zise. Ridică privirea. Se uită la Mercurio. Avea ochi atât de disperați încât Mercurio crezu că sunt găuriți. Însă eu nu-l voi da din nou la cămătar… Se uită din nou la colier apoi, ca și cum doar atunci și-ar fi amintit, ridică încă o dată ochii spre Mercurio, surâse iar ca și cum ar fi plâns, întinse mâna cu care mângâia colierul și o atinse pe a lui. Dumnezeu să te binecuvânteze, băiete, îi zise. Mulțumesc.

— Ce se întâmplă, Ana? întrebă Mercurio.

Ana nu răspunse. Se uita iar fix la colier. Îl luă, îl strânse în pumn și-l duse la piept.

— Nu mă interesează ce zice preotul, făcu ea cu încăpățânare. Însă cu un glas slab. Eu voi lua cu mine colierul pe lumea cealaltă. Iar dacă Sfântul Petru mi-l va lua, asta e, voi pleca și de acolo. Nu, nu i-l voi da lui Isaia Saraval. Nu-l voi trăda pe bunul meu soț. Nu încă o dată. Dumnezeu nu-și poate dori așa ceva. Nu voi amaneta colierul acesta pentru o bucată de pâine. Nu, eu…

— Ana, liniștește-te, o întrerupse Mercurio.

— Nu, eu prefer să mor decât să…

— Ana… Mercurio îi luă mâinile într-ale lui, întinzându-se peste masă. Ana…

Ana ridică privirea spre el.

— Îmi pare rău băiete, n-am ce să-ți dau să mănânci…

— Ana, ce se întâmplă?

Femeia se uită în tăcere la el, cu mare demnitate. Încercă să zâmbească, apoi îi întinse colierul.

— Pune-mi-l, băiete, îi spuse. Mi-e frig. Cred că în noaptea asta voi muri.

Mercurio sări în picioare, scaunul se răsturnă la pământ.

— Nu spune prostii. Unde sunt lemnele?

— Pune-mi colierul, băiete, zise Ana. Vreau să îl am la gât când mor.

— Nu moare nimeni, zise aspru Mercurio. Unde sunt lemnele?

Ana zâmbi distantă.

— Nu mai sunt lemne.

Mercurio rămase nemișcat o clipă să se uite la ea. Lumânarea era pe sfârșite.

— Așteaptă aici, zise cu glas ferm.

— Unde crezi că mă duc? răspunse încet Ana din Piață.

— Așteaptă aici, repetă Mercurio și se îndreptă spre ieșire. Văzuse un cărucior într-o latură a casei. În timp ce îl împingea pe drum, o roată scârțâia. Nu era fixată în osie. Mercurio speră să țină. Ajunse la casa din vecini. Bătu.

O bătrână fără dinți, cu fața sfrijită și rea, veni să deschidă, bănuitoare.

— Cine e? zise glasul de bariton al unui bărbat, din interior.

— Un băiat, răspunse femeia, care se uita fix la Mercurio cu ochii ei plini de riduri. Cu un cărucior.

— Spune-i că nu cumpărăm nimic, făcu glasul bărbatului.

— Eu sunt cel care cumpăr, zise Mercurio cu glas tare.

Bătrâna nu se mișcă și nici nu scoase o vorbă. După puțin apăru un bărbat masiv cu o pătură pe umeri, peste haine. Era rumen, cu nasul cojit, brăzdat de o rețea de capilare roșii, și puțea a vin. Ochii lui erau mici ca ai bătrânei.

— Dă-te, îi zise.

Bătrâna se dădu deoparte cocoșându-se, ca și cum s-ar fi așteptat la o lovitură.

— Nu-mi place, zise.

— Taci, zise bărbatul, țintuindu-l din ochi pe Mercurio. Mama mea nu se încrede în străini.

— Îmi trebuie lemne, pâine, vin, slănină și o supă, zise Mercurio.

Bărbatul rămase nemișcat.

— Pot plăti, zise Mercurio.

— Cât? întrebă bătrâna.

— Taci! țipă bărbatul și ridică o mână în aer.

Bătrâna își apără fața.

— E pentru Ana din Piață, adăugă Mercurio.

— Credeam că a murit deja, pufni bătrâna.

Mercurio făcu o mișcare de mânie.

— Aveți ce-mi trebuie sau banul meu de argint îl dau altcuiva?

— Un ban? zise bătrâna.

— Taci, mamă!

— A zis un ban! făcu bătrâna.

Bărbatul o lovi pe neașteptate în cap.

Bătrâna se clătină și gemu.

— Doi bani, zise bărbatul, către Mercurio.

Mercurio nici nu răspunse. Apucă de mânerele căruciorului ca și cum ar fi dat să plece.

— Ei bine, un ban, zise brusc bărbatul, luându-l de un braț, și oprindu-l. Se întoarse spre mama lui care-și masa capul în locul unde fusese lovită. Ia pâinea, slănina și pune supa într-un blid. Ni-l vor înapoia mâine.

Ieși pe ușă și-i făcu semn lui Mercurio să-l urmeze în spatele casei.

— Vinul, zise Mercurio.

Bărbatul ezită.

— Și vinul, mamă, strigă.

Apoi se îndreptă spre spatele casei. Încărcă lemnele în cărucior și se întoarseră la ușă.

Bătrâna se pregătea să-i dea de-ale gurii, dar fiul ei o opri.

— Arată-mi banii, zise.

Mercurio luă un ban de argint și i-l puse în mână.

Bărbatul îi făcu semn mamei și bătrâna încărcă alimentele.

Mercurio plecă fără să salute.

Transportă lemnele în casă și aprinse focul în sobă. Lumânarea se stinsese. Ana din Piață era tot așezată la masă. Mercurio o ridică și o puse să șadă lângă foc, pe vatră, așa cum

făcuse ea cu el. Ana se lăsă dusă ca o marionetă, fără să opună rezistență și fără să colaboreze. În mână strângea colierul.

Mercurio se uită la ea, în timp ce lemnele trosneau. Apoi aduse mâncarea. Încălzi supa și o turnă într-o strachină murdară pe care o găsise pe masă, tăie pâinea și slănina, turnă vinul și așeză totul pe un scăunel alături de Ana din Piață.

— Ce-am făcut să merit toate astea, băiete? întrebă Ana, cu vocea frântă de emoție.

— Dacă mori, nu știu unde să mă duc, răspunse aspru Mercurio.

Ana din Piață încuviință. Apoi mâncă în tăcere. Și când termină, bău puțin vin dintr-o cană ciobită. Chipul palid se coloră. Ochii începură iar să vadă lumea înconjurătoare. Întinse mâna cu colierul spre Mercurio.

Mercurio îl luă, se duse în spatele ei și i-l puse la gât.

Ana din Piață zâmbi.

— Ce-am făcut să merit asta, băiete?

— Trebuie să trăiesc aici o vreme, îi răspunse Mercurio. Am nevoie de un pat cald, de o casă caldă, de o supă caldă. Nu pot trăi într-o magherniță. Trebuie să te pui pe treabă.

— N-am bani, băiete, îmi pare rău.

— Eu da și te voi plăti.

— De ce faci toate astea?

Glasul Anei era moale.

Mercurio nu răspunse. Luă un scaun, îl puse lângă ea și se așeză.

Ana se uită la el. Chipul ei se destinse. Întinse un braț și-l luă de umeri pe Mercurio.

— Ești mai țeapăn decât un batog uscat, băiete, râse Ana.

Mercurio nu știa ce să facă. Și cu ea îi venea să se ridice și să plece.

Ana îl trase spre ea.

Mercurio rezista.

— N-am avut niciodată o mamă, nu știu cum se face, spuse el pe neașteptate.

Strânsoarea Anei se domoli, o clipă. Apoi îl trase iar spre ea cu și mai multă căldură.

— Sprijină capul, băiete, îi spuse.

Avea glasul cald din seara în care o cunoscuse, gândi Mercurio.

— Unde? întrebă.

Ana din Piață surâse. În felul acela al ei care nu-l rănea.

— Pe umărul meu, zise.

Mercurio îndoi gâtul, tot bățos. Și se gândi că ar fi fost frumos să închidă ochii, când simți că mâna Anei îi mângâia părul. Dar nu reușea încă.

— Hainele soțului tău… zise ridicând capul să se uite la ea.

— Sprijină capul, îl întrerupse Ana, împingându-i-l din nou pe umărul ei. Nu știi să vorbești cu gâtul îndoit?

Mercurio zâmbi.

— Hainele soțului tău put a pește… trebuie să le spăl.

— Trebuia să le aduci. Ți le spălam eu.

— Da… zise Mercurio, în timp ce căldura focului îi relaxa pleoapele.

— O să vedem mâine, zise Ana.

— Da…

— Ești tot țeapăn ca un batog uscat.

— Nu…

— Ba da, poți mai mult.

Mercurio simți cum îi urcă lacrimile în ochi.

— Nu știu cum se face.

Ana din Piață surâse.

— Nu-i un fel anume, zise.

Mercurio se simțea din ce în ce mai obosit.

— Închide ochii.

— Da…

Ana se uită la el.

— Hai, închide-i, râse încetișor.

Imediat ce închise ochii, Mercurio se simți mai greu. Rămase puțin în tăcere. Simțea mâna Anei care-i mângâia părul.

— Cred că am înțeles ce voiai să spui data trecută.

— Despre ce?

— Când spuneai că mâinile aveau o legătură când tu și soțul tău v-ați cunoscut.

Ana din Piață roși.

— A, da?

— Da…

Stătură puțin în tăcere. Ana îi mângâia părul lui Mercurio cu o mână și cu cealaltă își atingea colierul.

— Cred că i-am făcut rău unei persoane… zise Mercurio, aproape adormit.

— Cui?

— O fată…

— Ea nu voia? întrebă Ana crispându-se.

— Nu… ea voia… eu eram cel care…

— Dacă ați făcut ce cred eu, zâmbi Ana, continuând să-i mângâie părul, nu cred că i-ai putut face rău.

Respirația lui Mercurio era din ce în ce mai grea.

— N-am făcut nimic, eu am fugit.

— Ești îndrăgostit? îl întrebă Ana.

Avea în glas o notă melancolică și fericită în același timp.

— De unde pot să-nțeleg?

Mercurio se gândi la emoția amețitoare pe care o simțise când ținuse mâna Giudittei în mâna lui. Și la senzația aceea atât de diferită, dar tot atât de puternică, de sânge care fierbea între picioare, pe care tocmai o avusese atingând sânul Benedettei.

— Ascult-o pe doamna asta de aici, zise Ana, atingându-i pieptul la nivelul inimii.

Mercurio se simțea din ce în ce mai obosit.

— Vino, ridică-te. Așază-te în pat, zise Ana. Nu poți dormi aici.

— Da…

Ana îl ajută să se ridice. Mercurio se mișca asemenea unei marionete, mai mult adormit decât treaz. Ana îl conduse până la colțul unde era salteaua de paie, îl ajută să se întindă și îl înveli cu o pătură. Se întoarse la cămin și puse pe foc două buturugi mari de lemn. Apoi se așeză alături de Mercurio.

— Cerul te-a trimis, băiete, zise Ana.

— Da… bolborosi Mercurio.

Ana râse încetișor.

— Da… repetă.

Mercurio bâigui ceva.

Ana se aplecă asupra lui.

— Ce zici?

— Giu… ditta…

— Giuditta? Așa o cheamă pe iubita ta?

— Giuditta…

— Giuditta, da.

Ana din Piață îl înveli până la bărbie.

— Dormi acum. Îl sărută pe frunte, duios. Dormi, copilul meu.

32.

— Ce plan aș putea avea eu? întrebă Mercurio dimineață când se trezi, imediat ce deschise ochii, văzând-o pe Ana trebăluind în jurul focului. Să găsesc o fată ar putea fi planul meu?

— Nu. Acela e un program, zise Ana din Piață. Avea altă expresie față de seara trecută, chiar dacă dormise puțin și ieșise în zori, pe frig, să se ducă la o fermă din vecini să ia pe credit o găleată de lapte muls atunci și biscuiți cu stafide. Acum turna puțin lapte într-o crăticioară care se afla pe flacăra cu un sistem ingenios de tiranți.

— Lasă, fac eu, zise Mercurio sărind în picioare. Tu așază-te, odihnește-te!

Ana se întoarse cu o expresie furioasă întipărită pe față.

— Cum îți permiți, copile? Crezi că poți avea grijă de mine? Aș putea să-ți fiu mamă, obraznicule, și vrei să faci tu pe tata cu mine?

Mercurio se opri dezorientat. Apoi văzu că Ana nu era cu adevărat înfuriată cum se prefăcea că e.

— Uită-te la mâinile tale, continuă Ana pe același ton. Sunt jegoase. Du-te și le spală dacă vrei să mănânci. Și să nu mai iei niciodată mâncare și lemne de la vecini. Vrei să mă creadă o cerșetoare? Să fi văzut cum s-au uitat la mine azi-dimineață.

— Voiam să ajut…

— Voiai să ajuți și, în schimb, strici. Du-te și te spală. Și pe față.

Mercurio ieși din casă. Apa era rece gheață, dar fu bucuros s-o asculte pe Ana. Când se întoarse, avea un zâmbet prostesc întipărit pe față. Îi arătă mâinile.

— O, așa e bine, zise Ana, revenind la tonul ei dintotdeauna. Așază-te, laptele e cald.

Umplu un blid cu un polonic și puse biscuiții pe masă.

— Atunci ce e un plan? întrebă Mercurio cu gura plină.

Ana din Piață dădu din cap.

— Mereu pui întrebări grele.

— Iartă-mă, zise Mercurio. N-am avut niciodată pe nimeni căruia să-i pun întrebări. Nu știu cum se pun.

Ana se întoarse brusc cu spatele la el și își mușcă buzele. Băiatul ăla o impresiona. Făcu ochii mari, exagerat de mari, ca să-și usuce lacrimile care îi împăienjeniseră ochii.

— Un plan e ceva care-ți umple viața, îi explică întorcându-se și așezându-se la masă. În timp ce vorbea, mâna ei continua să mângâie colierul pe care îl purta la gât. Un plan spune cine ești.

— Dar cui îi spune?

Mercurio avea o senzație nouă, mângâietoare, pe care nu-și permisese vreodată s-o simtă. Ana spunea că pune întrebări grele. Dar el simțea că poate pune și întrebări cretine.

— Ție, în primul rând. Și celor pe care îi iubești și deci pe care îi respecți.

Mercurio își îndesă în gură doi biscuiți, unul după altul, apoi bău o gură de lapte, înmuindu-i în gură.

— Eu pun întrebări grele, dar tu folosești cuvinte grele. Eu nu știu ce înseamnă să iubești. Adică… eu nu știu dacă pot iubi cu adevărat pe cineva. Și nici să-l respect.

— Băiete, ești un mincinos, zise Ana surâzând, în felul acela al ei care îl încălzea mai mult decât focul din sobă. Crezi că n-o iubești pe Giuditta?

Mercurio se înecă atunci cu ce mai rămăsese din biscuiții pe care-i avea în gură. Tuși și scuipă un terci alb pe masă.

— Scuză-mă, se grăbi să spună și trecu preocupat cu mâneca hainei peste masă curățând-o.

— Cum de-i știi numele? întrebă înroșindu-se.

Ana din Piață se uită la el. Îi venea să râdă văzându-l cu obrajii și cu urechile roșii ca focul. Dar nu voia să-l umilească.

— L-ai spus aseară.

— Ah…

Mercurio coborî privirea în cană.

— Și crezi cu adevărat că nu știi să iubești după tot ce ai făcut pentru mine?

— Ei, aveam nevoie de un loc unde să dorm și era un frig groaznic.

Ana din Piață încuviință.

— Da, știu.

Mercurio amestecă în cană cu o lingură de lemn.

— Mai vrei?

Mercurio rămase cu capul plecat. Pufni. Lovi repetat cu lingura marginea cănii.

— Ce trebuie să fac, Ana? întrebă în cele din urmă.
— Mai întâi du-te și caut-o pe fata aia. Ce aștepți? Doar nu crezi că o s-o fac eu pentru tine?!
Mercurio ridică privirea și zâmbi.
— Și gândește-te la cine ești. La cine vrei să fii. În primul rând, pentru tine.
— Cum adică?
— Nu-mi pari prost, băiete.
— Cine sunt?
Ana îi luă o mână într-a ei.
— Asta nu pot ști eu pentru tine.
— Dar cum se face să înțelegi cine vrei să fii?
Ana zâmbi cu bunătate.
— E diferit pentru fiecare dintre noi. Cum n-are nicio legătură.
Mercurio se șterse la gură.
— Eu vreau să fiu respectabil.
Ana din Piață izbucni în râs.
— Chiar așa, zise Mercurio.
— Dar tu ești respectabil, băiete.
— Nu. Eu sunt un hoț.
Mercurio se uită drept în ochii ei.
Ana continuă să-i zâmbească.
— Îți spun că sunt un hoț.
— Hoții nu recuperează coliere văduvelor necunoscute…
— Ce legătură are…
— Nici nu le salvează când ele se abandonează morții…
— Tu nu te…
— Taci! Nu mă întrerupe. Ana arătă cu degetul spre el, serioasă. Ai înțeles ce ți-am spus?
Mercurio ridică din umeri.
— Tu ești deosebit, băiete, zise Ana din Piață.
Mercurio roși din nou.
— Nimeni nu mi-a mai spus-o, bolborosi.
— Și doar pentru asta n-ai fi?
— Nimeni nu mi-a mai spus-o, repetă Mercurio.
— Na, acum ți-am spus-o eu.
Mercurio tăcea și continua să bată cu lingura în cană.
— Ai să mi-o spargi, zise Ana.
Mercurio așeză lingura pe masă.
— Ce trebuie să fac?

— Ți-am spus. Du-te și caută-ți fata.

— Voi fi deosebit pentru ea, exclamă cu emfază Mercurio.

— Fii special pentru tine. Și vei fi special pentru ea, zise Ana. Numai așa merge. Dar dacă vei încerca să fii special pentru ea, ai să sfârșești prin a te trăda și pe tine, și pe ea. Niciodată nu te vei găsi pe tine cu adevărat și îi vei dărui ceva fals.

— De ce trebuie să fie așa de greu?

— Nu-i greu deloc, răspunse Ana.

— Mie mi se pare că da.

— Când vei simți că e greu e fiindcă-ți folosești capul.

— Ce înseamnă asta?

— A fost greu să te îndrăgostești de Giuditta?

— Ce legătură are asta…

— A fost greu?

— Nu, dar…

— Vezi ce face lucrurile să fie grele? *Dar*-ul, de exemplu. Ce te interesează acel *dar*? E doar un mare băț în roată. Și ți-l pui tu, singur. Acum răspunde: a fost ușor să te îndrăgostești de Giuditta?

— Da.

— Da, repetă Ana. Viața e simplă. Când devine prea complicată înseamnă că greșim ceva. Să nu uiți asta niciodată. Dacă viața devine complicată e pentru că o complicăm noi. Fericirea și durerea, disperarea și dragostea sunt simple. Ușoare. Nu e nimic greu în ele. Ai să-ți amintești?

Mercurio încuviință.

— Tu ești deosebit și…

— Vreau să devin bogat! Acum știu ce vreau!

Chipul Anei se încruntă.

— Asta ai înțeles? Dacă aș fi mama ta, acum ți-aș trage una.

Mercurio văzu că Ana era serioasă. Se simți umilit că spusese asta. Însă, în același timp, își dădu seama că era pe punctul de a câștiga ceva extraordinar.

— Nu mă interesează, eu vreau să devin bogat, zise cu nerușinare, sfidând-o și ridicându-se în picioare.

Ana reacționă din instinct. Se ridică în picioare, se întinse peste masă și îi dădu o palmă.

— Nu vreau să te mai aud niciodată că spui asemenea prostii. A deveni bogat nu înseamnă nimic. Trebuie să vrei ceva ce nutrește inima. Sau vei muri pe dinăuntru.

Mercurio se gândi că probabil Ana avea dreptate.

Simți cum îi arde obrazul după prima lui palmă primită ca fiu și era fericit.

— Pentru tine sunt deosebit? o întrebă.

— Vino aici, băiete, zise Ana, cu glasul frânt de emoție.

Așteptă ca Mercurio să ocolească masa și pe urmă îl îmbrățișă și-l ținu strâns. În cele din urmă îl îndepărtă, brusc.

— Ești plicticos, știi, băiețașule? Eu am o grămadă de treabă. Trebuie să mă ocup de foc, să fac curat în casă și să-ți organizez dormitorul… doar nu vrei să dormi aici pe jos, ca un sălbatic, nu? Pe urmă trebuie să mai și gătesc așa cum se cuvine pentru cină, iar ca s-o fac trebuie să mă duc la piață. Nu am timp de toată filosofia asta. Apoi îl împinse pe Mercurio. Dă-te la o parte. Pleacă. Hai, pleacă.

Pe când se îndrepta spre docurile din port unde se aducea peștele la Mestre, Mercurio fluiera fericit și din când în când își trecea mâna peste obrazul pe care primise palma de la Ana. Când ajunse, căută barca numită Zitella. Când o găsi, dădu cu piciorul în chilă să atragă atenția pescarului.

— Ei, ce maniere! zise pescarul și se întoarse spre el.

Păli subit.

— Bine, zise Mercurio, asta înseamnă că m-ai recunoscut, corect?

Pescarul înghiți un da.

— Și ai aflat și că acum sunt unul dintre oamenii lui Scarabello și nu mă poți vinde lui Zarlino?

Mercurio își băgă degetele mari în centură și scuipă în apă.

Pescarul încuviință din nou.

Mercurio sări în barcă.

— Bine, atunci du-mă la Rialto.

Pescarul încuviință pentru a treia oară.

— Termin de încărcat și…

— Nu. Acum, făcu Mercurio.

Pescarul se ghemui și se așeză la vâsle.

Mercurio desfăcu parâmele. Împinse barca sprijinindu-se de mal. Pescarul răsuci barca și-i îndreptă prora spre Veneția.

— Am un program. Și între timp mă gândesc la planul meu, murmură Mercurio în sinea lui, zâmbind. Apoi se întoarse către pescar. Știi care e diferența dintre program și plan, bădăranule?

— Nu, domnule, zise pescarul.

— Nu te-a învățat mama ta? și izbucni în râs, fericit.

33.

Șimon Baruch intră în Rimini trecând pe sub Arcul lui Augustus. Căluțul arab mergea încet, epuizat de Apenini. Șimon lăsă frâul liber și-și continuă drumul prin micul oraș. Traversă podul lui Tiberiu și intră în orașul vechi. Întorcându-și fața spre dreapta, în depărtare, vedea portul comercial și Marea Adriatică cu plajele sale largi de nisip alb.

Ajunse la un han care se numea Hostaria de' Todeschi și coborî din cabrioletă. Imediat un băiat veni spre el, îl salută și se ocupă de căluțul arab. Șimon intră în han. Hangiul era un bărbat politicos și binevoitor. Când înțelese că Șimon era mut, se grăbi imediat să-i aducă hârtie, pană și cerneală.

— Eu însă nu știu că citesc, domnule, se scuză. Și, dacă nu vă supărați, e o femeie, o văduvă, care ar putea citi pentru mine. Însă trebuie să vă spun că e evreică… uite.

Șimon se crispă.

— Dacă vă deranjează evreii, domnule, pot înțelege și vom găsi o altă modalitate, zise imediat hangiul.

— Așadar, vă convine femeia? ceru confirmare hangiul.

Șimon încuviință.

Hangiul se întoarse spre soție, care era grasă și roșie la față, și îi spuse:

— Du-te și cheam-o pe Estera. Și zi-i să se grăbească.

Auzind numele femeii, Șimon tresări. Cunoștea foarte bine povestea Esterei, ca oricare evreu, fiindcă se sărbătorea de *Purim.* Iar motivul pentru care Șimon se simțea în mod special impresionat era că Ester în ebraică însemna „eu mă voi ascunde". Iar el se ascundea. De el și de lume.

— Sunt bucuros că nu aveți nimic contra evreilor, domnule, spunea între timp hangiul. Sunt timpuri ciudate, aici la Rimini. Luna trecută au fost atacate două prăvălii de amanet. Și de ce? Fiindcă s-au deschis doi Sfinți… Îmi vine să râd că le numesc sfinți… ce să zic, doi Sfinți Munți de Pietate. Care pe urmă nici nu fac o treabă diferită față de prăvăliile de amanet, dar în spatele lor se află Biserica, și ea aici e puternică și… dacă-mi permiteți… ei, s-o lăsăm baltă… preoții vorbesc atât pe seama

evreilor, însă vor să facă mai mulți bani decât ei de pe urma noastră, după părerea mea. Din păcate, plebea nu înțelege asta și trage la biserică…

— Nu spune! tună soția hangiului, apărând în spatele lui cu o femeie minionă cu aer supus.

Hangiul râse cu poftă, trase aer în piept și zise cu trufie:

— Plebea trage la biserică…

— Nu spune!

— … ca mușchiul la căcat, și izbucni într-un hohot de râs răsunător.

— Când gealații papei îți vor da foc în piață vreau să te văd dacă râzi, bombăni soția apoi o împinse în față pe femeia care era cu ea.

— Estera, ajută-l pe prostănacul ăsta de soț al meu.

Șimon văzu că Estera zâmbea la gluma hangiului. În spatele supușeniei se afla o femeie frumoasă. Chipul nobil, cu nas subțirel, avea doi ochi verzi, întunecați ca scarabeii, iar buzele îi erau pline și roșii. Făcu un semn cu capul spre Șimon, cu modestie, însă fără teamă.

— Ei bine, domnule, zise hangiul, aveți amabilitatea să vă scrieți dorințele și om vedea de vă putem mulțumi.

Șimon se uită la Estera, care se apropia de el. „Eu mă voi ascunde”, gândi.

Estera îi întâlni privirea și lăsă ochii în pământ.

Șimon era dintr-odată confuz. Ținuse departe orice gând cu privire la fata din Narni și tot ce o privea pe aceasta. Însă chiar dacă încercase să nu se gândească la ea, știa foarte bine că întâmplarea aceea deschisese o breșă largă în armura pe care și-o construise. Frigul pe care-l simțea în suflet nu se risipise, ba din contră, crescuse la fel de mult ca senzația lui de singurătate.

Luă pana, o înmuie în călimară și, după o ezitare, scrise. Când termină, se întoarse spre Estera. Avu impresia că privirea femeii se schimbase.

— Domnul se numește Alessandro Rubirosa… creștin. Se îndreaptă spre Veneția. Are nevoie de o cameră…

Șimon gândi că Estera avea un glas melodios, ca unele cântărețe din țara lui îndepărtată.

— … și ar vrea să facă o baie caldă înainte de cină.

— Va fi servit, zise îndatoritor hangiul.

— La cină avem o friptură de porc care vă va face să vă lingeți degetele, zise nevasta hangiului. Cu gutui și castane.

Șimon tocmai încuviința când privirea îi fu atrasă din nou de Estera, care se uita fix la el, și atunci făcu semn cu mâna că nu, luă hârtia și scrise: „Am indigestie de la porc. Aș vrea o supă și pui”. Iar în timp ce Estera îi repeta cuvintele soției hangiului, i se păru că avea un ton ușurat.

Soția hangiului încercă să insiste pentru porc, însă Șimon făcu sec semn că nu.

— Nu-l sâcâi, zise hangiul. Se întoarse către o servitoare tânără. Ia pe cineva să te ajute să duci o albie în camera domniei sale și pune apa la încălzit pentru o baie.

— O baie? întrebă mirată mica servitoare.

— Nu toți sunt jegoși ca tine, zise hangiul. Făcu o plecăciune către Șimon și plecă. Apoi realiză că Estera era încă acolo.

— Mulțumesc, Estera, poți pleca, îi spuse.

Estera se uită fugitiv la Șimon, apoi se îndreptă spre ieșire. Însă în ușă se întoarse încă o dată să se uite la el.

Șimon se ridică și o ajunse din urmă.

— Ești evreu, nu-i așa? zise imediat Estera.

Șimon tresări și negă, scuturând energic din cap.

Estera se uita la el în tăcere. Îi străluceau ochii verzi și inteligenți. Iar buzele cărnoase îi erau ușor încrețite într-un zâmbet amuzat, de copil.

— Când ai luat în mână pana, dădeai să scrii de la dreapta spre stânga, ca în limba noastră, îi spuse. Dacă nu vrei să se știe că ești evreu trebuie să înveți să controlezi aceste amănunte.

Zâmbi.

Șimon simți că îi vorbea fără nici cel mai mic reproș.

— Și când îți scrii numele, nu accentua că ești creștin, râse simplu Estera. Creștinii nu au nevoie să se justifice.

Șimon se uită la ea fără să nege. Avea o senzație ciudată. Ca și cum o mare greutate îi fusese luată de pe umeri. Sau ca și cum, dimpotrivă, toată oboseala i se adunase în spate. „Eu mă voi ascunde”, gândi iar, traducând numele Esterei.

— Nu-ți fie teamă, nu voi spune nimănui, fii liniștit, zise Estera, tot cu zâmbetul acela al ei înțelegător.

Șimon își dădu seama că nu se temuse deloc că Estera l-ar fi denunțat. Se gândi că femeia aceea putea să desfacă noduri. Și să ierte păcate. Îi făcu semn că vrea să o însoțească acasă.

Estera încuviință și porni cu pas încet.

În timp ce mergeau printre oameni, Șimon lăsă ca mâna lui să-i atingă rochia, ca din întâmplare.

Estera nu vorbi până ajunseră la o casă cu două etaje, umilă, însă decentă. Atunci se opri și se uită în ochii lui Șimon.

— Ai fost amabil să refuzi carnea de porc, îi zise.

Șimon încruntă din sprâncene, uimit, ca să-i ceară explicații pentru afirmația aceea.

Estera zâmbi, însă nu zise nimic. Deschise ușa. Apoi, cu capul plecat, zise încetișor:

— Sper să ai multe de scris pentru hangiu.

Ridică privirea fără să roșească.

„Așa ne vom revedea”, gândi Șimon. Și nu-i fu teamă de gândul acela. Nici de Estera.

A doua zi de dimineață Șimon scrise o frază scurtă pe o foaie și o dădu hangiului. Hangiul trimise după Estera.

— Voi mai rămâne câteva zile, citi Estera cu glas tare, cu ochii verzi ca doi scarabei care străluceau fără maliționitate.

34.

Donnola se prezentă în camera Giudittei. Ca în fiecare zi, cosea. La picioarele ei, aruncate pe jos, erau cel puțin cinci, șase berete galbene, de toate formele, cusute din diferite materiale combinate.

— Bună ziua, Giuditta, îi spuse.

Fata răspunse cu un zâmbet distant și începu iar să coasă.

Donnola dădu din cap și străbătu coridorul lung al casei în care acum locuia împreună cu doctorul și fata lui. Avea o cameră a lui, cu un pat mare, moale. Și o pătură călduroasă. Nu avusese niciodată ceva asemănător și nici nu-și imaginase vreodată că ar putea fi atât de plăcut să trăiești cu cineva care, pe zi ce trecea, devenea un fel de familie.

Ajunse la intrare. Isac bătea nerăbdător din picior.

— Doctore, trebuie să vă spun ceva important... începu Donnola.

— Între timp să mergem, îi făcu semn Isac și, odată deschisă ușa casei, începu să coboare scara amplă.

— Sunt îngrijorat de Giuditta, doctore, izbucni Donnola.

— Da… făcu Isac, scotocind în geanta în care avea medicamente și unguente.

— Își petrece tot timpul cosând, mănâncă extrem de puțin, e mereu tristă și, mai mult, îmi pare că tristețea asta e din ce în ce mai mare pe zi ce trece…

— Da, înțeleg… Isac ieși pe sub poarta în arcadă cu două coloane în vârful cărora erau așezate două maimuțe de marmură.

— Totul se leagă de o deziluzie amoroasă… reluă Donnola, ținându-se cu greu în urma lui. Și cred că într-un fel are legătură băiatul ăla, Mercurio ăla, știți? Am descoperit că nu era nicidecum un preot, după cum ne lăsase să credem…

— Da… zise Isac, urcând două câte două treptele unui podeț de piatră îngust și făcându-și loc prin aglomerația care deja la ora aceea sufoca străzile Veneției.

— Am aflat că lucrează pentru un anume Scarabello. Un pui de lele, foarte puternic, care stăpânește toată activitatea ilegală de la Rialto.

— Ah, bine…

Donnola pufni.

— Doctore, mi-ați spus să mă țin departe de băiatul ăla. Însă el de zece zile încoace continuă să mă asalteze cu întrebări. Le spune oamenilor că mă caută fiindcă are o treabă cu dumneavoastră, doctore. Ce mai, e evident că o caută pe Giuditta. Eu nu i-am spus nimic Giudittei, deocamdată, fiindcă nu știu încă bine cum să procedez. Ce trebuie să fac?

— Sigur, sigur…

— Doctore! izbucni Donnola. N-ați auzit nimic din cele ce v-am spus!

Isac se opri și se uită la el cu o privire ofensată.

— Am auzit foarte bine. Giuditta coase. Bine, sunt mulțumit.

— Nu, doctore. Chipul lui Donnola era roșu. Eu v-am spus că Giudittei nu-i e bine. Îi e foarte rău. Și suferă din dragoste.

Isac încuviință cu gravitate. Apoi scutură din cap.

— E vârsta. La vârsta asta se suferă mereu din dragoste. Apoi auzi clopotele de la biserica Santi Apostoli din apropiere. E târziu, zise și mări pasul de-a lungul Salizzada del Pistor, unde se răspândea un miros plăcut de pâine proaspătă. Se întoarse spre Donnola, care se oprise, și-i făcu semn să-l urmeze. Ascultă-mă, mă grăbesc. Am să vorbesc cu ea, bine? Acum însă

du-te la farmacia Testa d' Oro și ia de acolo un ulei pe care l-am comandat. E extractul de Lemn Sfânt, spune-le. Indios din Americi îl folosesc aproape pentru orice și se pare că funcționează. Iar dacă vrea să-ți dea tricul lui scârbos, dă-l dracului. Ai înțeles?

— Da, doctore, zise sumbru Donnola.

— Apoi, să mi-l aduci acasă la căpitan.

— Da, doctore, mormăi printre dinți Donnola.

— Ce ai? Ce-i? izbucni nerăbdător Isac. Femeia lui Lanzafame se simte rău, Donnola. Foarte rău. Reușești să înțelegi? E în mâinile mele și eu nu știu ce să fac. Toți doctorii cu care am vorbit zic tâmpenii, nici ei nu știu cum să dea de cap acestui rău franțuzesc sau cum dracu' se numește. Știi de unde am aflat de Lemnul Sfânt? Fiindcă m-am dus în port și am vorbit cu marinarii, înțelegi? Viața femeii ăleia e încredințată spuselor marinarilor care vin din Lumea Nouă. Se uită cu ochi arzători la Donnola. Își repeta că făcea tot posibilul să o salveze pe prostituata care-i încălzea inima lui Lanzafame, însă în sinea lui simțea că nu face destul, că nu e la înălțime. Și, mai ales, o amestecase în sinea lui pe Marianna cu soția sa, H'ava. Vindecarea prostituatei l-ar fi absolvit de eșecul de acum mulți ani, când soția lui murise la naștere. Dacă ar fi salvat-o pe Marianna ar fi fost ca și cum ar fi salvat-o pe H'ava. Deci? Ce ai? Ce vrei? zise iar agresiv.

Donnola lăsă privirea-n pământ.

— Nimic, doctore.

— Bine, zise Isac și se îndreptă spre Ruga dei Speziali.

Când ajunse în mansarda căpitanului Lanzafame, servitoarea mută îl primi cu o față tristă.

Isac trecu de ea și intră în sufragerie. Lanzafame se plimba în sus și în jos prin cameră, călcând peste tot ce i se nimerea în cale. Pe jos, o sticlă goală de Malvasia.

— Era și timpul să vii, doctore, îl luă la rost pe Isac imediat ce-l văzu.

— Iată-mă, căpitane, zise Isac fără să comenteze.

— Du-te dincolo, ce aștepți? rânji Lanzafame.

Isac se duse în dormitor. Marianna era agitată. Avea fața scobită, ca și cum ar fi trecut o lună, nu doar o noapte. Isac se apropie de ea și-i puse o mână pe frunte. Ardea. Puse tămâie și

gheara dracului într-o lingură și i le dădu să bea. Femeia înghiți cu greutate. Apoi deschise larg ochii și păru să-l vadă.

— Toată noaptea sau numai o oră, străinule? îl întrebă.

— Sunt Isac Marianna… sunt doctorul…

— Ești un soldat?

— A ținut-o așa toată noaptea, zise Lanzafame apărând în ușă.

Isac văzu că are un aer stânjenit. Crezu că se datora faptului că Marianna vorbea ca prostituată, fiindcă oricine i-ar fi apărut în față era pentru ea un client.

Marianna râse.

— Lanzafame? Ce nume oribil! Râse iar. Îți voi spune căpitan, nu pot să fac dragoste cu tine și să te strig cu numele ăsta ridicol.

Isac se întoarse spre căpitan. Avea ochii umezi. Poate era doar tot vinul pe care îl băuse până la ora aia de dimineață.

— Nu ar trebui să beți atât, îi spuse.

— Nu mă bate la cap, zise căpitanul și plecă.

Isac știa de ce făcea asta. Credea că vinul ar fi ținut departe durerea. Și acum înțelegea și de ce căpitanul era atât de stânjenit de spusele Mariannei. Retrăia obsesiv prima lor întâlnire. Își amintea amănuntele unei întâlniri care, fără îndoială, le schimbase amândurora viața.

— Deci, o oră sau toată noaptea, frumosule căpitan?

— Toată viața, zise în șoaptă Isac, atent să nu fie auzit de Lanzafame.

Prostituata avu o tresărire. Ochii amețiți de delir începură din nou să vadă. Se uită la Isac. Îl recunoscu.

— Doctore… zise pe un ton temător, unde e Andrea?

— Cum vă simțiți, Marianna? o întrebă Isac.

Prostituata se agăță de brațul lui. Avea o strânsoare slabă.

— Unde e Andrea? repetă.

— E aici. Vi-l chem, zise Isac ridicându-se de pe pat. Se duse în sufragerie. Căpitane… întreabă de dumneavoastră.

Lanzafame nu se mișcă imediat. Trase o dușcă dintr-o sticlă, apoi se ivi în cameră.

— Ce vrei? zise aspru.

— Andrea… zise Marianna întinzând un braț spre el.

Căpitanul ezita în prag.

— Vino…

Căpitanul merse până la pat.

— Așază-te…

Căpitanul se așeză.

Marianna îi mângâie fața.

— Nu te-ai ras, ca de obicei… Zâmbi obosită. Dacă te strecori între picioarele mele mă gâdili, zise.

Căpitanul nu spuse nimic. Marianna îi luă o mână într-a ei și o duse la piept.

— Nu-ți fie teamă, îi spuse.

Căpitanul râse forțat.

— De ce ar trebui să-mi fie teamă?

— Nu-ți fie teamă, îi spuse. Nu-ți fie teamă, spuse din nou Marianna, uitându-se la el cu ochii plini de lumină. Visam prima noastră întâlnire, știi?

— A, da? se prefăcu că nu știe Lanzafame.

— În vis te întrebam dacă vrei să-ți petreci cu mine o oră sau toată noaptea… și tu îmi spuneai: „Toată viața”.

Căpitanul nu spuse nimic.

— Andrea… mor…

— Nu spune tâmpenii…

— Da, sunt pe moarte…

— Iarba rea nu moare niciodată…

— Ascultă-mă, Andrea…

Căpitanul îi strânse mâna.

— Vreau să chemi un preot…

— Nu te gândi la preot, acum…

— Vreau să chemi un preot și să-i spui…

Marianna gâfâia.

— Ce…?

— … și să-i spui… să ne căsătorească…

Fu un moment de tăcere, apoi căpitanul sări în picioare.

— Târfă urâtă, să nu încerci să mă tragi pe sfoară! urlă. Să nu încerci să mă tragi pe sfoară!

Isac apăru în ușă.

— Ce se întâmplă?

— Se preface că moare ca să se mărite cu mine și să mă înlănțuie, uite ce se întâmplă! rânji Lanzafame. Când ești târfă, rămâi târfă pe viață!

Se mișcă spre ușă. Îl împinse pe Isac și se îndreptă spre ieșire.

— Dă-te din drum! țipă la servitoare. Sunt la han. Și să mă chemați doar dacă moare cu adevărat.

Ieși trântind ușa.

Servitoarea veni în dormitor. Avea ochii strânși ca două fisuri. Când văzu că Isac se așezase pe marginea patului se opri, deoparte.

— Toată noaptea sau numai o oră, frumosule căpitan? zise Marianna, pierdută din nou în delirul ei.

— Toată viața, îi murmură Isac.

Prostituata zâmbi. Apoi adormi.

•

Însă Isac era îngrijorat. Toată ziua Marianna nu făcuse altceva decât să se agite și tămâia și gheara dracului nu-i scăzuseră febra. Iar pe de altă parte era mult prea slăbită pentru o baie rece. Nu ar fi supraviețuit.

Când se lăsă seara, căpitanul nu se arătase încă. Isac își petrecu noaptea în camera Mariannei, care de-acum delira fără să-și mai revină.

Cu puțin înaintea zorilor avu un acces de tuse care-i tăie respirația. Îl strigă pe Lanzafame, strânse convulsiv mâna lui Isac, avu apoi un spasm, ușor, ca un fior. Slăbi strânsoarea, iar trupul ei se relaxă în pat. Era moartă.

În clipa aceea ușa casei se deschise și apăru căpitanul Lanzafame. În spatele lui, un preot cu sutana plină de mătreață pe umeri. Căpitanul păli, auzind-o pe servitoare plângând. Se uită la Isac. Isac dădu din cap. Lanzafame avea chipul răvășit de noaptea petrecută cu băutură. Doar în zori se hotărâse. Se întoarse spre preot, îl apucă de guler și îl împinse spre dormitor.

— Du-te acolo, îi spuse. Și dă-i Sfântul Maslu.

Servitoarea mută izbucni în plâns, disperată, scoțând sunete stridente, ca răgetul de măgar.

— Chiar credeai că m-aș fi căsătorit cu o târfă? zbieră căpitanul la ea.

Apoi, în timp ce preotul mormăia cuvintele ritului latin, Lanzafame se năpusti asupra tuturor obiectelor și mobilelor și distruse totul, ca și cum ar fi fost în toiul unei bătălii. Își distruse toată casa. Apoi se lăsă să cadă pe pământ și se uită la Isac.

— Acum ce fac? zise în șoaptă.

35.

După aproape zece zile de căutări, Mercurio era cu moralul la pământ. Donnola părea să fi dispărut în neant. Nimeni nu știa nimic despre el. Nu mai avea aceleași drumuri, nu mai apărea în obișnuitele hanuri. Câte cineva susținea chiar că se înecase într-un canal. În schimb, cei mai mulți știau că devenise ajutorul unui doctor. Însă despre acest doctor încă nimeni nu auzise vorbindu-se la Veneția și nici nu se știa unde locuia.

Mercurio încercă pentru a nu știu câta oară la taverna Omo Nudo, o speluncă unde cândva Donnola își petrecea serile. Intră și aruncă o privire înăuntru, însă nu era nici urmă de el.

Când ieși, în Calle del Sturion, văzu sosind dinspre Ruga Vecchia San Giovanni un mic grup de tineri bine îmbrăcați, iar în mijlocul lor pe unul și mai elegant care șchiopăta și se clătina ca un crab, cu un braț infirm încordat în aer în căutarea unui oarecare echilibru. Mercurio îl recunoscu pe principele Contarini, se întoarse și o luă la goană spre Riva del Vin. Ajuns la colț, se uită în urmă. Însă nici principele, nici gealații lui nu îl recunoscuseră.

Suspină ușurat și dădu să urce malul când observă că principele bătea la ușa unei locuințe mizere. Se opri să spioneze, curios, și îl văzu pe Zolfo care deschidea ușa și-l primea pe principe cu o plecăciune. Imediat, în spatele lui apăru silueta călugărului care făcu la rândul lui o plecăciune. Principele, cu mersul lui înclinat, se strecură în locuință, urmat de doi bărbați.

Mercurio se întoarse pe același drum. Ajunse la ușă și spionă de la o fereastră de la parter, de unde venea o lumină slabă. Văzu o încăpere mizerabilă, goală, cu două saltele de paie pe jos. Se mută la următoarea fereastră. Era o cameră mai mare, însă tot atât de sărăcăcioasă. Erau acolo o masă și patru scaune, o sobă, un birou. Nimic altceva. La masă erau așezați principele Contarini și fratele Amadeo. Zolfo stătea în spatele călugărului, iar cei cinci gealați ai principelui erau în picioare, risipiți prin încăpere. Unul dintre ei se apropie de fereastră.

Mercurio se lipi de zid, ținându-și respirația. Bărbatul veni la fereastră, dar fără să se uite în jur. Apoi unul dintre tovarășii lui se apropie de el și-i murmură ceva. Bărbatul se întoarse spre interiorul camerei.

— Citește, frate, spunea în acel moment principele.

Mercurio trase cu ochiul pe fereastră. Bărbatul întors cu spatele îi lua mare parte din perspectivă, însă Mercurio văzu că principele îi dăduse fratelui Amadeo o notificare. Fratele apropie o lumânare și începu să citească cu voce scăzută. Pe măsură ce citea, i se măreau ochii.

— E oare posibil?! exclamă la sfârșitul lecturii.

— Ți-am promis că te voi ajuta în bătălia ta, frate, spuse principele. Acesta e doar începutul. Evreii vor avea ce merită.

Călugărul îngenunche în fața lui și-i sărută mâna pe care i-o întindea principele.

— Asta-i voința lui Cristos! zise. Iar dumneavoastră sunteți apostolul Său iubit, Domnia Voastră!

— M-a costat mulți bani și mult efort, zise principele.

Încrezător în instinctul său, Mercurio bănui că principele mințea. Nu știa despre ce vorbeau, dar era atât de sigur că, orice ar fi fost, se lăuda cu un succes care nici pe departe nu era meritul lui.

— Doar ca să începi, ca să începi, frate… se bucură din inimă principele.

— Dumnezeu vă va recunoaște meritele, preamărite, zise călugărul. Apoi îl apucă de o mânecă pe Zolfo și-l sili să îngenuncheze. Sărută mâna protectorului nostru, îi spuse.

Mercurio văzu că Zolfo se supunea fără voie.

„Poate ești mai puțin prost decât credeam”, se gândi el.

— Iar acum, că știi cine sunt și cât pot pentru cauza ta, frate, reluă principele, vreau să asculți la ce mă aștept de la tine, astfel încât cruciada ta, care este acum și a mea, să fie dusă la bun sfârșit, la un sfârșit răsunător.

— Comandante, zise fratele Amadeo, cu capul plecat. Dumnezeu însuși vorbește prin gura voastră. Iar acest umil servitor ar putea vreodată să-l refuze ceva lui Dumnezeu personal?

— Ce tâmpenii… scăpă Mercurio printre dinți.

Bărbatul care stătea lângă fereastră se întoarse brusc. Mercurio se lipi iar de zid, însă nu destul de repede.

— Eu știu cine ești! urlă bărbatul, ieșind la fereastră și încercând să pună mâna pe el.

Mercurio o luă la goană spre Ruga del Vin. În spatele lui auzi cum se deschidea și se trântea ușa, însă știa că are destul

avantaj ca ei să nu-l poată ajunge. Urcă malul alergând până la podul Rialto, apoi se pierdu în mulțime. Se uită în urma lui. Nu văzu pe nimeni. Atunci se îndreptă cu pas vioi către taverna Lanterna Rossa.

— Unde ai fost? întrebă Benedetta când îl văzu în fața ei, în camera pe care o împărțiseră până acum zece zile.

Mercurio rămase în picioare în ușă, în tăcere. Apoi, încet, o închise în urma lui.

Benedetta avea un aer obosit și două cearcăne mari care săreau în ochi pe pielea de alabastru. Rochia pe care o purta era șifonată. În cameră plutea un miros urât.

— Ai auzit ce mi-a poruncit Scarabello, se justifică în cele din urmă Mercurio. Trebuie să stau departe de Veneția o vreme…

— Mereu am stat împreună… zise Benedetta.

— Dacă crezi că îți fur banii…

— N-am zis asta, îl întrerupse sec Benedetta.

Mercurio încuviință, stânjenit. Se gândise adesea, în acele zece zile, la sărutul lor și la sânul cald și moale al Benedettei.

— De ce ți-e frică? întrebă Benedetta.

În priviri avea o tristețe profundă. Umilință. Și rușine că fusese refuzată. Râse ca să-și ascundă sentimentele.

— Ce credeai? Că o luam în serios? Chiar ești un băiețaș prostuț.

— Ascultă… îmi pare rău… eu…

— Termină. Benedetta dădu din umeri și râse forțat, ca și cum problema n-ar fi afectat-o.

Se uită la Mercurio. Era foarte frumos, se gândi. Simți un nod care din stomac urca în gât și se temu că izbucnește-n plâns. Râse și-și trase una peste coapse. Nu se poate face o glumă cu tine, că te și prinzi în laț.

— Nu, chiar, Benedetta… Îmi pare rău, repetă Mercurio.

Benedetta fu sigură că nu și-ar fi putut reține lacrimile. Se apropie de el și îl împinse.

— Pleacă, zise.

Apoi se duse la lighenașul cu apă și se prefăcu că-și spală fața.

— L-am văzut pe Zolfo, schimbă grăbit vorba Mercurio, ca să iasă din situația stânjenitoare în care se afla.

— Unde? zise Benedetta întorcându-se în timp ce-și ștergea fața. O șuviță de păr de culoarea aia specială roșu aramă i se încrețea de-a lungul frunții.

Mercurio gândi că era frumoasă.

— Ai să găsești o grămadă de curtezani, îi spuse.

— Du-te-n mă-ta, Mercurio! sări Benedetta.

— Ce am spus?

Benedetta se uită în tăcere la el. Nu ar fi observat-o niciodată, gândi, nici chiar dacă i-ar fi stat goală dinainte. Simți un junghi dureros în piept.

— Deci? Unde l-ai văzut pe cretinul ăla?

— Trăiește cu călugărul la parterul unei case din Calle del Sturion, în spatele străzii Ruga Vecchia San Giovanni…

— A…

— L-am văzut când veneam încoace. Știi cine s-a dus să-i viziteze?

— Cine?

Benedettei îi era greu să continue discuția ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Principele…

Benedetta simți un junghi în burtă. Un fior de-a lungul spatelui. Gândul îi fugi la mama ei. Iar se simți murdară.

— Principele nebun… nu-mi amintesc cum îl cheamă…

— Contarini, zise încet Benedetta.

— A, da, Contarini, bravo.

— Rinaldo Contarini… murmură Benedetta. Se întoarse, se duse la o cutie de lemn așezată pe jos, luă din ea un ac lung și-și strânse părul într-un coc dezordonat.

— Pun ceva la cale, continuă Mercurio, fără să observe câtuși de puțin tulburarea Benedettei. Aveau o notificare și spuneau că e ce meritau evreii… dar nu am înțeles… Călugărul era foarte mulțumit, iar șchiopul i-a spus că-l va ajuta. Sunt o pereche urâtă… sunt înspăimântători împreună.

— Unde ai stat în aceste zile? întrebă scurt Benedetta.

— Afară.

— Unde?

— De ce vrei să știi?

— Mereu am fost împreună.

— Ai mai spus-o.

— Du-te-n mă-ta, Mercurio!

— Ai mai spus și asta.

— Suntem o pereche.

— Ce înseamnă asta…? se crispă Mercurio.

— Relaxează-te, nătărăule, zise Benedetta, rănită încă o dată. Suntem o pereche de hoți, ai uitat?

— Nu…

— Așa că trebuie să stăm împreună. Unde te duci tu, merg și eu.

— Nu poți sta unde stau eu acum… zise Mercurio.

— De ce?

Mercurio nu avusese niciodată pe cineva ca Ana.

— Pentru că nu, răspunse. Dar îi păru rău că dăduse un răspuns atât de sec, așa că adăugă: Însă vin la Veneția în fiecare zi și putem…

— Da, am auzit vorbindu-se de un nătărău care se duce pe ici, pe colo să-l caute pe Donnola… zise Benedetta și se gândi că mai bine ar fi tăcut, dar nu era în stare. De ce îl cauți?

— Așa… răspunse Mercurio. Ascultă Benedetta… eu încerc să-mi schimb viața… cel puțin așa cred… adică, momentan nu știu, dar… ce Dumnezeu, tu nu te gândești niciodată la asta?

— La ce? zise Benedetta în defensivă.

— Să-ți schimbi viața.

— Eu mi-am schimbat viața. Înainte stăteam la Roma, acum stau la Veneția. Înainte îi dădeam banii viermelui ăluia de Scavamorto și trăiam într-o baracă împreună cu animale care încercau să-mi atingă curul tot timpul, iar acum stau într-o tavernă de rahat cu unul căruia îi e silă de țâțele mele… se opri. Glumeam, zise roșind. Ultima parte, vreau să zic.

Mercurio scoase din buzunar săculețul unde păstra monedele de aur de la primul lor jaf dat împreună. Numără partea Benedettei și i-o întinse.

— Îmi dai papucii? îl întrebă Benedetta pe un ton înfipt, dar simțind că-i tremură glasul. Chestia aia cu țâțele era o glumă…

— Îți dau partea ta…

— Îmi dai papucii? repetă Benedetta.

— Nu. Vom lucra mereu împreună, zise Mercurio. O privi. Simți că minte. Cel puțin așa sper. Dar eu vreau să-mi schimb viața… vreau să am un plan…

— Iar cu tâmpenia aia? Ce aveți cu toții? Zolfo cu călugărul ăla și tu cu bătrâna aia de rahat…

— Nu-i spune așa, se crispă Mercurio.
— Stai la ea? întrebă Benedetta.
— Nu te privește.
— Așa, stai la ea.
— Nu e treaba ta, Benedetta.
— Și dacă aș vrea să vin și eu?
Mercurio se uită la ea cu o privire plină de îngrijorare.
Benedetta râse.
— Dar cine vrea să vină? Liniștește-te, prostule, zise încercând s-o dea pe un ton glumeț. Acum însă știu unde te ascunzi.
Mercurio o țintui cu privirea încă vreo câteva clipe.
— Trebuie să plec, zise pe urmă.
Deschise ușa, ieși, coborî scările cu inima grea. Nu știa cum să se poarte cu Benedetta. Poate ar fi trebuit să-i zică să meargă cu el la Ana din Piață. Dar nu putea. Ana era a lui, își spunea, și nu voia să o împartă cu nimeni.
Ajunse la parter, traversă curtea interioară puturoasă a tavernei și ieși în stradă fără să se uite în jurul lui, năpădit de remușcări.

•

Ceva mai încolo, Isac se clătina instabil pe picioare în drum. Înainta bălăbănindu-se beat turtă, sprijinindu-se de zidurile caselor, cojite se aerul salmastru.
O pereche de gentilomi se uitară dezaprobator, trecând pe lângă el.
Isac schiță o plecăciune.
— Aveți nevoie de serviciile mele de medic, domnilor? întrebă cu voce încleiată. Mi-am început scurta carieră omorându-mi soția. Apoi am omorât-o și pe târfa căpitanului Lanzafame. Așadar, dacă aveți nevoie să vă omor soțiile, n-aveți decât să mă angajați. Râse vulgar, pe când încerca o altă plecăciune și căzu la pământ, cu fața în noroi. Sunt doctorul Omoarăfemei, în serviciul dumneavoastră, urlă pe când cei doi gentilomi se îndepărtau.
Mercurio îl văzu.
— Doctore! exclamă ajungând la el.
Isac se uită la el cu ochii încețoșați de prea mult vin. Senzația că eșuase, datorată morții Mariannei, femeia lui Lanzafame, îl dărâmase și-l aruncase în neagră disperare. Isac nu-și amintea

câte sticle băuse cu căpitanul, nu-și amintea de câte ori căzuse peste el, plângând moartea soției, de care se acuza din nou, nu-și amintea că Lanzafame îl dăduse afară din casă și nici nu-și amintea că se rostogolise pe scări până la parter. Nu-și amintea și nici nu știa de ce îi sângera buza, îl durea un braț sau de ce avea pantalonii sfâșiați sub genunchi și sub fund. Își amintea doar că, întors acasă, nu suportase privirea înspăimântată a Giudittei. Îl împinsese pe Donnola, care încercase să-l rețină, și fugise, pradă rușinii că se arătase în halul acela fetei lui.

— Doctore, ce vi s-a întâmplat? zise Mercurio încercând să-l ridice de pe jos.

Isac se întoarse să se uite mai bine la el. Îl centră cu privirea. Și, încet, îl recunoscu.

— Ești trișorul!

— Vorbiți în șoaptă, doctore, zise Mercurio și îl ridică în picioare.

Isac se uită la Mercurio și încuviință cu ochii roșii. În capul lui de bețiv, dintr-odată, îi veni în minte discuția pe care o avusese cu o zi înainte cu Donnola despre starea de doliu a Giudittei, despre băiatul acela care era cauza și care îi căuta prin toată Veneția. Îl apucă de guler cu o mișcare tremurătoare.

— Las-o în pace pe fiica mea, îi ordonă.

— Ce spuneți, doctore? făcu Mercurio uluit.

— Las-o în pace pe fiica mea! țipă Isac cu mai multă vigoare.

Imediat se adună o ceată de curioși.

— Sunteți beat, doctore, zise Mercurio. De ce ar trebui să stau departe de Giuditta? Eu…

Isac ridică un pumn în aer, dar fără să aibă puterea și nici să vrea să-l lovească pe Mercurio. Era numai o amenințare, la fel de neajutorată ca și el.

— Un evreu care lovește un creștin, zise cineva scandalizat din grupul de curioși.

— Tată, nu! se auzi țipând în spatele lor.

Mercurio o văzu pe Giuditta. Simți cum inima i-o ia la goană. Îl îmbrățișă pe Isac cu tot trupul.

— Oprește-te, doctore, sau ai să dai de bucluc, îi murmură la ureche. Apoi se întoarse spre curioși: Plecați, suntem prieteni, glumim.

Donnola, care o însoțea pe Giuditta în căutarea lui Isac, după ce fugise de acasă, interveni prompt. Îl luă de umeri pe Isac și îl susținu. Încuviință spre Mercurio, ca și cum i-ar fi mulțumit.

Însă Mercurio nu se mai uita la el și se întorcea spre Giuditta. Iar ochii Giudittei erau acolo, gata să se piardă în ai lui.

— De ce...? zise Mercurio. Ce se întâmplă?

Giuditta scutură din cap. Nimic nu mai avea importanță. Mercurio era acolo, în fața ei.

— Sunt zile întregi de când te caut... zise Mercurio.

Făcu un pas spre ea.

Giuditta se simți atrasă într-un vârtej. Și nu înceta să-și repete că el o căuta, așa cum îi promisese. Făcu și ea un pas spre Mercurio. Și pentru a doua oară se gândi că nimic nu mai avea importanță.

— De ce nu te întorci în camera noastră? spuse în clipa aceea Benedetta făcându-și drum prin ceata de curioși și apucându-l pe Mercurio de un braț.

Privirea Giudittei îngheță.

Mercurio o privi pe Benedetta cu o față uimită. Apoi, brusc, înțelese. Când se întoarse spre Giuditta, văzu că se retrăgea, cu o expresie furioasă pe chip. Îndrepta spre el un deget încordat și vibrant.

— Te distrezi? spuse Giuditta cu un glas îndurerat și cu mânie în voce.

— Giuditta, nu...

— Cât ați râs pe seama mea? spuse Giuditta, rănită.

Benedetta o sfida din priviri.

— Sărut-o, sărut-o iar! țipă Giuditta, cu degetul întins spre Mercurio. Am văzut foarte bine. Ea se uita la mine și râdea. Și te făcea și pe tine să râzi, nu-i așa? Ce proastă sunt! Se răsuci și alergă la Isac. Să mergem, tată, îi spuse.

Isac nu pricepea bine ce se întâmpla. Însă văzu că Giuditta plângea disperată.

— Nu o căuta sau te omor cu mâinile mele, zise către Mercurio cu o față cruntă.

— Giuditta! urlă Mercurio.

Dar Giuditta nu se întoarse.

Mercurio rămase nemișcat.

Curioșii hohoteau și comentau scena, ca la teatru. În depărtare începu să se audă un uruit de tobe.

Mercurio se întoarse brusc spre Benedetta.

— De aia m-ai sărutat, îi zise cu un glas plin de ură. Nu vreau să te mai văd niciodată. Nu mă interesează ce faci. Pentru mine ești moartă. Scuipă pe pământ și își făcu loc printre curioși cu coatele, urlând: Spectacolul s-a terminat, nătărăilor!

Benedetta simțea ochii tuturor pe ea. Își spuse că nu trebuia să plângă. Se îndreptă cât putu, chiar dacă voia să se facă una cu pământul și să moară, încercă să zâmbească, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, și, cu pași înceți, o luă pe stradă fără să știe unde mergea, concentrată numai asupra efortului uriaș pe care-l făcea să nu cadă la pământ.

Bătăile de tobe se apropiau.

Se cufundă în labirintul de ulițe întunecoase, găsi un colț și mai întunecat, își scoase acul din păr și și-l înfipse în mână, între arătător și degetul mare, străpungându-se dintr-o parte în alta.

Și numai atunci țipă și plânse, spunându-și că plânge pentru o durere a trupului, și nu a sufletului.

În schimb, Isac, Giuditta și Donnola aproape ajunseseră acasă pe Calle de l'Oca când auziră un răpăit de tobe. Apoi glasul îndepărtat al unui pristav al Serenissimei care anunța ceva.

— Îmi pare rău, fata mea, zise Isac, oprindu-se. Îmi pare rău pentru tine, îmi pare rău că m-am arătat în condițiile astea, îmi pare rău pentru…

Giuditta îl îmbrățișă și izbucni în plâns.

La colțul străzii se auziră iar tobele, apoi o voce răsunătoare anunță:

— Azi, în data de douăzeci și nouă luna martie anul Domnului 1516, se decretează și se poruncește că toți evreii trebuie să locuiască grupați în împrejmuirea aceea de case care sunt în Ghetoul de lângă San Girolamo…

Giuditta și Isac se uitară unul la altul, fără cuvinte.

— … și ca nu cumva să umble toată noaptea liberi, se decretează și se poruncește ca, pe partea dinspre Ghetto Vecchio unde există un podeț și la fel de partea cealaltă a podului mai mare, să fie construite două Porți, respectiv câte una pentru fiecare loc menționat. Și se mai poruncește și se decretează ca Porțile acestea să fie încuiate seara la orele douăzeci și patru și trebuie să se redeschidă dimineața la prima bătaie a marelui clopot (Marangona). Și se mai stabilește ca Porțile să fie supravegheate și păzite de patru străjeri creștini,

anume desemnați și plătiți de evrei la prețul ce va părea convenabil și conform Colegiului Nostru. Și au de plătit și două bărci, cu doi bărbați pentru fiecare, care să străbată canalele în jurul respectivei zone, fără de vreo oprire…

Giuditta și Isac rămaseră nemișcați, îmbrățișați, în timp ce tobele și solul treceau pe lângă ei. Doi flăcăi zdraveni lipiră, pe un zid afișul care tocmai fusese citit.

— Avea dreptate Anselmo del Banco… zise Giuditta.

— Ne bagă-n colivie, zise Isac.

— Și eu acum unde mă voi duce? întrebă Donnola.

•

Chiar în clipa aceea Benedetta rătăcea fără țintă și, cine știe cum, își dădu seama că a ajuns pe Calle del Sturion, unde Mercurio îi spusese că locuia Zolfo cu călugărul.

În depărtare auzea tobele. Tot orașul răsuna de acea bătaie ritmică. Chiar aerul Veneției vibra.

— … și să fie ridicate două ziduri înalte așa încât să se închidă ieșirile. Și să fie zidite porțile și ferestrele care dau spre canale și dincolo, respectiv spre exteriorul Ghetoului… anunța un pristav în Ruga San Giovanni.

Benedetta străbătu cu pași înceți Calle del Sturion, căutând casa unde îl putea găsi pe Zolfo. Nu-l avea decât pe el, își spunea.

Apoi, tocmai când trecea prin fața ei, văzu o poartă care se deschidea și o siluetă șantalie care ieșea. Simți un fior și o senzație de teamă, ca și cum o mână ar fi înșfăcat-o de păr și ar fi tras-o la fund, în întunericul cel mai întunecos al trecutului ei. Simți un junghi în burtă și-și strânse coapsele și-și ținu răsuflarea. Simți cum i se oprește inima în piept, ca o anticipare a morții.

Își presă rana pe care și-o făcuse cu acul acela mare. Degetele i se umeziră de sânge. Simți o durere usturătoare. Și își dădu seama că găsise ce căuta. Tot ce putea avea. Se simți murdară cum voia să se simtă. Îngenunche în fața siluetei șantalii.

— Bună seara, domnule principe, zise ea, cu privirea plecată.

— Cine ești? zise principele Contarini, în întunericul uliței.

— Umila voastră servitoare, Luminăția Voastră.

— Ah, copila fecioară… zise principele țintuind-o cu privirea pe Benedetta cu interes. Apoi întinse mâna și-i mângâie o șuviță de păr. Culoarea asta… murmură, lăsând fraza neterminată.

— Benedetta! exclamă Zolfo, apărând cu o boccea grea în spate. Eu și fratele Amadeo ne ducem să locuim la principe, știi?

Principele Contarini se uită la el, zâmbi, apoi se concentră din nou pe Benedetta.

— E loc și pentru tine, îi spuse plescăindu-și limba-n gură, ca dinaintea unui fel de mâncare gustos.

•

Între timp, barca în care era transportat Mercurio ancora la dana de pește cu o bufnitură ușoară.

Mercurio coborî cu o săritură sprintenă și plecă pe jos fără să-i mulțumească barcagiului. Nici pe drum nu scosese niciun cuvânt. Era răvășit. Benedetta îl trădase, continua să-și repete. Iar Giuditta gândea că el o trădase pe ea.

Apoi, în piața unde se ținea târgul, auzi bătăi ritmice de tobe. Se abătu din drum și ajunse în piață. Văzu un mic grup de oameni adunați să asculte un pristav al Serenissimei. Și Isaia Saraval, ieșit din prăvălia lui de amanet, asculta pristavul.

— Azi, în data de douăzeci și nouă luna martie anul Domnului 1516, se decretează și se poruncește că toți evreii trebuie să locuiască grupați în împrejmuirea aceea de case care sunt în Ghetoul de lângă San Girolamo. Și ca nu cumva să umble toată noaptea liberi, se decretează și se poruncește ca, pe partea dinspre Ghetto Vecchio unde există un podeț și la fel de partea cealaltă a podului mai mare, să fie construite două Porți, respectiv câte una pentru fiecare loc menționat. Și se mai poruncește și se decretează ca Porțile acestea să fie încuiate seara la orele douăzeci și patru și trebuie să se redeschidă dimineața la prima bătaie a marelui clopot (Marangona)…

Mercurio asculta total zăpăcit de cap.

„Acum știu unde să te găsesc, Giuditta” fu primul lui gând. Însă imediat după aceea se gândi că el, mai mult ca orice, știa la ce fusese condamnată Giuditta. Fiindcă el însuși fusese prizonier. Al unui orfelinat. Al unei barăci de la gropile comune, legat noaptea cu lanțuri de pat. Al unui canal, chiar dacă se prefăcea că era casa și libertatea lui. El știa prea bine la ce fusese condamnată Giuditta. Și simți o mare amărăciune. Și un chin fără sfârșit.

Se întoarse în fugă la chei. Îi aruncă o monedă barcagiului și îl puse să-l ducă dincolo de San Marco, unde erau ancorate în radă mii și mii de galere care brăzdau mările lumii. Îi spuse barcagiului să vâslească în jurul fiecăruia dintre acele vase. Încă nu știa bine de ce făcea asta, dar le respiră mirosurile, se uită la părțile laterale puternice, își întinse nasul până în vârful catargelor, drepte ca fusele și tari, își închipui vâslele care pătrundeau în valuri și velele umflate de vânt. Și doar când fu îmbătat de imaginile acelea îi spuse barcagiului să-l readucă la Mestre.

În timp ce se întorcea pe calea apelor, înțelese de ce voise să vadă acele corăbii.

— Am să te iau de aici, Giuditta, spuse.

— Cum? făcu barcagiul.

Mercurio nu răspunse. Îi zâmbea lunii care se ridica pe cer.

Alergă la casa Anei din Piață, o trezi și îi spuse, entuziasmat:

— Vreau să fiu liber. Uite ce vreau.

Ana din Piață își frecă ochii. Se așeză. Aprinse o lumânare.

— Repetă, dar vorbește mai rar, căci capul meu nu reușește să țină pasul cu cel al unui puștan.

— Vreau să am o corabie, zise Mercurio. O corabie a mea. Și vreau să călătoresc pe mări, până în Lumea Nouă. Și vreau… închise ochii. Vreau să găsesc un loc unde sunt liberi toți. Și unde poate fi liberă și Giuditta, zise pe nerăsuflate.

Ana din Piață se uita mișcată la el. I se părea că simte entuziasmul băiatului aceluia cum se simte în față vântul de răsărit când suflă dinspre mare.

— Ăsta e un plan? o întrebă Mercurio, cu ochii mari ca ai unui copil.

— Vino aici, îmbrățișează-mă, îi spuse Ana. Și când îl simți în brațele ei se rușină că nu se putea gândi la altceva decât că, dacă Mercurio și-ar fi realizat visul acela, ea l-ar fi pierdut.

— Ăsta e un plan? o întrebă iar Mercurio.

— Da, e un plan minunat, băiatul meu…

Mercurio se strânse și mai tare la pieptul ei.

— Și tu vei veni cu mine și cu Giuditta? spuse.

Și atunci Ana izbucni în plâns.

PARTEA A DOUA

Veneția – Mestre – Rimini

36.

— Închide, porunci o voce.

Balamalele scârțâiră. Cele două porți se trântiră cu o bufnitură surdă. Se auziră cum scrâșnesc piroanele, fier pe fier.

— Închis! zise o voce.

— Închis! repetă ca un ecou o altă voce.

Apoi tăcere.

Comunitatea evreiască era reunită în păr în Campo del Ghetto Nuovo. Nimeni nu rămăsese în casă. Nu existase un program, un plan. Pur și simplu se regăsiseră cu toții în piață. Și cu toții aveau acea expresie uluită zugrăvită pe chip.

Era pentru prima oară în viața lor când erau închiși. Era prima seară.

În liniștea care urmase închiderii celor două porți nimeni nu știa ce să facă. Nimeni nu se mișca. Ochii tuturor erau la porțile încuiate pe dinafară.

— Ca niște găini într-un coteț, făcu pe neașteptate o bătrână, cu glas răgușit. Ce porcărie!

În liniștea aceea o auziră cu toții.

— Ai fi putut găsi un alt exemplu, îi spuse un bărbat de lângă ea.

Și cu toții îl auziră și pe el.

— Ca un pumn de ploșnițe într-o tabacheră, spuse atunci bătrâna. Ca un trib de păianjeni într-un țucal de noapte. Vrei să continui?

— Nu, rosti o altă voce.

Se lăsă iar liniștea.

Atunci, tembelul comunității, un băiețel care mereu avea gura larg deschisă și saliva îi curgea pe bărbie, începu să intoneze cu glasul lui lipsit de grație, un cântec trist care li se cânta copiilor seara, la culcare.

„În întuneric e o lumină… e acolo în tine… închide ochii și ai s-o vezi…”

O fetiță de cinci sau șase ani, care-și freca ochii de somn, întinse mânuța și îl luă de mână pe tembel.

„Închide ochii și ai s-o vezi… e lumina îngerului care te veghează… e lumina zilei de mâine…”

Tatăl tembelului, mișcat, strânse cealaltă mână a fiului său. Iar mama apucă mâna soțului ei și-și puse capul pe umărul lui.

— Cântă, dragul mamei, zise în șoaptă.

— „… e lumina zilei de mâine… care va fi ziua ta, dragule… fiindcă întunericul e deja lumină în sufletul tău…”

— Fiindcă întunericul e deja lumină în sufletul meu… repetară copiii în Piața Ghetoului Nou, cum zicea cântecul.

Și părinții îi mângâiară și îi luară de mână, în timp ce tembelul termina cântecul:

„Fiindcă întunericul e deja lumină în sufletul nostru… fiindcă îngerul și-a regăsit turma… Dormi, dragul meu, dormi… nu-ți fie teamă, îngerul meu… fiindcă nu-i teamă în lumină”.

Unul câte unul, în liniște, în acea liniște nouă, toți oamenii comunității se luară de mână, fără să știe cine le stă alături și fără să-și ia ochii de la porțile încuiate, și formară un lanț care nu avea nici început, nici sfârșit.

Atunci se înălță glasul rabinului, serios și emoționat:

— Mâine de dimineață, când vor deschide, vom fi din nou o mulțime. Dar în noaptea asta suntem unul singur.

— *Amen Sela,* răspunseră cu toții în cor acelei rugăciuni care nu mai fusese rostită până atunci.

Iar se lăsă liniștea.

Și în clipa aceea, dincolo de zidul înconjurător, un glas strigă:

— Am să te iau cu mine, Giuditta! Am să te scot de acolo, îți jur!

Toate femeile, fetele și chiar fetițele care se numeau Giuditta se întrebară al cui era glasul acela, iar cele mai fudule sperară că era pentru ele, însă numai Giuditta di Negroponte o recunoscu ca fiind cea a lui Mercurio. Și simți o emoție adâncă, de parcă glasul acela i-ar fi răvășit ceva pe dinăuntru, în ciuda voinței sale, chiar dacă își jurase să nu se mai gândească niciodată la el.

Tatăl ei, Isac, se întoarse să se uite la ea.

Giuditta roși.

— Să intrăm în casă, zise furioasă. Mi-e frig.

Într-o clipită, doi străjeri din una din bărcile care patrulau în jurul împrejmuirii evreilor, găsind o grindă care, ca un mic pod, ducea de la malul unui canal strâmt la zidul de cărămidă roșie recent construit, zăriră o siluetă întunecată cățărată pe coama unuia dintre ziduri.

— Dă-te jos de acolo! zbieră unul din străjeri, pe când celălalt încărca arbaleta.

Mercurio ridică mâinile, ca și cum s-ar fi predat, apoi coborî de pe zid.

Unul dintre străjeri îl înșfacă brutal și îl smuci trântindu-l pe fundul alunecos al bărcii.

— Ce credeai că faci, idiotule? rânji.

Apoi îi făcu semn tovarășului său să treacă la vâsle și acostară pe cheiul Ormesini.

O mică gloată de curioși creștini se îmbulzea până la pietrele albe de Istria, cubice, care delimitau malul pe canalul San Girolamo, chiar față în față cu Campo del Ghetto Nuovo. Nici ei nu aveau ochi decât pentru poarta încuiată. Și, până și cei care spuneau că-i detestă pe evrei aveau o privire nedumerită, ca și cum nici ei nu credeau că se ajunsese într-adevăr la așa ceva.

— Bunule Dumnezeu, zise făcându-și semnul crucii o femeie care o ținea pe fetița ei de mână, i-am băgat în cușcă.

Străjerul coborî din barcă și-și făcu loc printre oameni, târându-l după el pe Mercurio până la o clădire joasă, roșiatică. Deschise ușa și-l băgă într-o cameră cu tavanul jos, opresiv. În aer se respira iz rânced de vin. Străjerul îl împinse pe Mercurio înainte.

— Căpitane, l-am prins pe acest băiat care urla că ajută o fată să evadeze. Poate e un evreu, zise.

Căpitanul ridică privirea din paharul cu vin pe care-l avea dinainte. Se chinui să-l fixeze cu privirea pe prizonier. Apoi, chipul lui încruntat se destinse și izbucni în râs.

— Juma’ de preot! exclamă.

Mercurio se uita la căpitanul Lanzafame surâzând.

— Lasă-ne singuri, Serravalle, îi spuse căpitanul străjerului.

Străjerul încuviință, ieși din încăpere și închise ușa.

— Așază-te, juma de preot, zise Lanzafame, brusc binedispus, arătându-i un scăunel cu trei picioare aflat în fața mesei. Bea cu mine, zise întinzându-i sticla.

— Nu, mulțumesc, eu nu beau.

— Tu ai să bei cu mine. Din politețe, băiete.

Mercurio duse sticla la buze, o înclină în sus, ca atunci când bei, dar o astupă cu vârful limbii, nelăsând vinul să coboare. Se prefăcu că înghite, apoi trecu sticla căpitanului.

Lanzafame se uită zâmbind la el.

— Făceam același lucru când eram copil și tatăl meu voia să mă oblige să beau, zise dând din cap cu tristețe. Măcar de-aș fi continuat s-o fac.

— Greșiți, căpitane, eu am bău…

— Juma de preot! îl întrerupse Lanzafame, dând cu pumnul în masă. Accept să nu bei. Chiar am surâs. Dar nu-mi mulțumi luându-mă în balon, c-aș putea să mă înfurii.

— Scuzați, zise Mercurio lăsând privirea în pământ.

— Așa-i bine, zise căpitanul Lanzafame și apucă sticla dând-o toată pe gât. Serravalle! urlă.

Străjerul intră în cameră. Avea păr lung castaniu care se ondula în jurul feței rotunde, alungită de o țăcălie. Ochii albaștri și ageri știau ce voia căpitanul. Deschise un dulap din stânga ușii, luă o sticlă și o destupă cu cuțitul. Apoi se retrase.

— Era un soldat bun. Unul dintre cei mai buni. Și acum îi păzește pe evrei, bombăni Lanzafame, cu un ton furios în glas.

Îl fixă pe Mercurio cu o privire goală.

— Nu știam că dumneavoastră sunteți comandantul steagului, zise Mercurio ca să rupă tăcerea.

— Steag? Lanzafame se uită din nou la el. Și Cattaveri îi spun așa. În total opt oameni, patru pe jos și patru în barcă, nu sunt un steag. Și niciun steag n-ar face de strajă la un grup de evrei dezarmați. Și de ce? Ca să nu iasă noaptea? Lanzafame luă o dușcă din sticla nouă. Dimineața deschidem porțile și presupușii prizonieri se duc liberi care încotro după voia lor… creștinii intră în piață și iau bani cu împrumut sau fac afaceri… Știi ce înseamnă asta? Un singur lucru. Că creștinilor le e frică de noapte, băiete. Asemenea copiilor. Mascarada asta nu va dura mult.

Mercurio încuviință fără să știe ce să spună.

— Unde ți-e sutana? îl întrebă căpitanul.

— Am pierdut-o.

— De, Dumnezeu nu mă va vrea dacă zic că nu-mi pare rău. Îmi păreai irosit ca preot. Și acum ce faci?

— Vreau o corabie a mea, zise cu îngâmfare Mercurio.

— De la juma de preot la juma de prost nu-i cine știe ce pas înainte, râse Lanzafame.

În schimb, Mercurio își păstră seriozitatea. Impasibil.

— Eu voi avea într-o zi o corabie a mea.

Lanzafame fu izbit de forța pe care o emana băiatul acela. O forță pe care el știa că nu o mai are.

— E un lucru atât de tâmpit și de absurd, zise el cu un amestec de mânie și de sarcasm, de umilire și de nostalgie pentru bărbatul care nu mai era în stare să fie, că-ți jur aici, acum, că, dacă tu vei reuși, eu aș veni să-ți fiu escortă fără să pretind nici măcar un ban plată.

— Vă cred pe cuvânt, îl sfidă Mercurio.

Lanzafame se uită la el cu deziluzia și slăbiciunea pe care o producea vinul în sufletul lui. Apoi își reveni.

— Și cine ar fi fata pe care vrei să o ajuți să evadeze?

— N-o cunoașteți, încercă Mercurio să fie evaziv.

— Și de unde dracu' știi tu pe cine cunosc eu, băiete?

Mercurio nu vorbi.

— N-o fi fata doctorului?

— Care doctor?

— Devii antipatic, băiete. Lanzafame se întinse peste masă și-i atinse lui Mercurio pieptul cu un deget. Și nu e bine pentru tine. Și așa mă doare curul să tot stau aici. Acum mai puțin de un an eram unul dintre eroii de la Marignano, iar acum trebuie să accept să fiu strajă de noapte ca să supraviețuiesc. Înțelegi bine că dispoziția mea nu e dintre cele mai bune.

Mercurio încuviință.

— Da, ea e.

Lanzafame suspină.

— Băiețelul acela pe care-l țineai după tine acum s-a combinat cu călugărul predicator care otrăvește Veneția acestor vremuri. Frumoasă pereche de nătărăi, zise schimbând discuția.

— Chiar așa.

— Nu trebuia să-l predai împreună cu fata vreunui barosan al bisericii?

— Trebuia, da…

Lanzafame încuviință.

— Dar barosanul nu exista, așa că…

Mercurio surâse.

Și Lanzafame la fel.

— Și cu ea ce s-a întâmplat?

— Nu știu. Ne-am pierdut din vedere.

— Păcat. Era o fată frumoasă.

— Dacă o văd, îi zic să vină să vă întâlnească.

— Sunt prea bătrân pentru ea. E numai bună pentru tine. În plus, e creștină, nu evreică, zise Lanzafame. Totul mult mai simplu, nu găsești?

— Nu sunt făcut pentru lucrurile simple, răspunse Mercurio dând din umeri.

— Ce faci aici? răsună glasul lui Serravalle dincolo de fereastra care dădea în cameră. Pleacă!

Lanzafame se întoarse și întrebă, cu glas tare:

— Cine e, Serravalle?

— Nimeni, domnule, răspunse Serravalle. O fată.

Lanzafame se uită la Mercurio.

— Poate era iubita ta creștină.

— Nu e iubita mea, zise Mercurio.

— Bine, oricum o fi. Mai înainte mi se păruse că o văd dând târcoale pe aici, prin jur…

— Imposibil, îl întrerupse Mercurio.

Lanzafame se uită uimit la el.

— De ce-ar fi imposibil?

Mercurio se gândi că o spusese doar fiindcă era o idee care nu-i plăcea. Benedetta îi crease și așa destule probleme.

— Nu știu, zise cu capul plecat. Am zis o prostie. Se uită la Lanzafame. În orice caz, ea nu mă interesează și nici lucrurile simple.

— Însă poate ar trebui să-ți placă, cel puțin cât sunt eu de strajă, replică Lanzafame pe un ton dur. Chiar dacă chestia asta e o glumă și nu-mi place, eu din obișnuință îmi fac datoria, bagă la cap. Să nu te mai lași prins. Și nu-i băga idei ciudate-n cap evreicei. Dă de necaz dacă e prinsă pe străzi noaptea.

Se uită la Mercurio în tăcere.

Mercurio aproape nu-l recunoștea pe bărbatul pe care-l văzuse călare pe armăsarul lui, cu armura și cu însemnele de război pe el. Nu mai reușea să vadă privirea aceea mândră, de războinic, care îl fascinase atât. Și îi fu tare milă.

Lanzafame, ca și cum și-ar fi dat seama, trase o dușcă furioasă și se ridică în picioare, instabil.

— Acum te salut, băiete. Du-te-n drumul tău, că eu am treabă.

Se îndreptă spre ușă, o deschise și-i făcu semn lui Mercurio s-o șteargă.

— Dă-i drumul, Serravalle, îi spuse omului lui. Iar tu întoarce-te în barcă.

— Da, domnule, zise Serravalle. Îl apucă pe Mercurio de un braț și îl târî până la cheiul Ormesini. Luă o piatră de pe jos și zise: Pleacă, potaie!

După ce plecă Mercurio, căpitanul Lanzafame bău din nou, apoi luă un păhărel de os și zaruri și ieși. Se îndreptă spre poarta ghetoului. Le făcu semn celor doi străjeri să deschidă și intră.

Înăuntru era Isac care îl aștepta.

— Bună seara, doctore, zise Lanzafame.

— Bună seara, căpitane, zâmbi Isac.

— Jucăm?

— Ce vor gândi despre dumneavoastră văzându-vă cu un evreu?

— Ce vor gândi despre tine văzându-te cu un *goi*?

Cei doi prieteni se așezară pe pământ, cu spatele la zid. Apoi, căpitanul aruncă zarurile în poartă.

— Știi pe cine am întâlnit astă-seară? zise Lanzafame.

— Trebuie să mă prefac că nu știu? răspunse Isac, scuturând din cap.

— De ce? Știi?

— A zbierat tâmpeniile alea cât l-a ținut gura.

Lanzafame râse.

— E simpatic, nu găsești?

— Dacă n-aș fi tatăl Giudittei l-aș găsi mai simpatic.

— Așa-i. Lanzafame încuviință. E rândul tău, aruncă.

Isac învârti zarurile în paharul de os, apoi le aruncă spre poartă.

— Mascarada asta o să se sfârșească repede, doctore, zise Lanzafame.

— O fi o mascaradă pentru cine privește de afară, căpitane. Dar pentru cine e aici, înăuntru, nu e o glumă. Crede-mă.

Lanzafame rămase câteva clipe în tăcere.

— O să se sfârșească repede, repetă pe urmă.

— Nici nu trebuia să înceapă, zise Isac, cu o intonație sumbră. Lanzafame adună zarurile și le aruncă neatent. Apoi îi trecu paharul lui Isac, care făcu același lucru și cu aceeași neatenție, în timp ce număra punctele lui Isac, Lanzafame luă un lănțișor subțire, fără valoare, și-și trecu peste el degetul mare.

Isac îl recunoscu.

— E al Mariannei, nu-i așa? întrebă.

Lanzafame puse zarurile în pahar, dar nu le aruncă. Rămase așa, nemișcat, trecând za cu za printre degete lănțișorul ca și cum ar fi fost un rozariu.

— N-am să mai fiu medic niciodată, zise Isac.

— Greșești.

— Căpitane, eu nu sunt un doctor. Sunt un șarlatan…

— Toți medicii sunt șarlatani, glumi Lanzafame.

— Vorbesc serios. Eu sunt un pui de lele.

— Ascultă, Isac. Lanzafame lăsă din mână paharul cu zaruri și-l apucă pe Isac de gulerul hainei sale lungi. Eu nu sunt popă și oricum tu nu ești creștin. Așa că n-are rost să mi te spovedești și cu atât mai puțin ca eu să te ascult. Îi dădu drumul. Eu știu cine ești. Tot restul nu mă interesează, zise cu o siguranță izbitoare și-și plecă iar privirea spre lănțișor.

— Vă lipsește? întrebă în șoaptă Isac.

— Ca aerul, răspunse Lanzafame, fără să ridice privirea. Și nu i-am spus-o niciodată. Și nu mi-am spus-o niciodată.

— Sunt oameni care ne intră pe sub piele.

Lanzafame se întoarse să se uite la el. Avea ochii încețoșați de vin și de lacrimi.

— Soția ta îți intrase pe sub piele?

— Da, suspină Isac. Și nu mi-a ieșit niciodată.

— Joacă doctore, zise Lanzafame, scuturându-se. Nu-mi place când devenim nostalgici.

Isac aruncă, dar niciunul din ei nu adună zarurile.

— Poate fata ta Giuditta i-a intrat pe sub piele băiatului ăluia, zise Lanzafame.

Isac dădu din umeri.

— Cu atât mai rău pentru el.

— Sau norocul lui, zise Lanzafame. Noi le-am pierdut pe femeile noastre, el pe a lui tocmai a găsit-o.

— Căpitane, vreți să jucați sau să vorbiți? sări Isac.

Lanzafame aruncă zarurile, încuviințând gânditor.

— Băiatul ăla e o pacoste.

— O puteți spune tare, bombăni Isac.

Lanzafame îl bătu pe umăr.

— Dar ți-e simpatic. Admite.

Isac se ridică.

— Dumneavoastră puteți să vă prefaceți că nu știți, dar eu sunt un șarlatan, spuse serios. Am părăsit insula Negroponte fiindcă știau de-acum cu toții cine eram. Iar Giuditta n-ar fi avut un viitor, fiindcă nimeni, în afara altui șarlatan, nu se căsătorește cu fata unui șarlatan. Am venit aici și pentru a-i oferi un viitor. Și să mă trăsnească dacă am să-l las pe șarlatanul ăla mic să se apropie după ce am făcut o călătorie de atâtea mile.

— Ar fi o glumă bună a sorții, nu? râse Lanzafame.

— Vedeți-vă de treabă, căpitane! Vegheați ca niciun evreu periculos să nu umble să sfârtece copii creștini, zise Isac, roșu la față ca un ardei. Eu mă duc să mă culc.

Lanzafame râse și mai tare. Așteptă ca Isac să traverseze piața de-acum pustie din Ghetoul Nou. Îl văzu cum se strecoară prin gangul unde se și înființase amanetul lui Asher Meshullam, apoi cum intră pe o portiță îngustă. Se uită în sus. La al patrulea cat, o lumânare tremura în spatele unei ferestre. Își închipui o evreică tânără care se gândea la un băiat creștin. Inima i se înmuie și imediat după aceea simți un gol dureros în suflet. Atunci le ordonă străjilor să deschidă poarta și se întoarse cu pași iuți la sticla lui de Malvasia.

37.

Benedetta alerga pe străzile înguste cu lacrimi în ochi. Se lovi de un bărbat masiv, se împiedică, apoi căzu. Simți un junghi în genunchi în timp ce se ridica și bărbatul masiv zbiera ceva după ea. Văzu că i se rupsese rochia. O luă iar la goană, fiindcă-i era teamă că, dacă s-ar fi oprit, s-ar fi înecat în propriile lacrimi.

De-acum trecuseră două săptămâni de când Mercurio dispăruse. Benedetta stătuse la han să-l aștepte sperând, absurd, că se va întoarce. Însă Mercurio nu mai dăduse niciun semn de viață. Benedetta se gândise că s-ar fi putut duce la casa Anei din Piață, însă se descoperise incapabilă să mai

suporte un al doilea refuz. Poate pentru că era prea mândră, își spusese. Sau prea înspăimântată. Sau prea slabă. Era atât de singură cum nu fusese niciodată. Așa că rămăsese nemișcată pe salteaua de paie de la han, s-o mănânce de vie păduchii.

Apoi, în dimineața aceea, între somn și trezie, îi auzise pe stradă pe crainicii care strigau că venise ziua în care decretul Serenissimei cu privire la evrei urma să se pună în aplicare. În seara aceea, când avea să bată clopotul cel mare din San Marco, urma să-i închidă. Atunci se hotărâse să se ducă să vadă, împinsă de dorința aceea ascunsă de a suferi, care e în urzeala tuturor poveștilor de dragoste. Fără să-și dea seama, voia să se ducă să vadă dacă și Mercurio avea să fie acolo.

Însă nu era pregătită pentru ce se întâmplase. Pentru ce auzise. Recunoscuse imediat glasul lui Mercurio. Când îi strigase Giudittei că avea s-o ia de acolo, cu acea patimă, cu acea inimă, Benedetta simțise că moare. Fugise, sfâșiată de durere, de umilință, de ură împotriva acelei evreice tâmpite. Însă pe urmă se oprise și se întorsese, spre canalul de unde auzise că venea vocea lui Mercurio. Voia să-l vadă. Nu-i fusese de ajuns ce auzise. Știa că durerea se va înteți, dar tot se întorsese. Și când îl târâseră în cazarma străjerilor, Benedetta se dusese la o fereastră laterală și trăsese cu urechea la discuția dintre el și Lanzafame până când o descoperiseră și o goniseră.

Acum Benedetta alerga, trecând pe sub arcadele care duceau în Campo San Bartolomeo.

Mercurio o lichidase ca pe un „lucru simplu”. Auzise. Nu însemna nimic pentru el. Nimic. Era ca și cum ea n-ar fi existat pentru Mercurio.

Și în timp ce se refugia din nou la han urcând treptele două câte două și se arunca pe salteaua de paie care colcăia de ploșnițe, se gândi că nu era în stare să înțeleagă bine dacă suferea din dragoste sau din orgoliu. Însă de un lucru era sigură: simțea o invidie arzătoare pentru acea evreică tânără care avea totul fără să facă nimic.

„Nu-l meriți, târfă!”, urlă înainte de a izbucni în plâns, sufocându-și fața în perna umplută cu tărâțe.

În noaptea aceea îi fu greu să adoarmă. Încerca să se gândească la trăsăturile frumoase ale lui Mercurio, ca pentru a se tortura în continuare, însă chipul lui se disipa în mintea ei. În schimb, continua să-i vină în minte chipul Giudittei. Benedetta

scutura din cap încercând să gonească imaginea rivalei sale ca și cum ar fi gonit un bondar. Apoi, chipul Giudittei începu să alterneze cu cel al mamei ei. Și când adormi, mama ei îi sugeră ce să facă.

De dimineață intră în baia publică de la Rialto și se spălă cum nu făcuse de săptămâni întregi. Se curăță de ploșnițe și de păduchi, se unse pe corp cu o cremă cu lavandă și-și frecă dinții cu o pastă pe bază de mentă și cedru.

Apoi se duse la un măcelar și cumpără cele ce-i erau de trebuință.

Hotărârea era luată.

Ajunse la cheiul de gondole și dădu o adresă.

Când coborî din gondolă, Benedetta simți un nod în gât.

Se uită la Canal Grande ca și cum l-ar fi văzut pentru prima oară. Apoi se întoarse spre palatul care o aștepta. Înălță capul spre cele trei caturi, cu o arhitectură delicată, străjuite de coloane subțiri de marmură care se răsuceau două câte două ca niște modele albe pe fațada din marmură verde și galbenă, striată cu negru. Ferestrele aveau geamuri cu vitralii colorate. Balconașul catului nobil avea o copertină amplă de pânză în dungi aurii cu purpură, sprijinită de patru drugi negri, lăcuiți, având în vârf capete de lei cu coama aurită.

Avea să meargă până la capăt, își zise Benedetta.

Un servitor cu o livrea verde smarald și cu niște pantaloni colanți galbeni făcu o plecăciune cu respect când Benedetta intră în hol.

— Excelența Sa a dat dispoziție să vă însoțesc în apartamentele sale, spuse pompos și o conduse prin palat.

În dreapta și în stânga atriului, în penumbră, se deschideau încăperi mari care primeau lumina zilei și o reflectau multiplicată prin lentilele deformante ale vitraliilor marilor ferestre. În capătul atriului se deschidea un perete mobil de sticlă, montat în fier forjat, care dădea spre o grădină îngrijită, cu gard viu din cimișir ca zidurile scunde ale unui labirint. În centru, o fântână obscenă reprezenta o femeie pe jumătate goală care-și strângea sânul cu mâinile, picurând apa din sfârcuri, și oferindu-i-o unui heruvim care stătea în fața ei cu brațele ridicate.

Benedetta simți că un fior rece îi aleargă de-a lungul spatelui când își dădu seama că heruvimul de la fântână avea un braț normal și celălalt stafidit, cu mânuța ca înțepenită de un spasm.

Îl urmă pe servitor în sus, pe scara amplă care se încolăcea în inima palatului. Ajunseră la catul întâi și trecură de o ușă mare cu două batante, din lemn de nuc deschis la culoare, culoarea mierii, deasupra căreia un sfânt sculptat din granit alb dădea binecuvântarea. De aici se intra direct într-o galerie, imensă și luminoasă, cu cinci rânduri de ferestre-uși care dădeau spre Canal Grande și alta cu oglindă, de partea opusă care dădea spre grădină. Pereții galeriei erau acoperiți de tablouri și de tapiserii, de la nivelul ochiului până în tavanul încasetat decorat cu fantezii florale. Pe jos, covoare prețioase. Și mai peste tot, după o schemă geometrică pe care Benedetta nu reușea s-o descifreze, fotolii, divane, scaune, perne de modă orientală.

Oamenii stăpânului casei și câini de toate mărimile se lăfăiau pe fotolii și pe divane. Și atât câinii, cât și oamenii aveau o mină plictisită. În încăpere plutea un miros puternic și deranjant. Pe un covor deschis la culoare, oriental, așezat chiar în centrul galeriei, trona un ditamai rahat de câine de care nu se sinchisea nimeni.

Benedetta se miră că nu exista nici măcar o femeie.

Câțiva câini și bărbați ridicară privirea spre ea. Unul dintre câini lătră, leneș. Și unul dintre bărbați îi trimise un sărut.

— Pe aici, urmați-mă, spuse servitorul și traversă galeria, deschizând o ușă și indicându-i o cameră.

Imediat ce Benedetta trecu pragul, servitorul o închise și-și reluă pasul înaintea ei, deschizând drum printr-un labirint de camere și cămăruțe, din ce în ce mai întunecate. În cele din urmă, în fața unei uși mari, duble, îmbrăcate în damasc, pe laturile căreia se aflau două sfeșnice de perete aprinse, fiecare cu câte o duzină de lumânări din care picurau lacrimi de ceară pe pardoseala din lemn, servitorul se dădu la o parte, deschise unul dintre batanți și o pofti pe Benedetta să intre.

— Excelența Sa va sosi imediat ce va voi, zise.

Benedetta intră în cameră și tresări când ușa se închise în urma ei. Avu o senzație de disperare când îl auzi pe servitor trăgând de două ori ivărul. Instinctiv se agăță de clanță, înspăimântată. Apoi își impuse să se calmeze.

„Știi bine de ce ești aici”, își spuse respirând adânc.

Când rămăsese înțepenită pe salteaua de paie de la han, pe măsură ce durerea acelei tăceri interioare devenea insuportabilă, pe măsură ce își dădea seama că, dacă ar fi rămas acolo, întinsă, ura față de Giuditta ar fi consumat-o și ar fi măcinat-o până la os, mai rău ca ploșnițele, se hotărâse să accepte o invitație care-i fusese făcută în ziua în care Mercurio o gonise. Îi șoptise la ureche glasul mamei ei. Pentru că mama ei o cunoștea mai bine decât oricine altcineva. Pentru că mama ei știa cu adevărat cine este. Pentru că mama ei îi sugerase un drum.

„Știi bine de ce ești aici”, își repetă.

Vederea ei se obișnuise cu penumbra. Se afla într-un fel de anticameră, sufocantă și întunecoasă, pictată în negru. În față, printr-o draperie grea se filtra lumina. Înaintă și dădu draperia la o parte. Și se trezi într-o încăpere enormă, albastru cu auriu, luminoasă, scânteietoare. Esențială. De o eleganță pe care Benedetta cu greu o înțelegea, fiindcă era sobră. În centrul camerei o masă, simplă, cu picioarele subțiri, aurite. Pe masă se îngrămădeau cărți legate în piele și pergamente. Masa era așezată pe un covor mare albastru cu auriu, ca restul camerei. Într-o nișă semicirculară era aranjat un alcov auriu, cu coloane fin sculptate în cele patru colțuri, care susțineau o rețea aproape transparentă, țesută cu fir de aur. Pe pat, o cuvertură de mătase albastră vârstată cu dunguțe subțiri aurii și albe. Iar în mijloc, brodat de mână, blazonul familiei. În cele două cămine identice, așezate unul în fața celuilalt, trosneau buturugi de lemn de stejar. În cameră plutea un parfum ușor, de iasomie. Nu existau tablouri pe pereți. Benedetta ridică ochii la tavan. Fresca reprezenta un cer cu nori albi vaporoși și cu o fată cu păr roșu, îmbrăcată în alb, cu o carnație albă la fel ca tunica pe care o îmbrăca. Fata se dădea într-un leagăn, zâmbind.

Și tocmai în timp ce privea fresca, Benedetta auzi un glas cunoscut, strident care spunea:

— Te recunoști?

Benedetta se întoarse, dar nu văzu pe nimeni.

Se auzi un hohot de râs, înfundat. Apoi glasul vorbi din nou:

— Încă nu te poți recunoaște, nu-i așa?

Benedetta încercă să înțeleagă de unde venea glasul.

— E o ușiță la dreapta patului. Deschide-o.

Benedetta se duse la ușiță și o deschise. Înăuntru era o tunică lungă, imaculată.

— Îmbrac-o, spuse glasul strident.

Benedetta se uită în jurul ei.

— Dezbracă-te și pune-o pe tine, repetă glasul. Vreau să te văd când o faci.

Benedetta simți că nodul din gât era din ce în ce mai puternic. „Știi bine de ce ești aici”, gândi iar. Duse o mână la buzunarul rochiei de doi bani pe care o avea pe ea. Pipăi lucrul pe care-l pregătise pentru acea ocazie. Respiră adânc.

— Trebuie să urinez, zise.

Și rămase nemișcată.

În cameră se lăsă o tăcere lungă.

Apoi glasul vorbi iar, mai strident, deranjat:

— Și nu puteai să te gândești să te pișii înainte?

— Vă cer scuze, Excelența Voastră, zise Benedetta, cu umilință.

Iar fu o lungă tăcere.

— Sub pat e o oală de noapte…

Benedetta tresări. Nu putea face ceea ce avea de făcut sub privirile stăpânului casei.

— … dar nu strica totul. Pișă-te în anticameră, departe de privirile mele. Grăbește-te.

Benedetta scoase un suspin de ușurare. Îngenunche la picioarele patului, întinse mâna și luă oală de noapte din metal smălțuit. Se duse în anticamera neagră, dincolo de draperii, își ridică fusta, luă ce avea în buzunar, își umezi partea dintre picioare și și-l introduse, destul de adânc, dar nu foarte, atentă să nu-l rupă. Își dădu însă seama că oala era goală. Oricine și-ar fi dat seama că nu urinase. Atunci rostogoli oala cu zgomot pe jos apoi, trase draperiile și se întoarse în camera albastru cu auriu.

— Îmi pare rău, Excelența Voastră, am răsturnat oala… zise.

— Nu mă interesează!

Glasul era enervat.

Benedetta lăsă capul în jos.

Fu iar o nouă, lungă tăcere. Apoi, glasul, cu calmul recâștigat, vorbi:

— Dezbracă-te. Aruncă-ți hainele alea oribile sub pat, să nu le văd. Și îmbracă tunica.

Benedetta începu să se dezbrace.

— Încet, zise glasul. Unul câte unul, nasturii… una câte una, hainele…

Benedetta își descheie pe îndelete nasturii corsetului și încet și-l scoase. Apoi, tot încet își dezlegă panglicile rochiei și încet o lăsă să cadă la pământ. La fel făcu și cu cămășuța de corp rămânând complet goală. Apoi dădu să îmbrace tunica.

— Nu! o opri glasul. Să dispară hainele tale!

Benedetta adună lucrurile și le îngrămădi sub pat.

— Bine. Acum îmbracă tunica.

Benedetta luă haina și se strecură în ea. Era de mătase. De o extraordinară moliciune, care îi dădu fiori de sus până jos pe trup, ca o mângâiere invizibilă.

— Iată, zise glasul strident, acum te recunoști?

Benedetta nu știa ce însemna asta.

Glasul râse încet.

— Uită-te în sus.

Benedetta ridică ochii la tavan și-și dădu seama că era îmbrăcată ca fata din leagăn. Și că avea aceeași culoare de păr cu ea. Și aceeași piele de alabastru.

— Da… acum te recunoști, murmură mulțumit glasul.

O ușiță ascunsă în perete se deschise.

Principele Contarini intră în cameră, cu mersul lui strâmb, cu un picior mai scurt decât celălalt, cu brațul paralitic îndepărtat în căutarea echilibrului și cu umărul stâng umflat de cocoașă. Era îmbrăcat în alb, din cap până-n picioare, inclusiv pantofii, ușori, decupați, cu o cataramă simplă de aur, asemenea nasturilor de la cazaca mulată, lucrată pe măsură, cu cele două mâneci de lungimi diferite, să nu atragă și mai mult atenția asupra infirmităților.

Benedetta fu tentată să fugă, dar avea picioarele de piatră. Se uita la oribilul principe care se apropia de ea.

Principele o luă de mână și o conduse spre alcov. O întinse pe mijlocul patului. Îi încrucișă brațele pe piept, ca unui mort. Îi surâse cu dinții lui ascuțiți, cu privirea lui plină de cruzime și rece. Îi puse în mâini o coroniță de iasomie. Apoi se duse la capul patului, îi desfăcu picioarele și îndepărtă cele două falduri ale tunicii care nu erau cusute, ci pur și simplu se petreceau în față, dând impresia că era o fustă întreagă. Descoperi picioarele Benedettei. Apoi șoldurile și vintrele. Se uită la părul des roșu,

cu seriozitate, fără s-o atingă, cu capul puțin înclinat într-o parte. Adulmecă aerul.

— Apreciez că te-ai spălat, zise.

— Mulțumesc, Domnia Voastră, răspunse Benedetta.

Și se simți stupidă.

— Sper să fie adevărat ce mi-ai spus, zise cu glasul lui strident care devenea răgușit de excitare.

— Sunt fecioară, Excelență, minți Benedetta.

Principele Contarini zâmbi.

— Nu va fi greu de constatat, zise. Vom avea semnul sau nu-l vom avea. Și de acolo ți se va depăna destinul.

Benedetta închise ochii.

— Nu, zise principele diform, descheindu-și nasturii de la pantalonii albi, unde se umfla deja ceva, uită-te în sus. Privește-o pe fata aceea frumoasă cu care nedemn te asemeni. Știi cine era?

— Nu, Domnia Voastră…

— Sora mea iubită, spuse principele Contarini, întinzându-se pe pat. Ea atât de perfectă și eu atât de imperfect…

Benedetta simți mâna principelui care-și îndrepta membrul spre ea.

— … ea tot și eu nimic…

Benedetta nu-și dezlipea ochii de la fata din leagăn.

— … ea moartă și eu viu…

Benedetta simți vârful membrului care împingea să intre în ea.

— Cineva a otrăvit-o…

Membrul începu să-și facă loc.

— … și pe urmă a regretat-o…

Benedetta se rugă ca sistemul pe care mama ei îl folosise de multe ori, când o vindea, să funcționeze. Măcar încă o dată. Se rugă ca principele să se abandoneze ardorii bărbătești și să nu fie delicat, cum părea în momentul acela.

— Ești fecioară? o întrebă principele cu glasul lui strident.

— Da, susură Benedetta.

— Acum o să vedem, zise principele și împinse membrul cu forță în ea.

Benedetta simți mațul subțire pentru cârnați, umplut cu sânge de pui, cum rezista puțin și pe urmă se rupea. Țipă, ca de o durere sfâșietoare. Și gândi: „Mulțumesc, mamă”.

Principele se agită în ea, din ce în ce mai repede, până când trupul lui chinuit de natură se contractă într-un spasm. Gemu și se lăsă să cadă pe coroana de iasomie. Rămase nemișcat câteva clipe, apoi se retrase, uitându-se între picioarele Benedettei, nerăbdător să controleze. Chipul lui înspăimântător se lăți într-un zâmbet amplu, mulțumit. Înmuie un deget în balta de sânge care păta tunica albă și gâlgâia din vintrele Benedettei. Îl mirosi. Apoi se uită la Benedetta.

— Nu m-ai mințit, îi spuse.

— Nu, făcu Benedetta.

Principele Contarini încuviință. Se ridică din pat și-și încheie nasturii pantalonilor, și aceștia pătați de sânge.

— Nu m-ai mințit, repetă satisfăcut. Se uită iar la sângele care înroșea tunica. Îți voi dărui o viață cum n-ai visat vreodată, spuse.

Benedetta se uită la el în timp ce se bălăbănea și dispărea pe ușa prin care apăruse. Rămase acolo, nemișcată, întinsă pe patul acela unde sfârșise a mai fi fecioară, ca atunci, cu ani în urmă, când mama ei, în fiecare noapte, o vindea unui nou client ca și cum ar fi fost prima oară pentru ea.

În clipa aceea ușa anticamerei se deschise.

— Benedetta, ce bine că ai venit și tu să trăiești cu noi și cu principele! țipă Zolfo, intrând în fugă în cameră, bucuros s-o îmbrățișeze.

Dar imediat ce o văzu goală, cu sângele care-i curgea între picioare, rămase împietrit. Făcu o strâmbătură de dezgust și se întoarse cu spatele.

Se auzi hohotul strident al principelui.

— Mulțumesc, principe, zise în șoaptă Benedetta, fără să-și acopere pubisul. Mulțumesc, fiindcă, asemenea mamei mele, mă ajuți să văd cine sunt.

Și se simți copleșită de senzația familiară de silă față de ea care o însoțise toată copilăria.

Însă știu și că ura care o otrăvea acum avea să găsească o cale să se arate. Știu că găsise aliatul, dacă ar fi fost în stare să-i dirijeze cruzimea.

„Târfa blestemată”, gândi ea cu furie.

38.

— Cine e bărbatul acela? întrebă Ana din Piață.

— Nimeni, răspunse Mercurio.

Ana se uită la bărbatul înalt și slab care întrebase de Mercurio, cu câteva clipe înainte, și care acum aștepta într-o barcă plată și largă, de lagună, ancorată pe canalul care curgea prin fața casei. Era îmbrăcat în negru, cu păr minunat lung și drept, aproape alb, legat cu o panglică portocalie, de aceeași culoare cu brâul pe care îl avea în talie.

— E destul de arătos ca să fie un *nimeni*, zise.

— Așa-i, zise Mercurio și se îndepărtă, mergând spre Scarabello.

— Te miră că te-am găsit, păduche? zâmbi Scarabello.

Mercurio nu răspunse.

— Eu sunt stăpânul acestei lumi. Și stăpânul tău, continuă Scarabello, sigur de uimirea lui Mercurio. Eu știu mereu totul despre toți. Mai ales despre oamenii mei.

Mercurio dădu cu piciorul într-o piatră. Buclele negre i se răsuciră pe frunte. Se uită la Scarabello.

— Și tu ești al meu, așa-i? spuse Scarabello.

— Ce vrei? întrebă Mercurio.

— Am o trebușoară pentru tine. Urcă, zise Scarabello.

Mercurio întoarse capul spre casă. Ana, în prag, se uita la el, crispată și impasibilă.

— Trebuie să ceri voie? râse Scarabello.

— Nătărăule, zise Mercurio sărind în barcă.

— Să mergem, le porunci Scarabello celor doi oameni care stăteau la vâsle.

Cu o expresie de gheață pe chip.

Barca se mișcă prin trestii. Nimeni nu vorbea. Se auzea numai zgomotul vâslelor care se cufundau în apa stătută a canalului.

Când se aflară dincolo de raza vizuală a casei, Scarabello îi făcu semn lui Mercurio să se apropie. Tot cu fața aceea înghețată. Mercurio se apropie. Și atunci Scarabello îi dădu un cap în nas, cu repeziciunea unui șarpe.

Mercurio căzu pe spate, simțind sângele care-i curgea pe buze și pe bărbie. Ochii i se încețoșară de lacrimi.

Scarabello luă o batistă de in, cu broderii prețioase, și o înmuie în apa canalului, în timp ce barca înainta în continuare spre Veneția. Stoarse batista, îl apucă pe Mercurio de gulerul jachetei, îl trase spre el și-i curăță sângele, cu grijă.

— Nu mă poți face nătărău, păduche, îi spuse. Ți-e clar?

Mercurio simțea cum nasul îi pulsa dureros.

Scarabello îi întinse batista, care din albă se făcuse roșie.

— Ține apăsat, îi spuse.

Mercurio luă batista și tamponă sângele care încă-i mai ieșea pe nări.

— Îți spuneam că am o trebușoară care pare să fie exact pe măsura ta, reluă Scarabello, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Nu știu dacă mai vreau să fiu un hoț, zise Mercurio.

Scarabello se uită în tăcere la el. Apoi schiță un zâmbet.

— Drept cine mă iei, băiete? spuse pe urmă.

— Ce vrei să spui?

— Ți-am dat impresia că sunt un caraghios?

— Nu…

— Atunci de ce mă tratezi ca pe un caraghios?

— Nu te înțeleg…

Scarabello suspină și se așeză alături de el. Îi puse o mână pe umăr.

— Tu ești al meu, înțelegi? Dacă eu îți spun că am o trebușoară pentru tine, tu te execuți. Nu mă interesează dacă Ana aia din Piață a ta încearcă să te convingă să devii țăran, pescar, cizmar sau orice altceva. Tu știi ce ești, băiete? Tu ești un hoț. Și un geniu al travestirii. Asta trebuie să recunosc. Scarabello îl strânse la pieptul său. Putea părea ceva amical. Sau începutul unei strangulări. Și ești al meu. Îi dădu drumul. Știi ce cred? Că tu mă vezi cu ochii… unei fete. Râse. Tu te lași fascinat de hainele mele, de felul meu de a fi rafinat… și crezi că sunt altcineva. În schimb, eu sunt exact ceea ce sunt, băiete. Uită-te în ochii mei. Numai aici găsești adevărul. Te înspăimântă ochii mei? Zâmbi. Da. Ochii mei înspăimântă. Fiindcă eu nu sunt altceva decât asta. Și cu siguranță nu sunt nici prietenul tău, nici al nimănui altcuiva. Și cum nu sunt prietenul tău, nu mă interesează ce vrei, crizele tale de conștiință. Pe mine mă interesează numai de mine. E clar?

Mercurio încuviință. Simțea cum i se umflă nasul.

Scarabello zâmbi satisfăcut.

— Bravo.

Se așează din nou la locul lui, își încrucișă picioarele lungi și tăcu.

Mercurio se gândea. Căuta o soluție. Crezuse că viața lui era la o cotitură. Că ar fi avut posibilitatea să se concentreze pe visul lui, să aibă o corabie numai a lui și să o ia cu el pe Giuditta. Dragoste și libertate. Acum însă, așezat pe banca bărcii, își dădea seama de absurditatea propriilor lui planuri.

„Ești un băiat prost”, își spuse, simțind cum se înfurie.

Se uită la Scarabello. Noul lui stăpân.

— Ce trebuie să fac? întrebă.

Scarabello îi făcu semn să aștepte.

Barca ancoră la Rialto și se îndreptară spre arcadele băncii Banco Giro, unde se adunau negustorii și armatorii. Scarabello îi făcu semn unui bărbat bine îmbrăcat și o apucă spre biserica San Giacomo. Bărbatul veni după ei și se strecurară printre dărâmăturile de la Fabbriche Vecchie. Se simțea miros de urină și de excremente. Și miros de mortar, de cărămizi arse de soare și de lemn vechi, ars care putrezea în ploaie și umezeală. Niște guzgani, mari cât o pisică mică, îi adulmecară și fugiră strecurându-se printre pietrele și molozul pe care incendiul le spărsese și le dărâmase. Scarabello, bărbatul și Mercurio se opriră în spatele unui zid dărâmat, alături de niște obiecte se uz casnic și materiale de construcție.

— Am omul de care aveți nevoie, Domnia Voastră, spuse Scarabello arătând spre Mercurio.

— Un băiat? întrebă bărbatul.

— Dacă există cineva care o poate face, atunci el este, spuse Scarabello.

Mercurio simți un val de mândrie.

— Două vele mari de trinchet din pânză de Olona, de cânepă, spuse bărbatul. Momentan nu se găsește nimic asemănător de cumpărat, iar nava mea trebuie să ridice ancora într-o săptămână. Singurii care au o rezervă bună sunt briganzii ăia de la Arsenal. Dar le țin toate pentru ei, iar nouă, armatorilor independenți…

— Sunteți armator? întrebă Mercurio întrerupându-l. Aveți o corabie?

Scarabello îi aruncă o privire cruntă.

Mercurio tăcu. Însă, dintr-odată, i se păru că toată treaba lua o întorsătură diferită. „Ești un băiețel prost, nu-i așa”, gândi zâmbind. Dar „te-ai și căcat în scăldătoare”.

— E unul dintre cei mai buni oameni ai mei, spunea între timp Scarabello. E un vrăjitor al travestirii. Credeți că ăsta-i sânge? Îi luă batista din mână. O aruncă în țărână. Apoi își trecu un deget pe sub nasul lui Mercurio și stoarse lichidul roșu pe buricele degetelor. E vopsea.

Râse.

Armatorul nu știa ce să creadă.

Mercurio zâmbi.

— E adevărat, Domnia Voastră, zise. Priviți, nu mă doare niciun pic. Nu e spart, și, spunând acestea, își mișcă nasul la stânga și la dreapta, rezistând la durere și făcând ochii mari, ca să nu se umple de lacrimi.

Scarabello se uită la Mercurio, apoi la oamenii lui, apoi la armator. În cele din urmă se uită din nou la Mercurio, cu un fel de admirație, și încuviință imperceptibil. Îi plăcea băiatul acela și în același timp îl stânjenea. Avea senzația, ca un fel de presentiment, că într-o zi avea să-i creeze probleme și că vor trebui să se bată.

— Pot intra în locul acela despre care ați spus, zise Mercurio. Și voi lua de acolo pentru Domnia Voastră velele acelea din pânză de lână.

— Vele mari de trinchet din pânză de cânepă, îl corectă armatorul.

— Vele mari de trinchet din pânză de cânepă, repetă Mercurio.

— Așa… pur și simplu…? zise armatorul.

— Nu. Nu-i simplu deloc, interveni Scarabello, pe un ton grav. Băiatul meu riscă mult. Buzele subțiri i se întinseră într-un surâs. Cât sunteți dispus să cheltuiți pentru acest risc, Domnia Voastră?

— Voi să faceți în așa fel încât încărcătura mea să poată pleca spre Trebizonda și nu vă va părea rău, zise armatorul. Altceva?

— Da, spuse Mercurio. După ce vă voi face această favoare, dumneavoastră mă veți învăța cum se cumpără o corabie.

Scarabello și armatorul se uitară la el uluiți. Apoi, amândoi deodată izbucniră în râs.

Când rămaseră singuri, Scarabello se îndreptă din nou spre barca de la Rialto. Mercurio îl urma în tăcere. Se urcară la bord.

— Unde mergem? întrebă atunci Mercurio.

— Tu chiar nu știi ce e Arsenalul? îi zise Scarabello. N-ai auzit vorbindu-se niciodată despre el?

— Nu. De ce?

Cei doi bărbați de la vâsle chicotiră.

Barca urcă pe Canal Grande, ieși în largul lagunei San Marco și pe urmă, ajunși la parohia San Giovanni în Bragora, acostară în zona Docului Vechi. Apa avea un miros acru, de petrol. Pete mari și uleioase pluteau la suprafață, lucioase, fără să se amestece cu apa și colorând în negru algele care ieșeau la lumină.

— Arsenalul din Veneția e cel mai mare șantier naval din lume. Lucrează aici aproape două mii de persoane. Știi cât înseamnă două mii de persoane? Iar pe timp de război, chiar trei mii, spuse atunci Scarabello, cu un fel de orgoliu în glas. E cel mai apărat loc din Veneția.

Mercurio îl urmă pe chei. Făcură câțiva pași, apoi Scarabello se opri și arătă cu degetul.

— Aia este Poarta de Uscat, zise.

Prin ceața subțire care se ridicase, Mercurio văzu o poartă mare. Îi aminti anumite arcade din Roma, chiar dacă acelea erau antice, iar aceasta părea nouă-nouță. În dreapta era un turn. Iar de o parte și alta se ridicau ziduri înalte și solide, din cărămidă roșie. Doi străjeri înarmați păzeau intrarea Porții de Uscat.

— Tatăl meu era un *arsenalot,* spuse atunci Scarabello, pe un ton care lui Mercurio i se păru aproape trist. Înseamnă că era unul dintre privilegiații care lucrau la Arsenal. Dar marele prostănac a fost descoperit că fura odgoane. Scutură din cap. Arsenalul le oferă avantaje mari muncitorilor săi, reluă. Arsenaloții sunt susținuți economic pe viață de Serenissima și copiii lor au dreptul să lucreze și ei acolo. Însă are reguli militare. După dezonoarea suferită de tatăl meu, eu și mama am fost goniți din casa noastră și lăsați în voia sorții de orașul ăsta de rahat. Mama s-a apucat să facă… ei, ghicește ce poate face o femeie. Însă avea plămânii slabi și în iarna următoare a murit de tuberculoză. Iar eu am devenit ceea ce sunt. Țintui cu privirea Poarta de Uscat. Nu am regretat niciodată. Dacă tatăl meu nu ar

fi fost descoperit, eu, probabil, aș fi fost astăzi un arsenalot care-și zdrobește spatele să construiască nave pe doi bani. Și poate m-aș fi simțit chiar norocos. Ciudată e viața. Se uită la Mercurio. Luă un băț și desenă în noroi zidurile de incintă ale Arsenalului cu Poarta de Uscat. Apoi făcu un semn. Depozitele de vele sunt aici, pe latura de sud la Docul Nou. Știu, pentru că mă duceam la tatăl meu și el lucra aproape, la Tana care se află mai la sud de velărie. Făcu un alt semn lipit de zidurile de incintă. E depozitul de cânepă publică. Ai să vezi odgoane și parâme de toate dimensiunile. Mereu e un furnicar de lume. Dacă aș fi în locul tău, m-aș duce acolo după ce am furat cele două vele de trinchet. Dacă te opresc, spune că te-a trimis maistrul tău să controlezi diametrul tacheților pentru că ceilalți s-au încurcat de tot.

— Maistru… Tacheți…

— Tacheți.

— Tacheți… stricați…

Scarabello desenă un canal dincolo de ziduri.

— Ăsta-i canalul Tana. Întinse brațul în dreapta lor. E într-acolo. Și iese direct în larg. Există o scară în spatele canalului. Eu mă cățăram pe ea mereu când eram copil, apoi săream pe zid. E un salt de toată frumusețea. Reușești. Pe urmă, când ești pe zid, te arunci în canal. Găsește pe cineva care să nu prea atragă atenția și să aibă o barcă. Poate un pescar. Și cu asta basta. Te pescuiește și plecați de acolo. Scarabello surâse și șterse desenul din noroi cu vârful cizmei. Ce-i cu treaba aia cu nava despre care i-ai vorbit armatorului? îl întrebă.

— Într-o zi vreau să am o corabie a mea, răspunse instinctiv Mercurio.

Scarabello ridică o sprânceană.

Și iar Mercurio se simți un prostănac.

— Studiază un plan să intri în Arsenal. Scarabello îi dădu una pe spate ușor și vru să plece. Repede.

— Ce i s-a întâmplat tatălui tău? îl întrebă Mercurio.

Scarabello se opri. Se întoarse.

— A fost condamnat pentru înaltă trădare și înecat în lagună.

— Înecat…? zise în șoaptă Mercurio.

— E metoda curată a Serenissimei. Uită-te în jurul tău. Apa nu ne lipsește.

Mercurio simți cum groaza îi pecetluiește gura.

39.

Giuditta se ridică de la masa la care era așezată de mai mult de patru ore, unde cosea cu capul plecat. O dureau degetele, iar buricul degetului arătător de la mâna stângă era roșu și umflat de la înțepăturile necontenite. Pe jos și pe masă, vreo zece berete galbene, de diverse modele, cusute cu materiale de diferite grosimi și nuanțe de galben. Trase cu ochiul la camera tatălui ei. Isac era întins pe pat, cu capul în mâini, de multe zile. Moartea Mariannei, femeia lui Lanzafame, îl adusese la disperare. Giuditta asistase la descompunerea asta morală, fără să știe ce să facă și cum să-l ajute. La picioarele patului văzu o sticlă de vin. Se strecură în cameră, încercând să nu facă zgomot, și luă sticla.

— Las-o acolo, zise Isac, fără să se întoarcă, cu glas răgușit.

— Îți face rău, tată…

— Las-o acolo!

Giuditta tresări. Nu era obișnuită cu tonul acela. Îi veni să plângă, dar își reținu lacrimile. Puse sticla pe pardoseală…

— Începi să semeni cu căpitanul…

Isac se întoarse brusc, dezvelindu-și dinții, cu nările dilatate.

— Nu se poate sta în liniște în casa asta?

Giuditta făcu un pas înapoi, înspăimântată.

Isac se întinse spre sticlă, o apucă și o agită în aer.

— Din cauza ăsteia nu pot fi lăsat în pace?

Giuditta se retrase către ușă.

— Din cauza ăsteia? urlă iar Isac și izbi cu sticla în perete. Sticla explodă, pătând în roșu peretele și pardoseala. Gata! Problemă rezolvată! Isac întinse un deget spre Giuditta. Și să nu îndrăznești să aduni cioburile și să faci curat. Afară!

Apoi se aruncă iar pe pat, cu capul în mâini.

Giuditta ieși din cameră înspăimântată. Închise ușa și se așeză la fereastra micuță ce dădea spre Piața Ghetoului Nou. Își mușcă buzele ca să nu plângă.

— Îți cer ajutorul, *Ha-Shem,* zise în șoaptă. Dacă nu-l mai am pe tatăl meu… își reținu un suspin, nu mai am pe nimeni.

Simți că teama și disperarea o doborau. Se răsuci să se uite la casa sărăcăcioasă în care trăiau. Tavane atât de joase că îți venea instinctiv să mergi adus de spate, camere mici, pardoseli

putrezite și care scârțâiau, ferestre atât de mici încât și lăsate deschise nu reușeai să schimbi aerul în casă. Două camere în care să faci totul, de la dormit la gătit și mâncat. Case mizere în care toți evreii erau siliți să trăiască, înghesuiți unii în alții, într-o promiscuitate umilitoare, cu o chirie mai mare decât cea pe care o plăteau înainte chiriașii creștini.

De la ferestruică Giuditta vedea cum se jucau copiii în piață. Și ceva mai încolo vedea una din cele două porți mari care seara erau încuiate, cu bufnitura aceea de lemn și cu scârțâitul de zăvoare care-ți dădea fiori în suflet.

Se uită la zidurile de cărămidă roșie care fuseseră construite alandala în cea mai mare grabă în jurul întregii zone, ca să-i cuprindă pe toți, ca animalele în cușcă. Se gândi la familia care locuia alături, al cărei apartament era cu vedere spre canal, nu spre piață. Fereastra care comunica cu lumea exterioară fusese zidită, după cum prevedea decretul. Iar această familie de cinci persoane, de fiecare dată când se așeza la masă, avea în față șirul acela de cărămizi și mortar care închidea fereastra. „Zidiți de vii”, gândea Giuditta.

„Am să te iau de acolo!”, țipase Mercurio, în prima noapte când fuseseră închiși înăuntru acolo.

Giuditta încă îi mai auzea glasul în urechi. În fiecare zi se uita spre pod, sperând să-l vadă că apare. Îl aștepta. Dar Mercurio nu apăruse niciodată, nici când se putea, nici când porțile îngrădirii erau deschise. Nu se mai arătase. Așa că Giuditta, când se gândea la asta, simțea o furie sumbră, plină de ranchiună și de umilință. „Cu siguranță, Mercurio o sărută pe Benedetta lui”, își spunea. Și cu siguranță râdeau de ea și de ingenuitatea ei.

„Ești o cretină”, gândi cu mânie.

Cu toate astea, mâna ei se duse la o bucată de in pe care o ținea mereu aproape de ea. O bucată în care, pe vremea primei lor întâlniri, li se amestecase sângele. „Contractul” lor, cum o numea Giuditta, redactat de soartă.

„Ești o biată cretină”, își repetă și mai supărată.

Bătu la ușă.

Giuditta tresări, smulsă din gândurile ei.

— Cine e? întrebă.

— Eu, cine vrei să fie?

Giuditta se duse la ușă, deschise și se aruncă în brațele lui Donnola, care, ca în fiecare zi, venea să-l vadă pe Isac.

— Ei, liniștește-te... ce-i toată intimitatea asta? glumi Donnola, stânjenit de efuziunile de afecțiune.

— E beat, zise Giuditta și izbucni în plâns.

Donnola se agită, fără să știe ce să spună.

— Se simte rău și nu știu ce să fac... sughiță Giuditta. Nu știu cum să îl ajut.

Donnola o desprinse de el, cu o privire serioasă, ținând-o de umeri.

— Acum mă aude, zise.

Giuditta lăsă capul în pământ.

Donnola se duse la ușa camerei lui Isac și o deschise cu avânt.

— Ridicați-vă, doctore! zise cu glas prefăcut. Ce trebuie să aud de la fiica dumneavoastră?

— Dă-te din drum, Donnola!

Se auzi un zgomot violent, ceva aruncat. Și un geamăt.

După un moment, Donnola ieșea din cameră cu o strâmbătură de durere pe chip, masându-și un picior.

— Trebuie să se calmeze, îi spuse Giudittei în șoaptă.

— Închide ușa! urlă Isac.

Donnola sări, supunându-se. Zâmbi încurcat la Giuditta.

— Trebuie găsită modalitatea potrivită de a-i vorbi... e o chestiune de strategie, înțelegi? bâigui.

Giuditta încuviință, luă una dintre beretele galbene pe care le cususe și și-o puse pe cap.

— Eu ies să fac câțiva pași, zise.

— Uite, o idee foarte bună!

Giuditta deschise ușa casei. Se întoarse spre Donnola. Cu o figură înspăimântată.

— Hai, du-te și distrează-te, o încurajă Donnola, cu fals entuziasm, înspăimântat ca și ea de situația aceea.

Giuditta trecu pragul și coborî scările strâmte și întunecate care miroseau a mucegai. Ușa de la intrarea clădirii era deschisă. Se trezi direct sub porticul scurt din piață, între cele două prăvălii de amanet.

Dincolo de poarta mare a Ghetoului auzi din nou vocea de-acum cunoscută a călugărului care în acele zile se încăpățâna să predice ura față de evrei. Același călugăr pe care-l întâlniseră în

hanul din apropierea orașului Adria, pe când ea și tatăl ei tocmai debarcaseră. Ca și cum i-ar fi urmărit. Sau ca și cum ar fi fost glasul acelei lumi.

— Domnul mi-a vorbit! urla fratele Amadeo. Veneția, ascultă. Acum când i-ai închis, privește-i! Ei sunt nimicirea. Ei sunt cancerul! Ei sunt vrăjitorii și vrăjitoarele Satanei!

Giuditta își plecă privirile, încercând să nu asculte glasul acela neplăcut. Respiră adânc aerul umed al zilei. Mirosul dulceag și putred al lagunei era peste tot, mai ales când aerul era greu și încremenit ca în ziua aceea. O ceață subțire, apoasă, se lăsa în jos, udând pământul din piață. Giuditta își ridică rochia și traversă, încercând să evite băltoacele cu noroi, îndreptându-se spre o dugheană cu stofe uzate, de unde câteodată cumpăra resturi de stofă.

— Nu e aceeași beretă de ieri, nu-i așa? îi spuse Ariel Bar Zadok, bărbatul care administra dugheana.

Giuditta făcu semn că nu și se apucă să scotocească printre cupoane, ținând capul plecat.

— E foarte frumoasă, spuse o clientă. De unde ai cumpărat-o?

— Am cusut-o eu, răspunse cu timiditate Giuditta, fără să ridice privirea.

— Tu? zise minunându-se femeia.

Giuditta se ghemui între umeri, apoi o luă cu pași repezi spre ieșire. Dar nu făcuse decât câțiva pași spre Cannaregio, când femeia o ajunse din urmă.

— Așteaptă, unde fugi? îi spuse mergând alături de ea.

— Trebuie să fac comisioane, scuzați-mă, răspunse Giuditta.

— La târg?

— Da, chiar așa.

— A, bine. Și eu, zâmbi femeia, o luă de braț și se îndreptă spre târgul de zarzavaturi care era imediat după porticele din Piața Ghetoului Vechi, dincolo de cea de a doua poartă care seara se zăvora.

— Veneția ascultă! urla pe partea cealaltă fratele Amadeo. Căiește-te de păcatele tale! Gonește evreul necurat!

— Călugărul ăla…! exclamă femeia.

Din glasul ei răzbătea mânie și teamă în același timp.

Giuditta ar fi vrut să rămână singură, dar nu știa cum să se descotorosească de femeie.

— Pe mine mă cheamă Octavia… zise ea, scuturând din cap, ca și cum s-ar fi eliberat de greutatea vocii călugărului. Știu, știu, nu e un nume evreiesc, dar tatăl meu era pasionat de romanii antici… știi cine era Octavia?

Giuditta făcu un semn timid de negație.

— Soția fetiță a lui Nero! exclamă. Ca să vezi ce idee tâmpită a avut capul ăla nebun al tatii, păzească-l cerul! Strânse brațul Giudittei. Sări! zise aflându-se în fața unei băltoace, râzând.

Instinctiv sări și Giuditta. Și surâse.

— E de ajuns un salt, nu-i așa? zise Octavia.

— Ce?

— E de ajuns să faci ceva prostesc ca să domolești scorțoșenia și totul pare diferit… Mai ușor.

Octavia îi făcu cu ochiul.

Giuditta zâmbi din nou.

— În fine, dacă nu greșesc, tu ești fata doctorului care… care e prieten cu străjerul nostru.

— Căpitanul Lanzafame, zise Giuditta.

— Și te numești…?

— Giuditta.

— Și mai cum?

— Di Negroponte.

— A, iată de ce sunteți atât de diferiți de noi! exclamă Octavia. Noi, aproape toți, venim din centrul Europei. Suntem germani, la urma urmelor. Se simte după cum vorbim?

Giuditta zâmbi.

— Puțintel da…

— Te amuză?

— Nu…

— Hai, nu mă supăr.

— Puțintel da…

Octavia râse cu poftă. Apoi privirea i se întristă.

— Îmi lipsește vorba noastră, știi? Aici cu toții sunt de părere că Germania e doar friguroasă. În schimb, e un loc plin de forță și de energie… Se uită la Giuditta. Suspină. O femeie își urmează soțul, draga mea. Dacă ar fi fost după mine, aș fi rămas acolo. Dar soțul meu voia să împrumute așa că iată-ne aici. S-a băgat în afaceri cu Anselmo del Banco. Ridică din umeri. Ce plăcere o fi să împrumuți bani nu știu. Noi eram tipografi, știi? La Mainz. Cei mai buni tipografi din Europa sunt

acolo. Dar, aici, la Veneția, nu ne lasă să fim tipografi… doar pentru că suntem evrei. Cât de tâmpită poate fi ființa umană? Venețienii ar putea învăța pe gratis toate trucurile și tehnologiile cele mai avansate, dar cum e o chestiune de rasă… Octavia pufni. Oamenii sunt proști, și cu asta basta. Și vezi că nu zic numai creștinii. O, sunt unii evrei care au capul ca o gheată goală… Să nu mai vorbim… Cât pălăvrăgesc, nu-i așa? râse.

Giuditta râse cu ea.

— Să trecem la lucruri serioase, zise Octavia. Spune-mi despre bereta asta. E foarte frumoasă. Și *Ha-Shem* mi-e martor: nu mi-aș fi închipuit niciodată că am să spun așa ceva despre scârboșenia asta pe care ne obligă s-o purtăm pe cap.

— Ce trebuie să răspund? zise Giuditta roșind.

— Fata mea, roșești dacă ești vinovată de ceva, nu dacă ai o calitate, zise Octavia. *Stambagiul* zicea că porți o beretă diferită de cea de ieri. Cum adică? Ai mai mult de una?

Giuditta încuviință.

— Îmi trebuie un clește să-ți smulg cuvintele din gură, suspină Octavia. Pot vedea una dintre beretele tale și poate s-o și cumpăr?

— S-o cumperi? zise surprinsă Giuditta.

— Și ce vrei, să mi-o faci cadou? glumi Octavia.

— Mă gândeam că da…

Octavia izbucni în râs.

— Ești sigură că ești evreică? Râse iar. Glumesc, draga mea. Îmi place să fac glume cu noi, ca tâmpiții ăia de creștini. Mă face să mă obișnuiesc cu prostiile lor și așa îmi fac mai puțin rău.

— Veniți, Octavia, zise pe neașteptate Giuditta, apucând-o de un braț și trăgând-o înapoi, spre arcadele din Piața Ghetoului Nou.

Și când ajunseră îi spuse:

— Așteptați aici, cobor imediat.

Alergă sus pe scări și intră în casă.

Îi găsi pe Donnola și pe Isac așezați pe două scaune, unul în fața celuilalt, în tăcere, cu capul în jos. Isac ridică privirea și se uită clipă la ea, cu ochii umezi. Apoi lăsă iarăși capul în jos fără să spună nimic. Râgâi încet.

Giuditta luă toate beretele pe care le cususe în orele ei de singurătate și coborî în goană, fericită să iasă din casa aceea.

— Iată, alegeți-vă una, îi spuse Octaviei.

— Ascultă-mă, fetițo, nu-mi vorbi cu dumneavoastră că mă faci să mă simt bătrână.

— Bine, zise Giuditta și îi întinse beretele. Alege-o pe cea care-ți place.

Octavia le luă și se uită repede la ele, una câte una.

— Ai mare talent, fetițo, zise. Apoi zâmbi malițios. Vino, îi spuse și se îndreptă spre centrul pieței, unde femeile stăteau așezate în cerc.

Cea mai mare parte dintre ele bârfeau în timp ce cârpeau ori curățau zarzavatul pe când îi supravegheau pe copiii lor care se jucau. Însă, din când în când nu doar una își ridica privirea spre Fondamenta dei Ormesini, unde fratele Amadeo continua să-și urle ura împotriva rasei lor.

— Bună ziua, Rașela, zise Octavia, ajungând lângă femei. Bună ziua tuturor.

Femeile o priviră bănuitor pe Giuditta.

Octavia se prefăcu că nu vede. Se așeză pe un scaun liber, îi făcu semn Giudittei să vină lângă ea și începu, cu multă încetineală, să examineze beretele.

— Cum ai spus că se numește modelul ăsta? o întrebă fluturând una în aer.

Giuditta deschise gura, nepregătită, și scoase numai un sunet lung lipsit de sens.

— Mainz, ai spus, îmi pare, zise Octavia. Model Mainz. Încuviință mulțumită. Foarte adecvată, într-adevăr. Își potrivi bereta pe cap. Îmi vine bine, Rașela? o întrebă pe una dintre femei.

— E o beretă galbenă, zise Rașela, ridicând din umeri, ca și cum n-ar fi interesat-o, însă cu nesiguranță în glas și oprindu-și prea mult privirea pe obiect.

— Da, ai dreptate, zise Octavia, scoțându-și bereta și răsucind-o în mână. Însă aplicațiile astea, țesăturile diferite, combinate între ele, nuanțele astea diverse de galben… cine știe de ce mă fac să mă gândesc la o beretă… Se întrerupse și dădu din umeri. Ah, ce prostie era să spun. Îi întinse bereta Giudittei. Ține.

— Ce voiai să zici? întrebă una dintre femei.

— O prostie, repetă Octavia.

— Zici multe. Una în plus sau în minus… Hai, spune.

— Mie mi se părea atât de frumoasă încât nu mă gândeam la ea ca la o beretă de evreu, asta-i. Voiam să spun că e o beretă pe care și-ar cumpăra-o și o creștină. Dădu iar din umeri. Uite cât pot fi de proastă, uneori. Se întoarse spre Giuditta, Arată-mi alta, hai.

— Aia arată-mi-o și mie, fată, zise una dintre femei, referindu-se la bereta pe care tocmai o probase Octavia.

Cu oarece reticență și timiditate, Giuditta i-o întinse.

Femeia o luă, sub privirile prietenelor ei, care acum se căiau că nu o luaseră înaintea ei.

— O, și asta e chiar deosebită! exclamă Octavia, cu noua beretă în mână.

— Model Negroponte, zise Giuditta.

Octavia se uită la ea dând din cap.

— Îți place să glumești, nu? îi zise. Mai înainte spuseseși că ăsta e model Köln.

— A, da… încuviință Giuditta.

Octavia îi zâmbi și-i șopti la ureche:

— Oraș din nord, fetițo.

— Ce i-ai spus? întrebă una dintre femei.

Octavia se întoarse.

— Că trebuie să-mi facă o reducere, pentru că îmi pare că am să cumpăr toate beretele astea. Vreau să schimb una pe zi.

— Cum toate? zise femeia care avea în mână prima beretă și o strângea la piept. Asta e a mea. Tocmai mă pregăteam s-o întreb cu cât o dă.

— Și eu voiam s-o văd pe cealaltă, zise femeia care se numea Rașela, arătând spre una dintre beretele pe care Giuditta le avea în mână.

— Modelul Amsterdam? zise Octavia. Ah, nu, Rașela pe aia o vreau eu.

— Nici nu te gândi, zise Rașela, se ridică și-i smulse din mână Giudittei o beretă.

Într-o clipă și celelalte femei se ridicară și o înconjurară pe Giuditta, începând să-și probeze beretele.

Când plecară, Giuditta numără banii pe care îi avea în mână. În total avea doi matapani, un ban de doisprezece bagattini și cinci torneselli.

— Nu-i rău, nu? îi zise Octavia.

Giuditta nu știa ce să zică.

— Ai talent, fetițo, repetă Octavia. Și eu, cu toată modestia, adăugă dându-i un cot. Ne putem gândi să facem afaceri împreună, nu crezi?

Giuditta râse uimită.

— Chiar?

— Ce faci cu un talent dacă nu-i rentabil?

Giuditta nu-și credea urechilor. Dar își dădu seama că, deși nu formulase concret acel gând, se îndeplinea exact ceea ce dorea și la ce se gândise.

Se uită după femeile care se îndepărtau, mândre, cu beretele lor pe cap. Și se gândi că erau frumoase cum își imaginase.

— Chiar? spuse din nou.

Octavia încuviință. Zâmbi.

— Știu că tatăl tău nu lucrează… zise încet.

Giuditta se crispă.

— Comunitatea noastră e mică, fetițo…

— N-am chef să vorbesc despre asta, tăie Giuditta discuția.

Se întoarse și plecă.

Când ajunse la arcade întâlni o fată care avea vreo treisprezece ani.

— Aici locuiește doctorul evreu? o întrebă fata.

— Ce doctor? zise Giuditta cu o voce defensivă.

— Cel care a îngrijit-o pe Marianna, târfa, răspunse fata.

— Cine ești? întrebă Giuditta.

— Și mama mea e târfă. Și era prietenă cu Marianna, spuse fata, lăsând ochii în jos. Când îi ridică, erau încețoșați de lacrimi. Avea o expresie plină de demnitate și de forță. Mama mea e bolnavă. Are aceeași boală ca Marianna. Și Marianna îi spusese că era un doctor evreu care avea o inimă mare și cunoștea leacuri ca să nu sufere și… că făcuse totul ca s-o salveze.

Giuditta simți un fior în piept.

— Doctorul acela e tatăl meu, zise mândră. Vino, îi zise fetei.

Și apoi, înainte de a intra pe ușa casei, se întoarse spre pod, de unde spera să apară Mercurio.

40.

— Bunule Dumnezeu, ce ți s-a întâmplat? exclamă Ana din Piață deschizând ușa și trezindu-se în fața ei cu Mercurio cu nasul umflat.

— Nimic, bombăni Mercurio, prost dispus. M-am lovit.

— În bărbatul ăla care a venit să te caute azi-dimineață? întrebă Ana, apucându-l de un braț.

— Lasă-mă, zise Mercurio, eliberându-se brutal.

— Bărbatul ăla nu-mi place, zise Ana.

— Cui îi pasă?

Ana ridică mâna să-i tragă una peste ceafă.

Mercurio o înfruntă sfidând-o.

— Ce vrei să-mi spui? făcu Ana. Că nu sunt mama ta?

— Exact, rânji Mercurio.

Ana lăsă încet mâna-n jos. Se întoarse și se îndreptă spre camera cu soba.

— Ana… zise Mercurio, dându-și imediat seama de ce spusese. Îmi pare rău…

— Nu. Ai dreptate, îi răspunse Ana, fără să se oprească.

Mercurio dădu din cap, frustrat. O auzi pe Ana cum învârtea polonicul în ceaunul cu supă.

— Îmi pare rău… repetă intrând în cameră.

Ana nu se întoarse.

— Așază-te, e aproape gata, zise.

— Nu gândeam așa… făcu Mercurio apropiindu-se.

— Ah, în fine, așază-te, copil binecuvântat! exclamă Ana, tot fără să se întoarcă. E posibil să nu faci niciodată ce ți se spune?

Și atunci Mercurio înțelese că Ana plângea și nu voia să se vadă. Se așeză la masă.

— Îl cheamă Scarabello… începu să spună.

Ana nu încetă să amestece în supă.

— E un ratat.

Ana luă polonicul și turnă supa într-un blid mare de lut.

Mercurio văzu că-și ștergea ochii cu mâneca rochiei.

— Sunt asudată toată, zise Ana și se întoarse. Puse blidul pe masă și se așeză față în față cu Mercurio, după ce-i dăduse o lingură.

— Tu nu mănânci? o întrebă Mercurio.

— Am mâncat, răspunse Ana.

Mercurio băgă lingura în supă. Mâncă.

— Te pregătești să faci o prostie, nu-i așa? zise Ana pe neașteptate.

După ce Scarabello îl lăsase în fața Porții de Uscat de la Arsenal, Mercurio dăduse o raită de recunoaștere. Străjerii de la intrare erau înarmați și nu lăsau pe nimeni să se apropie. Se îndepărtase și examinase zidurile. În mai multe locuri mortarul care lipea cărămizile era crăpat și-ți dădea posibilitatea să te agăți cu mâinile și să strecori vârful picioarelor. Scoțându-și ghetele, le-ar fi putut escalada, chiar dacă erau destul de înalte. În trecut se cățărase în case unde știa că găsește ceva de furat. „Ești în stare", își spusese. Însă pe urmă un soldat se arătase în capul zidului de incintă și controlase în jos. Era înarmat cu un baston lung, ascuțit. Mercurio rămăsese să se fâțâie de jur împrejurul zidurilor, în căutarea unui punct slab. Însă Scarabello avea dreptate. Arsenalul era o fortăreață de neînvins.

— Ce prostie? zise Mercurio. Nu… nu.

— Ți se citește pe față.

Mercurio își băgă o lingură de supă în gură.

— Bună, murmură.

— Povestește-mi ce ți s-a întâmplat.

— Nimic.

Mercurio lăsă lingura să cadă în blid.

— N-ai vârsta capriciilor, zise Ana. Apoi, cu gingășie adăugă: Chiar dacă nu ai avut o mamă.

— Am ales un vis mai mare ca mine… murmură în cele din urmă Mercurio.

Ana suspină.

— Mănâncă, băiete, îi spuse.

Mercurio începu să mănânce, încet, învins.

Ana arătă spre nasul umflat.

— Mă tem că ți l-a rupt. Zâmbi. Vei fi mai interesant. Aveai un năsuc de fată. Acum vei părea un bărbat.

Se uită cu dragoste la el. Băiatul acela era tot ce avea.

— Nu există visuri prea mari… începu să zică. Glasul ei era calm. Visurile nu au măsură. Nu sunt nici mici, nici mari.

Mercurio mâncă o lingură de supă fără să se uite la ea.

— Oamenii care-și propun un țel simplu… continuă Ana, ca și cum s-ar fi gândit cu voce tare, îl ating repede, și se așază și mor în el. Rămân acolo, nemișcați, toată viața lor plicticoasă.

Mercurio nu vorbi. Era întunecat la față, cu capul plecat în blidul de supă.

Deodată, Ana se ridică și se duse la o piatră din zid care, dacă te uitai bine, avea puțin mortar în jurul ei. O scoase, băgă mâna în gaură și trase un săculeț sunător. Se întoarse la Mercurio, desfăcu nodul săculețului și îi răsturnă în poală monedele de aur pe care i le încredințase Mercurio.

— Credeai să sunt multe? Ei bine, nu sunt. Dublează monedele astea, îi spuse. Și când le-ai dublat, dublează-le încă o dată. Și când vei avea de patru ori mai multe, dublează-le din nou. Apoi încă o dată, și încă o dată.

— Pe urmă…? întrebă în șoaptă Mercurio, ridicând capul.

— Pe urmă îți cumperi nava! exclamă Ana, punându-și mâinile în șold. Despre asta vorbim, nu? Iar dacă nu-ți ajung banii, ți-o construiești cu mâinile tale.

— Ți-e ușor să vorbești! explodă Mercurio, plin de furie. În lumea asta de rahat nimeni nu te lasă să faci ce vrei!

— Dacă crezi că te voi bate pe spate și-ți voi spune „sărăcuțul”, ai greșit, îi răspunse Ana. Ai grijă să devii bărbat, nu mai ești un puști.

— Nu sunt în stare! urlă Mercurio. Sări în picioare și o luă la goană în sus pe scări. Eu sunt un hoț și atât!

În timp ce-l vedea cum urcă treptele două câte două, Ana simți o teamă în suflet. O senzație de eșec. Poate asemănătoare cu cea pe care o simțea Mercurio, își spuse. Poate și ea avea un vis prea mare.

— Ai dreptate! țipă la el, cu puterea instinctului, cu o clipă mai înainte ca Mercurio să fi dispărut în camera lui. Tu nu ești la înălțimea unui lucru atât de extraordinar!

Apoi își ținu răsuflarea.

Mercurio se opri o clipă apoi coborî repede scările.

Ana văzu că-și reține lacrimile.

— Crezi cu adevărat că nu sunt la înălțimea visului meu? o întrebă Mercurio cu o privire uluită și rănită.

Ana se uită la el.

— Nu, răspunse.

— Dar e aproape imposibil de realizat, zise Mercurio cu ochii plecați.

Ana nu spuse nimic.

— E... cu adevărat mare... gigantic...

— E mare pentru că o corabie e mare? Ana îi mângâie părul și-i ciufuli bretonul. Trebuie să ți-l scurtez, altfel în curând te vor lua drept fată. Îl luă de mână și îl duse din nou în camera mare cu sobă. Îl puse să se așeze pe un scaun lângă foc. Nu măsura grandoarea unui vis cu măsura lucrului pe care vrei să-l obții, îi spuse. Visurile nu se măsoară nici cu prăjina, nici cu ocaua.

— Dar o corabie...

— Tu ești sigur că planul tău e să ai o corabie? îl întrebă Ana, întrerupându-l. Luă foarfecă și se duse în spatele lui. Stai liniștit dacă nu vrei să-ți scurtez și urechile.

Apoi îi băgă degetele printre buclele negre și tăie. Întinse părul cu un piepten de os alb și făcu un pas înapoi să se uite.

— Eu nu mă gândeam niciodată...

Mercurio se opri.

Ana tăie părul cu puțin mai sus de nivelul urechii.

— Tu ești doar un hoț, așa-i? Un infractor care nu are nici idealuri, nici visuri.

Mercurio încruntă sprâncenele.

— Nu poți să înțelegi, bombăni.

— Uită-te la mine, zise Ana.

Îi puse un deget sub bărbie și îl obligă să se întoarcă spre ea. Controlă lungimea părului, tăind pe ici, pe colo, cu mișcări rapide de foarfecă. După puțin se întoarse în spatele lui Mercurio și începu să ajusteze tunsoarea. Și numai atunci vorbi:

— Nu crezi că să trăiești într-un canal înseamnă deja să-ți ascunzi planul?

Ce plan poate fi în a trăi...

Ana îi dădu ușor o palmă.

— Ce limbă lungă ai, zise. Cine comandă? Tu sau ea? Pleacă prima limba și pe urmă gândurile. Gândește-te înainte de a răspunde. Și mai ales ascultă întrebările.

— Am auzit ce ai spus, făcu ofensat Mercurio.

— Hai, termină.

— Am auzit!

— Stai nemișcat, că te tai!

Mercurio se gheboșă.

— Și stai drept că n-am chef să-mi rup spatele ca să-ți tai părul.

Mercurio pufni.

— De ce trăiai într-un canal? zise Ana, cu glas ursuz.

Mercurio dădu din umeri și izbucni în râs.

— Pentru că nu-mi plăcea să stau în palatul mamei și al tatălui meu, la căldurică, servit și onorat…

Ana iar îi dădu ușor o palmă.

— Dacă crezi că sunt o tâmpită, putem încheia aici, spuse serioasă. Încearcă să răspunzi la întrebarea mea. Știm amândoi că nu ai nici mamă, nici tată, că erai sărac lipit pământului, că viața e o mizerie, că mereu te-au luat toți în șuturi în cur și așa mai departe. Ana se învârti în jurul lui și-i agită foarfecă în față. De ce nu ai rămas cu Scalzamorto ăla…?

— Scavamorto, zâmbi Mercurio.

— O, cui îi pasă, nu face pe meticulosul cu mine! Încep să-mi pierd răbdarea!

— Fiindcă…

— Ce cap tare ai, Pietro Mercurio de la orfelinatul San Michelle Arcangelo! pufni Ana. Era mai bine să rămâi într-un canal scârbos și puturos, în întuneric, fără mâncare, singur ca un câine, decât să…

— Ne lega cu lanțuri de pat! explodă Mercurio cu mânie. Ca pe niște sclavi! Ca și cum am fi fost ai lui!

— În schimb, în canal erai…

— Liber, fir-ar al dracului să fie!

Ana se prefăcu că-i dă un dos de palmă.

— Ai grijă cum vorbești, limbă lungă. Apoi întinse mâna spre fața lui Mercurio și îl mângâie. Liber, copilul meu. Liber, da.

Mercurio nu știa de ce, dar îi veni să plângă. Se abținu. Dar era ca și cum se rupsese ceva în el. Sau ca și cum s-ar fi predat. Era foarte zăpăcit de cap.

— Pentru unul care nu a fost pasionat niciodată de mare e destul de ciudat să-și dorească așa deodată o corabie, reluă Ana. Hai, care e primul lucru pe care mi l-ai spus vorbindu-mi despre visul tău?

— Că aș fi luat-o cu mine pe Giuditta…

— Nu.

— Despre Lumea Nouă…

— Nu! Ana îl scutură de umeri. Amintește-ți emoția!

— Că voiam… să fiu…

Ochii lui Mercurio se umplură de lacrimi.

— Spune-o!

— Liber…

— Repetă.

— Că voiam să fiu… liber.

Ana îl îmbrățișă.

— Da, dragul meu. Asta vrei. Asta ai vrut întotdeauna. Nu o corabie, nu o Lume Nouă despre care nici măcar nu știi cum e, care poate e populată cu sălbatici… Să fii liber. Ăsta-i planul tău. A fost întotdeauna. Se desprinse și-i luă iar fața în mâini, emoționată. Tu ai libertatea în sânge. Și în inimă. Tu… știi cu adevărat ce înseamnă. Și vrei s-o dăruiești și Giudittei. Îl îmbrățișă din nou. Ai un plan mult mai mare decât o corabie mizeră. Îți dai seama?

Mercurio se uită la ea. Căldura sobei îi usca deja lacrimile.

— Ce vrei să fie o corabie? râse Ana, ridicându-se.

Luă un târn de măturică și mătură de pe jos părul spre sobă. Îl adună, îl ținu o clipă în mână, privindu-l cu ochii pierduți în trecut.

— Îți mulțumesc, băiete, zise. Într-o vreme îi tăiam părul soțului meu. E frumos s-o fac din nou.

Apoi aruncă părul în foc și ascultă cum trosnește.

Mercurio se gândi că nu era încă liber. Fiindcă acum îi aparținea lui Scarabello. „Însă cu ajutorul Anei ar fi reușit”, se gândi subit. Și i se păru o senzație mai caldă decât focul din sobă.

Se întoarse cu gândul înapoi, către viața lui din trecut, și se văzu un puști, în picioare pe marginea gropii comune dincolo de Piazza del Popolo, la Roma. Își aminti cu câtă furie căuta printre cadavrele aruncate unul peste altul, căutând-o pe mama lui. Printre morți. Sperând s-o vadă moartă. Chiar dacă nu exista nici cea mai mică posibilitate să o recunoască fiindcă nu știuse niciodată cine era. Își aminti, și numai acum înțelese cum încercase Scavamorto să-l scape de furia lui jucându-se de-a „mama mea era…”. Înțelese că Scavamorto, în felul lui, ca un stăpân cu un sclav, ținuse într-un fel la el. Și în inima lui, în acel moment, îl iertă.

Însă nu căutase niciodată un tată. El mereu își dorise o mamă. Întotdeauna căutase doar să nu fie abandonat de femeia care-i

dăduse viață, și numai atât. Și dorise să fie acceptat de ea. Așa cum era el.

Iar acum, acolo, în fața sobei, cu și mai multă intensitate, avu acel simțământ nou de plenitudine interioară. Și îi fu teamă că nu e real.

— Noi suntem o familie, e adevărat? zise atunci.

41.

— Azi în port mi-au povestit despre un echipaj macedonean care acum un an și ceva voia să jefuiască doi evrei, un tată și o fiică, dar în cuferele lor au găsit numai pietre. Hohotul de râs al Esterei făcu ecou cristalin, depășind clipocitul refluxului.

Șimon Baruch se opri să se uite la ea, cu picioarele care i se cufundau în nisip, pe malul mării.

Se opri și Estera și-i întoarse privirea fără teamă. Vântul îi ciufulea părul, desprinzând șuvițe din complicata pieptănătură adunată în cozi, rulate cu răbdare în jurul frunții și ținute de ace subțiri de os. O pală de vânt mai puternică îi smulse băsmăluța pătrată, din mătase brodată, fixată pe partea de sus a capului. Estera încercă să o prindă, însă schimbarea direcției vântului o duse cu el, făcând-o să danseze în aer ca un fluture. Estera râse din nou.

Șimon Baruch, în schimb, nu fu distras de zborul băsmăluței. Rămase să se uite fix la ochii Esterei, verzi ca niște scarabei, și la buzele ei pline și roșii.

— Nu e o poveste caraghioasă? întrebă Estera surâzând.

Șimon încuviință. Nu zâmbi. Fiindcă încă nu învățase să o facă. Dar știa că Estera nu se aștepta ca el să fi zâmbit. Așa cum nu se aștepta ca el să fi alergat ca un puști pe plajă, unde în fiecare după-amiază se întâlneau să se plimbe, de când el se hotărâse să se oprească la Rimini.

Estera roși imperceptibil, sub privirea lui intensă.

„Nici nu se aștepta ca el să fi fost fericit”, se gândi Șimon.

Estera se întoarse să se uite după băsmăluța care căzuse în apă și plutea ca o nimfă. Se întoarse spre Șimon, îi zâmbi și ridică din umeri, ca și cum ar fi zis că nu-i pasă, și-și reluă plimbarea.

Însă Șimon intră în apă, așa cum era, îmbrăcat, ajunse la băsmăluță, o luă și se întoarse. O stoarse și i-o dădu Esterei.

Estera nu știa ce să zică și rămase așa, nemișcată. Însă pe urmă, când privirea îi coborî pe hainele lui Șimon, ude fleașcă de apa care picura la picioarele ei, întunecând nisipul, izbucni în râs, fără să se poată abține.

Șimon se uită la ea. Și în timp ce o privea se gândi că, de când Mercurio îi revoluționase viața, moartea dormea alături de el, în fiecare noapte, în pat, cu țeasta ei descărnată care îi sufla în față respirația urât mirositoare a corupției. Iar viața lui se transformase într-o piatră smulsă de pe marginea unei prăpăstii, de atunci. Începuse să se rostogolească, din ce în ce mai repede, fără control, condamnată abisului. Iar Șimon descoperise, în căderea aceea de neoprit, că e altfel decât crezuse. Descoperise că în el dormise ani și ani de zile o ferocitate identică cu a lumii care-l înspăimânta atât de tare. Descoperise că putea să ucidă fără să simtă nici cea mai mică emoție, nici cea mai mică senzație de vină. Fără teamă.

Descoperise că putea trăi fără Dumnezeu. Sau în ciuda lui Dumnezeu.

Trecuseră de-acum cinci luni de când ajunsese la Rimini și iar se schimbase ceva. Și încă radical. Trecuseră cinci luni de când în fiecare seară își spunea că a doua zi avea să plece și, în schimb, de fiecare dată, rămânea. „Pentru ce?”, se întrebase. Însă întârzia să-și dea un răspuns care îl stânjenea. Era mai simplu să se prefacă gata de plecare. Își păstra vie intenția de răzbunare. Își păstra viu scopul principal al vieții lui. Ținea departe un posibil răspuns neplăcut. „Sunt obosit, își repeta. Am doar nevoie să mă odihnesc puțin.” Însă adevărul iminent, care pretindea să fie recunoscut, mai devreme sau mai târziu, era că, cu cinci luni în urmă, ajungând la Rimini, o întâlnise pe Estera. Femeia al cărei nume însemna „eu mă voi ascunde”. Femeia care doar cu numele ei părea să cunoască povestea bărbatului care spunea că se numește Alessandro Rubirosa.

O văzuse și imediat, ascultându-i glasul, melodios ca al anumitor cântăreți din îndepărtata lui țară, avusese o senzație de ușurare, ca și cum pe neașteptate i-ar fi fost luată de pe umeri o greutate îngrozitoare. Și, pe de altă parte, se simțise obosit. Foarte obosit. Ca și cum numai în acel moment ar fi putut admite toată osteneala pe care o înfruntase.

O văzuse și se simțise iertat, primit. Ca și cum femeia aceea ar fi putut să ierte păcate și să primească în sufletul ei păcătoși.

— Veniți, spuse Estera. Nu puteți sta ud ca un pui de găină. O să răciți.

Îi întinse o mână.

Șimon făcu jumătate de pas înapoi, uitându-se fix la mână.

Estera și-o retrase.

„Dar nu părea supărată”, gândi Șimon. Așa că i se alătură și o apucară spre Hostaria de’ Todeschi.

Estera reuși să fie serioasă câțiva pași, apoi izbucni în râs.

— Scuzați-mă… spuse, acoperindu-și gura cu o mână, ca o fetiță. Râse din nou, arătând spre încălțările lui Șimon care, la fiecare pas, lăsau să iasă puțină apă, producând un zgomot caraghios. Pare ca și cum ați avea ghetele pline de broaște. Râse, cu obrajii care i se înroșeau și cu cozile care i se zbârleau în aer. Nu vă supărați, nu-i așa?

Șimon îi făcu semn că nu. Nu știa nici cum, nici de ce se întâmplase. Știa doar că, întâlnind-o pe Estera, simțise că platoșa lui se fisurase. Și în momentul acela știuse că nu ar fi plecat de la Rimini. Că nu ar fi luat-o pe urmele lui Mercurio. Că nu avea chef să se lipsească de compania Esterei. Cel puțin nu imediat.

Uneori, seara, când se întindea în camera lui la Hostaria de’ Todeschi, era asaltat de gânduri funeste, simțea din nou suflarea morții. Însă erau gânduri fără greutate. Ușoare ca norii într-o zi cu vânt. Dispăreau într-o clipă din peisajul gândurilor lui.

Și atunci ființa lui toată se concentra din nou pe Estera. Se gândea la ziua care tocmai trecuse și-și imagina ce ar fi urmat. Iar în acest a fi între una și alta, în această suspensie, Șimon găsea cea mai mare plăcere. Și echilibrul.

Fiindcă în acel moment Șimon știa că nu e singur.

— Vă stânjenesc privirile oamenilor? îl întrebă Estera.

Șimon se uită în jurul lui și-și dădu seama că părăsiseră plaja și mergeau prin localitate. Trecătorii, intersectându-se cu ei, se întorceau să se uite la hainele pline de apă.

Șimon își dădu seama că Estera era singura persoană cu care nu se simțea schilodit de mutenie. Femeia aceea știa să-i pună numai întrebări care prevedeau un da ori un nu. Nimic altceva. Cu ea, Șimon nu trebuia să scrie, să gesticuleze, să spere că va intui. Cu ea, totul era simplu.

Îi făcu semn că nu. Nu-i păsa deloc de oamenii pe care îi întâlneau.

Estera încuviință mulțumită.

— Nici mie, zise.

Șimon se uită la ea.

— Chiar dacă e evreică, e o femeie de treabă, îi spusese hangiul, cu câteva zile în urmă, observând că Șimon ieșea să se plimbe cu ea în fiecare după-amiază. Apoi se apropiase de urechea lui și îi murmurase: Dar nu e genul care să se convertească, domnule. Așa că făceți-vă dumneavoastră socotelile… în libertate, să zicem așa.

Și, desprinzându-se, îi zâmbise cum făceau bărbații între ei când vorbeau despre cum își rezolvă problemele cu o femeie. Șimon îl înghețase cu o privire. Hangiului imediat îi păruse rău și lăsase capul în pământ, bâiguind:

— Nu mă înțelegeți greșit, domnule…

Șimon continuase să se uite la el cu dispreț.

— Vreți să intrați la mine acasă să vă uscați? zise dintr-odată Estera, oprindu-se în fața portiței unde în fiecare după-amiază, după plimbare, se despărțeau. V-ați putea îmbrăca cu hainele soțului meu cât timp se usucă ale dumneavoastră.

Șimon rămase uluit. Se uită în jurul lui.

În ziua aceea, după ce hangiul îi transmisese vulgarele lui insinuări, pentru prima oară de când o frecventa pe Estera, în timp ce mergea alături de ea, pe malul mării, Șimon se gândise la trupul ei gol. La căldura lui. Și se gândise să o sărute.

— V-am spus, nu mă interesează bârfele oamenilor, zise Estera.

Dintr-odată, Șimon se gândi la fata de la taverna din Narni, pe care nu reușise să o aibă, deși o dorea și ea era frumoasă. Pentru prima oară de zile întregi se gândi că ar fi trebuit să plece să-l urmărească din nou pe Mercurio. „N-o să ai liniște până n-o să-l găsești pe blestematul ăla de băiat.” Se simți în cușcă, cu spatele la zid. Simți cum îi gâlgâie mânia în piept. Se uită la Estera. Ca și cum s-ar fi uitat la o dușmancă. Apoi se răsuci brusc și se îndepărtă cu pași furioși.

Estera nu scoase un cuvânt. Nu încercă să-l oprească.

Ajuns la străduța unde ar fi trebuit să cotească, Șimon întoarse privirea spre Estera. Văzu că deschidea ușa casei, cu capul plecat. Văzu cum îi cădea cheia pe jos și că, atunci când

se apleca s-o ridice, își trecea dosul mâinii peste un ochi, ca și cum ar fi șters o lacrimă.

Văzu în fața ochilor, din nou, chipul corupt de viciu și trupul provocator al fetei din Narni, care îl umilise, care îl făcuse să se simtă o jumătate de bărbat. Respirația îi luă foc în gât. Strânse pumnii și maxilarele. Unghiile i se înfipseră în palme și dinții îi scrâșniră în gură.

Estera închidea încet ușa când Șimon dădu peste ea. O împinse în casă, cu violență, cu ochii înroșiți și măriți de furie. Trânti ușa, închizând-o în urma lui.

Estera îl înfruntă, fără să dea înapoi.

Șimon rămase o clipă nemișcat. Vibrant. Apoi sări pe ea, cu brutalitate, fără nici cea mai mică atenție, fără nici cea mai mică grijă. Sângele i se urcase la cap ca un talaz. Și ca un reflux, tot sângele acela coborâse rapid în corp, îl străbătuse, devastându-l și, într-un vârtej înspumat, îi crescuse carnea între picioare. Se împinse în Estera cu carnea aceea a lui tare, lipindu-și șoldurile de șoldurile ei, agățându-se cu mâinile de spatele ei, trăgând-o spre el. Îi ridică fusta, proptind-o de perete. Băgă o mână în chiloții ei lungi de pânză, sfâșie materialul, îi strecură degetele între picioare.

Estera închise ochii și deschise gura, ca într-un țipăt mut.

Șimon ajunse la un smoc aspru de păr. Îl descurcă și răzbi dincolo, simți o rezistență cărnoasă, despicată, și apoi, brusc, carnea sub buricele degetelor lui cedă și se deschise. Umedă.

Estera era fără suflu. Iar acum avea și ochii larg deschiși.

Mâna lui Șimon începu să se miște în acea caldă, umedă, vâscoasă gură care i se deschisese între picioare. Îi împinse buricul degetului pe o excrescență mică, mai tare decât moliciunea care o înfășură. Și ascultă trupul Esterei care se schimba la atingerea lui. Cu cealaltă mână încetă să o mai țină nemișcată pe Estera lipită de perete, ajunse la decolteul rochiei, se agăță de el și trase, cu putere, până dezgoli un sân. Strânse sfârcul, cu ardoare.

Estera gemu de durere. Și de plăcere.

Atunci Șimon o sărută, aproape mușcând-o, aproape umilind-o cu aroganța limbii lui care o viola și o cerceta. Se desprinse fără suflu, gâfâind. Se uită la buzele Esterei care străluceau, umezite de sărut. Și văzu că și ea se uita la buzele lui, umezite de același sărut.

Apoi, dintr-odată, Estera apucă mâna lui Șimon și o împinse tare, strângând picioarele, apăsându-și carnea, contractând-o, răsucindu-se în jurul ei înseși.

Șimon simți o emoție intensă, ca și cum furie și bucurie laolaltă l-ar fi smuls și scuturat. O împinse pe Estera la pământ, cu brutalitate, lovindu-i capul de pardoseala de teracotă, îi ridică rochia și se uită la părul negru, zbârlit de mâna lui. Văzu că Estera desfăcea încet picioarele, întredeschizând despicătura umedă fremătândă. Văzu că-și contracta mușchii abdomenului. Își desfăcu pantalonii, cu furie, și pătrunse în ea ca și cum ar fi trebuit s-o ucidă cu propria carne bătoasă. Se privi cum dispare în Estera. Simți o căldură pe care nu o simțise niciodată. Și, în timp ce Estera îi continua mișcarea, Șimon simți din nou tot sângele care îi alerga înnebunit prin trup, într-un uragan vertiginos.

Estera îi luă mâinile și i le duse la sân.

Șimon strânse din dinți, până-i simți scrâșnind în cap. Dădu unul, două, trei izbituri din șale, cu din ce în ce mai multă ardoare, împingându-se adânc în ea.

— Da… îi spuse Estera.

Însă Șimon nu o mai auzea. Urechile îi erau pline de propriile lui gemete, capul i se topise în copleșitoarea senzație care i se agăța de coloana vertebrală ca un parazit feroce. Și în cele din urmă se abandonă cu toată ființa lui acelei plăceri care semăna atât de mult cu o tortură.

Pe urmă, lăsând-o pe Estera să-l țină în ea, simți cum pe neașteptate un nod se dezlega în el.

Și pentru prim oară de când devenise mut, își dădu seama că era în stare să își exprime sentimentele.

— Plângi, îi spunea în șoaptă Estera. Plângi…

42.

Fetița târfei bolnave arătă un grup de clădiri, toate înghesuite unele în altele și înalte ca niște turnuri, în zona San Cassiano, și mări pasul.

Isac simți o aromă în aer. Nu ar fi știut să spună ce era. „Nu era niciun parfum, niciun miros”, se gândi. Însă cu siguranță era produsul mai multor parfumuri și mai multor mirosuri. Și atât

parfumurile, cât și mirosurile trebuiau să fie puternice, violente, fără nuanțe. Avu intenția să se răsucească și să se întoarcă.

Donnola, ca și cum i-ar fi citit gândul, îl luă de braț. Se uită la el. Doctorul avea fața însemnată de acele triste zile de viciu, în care se abandonase propriei disperări. Părea un om bătrân. Le trebuise aproape o oră să ajungă acolo, dincolo de Rialto, trecând printre dărâmăturile incendiului de la Fabbriche Vecchie. Isac mergea încet, fără să privească în jur. La fiecare pas, Donnola se temea că se va opri și își va schimba gândul. Iar fetița care îi călăuzea, în schimb, tremura și mergea din ce în ce mai repede, ca să se trezească, după câțiva pași, că mergea singură. Și atunci se oprea și îi aștepta.

— Mama mea e acolo, spuse fetița și se strecură în curtea clădirilor, cu pas alert.

Donnola se întoarse spre Isac și văzu că avea privirea pierdută.

— Veniți, doctore…

În prima clipă, Isac opuse rezistență. Apoi cedă.

— Bine, hai să mergem s-o omorâm și pe femeia asta… zise.

Donnola nu comentă. Erau zile de când Isac se închisese în sine, acuzându-se de moartea soției lui și a Mariannei. Și nu era chip să-l convingi de contrariu. Însă acum ceva se mișcase. Acum doctorul era acolo, la un pas de a-și relua activitatea, la un pas de a reacționa. „Fusese fetița aceea, se gândea Donnola. Ori poate dragostea Giudittei.” Isac trebuie să fi citit în privirea fiicei lui mândria de a-l avea tată, în timp ce fetița repeta că Marianna, pe patul morții, îi spusese prietenei ei că găsise un medic bun, cu o inimă mare și fără prejudecăți.

— Există aproape douăsprezece mii de târfe în Veneția, zise Donnola, pe când intrau pe o poartă vopsită în stacojiu, țipător, urmând-o pe fetiță.

— Deci pot omorî câte vreau, comentă Isac. Ar fi greu oricum să dispară cu toatele.

— Când o să încetați să vă mai plângeți de milă, doctore? zise Donnola.

— Și de ce ar trebui să fiu bucuros?

— De exemplu, pentru că sunt douăsprezece mii de târfe la Veneția.

— Și ce dacă?

— În loc să vă gândiți la câte veți omorî, zise Donnola, fiți mai evreu și imaginați-vă câte onorarii puteți obține.

Isac se uită la el în tăcere. Nimeni nu ar fi făcut ce făcea el.

— Mulțumesc, Donnola… îi spuse.

— Mulțumesc pentru ce?

— Nu-ți bate capul. Isac zâmbi melancolic. Mulțumesc, totuși.

— Cine vă înțelege e deștept, doctore, zise Donnola. Însă încercați să nu spuneți aiureli cu prima dumneavoastră clientă. Faceți impresie bună, vă rog!

— Mai du-te dracului, Donnola.

— O! Acum vă recunosc! râse Donnola. Să mergem mai înainte ca fetiței să-i explodeze inima de nerăbdare.

Isac se mișcă și urcă cele trei trepte care duceau în curtea interioară a clădirii. Înăuntru fu izbit de aroma aceea pe care o simțise înainte. Sau mai bine, își spuse, intrase în laboratorul unde acel miros care se simțea pe stradă era distilat. Zeci și zeci de parfumuri și mirosuri și putori grețoase se ciocneau în aer. Era parfum de verbină, de coriandru, de mirodenii orientale, lemn, ambră, smirnă, tămâie, flori exotice. Și sudoare, urină și rahat, mizerie, mâncare stricată. Și lapte, zer, brânză și mucegai. Și toate mirosurile și toate parfumurile se luptau între ele, într-un turn Babel olfactiv care îl ameți pe Isac. Se ținu de balustrada de la capătul de jos al scării unde ajunseseră.

— Vă simțiți bine? întrebă Donnola.

Isac privi în sus. Câteva trepte mai sus, o femeie grasă leșinase peste balustradă. Un mucos se pișa pe perete. Peste tot în jur, bărbați și femei urcau și coborau, râzând, blestemând, căzând, scuipând, pipăindu-se pe sub haine, certându-se, lovindu-se, sărutându-se, fugind și urmărindu-se. Și zgomotele, asemenea mirosurilor și parfumurilor, se amestecau într-o cacofonie unică.

Fetița aștepta, țopăind pe o treaptă murdară de vomă.

— Bunule Dumnezeu… zise Isac, dar unde suntem?

Donnola râse.

— Acesta e Castelletto, doctore. Cartierul târfelor.

— Bunule Dumnezeu… repetă Isac.

— Haideți, grăbiți-vă, vă rog! zise fetița.

Isac îi făcu semn din cap că da și începu să urce treptele în timp ce o prostituată slabă ca o mătură, cu un nas coroiat asemenea ciocului unei acvile imperiale, își descheia bluza în

fața ochilor lui, dezvelindu-i un sân ofilit și descărnat care părea pieptul slab al unui bărbat bolnav de tuberculoză. Isac își feri fața cu o mână, strâmbându-se, și trecu mai departe.

— Sodomitule! țipă prostituata la el.

Isac se întoarse. Femeia avea gura căscată și câțiva dinți rari, lungi și îngălbeniți.

— Nu-ți plac femeile, sodomitule? țipă la el, scuipând salivă.

Donnola izbucni în râs, fără să se poată abține. Și atunci, după zile întregi, și Isac râse. Puțin. Dar râse. Și ceva, nou și definitiv, i se mișcă în suflet. Apoi, cu pas vioi, sui treptele două câte două, trecu de Donnola și ajunse la fetiță.

— Ce râzi, sodomitule? urlă prostituata la el și-și împinse în afară cu mândrie mamelele ei stafidite. Sodomitule!

— Așteptați, doctore! țipa între timp la el Donnola, gâfâind pe scări. Să vă ia… E bun cine vă înțelege! Ce v-a apucat?

— Grăbește-te, Donnola!

— Ăsta-i nebun de legat, pe cuvântul meu, bombăni Donnola.

Ajunși la etajul al cincilea, după ce trecuseră printr-un fluviu de bărbați și femei, fetița îl conduse pe Isac pe un culoar îngust și întunecat. Cea mai mare parte dintre lumânări erau fărâmate și stinse. Pe culoar se deschideau zeci de uși mici lipite unele de altele. Unele erau deschise și, în trecere, Isac întrezărea trupuri de bărbați și de femei care se înlănțuiau într-o împreunare lipsită de delicatețe pe saltele de paie cu aspect murdar. Fetița trecea de ele fără să arate nici cea mai mică tulburare. Când ajunse la o ușiță, pe care Isac văzu pictată grosolan silueta unei femei provocatoare pe jumătate dezbrăcată, fetița bătu de trei ori, apoi de două și apoi o dată, iar în final zise:

— Eu sunt.

— Ești singură? zise un glas slab din interior.

— Sunt cu doctorul, răspunse fetița.

Dinăuntru se auzi un sughiț sufocat. Apoi:

— Intră.

Fetița luă o cheie pe care o avea agățată la gât și o răsuci în broască. Înainte de a împinge ușa, se întoarse spre Isac.

— Vindecați-o pe mama mea, doctore… vă rog, și-și mușcă buza de jos ca să oprească lacrimile. Și nu-i spuneți că am plâns, adăugă murmurând.

Isac încuviință. Dar se simți copleșit din nou de responsabilitate. Se gândi că ar fi trebuit să plece. Că ar fi

trebuit să-i spună fetiței că mama ei era condamnată, că avea să suporte durerile iadului și că după aceea ar fi murit, devorată de boala ei.

— Iată-mă, zise Donnola ivindu-se.

Isac se uită la el.

— Ce facem? îl întrebă în șoaptă.

Fetița se uita la ei.

Donnola, luat pe nepregătite, nu răspunse.

— Faceți ce ați făcut cu Marianna, zise fetița, cu ochii roșii. Chiar dacă moare… își reținu un suspin, ajutați-o să moară fericită, ca pe Marianna.

Apoi își duse o mână la buzunarul șorțului, scoase o batistă verde, înnodată, o desfăcu, luă o para și i-o întinse lui Isac.

Isac își simțea capul greu din cauza cantității de vin pe care o băuse. Adulmecă aerul nesănătos de pe culoar. Se uită la bănuțul din mâinile fetiței. Era una dintre monedele acelea care circulau numai printre copii sau printre cei morți de foame. Strânse pumnul fetiței în jurul monedei săracilor.

— Ține-o tu, îi spuse.

Apoi intră.

43.

— Du-te la vâsle, zise Mercurio sărind pe *Zitella,* barca pescarului din Mestre care îl dusese prima oară la Veneția, ascuns sub coșul de pește.

Pescarul știa de-acum cine era. I se confirmase că băiatul lucra pentru Scarabello.

— Unde vreți să mergeți, domnule? îl întrebă.

— Mai întâi pe canalul Tana, apoi la Poarta de Uscat la Arsenal, zise Mercurio.

Pescarul se codi.

— Canalul Tana? întrebă subțiindu-și vocea. Nu-i nimic acolo… Doar zidurile…

Mercurio se așeză la prora, cu spatele la el. Fără să-i răspundă.

— Tonio! strigă atunci pescarul. Și când apăru un ditai băiatul, cu un cercel rotund în lobul stâng, îi spuse: Cheamă-l pe fratele tău, e de vâslit.

Tonio se întoarse.

— Berto! La vâsle! strigă.

După o clipă, un alt băiat apăru pe mal. Avea și el un cercel în ureche și era și mai mare decât fratele său.

Mercurio se uită la ei. Nu-i plăcea ideea să se trezească în mijlocul lagunei cu uriașii ăia doi.

— Domnul e un prieten al lui Scarabello, spuse atunci pescarul celor doi frați, ca și cum ar fi înțeles starea de spirit a lui Mercurio.

Cei doi giganți se cocoșară numai ce auziră numele lui Scarabello.

— Domnule… salută unul din cei doi în direcția lui Mercurio.

— Mergem la Arsenal, zise pescarul.

Cei doi frați se așezară pe bancheta din mijloc și își suflecară mânecile cazacelor, deși era frig.

— Se ajunge mai repede dacă trag ei la rame, zise pescarul, întors spre Mercurio. Arătă spre frați.

— Sunt doi *buonavoglia.*

— Ce sunt? întrebă Mercurio.

— Suntem condamnați la galeră, domnule, răspunse Tonio și-i arătă încheietura mâinii lui și pe cea a fratelui său.

Aveau un semn circular mai întunecat pe pielea din jur, ca un fel de cicatrice sau de bătătură.

— Chiar dacă suntem *buonavoglia,* adică vâslași voluntari plătiți cu banii în mână, ne pun în lanțuri la vâsle în timpul bătăliilor, așa nu ne vine chef să ne aruncăm în mare ca să scăpăm cu viață, râse.

Mercurio încuviință. Aveau încheieturile mari cât brațul lui.

Pescarul desfăcu parâmele și împinse barca de la mal. Cei doi frați se așezară fiecare la câte o vâslă. Se priviră în timp ce manevrau barca, apoi respirară adânc și băgară vâslele în apă.

— Unu… vâslă… doi… vâslă… scandă Tonio.

Vâslele de fag uscat scârțâiră sub mișcarea extrem de puternică a celor doi frați.

— Mai încet, că mi le rupeți! urlă pescarul de la timonă.

Cei doi frați râseră, însă nu încetiniră.

Într-o clipă, barca ajunse la o viteză cu care Mercurio nu mai mersese în viața lui. Prora intra în apă cu forță, tăind-o în două cu valuri înspumate. De fiecare dată când uriașii trăgeau de rame, Mercurio trebuia să se țină de bancheta de la proră ca să

nu cadă, împins înapoi de forța pe care o imprimau. Se uită la ei. Aveau o față veselă, ca și cum s-ar fi distrat, și nu păreau obosiți cu toată viteza și sudoarea care le brobonea deja chipul.

Pescarul conducea cu siguranță barca prin canalele mărginite de păpuriș, chiar dacă ceața nu te lăsa să vezi nimic la mai mult de zece pași. Mercurio nu știa unde se aflau. Înaintară cu viteza aia nebunească, fără ca cei doi uriași să dea nici cel mai mic semn că s-ar opri, fără să încetinească vreodată, timp de jumătate de oră.

Mercurio era prins de gândurile lui. Studiase un plan ca să se strecoare în Arsenal. Singurul care îi venise în minte. I se părea că nu existau alternative. Așa cum se gândise că nu existau alternative în raportul lui cu Scarabello. Îi aparținea. Era al lui. Dar avea să-l tragă pe sfoară. Îi trăsese pe sfoară pe preoții de la orfelinat, îl trăsese pe sfoară pe Scavamorto, îi trăsese pe sfoară pe străjerii papei. Și avea să-l tragă pe sfoară și pe Scarabello, mai devreme sau mai târziu.

— Acesta-i canalul Tana, domnule, zise pescarul.

Mercurio se răsuci să se uite, revenindu-și din gândurile lui. În stânga lui se înălțau zidurile Arsenalului. Se uită în sus. Era o săritură, nu glumă. Apoi se întoarse spre cei doi uriași. Cu ăia doi la vâsle nu l-ar fi ajuns niciodată, chiar dacă ar fi fost urmăriți.

— Voi avea nevoie de voi peste câteva zile.

— Ce trebuie să facem? întrebă Tonio.

— Să stați aici pe la amurg, răspunse Mercurio. Și să mă așteptați. Eu voi sosi… și voi fi oarecum grăbit.

— Domnule, eu… interveni pescarul.

— Veți fi plătiți cu câte trei monede de argint fiecare, zise Mercurio.

Cei doi *buonavoglia* se luminară la față.

— Domnule… continuă pescarul.

Mercurio îi puse un deget în piept.

— Încă trebuie să-ți câștigi iertarea pentru un anumit lucru. Aș putea să-ți cer să faci asta fără nicio plată, ai grijă. Sau i-aș putea spune lui Scarabello că nu ai vrut să mă ajuți.

Pescarul păli și tăcu chitic lăsând capul în jos.

— Iar acum duceți-mă la Poarta de Uscat că vreau să mă împrietenesc cu câțiva de la Arsenal. Cum pot să îi recunosc?

Când ajunseră la Docul Vechi, ancorară la un debarcader unde o barcă de mari dimensiuni (feribot) descărca baloturi de cânepă neprelucrată folosită pentru fabricarea funiilor.

— Vedeți, îi spuse pescarul lui Mercurio, cei îmbrăcați ca niște cerșetori sunt doar muncitori și hamali. Însă ceilalți, cu uniforma cenușie, cu vipușcă albă și roșie la pantaloni… ăia sunt lucrători din Arsenal.

Mercurio îl bătu cu mâna pe umăr.

— Mulțumesc, zise.

Apoi sări pe uscat.

— Domnule, îl strigă pescarul, înaintând după el de-a lungul cheiului. Se opri în fața lui cu capul plecat. Își umflă pieptul de câteva ori, respirând încurcat, apoi vorbi cu glas șoptit, fără să ridice ochii din pământ. Voiam să vă cer iertare pentru ce s-a întâmplat cu Zarlino, prima dată când ne-am cunoscut. Am fost laș, aveți dreptate. Treaba e că eu… pescarul își trosni degetele, vedeți, treaba e că eu sunt cu adevărat un laș… Respiră adânc din nou, ridicând din umeri. Acceptați-mi scuzele, domnule.

Mercurio nu se aștepta la acea conversație. Nu răspunse imediat, nici nu știa ce să spună.

— Cum te numești? îl întrebă în cele din urmă.

— Battista, zise pescarul.

— Eu, Mercurio. Termină cu acest „domnule”.

Pescarul ridică ochii și zâmbi. Încuviință din cap, recunoscător, și spuse:

— *Ciao.*

Mercurio încruntă sprâncenele.

— *Ciao?* Ce înseamnă asta?

— Sclav, îi zise pescarul. E un obicei de-al nostru să spunem „sclavul vostru”. Pe limba noastră sclav se zice „sciao”. Apoi, cu timpul, acel „s” l-am pierdut… râse, cine știe pe unde.

— Îmi place cuvântul ăsta, zise Mercurio. Îl bătu cu mâna pe umăr. Ciao, Battista.

Battista îl opri, roșind din nou.

— E periculos ce trebuie să facem pe canalul Tana? Am o soție și doi copii mici…

— Ei, nu, minți Mercurio. E o bagatelă. Ciao, Battista.

Battista zâmbi mulțumit.

— Ciao… Mercurio.

Mercurio îi făcu cu ochiul, își băgă mâinile în buzunar și trecu pe lângă zona de încărcare. Le făcu un semn de salut din cap grupului de lucrători de la Arsenal. Nimeni nu-i răspunse. Ba chiar se uitară cu îngâmfare la el, cu excepția unui tânăr arsenalist care trebuie să fi avut cam vârsta lui.

„Era un tip cordial”, se gândi Mercurio. Tocmai ce-i trebuia lui.

Se prefăcu că o ia drept, apoi se ascunse în spatele unei clădiri și îl observă atent pe băiat. De-acum apunea soarele. După puțin, barca de mărfuri se duse și sosi o altă barcă lată și joasă, cu fundul plat, cu stema Arsenalului pictată pe partea ei dreaptă. Arsenaliștii stivuiră baloturile de cânepă în barca de transport, rapizi și eficienți, apoi barca vră și se întoarse pe canal înapoi spre Poarta de Apă. În schimb, arsenaliștii își luară rămas-bun și își dădură întâlnire a doua zi. Plecară în grupuri mici de doi sau de trei, îndreptându-se spre locuințele care le erau rezervate lor și familiilor de către Serenissima.

Fără să fie observat, Mercurio îl urmări pe arsenalistul care-i răspunsese la salut. După puțin văzu că se alătura colegilor lui și intra într-o clădire lungă cu trei etaje. Mercurio simți o săgetare de deziluzie. Dacă se ducea imediat acasă, nu era nicio speranță să intre în vorbă cu el, așa cum își propusese. Însă băiatul, o clipă după ce dispăruse, scoase capul pe poartă și trase cu ochiul, atent să nu fie văzut, înspre colegii lui care de-acum erau departe. Se strecură afară și se îndreptă cu pași grăbiți spre o străduță întunecată. Mercurio, care imediat se ascunsese în umbră, îl urmări. „Băiatul avea ceva de ascuns”, se gândi.

Arsenalistul ajunse la un felinar ce scânteia slab la jumătatea străzii, deschise o ușă și se strecură înăuntru.

Mercurio ajunse și el la ușă. Era o cârciumă. Trase cu ochiul prin fereastra de pe o latură. Îl văzu pe arsenalist care apuca avid un pahar de vin pe care i-l întindea cârciumăreasa.

„Îți place să bei, se gândi. Bine. Un punct în favoarea mea.”

Apoi văzu că arsenalistul se așeza la o masă unde se jucau zaruri.

„Și-ți place să pierzi bani. Din bine în mai bine”, gândi Mercurio.

În timp ce se pregătea să arunce zarurile, arsenalistul îi făcu semn unei fete să se apropie. Aia veni spre el mișcându-și șoldurile și râse când băiatul îi frecă zarurile de sâni, înainte de a le arunca.

„Și ești și curvar, gândi Mercurio. Ești omul meu.”

Atunci intră în speluncă, fără să se uite spre arsenalist, se duse la tejghea unde cârciumăreasa își despăduchea leneșă părul și aruncă pe blatul de lemn un matapan, destul de tare ca să se audă și la mesele alăturate. În aerul încărcat de respirațiile clienților era iz de vin acrit și de carne fiartă caramelizată cu prune și cu gutui.

— Vreau să mănânc și să beau, zise.

Apoi îi dădu una peste fund fetei care lăsase să i se frece zarurile pe sân.

Aceea voi instinctiv să reacționeze violent, dar văzu că Mercurio scotea un alt matapan de argint și-l lăsa să alunece în decolteul ei. Atunci râse și se strâmbă maliții os la el.

Mercurio se așeză așa încât arsenalistul să-l poată vedea. Apoi o invită pe fată să se așeze lângă el și-i oferi paharul lui cu vin. Nu avea deloc de gând să bea, știa că vinul era punctul lui sensibil. Nu ținuse niciodată la băutură. În schimb, fata dădu paharul pe gât dintr-odată și-l trânti pe tejghea.

Între timp, arsenalistul se pregătea să arunce din nou zarurile și-i făcu semn să vină la el.

Mercurio îi turnă un alt pahar de vin fetei. Ea își scuturâ țâțele, provocator, spre arsenalist, apoi își strecură în sân două degete și scoase matapanul lui Mercurio. Își plecă pe jumătate pleoapele și ridică din umeri. Apoi îl sărută pe Mercurio și dădu pe gât al doilea pahar cu vin.

Arsenalistul dădu încruntat cu zarurile. Pierdu. Dădu cu pumnul în masă și se ridică, în protestele tovarășilor lui de joc. Veni cu pași mânioși spre fată și o prinse de încheietură.

— Când îți zic să vii să-mi porți noroc, vezi s-o faci. Apoi se întoarse spre Mercurio, cu aer provocator: Ai ceva de zis tu?

„Nu era mare”, se gândi Mercurio. L-ar fi pus la pământ într-o clipă. Avea agresivitatea acelora cu poziție socială. Ca nobilii, care se cred mai buni din naștere și care, în consecință, cred că sunt de neatacat. Băiatul ăla așa era. Poziția lui în societate îl făcea să creadă că are mai multe drepturi decât alții și era convins că oricine vedea lucrurile la fel. Dar nu era rău. Nu era un dur. Ba din contră. Avea ochi vulnerabili. „Și de fapt simpatici”, se gândi Mercurio. Nu greșise cu prima lui impresie.

— Da, am ceva de zis, făcu Mercurio.

— Ce? întrebă băiatul strângând pumnii supărat.

Mercurio se uită fără agresivitate la el.

— Cred că târfa asta ar trebui să înțeleagă marea onoare ce i se acordă când e aleasă de un arsenalist, zise.

Băiatul încruntă sprâncenele, luat prin surprindere.

— Pot să-ți ofer de băut? îl luă repede Mercurio. Tu dă-te de aici, îi zise fetei, împingând-o de pe taburet.

— Asta nu ți-o dau înapoi, zise fata, strângând în pumn moneda de argint.

— I-am dat un matapan ca să plătească de băut tuturor, prieteni! strigă Mercurio clienților din cârciumă.

— Un alt matapan?! exclamă cârciumăreasa și se întinse peste tejghea să o prindă pe fata care încercă să se ferească.

Dar cârciumăreasa o apucă de păr. Fata gemu. Și în timp ce o ținea, câțiva clienți îi smulseră moneda din mână. O dădură cârciumăresei și urlară:

— De băut pentru toți!

Fata se uită cu furie la Mercurio.

— Nenorocitule, rânji ea la el.

— Viața e dură, îi spuse Mercurio. Îmi pare rău.

— Du-te-n mă-ta, zise fata.

— Ei hai, pleacă de aici, zise arsenalistul și se așează alături de Mercurio. Ne cunoaștem? îl întrebă.

Se întâlniseră cu puțin timp în urmă și deja arsenalistul nu-și mai amintea fața lui, se gândi Mercurio.

Nu era deloc un fizionomist. De aceea Mercurio se gândea că și ăsta era un avantaj.

— Nu, nu ne cunoaștem, îi răspunse. Ți se pare că unul ca mine, dacă ar cunoaște un arsenalist, nu și l-ar aminti?! exclamă.

Băiatul își umflă pieptul, cuprins de vanitate.

Și exact în clipa aia Mercurio știu că-l are la mână. Și se gândi că, fără îndoială, mai devreme sau mai târziu avea să se elibereze din jugul lui Scarabello și avea să vadă ce era de făcut cu viața lui, însă deocamdată urma să se distreze la nebunie cu prostănacul acela naiv.

— Trebuie să-mi povestești totul despre viața ta, îi spuse.

44.

Costanza Namez – zisă Republica, fiindcă era „un bun al tuturor”, cel puțin al bărbaților din Veneția –, trăia într-o cameră mizerabilă cu fiica ei Lidia, la etajul al cincilea într-unul din *turnuri,* cum erau numite clădirile înalte din Castelletto. Să fi fost din cauza bolii în stadiu avansat, să fi fost din simplă neîngrijire, în cameră domnea un iz grețos când Isac puse piciorul înăuntru.

Camera avea o fereastră mică, despărțită în două de peretele ridicat să creeze camera de alături, unde trăia o altă prostituată și să dubleze astfel câștigul. În partea dinspre fereastră, era pus un pat îngust, cu o saltea subțire, umplută cu tărâțe de ovăz presate, care colcăia de ploșnițe. O perdea, agățată pe un fir subțire care se întindea de-a lungul camerei, separa acea așa-zisă parte privată de zona de lucru, de la intrare, unde era așezat un pat mai mare, însă tot cu un așternut mizer unde Republica își primea clienții.

Dar de clienți, de mai mult de o lună, nu mai era nici urmă. Iar motivul era zvonul care trecuse imediat din gură în gură. Cu toții știau că Republica avea boala molipsitoare.

Isac se apropie de patul pe care zăcea femeia. Fetița, fiica ei Lidia, se și așezase alături de ea și-i ținea mâna într-a ei. Republica era transpirată, cu febră. Isac se uită la ea. Cu siguranță nu-și putea spune frumoasă. Ovalul feței se întrerupea brusc, ca și cum i-ar fi lipsit mare parte din bărbie. Și incisivii de sus erau lungi și înclinați în față, însoțiți de un nas ascuțit, care o făcea să semene cu un animal rozător. Însă când Lidia, pentru ca doctorul s-o consulte, o dezveli pe mama ei, Isac văzu calitățile femeii. Deși era micuță, avea un sân bogat, rotund, care părea de marțipan, alb, imaculat. Coapsele ei erau moi și rotunde și părul pubian, chiar dacă la bază părea să se închidă la culoare, era auriu.

— I-l vopsesc eu, zise mândră fata ei, în timp ce desfăcea picioarele mamei ei pentru a-i arăta lui Isac prima rană infectată care apăruse.

Isac recunoscu semnele aceleiași boli care îi adusese moartea Mariannei.

— Învelește-o, îi spuse fetei. Apoi se întoarse spre Donnola. Strugurii ursului, arnică, gheara dracului, brusture, gălbenele, granule de tămâie... și pune să-ți prepare din nou ulei de lemn sfânt, îi zise.

— Și fără triac, adăugă Donnola, cu un zâmbet.

— Și fără scârboșenia aia de triac, încuviință Isac.

Apoi, când Donnola ieșea, suspină, își scoase haina lungă și bereta galbenă și își suflecă mânecile de la cămașă.

— La treabă, îi spuse fetiței. Am nevoie de o cârpă de in și de apă caldă să spăl rănile. Poți încălzi apă, dacă e posibil, curată?

— Aici nu, zise Lidia. Trebuie mers la Gură.

— Atunci du-te la Gura asta, zise Isac, văzând că fetița nu se mișca.

— Acum nu pot. Lidia lăsă capul în jos și zâmbi. Când am trecut, am auzit că muncea.

— A. Înțeleg... Isac dădu perdeaua deoparte, să lase să intre puțină lumină. Și cât durează, după tine?

Lidia ridică din umeri.

— Da, pufni Isac. Se apropie de fereastră. Cum se deschide?

— Se poate deschide numai din camera cealaltă, răspunse Lidia.

— Hai, du-te și deschide-o, mama ta are nevoie de aer curat.

Fetița puse urechea pe peretele subțire care despărțea cele două camere. Apoi dădu din cap.

— Nu se poate. Și Cardinal muncește.

— Ce Cardinal?

Lidia râse.

— Quirina se îmbracă mereu în roșu și seamănă mai mult a bărbat decât a femeie.

Isac bătu în perete, nerăbdător.

— Deschide fereastra, Cardinal!

— Du-te-n mă-ta, căcănarule! se auzi de partea cealaltă.

— Are și voce de bărbat, îi spuse Isac Lidiei.

— Și bate ca un bărbat, adăugă fetița.

— Atunci ar fi mai bine să nu insistăm, zise Isac și se așeză pe saltea, alături de Republica. Îi puse o mână pe frunte. Apoi se întoarse spre Lidia. Du-te și vezi dacă măcar se poate încălzi apă la... Gură, ai zis?

— Da, i se zice Gură pentru că...

— Îmi pot imagina, o întrerupse Isac. Stai acolo în fața ușii ei până se eliberează, apoi întoarce-te cu apă și cu cârpă, fii bună.

Fetița se uită la mama ei.

— Sunt eu aici cu ea, îi spuse Isac.

Lidia ieși.

Isac apucă un colț de cuvertură și o șterse pe Republica de sudoare pe frunte.

Prostituata deschise ochii. Erau roșii, însă prezenți.

— Mereu mă prefac că dorm fiindcă mi-e milă să mă uit la fata mea, zise cu un glas cald și senzual.

Isac se minună. Era un glas extraordinar de frumos, deși nepotrivit acelei fizionomii.

Republica păru să înțeleagă la ce se gândise.

— Fac întuneric în cameră și apoi le spun ce-i excită mai mult… clienților mei, vreau să zic… Le place mult.

— Îmi dau seama, zise Isac. Când a început? Cum se manifestă? Cum te simți?

— Ascultă, doctore, zise Republica cu glasul ei senzual, luându-i o mână într-a ei. Eu știu că voi muri. Ajută-mă să mor ușor, cum ai făcut cu Marianna. Când m-am dus la ea, boala mea abia apăruse. Și ea mi-a spus că o ajutai să moară în pace. Te binecuvânta pentru ce făceai pentru ea. Nu s-a așteptat niciodată să se vindece… dar mi-a spus…

— Acum termină. Tu n-ai să mori, zise Isac.

Republica se uită în tăcere la el.

— Nu am bani, zise pe urmă. „Și râse pe tonul ăla melancolic și înțelept pe care-l aveau întotdeauna târfele”, se gândi Isac. Și mă îndoiesc că vrei să-ți iei plata în natură.

Isac îi zâmbi.

— Până acum am reușit să nu o pun și pe fata mea la treabă, continuă Republica, aproape închizând ochii. Dar pe urmă…? Cum o să se descurce?

Isac simți un ghem în stomac. Dar nu reuși să zică nimic, îi ținu mâna într-a lui, cu capul plecat, și speră ca fetița să se întoarcă curând, și Donnola la fel. Când crezuse că a fi medic era noul lui destin nu înțelesese că asta ar fi însemnat să trăiască permanent alături de moarte, aproape mereu neputincios. Și nu reușea să priceapă cum de fusese atât de tâmpit să nu se gândească la ceva atât de elementar, de logic. „Dar poate aici voiai să mă aduci, gândi ca și cum ar fi vorbit cu

soția lui. Trebuia să respir moarte astfel încât să-ți pot accepta moartea?”

Ușa se deschise brusc și o siluetă impunătoare, cu două țâțe musculoase care se bălăbăneau într-o tunică roșie, intră în cameră.

— Tu erai acela care mă sâcâiai mai devreme?

Isac se ridică în picioare. Era mai scund cu cel puțin o palmă decât ființa aceea ciudată care, evident, era Cardinal.

— Îmi pare rău… Sunt medic și…

— Cum se simte? zise Cardinal.

— Nu bine.

— Ce-ți trebuie?

— Vreau să schimb aerul în cameră, zise Isac.

— Puteai să zici mai înainte, bombăni Cardinal, ieșind.

— Chiar așa, ce tâmpit… spuse în șoaptă Isac.

— E o femeie de treabă, zise Republica.

Fereastra se deschise.

— Stai sub pătură, zise Isac. Apoi se duse în camera de alături, la Cardinal. Mulțumesc. Acum trebuie făcut curat în cameră. E important.

Cardinal păru pe cale să-i dea un pumn. În schimb, ieși pe palier, se aplecă peste balustradă și strigă:

— Cine are perie, apă și otrepe? Trebuie să facem curat la Republica. Hai, curvelor, să nu mă faceți să vin jos că vă sparg dinții! Se întoarse spre Isac și îi zise: Acum vin.

După puțin sosiră două prostituate, înarmate cu găleată, otrepe și măturoaie. Una adusese și puțină leșie. Fără să întrebe nimic, se așezară în genunchi și începură să frece podeaua. Între timp, Cardinal scotea toate lucrurile murdare, aduna gunoaiele și resturile de mâncare și arunca vasele murdare într-un lighenaș, unde o altă prostituată, atrasă de activitate, le spăla cu apă și cu cenușă.

Cât ai clipi, camera fusese curățată, iar mare parte din mirosul urât dispăruse. Când sosiră Donnola cu medicamentele și Lidia cu apa fierbinte și cu cârpa de in, nu le venea să-și creadă ochilor. Fereastra fu închisă, iar în sobă fu întețit un foc bun. La ușa Republicii se adunase un mic grup de femei.

— Acum va trebui s-o tratez pe Republica, zise Isac.

Prostituatele încuviințară, dar nu se mișcară de acolo.

— Îi luați aerul, vă rog, zise Isac.

— Suntem siguri că știi ce faci, doctore? întrebă sceptic Cardinal.

Isac îi zâmbi.

— Hai, curvelor, dați-vă din drum, tună Cardinal și le făcu semn colegelor ei să iasă din cameră.

Prostituatele se pregăteau să elibereze camera, când se răspândi un murmur înspăimântat. O clipă mai târziu își făcu apariția un bărbat îmbrăcat în negru, urmat de doi bărbați, din care unul era chior. La șold avea o spadă scurtă, băgată în brâul de mătase.

— Scarabello… murmură temător Donnola.

Scarabello privi în jurul lui. Amușină aerul. Nu-i aruncă nici măcar o privire lui Donnola. Se uită fix o clipă la Isac, văzu haina lungă și bereta galbenă așezate pe un scaun. Apoi se uită din nou la prostituate.

— Ce se întâmplă?

— Am curățat… începu Cardinal.

Scarabello îi făcu semn să tacă. Respiră iar aerul.

— Camera asta trebuie eliberată, zise, fără să se uite la nimeni anume. Știți, nu?

Prostituatele lăsară capul în pământ. Însă niciuna nu vorbi.

— Și ce se va întâmpla cu mama mea? zise Lidia.

— Nu mă privește, zise Scarabello, cu o voce tăioasă. Îmi pare rău, dar nu mă privește. O studie pe Lidia, cu o privire detașată și profesională. Doar dacă n-o iei tu în primire, îi spuse.

Fetița roși. Ochii i se umplură de spaimă.

Se auzi un murmur.

Apoi fetița zise:

— Bine.

— Nu, Lidia! gemu din pat mama.

— Nu, nu-i bine! interveni Isac, făcând un pas spre Scarabello. Dar ce fel de om sunteți? Femeia asta…

Într-o clipă Scarabello își scosese spada din teacă și vârful ei ascuțit era sub bărbia lui Isac, care tăcu mâlc.

Scarabello se uită în tăcere la el. Apoi dădu arma deoparte și se întoarse spre Lidia.

— Atunci așa rămâne, fetițo, zise. Nu mă interesează cât câștigi. Eu vreau o monedă de argint pe săptămână și nu admit întârzieri…

— Dar cum puteți? spuse indignat Isac.

Scarabello sări, iute, întinzând brațul cu spada și rotind-o deasupra capului. Isac crescuse printre scandaluri în portul insulei Negroponte. Făcu un salt înapoi, evită tăișul, apoi, înainte ca Scarabello să se poată întoarce, fandând mai mult, făcu un pas în față, trezindu-se în contact direct cu el, însă într-o poziție avantajoasă. Chiorul și celălalt bărbat își scoaseră în grabă cuțitele.

— Nu, Scarabello! exclamă Donnola, punându-se între ei, cu brațele desfăcute. Nu, doctorul nu voia să fie nerespectuos. Nu știe cine ești, nu știe cum trebuie să se poarte, e nou... Te rog, Scarabello...

Prostituatele își țineau răsuflarea.

Scarabello le făcu semn oamenilor lui să se oprească. Apoi îl împinse pe Isac departe de el, izbindu-l cu umărul.

— Cum face un medic, care e și evreu pe deasupra, să cunoască regulile de luptă? îl întrebă cu o notă de respect în voce.

— Am crescut în locuri mai rele decât ăsta, răspunse Isac.

Scarabello se uită la el, apoi izbucni în râs. Se întoarse spre prostituate.

— Vedeți? Mereu ziceți că ăsta-i infernul, în schimb, doctorul zice că la urma urmelor nu e chiar așa de rău.

Prostituatele nu-și schimbară expresiile serioase.

— Îmi pare rău, domnule, zise Isac. Însă încercați să înțelegeți... fetița asta e...

— Încearcă tu să înțelegi, doctore! ridică glasul Scarabello. Băgă spada în teacă și se apropie de el, față în față. Astea sunt afaceri. Turnurile sunt un loc de muncă. Iar munca trebuie să producă bani, altfel nu e muncă. Camera asta nu e casa ei. Se duse spre patul în care zăcea prostituata. Republica, ai cumpărat cumva această cameră?

— Nu, răspunse abia auzit Republica.

— În toți acești ani ai câștigat mai mult de o monedă de argint pe săptămână? întrebă Scarabello, întorcând capul să se uite la Isac.

— Da...

— Și sunt și din ăia care le cer curvelor și două, trei monede pentru camerele lor?

— Da...

— Erai bucuroasă să iei o cameră de la Scarabello, e adevărat? Am fost corect cu tine?

— Da…

— Bine. Ați auzit ce trebuia să auziți, doctore. Când fetița nu lucrează, o puteți îngriji pe Republica.

Scarabello îi aruncă lui Isac o ultimă privire lungă.

— Ei hai, ce-o să fie? interveni Cardinal. Lidia o să fie curvă. Bine. Am să mă ocup eu de ea s-o instruiesc și să-i procur primii clienți. De acord?

În patul ei, Republica izbucni în plâns.

— Și termină, târfă urâtă, jalnică, îi zise Cardinal, cu o strâmbătură, supărată. Are dreptate Scarabello. Să terminăm odată!

Republica își acoperi fața cu pătura.

Scarabello adulmecă din nou aerul din încăpere.

— Ah! Toate camerele ar trebui să fie parfumate ca asta. Ai să faci avere, fetițo. Dar pune puțină carne pe tine, ascultă-mă. Bărbaților nu le plac oasele.

Numai atunci, apropiindu-se de ieșire, cu prostituatele care se dădeau deoparte făcându-i loc să iasă, Scarabello păru să-l bage în seamă pe Donnola.

— Ia zi, îl întrebă, de ce un băiat care lucrează pentru mine, un anume Mercurio, ar trebui să fie atât de interesat să te găsească?

Donnola aruncă o privire rapidă spre Isac. Apoi scutură din cap și ridică din umeri.

— Cine poate ști, Scarabello? răspunse încercând să zâmbească. Cum ai zis că se numește omul ăsta al tău?

Scarabello se întoarse spre Isac. Zâmbi.

— Ce de mistere pentru un doctor, zise. Apoi reveni la Donnola. După mine la mijloc este o femeie, adăugă. Oricum, o să-i spun că te poate găsi aici, Donnola. Îmi imaginez că tu ești asistentul doctorului, nu-i așa?

— Ei, știi cum sunt eu, zise Donnola. O zi ici, o zi colo…

Scarabello râse. Se întoarse spre Isac.

— Deci, ce crezi despre Castelletto, doctore? Credeai că doar voi, evreii, sunteți închiși? Ai observat că, prin lege, târfele trebuie să iasă pe stradă cu o băsmăluță galbenă în jurul gâtului? E o asemănare între evrei și târfe, vasăzică. Așa că bine ai venit, doctore! Fă ca și cum ai fi la tine acasă.

Scarabello râse iar și plecă.

În cameră se lăsă o tăcere adâncă. Se auzeau doar suspinele înăbușite ale Republicii, care plângea sub pătură. Prostituatele se uitau cu reproș la Cardinal, pentru felul cum se purtase cu ea. Însă niciuna nu spunea nimic fiindcă se temeau de mânia ei.

— N-avea grijă, mamă, zise Lidia, în tăcerea generală, cu glas tremurător. N-o să mă pună să fac meseria asta, ai să vezi…

Republica suspină.

— Cretino, de ce plângi? zise Cardinal, apropiindu-se de pat și descoperind-o pe Republica cu un gest violent. Chiar crezi că o vom pune pe fata ta să se prostitueze? Fir-ar să fie, chiar ești o târfă proastă. Scarabello va avea moneda lui de argint în fiecare săptămână, dar Lidia nu se va apuca să și-o tragă. Se întoarse spre celelalte prostituate, care se uitau uluite la ea. Începeți să economisiți, târfelor! Trebuie să scoatem o bucată pe săptămână pentru Republica. Iar dacă Scarabello își va primi banii, fiți sigure că nu va veni să controleze.

Republica începu să plângă și mai tare. Luă mâna fetei și o trase spre ea.

— Ei, ajunge cu văicăreala asta! bombăni Cardinal. Apoi îi trase o palmă pe umăr lui Isac. Să nu te lași omorât de Scarabello. Avem nevoie de tine, doctore. Iar acum pune-te pe treabă, altfel ce dracu’ stai aici?

— Că bine zici, spuse Isac. E valabil și pentru voi. Ieșiți afară cu toții!

45.

Erau îmbrăcați în negru. Stăteau în picioare, în tăcere, doi la prora și doi la pupa. Și gondolierul era îmbrăcat în negru și trăgea în tăcere la rame. Apa era neclintită, platâ, cleioasă, ca și cum ar fi fost ulei. Călăul, cu gluga trasă pe față, era așezat pe bancheta din mijloc alături de Mercurio.

Mercurio avea brațele legate la spate și stătea cu capul plecat, uitându-se la fundul umed al gondolei și la mâinile călăului, care erau slabe și delicate, cu degete lungi și subțiri.

Apoi gondola se opri.

Mercurio înălță capul și se uită în jur. Erau undeva în larg. Malul, atât la dreapta, cât și la stânga, era doar o linie neclară,

albă de păpuriș. Nu se vedeau case. Liniștea era atât de perfectă și de absolută încât clipocitul chilei gondolei părea un blestem.

Călăul îi făcu semn să se ridice în picioare.

Mercurio se ridică, instabil.

Unul din cei doi legiuitori de la proră legă de brațul drept al lui Mercurio pergamentul cu condamnarea lui pentru ce făcuse la Arsenal.

Călăul luă o funie, iar cu mâinile lui subțiri și îndemânatice, ca un păianjen care-și țese pânza, o împleti până făcu un laț. Strânse bucla în jurul gâtului lui Mercurio. Apoi îi făcu semn să se urce în picioare pe bancheta bărcii.

Mercurio se urcă.

— Aici muriți cu toții, zise călăul și îi dădu un brânci.

Mercurio căzu lat afară din gondolă. Apa înghețată îi tăia răsuflarea. Încercă să scoată afară din apă capul și să plutească, însă nu-i era ușor fiindcă putea să folosească numai picioarele. Se întoarse spre gondolă. Se uitau cu toții la el. Călăul lega celălalt capăt al funiei de o piatră cubică, cu o gaură mare în centru. După ce strânse nodurile, ridică piatra deasupra capului. Timpul se opri. Apoi aruncă piatra în aer. Piatra făcu un arc scurt și stropi în jur.

Mercurio simți o smucitură la gât. Încercă să reziste. Bătu apa cu picioarele, din răsputeri. Însă într-o clipă era cu capul sub apă. În timp ce se scufunda, dădea apei lovituri puternice cu spatele, arcuindu-l, dar fără să-și oprească coborârea spre negrul abis. Văzu silueta neagră a gondolei cum devenea din ce în ce mai mică. Dădu din șolduri și mai tare și, la un moment dat, când de-acum era disperat și simțea cum i se împuținează forțele, funia se întinse și, pe neașteptate, încetă să-l mai tragă la fund.

Mercurio văzu capătul funiei, rupt, deșirat. Speranța îi dădu puterea să dea iar și mai tare din picioare. Încordă mușchii brațelor. Și nodurile care îi legau mâinile se desfăcură. Începu să înoate spre suprafață. Însă la jumătatea drumului de întoarcere un curent foarte puternic îl împinse într-o parte. Din ce în ce mai tare. Până îl împinse într-un fel de grotă săpată într-o stâncă.

Când fu înăuntru, Mercurio își dădu seama că plămânii lui nu ar mai fi rezistat mult. Se uită în sus și văzu o lumină. Își dădu seama că se află într-un fel de puț. Mercurio înotă repede,

folosindu-se de curentul care îl ducea la suprafață. Vedea cum se apropie lumina cu fiecare clipă. Curând avea să respire, își spunea.

Dar când de-acum lumina era aproape, urcușul îi fu oprit pe neașteptate de un fel de grătar de fier, care îi tăia calea.

Mercurio întinse o mână. Simți cum ea iese din apă. Simți căldura soarelui. Se agăță de grătar și îl zgâlțâi cu toate puterile, încercând să-l deschidă, să-l scoată din țâțâni, să-l smulgă din stânca în care era fixat.

Și pe urmă, dintr-odată, simți o atingere pe umăr și se întoarse.

În fața lui, la nicio palmă distanță, fața acelui bețivan care se înecase în canalul roman. Același bețivan care îl salvase spunându-i să înoate contra curentului. Și, ca atunci, bețivanul avea limba umflată, ochii invadați de capilare roșii, mari cât cepele, aproape afară din orbite.

— Mercurio… spunea.

Se agăța de umărul lui și-l ținea.

— Mercurio… Mercurio…

Mercurio țipă cu toată suflarea ce o avea în gât.

— Mercurio, trezește-te!

Mercurio se trezi așezat pe patul lui, gâfâind, transpirat.

Ana din Piață îl scutura de umeri.

Mercurio își duse o mână la gât. Nu era laț, nu era condamnare legată de braț, nu era apă, nu erau nici grătarul, nici bețivanul. Nu reușea să vorbească. Respira greu.

— M-ai speriat, zise Ana. Nu te trezeai și nu respirai. Erai vânăt…

Mercurio înghiți. Încuviință cu ochii larg deschiși.

— Acum ți-e bine? îl întrebă Ana.

— Da… zise Mercurio.

Ana îi trecu o mână prin păr.

— Ești transpirat tot.

Mercurio se uita la ea fără să scoată un cuvânt.

— Ce ai visat? îl întrebă Ana.

Mercurio scutură din cap.

— Nimic… răspunse, în timp ce respirația începea să i se regleze.

— Te-ai întors acasă în toiul nopții, zise Ana.

Mercurio nu vorbi.

— Șterge-te și pe urmă vino jos să iei micul dejun.

Se ridică și se duse spre o boccea de haine cenușii strânsă într-un colț. Dădu să pună mâna pe ea.

— Nu! țipă Mercurio.

Ana se opri cu mâna în aer. Apoi, fără să spună un cuvânt, ieși din cameră și închise ușa în urma ei.

Mercurio rămase nemișcat, așezat pe patul lui, tremurând.

„Nu te vor prinde, nu ai să mori”, își spuse.

A doua zi avea să încerce să intre în Arsenal. Și, dacă va reuși, va fura pânzele de trinchet pentru armator, așa cum îi promisese lui Scarabello. Însă moartea căreia îi era destinat dacă era descoperit îl teroriza.

Se ridică din pat și se duse la bocceaua de haine cenușii care-i atrăsese atenția Anei. O desfăcu. Puse pe pat nădragii largi și scurți până la genunchi. Și pantalonii colanți cu vipușcă alb cu roșu pe o parte. Și cazaca plisată, bogată și evazată, care ajungea să acopere nădragii. Și bereta cu panglica strânsă pe frunte și cu partea de sus moale, care cădea într-o parte pe umăr.

„N-ai să mori, își repetă. Ai o deghizare bună. Ai un plan bun. Ești mai deștept decât venețienii ăștia de rahat care înecă oameni.”

Cu o seară înainte îl îmbătase pe arsenalist. Băiatul era un bețiv înrăit și Mercurio nu trebuise să insiste. Îl făcuse să-i povestească totul despre Arsenal, despre numărul uriaș de arsenaliști care lucrau acolo, despre diferitele ocupații, despre depozite, despre bazine, despre șantierele de la docuri. Când ieșiseră din cârciumă, Mercurio știa tot ce avea nevoie, începând cu orele de lucru, iar arsenalistul nu se ținea pe picioare, atât era de beat. Ajunseseră într-o fundătură întunecoasă, în spatele Infernului, Purgatoriului și Paradisului, cele trei mari complexe de locuințe construite pentru arsenaliști și pentru familiile lor, în spatele Arsenalului. Aici, Mercurio îl lăsase pe arsenalist pe pământ și îl dezbrăcase de uniforma lui. Ca să nu moară înghețat, înainte de a se face nevăzut în noapte, sunase la clopoțelul unei porți.

Se uită îngrijorat la despicătura adâncă de pe o parte a cazacei, acolo unde se împreuna mâneca din stânga. Arsenalistul, prea beat ca să se răzvrătească, se zvârcolise în timp ce Mercurio îl dezbrăca, iar cusătura cedase. Și cedase și

materialul, poate putred. De fapt acum, se gândi Mercurio, amănuntul acela ar fi putut atrage atenția cuiva asupra lui, care, în schimb, desigur, voia să rămână cât mai neobservat. Ar fi trebuit să țină brațul strâns pe lângă corp. Asta i-ar fi făcut un mers nefiresc, dar nu exista alt sistem.

„N-ai să mori”, își repetă iar, înfiorându-se.

Apoi coborî în bucătărie, unde îl aștepta Ana cu o cană de supă caldă, o felie de slănină crocantă, jumătate de conopidă fiartă și o bucată de pâine tocmai scoasă din cuptor. Mâncă în tăcere, cu lăcomie, cu capul plecat.

Nici Ana nu vorbi cu el.

Când termină de mâncat, Mercurio, ca să evite întrebările, ieși din casă. Rătăci de colo-colo fără țintă, gândindu-se și iar gândindu-se la ziua de mâine. Merse o bucată de-a lungul canalului Salso, se întoarse la cheiul de pește și îi confirmă ora lui Battista, apoi se trezi în piața cu târgul. Lumea dădea buzna în piața mare dreptunghiulară. Tarabele se înghesuiau unele lângă altele. Mireasma fructelor și legumelor proaspete se amesteca cu mirosul celor care putrezeau pe jos. Vase mari, late de doi coți și înalte până la brâul omului, colcăiau de anghile. Cuțitele vânzătorilor de pește plescăiau pe lemnul ud, tăind capete și cozi, care erau aruncate pe jos, pe unde se circula, și călcate în picioare de trecători. Amfore de teracotă pântecoase, simple sau decorate, își răspândeau în jur aromele de vin, melasă, oțet și ulei din turte de măsline. Vânzătorii de stofe își preamăreau cupoanele. Măcelarii își împodobeau pieptul cu coliere prețioase din cârnați și cu brățări din carne uscată. Țesătorii își strigau prețurile sulurilor de lână dărăcită.

Mercurio se lăsă ametit de glasuri și de mirosuri și merse, împins de colo-colo, tras de un braț sau de altul de câte un vânzător ambulant. Apoi, hoinărind, se trezi în fața unei prăvălii cu o draperie mare albastră. Recunoscu dugheana cămătarului Isaia Saraval, de unde răscumpărase colierul Anei. Se opri în fața ușii.

Unul dintre gardienii masivi ai cămătarului se uită la el chiorâș.

— Bună ziua, tinere de treabă, zise, în schimb, Isaia Saraval, plecând-se ușor și demn în fața lui, recunoscându-l.

Îl împinse pe gardianul care se dădu imediat deoparte, fără însă să-și schimbe expresia emfatică și agresivă.

— De ce nu vă expuneți marfa afară, ca toți ceilalți? întrebă curios Mercurio. N-ați face mai multă vânzare?

Isaia Saraval zâmbi trist.

— Nu ne e cu putință, zise desfăcând larg brațele, cu un aer resemnat.

— Vă e teamă că vă fură? întrebă Mercurio care nu înțelesese.

— O, nu, nu, zâmbi cămătarul. E interzis prin lege să expunem în afara băncii bunurile lăsate în gaj. Chiar și cele cărora le-a trecut termenul și nu au fost răscumpărate. Cine vrea ceva trebuie să intre.

— De ce? întrebă iar Mercurio, uimit.

Cămătarul ridică din umeri și înclină capul într-o parte, strângând din buze.

— Fiindcă sunteți evrei?

— Și fiindcă dăm cu camătă.

Mercurio încuviință.

— Ce mare prostie, zise.

— Vreți să vedeți ceva? făcu Isaia Saraval. Fac reducere pentru un client bun ca dumneavoastră.

— Colierul era ca să-l restitui femeii care îl adusese…

— Nu aveți o fată de curtat? O logodnică?

Mercurio simți cum i se tăia respirația. Încă nu avusese curaj să se ducă să vorbească cu Giuditta, după seara în care evreii fuseseră închiși în Piața Ghetoului Nou. Bravada cu urletele de pe zidul împrejmuitor fusese ușoară. Să se uite în ochii ei și să-i explice că Benedetta o înșelase, în schimb, nu era tot atât de ușor. Îi era teamă că Giuditta nu l-ar fi crezut și n-ar mai fi vrut să îl vadă.

Rămase nemișcat, cu privirea fixă în gol, în timp ce cămătarul îl privea în tăcere. Apoi, încet-încet, respirația îi umplu din nou plămânii și pe chip i se înfiripă un zâmbet.

— Da, zise. Arătați-mi ceva frumos.

În scurt timp ieși cu un fluture cu aripi de argint filigranate și cu corp din email de un albastru intens, cobalt. Alergă la cheiul de pește și îl rugă pe Battista să-l ducă până la Cannaregio. Pescarul îl lăsă lângă podul pe sub care își făcea intrarea în Canal Grande galera dogilor, Bucintoro, pentru sărbătoarea Căsătoria cu Marea.

Mercurio merse de-a lungul cheiurilor Barzizza și Due Ponti, luând-o pe cheiul San Leonardo, coti în curte și în cele din urmă

ajunse în cheiul dei Ormesini. Iar acolo așteptă, uitându-se în jur, aproape toată ziua, în spatele unui palat, printre resturile de țesături lucrate în fabricile din zonă, spionând un du-te-vino de lume care intra și ieșea din ghetou, după cum îl numeau de acum toți la Veneția. Îl ascultă ore întregi pe călugărul care-l pusese în contact cu Ana, care mergea în sus și în jos pe chei, insultându-i pe evrei, încercând să inoculeze propria otravă în inimile venețienilor. Îl văzu pe Zolfo, transformat, supus ca o maimuțică dresată, care îl urma pe călugăr. Avea părul scurt, spălat și haine frumoase, curate. Părea și mai împlinit. „Dar era mort, se gândi Mercurio, fără să-și poată explica de ce credea asta. Avea ochii morți.” Când plecară, Mercurio răsuflă ușurat.

Încet, soarele începea să apună, iar de Giuditta nu era nici urmă. Mercurio ținea mâna dreaptă în cazacă și cu buricul degetului mare urmărea obsesiv conturul aripilor fragile ale fluturelui filigranat.

De-acum lumina era vineție, pe înserat, când o văzu că sosește. Simți cum inima începe să o ia la goană în piept. Și avu certitudinea că n-ar fi avut curaj să-i vorbească.

Își trase gluga de lână pe frunte, își băgă capul între umeri și începu să meargă cu capul plecat și cu pas iute. Din când în când își ridica privirea s-o controleze. Pe măsură ce se apropia de ea, Mercurio simțea cum respirația i se îngreunează. Însă mai ales simțea o bucurie adâncă, excitantă, care îl împingea să mărească pasul, care îl făcea să atingă cu ardoare excesivă fluturele filigranat.

Când îi despărțeau patru pași, Mercurio ridică puțin capul. Giuditta era splendidă. Și mai frumoasă decât reușea el să și-o închipuie în fiecare seară, când se întindea și închidea ochii. Avea păr mai strălucitor care se vedea de sub bereta galbenă, care, spre deosebire de ceilalți evrei, se gândi, ei i se potrivea. Buzele ei erau pline și puțin întredeschise. Ochii adânci sub sprâncenele negre și dese. Mercurio simți că amețește de emoție.

Mai făcu un pas, crezând că poate și-ar fi făcut curaj să-i vorbească. În schimb, după o clipă simți cum emoția îi pecetluia gâtul. Lăsă capul în jos, brusc. Apoi se prefăcu că se împiedică și dădu peste ea, agățându-se să nu cadă. Îi atinse umărul, apoi îi luă mâna, o clipă. Mâna aceea care pecetluise începutul dragostei lor tăcute, pline de speranță și fără promisiuni.

— Ce faci? zise Giuditta încercând să se desprindă.

— Scuzați-mă, zise Mercurio, tot cu capul plecat, schimbându-și vocea, care rostea cu greu cuvintele. Se îndreptă, duse mâna Giudittei la buze și o sărută, aplecat în față. Scuzați-mă…

— Lasă-mă! exclamă Giuditta, scârbită și-și retrase mâna.

Îl împinse și grăbi pasul spre podul de la Ghetoul Nou, de peste canalul di San Girolamo.

Mercurio se îndepărtă și pe urmă, cu o clipă înainte de a dispărea în Calle della Malvasia, se întoarse. Inima îi bubuia în urechi. În fața ochilor pete strălucitoare.

În clipa aceea și Giuditta, de pe micul pod, se întoarse să se uite, împinsă de o senzație ciudată, ca o tresărire interioară, ca o răsuflare care-i forța rochia la nivelul sânilor. Și văzând silueta aceea stranie cu gluga pe cap cum o fixa cu privirea, în colțul străzii, aproape ascunsă, ca și cum ar fi spionat-o, simți cum i se înroșeau obrajii, fără motiv. Se întoarse brusc cu spatele, ca și cum ar fi fost înspăimântată, și-și băgă mâinile în buzunarele rochiei. Și atunci, mâna dreaptă simți ceva. Apucă și scoase din buzunar acel ceva. Era un fluture cu aripile de argint filigranat și cu corpul emailat, de un albastru cobalt intens. Suflarea i se opri în gât. Se răsuci pe dată. Însă pe stradă nu mai era nimeni. Giuditta se sprijini de balustrada podului. Picioarele nu o mai țineau. Se văzu oglindită în apa tulbure. Simți cum i se încețoșează vederea, de emoție. Se uită din nou la fluturele care-i fusese pus în buzunar. Apoi își privi mâna pe care necunoscutul o strânsese într-a lui. Și o sărutase.

„Mercurio”, murmură ea. Și pe urmă, ca și cum în acel nume s-ar fi adunat tot ce avea de zis, repetă: Mercurio. Și după o clipă, înainte chiar să-și dea seama, se trezi că aleargă de unde venise, cu o speranță în inimă care o neliniștea ca o nenorocire. „Mercurio!” strigă. Se minună de tăria propriului strigăt. Avu intenția să se oprească și să tacă, dar, în schimb, din nou, aproape cu disperare, urlă: „Mercurio!” Și în timp ce alerga se și temea că l-a pierdut.

Atunci, în același loc pe unde dispăruse, iată că reapare silueta cu glugă pe cap.

Giuditta înlemni, ca paralizată.

Mercurio își dădu încet jos gluga. Și nici el nu reușea să-i vină în întâmpinare.

— Sunt aici, zise.

Dar atât de încet încât Giuditta nu-l putea auzi.

Erau acolo, după atâtea nopți în care se gândiseră unul la celălalt și se visaseră, dar niciunul din ei nu reușea să se miște, cu toată forța care-i lega și îi atrăgea.

— Nu există o alta, zise Mercurio.

Dar tot prea încet.

Iar Giuditta nu era în stare să-i citească pe buze fiindcă vederea i se încețoșa de emoție. Atunci își ceru sieși să facă un pas. Un singur pas. Și tocmai când realiza că ar fi putut face altul și apoi altul, până la Mercurio, un glas în spatele ei zise:

— Vino, Giuditta.

Căpitanul Lanzafame ajunse lângă ea și o luă de braț.

— Vino, Giuditta, zise. E ora de închidere a porților. Tatăl tău te așteaptă.

Giuditta se crispă și făcu ochii mari, fără să-i dezlipească de Mercurio.

— Giuditta, murmură Mercurio.

— Mercurio, zise Giuditta.

Lanzafame îi făcu un semn lui Mercurio, ca și cum i-ar fi spus să plece.

Dar Mercurio nu o vedea decât pe Giuditta.

— Să mergem, Giuditta, zise Lanzafame și o trase spre ghetoul unde avea să o închidă.

Giuditta îl urma resemnată, fără să opună rezistență și fără să participe. Și fără să-și dezlipească ochii de la Mercurio, care acum o urmărea, cu viteza pașilor ei, menținând aceeași distanță pe care nu reușiseră să o umple.

Giuditta îl lăsă pe Lanzafame să o conducă pe pod și dincolo de porțile mari. Apoi, când căpitanul îi lăsă brațul și le dădu oamenilor lui ordin să închidă, rămase nemișcată, ochi în ochi cu Mercurio. „Era ceva diferit la el”, se gândi. Apoi înțelese. Nasul. Era ceva diferit la nasul lui, ceva care-l făcea să pară mai bărbat. Și mai frumos.

Mercurio se oprise la capul podului. Când auzi bufnitura porților sări în față.

— Nu există o alta! strigă regăsindu-și suflul care mai înainte îi lipsise.

Căpitanul și străjerii se postară la jumătatea podului, blocându-i calea.

În spatele lor, din partea cealaltă a Ghetoului Nou, se auzi glasul Giudittei.

— Pune mâinile pe poartă, spunea.

Mercurio se uită la Lanzafame și la cei doi străjeri gâfâind, cu disperare în priviri.

Și atunci, Lanzafame și cei doi străjeri, fără a fi nevoie de un ordin sau de vreun singur cuvânt, lăsară privirea în jos și se dădură deoparte.

Mercurio înaintă încet. Trecu de ei cu pași lenți. Ajunse la poartă și-și puse mâinile cu palmele desfăcute, pe lemnul de stejar.

— Iată-mă! spuse.

— Iată-mă, spuse și Giuditta, punându-și palmele desfăcute de partea cealaltă a porții.

— Te simt, zise de acolo Mercurio.

— Te simt, răspunse ca un ecou Giuditta.

46.

— Nu voi mai vărsa nicicând vreo lacrimă, își jurase Benedetta.

Acum, de când devenise amanta lui, avea la dispoziție banii principelui Contarini.

Și se hotărâse să-i utilizeze cât mai bine.

Iar cât mai bine, pentru Benedetta, era Reina Zulian, cunoscută de toți ca vrăjitoarea Reina.

— Intrați, vă rog, preastrălucită doamnă, spuse un glas de dincolo de o draperie ușoară, de un albastru cobalt intens cu stele galbene, brodate de mână.

Benedetta fu surprinsă de respectul pe care îl sesiză în voce, ca și de modul în care i se adresase. Nu „tu”, nu „fato”. Se răsuci spre fereastra anticamerei. Văzu reflectată o tânără doamnă îmbrăcată cu o rochie foșnitoare de mătase lucioasă în ape, care, de la maro-închis, trecea, după cum bătea lumina, până la nuanțe de portocaliu și de roșu cald. Văzu prea finele dantele de Burano care împodobeau decolteul rochiei. Văzu colierul de perle de râu care dădea strălucire gâtului. Și văzu părul arămiu strâns în cozi adunate cu ace, cu perle și ele. Și simți, în jurul ei, un parfum delicat de iasomie amestecat cu

lemn indian. Își zâmbi și schiță o plecăciune ușoară, glumeață, acelei siluete elegante încadrate de fereastra din anticamera casei vrăjitoarei Reina. „Preastrălucită doamnă”, murmură.

Apoi trecu de draperia împânzită de stele. Încăperea în care își primea clienții vrăjitoarea Reina era în felul ei extraordinară. Pereții erau de un roșu pompeian întunecat de o rețea deasă și neagră de simboluri negre de neînțeles zugrăvite de mână. De-a lungul pereților erau rafturi deschise, pline cu cristale, amulete, sfeșnice, lumânări antropomorfe, cranii de animale, mari și mici, labe de iepure și rădăcini, borcane de sticlă brună pline cu semințe, flori uscate, pietricele lucitoare, mir și tămâie, șerpi și șopârle moarte, insecte de diverse specii. Apoi funii mai groase și mai subțiri, înnodate în cele mai diferite feluri. Și cochilii, și ochi de sticlă. Într-un colț, pe un pupitru, o carte mare cu simboluri de astrologie și cu orbitele planetelor. Pe jos, covoare orientale, suprapuse unele peste altele, pline de praf și acoperite la rândul lor cu piei cenușii și albe. Și două pisici mari, una gri și alta albă, cu blană lungă și cozi vaporoase, care când intră Benedetta se agitară în aer cu lentoarea unor alge pe fundul abisurilor.

— Oamenii se uită cu teamă la ele fiindcă le cred în slujba puterilor mele, zise vrăjitoarea Reina ridicându-se și venind în întâmpinarea Benedettei, arătând spre cele două pisici mari. Însă, de fapt, rostul lor e doar să mănânce șoarecii, preastrălucită doamnă, zise făcând o plecăciune în fața ei.

Benedetta era surprinsă. Se aștepta la o bătrână, poate diformă, poate cu un nas mare și fără dinți. În schimb, vrăjitoarea Reina era înaltă, slabă, plăcută, cu păr lung negru, vopsit, despletit pe umeri, îmbrăcată ca un bărbat, în stil oriental, cu pantaloni largi de mătase portocalie strânși pe glezne și deasupra cu o tunică doar până deasupra genunchiului, colorată în violet cu negru, cu nasturi încheiați până la gât. Avea ochii fardați strident și la ambele încheieturi brățări grele de aramă cu clopoței care sunau de fiecare dată când se mișca.

— Vreau să-mi faceți… începu imediat să spună Benedetta.

Vrăjitoarea Reina ridică mâna cu palma desfăcută spre ea, întrerupând-o.

— Luați loc mai întâi, preastrălucită doamnă, îi spuse, arătând spre un divan scund din piele, aflat într-un colț al camerei, pe care era întinsă o rețea albă.

Lângă divan era aprinsă o lampă cu două brațe, care reprezenta un maur. În față, o măsuță și mai joasă, rotundă, lăcuită, neagră cu simboluri magice de aur. Apoi o scoarță, simplă, de cânepă, pliată în două și uzată.

Benedetta se așeză pe divan. Era comod și învăluitor.

Vrăjitoarea Reina se așeză pe scoarța veche, încrucișându-și picioarele cu o mișcare lentă și armonioasă, ca un șarpe care se încolăcește pe pământ. Plesni din degetele cu unghii bine îngrijite.

Imediat intră în cameră un tânăr musculos, cu privirea plecată, și așeză pe măsuță o tavă cu două cești calde și aburinde.

Vrăjitoarea Reina plesni iar din degete și tânărul dispăru, tot cu capul plecat și tot în tăcere precum venise.

— Beți, spuse vrăjitoarea Reina.

— Nu mi-e sete, răspunse Benedetta.

Vrăjitoarea Reina zâmbi.

— Nu vă potolește setea.

— Atunci pentru ce e? întrebă Benedetta.

— Ne va folosi ca să stăm mai bine de vorbă, zise vrăjitoarea Reina.

Luă o ceașcă și sorbi din ea.

Benedetta se uita bănuitoare la ceașca ei.

Vrăjitoarea Reina lăsă jos ceașca ei, o luă pe cealaltă și bău din ea.

— Aveți încredere, preastrălucită doamnă.

Benedetta luă ceașca și mirosi lichidul gelatinos din ea. Avea un parfum picant de mirodenii, plăcut. Își lipi buzele de marginea cestii și bău o înghițitură. Lichidul era amar. O amăreală care nu se simțea pe limbă, ci în gât. Benedetta se strâmbă și se pregătea să pună ceașca pe tavă, când mâna vrăjitoarei Reina o opri cu delicatețe și, în același timp, cu fermitate.

— Nu se bea pentru gustul bun, îi spuse.

Benedettei i se păru că glasul vrăjitoarei venea de mai departe. Dar că avea o putere mai mare. Bău o altă înghițitură. O simți mai puțin amară. Și încă și mai puțin la a treia

înghițitură. La a patra își dădu seama că nu avea sensibilitate în gât. Ba mai mult, i se păru că i se umflă. Își duse o mână la gât. Însă în același timp își dădu seama că nu era cu adevărat îngrijorată.

Vrăjitoarea Reina se uita cu atenție la ea. Și la rândul ei bea.

Benedetta se simți pe neașteptate calmă, ca și cum s-ar fi desprins de lucrurile care o înconjurau. Mai întâi observă că i se micșorase perspectiva vizuală. În centrul câmpului vizual vedea perfect, poate mai bine decât de obicei. Culorile erau vii, umbrele bine definite, formele rotunde și pline. Însă pe laturile câmpului ei vizual lumea era difuză, neclară, ca și cum ar fi fost cufundată într-un lichid uleios. Întoarse capul brusc. Mai întâi la dreapta, apoi la stânga.

— Acum în sfârșit puteți fixa cu atenție ceea ce cu adevărat vreți cu toată ființa voastră, zise vrăjitoarea Reina. Ceea ce se află în centrul ființei voastre, ceea ce stă la baza naturii voastre.

Glasul vrăjitoarei ajungea în valuri la urechile Benedettei. Iar valurile scoteau în evidență numai anumite cuvinte și pe altele le lăsa mai în urmă. Ca și cum ceea ce o interesa mai mult ieșea la suprafață, iar restul naufragia. Era ceva foarte asemănător cu modul ei de a vedea, se gândi. Și își dădu seama că nu e nici înspăimântată, nici nelămurită. Din contră, i se păru a fi deosebit de prezentă. Fără să i se distragă atenția.

— Oamenii vin să-mi ceară de toate, începu să spună vrăjitoarea Reina. Însă puțini sunt cei care știu cu adevărat ce vor. Cei mai mulți cer ceea ce cred că e drept să vrea. Cer ceea ce convenințele, societatea, Biserica le impun. Cer ceea ce impune onoarea, ceea ce transmite tradiția, ceea ce așteaptă familia. Cer cu glasul celor care ar vrea să fie și de fapt nu sunt…

Benedetta era fascinată de vocea moale, de melasă, a vrăjitoarei Reina. Simțea cum intră în ea cuvintele ei nu prin intermediul obișnuitei căi auditive. Era ca și cum i-ar fi pătruns în suflet prin absorbție, ca și cum trupul ei ar fi fost un burete.

— Sentimentele sunt secrete și complexe, continuă vrăjitoarea Reina. Mai secrete și mai complexe decât rețeaua de canale a misteriosului nostru oraș plutitor. Înțelegeți asta, nu-i așa?

Benedetta încuviință. Pleoapele aproape i se închideau.

— Acum, preastrălucită doamnă, vreți să-mi spuneți cum vă numiți, vă rog?

— Bene… detta…

— În realitate, chiar așa cum ați pronunțat pe italienește vă numiți, făcu vrăjitoarea Reina. Domnia Voastră sunteți o femeie care e „bine cuvântată”.

Benedetta surâse fericită.

— Acum, Benedetta, vreți să-mi spuneți și motivul pentru care m-ați căutat prin intermediul nobilului și puternicului vostru protector, căruia-i sunt și-i voi fi întotdeauna servitoare umilă?

Benedetta se gândi la motivul care o adusese acolo.

— Nu voi mai vărsa nicicând vreo lacrimă, zise cu glas tare.

Vrăjitoarea Reina nu vorbi. Se limită să se uite intens la ea.

— Nu voi mai vărsa nicicând vreo lacrimă, repetă Benedetta.

Și fraza răsună în ea, ca sărind de pe un perete pe altul al trupului ei. Și pe urmă, dintr-odată, simți cum e ejectată. Și îi fu teamă că rămăsese goală, fără nimic înăuntru. Se uită fix la vrăjitoarea Reina, cu ochii și gura larg deschise, ca și cum ar fi cerut ajutor.

— Nu vă temeți, Benedetta, zise aia. Era ceva ce nu vă aparținea. Închideți ochii și ascultați mai bine. Ce vreți de la mine? Adică, ce vreți pentru Domnia Voastră?

Benedetta închise ochii. Auzi un zumzăit puternic. Ca și cum ar fi fost sunetul întunericului în care se cufundase. Apoi sosi o pată de culoare. Era roșie, palpitantă. „Inimă”, gândi. Și-și simți propria bătaie a inimii. Calmă, regulată. Și atunci înțelese că inima nu-i cerea nimic. Și, de fapt, inima dispăru. Și Benedetta înțelese că nu știa dacă ar mai fi plâns lacrimi sau nu. Însă era sigură că nu asta era ce o interesa cu adevărat. Durerea nu o înspăimânta. „Tu știi ce e durerea”, gândi. Atunci se întoarse în întuneric și în muzica ei zumzăită care răsuna înlăuntrul ei. Și din întuneric, târându-se, ca un fuior de fum dens și greu în aerul stătut, începu să se agite un șarpe fără formă, galben, sinuos, care se împărțea în multe fuioare mici suitoare până saturară și colorară întregul întuneric. „Galben”, gândi. Și avu senzația că găsise ceea ce căutase înlăuntrul ei.

Deschise ochii și se uită la vrăjitoarea Reina. Vederea ei se limpezise. Mintea ei era ușoară.

— Galben, îi spuse.

— Bilă, zise vrăjitoarea Reina încuviințând.

— Evreică, zise Benedetta.

— Acum știți ce vreți pentru Domnia Voastră? întrebă atunci vrăjitoarea Reina.

— Da, zise Benedetta.

— Ce?

— Nenorocire. Singurătate. Disperare. Eșec. Despărțire.

Vrăjitoarea Reina zâmbi. Era melancolie în zâmbetul ei. Și un fel de înțelepciune.

— Mulți vin aici crezând că vor dragoste, zise în șoaptă. Și descoperă că se hrănesc cu ură.

— Nenorocire, singurătate, disperare, eșec, despărțire... repetă Benedetta rostindu-și rar și apăsat blestemele.

Vrăjitoarea Reina încuviință.

— Clădire și distrugere. Dragoste și ură. Asta-i toată firea noastră. La o răscruce. Ori încoace, ori încolo. Nu există o a treia cale.

— Distrugere, zise Benedetta.

Vrăjitoarea Reina o privi.

— Ascultați-mă bine. Domnia Voastră trebuie să știți ce alegeți…

— Distrugere, zise din nou, mai tare, Benedetta.

Vrăjitoarea Reina încuviință. Avea un licăr de suferință în privire. Trase aer în piept, apoi începu iar să vorbească:

— Dragostea hrănește și îngrașă. Ura consumă și sapă. Dragostea îmbogățește, ura jefuiește. Mă înțelegeți, Benedetta?

— Distrugere, zise pentru a treia oară Benedetta, cu un glas hotărât, adânc și răgușit.

— Dragostea încălzește, continuă vrăjitoarea Reina. Ura îngheață.

Benedetta o țintui cu privirea fără slăbiciuni și incertitudini.

— Ați ales, zise atunci vrăjitoarea Reina. Eu sunt în slujba Domniei Voastre, dar nu sunt nici binele, nici răul vostru. Ceea ce fac e din voința Domniei Voastre, iar consecințele nu se vor abate asupra mea. Amin. Spuneți amin, Benedetta!

— Amin, zise Benedetta.

— Tot răul dorit cuiva mai devreme sau mai târziu se întoarce. Să nu se întoarcă la mine, ci la cel care l-a dorit. Vă e clar, Benedetta?

— Nu mă interesează.

— Spuneți amin.

— Amin.

— Voi avea nevoie să-mi aduceți ceva de la acea persoană. Părul este instrumentul cel mai eficient. Însă va fi de ajuns și o haină.

— Veți avea părul.

— Acum sunteți gata. Dacă vreți să continuați, ridicați-vă și închideți ochii, spuse vrăjitoarea Reina și se ridică ea însăși în picioare.

Benedetta se ridică și închise ochii.

Vrăjitoarea Reina îi puse o mână pe frunte și alta pe mijlocul pieptului, sub stern.

— A cui distrugere o vreți, Benedetta? Spuneți-i numele, dinaintea spiritelor care vă vor fi aliați și pe care eu le invoc. Spuneți!

— Giuditta di Negroponte.

— Așa să fie.

47.

Mai era mult până în zori când Mercurio se sculă din pat. Dormise destul de puțin. Nu făcuse altceva decât să se gândească la Giuditta. Era obosit, excitat și înspăimântat. Dar era sigur că la Arsenal totul avea să meargă ca pe roate. Nu i s-ar fi putut întâmpla nimic. Viața îi surâdea.

El și Giuditta își vorbiseră, își repeta la nesfârșit de ieri-seară încoace. Își spuseseră mult mai mult decât putuse spera vreodată. Erau puține cuvinte, însă atât de importante și de intense încât cuprindeau toate sentimentele lor. Dacă ar fi povestit cuiva că el și Giuditta *se atinseseră* prin intermediul unei porți, l-ar fi luat drept nebun. Și totuși, pentru Mercurio – și știa că și pentru Giuditta fusese la fel – era ca și cum s-ar fi atins cu adevărat. Mână în mână.

Și era sigur că ea – Mercurio ezită să formuleze acel gând, atât era de exaltant și de uriaș – ea, Giuditta, simțea pentru el exact ce simțea el pentru ea. Erau înlănțuiți. Deveniseră un singur lucru.

Pentru aceasta era sigur că în ziua aceea nu i s-ar fi putut întâmpla nimic la Arsenal. De aceea știa că nu avea să moară.

Fiindcă, pur și simplu, nu asta-i era soarta.

Fiindcă soarta lui era să-și încununeze dragostea cu Giuditta.

Își spălă fața în lighenașul cu apă. Luă hainele arsenalistului și începu să se îmbrace cu ele, cu încetineală rituală, ca și cum acele mișcări studiate l-ar fi ajutat să-și între în rol. După ce-și puse cazaca, strânse instinctiv brațul drept la piept, ca să mascheze ruptura materialului, și lăsă privirea în jos, să controleze cum arăta. Nu se vedea nimic. Făcu câțiva pași să probeze mersul cu brațul lipit de corp. Era mai curând nefiresc. Atunci făcu alți doi pași, mișcându-l puțin, și controlă dacă ruptura devenea prea evidentă. Dar nici așa nu se vedea. Era ceva ciudat. Ridică în aer brațul.

Și atunci își dădu seama că ruptura nu mai exista.

Ana o cususe.

Mercurio râse.

Apoi începu să se machieze. Luă un smoc des de păr pe care cu o zi înainte îl tăiase din coada unui cal. Puse deoparte o șuviță. Pe celelalte le așeză pe pat. Apoi își băgă buricele degetelor într-un castronel cu rășină, pe care o adunase tăind adânc scoarța unui brad. Cu degetele își năclăi părul la nivelul urechii, în spate, puțin mai sus de unde ar fi ajuns marginea beretei de arsenalist. Apoi lipi de părul lui șuvițe subțiri din părul de la coada de cal. În scurt timp podoaba lui capilară devenise lungă și deasă. O legă cu o panglică roșie foarte stridentă. Oricine s-ar fi uitat la el ar fi fost în primul rând atras de asta, neglijându-i fizionomia. Apoi își dădu cu rășină pe sub nas și lipi alt păr, tăiat pe măsură. Acum avea mustăți. Și ca un ultim retuș, își lipi alt păr peste sprâncene, îndesindu-le și aproape unindu-le între ele. Aceste câteva elemente, știa, îl transformau în altă persoană, iar arsenalistul căruia îi furase hainele l-ar fi recunoscut foarte greu, asta și pentru că el nu avea nici cea mai mică dorință să se afișeze.

Mulțumit, coborî scările în tăcere, să nu o trezească, și se îndreptă în vârful picioarelor spre ușa de la intrare.

— Vino să mănânci, zise vocea Anei din bucătărie.

Mercurio se opri cu mâna pe ușă.

— E frig și ziua e lungă, spuse din nou Ana.

Mercurio luă mâna de pe clanță și intră în bucătărie. Îi era rușine să se arate îmbrăcat și deghizat ca arsenalist.

Ana izbucni în râs. Spuse numai:

— Ești într-adevăr bun.

Micul dejun era pe masă. Mercurio se așeză și începu să mănânce.

— Ce faci deja în picioare la ora asta? o întrebă.

Ana se uită la el și zâmbi.

— Nu e numai pentru tine, înfumuratule, că altceva nu ești, îi răspunse. Am găsit ceva de muncă.

— Ce muncă? întrebă uimit Mercurio, cu gura plină.

Ana își puse pe ea o pelerină lungă de moleschin căptușită cu blană de veveriță.

— Trebuie pregătită o petrecere în casa unui aristocrat cam scăpătat. Angajează servitori pentru vreo două luni. Se fac de toate, însă în mod special trebuie curățat palatul. E o adevărată cocină.

— Ce nevoie ai să muncești? zise Mercurio. Avem destui bani.

— Banii ăia sunt ai tăi. Pune-i deoparte. Ai un vis ambițios. Eu sunt în stare să am grijă de mine… Ana se uită cu dragoste la el. Și asta datorită ție. Tu mi-ai redat dorința de a o face.

— Eu nu sunt de ac…

Ana îl întrerupse cu un gest.

— Am nevoie pentru mine, zise.

— Da, dar…

— Ascultă încăpățânatule, zise Ana și se duse lângă el, luându-i fața în mâinile ei cu pielea crăpată. Închipuie-ți cât ar fi de important pentru mine să-ți dau chiar și o jumătate de solid pentru planul tău. Se uită în ochii lui, cu zâmbetul ei transparent, înțelegi, nu?

Mercurio încuviință.

— Da, zise.

Ana îl sărută pe frunte.

— Acum lasă-mă să plec, că e drum lung până la Veneția.

— La Veneția? zâmbi Mercurio. Atunci nu e drum lung deloc. O luă de mână. Vino, îi spuse trăgând-o spre ieșire.

— Așteaptă, zise Ana.

Îi întinse un coș de nuiele.

Mercurio se uită la ea fără să înțeleagă.

— Nu știi că toți arsenaliștii își aduc prânzul cu ei? zise Ana.

Mercurio desfăcu coșul. În el, o pâinică învelită într-un ștergar de in, două bucăți mari de slană rece, două cepe.

Apoi, în ușă, Ana îi puse pe umeri o manta neagră, largă și lungă.

— Oprește-te. Nu-i nevoie să te vadă toți îmbrăcat în arsenalist, îi spuse aspru în timp ce i-o încheia în față. Asta-i prostia pe care te pregătești s-o faci? îl întrebă.

Mercurio încuviință și lăsă privirea în pământ.

Ana îi luă capul în mâini și-l trase spre ea.

— Arhanghelul Mihail e cu tine. Nu ți se poate întâmpla nimic, zise. Dar fii totuși cu ochii-n patru. Nu face imprudențe.

Apoi o luară în pas grăbit spre cheiul de pește. Mercurio i-l arătă pe Battista, care îl aștepta la bordul Zitellei, împreună cu Tonio și cu Berto, așezați deja pe banchetă, cu vâslele în mână.

— Bună ziua, Battista, salută Ana.

— Bună ziua, Ana, răspunse stânjenit pescarul, care pe urmă îl văzu deghizat pe Mercurio și deschise larg gura a surpriză.

— Așadar, dumneata ești tovarășul lui Mercurio, zise Ana.

— Tovarăș...? zise Battista, cu un tremur în glas.

— Hai că glumesc! râse Ana. Apoi făcu un semn din cap către Tonio și Berto, care se uitau la Mercurio uimiți și amuzați. Bună ziua, băieți. Mama voastră se simte mai bine? I-a trecut tusea aia urâtă?

— Da, pufni cu capul plecat Tonio, stânjenit și el.

Ana dădea să zică iar ceva, când Mercurio o împinse la bord.

— Acum ai să vezi cât de puțin ne trebuie să ajungem la Veneția, îi spuse și li se adresă lui Tonio și lui Berto: Să-i șuiere vântul în părul mamei mele.

Ana simți o emoție puternică și un nod în gât.

Apoi vâslele începură să geamă sub mișcarea puternică a brațelor celor doi frați.

Ana se gândea că de multă vreme nu se mai simțise atât de veselă. Și își aminti că, după moartea soțului ei, crezuse că n-ar mai fi putut fi niciodată veselă. Se uită la Mercurio și, întâlnindu-i privirea, îi zise:

— Mulțumesc.

— Ce? făcu el.

Ana dădu din umeri.

— Nimic, zise. Se gândi că băiatul ăla era cu adevărat deosebit, că era capabil de generozitate nemărginită, chiar dacă nimeni nu-l învățase așa ceva. Se uită cu dragoste la el încă o clipă, apoi se lăsă în voia vântului care îi trecea prin păr.

După puțin se strecurară pe canalul Maddalena și, puțin înainte de Campo, ancorară la arcadele Colonete.

Mercurio coborî și o ajută pe Ana.

Ana arătă spre o intrare întunecoasă și neîngrijită.

— Acolo muncesc, zise.

— Ești sigură că are bani să-ți plătească? făcu Mercurio.

— Da. Aristocrații ăștia decăzuți sunt ciudați… zise Ana. Și eu m-am gândit la același lucru, însă bucătăreasa, care lucrează de ani de zile la ei, mi-a explicat că atunci când organizează o petrecere stăpânul plătește întotdeauna. Și știi de ce? Fiindcă nu vrea să se răspândească zvonuri cum că n-are bani. Eu nu înțeleg nimic, dar bucătăreasa mi-a povestit că, atunci când stăpânul încearcă să facă afaceri, trebuie să demonstreze că are tașca doldora cu bani. Și atunci știi ce face? Mie mi se pare o nebunie. Face să strălucească tot palatul, îl curăță și… pe urmă cumpără, îndatorându-se până peste cap, argintărie, tablouri, tapiserii, livrele pentru servitori și tot ce mai trebuie ca să-l facă să pară bogat, ceea ce nu e. Dă recepția, organizează un banchet de toată frumusețea, încearcă să încheie afaceri… iar, în cele din urmă, vinde tot ce a cumpărat încercând să-și plătească datoriile. Nu e o nebunie?

Mercurio se uita la palat, fără să scoată un cuvânt, cu o privire distrată.

— M-ai auzit, zise Ana.

— Ce? zise Mercurio.

— La ce te gândești?

Mercurio zâmbi detașat.

— La nimic, o idee…

— Ce idee?

Mercurio dădu din umeri.

— Nimic.

— Acum mă duc la muncă, zise atunci Ana. Întâlni privirea lui Battista. Dumneavoastră aveți copii, îi spuse serioasă. Mă adresez dumneavoastră. Chibzuință.

Battista roși.

— Uneori îmi pari un bărbat, îi spuse Ana lui Mercurio.

— Eu *sunt* un bărbat!

— Da, firește, zâmbi Ana, apoi, îndreptându-se spre palat, murmură: Să nu crești prea repede, copilul meu!

— Deci? întrebă Tonino când fură singuri. Plecăm?

Se uitară cu toții serioși la Mercurio.

— Plecăm, zise el solemn.

Nimeni nu mai scoase o vorbă pe tot parcursul drumului. Puteai să tai tensiunea cu cuțitul. Nu mai era loc de glume.

Ancorară pe Riva degli Schiavoni, însă intrând pe un canal lateral, mai ferit vederii.

Mercurio se ridică în picioare, să coboare. Se întoarse spre Battista și spre cei doi frați.

— Cum recunosc o velă trinchet... din pânză de cânepă? întrebă cu sufletu-n gât.

Cei doi frați se uitară în tăcere la el.

Mercurio nu vorbi. Doar se uită în continuare la ei.

— Vela de trinchet e pânza mică a catargului principal. Cea mai de sus, zise Tonio. Și toate velele... Arsenalului, dacă despre asta vorbim, sunt din pânză de cânepă groasă și durabilă.

Mercurio încuviință. Sări pe chei. Apoi, cu un gest scurt, își desfăcu mantaua și o aruncă la bordul *Zitellei.*

— De asta n-am nevoie acum. Țineți-mi-o voi.

— E o nebunie... tresări Battista văzând uniforma de arsenalot.

Cei doi frați deschiseră larg gura de uimire. Apoi, Berto, cu vocea lui cavernoasă, explodă într-un hohot de râs sonor.

— Arată-le-o, băiete! exclamă. Te așteptăm pe canalul della Tana.

Battista dădea din cap. Era înspăimântat.

— La Rio della Tana, zise Tonio. Cel mai bun moment e când pleacă toți spre casă, la asfințit. Se grăbesc și te vor lua mai puțin în seamă.

Se lăsă o tăcere grea.

Battista continua să dea din cap.

Mercurio se uită la el.

— Veți fi acolo?

— E o nebunie, repetă pescarul.

— Ai să fii acolo?

Battista ridică privirea și încuviință.

În clipa aceea, în aer se auzi ecoul vibrant al Marangonei, clopotul cel mare din San Marco, care anunța o nouă zi pentru toți venețienii.

— Trebuie să plec, zise Mercurio.

Se răsuci și merse spre curtea amplă din fața Paradisului, una dintre cele trei construcții de locuințe ale arsenaloților. Celelalte se numeau Purgatoriul și Infernul.

„Ce nume idioate”, se gândi Mercurio, privind cele trei clădiri imense care adăposteau aproape două mii de arsenaloți cu familiile lor.

La început în grupuri mici, apoi din ce în ce mai numeroase, arsenaloții, tineri și bătrâni, cu coșulețele lor de merinde pentru prânz pe după gât, se îndreptară în tăcere, în zorii întunecați ai unei dimineți fără soare, spre zidurile Arsenalului. Niciunul dintre ei nu vorbea. Era frig și le era somn. Drumurile răsunau de lipăitul pașilor lor.

Mercurio se aplecă de spate, își trase bereta pe cap și se amestecă în puhoiul de muncitori. Era impresionant să mergi cot la cot cu toată lumea aia îmbrăcată la fel ca el. În orice parte s-ar fi întors, vedea oameni îmbrăcați ca și el. Străduțele erau din cale afară de pline. Cine mergea pe mijloc era împins din toate părțile, cine mergea pe laturi era izbit de zidurile caselor. Era imposibil să te oprești, să schimbi direcția. Mercurio se gândi că era precum picătura de apă a unui torent, atât erau de mulți. Nimeni nu privea pe nimeni, gândind că nu-l cunoștea, fiindcă erau prea mulți și nu puteai să-i cunoști pe toți.

Ajunși în apropierea intrării Arsenalului, puhoiul de muncitori aproape se opri. Se înainta foarte încet, un pas, apoi stop, apoi un pas și iar stop. Lui Mercurio începu să i se facă frică. Erau controale? Acte? Ce se întâmpla? Se ridică în vârful picioarelor, încercând să vadă mai încolo. Dar nu reuși să vadă nimic.

Alături de el un arsenalot căscă.

— Ce plictiseală tura întâi, îi zise.

Mercurio încuviință:

— Chiar așa…

— Mai faceți măcar o altă intrare, zic eu, continuă arsenalotul. Vezi să nu. Uite cum trebuie să stăm pe loc aici în fiecare dimineață ca animalele fiindcă Poarta e prea îngustă ca să putem trece repede. Pufni. Știi ce-ți zic? Că, dacă unul din ăia care fac legile și iau deciziile ar trăi ca oamenii normali, lucrurile ar funcționa mai bine. Nu ți se pare? Dacă ar sta la rând în fiecare dimineață ca noi, printre alte sute de arsenaloți, ar lărgi poarta sau ar deschide o alta.

— Chiar așa… zise Mercurio și strânse pumnii, în semn de victorie, fără să fie observat.

Încetineala se datora numărului foarte mare de muncitori, nu controalelor.

Însă, trecând pe sub arcada mare a Porții de Uscat, tot simți cum îi bate inima în urechi, ca o tobă înnebunită. O picătură de sudoare îi curse de-a lungul tâmplei, cu tot frigul care era. Lăsă capul în jos și încercă să-și controleze respirația. Ținu în frâu picioarele, care ar fi vrut să o ia la goană, și capul, care îl sfătuia să se întoarcă și să fugă.

„Gândește-te la Giuditta, își spuse. Nu ți se poate întâmpla nimic.” Străjerii nu-l luară în seamă. Nici măcar nu se uitară la el. Era doar unul dintre cei mulți. Dintre cei foarte mulți. Un arsenalot oarecare printre sute de arsenaloți oarecare. Râse în sinea lui. În timp ce se îndepărta, se gândi că venețienii erau mari nătărăi aroganți. Se lăudau cu extraordinarele lor măsuri de siguranță, dar, de fapt, oricine putea intra în Arsenal. Și chiar cu oarecare ușurință.

— Ei, tu! Unde te duci? zise o voce în spatele lui.

Mercurio se crispă. „Ți-ai purtat singur ghinion, cretinule”, gândi. Nu se întoarse și continuă să meargă, fără să grăbească pasul.

— Tu, idiotule, răspunde! zise iar glasul și pe urmă o mână puternică îl înșfăcă de un umăr.

48.

— Îți interzic să te vezi cu băiatul ăla! spuse Isac în fața micului dejun pe care i-l pregătise fiica lui. Te-ai dat în spectacol, ieri-seară! Toată comunitatea vorbește de asta!

— Nu mă interesează ce spun, răspunse Giuditta, îndrăzneață, și se pregătea să-i spună tatălui ce se vorbea despre el.

Dar se abținu.

— E neamul tău, continuă Isac. Și, oricum ar fi, nu vreau să te întâlnești cu băiatul ăla…

— Îl cheamă Mercurio, zise cu mândrie Giuditta.

— Nu! Îl cheamă hoț pe numele mic și șarlatan pe numele mare! exclamă Isac. Și, pe cât e de adevărat Sfântul Benedict nu te-am scos din prea scârboasa noastră insulă ca să ajungi tot ca… ca…

Se întrerupse roșu la față.

— Ca? zise Giuditta.

Isac se agită ca și cum ar fi stat să explodeze.

— Ca mama ta, ce naiba! Rămase o clipă tăcut, cu capul plecat în strachina cu supă caldă, pufnind ca un taur. Mama ta nu avea de ales. Se îndepărtase de comunitate și putea să-i iasă în cale numai unul... unul ca mine, știi cine sunt.

— Tată, zise Giuditta apropiindu-se emoționată de el.

Isac o opri cu un gest scurt.

— Tu n-ai să-l vezi și nici n-ai să te întâlnești cu el, să fie clar, zise cu glas hotărât. Ai să ți-l scoți din cap.

Giuditta se așează. Rămase nemișcată, cu spatele aplecat și cu mâinile în poală.

— Îmi lipsește bunica... spuse în șoaptă.

Isac se uită mirat la ea și dintr-odată stânjenit.

— Ce legătură are asta acum? o întrebă.

— Aș putea să o întreb de ce ceea ce simt mă înspăimântă atât de tare... zise Giuditta murmurând. Ridică privirea spre tatăl ei, dar o lăsă iar în jos imediat. Aș putea să-i împărtășesc ei toate astea și ea m-ar lua în brațe și m-ar face să mă simt în siguranță...

Isac se simți pierdut. Se uită în jur, ca și cum ar fi fost acolo altcineva căruia să-i paseze treaba. Pufni, însă de data asta fără mânie. Aproape înspăimântat. Își făcu vânt fetei care îi luase foc. Apoi, încet, se ridică de la locul lui și se duse în spatele Giudittei. Se aplecă și, într-o poziție incomodă și nefirească, o îmbrățișă din spate, crispat, caraghios. Rămase așa, imobil, câteva clipe, cu ochii mari.

— Dar nu poți să-mi împărtășești mie, zise prea tare. Nu despre Mercurio, în mod special.

Giuditta schiță un zâmbet.

— Și nu te pot întreba nici măcar ce e dragostea?

Dădu să se întoarcă.

Isac o opri.

— Nu! Firește că nu! exclamă.

— Nici măcar să știu ce ai simțit prima oară când ai văzut-o pe mama?

Isac sări un pas înapoi.

— Mă tragi în piept! exclamă. Fir-ar să fie, mă tragi în piept!

Se îndepărtă și începu să meargă în sus și în jos prin încăpere. Apoi se întoarse iar spre Giuditta, cu un aer încăpățânat pe față.

— Băiatul ăla nu e bun pentru tine. Punct.

— De ce?

— Mă întrebi de ce un hoț și un șarlatan nu este bun pentru tine? făcu Isac desfăcându-și larg brațele. Răspunsul e simplu. Fiindcă e un hoț și un șarlatan!

Giuditta se uită în tăcere la el. Apoi încuviință încet și lăsă capul în pământ.

— Ai dreptate, zise.

— Sigur că am dreptate, spuse Isac. Dar de pe o poziție defensivă, studiindu-și fiica. Simțea că era ceva ce nu se potrivea în renunțarea aceea.

— Dacă am avea copii, ce tată ar putea fi un hoț și un șarlatan? spuse încet Giuditta, ca și cum ar fi gândit cu glas tare. Nu, ai dreptate. Nu aș vrea niciodată să fie tatăl copiilor mei. Cum poate un hoț și un șarlatan să fie un tată bun?

— Dar… zici că eu…? Cum și eu sunt un… Isac bătu cu piciorul în pământ, cu putere. Femei! V-a făcut dracul în persoană! Ai înțeles bine ce am zis. Gata cu flecăreala. Eu sunt eu, și el e el. Nu suntem la fel.

Giuditta zâmbi. Tatăl ei își va schimba părerea. Cu o seară înainte se dusese la culcare cu siguranța că nu i s-ar fi putut întâmpla nimic rău în viață. Nu după ceea ce se întâmplase cu Mercurio. Soarta, cu mult timp în urmă, făcuse pentru ei un legământ. Dar în seara aceea legământul îl făcuseră ei, personal. Iar viața, își spusese Giuditta, nu putea pregăti anumite întâlniri ca pe urmă să nu le realizeze. Nu puteau exista povești atât de tâmpite și de crude în care acel fel de dragoste să nu triumfe. Viața le împletise propriile destine într-o singură soartă. Existențele lor separate într-una singură. Tot ce s-ar fi întâmplat, din momentul acela în viitor nu putea fi decât spre bine.

Se întoarse spre noua serie de berete pe care le cosea.

— Mai e un lucru despre care aș vrea să-ți spun… începu.

Isac, auzind bătaia Marangonei, semn că avea să se deschidă poarta ghetoului, își agită o mână în aer.

— Doar să n-aibă legătură cu fariseul ăla, în rest ai binecuvântarea mea, zise scurtând vorba.

— E vorba…

— N-am timp acum, zise Isac, aruncându-și pe umeri pelerina. Boala se răspândește și eu nu știu cum s-o opresc. Deschise ușa casei. Apoi văzu că Giuditta se supărase și se întoarse. O sărută

pe frunte. O să vorbim altădată… Se întrerupse și îi luă mâinile. Dar ce ai făcut la degete?

Giuditta le eliberă din strânsoare. Avea degetele roșii și prăpădite de ac.

— Cos…

— Ei, vezi…

Privirea îi căzu pe grămada de berete galbene pliate pe scăunelul de lângă masă. Arătă distrat spre ele.

— Alea? Dar câte ai?

— Despre asta voiam să-ți vorbesc…

— Nu acum, draga mea.

O sărută iar pe frunte și ieși din casă.

Giuditta suspină și se așeză cu privirea în gol. Mâna i se duse instinctiv la fluturele pe care i-l dăruise Mercurio și pe care îl ținea pe masa de lucru. Zâmbi, tot cu privirea pierdută. Totul avea să se rezolve. Totul avea să meargă cum nu se poate mai bine. Se întoarse la berete. Deja mergea mai bine. Părea că toate femeile din comunitate își doreau una dintre beretele ei. Octavia spunea că le vânduse pe sub mână și câtorva creștine bogate, *aristocreștine,* cum le numea ea. Era o aventură excitantă. Și profitabilă.

Se întinse și luă o beretă neterminată. Acul și firul erau înfipte în bor. Scoase acul și începu să coasă. Se strâmbă. Degetele chiar o dureau. Dacă s-ar fi uitat la ele Mercurio, i s-ar fi părut urâte, se gândi. „Nu, își spuse. Nu, ți le-ar umple de sărutări.” Zâmbi. Apoi, lăsându-se în voia acelui gând, râse. Și în liniștea casei hohotul răsună vesel ca apa unui torent de vară printre pietre.

— Dacă te vede cineva așa, i-ai părea puțin nebună, spuse o voce din ușă. De fapt, probabil că ești doar fericită.

Giuditta se răsuci.

— Octavia! exclamă.

— Nu obișnuiești să încui ușa? spuse Octavia, soția cămătarului asociat al lui Anselmo del Banco, intrând.

Giuditta îi zâmbi și luă acul în mână.

— Termină, o opri Octavia. Uită-te ce degete ai. Dădu din cap. Facem afaceri bune, dar nu poți continua așa. Și comenzile cresc…

Giuditta puse acul jos. Avea fața obosită, era trasă la chip. Mângâie aripile filigranate ale fluturelui de argint.

— Dacă te îmbolnăvești, adio afaceri, continuă Octavia. Zâmbi. În schimb, ceva în zâmbetul ei spunea că nu glumea. Și, firește, tatăl tău nu te-ar putea îngriji. Nu e niciodată acasă.

Giuditta ridică privirea spre prietena ei.

— Tatăl meu se ocupă de treburi foarte serioase. Nu are timp de prostiile astea.

Octavia se duse la fereastră. Se uită în jos, în piață. Trase aer în piept, ca și cum și-ar fi căutat cuvintele potrivite.

— Comunitatea nu e chiar așa de convinsă că sunt treburi… serioase.

Giuditta se crispă.

— Tatăl meu își face datoria de medic, spuse ea, în defensivă.

— Comunitatea e convinsă că pacientele de care se ocupă sunt… mai curând nepotrivite.

— Comunitatea, comunitatea… pufni Giuditta. Știi la ce mă gândesc uneori? Că ne-au închis creștinii într-o cușcă noaptea, da, dar, în schimb, comunitatea se închide…

— Nu continua, Giuditta, o întrerupse Octavia. Sfârșești prin a-ți face gânduri periculoase dacă te iei după cuvintele care ne scapă pe gură. Să încheiem aici discuția, vrei?

Giuditta nu mai spuse nimic, luă acul și începu să coasă. Octavia se duse la ea, puse o mână pe ale ei, oprind-o, cu gingășie.

— E inutil să coși cu degetele astea. Ai să sfârșești prin a vopsi materialul în roșu. Îi zâmbi. Trebuie să fie galben, îți amintești? Nu roșu.

Giuditta se uita încă încruntată la ea.

— Ești urâtă cu sprâncenele alea încruntate, făcu Octavia. Ți s-a mai spus?

Giuditta își retrase mâinile. Se uită la Octavia, relaxându-și lent fruntea. Ar fi fost ușor să se gândească la ea ca la o mamă. Poate chiar Octavia se gândea că i-ar fi putut fi mamă. Ea și soțul ei nu aveau copii. Însă Giuditta nu simțea nevoia unei mame, chiar dacă nu avusese niciodată una.

— Vrei să fii prietena mea? o întrebă pe neașteptate.

Octavia lăsă uimită capul pe o parte.

— Dar eu *sunt* prietena ta, răspunse.

— Într-adevăr?

— Da. Într-adevăr. Sigur.

Giuditta îi strânse mâna Octaviei.

— Eu sunt mândră de tatăl meu. Face ceva foarte important, zise, țintuind-o în ochi.

Octavia îi întoarse privirea. Apoi, încet, încuviință.

— Nu sunt o femeie curajoasă. Sunt șmecheră, deșteaptă, bună la afaceri… dar nu întotdeauna, în treburi din astea, reușesc să gândesc cu capul meu.

— Nu vreau să ne despartă comunitatea, zise Giuditta.

— Da. Ai dreptate, îi răspunse Octavia.

— Așadar, ce facem? întrebă Giuditta, surâzând.

— Cu ce?

— Tu ești aia șmecheră, deșteaptă și bună la afaceri, nu? Cum rezolvăm problema asta cu beretele? râse Giuditta.

Octavia o îmbrățișă.

— Să știi că m-am și gândit.

— Zi.

— Ne vor ajuta femeile. O să le dăm de lucru. Și le plătim cu o cotă la bucată, zise Octavia.

— Și ce vor zice soții lor? întrebă Giuditta. Ce va zice comunitatea?

— O să ne gândim la asta, nu mă face să transpir, zise Octavia făcând ochii mari. Ba chiar, la asta te vei gândi tu. Eu sunt cea șmecheră, deșteaptă și bună la afaceri. Aia curajoasă și rebelă tu ești.

Giuditta râse.

— Atunci vom face berete de toate culorile, nu numai galbene, pentru evrei.

Octavia își duse o mână la gură.

— Ai înnebunit? Noi nu le putem vinde creștinilor! Alea trei pe care le-am vândut nu se pun, era așa, doar pentru că mi le ceruseră, dar să ne apucăm chiar de afaceri e o chestie serioasă.

Giuditta zâmbi.

— M-am gândit la asta. Creștinii ne dau voie să facem doar trei meserii. Care?

Octavia dădu din cap.

— Știi foarte bine…

— Care o somă Giuditta.

— Cămătar… începu nesigură Octavia.

— Și?

— Medic…

— Și…

— Negustori de zdrențe.

Giuditta surâse mulțumită.

— Negustori de zdrențe, exact! Și ce fac negustorii de zdrențe?

— Vând lucruri folosite. Dar nu înțeleg…

— Îi pot vinde asta unei creștine? o întrerupse Giuditta agitând în aer o beretă tocmai terminată.

— Nu, sigur că nu!

— De ce?

— O, drăguță! Pentru că e o beretă nouă și…

— Așteaptă, zise Giuditta. Luă acul și-și împunse buricul degetului și îl strânse între două degete lăsând să curgă o picătură mare de sânge. Uite aici, Octavia, zise și-și puse degetul cu picătura de sânge pe partea din interior a beretei. Materialul se pătă cu roșu.

— Ce faci? întrebă Octavia.

— Mai e nouă bereta asta? Sau e folosită? o întrebă Giuditta.

Octavia deschise larg gura.

— Tu ești un drac împielițat, Giuditta di Negroponte! exclamă, izbucnind în râs.

— Și vreau să fac haine, Octavia! Rochii care să se asorteze cu beretele, continuă Giuditta cu ochii înflăcărați de pasiune. De multă vreme mă gândesc la asta. Dacă suntem obligați să purtăm berete galbene, ne vom asorta hainele la beretele galbene în loc să facem invers, ca oamenii liberi.

Octavia se uita cu admirație la ea și încuviința.

— Am putea face mai mulți bani decât bărbații noștri, știi asta?

— Nu, nu sunt bună la socoteli.

— Asta ar putea fi o problemă mai mare decât faptul că muncim cât ei, zise Octavia gânditoare.

— Tatăl meu va fi de partea mea, zise Giuditta.

Octavia o privi.

— Ei bine, ne vom gândi la asta. Zâmbi, dar înspăimântată de ceea ce tocmai intuise. Ne vom gândi…

— Trebuie să-i găsim un nume afacerii noastre, zise entuziasmată Giuditta.

— Ce nume? Cum ar fi Giuditta precupeața de bulendre? Sau Giuditta și Octavia precupețele de bulendre din Ghetoul Nou? zise Octavia.

Giuditta luă fluturele de argint filigranat de la Mercurio și i-l arătă Octaviei.

— Fluture? zise Octavia. E oribil.

Giuditta râse amuzată.

— Insula mea era guvernată înainte de venețieni, iar acum de turci, însă populația e de origine greacă. Sunt un popor antic și nobil. Știi că fluturele, în mitologia lor, reprezintă sufletul? Și știi cum numesc grecii sufletul?

— Nu.

— Ba da, știi. Cu toții știu, râse Giuditta.

— Nu, pe bune…

— Psyche.

— Psyche?

— Psyche. Afacerea noastră se va numi Psyche.

— Psyche?

— Nu mai repeta, Octavia.

Octavia încuviință. Se uită cu mai mult interes la fluturele de argint. Arătă spre el.

— Cine ți l-a dăruit?

— Cineva, răspunse Giuditta roșind.

Octavia zâmbi.

— Și fiindcă te-ai făcut roșie ca focul, aș exclude o femeie sau un boșorog prăfuit.

Giuditta dădu din umeri.

— N-o fi băiatul… cu poarta?

Giuditta nu răspunse.

— Nu e evreu, zise Octavia. Iată alt lucru despre care vorbește comunitatea.

Giuditta lăsă privirea în jos.

Octavia suspină.

— Bine. Ba nu, rău. Foarte rău. Arătă iar spre fluture. Și ar reprezenta sufletul tău sau al lui, chestia aia?

Giuditta mângâie aripile fluturelui.

— Al nostru… zise în șoaptă.

— *Al nostru*? Octavia ridică ochii la cer, scuturând din cap. Oh, în ce hal suntem. Ne băgăm oficial într-un bucluc uriaș. Suspină din nou. Ei bine. Să ne apucăm de treabă. Să o luăm pe rând.

Acum trebuie să găsesc cusătoresele. Iar tu gândește-te la modelele hainelor. Se îndreptă spre ușa casei. Ba nu, vino și tu cu mine. Dacă trebuie să ne omoare cu pietre, măcar s-o facă în timp ce suntem împreună.

Giuditta râse, se ridică, își băgă în buzunar fluturele, își aruncă pe umeri pelerina grea, din stofă de lână, și ieși din casă.

— Trebuie să cumpăr materiale, zise coborând scările.

— Ar trebui să-ți cumperi un cap nou, fetițo, zise Octavia. Și unul și pentru mine. Nu suntem întregi, să știi. Chiar facem o adevărată nebunie.

— Da, râse Giuditta.

— Da, fir-ar să fie, exclamă Octavia ieșind pe poartă sub arcade. Văzându-l pe soțul ei, îi spuse: Jupân monedă, dă-mi o liră-tron de aur că trebuie să fac o nebunie.

Soțul se uită la ea încruntându-și sprâncenele. Apoi zâmbi, duse mâna la tașca pe care o avea la brâu și-i dădu lira-tron.

— Tu crezi că glumesc, nu-i așa, bărbățele? făcu Octavia. Întoarse capul spre Giuditta. Dom' monedă crede că glumesc. Se uită iar la soțul ei. Să știi minte. Eu te-am anunțat că mă pregătesc să fac o nebunie și tu m-ai încurajat, îi spuse împungându-l cu degetul în piept.

Soțul zâmbi, chiar dacă o vagă bănuială că nu înțelege bine ce se întâmplă îi străbătu privirile.

Octavia o luă de braț pe Giuditta și o împinse spre podul Ghetoului Nou.

Trecând prin fața porții, Giuditta încetini. Apoi întinse o mână și mângâie lemnul prin care-l atinsese pe Mercurio. Închise puțin ochii. Se gândi la cum se puteau schimba lucrurile de la o zi la alta. Simbolul unei închisori transformat într-o clipă în simbol de dragoste.

Octavia o scuturâ.

— Se uită la tine.

— Nu mă interesează, zise Giuditta.

Trecură de pod și o luară spre cheiul Ormesini, uitându-se la prăvăliile cu dantele și stofe.

— Ăla e creștinul tău? zise Octavia și arătă spre un bărbat de vreo treizeci de ani, înalt, cu un maxilar pătrat și puternic.

Giuditta se uită la bărbatul acela.

— Nu, îi spuse Octaviei. Mercurio nu e așa de bătrân și e mult mai frumos!

Octavia scoase un sunet ca un geamăt.

— Mercurio… ce fel de nume au și creștinii ăștia! La vechii romani zeul Mercur era protectorul hoților. Însă Mercurio al tău nu e un hoț, nu-i așa?

— Nu… sigur că nu…

Giuditta zâmbi stingherită.

În clipa aceea văzu ivindu-se de pe un drum lateral un puști slab, cu o beretă lăsată până sub ochi și cu un pulover de lână cu guler înalt, tras până peste nas. Puștiul se îndrepta cu viteză direct spre ea.

Totul se întâmplă într-o clipă.

Puștiul sări pe ea. O apucă de păr, aproape de la rădăcină, și trase foarte violent.

Giuditta simți o durere sfâșietoare, o usturime puternică. Țipă. Văzu cum puștiul strângea în mână o șuviță lungă din părul ei.

— Evreică de rahat! urlă puștiul și, cu un salt, îi apucă bereta și i-o smulse de pe cap.

În timp ce fugea, tot atât de repede cum apăruse, Giuditta, răvășită de durere și de uluială, gândi că i se părea că îl cunoaște, poate din cauza pielii lui atât de galbene.

— Oprește-te, pungașule! zbieră un negustor. Încercă să pună mâna pe el, dar puștiul se feri, sprinten ca o pisică. Negustorul veni spre Giuditta. Cum vă simțiți?

Giuditta își duse o mână la cap, acolo unde o durea mai rău. Simți că-i curge puțin sânge.

Octavia o îmbrățișă.

— Sunteți rănită? întrebă negustorul.

Giuditta avea ochii cât cepele.

— Nu pot sta aici fără beretă, zise.

Își puse și cealaltă mână pe cap și lăsă privirea în jos. Avea impresia că e goală. O apucă aproape în fugă spre podul Ghetoului Nou și sări peste el.

Octavia o urmă. O ajunse și o opri, când fură în piață. O îmbrățișă.

— Giuditta di Negroponte, zise un glas în spatele ei.

Giuditta și Octavia se întoarseră. În fața lor era Ariel Bar Zadok, negustorul de stofe din Ghetou.

— Ce doriți? întrebă grăbită Octavia.

— Giuditta di Negroponte, reluă iar Ariel Bar Zadok, pe un ton oarecum oficial și respectuos. Făcu un pas în față. Îmi permiteți... Voiam să vă vorbesc de afaceri și...

— Nu-i momentul, îl întrerupse Octavia, acră. Nu ați văzut ce s-a întâmplat?

— Nu, eu... zise negustorul umil.

— Vorbiți, Ariel, zise Giuditta, cu un fir de voce.

„Poate negustorul ar fi abătut-o de la gândurile și temerile ei”, se gândi.

— Giuditta di Negroponte... iată, aș vrea să vă aprovizionez cu stofe de ale mele și tot ce vă va trebui fără să trebuiască să mi le plătiți, zise Ariel Bar Zadok, luând viteză pe măsură ce-și expunea ideea. Agită o mână în aer cu o delicatețe ce părea o batistă de mătase. Ne vom înțelege asupra unui procent al creațiilor dumneavoastră. Și aș vrea și exclusivitate pentru vânzarea modelelor dumneavoastră minunate.

Giuditta schimbă o privire cu Octavia. Prietena era tot atât de uluită ca și ea.

— Pentru exclusivitate mai vorbim, se aruncă Octavia, dându-i un cot ușor Giudittei. Prezentați-ne o propunere cum trebuie și mai vorbim.

Între timp, în spatele lui Ariel Bar Zadok se apropiase o evreică sărmană. Lăsă încet capul în jos și-și împreună mâinile crăpate, în semn de salut.

— Doamnă, dacă aveți nevoie de o croitoreasă bună, eu aș fi fericită să vă servesc, zise.

— Poate veți avea nevoie de două cusătorese, zise o altă femeie cu fața rumenă, apropiindu-se în spatele lor. Și eu sunt bună, iar soțul meu e un bun croitor de stofe și are o foarfecă și ustensilele lui.

Giuditta se uită stupefiată la Octavia. Apoi se întoarse spre poarta Ghetoului și se gândi la Mercurio. Atunci își repetă că nu se putea întâmpla nimic rău. Fusese numai gestul unui puști, își spuse. Nu avea nicio valoare. Și durerea de cap începea să-i treacă. Viața era un lucru minunat. Se întoarse spre bărbat și îi zâmbi încrezătoare.

Între timp, puștiul care o agresase alerga de-a lungul interminabilei serii de podețe de pe chei. Apoi o luă pe o străduță. Cum dădu colțul, se opri. Într-o mână strângea șuvița de păr a Giudittei, în cealaltă bereta galbenă. Ajunse la o

gondolă. Dădu șuvița și bereta unei femei îmbrăcate elegant, cu o voaletă care îi ascundea chipul.

— Ești cel mai bun, Zolfo, spuse femeia.

— Mulțumesc, Benedetta.

49.

— Așadar, idiotule, unde te duci? repetă glasul și mâna care îl înșfăcase de umăr, imediat ce intrase în Arsenal, îl sili să se întoarcă.

Mercurio se trezi în fața unui bărbat mare, puternic, cu o serie ciudată de instrumente de lemn și de metal. Barba lui lungă era plină de noduri și de firimituri de la masă. Bărbatul avea ochi deschiși la culoare, ca albastrul cerului vara, și ochelari rotunzi pe șaua nasului coroiat.

— Hei, ești mut? întrebă bărbatul, cu o voce grosolană și vioaie.

Mercurio se uită în jurul lui, cu gura căscată, căutând să zică ceva care să nu îl dea în vileag. În jurul lor roiau zeci și zeci de arsenaloți.

— Ești nou, nu-i așa? zise bărbatul.

Mercurio încuviință.

— Știam eu. Am văzut după cum mergeai. Ca unul care nu știe unde să se ducă. Bărbatul scutură din cap cu buzele strânse. Ce neam de nătărăi angajează, bombăni. Și după aia se miră că nu mai reușim să construim trei galere pe zi, ca altădată.

Îl țintui cu privirea pe Mercurio. Scoase un sunet dezgustat și îi dădu una zdravănă peste ceafă, aproape o palmă. Întinse degetul către o baracă de lemn, cu acoperiș din blăni de brad.

— Nu știu unde te-au repartizat, dar nu-mi pasă. Îmi trebuie pământ la șantier, așa că din clipa asta lucrezi pentru mine. Ia o roabă, începătorule!

Mercurio alergă, se strecură în baracă și ieși de acolo cu o roabă de lemn, cu roată cu spițe.

— E bună asta? întrebă.

Bărbatul nu-i răspunse și îi făcu semn să îl urmeze. O luă de-a lungul unei pasarele late.

Mercurio merse în spatele lui, împingându-și roaba scârțâitoare. „Atâta timp cât ești cu cineva, ești apărat”, se gândea.

— Știi cine sunt? îl întrebă bărbatul fără să se întoarcă.

— Nu, domnule.

— Eu sunt maistrul proiectant Tagliafico, zise bărbatul și se strecură într-o îngrăditură din scânduri de lemn în interiorul căreia, sub un acoperiș, se ridica o movilă de pământ roșu. Nici măcar nu știi cine este maistrul proiectant, zise bărbatul, oprindu-se lângă movila de pământ.

— Acum am sosit, jupân Tagliafico…

— Dar cum te-au angajat? Chiar e adevărat că Veneția naufragiază. Pe de altă parte, pare că nimeni nu mai vrea să muncească și ajung să fie utili și oameni ca tine, bombăni bărbatul. Maistrul sau dulgherul Arsenalului, sau șeful de lucrări e dumnezeul corăbiilor. Eu sunt cel care le creează. O corabie nu se poate naște dacă nu am fecundat-o eu. Cu coaiele mele. E clar?

— Sigur, jupân Tagliafico…

— Sigur, începătorule, suspină maistrul. Hai, încarcă pământul în roabă și să ne punem pe treabă. Azi vei fi asistentul tuturor maiștrilor de nave, unul după altul. Ce dracu’, la sfârșitul zilei măcar ai să știi ce naiba faci la Arsenal. Grăbește-te, trebuie să dăm naștere unei galere.

Mercurio văzu o lopată și umplu roaba cu pământ roșu, fin ca nisipul. Imediat ce termină operația, maistrul ieși cu pas hotărât afară din Recinto delle Terre, o coti la dreapta lui și se îndreptă spre bazinul Darsena Nuova. Îl ocoli. Apoi o tăie scurt peste un pod de bărci plate spre Darsena Nuovissima.

În timp ce ajungeau la marile șantiere de uscat, Mercurio se minuna să privească lumea aceea nemăsurat de mare, un întreg regat de apă, întins ca un lac, ținut în matcă de dane, ziduri, cheiuri, planuri înclinate, acoperișuri. O mare mică pe marginea căreia se aflau depozite pline de lemn, funii, scule, de pe acoperișurile cărora se ridicau vapori denși de fum, unde turnătoriile erau în plină activitate. Și pe urmă, talașul de lemn, atât de mult încât pe oriunde s-ar fi mers i se simțea scârțâitul sub tălpi, ca o invazie de lăcuste. Și un miros de rășină care te făcea să uiți miasmele lagunei.

— Dacă nu altceva, măcar ești curios, zise maistrul, observându-i interesul. Însă acum mergi.

Mercurio îl urmă până la un șantier terestru uriaș. Era un spațiu lat de cel puțin patruzeci de pași și lung de mai mult de o sută, cu un acoperiș de lemn, cu bolți înalte, care se sprijineau pe coloane de granit, înalte de patru sau cinci prăjini, cu capiteluri nefinisate, dar puternice, care susțineau structura de grinzi.

Maistrul proiectant îi arătă un instrument lucios, ca o roabă mică acoperită, cu o pâlnie sub micul recipient de metal ușor și cu o manetă pe o parte.

— Umple-o!

Mercurio băgă câteva lopeți de pământ roșu în mica roabă. Pământul cobora prin pâlnie și se depozita pe pardoseală.

— Maneta, tembelule! urlă maistrul, văzându-l pe Mercurio care încerca să astupe pâlnia de dedesubt.

Mercurio trase de manetă într-o parte a roabei și dâra de pământ roșu se opri.

Un băietan suflă într-un instrument ciudat, care semăna cu un corn, dar scotea un sunet mai ascuțit, și în decurs de câteva clipe un adevărat puhoi de lume alergă spre șantier, care până atunci fusese gol. În primul rând Mercurio văzu dulgheri care țineau în mână topoare, fierăstraie, dălți, sule, maiuri de lemn, dălți cu lama curbată și alte unelte pentru prelucrarea lemnului, unele mai grosolane, altele mai rafinate. În spatele lor o turmă de ucenici în mare parte tineri, care țineau gatere lungi cât prăjina, cu tăișuri dințate și mânere la fiecare capăt, pentru a putea fi folosite și de mai mult de două persoane. Și un alt grup de muncitori care aveau mâinile negre, năclăite. Și chipurile le erau înnegrite și părul unsuros, ca încleiat. Țineau niște bucăți de tablă, iar una mai mare era sprijinită pe suprafața de fier a unui car, găurit, sub care câțiva ucenici pregăteau un mangal. Și acești muncitori aveau după ei un cârd de alți muncitori, necalificați, negri și năclăiți la fel ca ei, care țineau ciocane de lemn și dălți cu tăiș plat și gheme de cânepă netoarsă. Cu toții, fără deosebire, se înșiraseră în jurul șantierului, ca și cum ar fi asistat la un spectacol. Însă fără să se amestece între ei, ordonați în grupuri, ca regimentele unei armate.

În mijlocul șantierului, gol, era doar maistrul proiectant. Se uita spre pământ, ca și cum ar fi citit ceva ce numai el reușea să

vadă. Rămase așa, absorbit, multă vreme. Nu sufla niciunul dintre spectatori.

Mercurio avea senzația că, dintr-o clipă în alta, s-ar fi putut întâmpla o minune. Și, cu siguranță, așa păreau să creadă toți spectatorii, judecând după aerul care se respira.

Maistrul proiectant Tagliafico înălță capul din pământ. Se răsuci, cu brațele larg desfăcute, cu instrumentele lui în mâini, țintuindu-i cu privirea pe muncitori. Serios la față. Se auzi un murmur slab, ca reverberația sonoră a așteptării. Apoi, Tagliafico luă o mână de pământ roșu, se duse cu pași mari într-o parte a șantierului și făcu o grămăjoară. Îngenunche și înfipse spre partea opusă a șantierului un instrument complicat făcut din lentile și indicatoare de măsură mobile.

— Du-te acolo cu *dâra,* începătorule, îi spuse.

Mercurio simți privirile tuturor asupra lui.

— Dâra? îl întrebă în șoaptă pe băiatul care sunase din corn.

— Roaba, răspunse băiatul. Grăbește-te!

Mercurio alergă de partea cealaltă a șantierului împingând mica roabă. Se așeză în mijloc.

Tagliafico îi făcu semn să înainteze.

Mercurio înaintă brusc.

— Încet! urlă maistrul proiectant.

Spectatorii chicotiră.

Mercurio se opri.

— Rotește maneta și deplasează-te în linie dreaptă până la mine.

Mercurio roti maneta. Pământul roșu începu să curgă prin pâlnie. Înaintă. La jumătatea șantierului, se întoarse să se uite la linia pe care o trasa în urma lui. Pierdu direcția.

— Uită-te în față, nătărăule! urlă maistrul proiectant.

Mercurio se supuse. Simțea ochii tuturor asupra lui. Se gheboșă, rugându-se ca arsenalistul căruia îi furase lucrurile, dacă era printre spectatori, să nu-l fi recunoscut.

Când ajunse Mercurio la el, maistrul proiectant închise maneta de la mica roabă și se întoarse spre un bărbat din grupul de dulgheri.

— Maistre tăietor Scoacamin, vă încredințez acest începător.

Îl luă de o ureche pe Mercurio și-l trase în sus.

Mercurio făcu o strâmbătură de durere.

Toți cei prezenți chicotiră.

— Nu știe cum se construiește o galeră. Să facem din el un adevărat arsenalist, azi, adăugă serios Tagliafico. Atunci cu toți încetară să se mai hlizească și încuviințară. Maistrul tăietor îl va încredința maistrului călăfătuitor, apoi îl veți îmbarca, în așa fel încât să treacă pe la toți maiștri următori.

Tagliafico îl împinse pe Mercurio spre bărbatul cu care vorbise întâi.

— Sunt maistrul tăietor Scoacamin, îi spuse acela. Tagliafico ți-a făcut o mare favoare. Plătește-i-o privindu-l cu atenție cum lucrează. Niciunul nu-l egalează la trasarea profilului de cocă al unei corăbii.

Între timp, maistrul proiectant, trăgând după el mica roabă, făcând semne de-a lungul liniei drepte trasate de Mercurio, îngenunchind să măsoare cu compasul lui, cu ajutorul liniilor din pământ roșu desenă pe pardoseala șantierului o rețea deasă. Când termină, era transpirat și roșu de pământ, pe mâini, pe față, pe barbă, pe lentilele ochelarilor, pe tunica neagră de maistru. Când ridică mâinile la cer se auziră aplauze, îndelungi și din suflet.

Mercurio nu înțelegea.

— Nava, îi spuse maistrul tăietor, arătând spre semnele roșii de pe pământ. Acolo e toată nava. Acum nouă ne revine treaba cea mai ușoară. Se răsuci spre oamenii lui și zbieră: La muncă!

Într-o clipă sosiră trei căruțe mari pe care erau stivuite profile de lemn, grinzi groase cu secțiune pătrată și altele paralelipipedice, mai subțiri.

— Voi, jos cu chila! urlă maistrul tăietor unui grup.

Dulgherii apucară o grindă gigantică cu secțiune pătrată și o poziționă de-a lungul uneia dintre dungile roșii ale maistrului proiectant, tăind-o și potrivind-o după linie. Apoi, cu o viteză extraordinară și cu o coordonare de balerini, adăugară, una peste alta și încastrându-le între ele, alte blăni de lemn. Dădură găuri perpendiculare și înfipseră în ele bolțuri de lemn, fixând grinzile chilei între ele.

Între timp – pe când maistrul tăietor ordona: „Pinten de pupa și pinten de proră!” –, un alt grup de dulgheri cuplau, după ce scobiseră capete de încastrare, două elemente curbate tot cu secțiune pătrată, la fel cu cea de la chilă. Această încastrare nu era încă terminată când o serie de coaste, numite osatură, erau inserate în chilă și fixate cu o grindă mai mică, cu secțiune

dreptunghiulară, numită carlingă. Carena fu întărită cu grinzi numite dușumele și pe urmă, între dușumele și carlingă, fu așezat un tot de scânduri numite fund plat.

După ce controlase treaba, maistrul tăietor ordonă o scurtă pauză, timp în care muncitorii necalificați, printre care și Mercurio, măturară pardoseala de talaș, de surcele și de alte resturi de la asamblare. Când terminară, nu mai era nici urmă de linii din pământ roșu. Însă, în locul lor, se profila silueta viitoarei galere, asemenea scheletului puternic al unui animal mitologic.

Atunci începu să se pună *pielea* navei, adică să se facă placarea, întărită cu corniere și cu grinzi transversale de sprijin, până sună clopotul de prânz.

După scurta pauză de masă, maistrul tăietor Scoacamin îl duse pe Mercurio la maistrul călăfătuitor. Acesta era unul dintre cei cu mâinile negre și încleiate. Bărbatul îi făcu un semn din cap, apoi îl încredință unei calfe.

— Fii atent să nu te arzi, îi spuse băiatul, dându-i o cutie de tablă cu smoală lichidă cu un polonic năclăit tot.

Mercurio înțelese de ce aveau mâinile negre. Băiatul vărsă smoala într-o găleată în care un băiat rulase concentric o serie de fâșii de cânepă netoarsă.

Maistrul călăfătuitor își trecu mâna peste scândurile de placare.

— *Dihania,* ordonă.

Îi întinseră un fel de scalpel cu vârf plat.

— Ciocan de călăfătuire, zise și îi dădură unul mai mare de lemn.

Se întoarse spre băiatul care, imediat, își băgă mâinile în găleată și introduse o fâșie de cânepă îmbibată în smoală fierbinte în spațiul dintre două scânduri de placare. În timp ce băiatul ținea cânepa întinsă, maistrul călăfătuitor o împingea între scânduri cu dalta, bătând puternic cu maiul.

Mercurio se uită la cocă. Erau cel puțin cincizeci de călăfătuitori pe fiecare parte, care ciocăneau, unii pe jos, alții cățărați pe scări, și cel puțin de două ori mai multe calfe. Zgomotul maiurilor care băteau era asurzitor, iar treaba se făcea cu o viteză extraordinară.

Când terminară, răsună puternic glasul maistrului proiectant:

— În bazin!

Brusc se lăsă o tăcere încordată.

Toți arsenaloții înconjurară galera care se construia. Vreo treizeci de bărbați legară la prora navei funii groase și alte odgoane la pereții laterali ai vasului pe partea dreaptă privind spre proră și la babord, și traseră de ele.

— Fiți gata! urlă șeful de echipă.

Atunci calfele maiștrilor tăietori lăsară libere capetele laterale și un alt grup de calfe începură să așeze butuci sub chilă, pe măsură ce nava era trasă înainte cu cele două funii de la proră. Corabia începu curând să ruleze cu viteză pe butuci, apropiindu-se de un plan înclinat care se cufunda într-un bazin de carenare. Marele bazin de cărămidă era uscat, iar pardoseala lui era sub nivelul bazinului de la Darsena Nuovissima, care se întindea în față. Când nava ajunse în mijlocul bazinului, bărbații care o trăseseră până acolo ieșiră din bazinul de carenare și, cu bastoane lungi prevăzute cu cârlige, harponară părțile laterale ale navei. Muncitorii se înghesuiră pe marginile bazinului, în timp ce se deschidea stăvilarul despărțitor, ca un stor, cu angrenaje și roți dințate. Apa năvăli în bazin.

Cu toții își țineau respirația. Era clipa în care se verifica dacă nava era impermeabilă și dacă era bine centrată și avea stabilitate.

Mercurio privea fascinat apa slinoasă care făcea spumă, trecând pe sub stăvilar. Coca galerei zvâcnea, împinsă de curentul de apă. Când bazinul se umplu, stăvilarul fu din nou închis. Maistrul călăfătuitor, supravegheat de maistrul proiectant, sări la bordul galerei. Avea în mână o proptea și controla nava începând de jos, picior cu picior. La finalul controlului, se uită la maistrul proiectant și încuviință.

Atunci maistrul proiectant, spre care se întorseseră cu toții, ridică mâinile la cer și anunță:

— Serenissima are o galeră nouă!

Se auzi un cor de strigăte vesele.

— Închideți carapacea! ordonă maistrul proiectant, cu un zâmbet mulțumit.

Și într-o clipită Mercurio văzu maiștri tăietori, dulgheri, călăfătuitori și calfe cum se năpustesc la galera în construcție și cum pregătesc peretele despărțitor de la prora și pe cel de la pupa. Fură închise cu pereți despărțitori magaziile pentru încărcătură de la prora și de la pupa și, de asemenea, magazia

troliului, unde se țineau lanțurile și ancorele, fură făcute punțile intermediare, atât cea pentru vâslași, cât și cea de trecere și cea pentru piesele de artilerie, cu tambuchiuri pentru tunuri, până la cea de covertă, și, desigur, compartimente de mărfuri din cală și cabine și cambuza, fură puse bazele covertei, straiul de la pupă, parapeții, puntea superioară și rampele pentru timonă și locurile de trecere ale catargelor.

„Părea o femeie care se îmbrăca”, gândi Mercurio. Atunci și-o închipui imediat pe Giuditta. Se gândi că într-o zi ar fi putut să o privească cum se îmbracă. Se gândi că poate ar fi putut s-o vadă în fiecare dimineață din viața lui, dacă ar fi reușit să își realizeze visul.

Un zgomot de balamale care scrâșneau pe pivoții lor îl făcu să revină la realitate. Se deschidea stăvilarul. Nava fu scoasă din bazin și tractată pe latura de est a celor două docuri, apoi de-a lungul laturii de sud a Darsena Novissima.

Pe tot acest traseu Mercurio era la bord, asistând la nașterea fiecărui amănunt. Nimic nu era lăsat la întâmplare. Și realiză că, fără să-și dea seama, orele trecuseră.

Pe scurt, cu două macarale înalte de lemn, cu un braț rotitor, mișcate de angrenaje zimțate și de frânghii împletite din cânepă, fură montate catargul principal, cel mijlociu și arborele trinchet. Apoi vergile și imediat după aceea gabia în vârful catargului mare. Pe urmă fură întinse toate odgoanele. Apoi se trecu la atelierul de vâsle, unde trunchiuri de fag lungi și drepte din pădurile din Friuli erau prelucrate și finisate până li se dădea forma definitivă, apoi erau încărcate la bord și montate în furcheți în dreptul băncilor, fiecare prevăzută cu lanțuri și inele cu cheie. Și, încet-încet, în cele mai mici amănunte, galera fu meșteșugită, de la găurile pentru trecerea odgoanelor de ancorare la infinita serie de vinciuri, scripeții folosiți la bord. Fură încărcate la bord hamacurile în care avea să doarmă echipajul și până și pesmeții, hrana de bază a echipajului, un fel de pâine uscată care se cocea și ea în cuptoarele de la Arsenal, cu făină, apă și puțină sare.

Fură încărcate și ghiulele, turnate direct în topitoria Arsenalului, și butoiașele.

— Praf de pușcă, îi spuse o calfă. Sărim în aer cu toții dacă cineva face vreo prostie.

În acest moment, când de-acum galera era pregătită, Mercurio înțelese că venise vremea lui. Coborî de pe corabie și urmă calfele care se îndreptau spre depozitul de vele. Fiind de acum cunoscut, avea, pe de o parte, multă libertate de mișcare, pe de alta, fiecare voia să îl învețe ceva și deci, de fapt, era controlat în permanență.

— A zis maistrul Tagliafico că are nevoie de două vele mici de trinchet, riscă la un moment dat, adresându-se unui magazioner.

Bărbatul se uită chiorâș la el.

— Și ce nevoie are maistrul proiectant de două vele mici de trinchet dacă e o singură galeră?

— Întreabă-l pe el, zise Mercurio, dând din umeri.

— Nu, eu nu-l întreb nimic, răspunse magazionerul.

— Deci trebuie să-i spun să vină să te roage în genunchi, personal, corect? făcu Mercurio.

Magazionerul nu părea să fie pregătit să discute cu calfe cu limba lungă cum era cel care se afla în fața lui. Rămase tablou. Bombăni ceva de neînțeles, apoi, aproape furios, întrebă:

— Ei, atunci ce vrei să faci?

— Ce ești? Idiot? zise Mercurio, înțelegând că discuția se rezolva în favoarea lui.

— Ia-ți velele astea două de trinchet, idiotule care ești tu, rânji învins magazionerul.

Intră într-o hală cu rafturi uriașe pe care erau pliate zeci și zeci de vele, alese două din cele cerute de Mercurio și le trânti brutal pe bancul de lucru.

— Dar ți le cari singur, îi spuse cu mâinile în șolduri.

Mercurio luă în spate cele două pânze grele și ieși clătinându-se din depozit.

Când găsi Tana, depozitul de cânepă publică, suspină ușurat. Se întoarse spre bazinul Darsena. Și acolo, în lumina blândă a înserării, se uită cu admirație la galera pe care o văzuse luând naștere din câteva linii de pământ roșu trasate pe o pardoseală de teracotă. Într-o singură zi. Nava era în radă, cu velele nefixate. Văzu arsenaloții, pe covertă, că ridicau brațele spre cer și săreau. Nu-i putea auzi, dar știa că râdeau. Și simți un junghi în piept. Ar fi vrut să fie acolo cu ei, să sărbătorească.

„Dar tu, în schimb, nu ești decât un hoț”, își spuse, aproape dărâmat de greutatea celor două vele de trinchet.

Intră în Tana și merse cu pas întins, prefăcându-se ocupat. Nimeni nu-l băgă în seamă. Era doar un arsenalist care întârzia cu două vele de trinchet în loc să se ducă acasă să mănânce și să se odihnească, așa cum li se cuvenea fiecăruia dintre ei după o zi lungă.

Mercurio găsi scara din spate, o urcă cu mare efort și, în capăt, se trezi într-o încăpere cu o fereastră mare, care se deschidea spre zidurile Arsenalului. Se uită în jos. Săritura era periculoasă, însă cel mai greu lucru era să arunce încărcătura dincolo de ziduri. Nu credea că are putere. Se lipi de peretele încăperii când văzu că sosesc doi străjeri. Îi auzi cum trec. Pălăvrăgeau despre femei. Unul despre soție și celălalt despre o târfă. Și râdeau.

Când se îndepărtară, Mercurio se mișcă. Nu era timp de așteptat și nici de gândit. Trebuia pur și simplu să încerce. Însă, înainte să arunce cele două vele, sări pe fereastră pe ziduri să controleze. Ateriză destul de lesne pe spațiul de patrulare de pe zid. Se uită printre două creneluri și jos, pe canalul Tana, văzu barca lui Battista, care îl aștepta. „Era o săritură de toată frumusețea”, se gândi.

— Ei, murmură.

Battista și cei doi frați ridicară imediat capul. Tonio îi făcu semn să sară. Battista avea o mutră înspăimântată.

Mercurio își luă avânt ca să se întoarcă.

— Cine-i acolo? urlă un străjer, apărând de după un turnuleț din fundul zidurilor, în timp ce Mercurio era în aer.

Mercurio ateriză în încăpere și-și dădu seama că nu mai avea timp să arunce velele și apoi să sară și el. Ori lăsa acolo prada, ori risca totul ori nimic. Își simți inima în gât. Se gândi că, dacă l-ar fi prins, l-ar fi înecat. Se gândi la coșmarul pe care îl avusese, văzu fața umflată a bețivanului înecat în canalele Romei, văzu fluturele pe care i-l dăruise Giudittei, își imagină fața Anei din Piață care plângea la înmormântarea lui, fără cadavru. Se simți învins de teamă.

„Nu ți se poate întâmpla nimic”, își spuse. Se gândi la Giuditta, care era scopul final al acțiunii lui. Destinul lui. Motivul pentru care nu i se putea întâmpla nimic.

Luă numai o velă, se trase înapoi, îndepărtându-se de fereastra mare din fața zidurilor Arsenalului.

— Cine-i acolo? urlă iar, mai aproape, glasul străjerului.

Mercurio începu să alerge, puse piciorul pe pervazul ferestrei, strânse la piept vela și țipă din răsputeri, închizând ochii. Ateriză pe spațiul de patrulare, lovindu-se de creneluri, se ridică fără măcar să se uite înapoi spre străjeri și sări din nou, în gol. În timp ce cădea vela se desfăcu, se umflă în aer și încetini căderea. Mercurio ateriză jumătate în barcă și jumătate în apă, cu o bufnitură cutremurătoare. Datorită impactului, aerul îi ieși din plămâni atât de violent încât simți că leșină.

— Stați pe loc! urlară străjerii, de pe vârful zidului.

Tonio și Berto erau deja la vâsle și le făceau să geamă în timp ce vâsleau cât puteau de repede. Între timp, Battista îl recuperase pe Mercurio și-l ridicase de tot la bord.

— Trageți sus și vela! urlă Tonio. Ne încetinește!

O săgeată plecată din arbaleta unui străjer se înfipse pe fundul bărcii. Battista se sperie și lăsă vela, pe care o recuperase aproape în întregime. Pânza se desfășură din nou în apă.

— Trage-ți-o la bord, fir-ar mă-sa a dracului! urlă Tonio, cu glasul frânt de efort, în timp ce vâslea cu dinții încleștați.

Mercurio era încă amețit de izbitură. Totuși, se aplecă să recupereze vela. Însă era slăbit și mâinile i se mișcau încet. Battista era ghemuit pe fundul bărcii și tremura de frică.

— Battista! Ajută-mă, ajută-mă, nu reușesc! urlă Mercurio.

Battista lăsă capul în jos și-i evită privirea, așa cum făcuse și prima oară, când Zarlino încercase să-i jefuiască pe Mercurio și pe Benedetta.

— Lașule! țipă la el Mercurio, furios.

Altă săgeată se înfipse pe o latură a bărcii, la pupa, la mică distanță de Mercurio. Mercurio nu se dădu bătut. Se aplecă peste marginea bărcii și încercă să recupereze vela. Însă o accelerare violentă provocată de cei doi frați de la vâsle îl catapultă afară din barcă. Mercurio se agăță de timonă, dar începea să dea drumul velei. Nu reușea să o țină.

— Battista! zbieră, cu glas frânt de disperare. Battista! Te rog!

Atunci, pe neașteptate, pescarul reacționă. Se ridică, se întinse spre pupa, îl apucă pe Mercurio. În timp ce era recuperat, Mercurio auzi în aer un șuierat. Ca un fluierat afon. Battista se opri o clipă. Mercurio era în aer.

— Battista…! urlă.

Battista avea ochii cât cepele. Se uită cu o față uimită la Mercurio. Apoi strânse din dinți și îl trase la bord. Mercurio se aplecă peste barcă și îl ajută pe Battista cu vela.

— Mai repede! Mai repede! zbiera Tonio, vâslind spre vărsarea canalului Tana. Aproape am ajuns!

Mercurio trase din toate puterile. Văzu că Battista se mișca mai încet.

— Hai, Battista! Ce dracu', nu te opri tocmai acum! îi strigă.

Battista păru să reia ritmul, dar imediat după aceea încetini iar.

— Hai, ce dracu'! îl incită Mercurio.

Apoi văzu că pânza începea să se păteze cu roșu.

— Nu, Battista! strigă, înțelegând. Trase peste bord ultimul colț al velei, complet năclăit de sânge. Battista se prăvăli pe fundul bărcii care acum înainta cu toată viteza, pierzându-se în largul apelor bazinului San Marco. Battista… zise Mercurio. Nu…

Pescarul trăgea aer pe gură, ca unul dintre peștii pe care îi pescuia de o viață.

— Am… reușit… zise șoptit.

Mercurio văzu săgeata, înfiptă între coaste. Intrase pe o parte, sub braț.

— Ai văzut… Mercurio…? spunea încetișor Battista, clătinându-se de furia vâslitului celor doi frați, care se luptau să li se piardă urma în lagună, înaintând fără să aibă nevoie de timonă. Ai văzut…? repetă și căută mâna lui Mercurio. Nu sunt… un… laș…

Mercurio simți cum lacrimile îi încețoșează vederea.

— Nu… ești un bărbat curajos…

Pe chipul lui Battista se înfiripă un surâs, îndepărtat și melancolic. Apoi ochii îi deveniră opaci, în timp ce sângele lui începuse să se amestece cu al peștilor de pe fundul *Zitellei.*

50.

„De ce el trebuie să fie fericit?" își spusese Șimon Baruch până în ziua în care plânsese în brațele Esterei. Acea întrebare simplă îi asigurase energia și tenacitatea ca să-și mențină vie dorința de răzbunare față de Mercurio. Dar mai ales, prin contrast, afirma implicit că el era nefericit. Extrem de nefericit.

Însă, în ziua în care plânsese în brațele Esterei, această a doua parte a postulatului încetase să mai aibă consistență. Lacrimile acelea desfăcuseră un nod, diluaseră durerea, dizolvaseră duritatea. Și când lacrimile i se uscaseră pe obraji, Șimon își repetase, din obișnuință: „De ce el trebuie să fie fericit?”, dar gândindu-se sau, mai bine zis, simțind că și el era. Și poate ca niciodată.

„Fericit…”, se descoperi că se gândește.

Mercurio, reflectase Șimon în zilele următoare, îl făcuse să se cufunde în cea mai neagră disperare. Îl aruncase într-un coșmar, îl făcuse să simtă un vârtej de spaimă pe care nu-l simțise niciodată înainte. Și în căderea aceea dramatică Șimon pierduse totul, nu numai banii. Își riscase până și viața cu înjunghietura aceea la gât. În orice caz, își pierduse vocea. Și, mai ales, se pierduse pe sine.

Însă, pe urmă, se gândise Șimon, pe malul mării, privind spuma valurilor sub un cer plumburiu, căderea aceea îi demonstrase că nu era atât de slab pe cât credea. Dimpotrivă, era un bărbat puternic. Se ridicase. Căderea aceea îl „jupuise” pe vechiul Șimon și-i descoperise adevărata fire. Șimon era acum un bărbat care nu ar mai fi putut să reintre niciodată în viața lui de dinainte. Poate că nu era mai bun, după legea lui Dumnezeu și după legea alor lui. Însă pe Șimon nu-l mai interesa să fie mai bun. Acele categorii morale nu-l mai priveau. Acum, Șimon știa că e puternic. Acum putea fi sfâșiat de durere, însă nu de frică. Viața lui de iepure se sfârșise în ziua în care simțise lama pumnalului cum îi pătrunde în gât.

Într-un fel, Mercurio îl omorâse efectiv. Fiindcă efectiv Șimon-*Baruch-lașul* era mort.

Dar cine era în realitate pentru el Mercurio? Un călău? Sau mai curând un binefăcător care era brutal ca un călău?

Șimon se ridică. Își scutură nisipul de pe el. Întoarse capul spre Rimini. Spre casa Esterei, locul unde reușea să se simtă fericit. Ajunse pe drum, se așeză pe o piatră miliară, își scoase ghetele și le goli și pe ele de nisipul alb și foarte fin. Îl privi cum cade la pământ. Ca o clepsidră care nu măsura timpul. Respiră adânc, își duse o mână la gât. Își trecu buricul degetului mare peste teribila cicatrice de la arsura cu ajutorul căreia cauterizase rana. Simți crinul ducatului incandescent care se înfipsese în carne, își aminti incapacitatea lui din acele zile de a simți

durerea. Își aminti incapacitatea lui de a formula gânduri diferite de propria răzbunare. Însă își aminti și senzația exaltantă a propriei forțe, a propriei ferocități. A lipsei totale de spaimă. De atunci ar fi trebuit să-și dea seama de norocul lui.

„Dar atunci erai tânăr, gândi, în timp ce pe buze i se înfiripa un fel de zâmbet. Nu aveai decât câteva zile.” Și pe urmă scoase un sunet, ca un suspin. Și oricât de neplăcut și de nepotrivit s-ar fi auzit, Șimon îl ascultă cu stupoare și cu bucurie.

Învățase să plângă.

Iar acum învăța să râdă.

Încercă din nou. Ca un băiețaș care încerca să fluiere. Și după ce controlă că nu l-ar fi văzut și nici auzi nimeni, în timp ce mergea spre casa Esterei, continuă să facă probe de râs lăsând să-i scape sunetul acela grotesc din gura mută, contractându-și diafragma și scuturând din umeri.

Când ajunse la poarta casei Esterei se gândea că ar fi vrut să-i povestească despre Mercurio, că ar fi vrut s-o implice în cugetările lui. De aceea, pierdut în gândurile lui, rămăsese puțin cu mâna strânsă pumn în aer, înainte să bată. Și atunci auzise un glas bărbătesc provenind din interiorul casei. Se crispase. Lăsase mâna în jos și făcuse un pas înapoi. Își ascuțise auzul. Tonul acelui glas nu-i plăcea. Sau poate pur și simplu, își spusese, nu-i plăcea să fie un glas bărbătesc în casa Esterei.

Se uitase în jur. Nu se vedea nimeni. Atunci înconjurase casa, circumspect, spionând pe la ferestre. Apoi, dincolo de fereastra care dădea în camera cu soba, unde adesea se așezau să citească, unul lângă celălalt, și unde o dată făcuseră și dragoste, văzu un bărbat masiv, cu umeri rotunzi și puternici, cu părul scurt și o serie de cute de piele roșie pe ceafă, care-i amintiră de ceafa de porc. Avea mâini butucănoase, puternice, cu degete atât de groase că aproape nu reușea să le îndoaie, și le agita în aer pe când vorbea. Ba chiar aproape că urla.

Estera părea și mai mică decât era de fapt. Trupul ei era ușor dat pe spate, ca și cum ar fi vrut să scape. Și-și ținea brațele pe piept. Nu încrucișate, ca semn de înfruntare, ci strânse, să se apere. Îi era frică și era disperată. Șimon citea asta în privirile ei.

— Ești doar o curvă evreică și eu te pot zdrobi ca pe un gândac, ține minte, spunea bărbatul, întors cu spatele. Avea o voce spartă, de om prost și rău, și articula rău cuvintele. Dacă n-

ai de unde să-mi dai banii, am să-ți iau casa. Flutură în aer o bucată de hârtie. E scris totul aici. Totul e legal.

— Jupân Carnacina… glasul Esterei tremura, casa… casa e tot ce am… ce-mi rămâne…

— Și ce-mi pasă mie?

Carnacina se duse spre ea.

Estera strânse ochii, ca și cum s-ar fi așteptat la o lovitură în față.

Șimon, la fereastră, asculta conversația și între timp își simțea propriile emoții. O parte din el fremăta de mânie. Însă în adâncul sufletului era liniștit. Nu simțea nimic.

— Jupân Carnacina… reluă Estera, casa mea… valorează mult mai mult decât acel împrumut… ar trebui să fiți de acord… și pe urmă, eu n-aș ști unde să mă duc… ce să fac…

Carnacina râse și se bătu cu o mână pe șolduri.

— Și ce-mi pasă mie? repetă și hohoti și mai tare. Cine a semnat acest contract? Citește aici. E numele tău, curvă proastă evreică! Dacă nu-mi dai banii pe care eu ți i-am împrumutat perfect legal, am să-ți iau casa.

— Am crezut că reușesc să vă restitui împrumutul muncind, în schimb… vocea Esterei era înecată de teamă.

Carnacina râse și mai tare și se bătu iar cu mâna pe coapsă, de două ori.

— Mie îmi plac afacerile bune. Apoi ridică din umeri. Cere-i mutului. Se zice că vine des să te vadă. Eu nu i-aș da un ban uneia slabe ca tine, dar dacă lui îi placi… hohoti cu poftă. Apoi, dintr-odată, deveni serios și întinse arătătorul spre ea. Mâine. Sau casa e a mea.

Se întoarse și se îndreptă spre ușa de la intrare.

Șimon îl văzu la chip. Avea o față lată, teșită, cu buze disproporționat de cărnoase și de roșii, cu dinți foarte mici, nas cârn, obraji rumeni, împânziți de o rețea deasă de capilare sparte.

Șimon se ascunse după un colț și îl așteptă să iasă. Își duse o mână la inimă. Bătăile erau regulate. Nici cel mai mic semn de accelerare. Văzu pe Carnacina cum ieșea mergând cu picioarele rășchirate, cu pași grei. Și o văzu pe Estera cum închidea ușa cu capul în pământ.

Atunci Șimon ieși din ascunzătoare și se luă după Carnacina. Nici el nu știa de ce o face. Sau, mai bine zis, nu se întreba. Îl

urmări până văzu că intră într-un mic palat cu trei etaje. Un servitor bătrân îi deschise ușa și Carnacina îi dădu un brânci ca să intre. Șimon încercă să înțeleagă unde se ducea, dădu ocol clădirii, trase cu ochiul pe la ferestre. Apoi, pe partea de est, care dădea aproape pe plajă, spre mare, văzu cum Carnacina ieșea în grădină și, cu o ușurință nebănuită, începea să se îngrijească de o tufa de trandafiri. Și în timp ce tăia, curăța bobocii de paraziți și trata cu îngrășământ pământul, avea pe fața lată și urâtă un zâmbet aproape infantil.

Șimon se întoarse și merse la casa Esterei, întrebându-se la cât se ridica datoria ei față de Carnacina. Dar, se gândi, era o întrebare sterilă. Zilele alea își dăduse seama că aproape nu mai avea bani și că, mai ales, nu avea idee de cum să-și procure alții.

Când bătu la ușă, Estera veni să-i deschidă cu zâmbetul pe buze. Însă Șimon văzu că avea ochii înroșiți. Își petrecu seara cu ea, apoi, înainte de a-și lua rămas-bun, fără să fie observat, luă un cuțit mare pe care Estera îl folosea să taie capetele anghilelor. O sărută cu blândețe pe buze și se îndreptă spre Hostaria de' Todeschi. Imediat ce auzi că Estera închidea ușa, Șimon se strecură într-o fundătură, schimbă direcția și o luă drept spre casa lui Carnacina.

Ajuns la micul palat, observă că la o fereastră de la primul etaj încă se mai vedea o lumină tremurătoare. Cu siguranță Carnacina își făcea socotelile. „Cine știe de ce cămătarii creștini nu aveau aceeași reputație ca evreii", se întrebă Șimon. Apoi se strecură în grădină, sărind peste zidul împrejmuitor. Se ascunse într-un colț, încercând să audă dacă venea cineva. Nimeni. Totul era cufundat în tăcere. Atunci se apropie de tufa de trandafiri și o tăie de la rădăcină. Cu cruzime rece. Apoi, fără să se sinchisească de spini, luă câțiva trandafiri, îi aruncă pe jos, rupându-i, și se îndreptă spre casă cu buchetul de trandafiri care atârnau făcuți praf.

Forță broasca de la ușa ușoară care dădea spre mica grădină și intră, mișcându-se cu băgare de seamă. Totul era în întuneric. Servitorii erau probabil deja în pat. Văzu scara care ducea la etajele superioare. O urcă fără să facă zgomot. Ajunse pe palierul primului etaj, ciuli urechea și, în timp ce ochii lui se obișnuiau cu întunericul, văzu cum tremură lumina de la

lumânare pe sub ușa din dreapta. Se îndreptă cu pași hotărâți spre ușă.

Însă, în acel moment, de la parter se auzi un zgomot. Un lipăit obosit. Și, în lumina tremurătoare a unei lumânări, Șimon îl văzu pe bătrânul servitor care înainta. Servitorul observă că ușa ce dădea spre grădină era deschisă. Ajunse la ea. Apropie lumânarea de broască.

Șimon strânse cuțitul în pumn.

Servitorul se uită spre palier. Apoi din nou la ușă și din nou la palier. În cele din urmă închise ușa și se îndreptă cu osteneală în sus pe scări, pufăind.

Șimon se ascunse în umbră și-și ținu respirația.

Servitorul ajunse la ușa alăturată celei lângă care se ascunsese Șimon, cu cuțitul care vibra în aer. Bătu încet, apoi o deschise.

— Ce vrei? bombăni Carnacina din interiorul camerei.

— Vă e bine, stăpâne? întrebă servitorul.

— Foarte bine, cobe. Pleacă, zise Carnacina, cu vocea aia a lui neplăcută.

Servitorul se scuză cu o plecăciune și dădu să închidă ușa. Însă, aplecându-se văzu pe jos un boboc de trandafir. Îl luă. Îl întoarse pe toate fețele în mână, apoi se uită spre interiorul camerei.

— Închide! țipă Carnacina.

Servitorul închise ușa, obișnuit să fie tratat ca un câine. Dar la lumina lumânării văzu pe jos o frunză de trandafir pe covorul de pe trepte. O luă de jos și atunci văzu alta. Mai făcu un pas înainte și în clipa aceea lumină o pereche de ghete. Ridică lumânarea, brusc, tocmai în momentul în care Șimon lăsa în jos mâna care strângea cuțitul.

Șimon îl lovi în tâmplă, cu violență și eficient. Însă nu cu tăișul. Nu știa de ce, dar întorsese mâna, în ultima clipă, și-l lovise cu mânerul cuțitului.

Servitorul se prăvăli la pământ, leșinat.

Șimon sări în față, apucă clanța ușii de la camera în care era Carnacina și o deschise. Intră și o închise repede în urma lui.

Carnacina, cu spatele, așezat la birou, bătu cu mâna pe suprafața din piele și întrebă cu glasul lui neplăcut:

— Ce mai vrei, idiotule?

Șimon înaintă și se opri în spatele lui. Îi vedea ceafa de porc, încreștită de cutele rozalii.

Carnacina întoarse capul, bănuitor.

Șimon îi întindea buchetul de trandafiri rupți.

Carnacina beli ochii.

— Tranda… apoi realiză că bărbatul din fața lui avea un cuțit în mână și deschise larg gura să strige după ajutor.

Șimon dădu lovitura de la stânga la dreapta, rapid, cu tăișul, țintind gâtul.

Urletul se gâtui în sânge. Carnacina își duse mâinile la gât, cu ochii cât cepele. Șimon lăsă să cadă trandafirii la pământ și râse, cu râsul ăla al lui silnic, bătându-se cu mâna pe coapsă în timp ce Carnacina murea și se prăvălea la pământ.

Atunci Șimon scotoci printre actele de pe pupitru. Contractul Esterei era la vedere, pregătit pentru a doua zi. Șimon îl făcu ghemotoc. Apoi deschise sertarele de la birou, fără să găsească nimic interesant. Îl percheziționă pe Carnacina și luă de la el un săculeț cu șapte monede de aur ale Statului Pontifical și o cheie lungă. Se uită în jur. Văzu casa de bani. Încercă cheia. Seiful se deschise. Și înăuntrul lui, un mic sipet plin cu monede de aur și giuvaieruri. Șimon luă monedele, o mică avere, și lăsă giuvaierurile.

Când termină, se întoarse să se uite la cadavrul lui Carnacina și râse din nou, bătându-se cu mâna pe coapsă. Apoi apropie contractul Esterei de flacăra lămpii și îi dădu foc. Și cu el dădu foc registrelor contabile ale lui Carnacina. Apoi ieși din cameră. Se uită la locul unde leșinase servitorul. Nu mai era. Șimon alergă pe scări în jos și părăsi casa trecând din nou prin grădină și sărind peste gard.

În timp ce se îndepărta, auzi glasuri care urlau:

— Foc! Foc!

În noaptea aceea nu se întoarse la Hostaria de’ Todeschi. Bătu la ușa Esterei și imediat ce ea îi deschise, uimită și poate puțin înspăimântată, o sărută, cu pasiune. Și doar făcând dragoste cu ea, în noaptea aceea, simți cum frigul îi părăsea trupul și inima.

Mare parte din noapte nu reuși să adoarmă. Ascultă, alături de el, respirația neliniștită a Esterei, care probabil visa că își pierde casa. Și pe urmă, puțin înainte de răsărit, socotindu-se cu partea aceea din firea lui care se trezise, care îi luase viața lui

Carnacina ca unei tufe de trandafiri, își spuse că firea aceea rece și implacabilă probabil i-ar fi cerut să ducă la bun sfârșit răzbunarea lui. Și nu avea importanță că, între timp, Mercurio devenise în ochii lui un binefăcător. Nu avea nici cea mai mică importanță pentru că era o fire care se hrănea cu moarte. Și așa, pe când adormea, se gândi, simțind că ura și ranchiuna reveneau să-i otrăvească sufletul: „De ce el trebuie să fie fericit?”

Când se ridică din pat o găsi pe Estera că îi spăla haina lungă. Apa din lighean era roșie de sânge.

În cetate se spunea despre Carnacina că murise într-un incendiu.

Însă servitorul era viu și probabil l-ar fi putut recunoaște, gândi Șimon.

Și atunci Șimon înțelese de ce nu îl omorâse.

Fiindcă acum nu ar mai fi putut rămâne multă vreme acolo.

51.

Noaptea, Mercurio îl visă pe Battista care se transforma în negustorul evreu pe care îl ucisese la Roma. Ca atunci, simți cum trupul i se mânjea de sânge, vâscos, lipicios.

Pe urmă, pe neașteptate, cum numai în vise se întâmplă, fără o aparentă conexiune logică, se trezi în pat cu Benedetta. Ca în ziua aceea la han, după ce ea îl sărutase. Și, ca atunci, Benedetta îi luă mâna și și-o duse la sânii mici de alabastru cu sfârcurile roz. Și avea și ea trupul mânjit de un lichid vâscos. Dar nu era sânge.

Mercurio se trezi transpirat și excitat.

Se sili să se gândească imediat la Giuditta, ca și cum s-ar fi simțit vinovat, ca și cum ar fi trădat-o. Ca și cum ar fi trebuit să se desprindă cât mai repede posibil de visul acela, înfricoșător și senzual, care îi dezvăluia o parte din el care-l înspăimânta.

Încă din seara în care murise Battista ar fi vrut să alerge la Giuditta. Dar pe urmă nu fusese în stare. Se simțea murdar. Ca și cum moartea aceea l-ar fi murdărit.

Și se simțea murdar și acum, fiindcă nu reușea să fixeze imaginea Giudittei. Mintea lui se întorcea iremediabil la Benedetta, atrasă ca o bucată de fier de un magnet. Îi simțea

buzele. Îi vedea trupul gol. Simțea pielea moale sub mâinile lui, sfârcul tare între degete. Și oricât încerca să-și impună voința, o parte profundă și de necontrolat din ființa lui se îndârjea pe imaginile acelea senzuale și cultiva dorința de a mângâia din nou sânul acela și de a poseda acel trup.

Se ridică din pat. Se duse la ligheanul cu apă și-și băgă fața cu totul în el. Gerul făcuse un strat subțire de gheață la suprafață. Mercurio îl auzi cum scrâșnește și se crapă la contactul cu fața. Apa rece îi luă suflarea. La fel și gândurile alea care îl înspăimântau.

Ieși repede din cameră, după ce se îmbrăcă, dar la jumătatea scărilor încetini. N-ar fi găsit-o pe Ana lângă focul din sobă, cum spera. Sigur plecase deja să facă curat în palatul nobilului scăpătat.

Dar Ana era acolo. Și părea că îl aștepta.

— Battista a murit? îl întrebă imediat ce-l văzu. Așa-i?

Mercurio simți o greutate pe umeri. Se gheboșă și se prăbuși pe un scaun lângă masă.

— Atunci, e adevărat, zise încet Ana.

Mercurio ridică ochii spre ea. Erau roșii și disperați. Ar fi vrut să plângă, dar nu reușea. De când murise Battista părea că lacrimile se uscaseră în el.

— E vina mea, zise cu glasul gâtuit. E numai vina mea.

Ana se duse lângă el. Încet. Aproape cu băgare de seamă.

— Era un adult, știa ce face…

— Nu, nu, nu! Mercurio bătu cu pumnul în masă. După fuga de la Arsenal legaseră o piatră de cadavrul lui Battista și-l lăsaseră să coboare pe fundul lagunei. Nu-i puteau aduce văduvei un cadavru străpuns de o săgeată. Spuseseră o rugăciune grăbită, apoi îl abandonaseră pe Battista hrană peștilor și crabilor.

— Era un bărbat fricos și eu l-am silit să mă asculte. L-am amenințat. I-am spus că l-aș fi pârât lui Scarabello… El nu voia. Era un pescar, un om de treabă… și eu l-am omorât. L-am omorât eu!

— Atunci e adevărat ce am auzit în târg. De aia i-ai cumpărat barca plătind două monede de aur, zise Ana, așezându-se lângă el și punându-i o mână pe picior.

Mercurio întoarse capul în partea cealaltă.

Seara trecută se dusese la soția lui Battista. Îi spusese că bărbatul ei se înecase în ape adânci și că nu reușiseră să-i recupereze corpul. Văduva lui Battista, gemând, se ghemuise la pământ. Avea în mână un cuțit de curățat pește. Flanela, pe brațe și pe burtă, îi era plină de solzi de pește. Femeia se uitase la cuțit, apoi desfăcuse pumnul și-l lăsase să cadă.

„Acum ce o să mănânc?" se întrebase cu glas scăzut. Și începuse, încet, să-și curețe solzii de pe flanelă, privindu-i unul câte unul, ca și cum i-ar fi văzut pentru prima dată sau poate pentru ultima, și așezându-i în ordine lângă cuțit. Ca și cum s-ar fi dezbrăcat. Atunci Mercurio îi spusese că-i va cumpăra barca lui Battista cu doi solizi de aur. O cifră ametitoare. Femeia luase cele două monede și le mușcase, neîncrezătoare. Apoi ridicase ochii spre Mercurio și, arătându-i cum încearcă banii, în palmă, îi spusese:

— L-ați omorât voi, nu-i așa?

Ana strânse mâna pe piciorul lui.

— În jurul meu moare mereu câte cineva, zise Mercurio, cu voce de jale, ca și cum nu ar fi fost cu adevărat vocea lui. Sau ca și cum el nu ar fi fost acolo. Eu aduc moarte. Eu sunt blestemat…

— Nu spune așa…

— Știi de ce am venit aici? zise Mercurio întorcându-se brusc să se uite la ea. Nu m-ai întrebat niciodată.

— Erai un hoț…

— Eu *sunt* un hoț!

— Bine, ești un hoț, ai multe monede de aur… nu-i greu de imaginat…

— Ba greșești, zise Mercurio, cu glas sumbru, și lăsă iar privirea în jos pe lemnul pătat al mesei. Eu fug fiindcă… fiindcă am ucis un om.

Se lăsă tăcere.

— Nu cred, zise apoi Ana.

— Ba trebuie să crezi.

Ana îi ridică fața și se uită în ochii lui. Îndelung. Apoi spuse, cu și mai multă hotărâre ca înainte:

— Nu cred.

Mercurio deschise gura să vorbească. Apoi fu copleșit de o emoție violentă, aproape feroce, care păru să-l sfâșie și să-l răscolească. Și, în cele din urmă, izbucni în plâns, disperat, fără

să se poată controla. Un plâns sălbatic, din urlete și lacrimi. Și plângea cu lacrimile pe care nu reușise să le verse pentru Battista și pentru negustorul evreu de la Roma. Și plângea pentru bețivanul care se înecase în canalul de dincolo de insula Tiberina. Și plângea pentru că niciodată nu avusese o mamă și doar acum, cu Ana, putea să-și permită să asculte durerea aceea fără margini, golul acela, acel abis pe care îl avea în inimă.

— Povestește-mi totul, zise Ana cu glas plin de dragoste, mângâindu-i părul, când Mercurio încetă să mai fie scuturat de sughițuri.

Mercurio se întoarse și o îmbrățișă. Se agăță de corpul ei cald și protector. O strânse cu ardoare, udându-i rochia cu lacrimi.

— Nu acum, murmură. Nu sunt în stare…

Ana îl sărută pe cap.

— Eu sunt mereu aici, îi murmură la ureche. Apoi se ridică. Vino, să ieșim afară. Mie întotdeauna mi-a făcut bine să privesc iarba, copacii, cerul. Privesc și nu mă mai simt singură.

Mercurio râse încet, gutural.

— Ce prostie…

— Hai, vino, repetă Ana și îl smuci de mână.

Mercurio, clătinându-se, se ridică. Își șterse fața cu mâneca hainei și apoi o urmă pe Ana afară din casă.

Ana îl duse în spate, unde, în grădină, creșteau puține legume pipernicite. Apoi ridică o mână și arătă, ceva mai încolo, spre o construcție enormă care părea părăsită, cu partea de jos din piatră fără mortar și cu partea de sus din lemn de brad.

— Vezi? Într-o vreme acolo erau grajdul și hambarul, zise. Eram considerați bogați. De aceea ne puteam permite să stăm într-o casă mare ca pentru două familii.

Mercurio se uită la clădire. O vedea de la fereastra camerei lui, dar nu o întrebase niciodată pe Ana ce era.

Ana îl luă de mână.

— Vino, îi spuse și îl conduse la ușa șubrezită a grajdului. O deschise. Înăuntru, câteva păsări care-și făcuseră cuib acolo zburară în hambar. Un șoricel se iți din iesle. Am avut chiar și cincizeci de vaci. Atunci mi-a cumpărat colierul ăsta, zise cu un zâmbet, mângâind giuvaierul pe care-l răscumpărase Mercurio de la evreul Isaia Saraval. Apoi a venit seceta. Nu era iarbă nici pentru vaci. Slăbiseră groaznic și nu mai dădeau lapte. Spre

sfârșitul acelui an, într-o noapte, briganzii au coborât din munții din Friuli și ne-au furat zece. Apoi, după o vreme, au venit țăranii din suburbii. S-au scuzat. Au spus că era carne pentru copiii lor, care mureau de foame. Și au luat o vacă. Și după zece zile, alta. Apoi pe a treia. Și de fiecare dată erau din ce în ce mai aroganți. Nu se mai scuzau și aveau cuțite din ce în ce mai lungi. Ana suspină. Dădu din cap. În cele din urmă a venit foametea, care a luat toate vacile într-o săptămână. Ana făcu un pas înapoi și închise ușa grajdului. Când s-au terminat toate, eram săraci lipiți pământului și nu ne-am mai revenit. Zâmbi. Dar eram împreună. Eram încă împreună, eu și soțul meu. Asta conta. Și, mai mult ca oricând, acum când e mort îmi dau seama cât de norocoși eram. Se uită la Mercurio. Nu știu de ce ți-am povestit lucrul ăsta, zise.

Mercurio se opri să privească grajdul, gânditor.

— Trebuie să plec, mă întorc repede, spuse pe urmă.

Ana încuviință. Și, în timp ce se uita cum se îndepărtează zâmbi, în felul ăla al ei îndatoritor. Știa foarte bine de ce îi istorisise povestea aceea. Și știa și unde se duce Mercurio așa grăbit.

•

Mercurio bătu la ușa casei lui Tonio și Berto.

Trebuia neapărat să o vadă pe Giuditta. Asta înțelesese din povestea Anei. Că, orice s-ar fi întâmplat, trebuia să stea cu Giuditta, fiindcă asta conta.

Îi rugă să-l ducă la Cannaregio cu barca lui Battista pe care o ascunseseră în păpuriș așteptând să o vopsească pentru a nu fi recunoscută de autorități. Apoi le dădu întâlnire celor doi frați în Campo Santo Aponal la asfințit, ca să-și ia plata de la Scarabello.

Rămas singur, se îndreptă spre Piața Ghetoului Nou. Și acolo se așeză să aștepte, să o vadă trecând pe Giuditta.

Însă, cu cât trecea timpul, cu atât îi venea iar în minte Benedetta. Nu reușea să și-o scoată din cap. Iar imaginile senzuale deveneau tot mai morbide, tot mai întunecate. Se gândea la Benedetta și nu se simțea bine. Era ca și cum ar fi avut un nor negru deasupra capului. Și, fără să știe de ce, avu o senzație de pericol și de teamă.

Aproape asfințea soarele și Mercurio se pregătea să plece la întâlnirea din Campo Santo Aponal când Giuditta apăru pe

Fondamenta dei Ormesini, înaintând printre dantelele și pânzele de organza atârnate în fața dughenelor, ca niște flamuri luxoase. Imediat ce o văzu, norii pe care-i simțise cum se îndesesc deasupra capului lui dispărură, ca prin minune. Se duse în întâmpinarea ei, dar imediat încetini. Giuditta nu era singură. Era cu un băiat corpolent, care avea un baston gros și scurt la cingătoare.

Giuditta, care ducea niște stofe, ridică privirea și îl văzu. Chipul ei se lumină. Zâmbi. Apoi se întoarse stânjenită spre însoțitorul ei, arătându-i-l pe Mercurio cu o mișcare a capului, și ridică din umeri.

Mercurio nu înțelegea. Simți cum îi fierbea sângele în vene. Voia neapărat să știe cine era tipul acela care mergea cu pași mari, îndrăzneț, privind în jur. Se propti în fața Giudittei.

— *Ciao,* îi spuse, folosind salutul acela pe care-l știa de la Battista.

— E un cuvânt care-mi place și mie, zise Giuditta.

— Ce vrei? zise imediat băiatul, punându-se între Mercurio și Giuditta, cu mâna pe baston.

Mercurio nu se uită la el. O privea fix pe Giuditta.

— Am fost atacată de un puști, iar tatăl meu l-a rugat pe Joseph să… începu imediat ea să-i explice.

— Atacată? o întrerupse îngrijorat Mercurio.

— Tu ești băiatul de la poartă, exclamă Joseph, arătând cu degetul spre Mercurio.

— Cine zici că sunt? întrebă Mercurio și încruntă sprâncenele.

— Pleacă. Stai departe de ea, îi zise fără menajamente Joseph, devenind agresiv. Tatăl ei nu te vrea prin preajmă.

Mercurio se uită la Giuditta și-i citi mirarea în ochi. Nici ea nu cunoștea adevăratul motiv pentru care tatăl ei i-l pusese pe urme pe Joseph.

— Te trântesc la pământ când vreau, pocitule, reacționă Mercurio.

Joseph își umflă pieptul.

Dar, în clipa aceea, văzu că Giuditta îi adresa cu ochii o rugăminte mută. Era stânjenită și umilită. Îl ruga să lase de la el. Să plece.

— Glumesc, grăsanule, făcu Mercurio.

Se mai uită o clipă la Giuditta, intens, apoi se îndepărtă.

Încă nici nu dăduse colțul străzii la stânga că mânia explodă în el, de necontrolat.

— Rahatule! rânji. Rahatule, rahatule! Și cum un trecător se uita foarte insistent la el, îi arătă pumnii și îi spuse: Ce dracului vrei, rahatule? Apoi se sprijini de zidul scorojit al unei clădiri și încercă să respire adânc, să redevină calm. După un moment se întoarse pe Fondamenta dei Ormesini și privi spre Ghetoul Nou.

Și Giuditta, ajunsă la pod, întorsese capul.

Privirile li se înlănțuiră.

Însă Mercurio simțea că acest schimb de priviri cărora le erau prizonieri nu-i mai ajungea. Nu accepta să fie exclus. Trebuia să găsească o modalitate să evite supravegherea. Nu o putea atinge pe Giuditta prin lemnul neînsuflețit al unei porți. Și numai la gândul atingerii se înspăimântă, fiindcă imediat mâinile lui își amintiră de sânul catifelat al Benedettei. Se întoarse și plecă, încercând să-și verse în fugă toată mânia înfrânată și sperând să-și facă gândurile să tacă. Când ajunse în Campo Santo, părea un taur înfuriat.

— Deci? Cât e partea mea? îl întrebă impulsiv Mercurio pe Scarabello, fără măcar să-l salute.

— Nicio lețcaie, răspunse Scarabello și se uită la cei doi uriași din spatele lui Mercurio, nemișcați, cu brațele încrucișate pe piepturile viguroase.

— Adică? făcu Mercurio.

— N-ai să primești niciun ban fiindcă nici eu n-am primit, zise Scarabello. Marinarii sunt superstițioși. Iar armatorii sunt și mai rău.

— Ce legătură are? întrebă Mercurio.

— Vela era roșie de sânge, zise Scarabello, cu o notă de proastă dispoziție în glas. Se uită iar la cei doi uriași. Își atinse lobul urechii. Aveți cerceii ăia pentru că sunteți marinari?

— Da, răspunse Tonio.

— Ai ridica ancora cu o velă însângerată? îl întrebă Scarabello.

— Nu.

— Nu! exclamă Scarabello. Sigur că nu! Desfăcu ostentativ brațele. Ai eșuat. Și m-ai făcut să eșuez în ochii negustorului.

— A murit un om! urlă Mercurio, cu ochii roșii, țintuindu-l pradă unei un profunde.

Scarabello îi susținu privirea.

— Moartea acelui om nu mă privește, spuse.

Mercurio continua să se uite fix la Scarabello, cu ură. Dar știa că are dreptate. Moartea lui Battista nu-l privea pe el.

— De ce ai venit cu ăștia doi? întrebă Scarabello. Credeai că mă intimidezi?

Mercurio încruntă sprâncenele. Nu se gândise la asta. Însă acum înțelegea că Scarabello era la fel de stânjenit cum fusese el, prima oară când îi văzuse pe cei doi frați uriași.

— Nu, zise. Voiam să-ți spun că avem o barcă a noastră. Dacă ai nevoie să faci anumite transporturi particulare, care nu trebuie să fie controlate de străji, noi suntem echipa potrivită. Nimeni nu e mai rapid ca noi.

— Ești lăudărosul dintotdeauna, zise Scarabello. Îi plăcea băiatul ăsta. Și din ce în ce mai mult avea neplăcuta senzație că într-o zi avea să se căiască. Vă voi avea în vedere. Adesea am nevoie de transporturi… rapide. De obicei noaptea.

Mercurio încuviință.

— Știi unde să mă găsești.

— Așteaptă, băiete, îl opri Scarabello. Îi puse un braț pe umăr și-l luă deoparte, vorbind în șoaptă. Și dacă ți-aș spune că l-am întâlnit pe prietenul tău, Donnola?

Mercurio îi făcu semn că nu prea îl interesa.

— Nu-l mai cauți? continuă Scarabello. Și nici pe prietenul lui, doctorul?

Mercurio făcu semn că nu.

Scarabello zâmbi.

— Asta înseamnă că te-ai plictisit de fiica doctorului sau că, în schimb, ai găsit-o?

— Ce te interesează?

— Așa, ca să mai pălăvrăgim și noi, zise Scarabello, pe un ton vag. Cum doctorul îmi pune bețe în roate într-o anume treabă și mă enervează…

Mercurio se crispă.

Scarabello izbucni în râs.

— A, uite, nu te-ai plictisit de mica familie evreiască.

— Ce ți-a făcut? întrebă Mercurio.

— Nimic. Afaceri.

— Ce afaceri?

— Transformă Castelletto într-un loc în care lumea nu se mai duce cu plăcere.

— Ce-i aia Castelletto?

Scarabello dădu ochii peste cap.

— Băiete, dar tu nu ți-o tragi niciodată?

Mercurio roși.

Scarabello izbucni în râs.

— Nu știi ce e Castelletto?

— Ce ți-a făcut doctorul? întrebă Mercurio.

Scarabello deveni serios. Puse arătătorul pe pieptul lui Mercurio și îl bătu de trei ori, înainte de a vorbi:

— Dacă-l vezi, avertizează-l că afacerile sunt afaceri. El face afaceri bune, sunt sigur. La început avea o singură târfă bolnavă, acum sunt zeci. Însă Turnurile nu sunt un spital și eu nu vreau să pierd clienți din cauza lui. Pe mine nu mă interesează nici cât negru sub unghie de alții. Eu sunt ca anumiți berbeci… i-ai văzut vreodată? Ciudate animale. Îmi plac. Nu ocolesc niciodată obstacolele ce le ies în cale. Le iau în coarne și le distrug. E filosofia mea. Îi ciupi obrazul lui Mercurio cu arătătorul și degetul mijlociu și-i făcu cu ochiul. Dacă ți se întâmplă să vorbești cu doctorul, istorisește-i povestea cu berbecii. Ai să vezi că va înțelege. Apoi le făcu semn oamenilor lui să-l urmeze, dar se opri, ca și cum pe neașteptate și-ar fi amintit ceva. Am auzit că cealaltă amantă a ta a devenit amanta principelui nebun. Ce gusturi! Și ce curaj! zise.

— Amanta? Mercurio avu o senzație ciudată, neplăcută. Nu se poate…

— Ah, uite un alt dinte care doare…

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de Benedetta, zise Mercurio, cu vehemență exagerată.

Scarabello zâmbi.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie! aproape îi zbieră în față Mercurio.

Scarabello îi puse mâna-n gât.

— Calmează-te, păduche, zise rece. Încep să nu mă mai distrez, apoi se îndepărtă, cu blana lui neagră care se deschidea în față și cu părul de argint care flutura în aer.

Mercurio rămase împietrit în centrul pieței, uitându-se fără să vadă la fântâna din piatră de Istria. Era dezorientat. Era ceva ce se mișca în el și nu reușea să localizeze.

— Acum ce facem? îl întrebă Tonio apropiindu-se.

Mercurio se întoarse brusc, ca și cum ar fi revenit la realitate.

Se uită la Tonio cu ochi mici, înfocați.

— Dispăreți din calea mea, bâigui. Faceți ce mama dracului vreți.

Apoi plecă cu pași furioși la Lanterna Roșie, hanul unde stătuse cu Benedetta.

— Unde e? îl întrebă pe bătrânul așezat ca întotdeauna la intrare.

— Cine?

Mercurio dădu un șut scaunului. Bătrânul se rostogoli pe pământ.

— Unde e?

— A plecat acum ceva timp cu un om al contelui Contarini, se smiorcăi bătrânul masându-și un cot și vârându-și capul între umeri.

— Unde?

— Nu știu, răspunse bătrânul în timp ce se ridica, înspăimântat, și punea bine scaunul. Jur…

Mercurio nici măcar nu se uită la el și plecă. Ajunse la Rialto, făcu stânga și se așeză pe un butoiaș gol, pe malul Riva del Vin, privind trecerea ambarcațiunilor.

Se gândi la Benedetta. La buzele ei cărnoase, la sfârcurile ei roz, la sânii ei de alabastru. Și simți iar o greutate și o apăsare în piept, alături de excitarea aia morbidă care îl tulbura de noaptea trecută.

„Nu te-am protejat, așa cum îi promisesem lui Scavamorto”, gândi el. Se simți vinovat.

Apoi se gândi la momentul în care Benedetta îl sărutase. Se gândi la dezinvoltura și la hotărârea cu care își pusese în aplicare planul, ca să o facă să creadă pe Giuditta că era femeia lui.

Și atunci, din nou, avu o senzație de pericol și de teamă.

52.

— Uite un pocal cu vin și smirnă, frate, așa cum l s-a dat Domnului Nostru Isus Cristos când a ajuns în vârful Golgotei, ca să suporte mai bine durerea pe care o avea de îndurat, zise principele Contarini arătând spre un pahar de sticlă suflată de Murano pe care un servitor îl ducea în echilibru pe o tavă.

Fratele Amadeo luă paharul și-l bău pe nerăsuflate.

Principele diform râse.

— Însă Domnul Nostru a refuzat să se sustragă durerii. Râse din nou. În fond, te găsesc înțelept.

Se răsuci spre căminul în care ardea un foc bun și-i făcu semn unuia dintre oamenii lui. Apoi își trase două mănuși de lucru, din piele groasă, din cele pe care le foloseau potcovarii sau fierarii.

Bărbatul îi dădu un fier ascuțit, cu diametrul unui cui gros. Fierul era încins.

Unul dintre câinii care asistau la scenă lătră.

— Țineți-l bine, zise principele Contarini.

Doi bărbați de o parte și doi de partea cealaltă îl apucară pe fratele Amadeo de brațe și i le ținură întinse, cu mâinile așezate pe două bucăți de lemn, cu palma în sus.

Zolfo se lipi de Benedetta.

Călugărul gâfâia din greu, cu ochii cât cepele, în timp ce principele se apropia de el cu fierul incandescent.

— Țineți-l, zise Contarini, aplecându-se spre brațul stâng al călugărului.

Cei doi bărbați care-i țineau brațul strânseră mai tare.

Fratele Amadeo încercă instinctiv să se elibereze și strânse pumnul.

— Desfă-l, porunci principele.

Încet, fratele Amadeo desfăcu degetele.

Principele împinse cu putere vârful încins al fierului în mijlocul palmei călugărului. Carnea sfârâi, în timp ce se desfăcea și ceda la presiunea fierului.

Fratele Amadeo urlă, zvârcolindu-se de durere.

Câinii lătrară din nou. Doi rânjiră ca și cum ar fi vrut să muște gleznele călugărului. Principele le trase un șut, iar câinii se retraseră scheunând.

Zolfo închise ochii și-și băgă capul în rochia elegantă a Benedettei. În schimb, Benedetta rămase împietrită, impasibilă. Se uită cum intră adânc fierul în palma călugărului și cum arde suprafața de lemn de dedesubt.

Când mirosul lemnului se suprapuse cu cel al cărnii arse, principele, cu o expresie satisfăcută, extrase fierul.

Fratele Amadeo plângea și transpira.

— Excelență, zise cu voce slabă, vă rog…

— Taci, îl întrerupse principele, dându-i ocol și poziționându-se în fața mâinii drepte. Țineți-l, le spuse oamenilor lui.

Apoi, văzând că fratele strângea pumnul, îi porunci:

— Desfă!

— Excelență… vă rog… nu… se smiorcăi Fratele Amadeo.

— Desfă mâna, repetă cu un fir de glas Contarini.

— Nu, lăsați-l! exclamă Zolfo, aruncându-se spre principe.

Benedetta nu făcu nimic să îl rețină.

Unul dintre oamenii principelui îi dădu un dos de palmă lui Zolfo, care îl trânti la pământ, cu buza spartă.

Zolfo se ridică și se agăță din nou de rochia Benedettei.

Benedetta se dădu deoparte.

— Îmi murdărești rochia, îi spuse.

Principele Contarini se uită la ea satisfăcut. Apoi îl țintui cu privirea pe călugăr.

— E pentru a-ți înlesni drumul și cruciada, părinte. Nu înțelegi că-ți fac un bine, cum i-a făcut Domnul Nostru nefericitului ăla din Assisi, Francesco, când i-a transmis stigmatele lui sacre? Acum nimeni nu te ascultă, cuvintele tale se înecă în lagună, nimeni nu e interesat de lupta ta contra evreilor… însă, după acest mic sacrificiu, lumea te va vedea ca pe un sfânt. Iar cuvintele tale vor răsuna ca Trâmbițele Judecății de Apoi. Deschide mâna, hai!

— Excelență, nu… plânse cu mai multă disperare fratele Amadeo.

Principele Contarini făcu o față iritată. Coborî vârful încins al fierului pe degetele strânse pumn.

Călugărul urlă de durere și desfăcu degetele.

Și atunci principele coborî fierul, cu violență. Străpunse carnea. Apoi aruncă fierul în cămin.

— Iată-te sanctificat! exclamă râzând.

Oamenii lui râseră odată cu el și-i dădură drumul călugărului. Câinii lătrară fără să înțeleagă dacă trebuiau să se bucure sau să se hărțuiască. Doi se încăierară și din nou fură asaltați de câte un șut.

Fratele Amadeo se ghemui la pământ, cu mâinile care-i tremurau de durere, fără să poată strânge pumnii.

Zolfo se grăbi spre el, îmbrățișându-l.

Călugărul îl îmbrânci.

Benedetta se uită la Zolfo, care se retrăgea, umilit.

„Am ales doi stăpâni foarte asemănători, se gândi Benedetta, întorcându-se spre principe. Asta pentru că la rândul nostru suntem foarte asemănători.”

— Duceți-l în camerele lui și dați-i vin din belșug, porunci principele arătând spre fratele Amadeo, care încă era ghemuit pe pământ. Nu știa că poate deveni sfânt. Trebuie să se obișnuiască cu ideea, zise și întoarse zâmbind capul spre Benedetta.

Benedetta îi zâmbi la rândul ei. Și simți un fel de fior în vintre. Ceva ce aducea mai mult a plăcere decât a teamă.

— Să plecăm, îi zise principele Contarini, întinzându-i brațul atrofiat. Mizeriile omenești care urmează marile evenimente mă indispun.

Benedetta îi luă brațul ca o damă bine educată și părăsiră cu pași măsurați încăperea care mirosea a carne arsă. Din ușă, Benedetta îl văzu pe Zolfo cum îl urmează pe călugăr asemenea unui câine vagabond. „Da, am ales doi stăpâni foarte asemănători.” Se uită la propria mână strânsă pe brațul diform al principelui, care niciodată nu-i oferise brațul sănătos. „Și asta fiindcă nu căutăm amândoi nimic altceva decât dispreț”, se gândi ea întorcându-se să urmărească cu coada ochiului chipul lui Zolfo care dispărea în cotloanele palatului.

Principele ajunse în dormitorul în care credea că culesese virginitatea Benedettei și se așeză la pupitrul lui, încărcat cu documente. Luă dintr-un sertar niște ochelari rotunzi, și-i puse și pe urmă își plecă privirile în registrele contabile, cu pana în mână, gata să fie înmuiată în călimară.

Benedetta se dezbrăcă de rochia elegantă, una dintre multele pe care, din ziua aceea, principele îi permitea să le îmbrace și care aparținuseră surorii lui defuncte. Apoi deschise ușa de lângă alcov și îmbrăcă tunica albă din ziua aceea dintâi, încă pătată de sânge. Sânge de pui. Luă dintr-un sertar bereta galbenă pe care Zolfo i-o smulsese Giudittei și o strânse în mână. În cele din urmă se îndreptă spre leagănul pe care principele pusese să-l monteze chiar în fața pupitrului lui și se așeză în el. Aranjă tunica în așa fel încât pata de sânge să fie bine la vedere, iar cele două margini din față să fie desfăcute în așa fel încât să i se dezgolească pubisul. Apoi începu să se legene lasciv.

Principele nu dădu vreun semn că ar fi observat-o.

Însă Benedetta știa că el o simțea cu tot sufletul lui care nu era mai puțin diform decât trupul. Și știa că, în curând, avea să ridice privirea. Mai întâi distrat, pe urmă cu din ce în ce mai multă lăcomie. Și în timp ce se legăna, înainte și înapoi, Benedetta strângea în mână bereta galbenă, cu ură, ca și cum încerca să-i transmită toată reaua ei voință.

Principele își scoase ochelarii, lăsă să cadă pana pe pupitru și începu să se înroșească la față. Se duse la Benedetta și o posedă acolo, el în picioare și ea în leagăn. Și în clipa de plăcere ridică privirea la fresca înfățișând-o pe sora lui moartă. Apoi se desprinse de Benedetta și, aproape cu dispreț, îi porunci să-și scoată tunica și să se îmbrace iar. În cele din urmă, cu membrul fleșcăit încă afară din pantalonii colanți, se trânti pe pat, cu burta-n sus.

Benedetta își puse din nou rochia elegantă pe care o avea pe ea înainte de împreunare, își prinse un colier de perle mari cât bobul de mazăre, și se întinse alături de el, pe partea cu brațul schilod. Continua să strângă în mână bereta galbenă, pe care principele nici nu o băga în seamă. Aștepta ca trupul stăpânului ei să se relaxeze complet.

— Iubitul meu, trebuie să-ți cer un cadou, spuse atunci.

Principele nu mișcă un mușchi. Însă glasul lui sună rece ca o bucată de gheață și spintecător ca un brici.

— Dacă o singură dată îmi mai spui iubit, poruncesc să fii aruncată într-un canal cu o piatră de gât.

Benedetta simți cum spaima o strânge de gât. Știa că principele nu ar fi ezitat să o facă. Tăcu.

— Acum vreau să dorm, zise după ceva vreme principele. Când mă voi trezi îmi vei putea cere ceea ce vrei. Îi strecură mâna diformă în decolteul rochiei și-i ciupi un sfârc, până la durere. Și vei obține.

Scoase mâna și respiră adânc.

Cu delicatețe, Benedetta îi curăță membrul cu un colț de la cearșaf, iar pe urmă i-l introduse în pantaloni.

— Mulțumesc, spuse principele Contarini, cu vocea care i se stingea deja în somn.

Când auzi că respirația amantului ei devenea profundă și regulată, Benedetta se ridică într-un cot și desfăcu mâna care strângea bereta galbenă. Se uită la ea. Aflase că deja multe creștine, femei aristocrate sau chiar curtezane culte fuseseră

fascinate de formele acelea originale, de materialele acelea atât de diferite între ele, deși galbene toate, atât de bine îmbinate, într-atât încât să se hotărască să cumpere beretele acelea, chiar dacă prin lege evreii nu ar fi avut dreptul să le vândă.

În timp ce se uita la bereta Giudittei, în interior, pe bor, observă o pată de un roșu-închis. Părea sânge.

Benedetta mângâie pieptul ca o carenă al puternicului ei amant, care se umfla și se dezumfla regulat. Dormea adânc.

— Am nevoie de banii tăi și nu pot aștepta... iubitul meu, murmură.

Desfăcu tășcuța de catifea și mătase pe care principele o purta la cingătoare și scoase din ea trei monede de aur. Apoi se ridică și luă un săculeț cu părul Giudittei. În cele din urmă părăsi camera și palatul și-i spuse unui servitor să o ducă la casa vrăjitoarei Reina.

— Ai tot ce ți-am cerut? o întrebă vrăjitoarea.

Benedetta îi întinse săculețul cu părul și bereta galbenă.

— E o pată pe interiorul beretei, zise, arătându-i-o. Pare sânge.

— Să fie o magiciană? râse vrăjitoarea.

Apoi desfăcu săculețul cu păr și-l scoase afară.

— E ud, zise, strâmbându-se.

— Da, răspunse Benedetta. Am scuipat pe el.

53.

— Tu nu ai încredere în mine! exclamă furibundă Giuditta, dând de perete ușa pentru tatăl ei care se pregătea să iasă.

— Eu nu am încredere în hoțul ăla! răspunse Isac țipând mai tare decât fiica lui.

— Încetează să-i mai spui așa! zise Giuditta roșie la față.

Isac scutură din ap, încercând să se calmeze. Dar părea un animal în cușcă.

— Îți interzic să-l vezi, spuse, strângând pumnii.

— Cum aș putea cu gardianul ăla pe care mi l-ai pus pe urme? rosti răspicat Giuditta.

Era furibundă. Crezuse că tatăl ei i-l dăduse drept însoțitor pe Joseph ca să se simtă mai în siguranță, după incidentul cu

puștiul care-i smulsese părul și-i furase bereta. În schimb, acum, se simțea înșelată.

— Noaptea, creștinii se ocupă să mă încuie în cușcă, zise întunecată, iar ziua se ocupă tatăl meu.

— E pentru binele tău, i-o tăie scurt Isac.

— Da, firește, răspunse Giuditta, cu un zâmbet disprețuitor pe față.

— Ești tânără, continuă Isac, încercând să calmeze apele, chiar dacă simțea că i se urcă sângele la cap. Acum nu înțelegi, într-o zi ai să-mi mulțumești.

— Într-o zi am să fug! îi spuse mânioasă Giuditta, întinzându-se spre el cu agresivitate.

Și atunci Isac, fără să se poată controla, încă înainte de a-și da seama că e pe punctul să o facă, îi trase o palmă.

Giuditta făcu ochii mari. Și deschise larg gura. Apoi, încet, își duse mâna la obrazul care-i pulsa.

— Giuditta, zise încet Isac.

Giuditta îi întoarse spatele și îi deschise ușa, să-l lase să treacă.

Isac rămase o clipă nemișcat. Ar fi vrut să-și îmbrățișeze fiica, să-i ceară iertare. Ar fi vrut să-i explice. Ar fi vrut să-i spună că-i părea rău. Însă rămase cu gura întredeschisă, cu plămânii contractați, incapabil să vorbească și să respire în același timp. Gândi că ar fi vrut să mai existe soția lui. Că ea sigur ar fi știut cum să rezolve problema. Se simți neputincios, nepotrivit. Iar senzația asta îl făcu să se simtă și mai mult în închisoare. Trecu pragul cu pași mânioși, aproape alergând, în timp ce Joseph apărea pe scări.

— Bună ziua, doctore, zise băiatul cu mâna pe baston.

— Bună ziua pe dracu'! îi rânji în față Isac și coborî scările cu pași grei. Dar nu ajunse la parter când se opri și se întoarse spre Joseph. Arătă spre el cu degetul și-i spuse: Te dau afară!

— Dar, doctore… zise Joseph, uimit.

— Spală putina sau îți fac capul praf chiar cu bastonul tău, zise Isac.

Joseph, fără să înțeleagă, începu să coboare scările, încet.

— Grăbește-te, îi porunci Isac.

Găliganul îl depăși băgând ușor capul între umeri, ca și cum s-ar fi temut de o lovitură, iar pe urmă dispăru rapid.

Isac coborî două trepte, apoi, brusc, urcă până la ușa casei, câte două trepte deodată, ca o furie.

— Dar dacă aflu că i-ai dat hoțului ăluia apă la moară...! zbieră fără să sfârșească fraza.

Agită un pumn în aer apoi trânti ușa.

— Îl cheamă Mercurio! auzi că țipa după el Giuditta.

— Îl cheamă Mercurio de rahat, da, știu, bombăni Isac, plecând.

Când ieși pe poartă se întâlni cu Donnola care îl aștepta pe chei, glumind cu unul dintre străjeri. Trecu de el fără măcar să-l salute.

Donnola îl ajunse din urmă.

— Suntem binedispuși văd, zise.

— Fir-ar să fie, Donnola! pufni Isac, grăbind și mai mult pasul. De ce trebuia să mă pricopsesc cu o fată?

Donnola râse.

— O, du-te dracului și tu, zise Isac.

Donnola râse și mai tare.

În aer se simțea mirosul acru al vinului ieftin vândut în prăvăliile din jurul străzii Malvasia. Isac auzi o icneală de vomă și se mișcă cu pas grăbit, îndepărtându-se aproape în fugă.

Ajunși în fața abației Santa Maria della Misericordia, izul de vin stătut fu înlocuit de un miros mai puțin intens, dar tot atât de neplăcut. Bolnavii, care rănit, care măcinat de o boală internă, îi așteptau pe trepte pe călugării care se ocupau de spital. Mirosul care se respira era cel de carne și de moarte.

Isac se gândea la evoluția bolii care le lovea pe prostituate. Boala era un adevărat flagel. De-acum numărul bolnavelor creștea zi de zi. Acum erau mai mult de patruzeci doar cele de care se ocupa el, dar cine știe câte erau de fapt. Multe nu voiau să se trateze de teamă că-și pierdeau clienții. Și așa molima se răspândea. În schimb, cele care apelau la el fuseseră duse la etajul al cincilea în Turnul Gaițelor. Încăperile fuseseră cedate, iar prostituatele continuau să-i dea banul de argint lui Scarabello. Însă zvonul se răspândea și erau și târfe care se plângeau, spunând că acel spital improvizat alunga clienții. Însă Isac nu știa cum să facă altfel. Iar lucrul care îl îngrijora cel mai tare era părerea pe care și-o făcea lumea despre boală, alimentată de preoți și de medici răuvoitori. Atât preoții, cât și laicii care nu reușeau să țină piept bolii erau din ce în ce mai

înclinați să îi neglijeze originea sexuală și să o explice ca efect al mâniei divine. În fanteziile lor, Dumnezeu era furios pe obiceiurile depravate ale orașului Veneția și îi mortifica trupurile. Însă niciunul dintre ei nu se gândea că aceste obiceiuri depravate, dacă erau, erau pur și simplu vehiculul de transmitere al bolii. Și nu întâmplător boala le afecta în mod special pe prostituate, care nu numai că erau cel mai mult în contact cu bărbații, dar puteau fi considerate chiar niște adevărate lăzi de gunoi. Isac era descurajat de acest comportament al colegilor lui fiindcă, în felul acesta, încercau să se spele pe mâini. Unii dintre ei chiar refuzau să îngrijească bolnavii ca să nu „intervină în voința Divină". Alții se ascundeau în spatele unor conjuncții astrale negative, absurde, pentru a nu da piept cu ignoranța și cu neputința lor. Alții își ridicau brațele, neconsolați, și spuneau: „Omul a vrut să facă sex cu maimuțele și uite că acum are o boală sălbatică", de parcă asta ar fi însemnat ceva.

În acest cadru deprimant, numai două persoane împărtășeau aceeași părere cu el și încercau să facă față bolii cu metodele empirice. Erau starețul de la Școala Mare de la Santa Maria della Misericordia și soția acestuia, de la confreria laică Battuti, care țineau pe picioare spitalul. Ajungând în fața abației Santa Maria della Misericordia, la capătul Fondamenta della Misericordia, Isac îl zări pe *zappafanghi,* cum i se spunea trimisului starețului congregației, și-i făcu cu mâna. *Zappafanghi,* recunoscându-l, îi veni în întâmpinare și îi spuse că starețul și soția lui tocmai primiseră trei bărbați care prezentau semne clare de sifilis.

— Pot să-i văd? întrebă imediat Isac.

— Nu, răspunse *zappafanghi.* Starețul a cerut discreție... se aplecă spre Isac, pe ton conspirativ. E vorba despre persoane de vază. Aristocrați. Unul dintre ei face parte chiar din Consiliul celor Zece, se pare...

Isac încuviință. Starețul cu siguranță avea să-l pună la curent cu aspectele bolii în următoarele zile. Pe de altă parte, pe Isac nu-l interesa să știe cine erau oamenii aceia, ci pur și simplu să afle evoluția bolii la bărbați. La o primă vedere, părea și mai letală. Luă din geantă o sticluță și i-o dădu lui *zappafanghi.*

— Dați-o starețului, spuse. E ulei de Lemn Sfânt. Calmează plăgile.

Salută și-i făcu semn lui Donnola că-și puteau relua drumul.

Când ajunseră la Castelletto se îndreptară spre Turnul Gaițelor, trecură pragul jegos și puturos și începură să urce scările. Ajunși la etajul trei, Isac se opri. Se uită la Donnola.

— După părerea ta, o neglijez pe Giuditta? îl întrebă.

— După părerea Domniei Voastre? răspunse Donnola.

— Donnola… Isac strânse buzele și suspină, ridicând capul spre al cincilea etaj. Ce le facem acestor biete femei?

— Le ajutați, doctore, răspunse fără ezitări în glas Donnola. Și câștigați mult mai puțin decât ați putea.

— Câștig mai mult decât merit, zise Isac. Am ajuns deja la patru femei moarte fără ca eu să le fi putut salva. Pentru ce ar trebui să cer plată?

— Pentru timpul pe care vi-l dedicați lor, răspunse serios Donnola. Stați aici de dimineața până seara. Cine altcineva ar face-o?

— O damă de companie oarecare.

— V-am mai spus, dumneavoastră, evreii, nu faceți altceva decât să vă plângeți de milă. În timp, vă mărturisesc, e plicticos de ascultat.

Isac zâmbi.

— O neglijez pe Giuditta? îl întrebă din nou.

— Asta puteți ști numai Domnia Voastră, doctore. Dar dacă ar trebui să întrebați pe cineva nu eu sunt acela, ci fiica dumneavoastră.

— Începi să devii un filosof enervant, Donnola, zise Isac și-l bătu cu mâna pe umăr. Dar îți mulțumesc.

Urcară două etaje și ajunseră la al cincilea.

Cardinal, care îi văzuse că sosesc, îi aștepta.

— Mai sunt încă trei, zise. Nu mai e loc.

— Ne vom înghesui, zise Isac.

— De fapt, ar mai fi încă două, zise stânjenită Cardinal, în șoaptă. Dar spun că… spun că nu se…

— Că nu se lasă atinse de un evreu? făcu Isac.

Cardinal încuviință tristă.

— Măcar să fie doar două, suspină Isac. Îmi displace să fiu evreu, desfăcu el larg brațele. Dar asta sunt, nu ți se pare?

— Sunteți doctorul nostru și gata, zise Cardinal.

Donnola trecu prin fața lui Cardinal și îi zâmbi.

— Bun răspuns. Drept premiu, într-o zi am să te las să-mi guști trupul, frumusețe, îi spuse.

— Drept premiu, într-o zi am să te fac să guști un pumn în față de la mine, îi răspunse Cardinal.

Donnola râse, apoi se duse după Isac, care o și apucase de-a lungul coridorului, băgând capul în fiecare cameră, salutând și zâmbind către toate prostituatele bolnave. Donnola trecu de el și deschise o ușă, cam din capătul coridorului, pe care era pictată grosolan silueta unei femei provocatoare și pe jumătate dezbrăcate.

— Bună ziua, Republica, zise vesel. Cum te simți astăzi?

— Mai bine, auzi răspunsul.

Donnola se întoarse spre Isac, care venea din urmă. Îi zâmbi.

— Vedeți? îi spuse încetișor. Câte una pare să reziste cu toată neștiința dumneavoastră, frumoasa mea doamnă de companie.

— Să nu ne bucurăm prea devreme, zise Isac.

Donnola își puse mâinile în cap.

— Aș vrea să vă strâng de gât, doctore.

Isac intră în cameră.

Lidia, fata Republicii, alergă spre el și îl îmbrățișă.

— Plăgile încep să se vindece! Încep să se vindece! Mulțumesc, mulțumesc! Îl strânse și mai tare, apoi zise: Te iubesc ca și cum ai fi tatăl meu, doctore.

— Să vedem, zise Isac stânjenit.

Donnola izbucni în râs.

Isac se apropie de Republica, se așeză pe marginea patului și văzu că avea obrajii mai puțin palizi. Boala îi secase din interior sânul ei înfloritor. Dar încă trăia. Dădu pătura deoparte și controlă plăgile tratate, una câte una, cu atenție maniacală. „Nu ești un doctor adevărat, gândi. Să nu uiți asta niciodată.”

— Marianna e mândră de tine, doctore, îi spuse Republica, de parcă i-ar fi ghicit gândurile. Am visat-o astă-noapte.

Isac îi ascultă vocea senzuală care-i intra în suflet, ca un balsam, făcându-l să se simtă bărbat. Se ridică în picioare, brusc.

— Da, zise cu seriozitate, efectiv plăgile arată mai bine.

Ochii Republicii se umeziră. Strânse buzele, abținându-și zâmbetul care ar fi făcut-o să izbucnească în plâns.

Isac lăsă privirea în pământ. Pe urmă, în tăcerea care urmă, simți cum o mână se strecoară într-a lui. Văzu că era mâna Lidiei.

Fetița îi lăsă ceva mic și rece în palmă, apoi își retrase mâna.

Isac se uită și acolo, lustruit pentru ocazie, văzu bănuțul pe care fetița i-l oferise deja drept plată prima oară când Isac pusese piciorul în camera aceea. Se întoarse.

Lidia se uita la el și dădea din cap, într-un mut, dar hotărât nu. Nu ar fi acceptat un al doilea refuz, părea să spună.

Isac strânse pumnul în jurul micii monede de oameni săraci.

„Da, ți-ai câștigat-o, șarlatanule”, își spuse.

54.

— Dă-te-ncolo, servitoareo, nu vezi că trebuie să trec? cârâi grăsanul pe un ton cârcotaș, ascuțit și neplăcut. Vrei să-mi stropești cu noroi pantofii din mătase de Flandra?

Ana din Piață își înăbuși un cuvânt de răzvrătire. Înclină capul, luă peria și găleata și se lipi umilă de zid, chiar dacă nu era deloc nevoie fiindcă bărbatul avea destul loc să treacă, cu toată burta lui cu tot.

„Bogați de rahat”, gândi furioasă.

— Dar ce figură mă faci să fac, proasto! exclamă stăpânul casei, Girolamo Zulian de’ Gritti, nobilul scăpătat pentru care muncea Ana. Se repezi în jos pe scări, cu părul ciufulit și cu mâinile la cer, gâfâind, în întâmpinarea vizitatorului bogat care tocmai îi fusese anunțat. Trecu pe lângă Ana și îi spuse: Servitoare proastă, ar trebui să te dau afară! Apoi se duse spre vizitator și aproape că se prosternă în fața lui. Iertați, jupâne, servitorii… și lăsă fraza neterminată.

— Servitorii sunt prin natura lor tâmpiți, zise grăsanul, întorcându-se spre Ana, cu o strâmbătură pe chipul ciudat, slab la nivelul pomeților și al bărbiei și cu niște obraji anormal de mari pe care se ițea o barbă rară, râioasă parcă și roșiatică.

Ana simți o repulsie imediată, nu doar antipatie. Grăsanul avea un nas coroiat, roșiatic, probabil semn de gută sau de vreo altă boală. Avea o suprafață crăpată care aproape îl făcea să nu pară din carne, ci, mai curând, ca scoarța anumitor copaci. Ochii erau îngușți, două fisuri, ca și cum l-ar fi deranjat lumina. Și gura avea colțurile lăsate, într-o strâmbătură constantă de dezgust.

— Se spune că negrii sunt inferiori, reluă grăsanul, tot uitându-se la Ana, dar eu cred că oricine e servitor e inferior. Ignoranța și grosolănia lor îi face să fie o rasă diferită de a

noastră. Sunt abia ceva mai sus de animale, zise cu dispreț profund, cu glasul lui neplăcut. Apoi se răsuci spre intrarea palatului și arătă spre doi servitori uriași, cu piele întunecată și cu turban, care stăteau nemișcați lângă un palanchin. Ca maimuțele alea două, zise. Ați putea spune că sunt ființe umane?

Girolamo Zurlian de' Gritti râse complice. Însă între timp se uita la palanchinul cu care sosise vizitatorul, cu coloane fin turnate, aurite și cu văluri prețioase de mătase. „Și chiar hainele celor doi servitori mauri trebuie să fi costat o avere", se gândi.

Însă vizitatorul cel gras părea să nu fi terminat cu Ana din Piață. Era ca și cum ar fi luat-o la țintă, ca s-o umilească. Se uită intens la ea, se apropie un pas de ea. Adulmecă aerul.

— Cel puțin asta nu miroase ca un animal, zise și pe urmă își flutură pe sub nas o batistă parfumată.

Stăpânul casei râse forțat.

Ana simți că explodează. Ar fi vrut să-i arunce în față burtosului ăluia scârbos toată găleata ei cu apă murdară. În schimb, lăsă iar capul în pământ în timp ce grăsanul îi întorcea spatele și se adresa nobilului scăpătat.

— Dacă ar fi aici un Părinte al Bisericii poate m-ar mustra, zise grăsanul, dar mie puțin îmi pasă. Așa văd eu lucrurile. Cine stă sus, stă sus și cine stă jos… îmi respiră pârțurile, și râse amuzat. Dar acum hai să mergem, fiindcă intenționez să vă propun o afacere care mi se pare că vi se potrivește, excelență.

— O, excelență, excelență… sunt numai unul dintre mulții aristocrați de neam străvechi al acestui prea nobil oraș… nu mă zăpăciți cu complimentele Domniei Voastre, gânguri bucuros Girolamo Zurlian de' Gritti, care, fiind înfometat de bani și de-acum în faliment, nu înțelegea prea bine ce vrea de la el bogătanul acela.

— N-aveți nimic cu evreii? întrebă grăsanul îndreptându-se spre scări.

— Cu excepția faptului că sunt evrei? râse Girolamo Zurlian de' Gritti.

Grăsanul râse cu el.

— Ne vom înțelege, deja simt asta.

Pe când se îndepărtau, Ana se gândi că detesta acel tip de oameni bogați care se simțeau superiori doar pentru că aveau o

tașcă plină cu monede de aur. În timp ce urca scările, Ana continuă să se uite la el, ca și cum l-ar fi putut fulgera.

Apoi luă găleata și peria și-și văzu de treaba ei. O dureau genunchii, brațele și umerii. Iar mâinile i se crăpau. Dreapta, cu care ținea toată ziua peria, începuse să-i sângereze.

„Începi să îmbătrânești”, gândi.

Cu o seară înainte, Mercurio observase că era obosită și că avea mâna rănită. O rugase să înceteze cu munca aia. Dar Ana se încăpățânase. Acum devenise ca un fel de întrecere cu vârsta ei. Pur și simplu nu voia să se predea în fața evidenței, și anume că nu mai era în stare să facă anumite treburi grele.

Se uită spre grăsanul care aproape ajunsese gâfâind la etajul de sus.

„Poate pocnesc eu înaintea ta, porcule”, se gândi mânioasă.

Apoi se întoarse spre cei doi servitori mauri de lângă palanchin.

— Dă-le apă, spuse servitorului care se ocupa cu asta. Le făcu un semn celor doi mauri. Veniți să beți.

Ăia se întoarseră cu spatele la ea.

— La dracu’ și cu voi, bombăni Ana și se apucă iar să frece pardoseala, care începea să-și arate, de sub jegul care se lichefia, extraordinarele intarsii de marmură.

— Ana din Piață! strigă de la balustrada de marmură galbenă de la primul etaj un servitor în livrea, după vreo jumătate de oră.

— Ce vrei? întrebă Ana.

— Vino sus, răspunse acela. Stăpânul și oaspetele lui vor să te vadă.

Ana strânse pumnii și își încleștă maxilarele.

— Nu v-a ajuns? bâigui în șoaptă.

În timp ce urca scările, toți servitorii aveau ochii ațintiți asupra ei. Priviri de milă și de spaimă. Stăpânii nu te cheamă niciodată pentru ceva bun.

— Fă-ți curaj, îi zise o servitoare bătrână, fără dinți, și o atinse pe umăr.

— Mulțumesc, zise Ana și se uită la scări. I se păreau o culme imposibil de atins. Sprijinindu-se de balustradă, treaptă cu treaptă, simțind cum îi trosnesc și îi gem genunchii, ajunse în capul scărilor, unde servitorul în livrea o aștepta, nerăbdător.

— Grăbește-te, grăbește-te, îi spuse.

— N-am grabă, răspunse sumbră Ana, înaintând pe coridorul lung care ducea în salon. În timp ce mergea, simțindu-și ghetele ude cum clipoceau la fiecare pas, se gândea că se ruga dimineața și seara ca Mercurio să-și fi găsit drumul și acela să nu fie al unui hoț. Dar în clipa aceea se gândi că, dacă totuși avea să rămână hoț, spera să-l jefuiască de toate avuțiile lui pe blestematul de grăsan care fără îndoială râdea cu celălalt nobil șarlatan la gândul că ar fi umilit-o din nou.

Servitorul bătu la ușa salonului și anunță:

— Ana din Piață, domnule.

— Las-o să intre, se auzi din salon.

Servitorul se dădu deoparte și se uită la Ana.

Ana șovăi o clipă, apoi respiră adânc și intră, gândind: „Să vă ia dracu' pe amândoi".

— Vasăzică Ana din Piață tu ești? zise grăsanul, aproape surprins, când o văzu.

„Mare nenorocit, gândi Ana. Scurtează comedia asta."

— Se pare că eu îți datorez scuze, continuă grăsanul cu glasul lui strident.

O clipă, Ana se miră de cele tocmai auzite. Apoi își dădu seama că astfel cei doi s-ar fi distrat mai tare. Nu spuse nimic și, ca un animal de povară, lăsă capul în jos.

„Hai, dă-i", se gândi.

— Și eu, zise Girolamo Zurlian de' Gritti. Jupân Bernardino da Caravaglio, aici de față, cu care tocmai am încheiat o afacere foarte bună și care se bucură de nemăsurata mea stimă și încredere…

Grăsanul își drese glasul.

— Ei, hai, nobile de' Gritti, să nu exagerăm…

— Ei nu, nu, dragul meu, replică imediat Girolamo Zurlian de' Gritti, ce-i drept e drept…

— Atunci bunătatea Domniei Voastre, și Bernardino da Caravaglio schiță o plecăciune, dar burta exagerată îl opri.

„Hai, loviți, dați lovitura de grație, că mi s-a luat", gândea Ana cu capul plecat.

— Jupân Bernardino da Caravaglio tocmai se pregătea să plece acuși, acușica, reluă nobilul scăpătat, când mi-a spus, fără să știe că femeia aceea erai tu, că aș fi avut nevoie de o anume Ana din Piață ca să aranjez aprovizionarea petrecerii mele

iminente fiindcă, odată, făceai asta pentru familiile importante din Veneția. E adevărat ce spune? Tu ești femeia aceea?

Ana ridică uimită capul. Gura i se deschise larg din cauza mirării.

— Eu…

— Zice prietenul meu, dacă-l pot numi așa, că tu erai pricepută să alegi lucrurile cele mai bune… la cel mai mic preț. E adevărat?

Ana se uită la grăsanul pe care până în clipa aia îl înjurase în gândul ei cât putuse. Era adevărat, de fapt, că într-o vreme ajutase câteva familii importante, care treceau prin dificultăți economice să se aprovizioneze, cunoscând ea în amănunt târgul din Mestre, care era mai puțin scump decât cele din Veneția. Dar de unde putea să știe bărbatul acela despre asta îi scăpa. „Poate cunoștea vreuna dintre familiile acelea”, își spuse.

— Așadar, o luă repede nobilul. Tu ești?

— Într-adevăr… Luminăția Voastră… se bâlbâi Ana.

— Dar, femeie binecuvântată, replică grăsanul, ridicând cu o octavă glasul lui deranjant. Ai un talent, cunoștințe… și te pretezi să cureți podele? Dar nu puteai să-i spui de la început stăpânului tău?

— Știți… eu… Ana era zăpăcită. Nu mai reușea să înțeleagă nimic. I se învârtea capul. Simți că leșină. Se sprijini de un spătar de scaun ca să se țină pe picioare. Eu…

— Du-te acasă, o întrerupse nobilul scăpătat. Du-te și te odihnește vreo două zile. Apoi prezintă-te la bucătărie și pune să ți se dea lista cu ce trebuie și banii necesari. Plata ta se mărește de patru ori. Acum du-te.

Făcu un gest cu mâna ca să o expedieze.

Ana rămase cu gura căscată. Apoi, ca și cum și-ar fi revenit, se întoarse brusc și lipăi de acolo aproape alergând.

Cei doi râseră în urma ei.

— Ana din Piață, o strigă grăsanul când fu în pragul ușii. Pe viitor… trezește-te!

— Mulțumesc, Domnia Voastră, mulțumesc, zise Ana făcând o plecăciune.

Ieși, coborî scările fără să simtă durere în genunchi, dădu un picior în găleata cu apă murdară, răsturnând-o pe pardoseală și, trecând pe lângă cei doi mauri uriași, le spuse:

— Stăpânul vostru nu e chiar așa de rău cum credeam, chiar dacă e un om bogat.

Și dispăru pe sub arcadele Colonete râzând ca o fetișcană.

Când, trei ore mai târziu, ajunse la Mestre, se grăbi spre casă, emoționat, aproape țipând:

— Mercurio, băiatul meu! Nu știi ce mi s-a întâmplat!

— Ce ți s-a întâmplat? zise o voce stridentă și neplăcută.

Ana aproape se opri. Apoi intră încet în camera cu sobă.

Și acolo, așezat la masă, îl văzu pe grăsanul Bernardino da Caravaglio.

Ana era uluită. Apoi înțelese.

Grăsanul râse, apoi își scoase două bucăți de material din obraji.

— Bine ai venit, îi spuse Mercurio, încetând să-și mai prefacă vocea.

Ana rămase fără suflu. Inima începu să-i bată nebunește. Apoi i se umplură ochii de lacrimi. Și iar, în timp ce Mercurio își scotea haina burdușită, se aruncă asupra lui și îl pălmui, râzând și plângând în același timp, de bucurie, emoție, surpriză.

Mercurio râdea fericit cu ea.

— Servitoare proastă, ai fi vrut să bagi cuțitul în mine, mărturisește, îi zicea, mândru că nici măcar ea nu-l recunoscuse.

— Dar cum ai făcut? îl întrebă Ana. Ba nu. Cum am făcut eu?

— Fiindcă te-am luat la refec imediat, râse Mercurio. Trucul e să nu-l lași pe fraier să se gândească. Să-l arunci în marea furtunoasă a emoțiilor. Râse din nou. Ce m-am mai distrat! Să fi văzut ce față aveai! Credeam că ai să izbucnești, zise. Nu i-ai recunoscut nici pe Tonio și Berto!

— Tonio și… Ana deschise larg gura, din nou. Iată de ce, de fiecare dată când vorbeam cu ei, se întorceau cu spatele! Dar de unde ai luat toate lucrurile alea… palanchinul…

— De la teatrul Anzelo, zâmbi Mercurio. Am credit prin părțile alea.

Ana își dădu una peste frunte.

— Iată de ce știa grăsanul ăla scârbos de treaba cu aprovizionarea, zise, înțelegând. Pentru că ți-o povestisem eu!

— Prima oară când ne-am văzut, zise Mercurio. Mi-ai povestit că rahații ăia nu te-au mai vrut fiindcă se îmbogățiseră din nou

și te vedeau ca pe o cucuvea care aduce ghinion fiindcă le aminteai de timpurile grele, în loc să-ți fie recunoscători…

— Încă îți mai aduci aminte, zise Ana, impresionată ca toți oamenii care pe neașteptate își dau seama că sunt ascultați.

Zâmbi. Își aminti și ea de ziua aceea, când fratele Amadeo bătuse la ușa ei cu cei trei copiii murdari, subnutriți și înspăimântați.

— Erai ud fleașcă… și îmbrăcat în preot! Trebuia să-mi dau imediat seama că ești un șarlatan!

Mercurio râse. Părea din nou copil.

Ana se uită la el, mândră.

— E adevărat că ești bun, băiatul meu. Ești un adevărat fenomen. Ai un talent uriaș.

Mercurio roși.

Atunci fu rândul Anei să râdă. Îl îmbrățișă și îl sărută pe obraji. Se strâmbă.

— Ah, ce scârbos… mi-au rămas în gură toate firele tale de păr… zise.

— Nu sunt ale mele, ci ale pisicii vecinei, râse Mercurio. O vreme o să-i fie frig la fund. Termină cu dezbrăcatul, își spălă fardul apoi se îndreptă spre ieșire. Trebuie să mă duc la Isaia Saraval, spuse.

Însă Ana nu-l mai asculta. Se uita la foc și retrăia toate emoțiile și imaginile din ziua aceea, dând din cap și zâmbind fericită.

•

Mercurio ajunse la prăvălia cămătarului în Piața Târgului. Nobilul scăpătat înțelesese imediat avantajul ideii lui Mercurio. Însă acum trebuia s-o accepte și Isaia Saraval.

— Să stabilim o cifră ipotetică, îi explică cămătarului evreu. Cu cifra aia, nobilul creștin cumpără tot ce are nevoie, și bijuteriile pentru nevastă și pentru el, fiindcă trebuie să pară foarte bogat. Tot ce cumpără, cumpără de la dumneavoastră, însă voi răscumpărați imediat totul, cu o sumă mai mică, ipotetică și asta. Astfel el va trebui realmente să vă plătească numai diferența, mă înțelegeți? Și toate lucrurile pe care le ia vă rămân, de fapt, dumneavoastră. Ce mai, e ca și cum i-ați închiria-o, mă urmăriți?

Saraval încuviința cu admirație.

— Dar asta nu e tot, spuse fericit Mercurio. De ce să vă mulțumiți doar cu chiria obiectelor dumneavoastră de camătă?

— De ce să mă mulțumesc? repetă Saraval care încă nu înțelegea.

Mercurio râse.

— Dumneavoastră mi-ați spus că nu vă puteți expune marfa fiindcă le este interzis cămătarilor evrei, corect?

— Corect...

— Chiar așa, în cazul ăsta nu dumneavoastră o expuneți...

— ... ci nobilul creștin! exclamă Saraval. Așa că nimeni nu încalcă legea!

— Iar dacă dumneavoastră îi faceți o mică reducere pentru ceea ce de acum încolo vom numi marfă de închiriat, încheie Mercurio, el va răspândi zvonul printre invitații lui că intenționează să-și schimbe interiorul casei... Tot, tablouri, tapiserii, covoare... tot ce i-ați dat dumneavoastră... și giuvaierurile... deci, de fapt, cine vrea, dintre preabogații lui oaspeți, poate cumpăra ce-i place. Iar el vă va însărcina, aparent, chiar pe dumneavoastră să tratați afacerile, prefăcându-se deranjat de micimea acestui meschin comerț. Cum vi se pare?

Saraval era fără cuvinte. Dădea din cap și se uita în jurul lui, mângâind cu ochii toate acele mărfuri care nu ar mai fi rămas acolo în spatele tejghelei prăvăliei de amanet să se umple de praf. Niciun cămătar nu se gândise până atunci la așa ceva. Și totuși, era o idee simplă. Și ca toate ideile simple, era genială.

— Cred... cred... Respiră adânc. Cred că tu ești un dar pe care *Ha-Shem,* fie-I lăudat de-a pururi Numele, a vrut să mi-l trimită. Se uită la el. Și îmi imaginez că o asemenea idee trebuie recompensată.

— Și încă scump, zise Mercurio. Vreau un sfert din câștigurile dumneavoastră.

— Un sfert? zise Saraval. Se gândi și pe urmă încuviință. Bine. Târg încheiat, zise. Îi puse o mână pe umăr. Ești sigur că nu ești evreu, băiete?

— Foarte sigur, răspunse Mercurio. Sunt un hoț.

Saraval rămase serios un moment, nesigur dacă să-l creadă sau nu, apoi izbucni într-un hohot sonor de râs.

55.

Mercurio deschise larg gura de mirare, trezindu-se în fața celui mai absurd conglomerat de clădiri pe care și-l închipuise vreodată, înalte ca niște turnuri, îmbinate fără vreo logică unele cu altele.

— Iată-ne la Castelletto, îi spuse copilul care îl condusese până acolo.

Mercurio îi întinse o para, apoi se uită în jur. Curtea care se deschidea printre turnuri era aglomerată de un număr incredibil de femei cu fețele sulimenite cu ceruză și ruj, cu haine stridente și decoltate. Și toate cu o eșarfă galbenă la gât. Erau tinere și bătrâne, mature și fetițe. Unele, trecând pe lângă el, îi făcură gesturi obscene cu limba, una își ridică fusta și-și agită fundul prin fața lui, rotund și alb, moale, și apoi plecă dând din șolduri.

— E greu să alegi, râse un bărbat care ieșea dintr-unul dintre turnuri, văzându-l atât de surprins.

— Îl caut pe doctorul Isac di Negroponte, îi spuse Mercurio.

— Un doctor? Aici? zise bărbatul. Nu vrei să ți-o tragi?

— Isac di Negroponte, repetă Mercurio.

Bărbatul clătină din cap, neîncrezător, în timp ce se îndepărta.

Mercurio se îndreptă cu pași hotărâți spre primul turn. Intră și simți un fel de amețeală când respiră izul acru și respingător al sexului ieftin. Instinctiv își duse mâinile la urechi să se apere de cotcodăceala care răsuna pe înalta casă a scărilor. O târfă se apropie de el dând din buci.

— Îl cunoști pe doctorul Negroponte? o întrebă.

Târfa întinse mâna, fără nici cea mai mică ezitare, și-i apucă membrul.

— Unde te doare drăguțule, te tratez eu…

Mercurio o împinse cât colo.

— Îl caut pe doctorul Negroponte, zise iar.

— Aici se caută curve, căcănarule, îi răspunse înfuriată prostituata.

Se răsuci și plecă.

Mercurio se uită în jur. Văzu o femeie de o anumită vârstă, nemișcată în mijlocul atriului, în picioare, cu pulpele puțin desfăcute. Avea părul alb vopsit cu șuvițe roșii și verzi.

— Iertați-mă, doamnă, îi spuse Mercurio apropiindu-se, îl cunoașteți pe doctorul Negroponte?

Femeia se uită la el fără să răspundă. Suspină ușurată.

Mercurio nu-i văzu în gură niciun dinte.

— Am urgentă nevoie de el, o apostrofă el.

Femeia își ridică puțin fusta și se mișcă. Pe jos, o baltă de urină.

— Și eu aveam o urgență, frumosule, zâmbi.

— Dar îl cunoașteți pe doctorul Negroponte?

— Cine știe. Îi cunosc pe mulți, dar nu le știu niciodată numele. Și chiar dacă mi-l spun, îl uit mai înainte să-și fi scos treaba dintre pulpele mele.

Mercurio dădu să se îndepărteze, dar o fată frumoasă, cu un decolteu ametitor, care dădea la iveală sfârcurile de culoarea caiselor, îi făcu un semn. Mercurio se simți profund tulburat. Lăsă privirea în jos, evitând să o întâlnească pe a tinerei prostituate, și ieși din turn, cu o greutate în piept.

— Așteaptă, zise un glas în spatele lui.

Mercurio se întoarse. Fata îl urmărise și se apropia de el. Sânul i se clătina incitant.

— Nu, mulțumesc! îi spuse cu excesivă ardoare.

Fata râse.

— Pun pariu că ești neînceput, zise, ajungându-l din urmă.

Mercurio voia să plece, însă ochii ei îl rețineau.

— Fii atent că-ți cad pe pământ dacă le mai clatini puțin.

— O… scuză-mă… zise Mercurio și cu mare greutate se întoarse să plece.

— Am auzit că-l cauți pe doctorul curvelor, îl opri fata, apucându-l de un braț.

— Îl cunoști? o întrebă Mercurio și ochii lui se duseră iar la sânul descoperit al prostituatei.

Fata își trase în sus rochia, acoperindu-și sânul.

— Așa-i mai bine? Acum reușești să înțelegi ce spun?

Mercurio roși.

— Da, cu siguranță ești neînceput, râse din nou fata. La Turnul Gaițelor. Etajul cinci. Întreabă de Cardinal, spuse prostituata și arătă spre intrarea uneia dintre înaltele clădiri.

Mercurio încuviință.

— Mulțumesc, îi spuse.

Dintr-odată, prostituata își lăsă rochia în jos și-i undui sânii mici prin fața ochilor. Apoi chicoti ca o fetiță nevinovată și plecă.

Mercurio se îndreptă cu pași înceți spre Turnul Gaițelor, întorcându-se din când în când să se uite la prostituată. Ea îi făcu un semn cu mâna, cum ar fi făcut o fată oarecare, și Mercurio răspunse, zâmbind, încă amețit. Își dădu seama că trupul lui și instinctele lui se treziseră. Atunci se gândi la Giuditta. Și înțelese că nu se mai putea mulțumi să atingă lemnul unei porți.

„Și, de fapt, pentru asta ești aici", își spuse și trecu pragul Turnului Gaițelor. Se uită în sus. Scările se încolăceau ca un șarpe uriaș. Începu să urce. În buzunar îi zornăiau treizeci și una de monede de aur și șapte de argint. O mică comoară. Erau câștigul de pe urma petrecerii date de nobilul scăpătat. Le primise în dimineața aceea. Era partea lui, doar după două săptămâni din ziua în care îi venise ideea. Și Saraval i le dăduse cu entuziasm fiindcă afacerile merseseră mai bine decât în cele mai frumoase visuri. Și probabil ar mai fi venit alte monede fiindcă două nobile doamne tocmai se tocmeau pentru un colier și un inel foarte prețioase. Fusese un adevărat succes. Și de aceea, acum, urcând scările jegoase de la Turnul Gaițelor, Mercurio le avea pe toate la el, ca semn de noroc. Și, între timp, își repeta fraza pe care o învățase. O simplă frază. Dar era sigur că și-ar fi făcut efectul.

— Ce vrei? îi zise o namilă de femeie, care purta o rochie roșie purpură, când ajunse la un etaj unde izul de mizerie și de sex dispăruse, înlocuit de un parfum de curat, de săpun și de leșie.

Mercurio se uită la ea.

— E etajul cinci?

— Ce vrei? întrebă iar namila.

— O caut pe Cardinal, zise Mercurio.

— Azi nu lucrez, răspunse femeia.

— Tu ești Cardinal? zise Mercurio.

— Ești tâmpit? zise femeia.

— Îl cunoști pe doctorul Negroponte? o întrebă Mercurio.

Pe chipul lui Cardinal apăru o urmă de bănuială.

— Te mai întreb o singură dată, apoi te arunc rostogol pe scări: ce vrei?

— Trebuie să-i spun ceva, spuse Mercurio.

— Spune-mi mie și am să-i transmit, când îl văd, răspunse Cardinal.

— Nu, trebuie să-i spun personal. Mercurio făcu o pauză. E important. O privește pe fiica lui.

Trăsăturile chipului lui Cardinal se aspriră.

— Îi e rău? I s-a întâmplat ceva?

— Nu… nu… zise Mercurio, ce ai înțeles…?

Cardinal se uită o clipă la el.

— Să nu te miști de aici, îi spuse.

Apoi se îndreptă spre o ușă din capătul unui culoar îngust. Bătu și deschise ușa.

— Cine e? se auzi din interiorul camerei.

— Sunt eu, doctore, răspunse Mercurio, care o urmase pe Cardinal.

— Cine eu?

— Mercurio.

— O, rahat! zise Isac.

— Îl dau de-a rostogolul pe scări? întrebă Cardinal înșfăcându-l pe Mercurio de gulerul cazacei.

Isac apăru în ușă. Avea chipul obosit, marcat de zile și zile petrecute în lupta cu sifilisul. Îl privi pe Mercurio, însă aproape fără să-l vadă. Apoi se întoarse spre Cardinal și scutură din cap.

Cardinal se crispă și i se umplură ochii de lacrimi.

Isac se întoarse iar spre Mercurio.

— Intră, îi spuse. Și nu era o invitație amicală. Apoi mângâie umărul lui Cardinal. Organizează tu, zise.

Mercurio intră în cameră. Văzu o femeie întinsă pe un fel de năsălie. Avea o figură senină, cu toate că avea nasul săpat și mâncat de o plagă.

— Bună ziua, zise încet.

— Nu te mai poate auzi, spuse Isac, închizând ușa. Azi a terminat cu suferința.

Mercurio sări înapoi.

— Te-am lăsat să intri doar pentru că vreau să-ți spun un lucru, zise Isac, venind spre el, agresiv, cu toată oboseala și frustrarea care i se citeau în ochi. Stai departe de fiica mea, îi spuse în șoaptă. Îl bătu cu arătătorul în piept și repetă, încet, rostind sacadat fiecare cuvânt: Stai… departe… de… fata… mea.

Mercurio simți cum i se urcă sângele la cap. Furia îi scutură trupul. Vechile, înnăscutele sisteme de apărate care se declanșau de fiecare dată când se simțea amenințat pe nedrept se activară. Făcu un efort să se abțină și să spună fraza pe care o pregătise. Trase aer în piept.

— Eu am devenit ca dumneavoastră... doctore, zise, fără a reuși să nu pițigăieze puțin glasul. Eu am devenit onest.

— Ți-e scris în frunte că ești un șarlatan, rânji Isac, apropiindu-și fața de cea a lui Mercurio. Tu ești un delincvent. Tu ești rahat.

— Atunci, dumneavoastră? izbucni Mercurio.

— Mă amenințI? zise Isac, luându-l de gât.

— De ce dumneavoastră aveți dreptul să vă schimbați și alții nu? zise Mercurio cu ochii posedați, simțind greutatea nedreptății. Se eliberă din strânsoarea lui Isac. Cine credeți că sunteți?

Isac se uită în tăcere la el.

— Doctore, ascultați-mă, reluă Mercurio, pe un ton pașnic, încercând să se controleze. Acum am o slujbă onestă. Scoase săculețul cu monedele pe care le câștigase, îl desfăcu, îl întinse spre Isac, sigur de efect. Priviți. Mă voi îmbogăți, nu voi fi numai onest, zise mândru.

— Stai departe de fiica mea! repetă Isac, ca și cum n-ar fi știut să spună altceva, fără măcar să se uite la monede.

— Eu sunt îndrăgostit de fiica dumneavoastră! strigă Mercurio aproape înspăimântându-se să pronunțe cuvintele acelea cu glas tare.

Isac tocmai se pregătea să sară la el, când ușa se deschise.

Apăru Cardinal, cu ochii roșii, și alte două prostituate cu capul plecat. Duceau o targă. Intrară tăcute, puseră cadavrul tovarășei lor pe targă, cu atenție și grijă, ca și cum ar fi fost încă vie apoi o scoaseră afară.

Atunci Isac, cu pași înceți și măsurați, se duse la ușă și o închise. Rămase cu mâna pe clanță întors cu spatele la Mercurio.

— Dacă e adevărat că o iubești pe Giuditta, spuse pe un ton grav și adânc, dă-ți seama cât rău i-ai putea face. Gândește-te, dacă o iubești.

Mercurio se simți îngrozit și umilit. Închise săculețul cu monede și-l puse la loc. O parte din el îi spunea că doctorul are

dreptate. Aproape se ghemui în sine. Înfrânt. Însă pe urmă se gândi la Ana, la încrederea pe care o avea în el. Și mai ales se gândi la felul în care se uita la el Giuditta, de fiecare dată când se întâlneau. Se gândi că și ea îl iubea, cu aceeași hotărâre.

— Nu! spuse. Nu!

Isac se întoarse roșu la față.

— Eu voi deveni onest! continuă Mercurio. Eu voi deveni demn de Giuditta!

— Da? Și? Isac era din ce în ce mai roșu. Ai să devii și evreu?

— Da, dacă e necesar!

— Pleacă, băiete. Cele două lumi ale noastre pot conviețui, însă nu pot deveni una singură.

— De ce nu aveți imaginație? întrebă instinctiv Mercurio.

— Și ce faci cu imaginația? întrebă Isac, cu sprânceana ridicată și pe un ton sarcastic.

— Se poate imagina o lume diversă.

Isac se uită în tăcere la el. Dădu din cap. Apoi deschise ușa.

— Pleacă, băiete. Nu ești decât un nătărău.

Mercurio se mișcă încet, cât putu de demn. Trecu prin fața lui și, pe când trecea pragul, începu să spună:

— Eu voi deveni…

— Tu nici măcar nu știi cine ești, îl întrerupse Isac cu furie. Darmite să știi cine ai să devii.

Mercurio se răsuci brusc.

— Eu sunt toți cei ce vreau să fiu!

— Vezi că ești doar un șarlatan? Isac îl împinse spre scări. Așa ceva poate crede numai un hoț înrăit. Tu trebuie să fii unul din ei, nătărăule!

Mercurio se simți adânc atins. Îi fu teamă că Isac avea dreptate. Îi fu teamă că nu știa cu adevărat cine era. Că e un nimeni. Și teama luă foc în el, ca alcoolul pur, și declanșă furie, aceeași furie care-l împinsese mereu înainte.

— Dumneavoastră care faceți atâta morală, cum de acceptați ca fiica voastră să trăiască în cușcă, precum un animal? Ce om sunteți? Ce tată sunteți? Asta merită Giuditta?

Isac sări la el cu brațele încordate, fără să-și dea măcar seama ce se pregătea să facă.

— Nenorocitule! urlă vărsându-și asupra lui Mercurio toată mânia de care era în stare.

Apoi, când îi despărțiră, nu avu curajul să îl privească în față. Fiindcă și lui Isac îi era teamă. Teamă că Mercurio avea dreptate. O dezrădăcinase pe fiica lui din insula lor ca să-i ofere o viață mai bună, își spusese. Dar aia era o viață mai bună?

— Eu am s-o duc de aici pe Giuditta! țipă la el Mercurio.

— Iar eu îți voi smulge inima cu dinții, îi răspunse Isac. Însă slab. Trimiteți-l de aici, zise cu capul plecat.

Mercurio părăsi Castelletto cu o senzație de revoltă care nu-i permitea să gândească. În sinea lui simțea toată supărarea pentru lucrurile nedrepte pe care i le spusese Isac și o senzație de profundă nesiguranță, în schimb, pentru multe care îi răsunau în el. Ar fi reușit? Ar fi devenit un bărbat, un adevărat bărbat, din cei care nu trebuie să fugă și să se ascundă toată viața?

În timp ce se pierdea în aceste gânduri, mergea, cu pași furioși, fără să-și dea seama unde se ducea. Uneori se lovea de câte cineva. Însă nu auzea insultele și nici nu se oprea să ceară scuze. Era ca și cum nu ar fi existat nimic altceva decât el și gândurile lui. Și, încet-încet, pe măsură ce se lăsa seara, coborî o ceață deasă, care îl izola și mai mult de lumea înconjurătoare. Își permitea cu adevărat să o iubească pe Giuditta? Ce i-ar fi oferit? Isac îl rănise profund cu vorbele lui. Atinsese un punct sensibil.

„Cine ești?”, se întreba. Toți cei ce voia să fie, îi răspunsese doctorului. Dar era unul în mod special? Cine era? Un bogătaș grăsan, un arsenalot, o bășinoasă bătrână? Cine era Mercurio? Cine era fără deghizări?

După ce își repetă inutil întrebarea aceasta de atâtea ori că își pierduse de tot suflarea, se opri, gâfâind, cu mâinile pe ochi, apăsându-le cu o forță care era fiica mâniei și a disperării. Încercă să se liniștească. Apoi își luă mâinile de la ochi să înțeleagă unde se afla. Însă lumea era minusculă, delimitată de o ceață deasă ca o pânză mare de bumbac.

Făcu un pas înainte. Gheata i se împotmoli în noroi. Sări. Și se trezi pe o piatră dreptunghiulară, albă, o piatră de Istria, dintre cele care delimitau canalele. Dar uitându-se mai încolo nu vedea apă, ci doar o pantă sau cel puțin așa i se părea, clădită din bârne plate înecate în pământ. Iar pe pământ și pe bârne creșteau alge, pe jumătate putrezite. Și era miros de mucegai. Puternic, persistent.

Coborî de pe bordura de piatră pe pantă. Urcă panta către fundul ei, unde auzea o clipoceală. Și acolo, suspendat între pământ și apă, se trezi în fața unui zid negru, rotunjit, gigantic.

— Cine-i acolo? făcu o voce.

Se auzi și rânjetul înăbușit al unui câine.

Mercurio nu știa ce să spună.

— Unde suntem? întrebă fără să înțeleagă de unde venea vocea. Și între timp se sprijini cu o mână pe zidul din fața lui. Era de lemn și se clătina ușor. Ca și cum ar fi respirat. Mercurio simți o emoție extremă căreia nu știa să-i dea niciun nume, nicio explicație.

— Ești la șantierul de reparat nave Zuan dell' Olmo, care sunt eu, spuse glasul, materializându-se în spatele lui.

Mercurio se răsuci brusc.

Un câine tigrat, cu urechile zbârlite, slab, cu o coadă subțire și bot încrețit, să-și arate dinții galbeni și tociți, rânji la el, apropiindu-se. Părea mai curând neliniștit decât agresiv.

Mercurio întinse mâna spre el.

Câinele se retrase, apoi înaintă din nou, calmat de prezența unui bătrân care ieșise și el între timp din perdeaua deasă de ceață. Câinele adulmecă mâna lui Mercurio, apoi dădu din coadă.

— Cuminte, Mosè, spuse totuși bătrânul Zuan dell' Olmo.

Mercurio își ținea respirația, hipnotizat de suprafața de lemn negru căreia nu-i vedea capătul, nici la dreapta, nici la stânga, nici în sus.

— Ce-i asta? întrebă încet.

— E o *caravelă* răspunse Zuan.

— O caravelă? întrebă Mercurio.

— Un velier, zise bătrânul.

Și râse încetișor.

— E mare… murmură Mercurio.

Bătrânul încuviință.

— Ar fi trebuit să spui *era,* adăugă bătrânul.

— Era?

— Va fi scufundată, zise Zuan cu o notă melancolică în glas. Cum voi face rost de doi bani, va trebui s-o scufund… da… suspină.

— Dar de ce?

Bătrânul făcu un pas în față, ajunse la flancul navei și bătu cu mâna în el.

— Nu știi nicio iotă despre mare, nu-i așa, băiete?

Râse. Dar fără veselie.

Mercurio se strânse între umeri.

— Nu, spuse.

— E ca un cal, zise Zuan. Când șchioapătă, trebuie doborât.

— E… șchioapă?

— Da, sărăcuța…

— E a dumneavoastră?

— Acum, că-i în halul ăsta, da, râse Zuan, tot în felul ăla al lui plin de tristețe și iar bătu cu mâna în ea. A fost nava pe care m-am îmbarcat când eram copil. Și am îmbătrânit pe ea. Lemnul ăsta are patruzeci de ani, și de data asta, în loc s-o bată cu mâna, mângâie bordajul chilei.

Nava se înclină ușor, mișcată de refluxul leneș, și scârțâi, drept răspuns.

Din nou Mercurio avu senzația că e vie.

— Și, când armatorul s-a hotărât s-o scufunde, reluă Zuan, acum aproape cinci ani… se întrerupse și scutură din cap ca și cum nici el nu credea ce făcuse. De, pe aici prin jur toți râd de mine. Și au dreptate… Îți spun și ție, deși vei putea crede și tu că sunt un bătrân nebun și prostănac… Când armatorul a hotărât că venise timpul s-o scufunde, l-am rugat să mi-o dea mie, în schimbul salariului pe un an. Nu reușeam să mă despart de această… această… ah! scoase un sunet neîncrezător. Bătrân prostănac… Mă gândeam că merita să fie scufundată de cineva care a ținut la ea, și nu de o echipă de necunoscuți.

Câinele dădu din coadă și apoi îl linse timid pe Mercurio pe mână.

Zuan îl văzu.

— Bătrân prostănac și tu, Mosè. De unde știi că e om bun? Poate acum ne taie gâtul și ne jefuiește.

— O, nu, domnule! zise Mercurio. N-am intenția să…

— Știu, băiete, zise Zuan, oprindu-l cu un gest al mâinii deformate de bătrânețe și de umezeala acelei lumi suspendate pe apă. Mosè nu-i deloc prostănac. Dacă erai un infractor, te-ar fi omorât deja.

— Deci și dumneavoastră sunteți sigur că nu sunt un infractor? întrebă Mercurio.

— Firește, băiete, răspunse Zuan, fără ezitare.

— Și știți cine sunt?

— De unde să știu cine ești?

Zuan se uită surprins la el.

Mercurio se uita intens la el, ca și cum ar fi așteptat un răspuns. Ca și cum bătrânul acela ar fi putut răspunde la toate întrebările pe care și le pusese, ca și cum ar fi putut să-i răspundă lui însuși și lui Isac.

— Tu pari să fii… zise bătrânul.

— Cine? îl luă repede Mercurio, plin de speranță.

— Unul care s-a pierdut, zise Zuan, ridicând din umeri.

Mercurio se uită în tăcere la el.

— Da, spuse pe urmă. Aveți dreptate.

Zuan arătă în spatele lui.

— Ține canalul ăsta din dreapta ta, e Santa Giustina. Mergi drept până întâlnești alt canal pe stânga, canalul Fontego. Urmează-l fără să te abați de la el și ajungi la Arsenal. De acolo știi să ajungi acasă?

— Da… răspunse Mercurio. Mulțumesc.

— Hai, Mosè, făcu bătrânul și se duse cu pași înceți de unde venise.

Mercurio puse mâna pe chilă, exact acolo unde o pusese și bătrânul Zuan dell’ Olmo. Simțea cânepa și smoala întărită în spațiile dintre scânduri.

Nava se mișcă și scârțâi, ca și cum i-ar fi vorbit și lui.

— De ce nu o reparați? întrebă el silueta care începea să se piardă în ceață.

— N-am bani nici s-o scufund, zise cu glas trist bătrânul, dispărând, darmite s-o repar.

O clipă i se mai auziră pașii, apoi nimic.

Nava scârțâi. Ca și cum ar mai fi avut ceva de zis.

Mâna lui Mercurio se duse la săculețul cu cele treizeci și una de monede de aur pe care le câștigase cinstit.

— Vă găsesc eu banii! țipă la zidul de ceață.

Fraza reverberă în neant, până ce vibrațiile se stinseră.

Apoi se lăsă liniștea.

Și atunci, din liniștea aceea, apărură siluetele bătrânului și cea a câinelui său.

— Tu trebuie să fii mai prostănac decât Zuan dell’ Olmo, băiete, râse bătrânul.

Iar din râsul lui dispăruse orice notă de tristețe.

56.

— Închide ochii, zise Octavia, luând-o de un braț pe Giuditta și conducând-o în Piața Ghetoului Nou, evitând mica gloată de curioși.

Giuditta tremura, dar ținu ochii închiși.

Totul se întâmplase rapid. Doar în trei săptămâni viața ei fusese revoluționată. Două visuri erau pe cale să se realizeze.

În dimineața aceea, cerul era extrem de curat și de limpede. Albastru cum rar se întâmpla la Veneția. În timp ce mergea încet, condusă de prietena ei, Giuditta simțea cum razele binevoitoare ale soarelui îi încălzeau fața. În schimb, își închipui că acea căldură era respirația lui Mercurio, mângâierile lui, atențiile lui. În trupul ei, în adânc, ceva tresări. Giuditta roși. Din ziua aceea cu poarta, de când Mercurio îi mărturisise dragostea, se întâmpla din ce în ce mai des ca trupul ei să-i amintească faptul că era o femeie. Roși mai tare, lăsându-se pradă dorinței care o invada. Fiindcă acela era primul vis care devenea realitate. Iar fluturele cu aripile de argint filigranat pe care îl strângea în mână era dovada.

— Ai să vezi, îi spuse la ureche Octavia, când fură la jumătatea pieței. Ai să vezi…

Giuditta zâmbi. Al doilea vis al ei. Și acesta se împlinise cu extraordinară rapiditate. Ariel Bar Zadok, *strazzarolo* din ghetou, negustorul de stofe, fusese extrem de eficient sub îndrumarea Octaviei. O puseseră imediat pe Giuditta la treabă. O puseseră să deseneze zece modele de berete și zece de rochii. Giudittei aproape că nu-i venea să creadă. Îi dăduseră hârtie, creioane, culori, pene și pensule, cerneală. Îi ceruseră măsuri, îi propuseseră materiale. Îi acceptaseră toate ideile. Iar pe urmă înrolaseră o adevărată echipă de cusătorese din comunitate și un croitor de stofe. Giuditta petrecuse zile întregi cu croitorul și cusătoresele într-o încăpere mare pe care Ariel Bar Zadok o utilase cu lămpi cu oglindă, precum cele de la teatre, care răspândeau lumina peste tot în jur. Iar cusătoresele și croitorul o lăudaseră pentru modelele și pentru ideea inovatoare, simplă, însă funcțională, care se afla în spatele acelor modele.

Iar acum sosise momentul.

— Ești gata? întrebă Octavia, oprindu-se.

Giuditta simți cum inima îi bătea cu putere în gât de emoție.

— Așteaptă… zise fără suflu.

Octavia râse.

Iar râsul ei fără griji o liniști pe Giuditta.

— Sunt gata! zise entuziasmată.

— Atunci, hai, Ariel Bar Zadok! exclamă Octavia. Să deschidem prăvălia! Iar tu deschide ochii, Giuditta!

— Căiește-te, Veneția! urlă în clipa aceea o voce tunătoare și plină de mânie.

— Căiește-te! făcu ecou o altă voce, mai tânără, dar tot atât de plină de ură.

Giuditta se întoarse spre punctul din care se auzeau glasurile, de dincolo de podul de peste canalul San Girolamo. Și acolo, înconjurat de un mic grup de fanatici, văzu un călugăr cu mâinile îndreptate spre cer.

Îl numeau Sfântul, fiindcă spunea că primise stigmatele Domnului Nostru de la însuși Sfântul Marcu. Însă Giuditta îl cunoștea încă de când sosise. Era fratele Amadeo, călugărul care, în hanul unde se oprise ea cu tatăl ei după ce debarcaseră, îi urmărise să-i linșeze. Iar cu călugărul era un puști, care stătea trufaș alături de el. Și tocmai pentru faptul că-i era mereu alături peste tot și datorită hainelor lui pompoase pe care i le impusese principele Contarini, își câștigase o poreclă mai puțin măgulitoare decât a călugărului: maimuțica. Însă Giuditta îi cunoștea și numele adevărat. Se numea Zolfo și încercase să bage cuțitul în ea în tabăra căpitanului Lanzafame. Și în ziua aceea Mercurio o apărase.

— Călugăr blestemat, rânji Octavia. N-o să ne strici inaugurarea. Hai, Ariel!

Giuditta simți un fior de teamă. Și un presentiment rău.

— Nu te uita la el, Giuditta, îi spuse Octavia, scuturând-o. Prefă-te că nu există. Se întoarse spre lume. Prefaceți-vă că nu există! strigă. Apoi îi dădu una lui Ariel Bar Zadok. Hai, Ariel, ce naiba!

Însă negustorul de stofe nu se mișcă. Arătă cu degetul spre călugăr și spre ceata lui de fanatici.

— Ne arde cărțile sacre… zise oripilat.

Oamenii din comunitate se întoarseră. În fața podului, pe Fondamenta dei Ormesini, începeau să se înalțe flăcări. Țesătorii creștini se iteau din prăvăliile lor și din micile fabrici de draperii și mătăsuri prețioase, scuturând din cap.

— Evreii sunt cancerul lui Dumnezeu! urlă Sfântul și aruncă o carte groasă în flăcări.

— Cancerul lui Dumnezeu! repetă Zolfo, maimuțica, întorcându-se spre mulțime și invitându-i să se alăture corului.

— Cancerul lui Dumnezeu! urlară aceștia, într-un amestec în care glasurile se uneau cu hohotele de râs.

— Eliberează-te de greutatea lor, Veneția! spuse răspicat Sfântul, cu mâinile îndoite de stigmate îndreptate spre cer. Eliberează-te de cărțile lor necurate!

— Eliberează-te de evrei!

Flăcările de la cărți se ridicară înalte. Și cu cât se înălțau mai sus, cu atât fanaticii se entuziasmau mai tare.

— Popor al Satanei! tună Sfântul, răsucindu-se în jurul lui, mereu cu mâinile ridicate. Luă un sul de pergament, îl arătă oamenilor, apoi îl aruncă în flăcări.

— Tora! murmurară evreii adunați în piața mare, cu privirea terorizată de sacrilegiu. O bătrână începu să plângă, încetișor, resemnată, ca și cum ar fi văzut de multe ori scena aceea.

Mulțimea de fanatici urlă și mai tare, de parcă ar fi dat glas flăcărilor.

— Arzi, Sion! spunea Sfântul.

Vreo zece apucați se repeziră spre pod să dea iama în Piața Ghetoului Nou, cu bâte în mâini.

Evreii se speriară și se retraseră un pas, chiar dacă aceia erau încă departe. Copiii se agățară de fustele mamelor.

Giuditta, aproape fără să-și dea seama, murmură:

— Mercurio…

În clipa aceea, din cazarma străjerilor de la pod ieși căpitanul Lanzafame. Nu se prea ținea pe picioare. Probabil băuse. Era urmat de Serravalle și de cinci bărbați, cu spadele scoase din teacă. Lanzafame se grăbi spre rug și, cu picioarele, împinse totul în canal. Cărțile sacre sfârâiră, stingându-se. În aer se ridică o coloană neagră de fum și un miros acru.

— Plecați de aici! urlă căpitanul Lanzafame.

— Avem tot dreptul să rămânem! răspunse Sfântul.

— Tot tu, popo, zise aspru Lanzafame, împungându-l cu un deget.

— Tot tu, soldat al diavolului, răspunse Sfântul, întorcându-se spre mica lui armată, să-i întărâte și să le obțină sprijinul.

Însă Lanzafame nu era omul care să se lase intimidat. Îl înșfacă pe călugăr de gluga sutanei, furibund. Apoi, trăgându-l după el câțiva pași ca pe un câine în lanț, îl trânti la pământ.

— Preot al Satanei! strigă la el.

Mulțimea de fanatici bombăni sumbru, nehotărâtă ce să facă, în timp ce Sfântul se ridica de la pământ, cu sutana plină de noroi.

— Serravalle! tună Lanzafame. Ia-i în șuturi în cur pe căcănarii ăștia!

Serravalle și soldații lui îi altoiră pe fanatici, cu câteva figuri de spadă în aer și lovind pe câte unul cu mânerele săbiilor.

Atunci, chiar și cei mai rău intenționați, din lupii de acum o clipă se retraseră cu capetele plecate, ca o turmă de oi. O luară din loc cocoșați și, după ce câștigară oarecare distanță de siguranță, se împrăștiară în toate direcțiile.

Numai Zolfo se opri în fața lui Lanzafame, sfidându-l. Se uită la el în tăcere, apoi scuipă pe pământ, între picioarele căpitanului.

Lanzafame îl ridică de la pământ, fără să ezite nicio clipă, și-l aruncă în canal.

— Îți datoram asta de prima oară când ne-am întâlnit, păduche!

În timp ce Zolfo apărea la suprafață scuipând apa murdară, oamenii care rămăseseră să privească scena izbucniră în râs.

Între timp, Sfântul, fără să-și fi dat seama cineva, apucase drumul retragerii.

— Frate Amadeo! îl striga Zolfo alergând după el, odată ieșit din canal, șiroind de apă la tot pasul. Frate Amadeo!

— Fugi la stăpânul tău! Fugi, maimuțică! urlau după el spectatorii.

Lanzafame urcă pe podul Ghetoului Nou. Își înfipse pumnii în șolduri. Gâfâia. Avea părul nepieptănat, nările încordate, gura închisă și mușchii maxilarelor contractați.

O clipă, Giudittei i se păru că era iar războinicul pe care îl cunoscuse.

— Vedeți-vă de viață! urlă căpitanul spre comunitatea de evrei înspăimântați. Nu s-a întâmplat nimic! se uită la ei, în tăcere, nemișcat, apoi se întoarse, spre garnizoană.

Din comunitatea adunată în piață nu se mișcă nimeni. Apoi, un copilaș luă de pe jos un băț și se aruncă asupra unui dușman imaginar.

— Sunt căpitanul Lanzafame, frate al Satanei! Am să ți-o plătesc!

— Nu, Simone! încercă să-l oprească mama, luându-l de un braț. Nu! Chiar dacă ne-a ajutat, e un creștin.

Copilașul se uită o clipă la ea. Apoi se desprinse de ea și repetă:

— Sunt căpitanul Lanzafame, blestematule!

Și atunci alți doi copii se aruncară și ei cu el, urlând:

— Sunt căpitanul Lanzafame!

Apoi toți ceilalți, într-un război vesel.

Giuditta îi privi. Ce puteau face copiii aceia, dacă niciun evreu nu se purtase ca un erou în ziua aceea? Ce puteau face dacă toți bărbații din comunitate se închiseseră în teama lor și nu îi apăraseră?

— Giuditta, zise Octavia în spatele ei. Are dreptate căpitanul. Nu s-a întâmplat nimic.

Giuditta se întoarse să se uite la ea.

— Nu s-a întâmplat nimic? o întrebă.

Octavia era palidă. Totuși, spuse:

— Să ne inaugurăm prăvălia.

Giuditta se uită și la Ariel Bar Zadok. Negustorul era confuz. Nu știa prea bine ce să facă.

— Veniți, oameni buni! strigă pe neașteptate Octavia, invitându-le pe femeile din comunitate. Veniți să vedeți creațiile Giudittei di Negroponte! Îl împinse pe Ariel Bar Zadok și-i spuse: Hai, grăbește-te, țap bătrân!

Negustorul ținea în mână un capăt de draperie din mătase roșie pe care o agățase de tocul intrării în prăvălie, ca să o arate la sfârșit. Dar nu se hotăra s-o tragă.

Oamenii din comunitate mai adăstară câteva clipe în piață, însă cu toții se întoarseră spre canalul San Girolamo, de unde încă se ridica fumul rugului de cărți sfinte. Rabinul, cu două ajutoare, încerca să recupereze din apă foile care nu fuseseră distruse.

— Veniți, Rașela, zise Octavia, invitând-o pe una dintre primele doamne care cumpăraseră o beretă lucrată de Giuditta. Veniți să vedeți ce minunăție.

— Nu astăzi, Octavia, răspunse ea și se îndreptă spre casă.

Și, unul după altul, locuitorii din Ghetou care nu erau prin Veneția la muncă plecară acasă. Rămaseră numai vreo câțiva copii care, cu spadele lor de lemn, încă se jucau de-a căpitanul Lanzafame și de-a fratele Satanei.

— Și tu nu vrei să vezi? îi spuse atunci Octavia Giudittei.

Giuditta se întoarse spre prăvălie. Ariel Bar Zadok stătea în prag, cu colțul draperiei de mătase roșie în mână. Giuditta îl găsi irezistibil de ridicol. Și de trist. Îl îmbrățișă și-l sărută pe obraz.

— Ba da! zise spre Octavia, prefăcându-se veselă. Arătați-mi ce ați aranjat.

— Hai, Ariel, zise Octavia și-i smulse din mână colțul de draperie și o trase.

Draperia fâșâi în aer și dădu la iveală prăvălia.

Giuditta dădu să intre, dar rămase cu gura căscată văzând, în vitrină, una dintre rochiile pe care le desenase. Era și mai frumoasă decât și-o imaginase pe hârtie.

— Ei? Cum ți se pare? întrebă cu un zâmbet de satisfacție Octavia.

— E foarte frumoasă… zise Giuditta.

Octavia râse.

— O zici de parcă nu ai creat-o tu.

— De fapt… nu îmi pare reală… se bâlbâi Giuditta.

— Hai, intră, o invită prietena ei. Ariel a făcut totul așa cum ai spus tu.

Giuditta nu se hotăra să intre. Era ca și cum ar fi simțit că nu era ziua potrivită să inaugureze prăvălia. Se gândi că ar fi trebuit să o lase pe a doua zi. Însă, în timp ce se uita în jur, ca și cum și-ar fi căutat cuvintele să-i spună prietenei, văzu o femeie îmbrăcată foarte elegant care acosta cu gondola ei lucioasă acoperită la cheiul Fondamenta dei Ormesini, cobora ajutată de doi servitori în livrea și, tot escortată de cei doi bărbați, se îndrepta spre podul care dădea în Ghetoul Nou.

Giuditta simți un fior de-a lungul spatelui, fără să știe de ce.

Între timp, dama ajunsese pe primele trepte ale podului.

— Unde mergeți, doamnă? o întrebă căpitanul Lanzafame, care era în ușa cazărmii, cu o sticlă în mână.

Dama se întoarse. Avea o pălărie ciudată pe cap și un văl de satin negru, cu trandafiri albaștri minusculi brodați deasupra.

— Nu mi se permite să merg unde îmi place? zise pe un ton senzual.

Lanzafame făcu un pas spre ea, leneș.

— Ce interese poate avea cineva ca Domnia Voastră în locul acela? o întrebă.

— Dumneavoastră sunteți… portarul? zise femeia.

Tonul era autoritar și plin de disprețul pe care îl afișau nobilii față de plebe, și totuși glasul ei era străbătut imperceptibil de încordare.

— Au fost ceva probleme cu un călugăr și patru mâțe zurbagioaice, îi răspunse Lanzafame.

Dama știa foarte bine ce se întâmplase, fiindcă ea organizase totul. Adulmecă aerul.

— I-ați pus la frigare?

Lanzafame râse.

— Am auzit spunându-se că sunteți prietenul evreilor, zise femeia.

— Ați auzit greșit, doamna mea, răspunse Lanzafame. Cu tot respectul, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de evrei sau de creștini. Eu sunt prieten doar personal cu anumiți oameni.

— Atunci sunteți mai bun decât se povestește, zise femeia.

Îi întoarse spatele și urcă pe pod.

Era ceva familiar în glasul acelei dame, se gândi Lanzafame privind-o cum se îndreaptă spre prăvălia negustorului de stofe.

Benedetta mergea dreaptă și cu pieptul înainte. Căpitanul nu o recunoscuse. Și nici evreica n-ar fi recunoscut-o. Respiră adânc. Trebuia să fie calmă și lucidă ca să facă tot ce-și propusese. Primul lucru era simplu. Vrăjitoarea Reina îi recomandase să stabilească un contact fizic după descântec, ca să-l activeze. Restul era mai complicat. Însă avea să reușească, era sigură. Era o hoață experimentată. Știa cum să-și miște mâinile fără să fie văzută. Cu repeziciune. În timp ce se apropia de prăvălie, zâmbi. De data aceea nu ar fi luat nimic de acolo. Din contră, toată abilitatea ei trebuia folosită să lase ceva. Iar acel ceva era în săculețul de catifea bătut cu fir de aur pe care îl ținea agățat de brațul stâng. Brațul inimii. Brațul dragostei. Și al urii.

Giuditta, Octavia și Ariel Bar Zadok o priviseră cum se apropie, fără să-și poată lua ochii de la ea. Femeia aceea avea ceva magnetic.

Giuditta simți din nou acel fior neplăcut de-a lungul spatelui.

— Nu astăzi se inaugurează prăvălia… Giudittei… Giuditta di… nu țin minte numele ăsta… zise Benedetta, atingându-și fruntea peste voaletă și încercând să-și schimbe tonul vocii.

— Giuditta di Negroponte, îi sări în ajutor Octavia.

— Cum spuneți dumneavoastră, așa, zise Benedetta.

— Ea e! exclamă Octavia, arătându-i-o pe Giuditta.

Benedetta scoase un sunet de uimire, ca și cum n-ar fi cunoscut-o, apoi își scoase repede mănușa și întinse mâna spre cea a Giudittei, strângându-i-o cu putere.

— Ce plăcere, zise.

Și îi reținu mâna și atunci când Giuditta, surâzând stânjenită, încercă să și-o retragă. O strânse cu putere aproape înfigându-i unghiile în piele. „Activează-te vrajă!”, se gândi. Și numai după aceea îi dădu drumul Giudittei.

Giuditta nu se simțea în largul ei. Avea impresia că femeia aceea se uita la ea cu o insistență stranie de dedesubtul voaletei care îi ascundea chipul.

— Giuditta noastră încă nu a văzut prăvălia… începu să spună Octavia.

Benedetta înălță capul să se uite la firmă. Un fluture de lemn și un nume pe aripi.

— Psyche, citi.

— … de aceea vi-l vom arăta dumneavoastră și ei totodată, doamnă, râse Octavia.

— Eu am venit pentru rochii, nu pentru prăvălie, răspunse Benedetta. Așteptați-mă aici afară, le spuse celor doi servitori și intră, după ce aruncase o privire rochiei expuse în vitrină și comentase, rece. Drăguț.

— Prima noastră clientă, murmură entuziasmată Octavia către Giuditta, înainte să intre.

— Octavia… încercă să o oprească Giuditta care nu reușea să se elibereze de senzația de apăsare.

Însă Octavia era deja înăuntru, în spatele damei.

— Vedeți, pereți de culoarea salviei. Și de culoarea lavandei în cabina de probă și în croitorie. Făcu o piruetă. Totul foarte

simplu. Și știți de ce? Fiindcă sunt culorile rochiilor. Asupra lor trebuie să se concentreze atenția clienților.

Benedetta nu răspunse și se îndreptă spre o bară de lemn de care erau atârnate rochiile.

— Sunt deja confecționate? Le privi. Dar asta e descusută… și asta… spuse uimită.

Octavia zâmbi arătându-și toți dinții.

— Doamnă, acesta-i secretul modelelor noastre! exclamă.

— Că sunt descusute? întrebă Benedetta sarcastic.

Octavia se întoarse spre Giuditta.

— Hai, explică-i tu Domniei Sale.

Giuditta nu se mișcă.

— Da, haideți, explicați-mi dumneavoastră ciudățenia asta, zise Benedetta.

— Știți… începu Giuditta, ezitând, rochiile noastre sunt împărțite după model, culoare și… măsură.

— Măsură?! exclamă Benedetta.

— Măsură! confirmă Octavia.

O clipă, Giuditta se eliberă de stânjeneală. Se uită zâmbind la rochiile care fuseseră expuse. Prăvălia era exact așa cum o visase. Și în momentul acela uită de dama cu voaletă, de senzația neplăcută pe care i-o provoca. Se concentră numai pe ce vedea. Visul ei care fusese realizat cu multă grijă de Octavia și de Ariel Bar Zadok.

— Da. Măsură, spuse mândră. Am imaginat cinci tipuri de siluete. Și pe aceste… talii, să le spunem așa, confecționăm rochiile noastre.

— Vor părea să aibă un defect dacă nu sunt cusute la spate, zise Benedetta.

— Dacă ar rămâne așa, da, reluă Giuditta. Însă nu sunt modelele definitive. Există posibilitatea să se revină cu mici, dar substanțiale retușuri. Ceea ce dumneavoastră vi se pare *descusut* e de fapt posibilitatea noastră de a strâmta sau lărgi puțin, sau lungi, sau scurta, atât fusta, cât și bustul, atât mânecile, cât și decolteul. Însă modelul de probă e gata făcut.

— De ce ar fi așa? întrebă Benedetta, care începea să înțeleagă că Giuditta avusese o idee foarte bună și ar fi putut câștiga o grămadă de bani.

Acum, urii i se adăugă invidia, iar dorința ei de a-i face rău se înteți.

— Ascultați-mă, reîncepu Giuditta, de-acum entuziasmată de proiectul ei, când merg într-un atelier de croitorie mi se arată un model, de cele mai multe ori doar desenat. Apoi îmi arată materialele. Bucăți fără suflet pe care mi le înfășoară pe mine și din asta înțeleg doar dacă se potrivesc tenului meu și nimic mai mult. Când ies din croitorie am două griji. Prima e nesiguranța: îmi va sta bine rochia aceea? A doua e nerăbdarea: când mi-o vor livra? E așa sau nu?

— Da… zise Benedetta.

— În schimb, aici puteți îmbrăca imediat modelul care vă place. Puteți verifica pe loc dacă rochia vi se potrivește și pe urmă, în decurs de o oră, vă puteți lua și îmbrăca rochia, fără să așteptați o săptămână, fiindcă acolo, în cabina de probă, există o croitoreasă care se află numai la dispoziția dumneavoastră. Giuditta se uită la Octavia și la Ariel Bar Zadok, în culmea entuziasmului. E o modă…

— … gata de îmbrăcat! încheiară în cor Octavia și negustorul.

— Ingenios, zise Benedetta. Bătu din palme, prefăcându-se indiferentă, în timp ce un gust amar de fiere i se ridica în gât. O modă gata de îmbrăcat… ingenios.

Giuditta o îmbrățișă pe Octavia.

„Târfă blestemată”, se gândi Benedetta.

— Vreți să probați un model? o întrebă Octavia.

— Nu, răspunse Benedetta. Vreau să le probez pe toate.

Octavia își duse mâinile la piept emoționată. Apoi, începu să ia una câte una rochiile pe care i le arăta Benedetta. I le duse în cabina de probă și o lăsă singură cu croitoreasa.

Benedetta se dezbrăcă în spatele unui paravan din mătase cu trei tăblii, de culoarea lavandei, asemenea pereților, pe care erau brodați zeci și zeci de fluturi. Nu-și scoase pălăria cu voaleta. Îmbrăcă prima rochie. Era minunată și fără retușuri. Materialul avea o moliciune extraordinară. Croiala învăluitoare punea în valoare formele trupului femeiesc. Fusta cădea dreaptă, întinsă, fără defecte. Sânul era înfășurat și pus în valoare cu simplitate senzuală. Benedetta simțea ura și invidia cum îi creșteau în suflet din clipă în clipă.

Așa că luă săculețul de catifea bătut cu fir de aur și îl desfăcu, își scoase rochia de pe ea și într-o cută internă, la nivelul inimii, ascunse o pană de corb.

— Nu, asta nu-mi place, îi spuse croitoresei. Dați-mi alta.

Croitoreasa îi dădu altă rochie.

Și asta era minunată. „Blestemata aia de evreică avea talent”, gândi Benedetta. Dacă nu ar fi oprit-o, s-ar fi îmbogățit și ar fi devenit celebră. Dar imediat după aceea, se gândi: „Poate, în schimb, e mai bine să aștept să se îmbogățească și să devină celebră”. Savură în gură bucuria răutăcioasă a acelui gând. „Cu cât ești mai sus, cu atât mai tare te doare când cazi.”

Nu probă rochia, dar ascunse și în aceasta o pană de corb și un dinte de copil mic.

— Nu, nu-mi place, zise și dispuse să i se dea alta, și apoi alta până ce în fiecare dintre rochii ascunsese pene de corb, dinți de copil nou-născut, gheare de pisică, piele uscată de șarpe, păr înnodat și până și o perlă spartă, cu un ac mic răsucit. În cele din urmă luă prima rochie pe care o probase, o lăsă pe cusătoreasă să i-o potrivească și o cumpără fără să discute prețul.

— Însă voi, evreii, nu puteți vinde lucruri noi, zise Benedetta înainte să plece.

Giuditta și Octavia se uitară una la alta. Își zâmbiră. Giuditta desfăcu pachetul care conținea rochia cumpărată de Benedetta și-i arătă marginea bustului, unde se încrețea și începea fusta, întinse cele două capete de stofă suprapusă și îi arătă o pată mică roșie.

— Nu e nouă, zise zâmbind. Vedeți? E folosită. Sper să nu vă displacă.

Benedetta se uită țintă la ea.

— Așadar, sunteți o escroacă.

Giuditta roși violent.

— Glumesc, draga mea, zise Benedetta. Și iar îi luă mâna într-a ei și iar se gândi: „Activează-te vrajă!” Apoi se uită de aproape la pată, despre care știa încă dinainte. Îi mai rămânea un singur lucru de făcut. Cel mai greu. Fiindcă nu depindea numai de ea. Avea nevoie chiar de colaborarea victimei ei.

— Pare sânge, zise arătând pata.

— Nu, nu vă faceți griji, răspunse imediat Giuditta. E pur și simplu cerneală. Dar e caraghios că spuneți asta…

Benedetta observă că Giuditta se întrerupea brusc și se răsucea spre prietena ei, ca și cum ar fi căutat confirmare. Și cealaltă chiar îi făcu un semn de încurajare.

— Prima oară când mi-a venit ideea asta… reluă atunci Giuditta, pata chiar era de sânge.

Benedetta nu știa acel amănunt. Simți un fior de excitare cum îi străbate tot corpul. Norocul era de partea ei. Acum nu-i rămânea decât să îl folosească și jocul era făcut.

— Știți ce cred? zise pe un ton suav. Că întâmplarea a vrut să vă facă un dar.

— Ce dar? întrebă Giuditta.

Benedetta se întoarse spre Octavia. Sosise momentul să folosească împrejurarea prielnică.

— Dumneavoastră m-ați înțeles, nu-i așa?

Octavia zâmbi, apropiindu-se.

— Poate… minți. Dar spuneți Domnia Voastră.

„Mulțumesc, tâmpito”, gândi Benedetta.

— Eu nu, nu am înțeles… zise Giuditta.

— E mare concurență.

Benedetta se întoarse făcând-o complice pe Octavia.

Octavia încuviință.

— O, haideți, dați-o încolo amândouă. Nu vă urmăresc, făcu Giuditta. Vă rog, doamnă, spuneți-mi.

Benedetta trecu cu mâna peste pata de pe rochia pe care tocmai o cumpărase.

— Rochiile dumneavoastră sunt destul de frumoase… chiar dacă nu extraordinare… Se uită la Giuditta. Ca să fie deosebite, ar avea nevoie de ceva în plus.

— Ce?

— Sânge.

— Sânge?

— Spuneți că petele astea sunt de sânge, explică Benedetta, uitându-se în sus, ca și cum ar fi avut o inspirație de moment. Sânge de îndrăgostiți. Așa, femeile vă vor cumpăra rochiile nu numai pentru că sunt frumoase, ci sperând să iubească și să fie iubite. Rochii… vrăjite!

Și pe urmă, fără să aștepte răspuns, fără să le dea timp să se gândească, și să socotească, și să obiecteze, își luă pachetul și ieși din prăvălia Psyche, în care fusese prima clientă, și se duse cu pas grăbit la gondola ei neagră.

Giuditta și Octavia rămaseră în tăcere, uitându-se una la alta nehotărâte.

— Sânge de îndrăgostiți, exclamă după o clipă Ariel Bar Zadok în spatele lor. Ce idee! Aș vrea să am ca asociată o asemenea femeie. Chiar dacă e creștină.

Atunci Giuditta și Octavia izbucniră în râs, amuzate, apoi ziseră în cor:

— Sânge de îndrăgostiți!

Și, în timp ce prietena continua să râdă, Giuditta deveni serioasă și se gândi la batista pe care se amestecase sângele ei cu cel al lui Mercurio. Și din nou dorința îi făcu trupul și sufletul să freamăte.

— Sânge de îndrăgostiți! suspină fără vlagă.

57.

Fusese recunoscut. Nu putea să greșească. Însă, dintr-un motiv neștiut, nu fusese denunțat. Cel puțin nu încă.

Șimon se prefăcu că nu își dăduse seama de nimic. Continuă să meargă. Însă cu coada ochiului observa reacțiile servitorului pe care îl lăsase în viață în noaptea în care îl omorâse pe Carnacina, cămătarul creștin care voia să-i ia casa Esterei.

Poate servitorul nu-l denunțase pentru că furase giuvaierurile stăpânului său. Sau poate nu-l denunțase pur și simplu pentru că îi era frică. Sau poate pentru că voia să-l șantajeze, se gândi Șimon când, ascuns fiind în spatele unei clădiri, îl văzu pe servitor care se grăbea spre două mutre tatuate și le făcea semne să îl urmeze. Poate, se gândi Șimon, servitorul era și mai lacom decât stăpânul lui. Și se hotărî să se lămurească.

Ieși din ascunzătoarea lui și-i lăsă cele două mutre tatuate să îl urmărească, convinși că nu îi observase.

După ce îl ucisese pe Carnacina, i se întâmplase să aibă nopți agitate. Nu visa niciodată sânge, delicte teribile. Doar tufa de trandafiri pe care o tăiase în seara omorului. Și întotdeauna, când visa tufa rasă de la rădăcină, Șimon se trezea tulburat, ca și cum ar fi vestit o nenorocire.

În realitate, ceea ce se întâmplase cu Carnacina îl tulburase profund. Nu pentru omorul în sine, care nu mișcase nimic nici la nivel emoțional și cu atât mai puțin la nivel moral, ci fiindcă o făcuse pentru Estera. Ca și cum în gestul acela brutal ar fi putut fi dragoste.

„Cine ești?”, se întreba când se trezea în fiecare dimineață.

Știa că e evreul care își părăsise soția fără să întoarcă vreodată capul înapoi, știa că e asasinul care se cufundase în sângele multor altor oameni, fără ca inima să-i bată vreodată mai repede.

„Cine ești cu adevărat?”, se întreba.

Și în fiecare dimineață imaginea chipului surâzător al Esterei i se înfiripa în minte, ca un fel de răspuns mut. Și în fiecare dimineață se gândea la întâlnirea lor tăcută de după-amiază, la seara lor afectuoasă, la plăcerea de a o privi cum cinează, așezată în fața lui, la dorința de a se cufunda în trupul ei.

„Atunci, cine ești?”

Și în ziua aceea era cufundat în gândurile astea, când îl văzuse pe servitorul lui Carnacina. Și servitorul îl văzuse pe el. Și se recunoscuseră. Inima se oprise. Sărise peste două, trei bătăi, ca și cum s-ar fi împiedicat. Doar o clipă de ezitare. Și apoi începuse să alerge.

Iar acum doi infractori îl urmăreau, încercând să nu bată la ochi. Aveau să îl ucidă ori să îl șantajeze? În capul lui Șimon orice altă întrebare tăcuse. Inima îi bătea normal. Respirația era regulată. Sufletul lui, care explodase într-un talmeș-balmeș de emoții, tăcuse.

Îi plimbă pe cei doi delincvenți până când, aproape de Hostaria de’ Todeschi, se hotărî să riște. Dădu un colț și se ascunse. Când cei doi îl ajunseră, le apăru în față și se uită la ei. Fără frică.

Infractorii se opriră, surprinși. O clipă, își pierdură toată îndrăzneala.

Șimon înțelese că nu trebuiau să-l ucidă.

— Un prieten de-al nostru trebuie să te întrebe ceva, zise una din cele două mutre. Dar ar vrea să o facă discret.

Șimon încuviință. Evident, servitorul era mai nesățios decât stăpânul său.

— Astă-seară, după asfințit, zise mutra.

Șimon încuviință din nou.

— Venim noi să te luăm. Unde locuiești?

Șimon dădu colțul și le arătă Hostaria de’ Todeschi.

Cei doi delincvenți se uitară în tăcere la el, încercând să recupereze terenul pierdut și să-i inspire teamă.

Șimon le susținu privirea fără să clipească.

— După asfințit, zise unul din cei doi, după care plecară.

Șimon intră într-un magazin de arme și cumpără un cuțit lung cu lama ușor curbată. Apoi se încuie în cameră. Luă o piatră, ulei și apă și-și petrecu ziua ascuțind și reascuțind tăișul, din ce în ce mai fin, fără să se ducă la Estera.

Cu puțin înainte de asfințit bătură la ușa camerei.

Șimon își puse cuțitul la brâu pe sub cămașă și deschise.

Estera se uita la el, surâzătoare cum îi era firea.

— Am venit să văd dacă s-a întâmplat ceva, zise fără nici cel mai mic reproș în glas. Ești bine?

Șimon admiră ca întotdeauna capacitatea Esterei de a-i pune doar întrebări la care putea răspunde cu un semn din cap, care să fie un da sau un nu, fără să-l pună vreodată în situația de a se simți neputincios. Însă în seara aceea Șimon nu putea răspunde cu un da sau cu un nu. Se duse la pupitru. Luă o foaie de hârtie și înmuie pana în călimară. Scrise și-i dădu apoi biletul.

„Pleacă”, scria.

Zâmbetul Esterei se ofili. Era uimire în ochii ei. Însă în spatele acelui văl Șimon putea citi durere. Bătu cu degetul pe scriitură, hotărât.

„Pleacă.”

Estera lăsă foaia să cadă la pământ și se retrase, dând ușor din cap, într-un minuscul suspin de durere.

Șimon îi închise ușa în față. Apoi strânse pumnii și ochii, încercând să-și stăpânească suferința pe care el însuși o simțea. Își sprijini fruntea de ușă și rămase acolo, nemișcat. După o vreme auzi pașii Esterei care se îndepărtau de-a lungul coridorului hanului. Erau înceți, târșâiți pe podeaua de lemn.

Șimon se întoarse iar să ascută tăișul. Apoi își legă cuțitul pe gambă și îl ascunse cu haina lungă pe care o purta.

Când proprietarul hanului îl anunță că era așteptat de doi bărbați, ieși și îi urmă până în port, într-un depozit umed și întunecos. Înainte de a intra, cei doi delincvenți îl împinseră în zid și îl pipăiră în talie și pe piept în căutarea unei arme. Apoi deschiseră ușa și îl împinseră înăuntru.

Servitorul era în fundul depozitului, așezat pe o ladă. Pe o altă ladă ardea o lumânare de seu.

— Veniți, spuse servitorul.

Avea un glas mieros.

Șimon crezu că încerca să îl imite pe fostul lui stăpân. Trebuie să-l fi urât, trebuie să fi fost umilit în toate felurile, iar acum, când era liber, singurul lucru pe care reușea să îl facă era să îl imite.

Șimon înaintă încet.

Unul din gealați îl împinse.

Șimon nu reacționă. Poate de data asta avea să moară el, se gândi. Revăzu în fața ochilor tufa de trandafiri tăiată, în grădina lui Carnacina. Poate imaginea chiar era purtătoarea unui mesaj, se gândi, și însemna că nu învățase niciodată să iubească viața.

Și atunci se opri, în mijlocul depozitului, gândindu-se la Estera. Gândindu-se că, împreună cu ea, în schimb, începea să iubească viața. Și poate din acest motiv îl lăsase deliberat viu pe servitorul pe care acum îl avea în fața lui. Ca să îl silească să fugă.

— Cine ești? zise servitorul.

Șimon zâmbi. Aceeași întrebare pe care și-o punea el în fiecare dimineață.

— Ai furat o grămadă de bani. Vreau jumătate sau te denunț autorităților, zise răspicat servitorul.

Șimon se aplecă, smulse cuțitul din legătura lui de la pulpă și se întoarse brusc, cu brațul întins, răsucindu-se, cu arma la nivelul gâtului primului gealat. Auzi un geamăt și lama care se înfigea în carne. Când se răsucise de tot fu stropit de un jet de sânge.

Servitorul se ridică de pe ladă și alergă spre ieșire.

Șimon se luă după el, însă celălalt gealat îi aruncă o bâtă între picioare, făcându-l să cadă, și apoi sări imediat pe el cu un cuțit scurt, cu lamă dublă.

Șimon, de la pământ, reuși să-și strângă picioarele la piept și apoi să le destindă, cu toată puterea, lovindu-l în plin abdomen.

În timp ce era proiectat înapoi, celălalt dădu o lovitură și înfipse cuțitul în pulpa lui Șimon.

Șimon deschise gura și scoase un țipăt de durere mut. Scoase din pulpă cuțitul, apoi încercă să se ridice în picioare să-l termine pe bărbat.

Însă de-acum veneau alți bărbați, chemați de servitor.

Șimon văzu un uriaș care se arunca asupra lui cu un baston scurt și gros. Simți lovitura care-i sfărâma coastele. Reuși să se rostogolească pe o parte și să se ridice în picioare. Nu putea

respira, dar se aruncă spre ușă. Un alt bărbat îl lovi în față, cu o bâtă. Șimon simți cum îi plesnește arcada și cum sângele începe să-i curgă în ochi. Lovi cu pumnul strâns spre gâtul bărbatului. Traheea, în contact cu încheieturile, scrâșni. Bărbatul își duse mâinile la gât și se ghemui la pământ. Cu un efort supraomenesc, Șimon trecu peste acel trup și se pierdu pe ulițele din spatele portului.

Rămase ascuns, ca un animal sălbatic, gâfâind și rezistând durerii. Apoi, când glasurile se îndepărtară, ieși și se târî spre singurul loc unde voia să se ducă.

Când bătu la ușa Esterei, nu trebui să aștepte mult.

Estera deschise, îl văzu acoperit de sânge și-și astupă gura ca să nu țipe. Îi dădu drumul înăuntru și încercă să-l panseze, fără să scoată nici un singur cuvânt, ca și cum și ea ar fi fost mută.

Dar Șimon o opri. Se duse la pupitru. Luă hârtie și călimara și începu să scrie cu râvnă.

„Adevăratul meu nume este Șimon Baruch, vin de la Roma. Eram un negustor…”

Șimon scria repede, cu capul plecat. Sângele din rana de la sprânceană curgea pe foile pe care i le dădea Esterei, ca să citească de la cap la coadă, toată povestea lui.

„… atunci m-am strecurat în canal și am descoperit că era acolo un bărbat pe nume Scavamorto, care lua lucrurile acelui băiat…”

Șimon respira cu greutate. Durerea din coșul pieptului, unde uriașul cu bastonul îi sfărâmase coastele, era sfâșietoare.

„… și înainte de a muri mi-a spus că pe hoț îl chema Mercurio…”

Estera citea cu aceeași râvnă cu care scria Șimon. Și când termina de citit foaia o lăsa să cadă la pământ și se ridica și se așeza în spatele lui Șimon și citea ce scria, mijind ochii la lumina tremurătoare a lumânării.

„… și când trăsura a fost atacată de briganzi mi-am dat seama că probabil voi muri, dar nu-mi era frică.

Sângele începea să curgă mai încet din despicătura de la sprânceană. Șimon scria. Estera citea. Parcă se luau amândoi la întrecere.

„… apoi ai sosit tu…”

Șimon se opri, cu chipul încordat de durere, și se uită la Estera.

Estera avea și ea ochii la el, ținându-și respirația.

„Nu sunt în stare să exprim ce simt pentru tine. Nici măcar eu nu…”

Estera se uită la el. Apoi, încet, spuse:

— M-ai apărat de Carnacina.

Șimon simți un gol în inimă.

„Știai?”, scrise.

— Da.

Șimon lăsă deoparte pana de gâscă.

— Lasă-mă să te îngrijesc, zise Estera.

Șimon făcu semn că nu. O trase spre el și o sărută, murdărind-o de sânge. Apoi Estera se întinse pe pământ și-l lăsă să o aibă și să picure pe ea sânge și lacrimi.

Și, în cele din urmă, Șimon înțelese ce însemna tufa de trandafiri tăiată: o dragoste care nu avea să înflorească.

În dimineața următoare, dispăruse.

„Adio”, spunea foaia pe care o găsi Estera pe perna de lângă perna ei. Era scris cu o cerneală roșie ca sângele.

58.

Străjile de la Ghetoul Nou se pregăteau să închidă poarta dinspre Fondamenta dei Ormesini când văzură venind un întârziat. Bărbatul se grăbea și șchiopăta, aproape trăgând după el piciorul drept. Era înfofolit și aplecat de spate, iar pe cap avea o beretă galbenă atât de mare încât aproape că semăna cu o glugă. Evreul urcă pe podul suspendat peste canalul San Girolamo agitându-și mâinile.

— *Shalom Aleichem,* le spuse străjerilor gâfâind.

— Da, și ție pace, bombăni Serravalle. Dacă rămâi afară e bucluc, știi, nu?

— *Mazel Tov*! *Mazel Tov*! făcu evreul care avea un nas lung și coroiat, cu riduri care păreau fisuri, și o bărbuță de țap.

— Uite altul care nu știe un cuvânt de venețiană, suspină Serravalle către celălalt străjer. Da, da, mergi, grăbește-te, îi spuse întârziatului.

Evreul, tot gheboșat și cu bereta trasă aproape peste ochi, șontâcăi până la prima poartă de la arcade. Încercă să o deschidă, dar era încuiată. Se uită în jur și în clipa aceea îl văzu

pe unul dintre ajutoarele rabinului care dădea ocol Ghetoului Nou să controleze dacă era totul în regulă. Lăsă capul în jos și traversă piața, încercând să-l evite.

— *Shalom Aleichem,* frate, îi spuse ajutorul rabinului.

— *Aleichem Shalom,* răspunse evreul, mărind pasul, cu tot șchiopătatul.

— Cine ești? întrebă ajutorul.

— *Mazel Tov*! zise evreul.

— Noroc și ție, frate, răspunse ajutorul. Dar te-am întrebat: cine ești? Unde locuiești?

— *Mazel Tov*! zise evreul și se strecură aproape fugind printre două clădiri ce dădeau în canalul Ghetto.

— Ei…! zise funcționarul și se luă după el.

Evreul, imediat ce se strecurase printre cele două clădiri, se îndreptă spre o grădină de zarzavat mică, din spatele școlii, se cățără pe o cornișă de la jumătatea înălțimii și de acolo, agățându-se de o streașină, ca o pisică, ajunse pe un acoperiș mic care ieșea în afară. Îl urcă și se întinse cu burta-n jos, făcându-se nevăzut.

Ajutorul rabinului ajunse și el cu sufletul la gură. Inspectă colțurile întunecoase, dar nici urmă de bărbatul pe care îl urmărea. Apoi, în timp ce ridica lampa și se răsucea încercând să se lămurească de cum reușise confratele să dispară în neant, la marginea gardului micii grădini văzu ceva pe pământ care-i atrase atenția. Ridică obiectul. Îl învârti în mână, fără să înțeleagă prea bine ce era. Apoi, pe neașteptate, înțelese. Duse obiectul spre șaua nasului. Mirosi și zâmbi. „Băieți!”, exclamă. Mai învârti în mână obiectul, admirându-i calitatea și amintindu-și că la rândul lui, când era mic, jucase acel joc. Dar nu mai văzuse de ani de zile unul. Și încă atât de bine confecționat. „Un nas fals din miez de pâine”, râse. Îl băgă în buzunar. A doua zi avea să-l dea fiului său.

— E târziu, băieți! strigă cu un zâmbet pe buze. Duceți-vă la culcare!

— Tu du-te și te culcă, Mordechai! tună un glas din spatele acelei ferestre. Ne-ai scos din sărite!

Ajutorul rabinului se cocoșă și plecă în vârful picioarelor.

Întins pe acoperiș, Mercurio își atinse nasul, dându-și abia atunci seama că îl pierduse. „Fir-ar să fie”, zise încet. Duse o mână la barbă și o smulse, înfrânându-și un geamăt. Își masă

bărbia iritată de cleiul de oase de pește, și-și băgă în buzunar bereta galbenă. Coborî încet, ținându-se de streașină. Ajuns jos, băgă o mână în buzunar, să se asigure că nu pierduse și instrumentul pe care și-l luase cu el. Prudent, se întoarse sub arcade. Nu era nimeni pe acolo. Își scoase din buzunar șperaclul și, într-o clipă, deschise încuietoarea simplă a porții. Intră și o închise încet în urma lui.

— Etajul patru, murmură cu un fior în inimă.

Apoi începu să urce pe scările înguste. Pe măsură ce urca se convingea că face o nebunie. Pe măsură ce urca părea că și inima îi urca în trup, încercând să forțeze gâtul. Pe măsură ce urca își simțea picioarele atât de țepene încât i se părea imposibil să le îndoaie. Însă continuă să urce, fiindcă în ziua aceea la Castelletto înțelesese că voia să stea lângă Giuditta.

Era atât de emoționat încât, ajuns la etajul patru, îi alunecă din mână șperaclul. Instrumentul se rostogoli în jos pe trepte, făcând un zgomot de metal și piatră. Mercurio se lipi de zid, ținându-și respirația, sigur fiind că îl auziseră toți cei din clădire. În schimb, după puțin timp își dădu seama că nimeni nu venea să controleze. Atunci, recăpătându-și curajul, coborî scările și, pe brânci, căută șperaclul. Îl găsi și urcă din nou pe palierul de la etajul al patrulea. Acolo erau două uși. Încercând să se orienteze, presupuse că ușa din stânga corespundea apartamentului care dădea spre Piața Ghetoului Nou. Și Mercurio știa că Giuditta locuia în acel apartament la etajul patru fiindcă o văzuse la mica fereastră dinspre piață, cu câteva zile înainte, făcând ceva ciudat, ce nu înțelesese. Își îndreptase un deget spre cer, ca și cum ar fi indicat ceva, și rămăsese o vreme în poziția aia caraghioasă. Apoi se retrăsese în casă.

Băgă șperaclul în broască și începu să îl rotească.

Tocmai prinsese mecanismul intern și era gata să îl declanșeze când ușa se deschise pe neașteptate, smulgându-i șperaclul din mână. Primul lucru pe care îl văzu fu un pumnal ridicat amenințător în aer.

— Oprește-te, eu sunt! zise Mercurio, sărind înapoi.

Giuditta, în ușă, cu o cămașă de noapte lungă, de lână, care-i ajungea la picioare, era palidă la lumina lumânării.

— Tu… zise încet și ochii i se umplură de lacrimi de frică. Apoi frica lăsă loc unui fel de furie și îndreptă cuțitul spre el, fără să-și dea seama, cum ar fi făcut cu arătătorul. Tu…

— St, vorbește în șoaptă… zise Mercurio apropiindu-se de vârful cuțitului și îndepărtându-l cu o mână. Vorbește în șoaptă…

— M-ai făcut să mor de frică… zise Giuditta, ai cărei ochi erau tot încețoșați de lacrimi, dar nu și de teamă.

— Îmi pare rău… zise Mercurio apropiindu-se încă un pas.

— Ce faci aici…? zise Giuditta cu gura căscată, uluită, mișcată, copleșită de emoție, cu lacrimile care-i curgeau pe obraji și cu ochii larg deschiși și care nu reușeau să se desprindă de băiatul pe care jurase să-l iubească.

— Voiam să te văd… zise Mercurio și fu lângă ea, la mai puțin de jumătate de pas, simțind că nu mai poate să respire.

— Cum ai făcut…? murmură Giuditta și lăsă să cadă cuțitul care se înfipse cu un zgomot surd în scândurile scârțâitoare ale podelei de lemn din prag.

— Voiam să te văd, repetă Mercurio și făcu ultima jumătate de pas care îi separa. Nu mai puteam aștepta…

— Ai intrat în ghetou pentru mine…

Buzele Giudittei se întredeschiseră ușor.

— Da…

Buzele lui Mercurio se apropiară.

— M-ai speriat… suspină Giuditta oferindu-și la rândul ei buzele.

— Îmi pare rău…

Buzele lui Mercurio se uniră cu ale Giudittei. Apoi, încet, ca și cum amândoi ar fi cunoscut mișcările și ritualurile dragostei, deși nu le practicaseră niciodată, mâinile lui Mercurio o îmbrățișară pe Giuditta, începând să-i mângâie spatele, iar mâinile ei se strânseră pe șoldurile lui, agățându-se, ca nu cumva să-l piardă, să i-l ia cineva. Și atunci buzele, care până în acel moment rămăseseră lipite normal, aproape static, se mișcară, prinzând viață, devenind două animale în luptă, ca și cum fiecare din cei doi ar fi vrut să se hrănească cu celălalt. Iar mâinile, din reflex, strânseră mai tare, căutând cu mai multă ardoare, zgâriară și ciupiră și se cufundară în carnea celuilalt, fără să se mai stăpânească. Și sub acest nou impuls buzele îndrăzniră și mai mult și limbile începură să li se împletească, să caute în adâncurile umede ale celuilalt.

Apoi, dintr-odată, aproape în același timp, cei doi tineri se opriră. Gâfâind, epuizați, țintuindu-se cu privirea, cu ochii larg deschiși. Cu buzele umede și lucioase la lumina lumânării.

Și fiecare din ei ascultă de dorința lui interioară. Acolo. Imediat. Dorința aceea care îi făcea să fie un bărbat și o femeie.

— N-am mai făcut-o, zise Giuditta.

— Nici eu, zise Mercurio.

— Ți-e frică? întrebă ea.

— Nu. Acum nu. Dar ție?

— Nu… acum nu.

Rămaseră așa, ochi în ochi, cu senzația sărutului pe buze.

— Vrei să mă vezi…? spuse pe urmă Giuditta.

Mercurio încuviință, încet.

Giuditta își descheie cămașa de noapte, fără să-și ia ochii de la ochii lui Mercurio. Apoi o lăsă să cadă la pământ. Roși. Dar nu se acoperi.

— Ești foarte frumoasă… zise Mercurio.

— Ce trebuie să fac? zise Giuditta.

Mercurio întinse cămașa de noapte pe palier, o trase la el pe Giuditta și închise ușa casei. Apoi o întinse.

— Ți-e frig? o întrebă.

— Puțin…

Mercurio se întinse peste ea acoperind-o cu trupul și cu pelerina.

— Și acum? zise Giuditta.

Mercurio o sărută. Și, în timp ce o săruta, simți cum îi crește carnea. Și Giuditta, sărutându-l, simți cum i se topește carnea. Mercurio grăbi mâinile spre sânul Giudittei. Îi ciupi un sfârc. Giuditta deschise gura și se desprinse din sărut.

— Te-a durut?

— Nu…

Mercurio simți că Giuditta își mișca șoldurile ritmic, împingându-se în el. Atunci și el se împinse în ea. Simți nevoia să strângă din dinți. În gât îi urcă un murmur răgușit. Mâinile Giudittei i se agățară de fese și îl strânse convulsiv spre ea. Mercurio duse o mână la pantalonii colanți și și-i dădu în jos, cu furie, caraghios. Și, cu furie și caraghios, mâinile Giudittei îl ajutau. Și pe urmă, picioarele Giudittei se desfăcură și se încolăciră în jurul lui, legându-l de ea. Mercurio simți cum îi vibrează carnea. Băgă o mână între el și Giuditta, ajunse la un

smoc de păr și simți că și ea era udă. Și apoi mâna Giudittei veni la rându-i. Degetele li se înlănțuiră, acolo, între cele două trupuri care împingeau unul peste altul, unul către altul. Și începură să se mângâie împreună și împreună învățând ce nu mai făcuseră.

— Ți-e frică? zise iar Mercurio gâfâind.

— Nu, zise Giuditta și desfăcu mai mult picioarele.

— Vrei?

— Vreau…

Membrul lui Mercurio împinse spre Giuditta. Apoi, aproape pe neașteptate, se cufundă în carnea ei. Giuditta simți o rupere sfâșietoare, arzătoare. Se agăță cu toate forțele ei de spatele lui Mercurio. Însă durerea trecu într-o clipă și se topi. Giuditta linse pielea lui Mercurio. Scoase un sunet horcăit, pe măsură ce durerea se transforma într-o vibrație pulsantă care o apuca în valuri, în ritm din ce în ce mai susținut. Auzi că Mercurio gemea.

— E la fel și pentru tine? gâfâi Giuditta în urechea lui.

— Da… răspunse Mercurio cu un fir de voce.

Și apoi, pe măsură ce Mercurio se mișca din ce în ce mai repede înăuntrul ei, și Giuditta se contracta și îl strângea cu picioarele și cu brațele și încerca să sincronizeze mișcarea.

Pe neașteptate Giuditta deschise ochii mari. La fel și Mercurio.

Se uitară unul la altul. Ca și cum ar fi fost înspăimântați. Incapabili să se sărute, de teamă să nu moară sufocați. Și, în timp ce erau scuturați de ceva ce nu-și imaginaseră niciodată, se strânseră și se îndepărtară împreună, agățându-se unul de altul și încercând în același timp să se desprindă, până rămaseră inerți, unul peste altul, unul în altul. Respirând încet.

— Atunci asta e… murmură încet Giuditta.

— Da… zise Mercurio.

Din nou se lăsă liniștea. Mâinile tinerilor se îndreptară spre chipul celuilalt, mângâindu-l încet, acum fără pasiune. Respirațiile li se liniștiră. Pielea simți pielea celuilalt.

— *Asta* e… ce? întrebă încet Mercurio.

— Dragostea, zise și mai încet Giuditta, roșind.

— Da… zise Mercurio.

Își desprinse fața de fața Giudittei și se uită la ea. Nu-și închipuise niciodată că putea fi atât de frumoasă ca în clipa aceea. Și totuși, după ce tocmai se întâmplase ce se întâmplase între ei, nu-și găsi curajul să i-o spună. Doar îi zâmbi și pe urmă o sărută.

Giuditta se lăsă sărutată, așa, cu tandrețe. Și i se păru că sărutul acela era și mai frumos decât cele de dinainte.

59.

— Și acum, zise Giuditta, încă goală, în penumbra umedă de pe palier.

Mercurio, tot întins peste ea, îi mângâia părul aspru. Mâna se opri, simțind greutatea acelei întrebări. Își mută privirea, evitând ochii Giudittei, fixați în ochii lui. Și pe urmă făcu ce făcea întotdeauna când era în dificultate.

— Acum te îmbraci, altfel mori de frig, glumi.

Giuditta nu se mișcă. Schiță un zâmbet. Și ochii i se umbriră de o ușoară deziluzie.

Mercurio simțea tensiunea, lupta interioară. Nu era obișnuit să vorbească despre propriile sentimente. Nu știa de unde să înceapă. Și pentru prima oară în viața lui nu voia să piardă bătălia aceea. Voia să iasă din găoacea lui.

— Acum… spuse încet, acum…

Simți cum i se umplu ochii de lacrimi de furie. Se gândi că era un prost. Știa foarte bine ce să răspundă la întrebarea aceea. O știa în adâncul sufletului său, în cea mai adevărată parte a inimii lui. Dar nu reușea să o spună.

Giuditta se uita la el, așteptând. Apoi, încet, întoarse capul într-o parte, lăsând privirea să rătăcească spre lumina tremurătoare a lumânării care mișca penumbra apartamentului.

Mercurio simți că o pierde.

— Acum am să te iau de aici, spuse dintr-o suflare, cu glasul gâtuit și puțin strident, întorcându-i fața spre el, până li se întâlniră privirile.

Spera ca în întunericul acela Giuditta să nu-i observe culoarea obrajilor. Știa că sunt ca focul, le simțea perfect căldura. Dar câștigase. O spusese. Și acum, odată depășit acel obstacol care i se părea de netrecut, simțea un fel de euforie.

— Am o corabie. Se gândi iarăși la epava lui Zuan dell’ Olmo. Nu e cine știe ce. Zâmbi. Dar am de lucru. O voi repara și pe urmă am să te iau de aici! repetă cu înflăcărare.

— Sst, vorbește încet, râse Giuditta, punându-i un deget pe buze.

Mercurio văzu că avea o strălucire diferită în ochi. Îi sărută degetul, apoi mâna și pe urmă își apropie fața de a ei și o sărută din nou pe buze.

— Ce gust bun ai, îi spuse.

Giuditta aproape închise ochii.

— Însă trebuie să te îmbraci, altfel sigur ai să mori de frig, zise Mercurio. Se desprinse de ea și simți un gol, la nivelul stomacului. Încă o clipă, zise întorcându-se deasupra ei. Încă o clipă. Și înțelese că e întreg numai cu ea. Însă asta nu avea încă putere să-i spună. O sărută cu pasiune și-l trecură fiori de plăcere simțind degetele Giudittei care i se strecurau prin păr, descurcându-i nodurile. Apoi se ridică și-i întinse o mână. Acum că era a lui, i se păru și mai frumoasă. Și, fără să știe de ce, se rușină la gândul ăsta.

— Hai, îmbracă-te, îi spuse.

— Te-ai plictisit deja să te uiți la mine? întrebă Giuditta, cu un fir de voce, înroșindu-se până în vârful urechilor, părăsită pe cămașa de noapte, cu sfârcurile întărite de frig.

Mercurio îi luă mâna și o ridică. O ajută să-și pună cămașa de noapte. Și își aminti ziua în care fusese la Arsenal și, văzând galera care se alcătuia, se gândise la momentul în care ar fi putut să o vadă pe Giuditta când se îmbrăca. Râse.

— De ce râzi? întrebă Giuditta.

— Pentru că îmi imaginasem deja momentul ăsta, spuse Mercurio și o strânse la pieptul lui.

Apoi o ajută să se așeze pe prima treaptă și o înfășură în pelerină. Se așeză lângă ea, trecându-i un braț peste umeri.

— Vino și tu înăuntru, îi spuse Giuditta, desfăcând pelerina.

Mercurio se așeză și mai aproape de ea. Și aproape că nu-i venea să creadă splendoarea acelui moment.

— Am să te iau de aici, spuse încă o dată, mai hotărât. Nu suport să te văd închisă-n cușcă.

Giuditta își lăsă capul pe umărul lui. Zâmbi fericită.

— Nu mă simt în cușcă, spuse pe urmă.

— Atunci ce e asta? fremătă Mercurio. Eu știu ce însemnă. La orfelinat eram în cușcă, mă băteau, mă biciuiau. Unii dintre noi noaptea erau legați de paturi. Și chiar și când m-a cumpărat Scavamorto…

Mercurio simțea cum îi fierbe sângele, însă pentru prima oară amintirea producea durere pură, și nu mânie. Iar meritul era al Giudittei. Se întoarse spre ea, care îl privea cu ochi emoționați.

— Ce? zise Giuditta.

— Eu știu ce înseamnă. Și nu pot să suport ca tu să fii în cușcă.

Giuditta îi luă mâna, o duse la buze și o sărută.

— Mulțumesc, spuse. Dar eu nu mă simt în cușcă. Poate la început, da. Mi-era și teamă. Nici eu nu știu de ce. Poate ți-e teamă că va fi și mai rău. Dar acum nu mă simt în cușcă…

— Cum faci? spuse agitându-se Mercurio.

Giuditta îi strânse mâna.

— Fiindcă eu am o șmecherie, și râse încetișor.

— Ce șmecherie?

— Mama mea a murit aducându-mă pe lume, începu în șoaptă Giuditta. N-am cunoscut-o niciodată.

Mercurio o strânse tare. Și asta știa ce înseamnă.

— Am crescut cu bunica… reluă Giuditta. Și bunica era prietenă cu un bătrân pe care toți, în insula Negroponte, îl credeau nebun. Însă ea spunea că erau doar prostii de oameni ignoranți… zâmbi. Poate pentru că ea era mai nebună decât el.

Mercurio râse.

— Sst, încet c-ai să-l trezești pe tata.

Mercurio o sărută pe ochi.

— Zi mai departe.

— Pe scurt, bătrânul acesta venea la noi acasă aproape în fiecare seară. Bunica îi dădea să mănânce și pe urmă se așezau amândoi pe verandă. Vorbeau până târziu. Eu eram mică și din camera mea le auzeam glasurile. Și murmurul acela mă adormea fără să mă simt prea singură. Cred că și eu țineam la bătrânul acela. Apoi, într-o seară, mie mi se părea noapte, m-am trezit pradă spaimei. Visasem urât. Am coborât la parter, de unde se auzeau glasurile, fiindcă simțeam nevoia să mă îmbrățișeze bunica. Eram ametită de somn, mi se părea că nu sunt încă pe deplin în afara visului. Când am ieșit din casă am strigat-o pe bunica, însă nici ea, nici el nu m-au auzit. Erau în mijlocul curții, în picioare, și aveau brațul stâng ridicat și arătătorul îndreptat spre cerul înstelat. M-am oprit. Și asta părea un fel de vis. Și era ca și cum ei n-ar fi fost acolo. Nu știu de ce m-am gândit la lucrul acela. Dar m-am gândit că într-adevăr nu

erau acolo, chiar dacă-i puteam vedea. Și de aceea nu mă auziseră. Râdeau încet, tandru, complice. Și asta a fost de ajuns ca să-mi treacă frica. M-am dus să mă culc. În seara următoare, ca în fiecare seară, am sărutat-o de noapte bună pe bunica și în clipa aceea l-am văzut sosind pe bătrân. Atunci l-am întrebat: „Ce făceați ieri-seară?" Atunci, bătrânul m-a luat pe genunchi și mi-a spus: „Am să-ți dezvălui șmecheria mea. Așa o vei putea folosi și tu. Uită-te acolo sus, și a arătat spre cer. Vezi stelele? Dacă le privești peste câteva clipe nu vor mai fi acolo, vor fi deplasate. Și știi de ce? Fiindcă stelele sunt trăsurile cerului. Și știi cum faci să te urci în ele?" Mi-a întins brațul stâng și mi-a îndreptat arătătorul spre cer. „Trebuie să folosești brațul stâng pentru că e cel al inimii, și inima e infinit mai puternică decât mintea. Apoi îți alegi o stea. Uită-te bine la ele. Nu sunt toate la fel. Mie, de exemplu, îmi place aia. Are scaune foarte comode, iar la vârsta mea te dor picioarele. Dar tu, care ești atât de tânără, poți să o iei și pe cealaltă, vezi, acolo. E una dintre cele mai rapide. Mie întotdeauna mi-a plăcut să călătoresc. Sunt un marinar. Însă, de-acum nu mă mai vrea nimeni la bordul unei corăbii și mă plictisesc să stau pe insula asta. Mă simt în cușcă"... Giuditta se întoarse spre Mercurio, care era fascinat de istorisirea aceea și asculta cu gura căscată, ca un copil. A spus chiar cușcă, așa ca tine. Zâmbi. Mi-a explicat că el călărea în fiecare seară pe stele. Și că, adesea, și bunica îl însoțea. Văzuseră împreună India, China, Africa, Spania... Râse. „Dar trebuie să crezi cu toată inima", mi-a spus la sfârșit bătrânul și m-a bătut ușurel cu degetul în piept. Giuditta își lăsă iar capul pe umărul lui Mercurio. Glasul i se întristă. Tatăl meu nu era niciodată acasă în acei ani și eu îi simțeam lipsa. Ba mai mult, credeam că mă urăște fiindcă o omorâsem pe mama...

Mercurio o strânse mai tare la pieptul lui.

— Așa că, din noaptea aceea, în fiecare noapte mă duceam la fereastra camerei mele, atingeam cerul cu un deget și mă urcam pe o stea. Apoi îi spuneam să mă ducă la tata. Și stăteam cu el...

În cele din urmă Mercurio înțelese ce făcea Giuditta când o văzuse la fereastra apartamentului din Ghetoul Nou.

— Pe urmă, crescând, am uitat. Însă de când ne-au pus în cușcă, așa cum zici tu, mi-am adus aminte că puteam atinge

cerul, că puteam călări stelele și puteam pleca de aici când voiam, fără să mă poată opri cineva, surâse Giuditta.

Mercurio se uită la ea. Inima îi bătea în piept cu putere.

— Dar acum când tatăl tău e cu tine… unde te duci?

Giuditta roși și-și plecă ochii.

Mercurio simți cum îl trece un val de emoție. Nu era nevoie ca Giuditta să-i spună la cine se ducea. Îi ridică fața, îi mângâie cu degetul mare sprâncenele negre și dese.

— Atunci mâine te voi aștepta, murmură, cu glasul care i se oprea în gât.

Apoi își apropie buzele de ale ei.

— Giuditta! se auzi o chemare din apartament.

Cei doi copii tresăriră.

— Giuditta! strigă iar Isac. Unde ești?

Mercurio sări în picioare. Giuditta avea o figură înspăimântată. Mercurio îi zâmbi și o sărută repede pe buze. Apoi coborî repede prima rampă de scări.

— Vin, tată! spuse Giuditta cu glas tremurător.

Mercurio îi zâmbi iar și-i făcu semn să stea liniștită.

— Ce faci acolo, afară? zise Isac.

Giuditta tot avea fața înspăimântată, incapabilă să găsească o scuză. Mercurio plescăi din degete. Apoi, imediat ce-i captă atenția, încreți buzele și nasul și-și arătă incisivii.

Giuditta râse.

— Un șoarece, tată!

— Și ce-i de râs? zise Isac cu glasul lui aspru, în timp ce-și târșâia papucii spre ușa de la intrare. Omoară-l cu măturoiul.

Mercurio scoase limba, privi cruciș și-și desfăcu brațele, ca și cum ar fi fost strivit.

Giuditta își reținu râsul.

— Nu, e prea drăguț.

— Un șoarece drăguț?

Glasul lui Isac era de-acum aproape de ușă.

Mercurio îi trimise un sărut Giudittei.

— Un șoarece așa drăguț că m-am îndrăgostit de el, zise Giuditta.

Mercurio dispăru pe scări în jos, tocmai când Isac se ivea în ușă.

— Termină cu prostiile, bombăni el dând din cap. Hai în pat, repede.

60.

— Am înțeles ce e dragostea! exclamă Mercurio întorcându-se acasă și găsind-o pe Ana din Piață aprinzând focul.

— Tocmai mă întrebam pe unde ai umblat azi-noapte, suspină Ana, ușurată, în timp ce i se destindeau trăsăturile. Acum însă îmi pot închipui, adăugă zâmbind. Amestecă în laptele care fierbea pe foc. Vrei să mănânci?

— Mi-e o foame de lup, zise Mercurio așezându-se la masă.

Ana tăie o felie mare de pâine. Turnă lapte într-o strachină și i-o dădu.

Mercurio înmuie felia de pâine în lapte și mușcă hămesit din ea.

Ana tăie o altă felie de pâine. Apoi se așeză în fața lui.

— Deci? Cum e dragostea asta?

Mercurio zâmbi cu ochii plini de lumină. Un firicel de lapte îi ieși din gură și-i curse de-a lungul bărbiei.

Ana privi ochii aceia.

— Da, e dragoste, zise. Apoi scotoci în buzunarul șorțului cenușiu de cânepă, pe care îl avea peste rochia ruginie. Se auziră monede sunând. Le puse pe masă.

— Trei lire tron de aur și nouă de argint. A trecut pe aici Isaia Saraval. Te căuta. A zis că știi tu pentru ce sunt.

— A vândut un colier și un inel! își frecă mâinile Mercurio. Ne îmbogățim, Ana!

Ana zâmbi apoi puse pe masă alte monede.

— Jumătate de liră, trei piese de argint și șaisprezece parale, zise gângurind. Ne vom îmbogăți, repetă. E plata mea de la petrecere. Își băgă în buzunar paralele și întinse celelalte monede peste masă, spre Mercurio.

— Ia-le.

Mercurio văzu că i se îmbujorau obrajii de bucurie. Împinse monedele lui spre Ana, alături de ale ei.

— Ține-le tu. E mai bine.

— Dar sunt ale tale, spuse Ana.

Mercurio încuviință. Se simți norocos. Avea tot ce își putea dori.

— Saraval mi-a spus să te anunț că peste două săptămâni e petrecere la casa Venier și peste încă o săptămână la palatul Labia. Trebuie organizat transportul, zise Ana.

— Sunt Tonio și Berto și barca lui… în fine, barca.

— I-am întâlnit pe băieții ăia doi. Mi-au spus că i-ai dat alți bani văduvei lui Battista.

— Doi bani, zise Mercurio, întorcând privirea.

— Ai nevoie de banii ăia, zise Ana.

— Și ea. Nu trebuia să rămână văduvă.

Ana își duse o mână la gură și scuturǎ din cap.

— Ia uite ce spun, murmură. Ca să te apăr, o să devin o bestie.

Mercurio se gândi că într-o zi ar fi învățat cum să-i spună cât de mult ținea la ea.

— Și Saraval nu ți-a spus nimic altceva?

Ana dădu din cap.

— Atunci e adevărat?

— Ce?

— Ei, hai… când faci așa ești un actor prost.

— Dar ce? râse Mercurio.

Ana zâmbi.

— A zis că aprovizionarea pentru Venier și Labia trebuie s-o organizez eu.

— Ei, na? se prefăcu mirat Mercurio și pe urmă izbucni în râs. Ana se întinse peste masă și îi trase un bobârnac în capul cârlionțat.

— Ai zis că voiai să lucrezi, făcu Mercurio. Așa că, dă-i bice!

Înghiți ultima bucată de pâine, bău tot laptele din cană, se șterse cu mâneca hainei și se ridică. Păru că se gândește la ceva, zâmbi și luă banii.

— Am nevoie de ei. Fug, zise apropiindu-se de ușa de la intrare.

— Dar unde te duci? Tocmai te-ai întors…

— Trebuie să mă gândesc la corabia mea! strigă Mercurio, ieșind.

— Ce corabie?

Ușa se trânti.

Ana se ridică și deschise ușa.

— Ce corabie? strigă după el.

Însă Mercurio era departe și alerga de-a lungul cheiului de la pescărie.

Când ajunse la barca odinioară a lui Battista fluieră și imediat Tonio și Berto sosiră.

— Unde mergem, șefule? zise vesel Tonio.

Câștigaseră paisprezece piese de argint pentru transportul mărfurilor de la amanetul lui Saraval până acasă la nobilul scăpătat și înapoi.

— Duceți-mă la canalul Santa Giustina, zise Mercurio. Unde se intersectează cu canalul Fontego.

— Ce-ți trebuie să mergi acolo? zise Tonio. Sunt numai morți de foame în zona aia.

— Vezi-ți de treaba ta, vâslește, răspunse Mercurio, binedispus.

Nu voia să fie dus până la micul șantier naval al lui Zuan del' Olmo. Îi plăcea ideea să se ducă singur. Așa își închipuia că era locul lui secret.

Pe când cei doi uriași vâsleau cu rapiditatea lor obișnuită, Mercurio respira adânc aerul dimineții. Viața nu putea fi mai frumoasă, își repeta. Într-o clipă totul se schimbase. Mai întâi de toate devenise cinstit. Și fără nici cel mai mic efort. Fusese de ajuns o idee simplă. Găsise o ocazie care avea să-l facă înstărit, fără să mai riște închisoarea sau mai rău. Poate Dumnezeu exista cu adevărat, își spuse. O găsise pe Ana, mama pe care o căutase toată viața lui. O găsise pe Giuditta, femeia care avea să-i lumineze viața de acum încolo. Nu, nu putea fi nimic mai frumos de atât. Râse în sinea lui de gândurile alea.

În timp ce se strecurau în rețeaua labirintică de canale ale lagunei, întorcându-se i se păru că vede în urma lor mereu aceeași barcă neagră, îngustă. Dar fu un gând rapid, la care nu luă aminte. Ridică ochii la cerul care era limpede și albastru, cu puțini nori albi ca niște pufuleți. Și încă mai avea capul printre norii aceia când Tonio și Berto acostară pe canalul Santa Giustina.

Coborî și le făcu semn celor doi prieteni să plece. Avea să se întoarcă singur. Cu coada ochiului văzu iar barca neagră și îngustă, care se oprea ceva mai în spate. Însă iar nu reuși să-i dea atenție.

Se gândea la noaptea pe care tocmai o petrecuse cu Giuditta. Simți cum i se reaprindea în trup dorința. O luă pe malul

canalului Santa Giustina, spre șantierul lui Zuan del' Olmo aproape alergând.

Barca neagră și îngustă se mișcă. Încet. Tăcută.

Când Mercurio ajunse în fundul canalului, văzu ceea ce ascunsese ceața cu câteva zile înainte. Era pe mare. Sau cel puțin așa i se părea. I se părea că Veneția se sfârșea acolo. În fața lui avea numai o întindere imensă de apă. Chiar și mirosul aerului se schimbase. Nu era iz de mucegai, de apă stătută. Se simțea sarea, ca o senzație acidulată în nări. Iar pe apă, chiar în fața lui, o insuliță.

Se uită în jur. Casele erau doar ceva mai mult decât niște barăci. Nu exista nici urmă de fast venețian. Trebuie să fi fost case de pescari. Aproape peste tot, pe pământ, pe malul care era puțin noroios și puțin nisipos, solzi de pește, pisici care își lingeau labele, bărci trase pe mal. Casele erau de lemn. Scunde, oprimante. Erau mici cheiuri, podețe șubrede de lemn. În fundul câtorva podețe erau două căsuțe, fără ferestre, cu o portiță care dădea pe podeț. Mercurio văzu un băiețel care avea pe el doar o jachetă. În schimb, pe dedesubt era gol și fără încălțări. Își tortura cocoșelul cu o mână. Mama lui, alături, în timp ce alăpta un nou-născut pe care îl ținea în brațe, îi dădu una peste ceafă. Copilul încetă să-și mai frece cocoșelul și începu să plângă. Mama îi trase iar una după ceafă. Copilul se opri și din plâns. Apoi femeia bătu la portiță. După o clipă, ieși un ditai bărbatul, legându-se la pantaloni. Mama împinse copilașul înăuntru. Mercurio văzu că nu era nimic în căsuța suspendată pe apă decât o gaură în podea. Era o latrină. În timp ce copilul se căca, cu ușa deschisă, namila desprinse nou-născutul de sânul mamei și supse el în glumă. Femeia râse și pe urmă, când copilul își termină treaba în latrină, îl duse înapoi de-a lungul podețului și îl împinse în apă. Copilașul se bălăci și se spălă la fund.

Ceva mai încolo, în dreapta lui, Mercurio văzu orii de pescuit pătrate, suspendate în aer, care puteau fi lăsate la apă, care la rândul lor se găseau pe podețe și mai înguste. Iar pe urmă o serie de grădini de zarzavat mici, cu verdețuri care creșteau veștede. O bătrână curăța frunzele de varză aruncând melcii care se înghesuiau pe ele. Mercurio reuși să perceapă din plin sărăcia acelor oameni, care își împărțeau hrana cu melcii. Un șobolan mare trecu în viteză printr-un șiroi de zoaie murdare și rău mirositoare care sfârșea în apă. Se aruncă în apă și înaintă

înotând, cu nasul care atingea apa. Doi copilași aruncară cu pietre după el. Șobolanul se cufundă.

Mercurio își dădu seama că marmura și splendoarea Veneției îl făcuseră să uite toate astea. Morții de foame care bântuiau pe lângă Rialto sau în piața mare San Marco, ori de-a lungul Canal Grande păreau mai puțin săraci. În schimb, aici la periferie, sărăcia era așa cum o cunoscuse Mercurio la Roma, în canalul lui. Aici sărăcia era ce era. Și Mercurio se simți în largul lui. Fiindcă astea erau originile lui. Femeia care își ducea copiii să se cace într-o latrină suspendată pe apă în timp ce un bărbat care cu siguranță nu era soțul ei îi sugea un sfârc și îi atingea fundul putea fi mama lui. Unul din acei copii putea să se fi născut dintr-o împreunare în latrina aia. Un altul poate fusese părăsit, ca și el, pe treptele unui orfelinat. Nu, nimic din lumea aceea abjectă nu îl înspăimânta, pur și simplu pentru că o cunoștea.

Fără să știe de ce, rămase să privească acea sărăcie mizerabilă, să-i respire izurile, să-i asculte strigătele, zarva, vaietele. Și simți în sinea lui o forță. Pentru că el reușise să iasă din ea.

Apoi se întoarse spre dreapta. Și atunci, în cele din urmă, o văzu. Văzu motivul pentru care se întorsese în locul acela. O văzu în totalitate, fără pudicul văl al ceții.

Și își dădu seama că era o epavă.

Aproape că-i veni să râdă. Era mult mai rău decât își imaginase. Și totuși, în timp ce se apropia de ea, se simți și mai atras de corabia aceea.

„E ca mine”, gândi.

Corabia aceea îl reprezenta perfect. Corabia aceea era Mercurio în canalul lui. Se opri. Își privi hainele frumoase, ghetele cu talpă groasă și rezistentă, căciula călduroasă. Duse o mână la monedele pe care le luase cu el. Le auzi cum sună. Le strânse în mână. Simți cum aurul îi absoarbe căldura și se încălzește.

„Dacă am reușit eu, se gândi ca și cum i-ar fi vorbit corăbiei, ai să reușești și tu.” Privi chila neagră, probabil putrezită în anumite locuri. Văzu depozite de alge și de moluște sub linia de plutire. Văzu catargul mare frânt. Balustrada de dunetă dispăruse aproape de tot. Puținele vele rămase fluturau ca niște plase de păianjeni sau ca niște flamuri ale unei armate învinse. Cofa, cablajul fix din corzi de cânepă, vergile de lemn, totul

dădea impresia că se prăbușește, asemenea crengilor unui copac uscat. Roata timonei era aruncată undeva într-o parte, smulsă din suportul ei. Jumătate din caravelă era pe uscat pe planul înclinat al micului șantier, al cărui acoperiș era găurit, parcă potrivindu-se cu dărăpănarea generală. Jumătatea de la pupa era în apă.

Mercurio inspiră adânc aerul sărat. Apoi fluieră.

Se auzi un scheunat, entuziasmat și leneș în același timp, aproape un lătrat.

Și pe urmă Mosè, cu mersul lui agil și strâmb în același timp, ieși din baraca ridicată lângă șantier și-i veni în întâmpinare, dând din coadă. Mercurio surâse și se lăsă pe vine așteptându-l. Mosè ajunse la el și, mișcându-și tot fundul odată cu coada, începu un balet, învârtindu-se în jurul lui, nehotărât dacă să se lase atins sau nu, doritor și în același timp temător. În cele din urmă se convinse, îl lăsă pe Mercurio să-l prindă și i se așeză între picioare, agitat și vesel.

— Mosè, chiar ești un prostănac, zise bătrânul Zuan del' Olmo, sprijinindu-se în toiagul lui, în pragul barăcii.

— Hai, Mosè, zise Mercurio ridicându-se și mergând spre bătrân.

Mosè alerga pe lângă el lătrând.

— Chiar te place, zise Zuan.

— Și eu pe el, zise Mercurio.

— Iacătă, așa sunteți la egalitate, zise Zuan și se întoarse spre lagună.

— Aia e marea? îl întrebă Mercurio.

— Nu! răspunse bătrânul, aproape scandalizat. Arătă în dreapta lui spre est. Marea e acolo. Apoi, întinzând paralel mâinile, ca și cum ar fi desenat un canal, în partea dreaptă față de ce indicase, spre sud, adăugă: Și se duce în jos încolo, drept înainte, ca un coridor imens spre marele salon al Mării Mediterane. Arătă spre stânga. Încolo sunt piețele orientale, Marea Moartă, drumul spre China. Se răsuci o sută optzeci de grade. Desfăcu mâinile. Iar încoace Mediterana, care unește Africa și Europa… strânse mâinile căuș și odată cu mâinile umerii, până la Gibraltar unde… Se opri. Ochii i se încețoșară. Apoi, încet, desfăcu brațele, tot în jurul lui, fără hotare. Acolo e marea ocean care, atunci când eram copil, se credea că e sfârșitul lumii…

Mercurio era cu gura căscată. Mosè scheună.

— În schimb… zise încet, ca și cum nu ar fi vrut să rupă vraja.

Bătrânul Zuan se întoarse.

— În schimb, afurisit să fie, e pământ! Scutură din cap. E Lumea Nouă.

— Și cum e?

— Naiba să mă ia dacă știu, băiete! Și din nou ochii lui Zuan se încețoșară de tristețe. Știi ce înseamnă pentru un marinar ca mine să nu mă fi putut duce acolo? Se uită la Mercurio și râse dezvelindu-și puținii dinți pe care-i avea în gură. Nu, habar n-ai. Tu nu știi nimic despre mare. Se întoarse spre vas. Și vrei să cumperi caravela mea! Râse iar. Însă nu era bătaie de joc. Și nici melancolia și tristețea din prima zi. Dar ce legătură are unul ca tine cu o corabie? întrebă el.

— Odată am fost la Arsenal, zise Mercurio. Și… se opri, lăsă fraza neterminată.

Îi veni iar în minte Battista, ucis din cauza lui.

— Și…? îl luă repede bătrânul marinar.

— Am văzut cum ia naștere o corabie, zise Mercurio. Și am înțeles că nimic altceva nu seamănă mai mult cu… libertatea decât o corabie.

Bătrânul Zuan rămase în tăcere să se uite la el. Apoi încuviință imperceptibil.

— N-ai habar despre mare, zise încetișor, dar poate nu ești așa de prost cum pari. Se întoarse din nou spre corabia lui.

Mercurio observă că îi scânteiau ochii când se uita la ea.

— Cu asta se poate ajunge în Lumea Nouă?

Bătrânul îl privi cu seriozitate.

— Tu vezi o rablă, o epavă, băiete. Dar era o mare doamnă. *Este* o mare doamnă, fiindcă eu o văd încă așa cum era.

— Așadar, s-ar putea merge cu ea în Lumea Nouă? întrebă din nou Mercurio.

— Nesăbuitul ăla vanitos de Columb, să-l slăvească Dumnezeu, pentru că va ajunge să ruineze Veneția, ai să vezi… cum crezi că a ajuns în Lumea aia Nouă de rahat? Cu o caravelă și două galioane. Și era vasul lui amiral, *Santa Maria.* Mare cât asta, lungă de douăsprezece prăjini și lată de patru. O caravelă, băiete!

Mercurio privi epava care se legăna leneșă. O auzi cum geme. Scândurile scârțâiau. Îi plăceau zgomotele alea. Corabia vorbea. Și în clipa aia părea că râde.

— Dar tu ai ști să ajungi în Lumea asta Nouă? îl întrebă pe bătrân.

Zuan clătină capul la dreapta și la stânga, surprins de întrebarea aceea.

— Sunt bătrân… zise.

— Dar ai ști să ajungi?

— Și nici nu știu dacă Mosè suportă marea, nu s-a îmbarcat niciodată…

— Ai ști să ajungi, da sau nu?

— Ei, fir-ar dracu' al dracului, băiete! Acum când știm că Marele Ocean nu se termină oricine știe să ajungă. E de ajuns să știi vestul și acolo e Lumea Nouă, pe mă-sa!

Scuipă pe pământ, emoționat. Își agită toiagul în aer, ca și cum ar mai fi zis ceva, dar nu-i veni în minte nicio vorbă, așa că scuipă iar. Mosè lătră. Zuan se uită la el.

— Dar mai taci, nătărăule! îi zise. Nici pe o gondolă nu te-ai urcat vreodată!

Mosè lătră iar.

Mercurio râse și se întoarse să privească laguna.

— Ce insulă e aia? întrebă.

— Cum ce insulă e aia? zise bătrânul. E *Cavana* Murano.

— Ce e?

— Chiar ești ignorant, băiete, bombăni bătrânul. Nu știi nimic. Mă mir că mai ești încă viu, așa neștiutor cum ești. E magazia de bărci a insulei Murano, care e puțin mai încolo, acum nu se vede. De aceea o numim *Cavana.* Dar e insula San Michele, fiindcă acolo e biserica dedicată arhanghelului cu spada. Măcar știi cine e arhanghelul Mihail, ignorantule? Mercurio îl privi pe bătrân cu gura căscată. Cu siguranță Dumnezeu trebuia să existe și arhanghelul Mihail era cel pe care Dumnezeu îl sortise să aibă grijă de el, gândi. Orfelinatul în care crescuse era dedicat arhanghelului Mihail și lui îl consacraseră. Apoi, când fugise din Roma, ajunsese la Veneția, dar sfârșise prin a găsi o mamă și o casă la Mestre, care era un oraș patronat de arhanghelul Mihail. Iar acum vasul era în fața arhanghelului Mihail. Fără doar și poate. Aia avea să fie corabia lui.

— Deci, bătrâne, îmi vinzi sau nu bărcuța asta?

Zuan îi trase una cu toiagul.

— Să nu-i zici așa, îi spuse.

— Dar tu…

— Eu pot! Tu nu! făcu Zuan, agitând toiagul. Pe tine nici măcar nu te cunoaște. Dacă-i zic eu așa, știe că glumesc, că e un fel de a zice prietenos… dar dacă-i zici tu… Nu-i poți spune așa, ține minte.

Mercurio privi vasul. Bătrânul era convins că îi putea auzi. Și când corabia scârțâi, crezu că poate avea dreptate.

— Bine, scuză-mă, spuse. Așadar, cât vrei?

— Tu știi cât ar costa s-o pui iar pe mare? zise Zuan, tot cu toiagul în aer.

— Cât?

— De unde dracu’ să știu eu?! țipă bătrânul. Doar nu sunt armator! scuipă pe pământ. Mosè sări într-o parte să nu fie lovit. Sute de lire tron… poate chiar o mie… de unde dracu’ să știu eu! Nici n-am văzut vreodată zece lire laolaltă!

— Atât costă vasul. Zece lire?

— Vrei să mă iei de gât, băiete?

— Zi-mi care-i cifra, bătrâne.

Zuan agită toiagul, ca și cum l-ar fi ajutat să gândească.

— Așteaptă aici, îi spuse lui Mercurio. Apoi se îndreptă spre caravelă. Ajunse la ea și puse o mână pe chilă. Întoarse capul. Vino și tu aici, nătărăule!

— Eu? întrebă Mercurio.

— Ce tu! răspunse enervat Zuan. Mosè, javră tigrată, necuratule, vino imediat aici!

Mosè, cu coada între picioare, se duse la bătrân și se așeză lângă el, uitându-se în altă parte, prefăcându-se degajat.

Când Zuan se întoarse, spuse pe un ton infantil de sfidare:

— Unsprezece lire-tron de aur. Chiar vreau să văd ce-mi răspunzi, băiete.

Mercurio nu zise nimic. Apucă una câte una monedele pe care le luase cu el, numără unsprezece și i le întinse bătrânului.

Zuan căscă ochii mari, surprins. Întinse gâtul ridat și se uită la monedele din mâna lui Mercurio ca și cum ar fi fost niște animale exotice, fără să le atingă.

— N-am nici măcar dinți buni să încerc dacă sunt de aur adevărat sau nu, zise.

— Sunt de aur, îți jur.

Zuan dădu neîncrezător din cap.

— Dar ce faci cu o corabie?

— Duc pe cineva de-aici.

— Poți duce pe cineva de aici și pe spatele unui măgar, băiete.

— Poate trebuie să mă duc departe. Eu caut o lume liberă.

Zuan se legănă de pe un picior pe altul. Părea să socotească.

— Da, atunci da. Ai nevoie de o corabie. Ar putea fi mai departe decât și-a imaginat vreodată vreunul dintre noi. Se uită la Mercurio. Întinse un deget spre el și îl mișcă în aer. Tu trebuie să fii mai prost ca mine, pe cât de adevărat e Dumnezeu. Așa e sau nu, Mosè?

Câinele lătră vesel.

— Atunci, am încheiat afacerea? întrebă Mercurio.

Zuan desfăcu brațele.

— Iacătă ce trebuia să mi se întâmple mie, bombăni, uitându-se fix la monedele de aur ca și cum ar fi fost o nenorocire. Măcar ține-le tu. Dacă se află că am unsprezece lire, n-apuc seara viu prin părțile astea.

— Am să ți le păstrez eu, bine.

— Nu, zise un glas în spatele lor. Facem așa să le țin eu.

Mercurio și bătrânul se întoarseră. Mosè rânji.

— Ține câinele, că de nu îi tai gâtul, zise Scarabello coborând din barca lui, neagră și îngustă.

Zuan îl apucă pe Mosè de zgardă.

— Fii cuminte, prostule.

— Apropo de câini educați... nu se salută stăpânul? zise Scarabello ajungând lângă Mercurio. Întinse o mână înmănușată în negru, cu palma desfăcută, spre el. Dă-mi-le.

— De ce?

Mercurio făcu un pas înapoi.

— Sunt ale mele.

— Nu. Sunt ale mele, răspunse Mercurio, încordat, cu trupul tremurând. Le-am câștigat cinstit și de aceea sunt ale mele.

Scarabello se uită la el strângând ușor ochii.

— Tu ești al meu. Și un sfert din ce câștigi, nu mă interesează cum, mi-l datorezi mie.

— Nu, zise Mercurio.

Scarabello nu clipi. Îl depășì pe Mercurio și coborî în șantier. Se uită în jur, văzu o bâtă cu braț lung, din alea pentru araci, o

luă, se apropie de chila vasului, ridică bâta și o izbi cu putere de bordaj. Acesta gemu și se fisură. Scarabello ridică din nou bâta. Și o izbi iar. Lemnul cedă dintr-odată.

Bătrânul Zuan avea lacrimi în ochi.

— Ei bine, șapte! urlă Mercurio.

— Ești un sentimental. E o slăbiciune. Dar te admir, știi? zise Scarabello lăsând bâta să cadă la pământ. Azi, mă mulțumesc cu unsprezece, continuă venind spre el și întinzându-i din nou mâna cu palma desfăcută. Însă de acum înainte spune-i prietenului tău evreu că iau eu câștigul tău de la el. Apoi îți dau partea. Luă banii lui Mercurio și îi sună, unul câte unul, în săculeț. Mă încred în tine, zise surâzând și dându-i un bobârnac pe obraz, dar știi cum se zice... mai bine să nu mă-ncred. Se îndreptă spre barca lui elegantă. Înainte de a sui în ea se întoarse și arătă spre caravelă. O adevărată afacere, și izbucni în râs.

Mercurio se uită cum se îndepărtează. Apoi, când dispăru, se așeză cu fața spre podețele și barăcile din stânga lui. Țintui cu ochii mizeriile alea omenești despre care cu puțin înainte îndrăznise să creadă că se eliberase. În schimb, acum i se părea că nu are scăpare. Nu s-ar fi eliberat niciodată. Ascultă ura, furia și disperarea care creșteau în trupul lui, ca altădată, redevenind stăpâne pe viața lui.

— Am să-l ucid, zise în șoaptă, cu o voce surdă.

Simți că bătrânul se apropia de el.

— Nu-l lăsa să-ți ia corabia, îi zise Zuan.

— De aceea îl voi ucide.

— Nu-l lăsa să ți-o ia... *acum,* făcu Zuan.

— Ce vrei să spui, bătrâne? îl întrebă Mercurio, cu ochii mici ca două fisuri.

— Uite cum te-ai așezat. Ești cu spatele la corabia ta. La visul tău. La speranța ta, zise Zuan. Ura ți-a și luat-o.

Mercurio avu impresia că se află la o răscruce fundamentală a vieții lui. Era un adevăr adânc în cuvintele acelui bătrân marinar. Era momentul să aleagă. Alegerea ar fi condiționat întregul lui viitor.

— Atunci, ce trebuie să fac? întrebă, conștient de importanța acelui moment.

Zuan se uită la el dând din cap.

— Fir-ar mama ei să fie, băiete! Ești prost?! exclamă. Întoarce-te! E de ajuns să-ți schimbi poziția și să te întorci. Corabia ta e acolo.

61.

— E o aiureală! pufni Isac, grăbind pasul. E o adevărată aiureală! Și știți și dumneavoastră asta, căpitane!

— M-am informat, răspunse calm Lanzafame, mergând în pas cu el. Scarabello acela e periculos. Nu e un simplu pește, e chiar un adevărat criminal cu o organizație proprie. Așa că, las-o moartă, doctore, și mulțumește-mi, mai bine.

Isac se întoarse. În spatele lor, patru oameni de-ai lui Lanzafame îi urmau, înarmați. Și alți cinci, conduși de Serravalle, aveau să sosească la Castelletto în cursul dimineții. De trei zile etajul al cincilea din Turnul Gaițelor era păzit, de când Scarabello îl amenințase din nou pe Isac.

— Nici dogele n-are așa o gardă, pufni.

— Așa că ar trebui să te simți important, zise Lanzafame.

— O, la naiba și cu dumneavoastră, căpitane.

Lanzafame zâmbi.

— Și ce-mi spui de fata ta? Văd mare forfotă în prăvălia aia, zise. Pare că va deveni mai bogată decât tine.

— Pare… da, pufăi Isac.

— Dar zâmbește, o dată și bine, zise Lanzafame, dându-i una pe umăr. Măcar o singură dată, doctore. E ceva frumos, nu?

Isac își reținu zâmbetul, ca și cum nu ar fi vrut să îi dea satisfacție, dar spuse:

— Sunt foarte mândru de ea. Apoi își strânse în mâini bereta galbenă, arătoasă, cu două panglici laterale aproape portocalii. De ce credeți că-mi pun chestia asta pe cap? E de la Giuditta, ea a lucrat-o și mi-a făcut-o cadou. Credeți că, dacă nu aș fi mândru de fata mea, aș merge pe stradă garnisit așa?

Lanzafame izbucni în râs.

— Încetinește, îi spuse apucându-l de un braț. Azi încă n-am băut și sunt slab.

Isac dădu din cap.

— Dumneavoastră sunteți slab fiindcă beți, nu fiindcă nu beți. Vinul v-a amețit gândurile într-atât încât vă face să vedeți lucrurile invers.

— N-am dispoziție pentru morală, doctore, răspunse Lanzafame cu un aer indispus.

Merseră mai departe în liniște, câțiva pași. Apoi Isac zise:

— Iertați-mă. Nu voiam să fac morală.

— Ba da. Știu că o faci pentru binele meu, răspunse Lanzafame. Și ai dreptate…

— Dar…?

Lanzafame nu răspunse.

Isac traversă în liniște podul de peste canal. Știa că trebuie să tacă. Uneori tăcerea era mai eficace decât o grămadă de cuvinte.

— Dacă nu beau îmi tremură mâinile, zise după o vreme căpitanul.

— Și dacă beți încetează tremuratul? întrebă distrat Isac.

— Nu suport, Isac, zise Lanzafame, cu glas slab, învins. Uite! Întinse mâna. Îmi tremură ca unei puștoaice.

Trecând prin fața unei cârciumi, încetini pasul.

— Dar cu cât beți mai mult cu atât vă tremură mâinile mai tare, pe urmă, adevărat? zise atunci Isac.

Lanzafame privi iar spre cârciumă.

— Da. Pe zi ce trece e din ce în ce mai rău.

— Așadar, dacă logica nu e o opinie, pe zi ce trece ar putea fi mai bine, zâmbi Isac. Și măcar de dragul științei ați putea încerca.

— Să fac ce?

— Să nu beți o zi.

— O zi?

— Da. De exemplu, astăzi.

— Mă tragi pe sfoară, nu-i așa?

— Încerc, zise Isac. Dar sunteți un căpos.

— Poate aș putea bea doar câteva pahare cât să mă dreg, și gata. Mereu e ultimul pahar cel care mă pune jos.

— Nu cred, căpitane. Mie, în schimb, mi se pare că e primul.

— Ce prostii spui? La primul mă țin chiar foarte bine.

— Însă după primul nu vă mai opriți. Paharele vi se rostogolesc pe gât așa cum se rostogolește o piatră într-o râpă. Dumneavoastră nu mai controlați bestia.

Lanzafame merse în tăcere, reflectând.

— Doar azi, zici?

— Doar azi.

— Și mâine?

— Vom fi în viață, mâine? întrebă Isac.

— Să fie. Azi.

— Azi, zise Isac și dădu colțul străzii care ducea în Campo Castelletto, adulmecând în aer izul familiar de sex și mizerie umană.

— Doctore! Doctore! urlă una dintre prostituatele bolnave, venind spre el, cu ochii căscați. Veniți! repede!

Isac grăbi pasul în urma prostituatei. Lanzafame alerga alături de el. Și mai încolo, unde se îmbulzea un grup de femei, îl văzură pe Serravalle, cu armele în mână, asemenea oamenilor de sub comanda lui.

— Ce se întâmplă? spuse Isac făcându-și loc printre prostituate. Republica! Ar trebui să fii în pat, zise văzând-o în picioare. Se întoarse spre Lidia, fata ei, care avea ochii plini de teamă. De ce ai dat-o jos din pat pe mama ta…?

Fetița izbucni în plâns.

Una câte una, Isac le văzu pe toate prostituatele pe care le îngrijea.

— Ce faceți aici? Întoarceți-vă în pat, zise.

— Serravalle! zise Lanzafame. Ce mama mă-sii s-a întâmplat?

Isac își făcu loc printre prostituatele care se susțineau unele pe altele, slăbite, tremurând. Aveau privirile înspăimântate.

— Au venit noaptea, zise Serravalle.

— Cine? întrebă Lanzafame.

Prostituatele se înghesuiau în jurul cuiva pe care Isac nu reușea încă să îl vadă.

— Oamenii lui Scarabello, zise Serravalle.

— Dați-vă, lăsați-mă să trec, le spuse Isac ultimelor prostituate care îi blocau vederea.

Aveau obrajii dungați de lacrimi. Și atunci o văzu.

— Știau că supravegheam numai ziua, pentru doctor, continuă Serravalle. Așa că astă-noapte au venit, au sărit pe ele, le-au bătut și le-au aruncat în stradă. Iar una dintre ele… care s-a luptat…

Isac o văzu pe Cardinal întinsă pe pământ. Era palidă. Rochia purpurie era lucioasă pe o parte. Udă. Și sfâșiată. Înțelese că era sânge, roșu pe roșu.

— Cardinal… îi spuse lăsându-se jos în genunchi lângă ea. Ce ai făcut?

— Doi dintre ei… au ajuns… de-a rostogolul pe scări… doctore, gâfâi zdrahoanca. Lași… lași…

— Nu vorbi, zise Isac. Se uită în jur. Arătă spre arcade, pe când o ploaie măruntă începea să se cearnă din norii cenușii și joși. S-o ducem acolo, zise.

— Au adus prostituate noi în camere și păzesc etajul, încheie rezumatul Serravalle.

— Păzesc? tună Lanzafame, ridicând brațele la cer.

— Donnola, du-te și adu-mi instrumentele, grăbește-te, zise Isac.

— Unde sunt? întrebă Donnola.

— La cinci… Isac se opri. La etajul cinci…

— Acolo sunt oamenii lui Scarabello… zise Donnola, înspăimântat.

— Du-o pe Cardinal sub arcade. Ține ceva apăsat pe rană. Tare, porunci Isac și se îndreptă spre Turnul Gaițelor.

— Unde te duci, doctore? zise Lanzafame, oprindu-l.

— Trebuie să-mi iau de acolo instrumentele, altfel Cardinal va muri, răspunse Isac.

— Nu te poți duce tu, zise Lanzafame. Văzu un bețivan chircit într-un colț, cu o sticlă în mână. N-ai grijă, îi spuse lui Isac. Azi nimic, ne-am înțeles. Am nevoie de ea ca să urc la etajul cinci. Unde ții instrumentele?

— În ultima cameră din fundul culoarului.

— Are fereastră?

— Da.

— Pot să le arunc de acolo?

— S-ar distruge de la înălțimea aia.

Lanzafame îi făcu semn lui Serravalle.

— O funie. Destul de lungă să pot coborî cu ea instrumentele doctorului de la etajul cinci. Repede!

Serravalle, obișnuit să execute, sări, vorbi cu oamenii lui și se împrăștiară în toate direcțiile.

— Du-te la târfă, zise Lanzafame către Isac. În timp ce doctorul se îndepărta, căpitanul se întoarse spre Turnul Gaițelor

și-și ridică privirea până la etajul cinci. Sosesc, murmură cu un glas răgușit și aspru, care părea răgetul unui animal sălbatic. Apoi se uită la sticlă. Începea să tremure. Strânse mâna, cu mânie. Doar azi, își spuse, chiar dacă simțea că voința îi șovăie.

Spre norocul lui sosi Serravalle.

— Uite căpitane, îi spuse, întinzându-i funia.

Lanzafame își scoase tunica și cămașa. Își încolăci funia în jurul mijlocului. Arătă spre bețiv.

— Scoate-i haina. Are atâta vin în trup, că sigur nu va muri de frig.

Serravalle îl dezbrăcă pe bețiv.

Căpitanul Lanzafame își trase pe el haina jegoasă a bețivului, deasupra funiei.

— Ultima cameră pe partea de nord, îi spuse lui Serravalle. Ieși la fereastra de la etajul patru. Am să-ți cobor instrumentele.

— Voi fi acolo, răspunse Serravalle.

Lanzafame își scoase spada scurtă de la centură și i-o dădu lui Serravalle.

— Nu m-ar lăsa să trec.

— Fiți atent, căpitane!

Lanzafame se îndreptă spre Turnul Gaițelor. Intră. Puțin înainte de a ajunge la etajul cinci începu să se clatine, ca și cum ar fi fost o bute cu vin.

— Pleacă sau te iau la șuturi, îi zise o mutră, din capul scărilor.

— Pleacă tu, gură bogată. Eu vreau să fut…

— Ai bani?

Lanzafame se scotoci în buzunar și scoase niște monede, lăsând câteva să cadă pe jos.

Ceafă latră le adună înaintea lui și-și păstră vreo două, convins că bețivul nu-și putea da seama.

— Treci.

Lanzafame se prefăcu împiedicat. Căzu. Se ridică apoi cu greu în picioare și începu să se clatine pe culoar.

— Ăla nu-și găsește nici cucul, râse mutra, adresându-se altor doi oameni de pază.

Lanzafame ajunse în camera din fundul coridorului. Văzu că ușa era deschisă. Intră.

— Ciao, dragule, spuse o prostituată slabă, cu pielea închisă la culoare.

Lanzafame închise ușa.

— Ciao, iubire, zise o prostituată slabă, cu pielea închisă la culoare.

Lanzafame închise ușa.

— Unde sunt instrumentele doctorului? zise, punând sticla jos.

— Ce instrumente? Cine ești? întrebă prostituata și se duse spre ușă.

Lanzafame o opri.

— Doctorul care vă ajută pe voi, pe curve.

— Lasă-mă. Nu știu nimic, făcu prostituata, înspăimântată.

— Dacă nu găsesc instrumentele doctorului, o curvă pe nume Cardinal va muri. Nu te interesează?

— Nu știu nimic despre instrumentele doctorului, zise prostituata.

Lanzafame îi dădu brânci pe spate, îndepărtând-o de ușă.

— Tu să nu te miști de aici, o amenință.

Apoi, într-un colț, văzu o geantă mare, plată, de piele. Își scoase haina și desfășură funia legând un capăt de mânerul ei. Se apropie de fereastră. Scoase capul.

Și Serravalle era la geam, la etajul de jos.

— Ți-o trimit, zise Lanzafame.

Prostituata profită de ocazie să fugă. Ajunsă pe culoar începu să strige cerând ajutor.

— Căcat! înjură Lanzafame.

— Ce se întâmplă, căpitane? întrebă Serravalle.

— Ia instrumentele și du-le doctorului.

Lanzafame lăsă trusa în jos.

— Căpitane…

— Fir-ar al dracului să fie, Serravalle! E un ordin!

Serravalle luă tașca și dispăru.

Lanzafame abia apucă să se întoarcă și un bărbat înarmat cu un cuțit intră în cameră. Lanzafame îl puse la pământ cu o lovitură în stomac. Apoi îi luă cuțitul, sparse sticla și, ținând-o de gât, se aruncă pe coridor.

Doi oameni soseau. Alți patru în urma lor.

Lanzafame îl lovi cu piciorul pe primul care îi ieși în cale, în timp ce îi dădea un una în plină față altuia, cu sticla spartă. Cei doi oameni urlară, dar nu avură cum să dea înapoi fiindcă ceilalți patru îi presau din spate.

— Ești mort! urlă unul dintre ei și lovi cu un pumnal.

Lanzafame se feri și-l tăie pe șoldul stâng. Simți cum tăișul intra între coastele bărbatului. Bărbatul se crispă și căscă ochii. Lanzafame scoase cuțitul și pară lovitura dată de altul. Însă își dădu seama că nu are cum să reziste prea mult. O clipă gândi că scăpase de moarte pe multe câmpuri de bătălie doar ca să moară printre curve la Veneția. Dădu înapoi, apărându-se cum putea. Simți un junghi în brațul care ținea cuțitul. Îl tăiaseră. Mâna i se desfăcu, cuțitul căzu la pământ. Lanzafame ridică sticla și o învârti în aer. Văzu cum cămașa bărbatului din fața lui se colora în roșu. Îl tăie pe altul la gât, dar superficial. Între timp, altă lovitură de cuțit îl ajunse la umăr. Mâna dădea să scape și sticla. Strânse din dinți și gândi că, dacă ar fi crezut în Dumnezeu, acela era momentul bun să se roage. Apoi, ca prin vis, în timp ce totul se încețoșa, văzu un vârtej de pumnale și spade și oamenii lui Scarabello care o luau la sănătoasa.

— Căpitane! Căpitane! striga Serravalle în fruntea soldaților care se aruncaseră în luptă ca să-și salveze comandantul.

— Serravalle! râse Lanzafame. Cât dracului ți-a trebuit să urci cinci etaje?

Serravalle îl prinse tocmai când cădea la pământ.

— Cât dracu'… ți-a trebuit… repetă Lanzafame. Simți că îl lăsau puterile. Gemu de durere. Lutu-te-n cur, Serravalle! Știi că nu sunt în stare să spun… mulțumesc.

— Atunci nu spuneți, făcu Serravalle. Să mergem la doctor. Azi se pare că e zi de croitorie.

— Etajul cinci… e al nostru?

— Poziție cucerită.

— Serravalle… gâfâi Lanzafame.

— Spuneți, căpitane.

— Nu mi-au tremurat mâinile, știi?

— Nu v-au tremurat niciodată, căpitane.

•

Seara, Isac se întoarse la Ghetoul Nou. Lanzafame mergea alături de el, bandajat. Și bandajele erau roșii de sânge. Însă căpitanul avea privirea unui bărbat. Și mergea mândru, fiindcă știa că are din nou privirea aceea. Ajunși la poartă îl salută pe Isac, apoi se lăsă dus în cazarma străjilor.

Isac intră în Campo adus de spate. Era așa de obosit că auzi cu greu zgomotul porții care se închidea în spatele lui. Își scoase bereta și se strecură pe sub arcade.

— Uite la ce am ajuns, zise Anselmo del Banco către Isac, ieșind din prăvălia lui de amanet. Uite unde a ajuns Poporul Ales. Beretă galbenă și închisoare, frumoasă afacere! Ai auzit de sfântul ăsta? Încălzește inimile. Acum se duce peste tot și spune că acel copil creștin care a dispărut la Torcello a fost luat de evrei pentru ritualuri de vrăjitorie. Zice că facem ofrande Satanei cu sânge de copii. Sunt îngrijorat.

Isac dădu din umeri.

— Eu vorbesc cu oamenii obișnuiți, Anselmo. Venețienii n-au nimic contra evreilor și nu cred în idioțiile astea, spuse.

— Da, așa mi se pare și mie, făcu Anselmo. Dar ca șef al comunității trebuie să fiu mereu cu ochii-n patru, nu crezi?

Isac încuviință distrat.

— Trebuie să supraveghez totul, continuă Anselmo, insinuant. Trebuie chiar să previn posibile atacuri…

Isac se uită la el.

— Anselmo, de ce am impresia că tu vrei să-mi spui ceva anume?

— Fiindcă ești un om inteligent, Isac, zâmbi Anselmo del Banco. Și poate pentru că știi, în sinea ta, că mai devreme sau mai târziu ar fi trebuit să vorbim despre ceva.

— Anselmo, sunt obosit. A fost o zi grea, crede-mă, zise Isac. Scurteaz-o. Treci direct la subiect.

— Dacă vrei să fiu așa direct…

— Da, prefer.

— Atunci am să fiu direct, zâmbi iar Anselmo. Îmi imaginez că știi cum ești tu cunoscut în comunitate și la Veneția.

— Ăsta-i felul tău de a o scurta?

— Doctorul târfelor, zise Anselmo.

Acum nu mai zâmbea, iar privirea lui nu avea nimic prietenos.

— Ce originalitate!

— Nu-i nimic de râs, Isac, zise Anselmo, din ce în ce mai serios. Comunitatea nu e bucuroasă de activitatea asta a ta. Sau, mai bine zis, de clientela asta a ta. Ne discreditează pe noi toți.

— Ne discreditează? Isac dădea din cap, cu un zâmbet sarcastic pe buze. Încerc să fac ceva contra epidemiei…

— Sunt prostituate, Isac.

— Sunt ființe umane.

Anselmo del Banco se uită în tăcere la el, sever.

— Nu te interesează îngrijorările comunității din care faci parte?

— Dacă astea sunt, nu.

— Prostituatele sunt ființe corupte. Josnice. Aruncă o umbră de infamie și asupra noastră.

— Bine. Ai spus ce trebuia să spui.

— Nu, zise Anselmo. Glasul lui coborî, aproape un șuierat. Eu m-am prefăcut să cred povestea cu sosirea ta la Veneția pe cale terestră. Dar dacă s-ar afla că nu ești cine spui că ești, ci, de fapt, un anume șarlatan despre care vorbeau o ceată de macedoneni, ce i-ai mai spune comunității?

— I-aș aminti că în ochii Domnului mai sus de *tzaddik,* de cel drept, se află omul care a căzut și s-a ridicat.

— Și crezi că acest mic discurs frumușel ar funcționa și cu autoritățile venețiene… doctore?

Isac îl fixă cu privirea. Își închipui că Anselmo del Banco avea aceeași privire când ajungea la momentul crucial într-o afacere.

— Mă șantajezi?

Anselmo se uită în tăcere la el.

Isac simți toată greutatea amenințării. Într-o clipă își aminti locurile rău famate pe care le frecventa copil fiind, pline de hoți, de șarlatani și de prostituate. Și se gândi că trebuie să fi avut un motiv Dumnezeu când a vrut ca el să ia calea aceea, iar tatăl lui se încăpățânase să îl inițieze în medicină, doar pe el dintre toți frații săi. „Evident, planul lui Dumnezeu, sau pur și simplu soarta lui, era să îmbine cele două realități pe care le cunoștea atât de bine”, își spuse.

— Alege, îl somă Anselmo del Banco.

Isac își aminti de prostituatele din port, care îl primiseră în paturile lor și care îi dăduseră o bucată de pâine, să nu-l lase să moară de foame.

— Eu sunt mândru că sunt doctorul târfelor.

62.

Când își făcu apariția în salonul de dans, Benedetta știa că ochii tuturor aristocraților și al tuturor curtezanelor prezente erau ațintiți spre ea. Aproape că le putea simți privirile ostile și de superioritate.

În timp ce înainta la brațul principelui Contarini, încercând să stea cât putea de dreaptă și să nu se lase dezechilibrată de alura cocoșată și de șchiopătatul domnului ei schilod, știa că fiecare dintre acele femei râdea de ea și o disprețuia că e amanta acelui bărbat dezgustător, diform atât la trup, cât și la suflet.

Le lăsă să o privească, fără să își intersecteze privirile cu ele. Nu avea giuvaieruri de mai mică valoare decât ele. Nu avea o coafură mai puțin la modă. Nu fusese fardată cu mai puțină grijă. Era o doamnă, după aspect. Nici mai mult, nici mai puțin decât celelalte femei prezente.

Dar mai avea ceva în plus.

Era mult mai frumoasă decât cele mai multe dintre ele. Și asta o știa după privirile bărbaților lor.

Și era îmbrăcată cu o rochie cum niciuna nu avea. O rochie pe care aveau să o privească toate cu o anumită curiozitate. Toate. Și, spera, cu invidie.

Și poate tocmai datorită acelei rochii aveau să i se adreseze.

Era ceva revoluționar în rochia aceea. Din mânecile mari bufante, care se lărgeau la nivelul antebrațului, plecau două mâneci interne, mulate, dintr-o mătase ușoară și aproape transparentă, care lăsau să se intuiască pielea pe sub material. Bustul nu era țeapăn, ca al rochiilor celorlalte femei, ci moale, cambrat în așa fel încât să nu cadă drept, ci se încrețea ușor pe sub sân, creând un fel de sutien. Imediat ce văzuse acea croială simplă, însă inovatoare, Benedetta se gândise că orice bărbat ar fi simțit dorința de a mângâia acele cupe. Patru balene rigide, două în spate și două pe părți, modelau talia, la înălțimea șoldurilor, strângând-o și făcând-o grațioasă. În cele din urmă, fusta nu era clopotul acela greu care ascundea partea de jos a trupului, ci o serie de voaluri suprapuse care, deși formau tot un fel de clopot tipic pentru moda vremii, o făcea vulnerabilă la mișcarea picioarelor care, o clipă, mergând sau așezându-se, se bănuiau în stofa delicată.

Ajuns în mijlocul sălii, imensă și scânteietoare de la lumânările de toate culorile și de la lămpile cu oglindă, principele Contarini se opri și, cu grația unui crab schilodit, făcu un fel de plecăciune invitaților, care îl aplaudau. Era îmbrăcat din cap până-n picioare în alb și auriu. Se întoarse spre orchestră și-i dădu ordin să înceapă să cânte. În fine, schiță un

pas de dans, o conduse pe Benedetta spre un fotoliu lateral și o puse să se așeze, în schimb, el se duse spre un alt fotoliu așezat pe o platformă tapisată în mătase albastră, care domina sala, și se așeză. Singur.

Benedetta putea percepe oftatul de satisfacție emis de femeile prezente, care apreciau faptul că principele, deși le impunea amanta, nu o pusese totuși la nivelul lor.

În mijlocul sălii se formă un cerc de invitați care începeau să danseze. Ceilalți se adunară aplaudând de-a lungul laturilor sălii de dans. Mulți erau lângă Benedetta, deși nu-i acordau vreo privire sau vreun cuvânt.

Benedetta privea drept în fața ei, nemișcată. Și se miră extrem de mult când își dădu seama că, pe sub parfumurile scumpe cu care se dăduseră, acei nobili puteau. Trupurile lor emanau mirosuri tari, acre, de sudoare și respirații urât mirositoare, de dinți putrezi și păr murdar. Atunci se hotărî să se uite la ei, pe rând, la fiecare în parte. Zâmbi gândindu-se că diferența dintre acea sală de dans și un saivan de capre era că aici caprele se dădeau cu parfum. Și nu-i mai era deloc teamă de niciunul dintre ei. Nici nu se simți inferioară. Nici intimidată. Se uită spre principe și-i trimise ostentativ un sărut. Apoi își aranjă pliseurile rochiei și așteptă.

Văzu că în dreapta ei se adunase un grup în jurul unei femei seducătoare, cu părul vopsit albastru și un decolteu extrem de adânc care dezvăluia niște sâni minusculi cărora li se zăreau cele două sfârcuri, la fel de mici ca și sânul și închise la culoare ca două perle negre. Femeia era înconjurată de bărbați. Părea că ea considera acest lucru firesc. Avea o cărticică în mână și recita poezii pe care se lăuda că le compusese ea însăși. Când termină de recitat, micul grup de bărbați care roiau în jurul ei aplaudă, estompat din cauza mănușilor din fetru pe care le purtau. Atunci femeia puse cărticica la loc în gentuța pe care o ținea agățată de brațul stâng și se întoarse spre Benedetta. Studie fără jenă rochia ei.

Când femeia se ridică să i se alăture, Benedetta văzu că era mult mai înaltă decât bărbații care stăteau tot timpul în jurul ei. Femeia ajunse la Benedetta și îi fu de ajuns o scurtă privire spre gentilomul care stătea alături de Benedetta pentru ca acesta să se ridice brusc și să îi cedeze locul. Femeia se așeză fără măcar să-i mulțumească. Benedetta văzu că avea pantofi foarte înalți,

aproape niște picioroange. Atunci înțelese că nu era o aristocrată, ci o curtezană. Și că acei pantofi foloseau la mersul pe străzile pline de noroi din Veneția fără a-ți murdări hainele.

Apoi curtezana îi zâmbi Benedettei.

— După mine vor veni și celelalte, draga mea, spuse pe un ton catifelat.

Benedetta răspunse zâmbetului și nu spuse nimic.

— Asemenea mie, vor vrea să știe totul despre această rochie, zise curtezana.

— E doar o rochie, spuse Benedetta.

Curtezana râse.

— Sunteți bună, draga mea.

— Să fac ce?

— Să fiți indiferentă, râse iar curtezana.

Benedetta se uită la ea fără să vorbească. Dar știa exact la ce se referea.

— Păstrați cotcodăcelile pentru celelalte găini, zise curtezana întinzându-se spre ea și vorbindu-i în șoaptă la ureche. Eu sunt o târfă ca și domnia voastră.

Benedetta zâmbi.

— Ce vreți să știți?

— E una dintre rochiile acelei evreice despre care Veneția începe să vorbească?

— Exact.

— Îmi imaginam. Curtezana întinse o mână. Îmi dați voie? Pipăi stofa între degete. Mătase de cea mai bună calitate.

— Da.

— E tot atât de moale și între picioare? râse curtezana.

Benedetta izbucni în râs odată cu ea.

— Firește nu tot atât de moale ca anumite bețe masculine, zise curtezana și o luă de mână în timp ce râdea complice.

În scurt timp se perindă o procesiune întreagă de femei, într-o ordine care Benedettei i se păru ierarhică. Începuse cu curtezana, apoi fu rândul damelor de companie, apoi veniră soțiile negustorilor, apoi cele mai tinere și în cele din urmă se apropie o femeie cu chip dur, impenetrabil, cu nas ascuțit și mâini lungi, noduroase, acoperite de inele și brățări de o valoare imensă.

De departe, curtezana dădu ochii peste cap spre Benedetta, făcându-i semn să se prefacă mai mult decât uimită, când o văzu pe nobila doamnă că se apropie de ea.

Când femeia fu la doi pași de locul unde era așezată, Benedetta se ridică și făcu o reverență.

Aristocratei păru să-i placă. Însă imediat i se așternu pe față expresia aceea a ei dură și antipatică.

— Cum se poate cumpăra o rochie de la o evreică? zise.

Benedetta așteptă înainte să răspundă. Simțea că i-ar fi tremurat vocea. În schimb, trebuia să pară liniștită, poate chiar îndrăzneață, dacă voia ca planul ei să ajungă la bun sfârșit. Și având în vedere că era o șarlatană pricepută, știa că atacul era tehnica justă.

— Ca de obicei, răspunse ascunzându-și intimidarea pe care i-o inspira femeia aceea sus-pusă și puternică și bogată. Se bagă mâna în pungă și se plătește.

Aristocrata se crispă, deconcertată de răspuns. Dama ei de companie surâse și-și acoperi gura cu o batistă brodată.

— Sunteți spirituală, zise aristocrata.

— Sunteți generoasă, Înălțimea Voastră.

— Bine. Acum răspundeți cum trebuie întrebării mele.

Avea un glas înghețat.

Și, chiar așa, Benedetta simți că îngheață. Femeia aceea avea de partea ei forța strămoșilor, secole de istorie, patrimonii imense. Și Benedetta știa că e un nimeni în ochii ei. Dacă n-ar fi fost noutatea acelei rochii, aristocrata nici nu ar fi văzut-o. De aceea trebuia să continue să atace, chiar dacă ar fi vrut să o ia la goană și să se ascundă, chiar dacă se simțea atât de inferioară.

— Vă place? o întrebă pe cel mai monden ton ce reuși să imite.

— Nu v-au învățat că nu se răspunde la o întrebare cu o întrebare?

— Cum tocmai ați făcut Domnia Voastră?

Răspunsul îi venise singur pe buze.

Benedetta se simți însuflețită. Reușea. Lupta cu arme egale cu femeia aceea.

— Nu-i nevoie de mai mult de o clipă pentru a se trece de la a fi spiritual la a fi needucat, zise aristocrata, mândră, în timp ce

în jur se forma un mic grup de femei curioase, inclusiv curtezana, care îi surâdea pe față Benedettei.

— Vă cer iertare, Înălțimea Voastră, făcu o plecăciune Benedetta. Însă în întrebarea mea era deja răspunsul. V-am întrebat dacă vă plăcea. Dacă Domnia Voastră mi-ați fi răspuns da, cum adevărat presupun că este, v-aș fi spus că tocmai acest motiv m-a făcut să cumpăr o rochie de la o evreică. Fiindcă, deși evreică, trebuie să recunosc că are talent. Și dacă puțin îmi pasă de ea, nu puțin îmi pasă de mine. Iar această rochie, iertați-mi lipsa de modestie, îmi vine foarte bine. Nu găsiți?

Aristocrata se uită lung la Benedetta.

— Uneori cred că faptul că cineva nu a primit o educație adecvată este un avantaj, fiindcă cei ca dumneavoastră s-au descotorosit de o serie de reguli de care noi cu greu ne dezbărăm. Ceea ce ar părea un elogiu adus ignoranței, încheie privind spre cei de același rang cu ea, care zâmbiră mulțumiți de lecție. Așa că, odată restabilite ierarhiile, aristocrata i se adresă Benedettei pe un ton mult mai puțin dur și mai puțin rece. Da, fetițo! Această rochie îți vine minunat. Însă cred că nu e numai meritul acestei evreice care a creat-o, ca s-o spunem pe șleau. Ești mai curând… grațioasă.

Curtezana se strâmbă spre Benedetta și îi șopti, în timp ce aristocrata se întorsese să discute cu alte două nobile femei:

— Sunt impresionată, draga mea. Mie nu mi-a vorbit niciodată așa. Și cred că nimănui.

„Ai reușit, gândi Benedetta, cu un fior în inimă, uitându-se la nobila doamnă care se întorcea din nou spre ea. Peștele a înghițit nada.”

— Fă loc, deșirato, zise aristocrata, împingând-o pe curtezană. I se adresă Benedettei: Eu nu-mi pot permite să intru într-o prăvălioară din plin ghetou de evrei. Poate, însă, vorbeam cu prietenele mele, aici de față… și arătă spre femeile cele mai împodobite cu giuvaieruri de la petrecere, că poate ar putea fi chemată această evreică într-una dintre casele noastre, fără prea mare vâlvă, să ne arate rochiile astea ale ei.

Benedetta încuviință. Și în sinea ei fremăta de bucurie.

— Ce credeți? spuse aristocrata privind-o.

— Înălțimea Voastră, zise Benedetta, eu nu aș vrea să mi se reproșeze din nou fiindcă răspund cu o întrebare, însă, deși îmi

pare rău, trebuie să vă întreb: cât poate cântări pentru Domnia Voastră ceea ce cred eu?

— Credeam că sunteți una dintre obișnuitele târfulițe ale principelui, zise aristocrata, în schimb, sunteți o fată cu capul pe umeri. Și sunteți înțeleaptă.

Benedetta făcu o plecăciune adâncă.

— Da, chiar cade bine rochia asta, spuse aristocrata. Și când vă mișcați.

Benedetta îi zâmbi.

— Puteți trimite pe unul dintre servitorii dumneavoastră… unul dintre servitorii principelui, vreau să spun, în prăvălia acestei evreice? spuse atunci aristocrata. Aș prefera ca nici servitorii mei să nu se amestece cu lumea aceea.

— Firește, Înălțimea Voastră, răspunse Benedetta.

— Stabiliți o întâlnire la palatul Vendramin pentru Lunea Paștelui.

— Cum porunciți.

— Îmi faceți o plăcere.

— Și e o plăcere.

Aristocrata dădu să plece, dar se opri.

— Înțelegeți singură însă că nu vă pot invita, nu-i așa?

Benedetta simți umilința. Și mânia. Dar nu arătă.

— Desigur, Înălțimea Voastră.

Aristocrata privi din nou rochia.

— Foarte frumoasă.

— Da. Așa e, zise Benedetta. Evreica aceea m-a vrăjit cu rochiile ei.

— Vrăjit? Ce termen ciudat folosiți, râse aristocrata.

— Găsiți? Și totuși, chiar așa e. Am trei și nu mă pot decide să îmbrac alte rochii. Apoi, cu naturalețe, ca și cum nu ar fi premeditat nimic, desfăcu cuta bustului și-i arătă aristocratei o mică pată roșie. Priviți. Aceasta e semnătura ei. Sânge de îndrăgostiți. Râse. Însă, firește, eu nu cred…

Aristocrata nu spuse nimic. Însă se întoarse imperceptibil spre un bărbat de aceeași vârstă cu ea și care se dădea la o servitoare tânără. Și atunci Benedetta înțelese de unde venea privirea aceea dură și rece. Era o femeie trădată. Era o femeie umilită. Era o femeie singură. O femeie care avea nevoie de o rochie pătată cu sânge de îndrăgostiți, ca să se încălzească, să spere.

— Vă va veni minunat, îi șopti Benedetta.

O clipă, aristocrata se uită la ea fără masca aceea rece. Părea mai puțin bătrână. Și mult mai fragilă. Avea secole de istorie pe umerii ei și giuvaieruri care valorau o avere, dar nu avea sentimente diferite de ale oricărei alte femeiuști. Avea trufia celui care se crede superior, dar avea slăbiciunile unei fete crescute la Gropile Comune. Însă, după o clipă, aristocrata reveni femeia de lume care nu putea fi atinsă de mizeriile umane.

Când petrecerea era în toi, principele se duse la Benedetta și o invită la dans. Benedetta se ridică și merse în mijlocul sălii. Cu toții tăceau și se uitau țintă la ei.

Și atunci Benedetta își duse o mână la decolteu, deschise larg gura și se înroși ca focul. O clipă mai târziu era la pământ, leșinată. Și înainte de a-și reveni, în timp ce un medic îi dădea primul ajutor, începu să tremure și să aiureze:

— Sufletul… îmi fură sufletul… sufletul… mă sufoc… desfaceți-mi rochia… mă sufoc… rochia… rochia…

Fu dusă în dormitor. Două servitoare se ocupară de ea, dezbrăcând-o.

Când medicul intră în cameră, Benedetta se simțea bine.

— Mi-am scos rochia și mi-a trecut totul, doctore, îi spuse.

— Poate era prea strâmtă, zise medicul.

— Poate… răspunse Benedetta. Însă ce ciudat… era ca și cum…

— Cum? întrebă medicul.

— Ca și cum rochia mi… nu, e o prostie. Trebuie să mă fi sugestionat. Râse. Gândiți-vă dacă o rochie îți poate fura sufletul.

Doctorul râse cu ea.

Însă cele două servitoare, care aveau în mână rochia, o așezară imediat pe un scaun și plecară.

•

În lunea următoare, Benedetta trecea tocmai prin fața palatului Vendramin chiar când aristocrata ieșea, cu prietenele ei. Benedetta o salută foarte discret și o întrebă cum se desfășurase etalarea modelelor cu evreica.

— Fata aceea are talent, aveați perfectă dreptate, spuse aristocrata, veselă. I-am comandat câteva rochii. Știați că prăvălioara ei se numește Psyche?

— Nu, minți Benedetta. Suflet… ce nume caraghios.

— Psyche și Amor, zise aristocrata. Și sânge de îndrăgostiți. Râse. Ce prostii!

— Da, ce prostii, repetă Benedetta.

Aristocrata observă că Benedetta purta aceeași rochie ca în seara petrecerii.

— Fata mea, nu vă arătați peste tot mereu cu aceeași rochie, acceptați un sfat, îi spuse.

— Aveți dreptate, Înălțimea Voastră, spuse Benedetta, dând din cap. Dar nu sunt în stare. Nicio altă rochie nu mă mulțumește atât de mult. V-am spus… evreica aceea m-a vrăjit, și zâmbi.

— Ea doua oară când folosiți acest termen, fată, spuse aristocrata. E un termen… compromițător. Mai ales ținând cont că găzduiți în casa dumneavoastră… adică a principelui… chiar și un sfânt. Fiți atentă, v-ar putea frige, și râse ea însăși.

— Nu-l voi mai folosi, pe cuvânt, surâse Benedetta.

Făcu o plecăciune și se îndepărtă. Însă nu făcuse decât câțiva pași că se lăsă să cadă la pământ, urlând și zvârcolindu-se ca o posedată.

Aristocrata și prietenele ei, din instinct, se îndepărtară la început în cealaltă direcție. Însă, pe urmă, aristocrata se opri și se uită în direcția Benedettei.

Benedetta, la pământ, își dusese mâinile la decolteu. Era roșie la față, avea ochii căscați și urla fraze disparate.

— Nu, nu mă vei înhăța… Ajutați-mă! Mă arde… scoateți-mi… scoateți-mi rochia… ard! Iau… foc… vă rog… nu! Nu!

Apoi, acolo, în mijlocul pieței, în timp ce se aduna lumea privind fără să intervină, Benedetta își sfâșie rochia în față, dezgolindu-și sânul.

— O, bunule Dumnezeu! exclamă aristocrata.

— Ajutor! țipa Benedetta, sfâșiindu-și din ce în ce mai tare rochia, pradă convulsiilor. Ridicându-și rochia, arătându-și picioarele și pubisul și fesele. Ard! Iau foc!

În cele din urmă, tocmai când aristocrata și prietenele ei interveneau, strigându-și servitorii și pe portarul palatului să-i dea o mână de ajutor, Benedetta se ridică în genunchi și, cu un ultim, dureros efort, își smulse complet rochia de pe ea, rămânând goală.

— Priviți! exclamă atunci o femeie. E acoperită de plăgi. E arsă!

Și cu toții văzură că Benedetta avea spatele vinețiu, acoperit cu pustule apoase.

— Duceți-o înăuntru! le porunci aristocrata servitorilor.

Benedetta se întoarse să se uite la ea, cu ochii încețoșați de durere.

— Nu… mi-e bine… acum mi-e bine… zise înainte să se prăbușească la pământ, leșinată.

Și în clipa aceea îi ieși un cheag de sânge din gură.

Mulțimea murmură. Aristocrata își acoperi ochii.

Servitorii palatului Vendramin o ridicară.

Rochia sfâșiată era pe pământ, murdară de noroi. O plebee se aplecă spre rochie și luă ceva ce ieșea dintr-o cută. Arătă oamenilor din jur. Era pana unui corb cu un ac răsucit la bază și pătat de sânge la vârf.

— Vrăjitorie! strigă. E o făcătură, biata fată!

Mulțimea fremătă. O bătrână plecă iute, făcându-și în continuare semnul crucii.

— Prostii! Superstiții! ripostă aristocrata.

Dar se uită la rochia de pe jos și nu o ridică. Apoi dispăru repede în propriul palat.

Ceva mai încolo, în micul canal lateral, avansa încet o barcă plată ce aduna gunoiul. La pupa, hârdăul cel mare de excremente. La prora, cel cu celelalte resturi. Din câteva locuințe cetățenii coborau găleți pline de scârboșenii puturoase cu câte o funie. Destul de des, când barca nu trecea, acele găleți erau aruncate direct în apa canalului, infectând apele și plutind zile întregi la suprafață. Un stol de pescăruși se roteau în aer dând târcoale gunoiului. Rezonanța palatelor, lipite unele de altele pe malul canalului, amplifica țipetele lor, care păreau un hohot lugubru.

— Vrăjitorie… murmura înspăimântată lumea din piațetă.

63.

Giuditta privea de la fereastra ce dădea înspre piață spre poarta de pe canalul San Girolamo. Isac era în camera lui, dormea. Se auzea cum sforăie. În schimb, Giuditta nu dormea.

Spiona oamenii care intrau în ghetou, căutându-l pe Mercurio, sperând că în seara aceea avea să vină.

Însă poarta era goală. Cei doi străjeri se plimbau în sus și în jos plictisiți, așteptând să bată ultima oară Marangona ca să închidă.

Giuditta îl văzu pe Lanzafame care ieșea din cazarmă. Văzuse că fusese rănit. Era încă bandajat. Tatăl ei îl trata în fiecare zi, însă nu îi explicase nimic. Însă, mai presus de toate, Giuditta, chiar și acum, privindu-l, vedea că nu se clatină, că nu era beat.

Bătu Marangona. Cei doi străjeri își întinseră oasele.

— Închide! ordonă Lanzafame.

— Închis! se auzi răspunsul de la cealaltă poartă, cea care dădea spre Ghetoul Vechi, către Cannaregio.

Străjile din San Girolamo începură să împingă cei doi batanți ai porții.

Giuditta se uită spre Fondamenta dei Ormesini, sperând să îl vadă sosind pe Mercurio îmbrăcat în evreu, întârziat. Dar și cheiul era gol. În jumătatea de oră anterioară Giuditta îi văzuse intrând pe ceasornicarul Leibowitz, două spălătorese bătrâne, o huidumă plină de sânge, care trebuie să fi fost un măcelar ritual *kosher,* și o fetișcană cu o boccea cu paie pe cap, adunată într-o bucată albă de pânză, înnodată ca o batistă la cele patru capete, încrucișate între ele. Și pe urmă un tânăr, slab, murdar, fără un picior, care înainta greu, sprijinindu-se în două cârje. Giuditta avusese o tresărire. Putea foarte bine să fie Mercurio. Însă, pe urmă, nu apăruse, nu zgrepțănase la ușa casei, cum se înțeleseseră.

Cei doi batanți ai porții dinspre canalul San Girolamo se ciocniră unul de altul, încastrându-se și producând o vibrație surdă și înfundată. Se auzi lanțul care aluneca prin inelele de fier.

— Închis! strigară străjerii.

Lanzafame se întoarse în garnizoană.

Giuditta rămase la fereastră, cu capul sprijinit de geamul rece. În seara aceea Mercurio nu avea să vină.

Începu să-și facă patul, indolent. Apoi, ciulind urechea, auzi pași pe scări.

Surâse și alergă la ușă, deschizând-o înainte de semnalul convenit. Inima îi bătea tare în piept.

Însă, în loc de Mercurio, se trezi în fața ei cu o fată. „Fata cu bocceaua cu fân”, gândi, fiindcă mai avea încă vreo câteva fire de paie în părul lung și blond.

— O… scuză-mă, zise deziluzionată Giuditta și dădu să închidă ușa.

Fata ridică privirea și zise:

— Așteaptă. Pot mai întâi să te sărut?

— Tâmpitule!

Mercurio își duse un deget la buze, cu ochii scânteind de veselie.

— Taci… vrei să-i trezești pe toți?

Giuditta i se aruncă în brațe.

— Cât ești de frumoasă, îi murmură în ureche, continuând să râdă.

— Vino, îi spuse Mercurio apucând-o de o mână.

— Așteaptă, zise Giuditta.

Se strecură în casă, luă cuvertura de pe pat și trase ușa.

Apoi, în tăcere, dar lăsând deja mâinile să exploreze trupul celuilalt, fără să poată aștepta, urcară până pe acoperișul casei. Ieșiră pe terasă și se strecurară într-o încăpere pe jumătate zidită și pe jumătate din lemn. În aer era un miros puternic de găinați.

— Bună seara, băieți, zise Giuditta intrând.

Câțiva porumbei somnoroși înșirați pe o stinghie de lemn scoaseră un sunet ușor drept răspuns.

— Uite, zise Mercurio.

Giuditta văzu un mic foc care ardea în mijlocul camerei. Iar într-un colț, paiele pe care le adusese, acoperite de pânza în care fuseseră ținute, deveniseră un culcuș.

— Ce lux! exclamă.

— Nu s-a terminat, zise Mercurio și-i întinse o prăjitură caramelizată, acoperită cu alune pisate și umplută cu miere.

— Uite de ce te iubesc, suspină Giuditta. Apoi apucă un colț din fusta lui Mercurio și-l flutură, râzând. Sigur nu pentru virilitatea ta.

— Gândește-te ce ar spune dacă ne-ar descoperi, râse Mercurio. Două fete într-un columbar.

— Și, pe deasupra, o creștină, râse Giuditta.

— Sunt evreică, zise Mercurio, prefăcându-se ofensat. Am și bereta, adăugă el și și-o scoase din buzunar și și-o trase pe cap.

— Dar… Giuditta era uimită. E una dintr-ale mele!

— Am cumpărat-o azi. Nici n-ai observat când am intrat în prăvălie. Erai prea ocupată s-o ademenești să intre pe o grăsană cu o rochie oribilă.

— Era o rochie superbă, dar grăsana aia… Giuditta se întrerupse. Se uită serioasă la Mercurio. Mi-ar fi plăcut să te văd.

— În schimb, mie mi-a plăcut să te spionez.

— Antipaticule… ba, fetiță antipatică.

— Apropo, zise Mercurio, lasă-mă să controlez dacă aici dedesubt suntem două fete clădite la fel, și strecură o mână sub fusta Giudittei.

Giuditta se opri din râs și băgă mâna sub fusta lui Mercurio.

Apoi se rostogoliră pe patul de paie și storciră cu trupurile lor prăjitura cu caramel. Se contopiră unul cu altul, cum făceau de-acum de zile întregi, de câte ori aveau ocazia.

Apoi, când se săturară, Giuditta se lipi de el, culcușindu-se în brațele lui primitoare și calde. Îl mângâie pe spatele gol, își trecu degetele printre omoplați și apoi mai jos, până la coapsele de care cu o clipă înainte se apucase cu pasiune, în timp ce el o pătrundea.

— Miroși bine, spuse apropiindu-și nasul de pieptul lui. Și simt cum îți bate inima… ridică ochii. Îl privi, roși, lăsă din nou capul în jos și-și puse urechea pe inima lui. Pentru mine.

— Pentru tine, zise încet Mercurio.

Rămaseră îmbrățișați. Afară începea să se lumineze.

— Ești pe buzele tuturor la Veneția, zise Mercurio. Ești pe cale să devii faimoasă. Și bogată, îmi imaginez.

— Am mii de modele în minte! murmură entuziasmată Giuditta. Va fi o mare aventură!

Mercurio o asculta zâmbind. O sărută pe buzele cărnoase. Giuditta se desprinse.

— Mă asculți? întrebă.

— Puțin… zise Mercurio.

— Doar puțin?

— Ești prea frumoasă. Nu reușesc să mă concentrez.

Giuditta surâse.

— În curând se va trezi tata, zise.

— A, bine, așa-i voi putea da bună dimineața, zise Mercurio.

Giuditta râse din nou.

— Trebuie să mă îmbrac.

— Nu, așteaptă puțin. Lasă-mă să-ți mai ating pielea.

Își trecu mâinile pe trupul ei, care urmărea mângâierile arcuindu-se.

— Trebuie să plec… murmură Giuditta.

— E devreme. Încă nu a cântat cocoșul, zise Mercurio.

— Nu sunt cocoși în ghetou, râse încetișor Giuditta.

— Mincinoaso.

Giuditta îl dădu deoparte, zâmbind.

— Mai rămâi puțin, zise Mercurio, trăgând-o spre el.

— E o nebunie…

— Da, zâmbi Mercurio.

Giuditta îl îmbrățișă și-și lăsă capul pe pieptul lui.

— Am încercat să vorbesc cu tatăl tău, zise încet Mercurio.

Giuditta se crispă.

— Nu sunt genul lui, glumi Mercurio, însă glasul lui trăda apăsarea care îl chinuia. Tatăl tău nu mă va accepta niciodată, nu-i așa?

— Nu te mira, răspunse Giuditta. El e evreu și tu ești creștin.

— Și ce ne pasă?

— Cum de nu înțelegi? zise Giuditta. Pentru tine totul e ușor. Tu nu ești închis într-o cușcă. Tu nu trebuie să porți o beretă galbenă pentru ca toți să știe că nu ești ca ei. Tu ești liber!

— Atunci eliberează-te și tu!

— Cum?

— Fă-te creștină!

— Să-i trădez pe ai mei? Să-l trădez pe tatăl meu? În glasul Giudittei se simțea toată greutatea condamnării ei, a bătăliei ei, a disperării ei. Asta-mi ceri? Să-mi tai o mână, o bucată de inimă, jumătate de cap? De fapt, ce îmi ceri să-mi tai?

Mercurio simți că ochii i se umplu de lacrimi. Simți o durere fără fund care îl aspira, care i se deschidea în piept.

— Cum poți…? sări Giuditta.

Dar se opri. Și simți la rândul ei cum i se umplu ochii de lacrimi. Și aceeași durere care-i sfâșia pieptul. Tăcu.

— După părerea ta, ce ar trebui să fac? Să mă dau cu cei care-i închid pe ai mei în cușcă, cum o numești tu, în fiecare noapte? Sau să urlu pe străzile Veneției cu sfântul acela infam că ai mei sunt în slujba Satanei? Că fură și înjunghie copii nevinovați ca să le verse sângele în ritualuri magice? Noi nu

avem nimic, în afara condamnării noastre de a fi evrei. Dar dacă renunț și la asta, pe urmă… cine sunt?

Mercurio suspină:

— Și astfel condamnarea mea va fi să te am… dar să nu te am. Să fiu al tău… dar să nu fiu.

Giuditta își ascunse fața la pieptul lui, agățându-se de trupul lui, într-o îmbrățișare disperată, încercând să își sufoce gândurile și durerea.

Mercurio o îndepărtă. Cu delicatețe, dar hotărât. Se uită la ea.

— Ține-mă cu tine… murmură Giuditta.

— Câtă vreme? răspunse cu glasul frânt de emoție Mercurio. Până la ziuă? Obligat să murmur că te iubesc fiindcă mi se interzice s-o spun cu glas tare?

— Nu te gândești că și pentru mine e tot atât de insuportabil? și Giuditta îl îmbrățișă din nou.

— Da… murmură Mercurio. Da, dragostea mea…

Giuditta se uită la el.

— Atunci…?

— Eu sunt gata să mă fac evreu, îi spuse Mercurio. Pe urmă, tatăl tău mă va accepta?

Giuditta simți un junghi sfâșietor în inimă.

— Creștinii nu ți-ar permite așa ceva.

— Pe urmă, tatăl tău mă va accepta? repetă Mercurio. Și tu ai fi gata să fii a mea? Nu mă interesează creștinii.

— Te vor arde pe rug, zise Giuditta.

— Dar tu ai fi a mea? Răspunde!

— Eu sunt a ta…

— Nu. Nu ești!

Giuditta lăsă privirea în jos.

— Eu sunt un șarlatan, Giuditta. Voi găsi o modalitate să devin evreu fără să mă las prăjit de creștini. Dar pe urmă tu ai să fii a mea?

Giuditta simțea cu toată ființa ei că Mercurio era dispus să-și sacrifice propria viață pentru dragostea lor.

— Acum am o corabie, reluă Mercurio. O corabie adevărată. Și o slujbă care-mi va permite să o scot pe mare. Atunci voi veni să te iau și am să te duc de aici.

— Unde?

— Într-un loc liber, Giuditta. Liber. Unde să nu fie nici evrei, nici creștini, ci doar oameni, zise Mercurio, aproape furios.

— Cum faci să vorbești mereu despre libertate și să nu înțelegi că eu vreau să fiu o evreică liberă? zise Giuditta, cu o voce obosită.

Mercurio sări într-un cot.

— Dar e…

Se întrerupse.

— Ce? Giuditta îl sfida cu privirea. Imposibil?

Mercurio lăsă ochii în jos. Se întinse, întorcându-se cu spatele la ea.

Giuditta se întinse alături de el, îmbrățișându-l pe la spate. O disperare cruntă îi tăie avântul speranței. Se gândi că dragostea lor nu ar fi supraviețuit, fiindcă aparțineau unor lumi diferite, care se puteau doar atinge. Se gândi că nu aveau să izbândească.

— Tu nu poți înțelege. Te-ai născut liber, zise. Eu nu. Eu aparțin poporului beretelor galbene…

Rămaseră așa, nemișcați, în tăcere.

Apoi Giuditta zise:

— Trebuie să plec.

Atunci Mercurio îi luă o mână și o întinse în fața ei.

— Tu îți privești mâinile și zici: „Seamănă cu ale tatălui meu. Am mâinile lui. Sunt a lui”. Sau tatăl tău îți povestește că ai mâinile mamei tale și atunci spui: „Sunt la fel cu mama mea. Sunt a ei”.

Mercurio vorbea în șoaptă, mângâind degetele subțiri ale Giudittei. Se întoarse. Avea ochii plini de durere. Și nu era nici urmă de mânie în ei. Urmări trăsăturile chipului Giudittei cu buricul arătătorului.

— Și-ți spun că ai buzele bunicii tale și ochii bunicului tău. Tu ești parte din ceva. Și știi de ce ai mâinile lor, ochii lor, buzele, părul… până și un defect în modul de a vorbi îți spune că ești parte din ei. Mercurio se opri o clipă. În schimb, eu n-am știut niciodată dacă am mâinile mamei sau ale tatălui meu. Poate din acest motiv nu înțeleg de ce a fi evreu sau creștin e așa important… Pentru că eu sunt al nimănui. Îți cer iertare.

Giuditta sughiță pe neașteptate. Atât de tare că trebui să-și bage capul în fân ca să nu fie auzită de toată casa. Când reuși să-și oprească sughițurile, se agăță de Mercurio cu toată puterea, ancorându-se de spatele lui cu unghiile, și îl sărută cu toată pasiunea care o răvășea. Și îl primi în ea. Cu furie.

64.

Când Giuditta coborî acasă, Isac tocmai se sculase.

— Unde erai? o întrebă preocupat de ale lui.

— Pe acoperiș…

— Ce să faci?

Giuditta se uită pe fereastră și îl văzu pe Mercurio, îmbrăcat în fată, cum se îndrepta spre poarta care se deschidea tocmai atunci. Încă-i mai simțea căldura corpului. Își simțea interiorul coapselor lipicios de sămânța lui. Simțea dorința care nu se liniștea niciodată.

— Voiam să văd dacă zorii vin mai devreme acolo sus.

— De ce?

Giuditta văzu că Mercurio, înainte de a se amesteca printre oameni pe Fondamenta dei Ormesini, întorcea capul spre fereastră și saluta, chiar dacă nu o putea vedea. Însă el, în inima lui, în inima aceea atât de mare și de generoasă, gândi Giuditta, știa că ea ar fi fost acolo, să se uite la el. Pentru că el așa ar fi făcut.

— Fiindcă zorii înseamnă că suntem liberi. Pentru o altă zi. Doar până seara, dar liberi.

Isac clătină din cap. Strânse buzele. Dădu un pumn, încet, zidului spoit cu var.

— Ți-e atât de greu?

Giuditta se desprinse de fereastră. Mercurio dispăruse. Se uită la tatăl ei.

— Ție nu?

Isac suspină. Susținu doar o clipă privirea fiicei lui, apoi se întoarse, prefăcându-se că are ceva treabă pe masă.

— Mie mi-e de două ori mai greu, spuse apoi. Fiindcă te-am adus aici.

Numai în clipa aceea Giuditta realiză sentimentul de vinovăție al tatălui. Nu o luase niciodată în calcul.

— Eu sunt bucuroasă că m-ai adus la Veneția, îi spuse.

— Datorită șarl… Isac își mușcă limba… băiatului ăluia?

Se întoarse să se uite la fata lui.

Giuditta nu răspunse.

Acum, Isac nu-și mai lua ochii de la Giuditta.

— Crezi că eu sunt un tată rău? o întrebă cu demnitate. Crezi că mama ta s-ar comporta altfel?

Giuditta scutură din cap.

— Nu mi-am cunoscut mama. Cum pot să-ți răspund?

Isac suspină.

— Eu aș vrea ca ea să fi fost aici, zise în șoaptă.

— Să rezolve ea lucrurile pentru tine? surâse Giuditta.

Isac răspunse surâsului:

— Și asta. Însă privirea lui era distantă. Iar fața lui melancolică. Îmi lipsește. Imens. N-am mai fost întreg niciodată de când ea s-a dus.

— Aducându-mă pe lume, adăugă cu tristețe Giuditta.

Isac se uită la ea revenind în prezent.

— E timpul să te eliberezi de spectrul ăsta. E o invenție a minții tale. E ca o piatră pe care o porți în buzunar. Las-o să cadă, n-ai nevoie de ea.

Giuditta simți cum ochii i se umplu de lacrimi.

— Ne agățăm și de oroare, doar ca să nu schimbăm, îi spuse Isac. Știi că e unul din punctele forte ale șarlatanilor? zâmbi. Nu ar trebui să vorbesc de șarlatani având în vedere acel... ai înțeles cine. Dar, la urma urmelor, dacă știi că fraierul tău are un anumit obicei, poți conta pe el, și fii sigur că va repeta ce e obișnuit să facă. Chiar dacă în acel mod se va spânzura cu mâinile lui.

Giuditta zâmbi.

— Am să încerc...

— Dar ai răspuns numai la o întrebare a mea, făcu Isac. Crezi că eu sunt un tată rău?

— Nu.

— Ce trebuie să fac, Giuditta? zise Isac, apropiindu-se.

Giuditta se dădu la o parte, fără să răspundă, și se duse spre foc.

— Îți pregătesc micul dejun, zise. Așază-te.

Isac se așeză la unul din capetele mesei.

— Ce i s-a întâmplat căpitanului? îl întrebă Giuditta punând pe foc oala cu supă.

— Nimic, răspunse Isac și începu să se joace cu strachina de lemn.

Giuditta amestecă în supă cu un polonic, până se încălzi, fără să scoată o vorbă. Apoi luă pâinea și întinse unt pe ea. Umplu cu

supă strachina tatălui. Puse pe o farfurie pâinea cu unt și i-o aruncă în față.

— Chiar vrei să știi ce trebuie să faci? îl întrebă pe neașteptate cu un glas agresiv. M-ai întrebat ce trebuie să faci. Vrei cu adevărat un răspuns?

— Da.

— Trebuie să-mi vorbești ca unei femei, zise Giuditta. Nu sunt o fetiță. Eu sunt o femeie.

— Dar eu îți vorbesc ca unei fe…

— Ce i s-a întâmplat căpitanului Lanzafame? îl întrerupse Giuditta.

— Avem necazuri la… Castelletto…

— Ce fel de necazuri?

Isac își vântură mâna în aer, minimalizând.

— Nimic…

Giuditta se întoarse brusc.

— Când ai terminat de mâncat, pune vasele în spălător. Se îndreptă spre ușă. Trebuie să spăl rufe.

— Giuditta…

— Cu tot respectul, tată… zise Giuditta ieșind din casă fără să întoarcă privirile, du-te dracului.

Isac înmuie pâinea în supă și mușcă cu furie din ea.

— Fir-ar să fie! exclamă.

Apoi se îmbrăcă și ieși, prost dispus, mergând cu pas grăbit cu căpitanul Lanzafame care, în schimb, era vesel.

— M-am hotărât să nu beau nici astăzi, făcu Lanzafame.

— Bine pentru dumneavoastră.

— Însă mâine nu știu, râse Lanzafame.

— Bine.

— Metoda asta a ta e o metodă bună, continuă Lanzafame. Știi ce mi-ai amintit?

— Nu.

— Când eram copil, tatăl meu mergea într-o cârciumă unde scria: „Mâine se dă pe datorie”. Râse cu poftă. În fiecare zi credeam că a doua zi urma să mergem în cârciuma aia și tatăl meu ar fi luat vinul fără să-l plătească. În schimb, în fiecare zi firma spunea: „Mâine…” Râse. Ai înțeles, doctore?

— Da.

— Mereu era azi și niciodată mâine, râse iar Lanzafame. Ca metoda ta.

— Da, amuzant.

— De, să mă lovească damblaua, Isac, dacă tu nu ești total dezinteresat ca prieten! pufni Lanzafame. La dracu', ce mai râdem împreună!

Isac schiță un zâmbet.

— Eu urăsc femeile.

— Devii sodomit?

— O urăsc pe Giuditta, în mod special.

— A, cum așa?

— Pentru că mă face mereu să mă simt un mare nătărău.

— Și ce învățăminte tragi din toate astea?

— Ce învățăminte ar trebui să trag?

— Că ești cu adevărat un mare nătărău! râse Lanzafame în timp ce intra pe ușa Turnului Gaițelor.

Urcară la etajul cinci și se despărțiră. Lanzafame se duse la Serravalle să se informeze de turele de gardă. În schimb, Isac se duse mai întâi în camera în care o dusese pe Cardinal, după ce fusese înjunghiată de oamenii lui Scarabello. Târfa era deja ridicată în pat și bătea în pinteni.

— Nu poți sta în pat măcar azi? o întrebă Isac după ce-i controlase rănile.

— Nu, sunt prea multe de făcut, răspunse Cardinal.

Dar privirea îi fugea în dreapta și-n stânga.

— Ce-i? suspină Isac. Care-i adevăratul motiv pentru care nu poți sta în pat?

— Gură a murit astă-noapte, zise Cardinal.

Cu Gură ajunseseră deja la douăzeci și șapte de decese. În fiecare dintre camerele disponibile la etajul cinci erau înghesuite de la opt la zece prostituate bolnave. Epidemia nu se oprea. Repeziciunea cu care se răspândea era impresionantă. Isac dăduse de veste tuturor prostituatelor din Castelletto și chiar micului nucleu din Ca' Rampana să vadă dacă clienții lor aveau cumva plăgi, mai ales pe penis. Însă nu era ușor să avertizezi și să instruiești aproape unsprezece mii de prostituate. Și multe dintre acestea, deși avizate, duceau o viață atât de mizerabilă încât nu-și permiteau să refuze un client, când dădeau peste el. Și așa, ciclul bolii nu se oprea.

— Îmi pare rău, zise Isac.

Climatul de solidaritate care se crease în Turnul Gaițelor era însă minunat. Multe prostituate neinfectate, în pauzele de lucru,

le ajutau pe colegele lor bolnave, spălau pe jos, aduceau mâncare și băuturi. Însă mai cu seamă aduceau bârfe, pălăvrăgeli, veselie, care menținеau moralul.

Cel puțin până când murea câte una.

— Gură era o mare curvă, zise Cardinal, și eu nu vreau să pierd înmormântarea ei.

Cadavrul era înfășurat într-o pânză albă și transportat de funcționarii Serenissimei. Se ordonase ca leșurile să fie arse. De fiecare dată Isac asista impresionat la procesiunea de prostituate care mergeau în urma cadavrului până la locul unde avea să fie incinerat, sfidând legea care le interzicea să circule pe străzile Veneției, cu excepția zilei de sâmbătă. Și totuși, cu toate că la început autoritățile republicii încercaseră să impună ordonanța, niciuna dintre ele nu era întoarsă din drum. Autoritățile fuseseră pe urmă destul de flexibile să înțeleagă că nu era cazul să se impună în fața acelei sincere dureri de breaslă. După ce aduceau un ultim salut tovarășei lor, prostituatele se întorceau la Castelletto fără să se piardă prin cârciumi, prin hanuri și fără să agațe clienți.

Isac ajunse la ultimele două camere, unde erau duse prostituatele pe cale de însănătoșire. Când intră, prostituatele îl aplaudară. Isac răspunse cu o plecăciune veselă. Nu trebuia să le ia speranța că datorită îngrijirilor se simțeau mai bine, însă în sufletul lui nu-și explica acele vindecări. Singurul lucru pe care era în stare să îl descifreze era o perioadă de circa douăzeci și una de zile, uneori ceva mai mult, ca în cazul Republicii, perioadă care marca hotarul jalnic între moarte și lenta regresie a bolii. De fiecare dată când se prefăcea că acceptă laudele pentru o însănătoșire se simțea murdar, chiar dacă știa că așa trebuia făcut. El, care trăise din potlogării, se rușina, pentru prima oară în viața lui, de o înșelăciune care se termina bine.

Întâlni privirea lui Donnola. Îi zâmbi. Iar asistentul lui răspunse bucuros. Era meritul lui dacă era medic la Veneția. Se apropie de el.

— Ești palid, îi spuse. Du-te și te odihnește.

— Nu… „Cine are timp să nu piardă timp”, zicea bunica mea, răspunse Donnola.

— Cum ai cunoscut-o pe bunica ta, dacă nici măcar nu știi cine era mama ta? zise o prostituată.

Toate celelalte râseră.

Și Donnola. Apoi începu să adune bandajele murdare și le puse într-un sac.

— Mă duc să le ard, zise cu glas tare, ca să fie auzit.

Isac încuviință, serios. Și uitându-se după el cum iese cu sacul pe umăr, se gândi că aceea era cea de-a doua înșelătorie pe care o pusese la cale. De fapt, Donnola nu urma să ardă bandajele. Nu aveau destui bani să cumpere cât aveau nevoie. Bandajele erau duse la o femeie care le scotea petele cu leșie și pe urmă le fierbea într-un cazan mare cu ierburi de pădure și cu argint viu.

— Republica, spuse solemn Isac, tu care ești veterana și prima care te-ai vindecat, controlează ca totul să decurgă cum trebuie în camera albă, cum porecliseră încăperea în care aveau acces prostituatele considerate în afara pericolului.

Ieși din cameră și se duse la balustrada din capul scărilor. Îl văzu pe Donnola care stătea la palavre cu doi dintre soldații de strajă.

— Nu tu erai acela care a spus: „Cine are timp să nu piardă timp?”, îi zise Isac.

— Și dumneavoastră nu erați cel care a zis: „Du-te și te odihnește?” răspunse Donnola.

— Eu glumeam, zise Isac.

— Și eu, doctore, răspunse Donnola. Bine, mă duc. Se prefăcu că bombăne și începu să coboare cu indolență treptele. Însă nu ajunsese nici măcar la jumătatea primei rampe că se opri și bâlbâi: Sca… Scarabello…

Imediat ce auzi pronunțat acel nume, căpitanul Lanzafame o luă la goană pe scări, urmat imediat de doi soldați, cu arma în mână. Coborî și Isac, alarmat.

— Iată comitetul de primire, surâse Scarabello, fără să pară îngrijorat, înfruntând armele soldaților.

— Ce vrei? îl întrebă Lanzafame.

— Am auzit că alaltăieri a avut loc o mică încăierare, zise Scarabello, cu un surâs suav.

Prostituatele și clienții lor începură să se adune în jur, curioase.

Scarabello se mișca în largul lui, ca un actor învederat.

— Oamenii mei trebuie să-mi fi luat prea în serios cuvintele când am spus că voiam să pun mâna iar pe etajul cinci, zise tot zâmbind. Se uită la Isac. Cred că a venit momentul să ne

comportăm ca niște gentilomi și să convenim o soluție care să ne satisfacă pe amândoi, ce spuneți?

— Eu cred că trebuie să te cari de aici, rânji la el Lanzafame.

— Cu siguranță cariera diplomatică nu e pentru dumneavoastră, căpitane, glumi Scarabello.

— Nu ți-a fost de ajuns că ți-ai pierdut oamenii? Nu ai înțeles că noi suntem soldați, nu bufoni?

Lanzafame îl luă de gât pe Scarabello. Bandajul de pe umăr se pătă de sânge.

Scarabello nici nu clipi. Bătu doar, delicat, umărul căpitanului, unde începuse să curgă sânge.

— Poate ar trebui să vă agitați mai puțin. Nu e așa, doctore? spuse pe urmă adresându-i-se lui Isac.

— Pleacă, nu te vreau aici, rânji Lanzafame.

— Luați-vă mâinile de pe mine, făcu Scarabello, tot zâmbind, însă glasul lui își pierduse jovialitatea.

Lanzafame îi trase un pumn în gură.

— Pleacă, vierme!

Scarabello primi lovitura fără să dea înapoi. Își trecu limba peste buza spartă, senzual.

Atunci Lanzafame își pierdu capul. Se aruncă asupra lui, cu toată puterea. Îl lovi cu pumnii și pe urmă, când îl doborâse la pământ, continuă cu picioarele. Și cu siguranță l-ar fi omorât dacă nu l-ar fi oprit oamenii lui.

Scarabello se ridică sângerând. Își aranjă cămașa neagră. Văzu că era sfâșiată. Își aranjă părul. Se uită la căpitan cu o privire rece și tăioasă. Apoi își lăsă privirea să rătăcească spre balustradele Turnului Gaițelor. Prostituatele își țineau respirația, ca la teatru.

— Am fi putut găsi o soluție! urlă pe neașteptate Scarabello, cu brațele desfăcute, răsucindu-se în loc. Se apropie de Lanzafame. Vorbi în șoaptă, șuierat, pe când sângele i se închega pe buze și se amesteca cu saliva. Dar tu ai vrut să mă umilești. Poate ești un soldat bun. Dar cu siguranță ai fi un general foarte prost. M-ai pus cu spatele la zid. Și nu e o politică bună.

Făcu un pas înapoi, uitându-se din nou la publicul lui.

— Dacă acum te-aș lăsa să faci ce ai de făcut, mi-aș pierde respectul și oricare dintre aceste târfe s-ar putea gândi că mă poate călca în picioare. Sau poate ar putea-o gândi unul dintre

clienții ei. Sau poate un puștan care tocmai și-a cumpărat un cuțit. Înțelegi ce ai făcut? Dacă te-aș lăsa, ar trebui să lupt în mii de bătălii. Trase aer în piept și urlă: Atunci să fie un singur război!

Lanzafame îl apucă iar de gât.

Dar Scarabello nu tăcu.

— Ai să descoperi curând că acesta e un război foarte diferit de bufonadele în care ești obișnuit să lupți. Pentru cei ca mine războiul este un lucru serios. Fără reguli! Fără limită de lovituri!

Lanzafame îl împinse.

— Credeți că sunteți un veteran, zise Scarabello, însă curând veți descoperi că sunteți un cadet.

Făcu o plecăciune ostentativă și se îndreptă spre scări.

— Să nu te mai arăți, vierme! zbieră Lanzafame la el.

— O, fii sigur, zise Scarabello, fără să se întoarcă.

Râse încetișor, fără exagerare, ca și cum s-ar fi distrat cu adevărat, și dispăru în jos pe scări.

— Dublează supravegherea, îi ordonă Lanzafame lui Serravalle.

Donnola se uită la Isac, îl salută cu un semn din cap și pe urmă luă din nou în spate sacul cu bandaje murdare.

Isac simți cum un fior îi coboară de-a lungul spatelui. Ca un fel de presentiment. Ar fi vrut să-l oprească. Însă aveau nevoie de alte bandaje. Răspunse la salut dând la rândul lui din cap. Apoi se uită după el cum se duce. Și se gândi că ținea la el.

Donnola își simțea picioarele moi. De zile întregi îi cerea organismului său mai mult decât putea da. Însă știa că erau ultimele zile. Apoi, inevitabil, nu l-ar mai fi putut ajuta pe doctor, însă nu spusese nimic. Nici el nu știa de ce. Poate pentru că-i era rușine, își spusese. Și prima senzație fusese chiar de rușine când, cu câteva dimineți în urmă, descoperise pe trupul lui plaga aceea atât de familiară. La început își spusese că era o iritație trecătoare. Dar în ziua următoare plaga tot acolo era. Ba chiar se mărise. Și de-acum el cunoștea bine plăgile alea. Le vedea în fiecare zi. Le curăța, le trata. Era boala franțuzească.

— Atunci, Donnola, vrem să reluăm discuția? zise o voce în spatele lui, pe când se îndrepta spre barca din Riva del Vin.

Donnola simți cum îi îngheață sângele în vene. Nu avu nevoie să se întoarcă pentru a ști că era Scarabello. O mână puternică îl înșfacă de ceafă. Donnola se cocoșă.

— Vrei să faci o plimbare cu noi? îi zise Scarabello.

Chiorul și un altul dintre oamenii lui Scarabello îl apucară pe Donnola de brațe și îl siliră să meargă.

— Trebuie… să predau ăsta… se bâlbâi Donnola, arătând sacul.

Scarabello i-l smulse din mână și îl lăsă în mijlocul drumului.

— Uite. Predat.

În timp ce se îndepărtau, niște copii începură să scotocească în sac și, găsind bandajele infectate, începură să alerge unul după altul, desfășurându-le ca pe niște flamuri.

— Te rog, Scarabello… se smiorcăi Donnola.

— Ce mă rogi?

— Nu fac nimic rău…

— Poate că așa e, Donnola. Poate chiar așa e, zise Scarabello, pe un ton înțelegător, mângâindu-i capul chel. Însă am nevoie de un exemplu. Înțelegi asta, nu-i așa?

— Te rog…

— Îmi pare rău, Donnola, zise Scarabello, serios. Ai văzut ce mi-au făcut. Uită-te la fața mea. Încearcă să înțelegi.

Apoi le făcu semn oamenilor lui care îl împinseră pe Donnola în spatele bisericii San Giacomo. Ajunși la șantierele Fabbriche Vecchie, se băgară într-un loc viran. Aici se opriră și Scarabello scoase de la centură cuțitul său lung.

— Îmi pare rău, repetă.

Donnola se uită la Scarabello care se apropia cu cuțitul spre șoldul lui. Toată viața îi fusese frică de orice, chiar dacă fusese în război. Însă pe neașteptate, acum când stătea să moară, nu-i mai era frică. Și înțelese de ce nu-i era teamă să moară: fiindcă de zile întregi, plaga aia îl ajutase să se obișnuiască cu ideea. Dar era ceva mai mult. Mult mai mult. „Mulțumesc, Doamne, se gândi. Nu am înțeles până acum că mi-ai făcut un dar atât de minunat.”

Se uită la Scarabello, care de-acum era doar la un pas de el. Îi privi chipul tumefiat, buza spartă de pumnul căpitanului Lanzafame. Văzu tăietura și sângele care începea deja să se închege. Zâmbi și-și băgă o mână în pantaloni. Își înfipse unghiile în plagă, sfâșiind-o. Simți o durere arzătoare, dar nu se opri.

— Ce faci, idiotule? zise Scarabello ridicând pumnalul.

Donnola trase mâna afară. Avea degetele pline de sânge infectat. Se aruncă spre Scarabello în timp ce cuțitul îi intra în trup, în dreptul ficatului, și-i tăia răsuflarea. Însă găsi puterea să se agațe de Scarabello, în timp ce tăișul deschidea rana mortală, și îi băgă mâna însângerată în gură, îi apucă buza, îi înfipse unghiile infectate în rană, redeschizând-o.

— Ai… pierdut… murmură lăsându-se la pământ.

— Ce zici, amărâtule? zise plin de dispreț Scarabello.

— Fără reguli… tu ai spus-o…

Donnola simți cum moartea îl sugea în brațele ei negre. Era un erou. Nimeni nu ar fi știut vreodată, însă el da, știa că e un erou. Închise ochii fără a înceta să zâmbească.

Scarabello se uită la el cum moare, tamponându-și rana de la buză, cuprins de o presimțire neplăcută.

— Duceți trupul la turn. Lăsați-l pe trepte, ca să-l găsească.

— În noaptea asta o vom face, răspunse chiorul.

— Nu la noapte! Imediat! urlă Scarabello.

— Dar cum să transportăm un cadavru în plină zi…?

— Atunci tăiați-i capul! urlă Scarabello, în timp ce fața i se umfla și se deforma de la loviturile primite. Ești în stare să duci o țeastă într-un sac, în plină zi, căcăciosule?

65.

— Nu! Nu!

Giuditta plângea disperată și Mercurio îi ținea capul pe pieptul lui să nu țipe prea tare.

— St… st… îi murmura la ureche. Povestește-mi… dar în șoaptă…

Porumbeii se agitau înspăimântați pe stinghia lor.

Giuditta fu cutremurată de un sughiț teribil. Apoi păru că se calmează. Își eliberă capul din îmbrățișarea lui Mercurio și se uită la el. Avea ochii roșii, larg deschiși. Fața lucioasă de lacrimi. O expresie mai mult înspăimântată decât îndurerată.

— Donnola… zise.

— Donnola ce?

— Mort…

— Mort?

— Ucis… l-au… l-au… Giuditta se abținu. Își mușcă buza, cu putere, încercând să respire și să nu se lase în voia sughițurilor care o asaltau iar. L-au… decapitat! l-au… i-au tăiat capul și… cedă și izbucni în plâns, disperată.

Mercurio o strânse la pieptul lui. Acum și el avea ochii căscați.

— Donnola… zise. Eu… eu… Cine să fi făcut așa ceva?

— Tata a spus că a fost un criminal… suspină Giuditta.

— Dar cine e?

— Scannarello… sau cam așa ceva…

— Scarabello?! exclamă Mercurio. Scarabello? Ăsta-i numele pe care l-a spus tatăl tău?

Giuditta se dădu deoparte. Se uită la el.

— Îl… cunoști?

Mercurio simți o greutate în inimă. Și pe umeri. Ascultă ura și mânia care îl dominau din nou.

— Mercurio… zise Giuditta cu un glas subțire ca o rugăciune.

Mercurio o îmbrățișă. O strânse la pieptul lui.

— N-ai grijă, îi spuse. N-ai grijă… repetă.

Dar era ca și cum n-ar fi fost acolo.

Când se lumină și Marangona își făcu auzită prima bătaie peste viețile întregii Veneții, Mercurio părăsi ghetoul. Ajunse în Campo San Aponal și se așeză în fața prăvăliei zarzavagiului Paolo, plescăind o plăcintă cu ghimbir pe care o cumpărase de la un cuptor din spate de la Rialto. Și între timp ținea o mână în buzunar, strânsă pe mânerul unui cuțit pe care îl cumpărase de la un armurier.

Paolo îl văzu de la fereastra casei. Coborî cu o cană de supă.

— Trebuie să vorbesc cu Scarabello, îi spuse Mercurio.

— Va veni curând, răspunse Paolo. Chiorul s-a dus la tine acasă la Mestre. Te căuta să-ți dea partea ta de la nu știu ce lovitură.

— Nicio lovitură! zise Mercurio, mânios. Sunt bani curați. E o muncă onestă. Dar Scarabello trebuie să-i murdărească și pe ăia cu labele alea ale lui.

— Vorbește încet, pentru numele lui Dumnezeu, murmură Paolo și plecă privirile în pământ.

Deschise prăvălia și se duse în spatele tejghelei goale, ca în fiecare zi.

Mercurio se uită la el.

— Parcă ești o fantomă, îi spuse.

Paolo nu mișcă un mușchi. Și rămase nemișcat, aproape fără viață, până apăru Scarabello, urmat de patru oameni înarmați și guralivi.

— A, iată-te, zise Scarabello văzându-l pe Mercurio. Și chiorul unde e?

— Trebuie să-ți vorbesc, zise Mercurio.

Scarabello avea fața deformată de pumnii lui Lanzafame. Buza umflată și vânătă. Un ochi zdrobit. O arcadă spartă. Din nas îi picura un lichid gălbui. Pielea, unde nu era vânătă și jupuită, era palidă.

Mercurio simți o ușoară plăcere văzându-l în halul acela. Continua să strângă cuțitul în buzunar.

— Faci o grămadă de bani, băiete, zise Scarabello și-și băgă un deget în gură, atingându-și un molar care se mișca.

— Nu, tu faci o grămadă de bani, răspunse dur Mercurio. Eu mi-i câștig.

Scarabello râse încet.

— Am fost ieri la evreu. Petrecerea de la casa Venier ți-a adus douăzeci și șapte de ducați și trei monede de argint. Nu-i rău. Partea mea e de nouă ducați și trei piese de argint. Restul e al tău. Aruncă spre el un săculeț, pe pământ, ca un os unui câine. E înăuntru acolo. Acum șterge-o de aici, că am treabă.

— Altfel?

— Altfel ce, păduche?

Glasul lui Scarabello se aspri.

— Dacă nu plec, ce faci? Îmi tai capul?

Scarabello se uită la el. Se apropie de el. Nasul lui aproape că îl atingea pe cel al lui Mercurio.

Mercurio simți duhoarea lui Scarabello. Mirosea a sânge și alcool.

— Dacă vrei, zise încet Scarabello.

Mercurio strânse spasmodic mâna pe cuțit. I-ar fi fost de ajuns să îl scoată din buzunar și să îi înfigă lama în piept.

— Mi-a părut rău de Donnola, zise Scarabello. Și pentru o clipă, masca pe care o avea pe față, se schimbă, deveni umană. Dar trebuia.

Mercurio își dădu seama că nu avea puterea să îl înjunghie. Că nu ar fi avut-o niciodată. Se simți un laș, un ratat. Lăsă capul în pământ.

Scarabello îi puse o mână pe umăr. Apoi o duse încet spre ceafă. Strânse. Avea mâna caldă.

Mercurio aproape simți plăcere.

— De ce…? întrebă încet, lăsându-se pradă acelei strângeri.

— N-ai cum să înțelegi, zise Scarabello.

Și el tot încet.

Mercurio înălță capul. Se uită la el.

— N-ai cum să înțelegi, repetă Scarabello.

Mercurio începu să plângă, încetișor. Fără sughițuri, fără disperare. Fără emfază, fără să fie cutremurat. Lacrimile coborau libere, fără efort. Pur și simplu, toată furia, ca o bucată de gheață, se topea.

Scarabello îl trase spre el, tot ținându-i mâna pe ceafă, iar cu cealaltă îi dădu ușor una peste obraz. Apoi, cu degetul mare, îi șterse lacrimile, uscându-i dârele lăsate pe obraji.

Mercurio trase mâna care ținea cuțitul. Brațul îi tremura de încordare.

— Atenție, are un cuțit! strigă unul dintre oameni și dădu să-i sară în ajutor șefului lui.

Însă Scarabello îl opri, ridicând spre el mâna udă de lacrimi, fără să își ia privirea din ochii lui Mercurio.

— Tocmai îl arunca, spuse uitându-se la Mercurio, ținându-l de ceafă, fără să apese.

Mâna lui Mercurio se desfăcu. Cuțitul căzu la pământ.

Scarabello încuviință. Îl îmbrățișă din nou pe Mercurio. Apoi se desprinse de el și se aplecă. Luă săculețul cu monedele de la Saraval pe care îl aruncase mai înainte pe jos și i-l puse în mâna care ținuse cuțitul.

— Du-te acasă, băiete, îi spuse.

Mercurio făcu un pas înapoi. Se simțea slăbit, golit.

— Un ultim lucru, zise Scarabello. Chestiunea cu doctorul nu s-a încheiat aici. Se va încheia curând, dar până atunci spune-i că niciunul dintre ei nu e în siguranță.

Mercurio se crispă. Simți cum îi îngheață sângele în vene. Imediat se gândi la Giuditta.

— La cine te referi?

— La nimeni în mod special, zise Scarabello. Și la toți.

Mercurio se uită la cuțitul de pe jos.

Scarabello îi dădu un șut aruncându-l spre oamenii lui.

— Convinge-l pe doctor să iasă din joc, îi spuse.

Mercurio rămase nemișcat câteva clipe, înghițind teribila lovitură.

Oamenii lui Scarabello îl priveau ca pe un ciudat animal exotic. Niciunul dintre ei nu ar fi supraviețuit dacă ar fi scos cuțitul să-l ucidă pe Scarabello.

Mercurio ieși din prăvălia lui Paolo.

O clipă mai târziu alerga spre Castelletto.

Ajunse la etajul al cincilea din Turnul Gaițelor cu inima în gât și fără suflu.

— Doctore! Doctore! Începuse să strige încă de la parter, așa că, atunci când ajunse în capul scărilor, soldații lui Lanzafame, Lanzafame însuși și Isac erau acolo și îl așteptau.

— Băiete, vrei să-ți intre în cap că nu vreau să vorbesc cu tine? îl apostrofă Isac.

Mercurio era îndoit de mijloc. Gâfâia. Încerca să-și recâștige suflul.

— Scarabello… a zis…

— Lucrezi pentru infractorul ăla? îl întrerupse Isac. Era de așteptat! Sunteți făcuți unul pentru altul.

— Lasă-l să vorbească, interveni Lanzafame.

— Scarabello, reluă Mercurio, a zis că nimeni nu e în siguranță… până nu cedați… Se uită la el scuturând din cap. Giuditta… murmură.

Isac se aruncă asupra lui Mercurio. Îl înșfacă de gulerul hainei. Cu o zi înainte găsiseră trupul mutilat al lui Donnola, aruncat printre resturile de mobilier de la Fonderie Vecchie. Isac scoase un sunet, pe jumătate hohot, pe jumătate horcăit. Avea ochii roșii, îngroziți de durere.

— Tovarășul tău l-a ucis pe Donnola, zise cu glas frânt. I-am reîntregit trupul… I-am…

Isac se opri. Simți că nu ar fi putut povesti toată durerea cu care îi cususe țeasta de trunchi. Strânse pumnii și scrâșni din dinți, cu bale la gură, încercând să-și rețină durerea aceea sfâșietoare. Recompunând leșul, descoperise că era bolnav. Oricum ar fi murit. Dar nu spusese nimic. Voia să se facă util până la sfârșit.

— Iar tu vii aici, acum, să mă amenințI… Isac strânse din dinți. Nu!

Mercurio se desprinse din strânsoarea lui Isac.

— Ce fel de om sunteți! zbieră. Ce sac plin de căcat și de orgoliu sunteți!

— Băiete, liniștește-te, interveni Lanzafame.

— Scarabello i-ar putea face rău Giudittei! Înțelegeți, nu? urlă Mercurio, din rărunchi.

Isac, care se pregătea să se arunce asupra lui, se opri. Lăsă ochii în pământ. Apoi îl privi pe Lanzafame.

Căpitanul fremăta. Firea lui de războinic se lupta cu omul și cu prietenul.

Isac se întoarse spre prostituate. Femeile aveau o privire înspăimântată. Așteptau ținându-și răsuflarea.

— Nu ne părăsiți, doctore… zise una din alea.

Isac se uită iar spre Lanzafame. Nu știa ce să facă.

— Doctore… zise Mercurio, făcând un pas în față.

— A pomenit numele Giudittei? îl întrebă Isac.

— Nu, dar…

Isac îl împunse cu un deget. Toată tensiunea lui interioară se canaliză asupra lui.

— Pleacă, zise cu glas scăzut, crunt. Pleacă, blestematule! Pleacă! Spune-i stăpânului tău că nu ne înspăimântă. Pleacă sau vei plăti tu pentru Donnola.

Lanzafame se băgă între Isac și Mercurio.

— Pleacă, băiete, îi spuse.

Mercurio nu se mișcă.

— Renunțați, doctore. Renunțați. Nu-l cunoașteți.

— Pleacă, zise cu hotărâre Lanzafame și îl împinse.

Mercurio coborî scările. Încet. Întorcând din când în când capul. Ochii tuturor erau ațintiți asupra lui. Nu folosea la nimic să spună că nu era unul dintre oamenii lui Scarabello. N-ar fi crezut nimeni. Și, în fond, nu era adevărat.

— Ești sigur, doctore? întrebă Lanzafame când fură singuri.

Isac nu răspunse. Era palid. Se duse cu capul plecat și munci fără oprire aproape până-n seară. Trată, unse cu pomezi, curăță rănile, controlă starea pacientelor lui, pe fiecare în parte. Nu se opri nici măcar o clipă. Și nici măcar un singur hohot de râs nu se auzi în ziua aceea la etajul cinci. Nimeni nu vorbea, dacă nu era strictă nevoie. Privirile erau plecate. Cu toții păreau să-și țină răsuflarea. Iar timpul părea să se fi oprit. Ca suspendat.

— Fii atent să nu devii încăpățânat, Isac, îi spuse căpitanul Lanzafame, când se pregăteau să se îndrepte spre casă. Fii

atent! Încăpățânarea te face să hotărăști înainte de a-ți fi ascultat inima. Și asta nu e bine niciodată. Apoi adăugă: Eu n-aș fi cedat niciodată la amenințarea lui Scarabello. Însă eu sunt un soldat prost. Iar Giuditta nu e fata mea. Te-ai gândit bine?

— Scarabello n-o are-n minte pe fata mea, zise Isac.

— De unde știi?

— Fiindcă am citit asta în inima băiatului ăluia. Ai văzut cât era de înspăimântat? Ar fi făcut totul ca să ne convingă. Ne-ar fi gonit de aici cu mâinile lui dacă ar fi putut.

— Și?

— Scarabello îl folosește. Probabil știe că e îndrăgostit de ea. Îl face să creadă că-i va face rău ca să-l manipuleze. Nu mie, ci lui i se adresează mesajul acela, zise Isac. Am făcut și eu de multe ori asta, în trecut…

— Mizezi pe o senzație.

— E meseria de șarlatan. Chiar dacă dumneavoastră vă încăpățânați să credeți că eu sunt un medic.

— Tu *ești* un medic, zise Lanzafame.

— Vedeți, zâmbi Isac. Ce vă spuneam?

Lanzafame îi puse o mână pe umăr.

— Ești sigur?

Isac se uită la el în tăcere. Apoi lăsă privirea în jos și grăbi pasul.

— Ești sigur, doctore? îl întrebă Lanzafame, urmându-l.

Din nou Isac nu răspunse. Mergea repede, cu sprâncenele încruntate. Avea o figură dură. Apoi, pe neașteptate, se opri, în dreptul unei căsuțe joase.

O siluetă, în umbră, se ascunse.

Isac se uita spre Lanzafame fremătând.

— Noi, evreii, ne ducem traiul cu frica-n sân, zi și noapte. Frica de a fi izgoniți din Veneția. Frica de a fi închiși. Frica de a fi arși. Frica de a fi furați. Frica de a fi siliți să ne convertim. Frica de a trebui să cerem voie și să… să… ne căcăm! Arătă cu degetul spre Turnul Gaițelor, care se zărea dincolo de acoperișurile joase ale locuințelor din San Matteo. Și pe cât de adevărat e Dumnezeu, n-am să-i permit și acestui criminal să mă înspăimânte.

Se uită încă o clipă țintă spre Lanzafame, apoi se întoarse și-și reluă mersul furios spre ghetou.

Silueta care se ascunsese în umbră ieși din ascunzătoare.

— Țap afurisit și încăpățânat, mugi Mercurio.

Pe cer se adunau, uruind întunecați, nori groși, negri și amenințători.

— Ei bine. Mă voi gândi eu la fiica ta.

66.

— Am să-ți dau jumătate din câștigul meu, zise Mercurio. Dar nu-i face rău fiicei doctorului.

Scarabello se uită în tăcere la el, ridicând o sprânceană.

— Te rog, zise Mercurio.

Scarabello zâmbi.

— Ți-am spus, punctul tău slab e că ești un sentimental, făcu el.

— Te rog, repetă Mercurio. Ea n-are nicio legătură.

Scarabello dădu din umeri.

— Ea n-are nicio legătură, îl îngână. Și ce înseamnă asta?

— Te rog, continuă Mercurio, aproape cu lacrimi în ochi.

Cu cât îl implora mai mult pe Scarabello, cu atât îi creștea îngrijorarea pentru Giuditta.

— Ai fi dispus să-mi dai tot ce câștigi, pentru fata asta? zise Scarabello. Ai fi dispus să devii cățelușul meu credincios?

— Tot ce vrei, răspunse fără ezitare Mercurio.

— Tot ce vreau, încuviință mulțumit Scarabello.

— Dar, dacă-i faci vreun rău – brusc, glasul lui Mercurio deveni aspru, hotărât – îți jur că te ucid.

Scarabello se duse lângă el. Se uită în ochii lui.

Mercurio nu lăsă privirea în jos.

— Te cred, zise atunci Scarabello.

— Și n-ai să-i faci vreun rău?

Glasul lui Mercurio se înmuie.

Scarabello îl mai ținu câteva clipe pe jar.

— Nu, n-am să-i fac nimic.

Mercurio simți că i se înmoaie picioarele de ușurare.

— Încă trebuie să-mi mulțumești, zâmbi Scarabello.

— Mulțumesc… murmură Mercurio.

— Urmează-mă. Și mulțumește-mi că nu ți-am luat nici jumătate, nici toate câștigurile.

— Mulțumesc, zise Mercurio urmându-l.

— Sunt un hoț onest, nu ți se pare? râse Scarabello.

— Da…

— În schimb, nu. Scarabello se întoarse. Acum fața lui era serioasă. Întinse brusc mâinile și-l apucă de urechi. Apoi îl trase spre el. Dacă aș vrea jumătate din câștigul tău sau tot ce ai, inclusiv viața ta, mi le-aș lua fără să am nevoie de permisiunea ta. Nu-ți intră în cap, nu? strâmbă buzele într-un rânjet. Eu nu sunt un hoț onest, adăugă vorbindu-i în șoaptă, cu gura apropiată de gura lui, ca și cum s-ar fi pregătit să-l sărute. Eu sunt un bărbat foarte tare. Și puternic. Și diferit. Ți-e clar?

— Da…

Scarabello încuviință.

— Și acum vino cu mine, așa ai să poți vedea cât de tare și de puternic sunt.

Mercurio îl urmă până la clădirea Merceria, unde avea întâlnire cu un bărbat care purta o mască, pentru a nu fi recunoscut de oamenii obișnuiți.

— Excelență, spuse cu respect Scarabello, dar ca și cum ar fi fost în relații foarte apropiate cu acel bărbat, așadar, v-ați hotărât să mă ajutați?

Bărbatul se întoarse spre un steag de străji ducale comandați de un funcționar al Serenissimei în uniformă de gală.

— Îmi execută ordinele, zise.

Scarabello făcu o plecăciune adâncă.

— Vă reînnoiesc prietenia mea, excelență, și serviciile mele, zise pe un ton amuzat, aproape melodios.

— O, termină. Știm amândoi foarte bine de ce o fac, zise bărbatul mascat, pe un ton disprețuitor prost mascat.

Se răsuci și plecă.

— Câtă aroganță își poate permite un vierme, dacă are pe piept brodat un blazon nobiliar, zise Scarabello, privindu-l cu insistență în timp ce se făcea nevăzut.

Și privirea i se tulbură ca de melancolie.

— Cine e? întrebă Mercurio.

— Cineva care stă atât de sus încât, dacă i te-ai pune alături, ți-ar veni amețeala, păduche, răspunse Scarabello. Vino, zise apropiindu-se de străjile ducale.

— Știm ce avem de făcut, zise funcționarul Serenissimei imediat ce Scarabello se apropie atât cât să poată auzi. Și îmi

repugnă faptul că trebuie s-o fac pentru un om ca dumneavoastră.

— Dacă ți s-ar fi ordonat să te căci în capul meu, ai fi făcut și asta, răspunse Scarabello. Nu ești nimic altceva decât un servitor, cu toate aerele tale. Iar uniforma ta e un costum de bufon. Așa că nu mă enerva cu tâmpeniile tale și grăbește-te.

— Nu vă permit să-mi vorbiți așa, spuse funcționarul ducând mâna la spadă.

— Vrei să mă ucizi? râse Scarabello. Te-ar onora. Te-ai putea simți, în sfârșit, bărbat.

Funcționarul se făcu roșu ca para focului de mânie. Însă pe urmă se înfrână. Bărbatul care-i dăduse ordinul nu era obișnuit cu nesupunerea.

— Bine. Treabă rezolvată, zise Scarabello. Să mergem, trupă!

Mercurio îl urmă până la Castelletto. Când zări turnurile, încetini pasul.

— Ce vrei să faci? îl întrebă pe Scarabello.

— Eu? Nimic, îi zâmbi Scarabello. Eu voi sta deoparte. Vor face totul gărzile astea ale Marelui Consiliu.

— Marele Consiliu? Ce e?

— Culmea în vârful căreia se află bărbatul care-mi face această favoare.

— Și de ce o face?

— Fiindcă îmi e dator, zise Scarabello. Bătu cu degetul în pieptul lui Mercurio și repetă: Fiindcă îmi e dator. Stă acolo sus, însă eu, de aici de jos, îi țin coaiele în mâinile mele. Cum crezi că supraviețuiește unul ca mine? Datorită prieteniilor sus-puse. Doar că nu sunt prietenii adevărate. Se întoarse spre funcționarul ducal și îi arătă Turnul Gaițelor. Etajul cinci. Fă ce trebuie.

Steagul de gărzi ducale, în rânduri strânse, încolonați câte doi, își urma comandantul.

Mai în spate, Scarabello urca scările cu indolență, uitându-se în jur, zâmbind complice curvelor și protectorilor lor cu care-și întâlnea privirea. Pe față încă mai avea semnele pumnilor lui Lanzafame. Începeau să se vindece. Doar buza părea că se înrăutățește. Era umflată și avea o culoare vânătă, nefirească.

— Ce căutați? zise căpitanul Lanzafame din capul scărilor, avertizat de sosirea steagului de soldați.

Funcționarul ducal nu se opri. Urcă și ultima treaptă și îl înfruntă pe Lanzafame cu aer autoritar. Apoi scoase din tașca de pe umăr un sul de pergament.

Ajunse și Isac pe palier. Și peste tot în jur, adunate la balustrade, se înghesuiau prostituatele.

— În numele și pentru Serenissima Republică Venețiană, începu să citească funcționarul, și din ordinul Marelui Consiliu și al Senatului, i se impune medicului evreu Isac di Negroponte și mercenarilor lui…

— Noi am fi mercenarii? sări Lanzafame, luând foc.

— Nu întrerupe, căpitane Lanzafame, zise funcționarul. Vă respect ca soldat, însă ceea ce faceți a fost judecat în afara competențelor și însărcinărilor dumneavoastră. V-a fost încredințată sarcina de a comanda gărzile de la Ghetoul Nou. Respectați ordinele.

Lanzafame încasă lovitura strângând pumnii. Se uită în jurul lui. Întâlni privirea lui Scarabello. Arătă cu degetul spre el.

— Tu!

Scarabello îi râse în față.

Mercurio se ascunse. Nu voia să fie văzut de Isac și de Lanzafame. Dar voia să audă.

— Vi se impune, reluă funcționarul ducal, să părăsiți imediat acest loc, rezervat exercitării prostituției, și să nu îl infectați cu boala de care sunt afectate prostituatele și să evitați a o răspândi ulterior…

— Noi nu răspândim boala franțuzească! protestă Isac.

— Tăceți! îl somă funcționarul. Se mai comandă și ordonă să vă mutați, din motive sanitare, din sus-numitul etaj cinci din Turnul Gaițelor și vă mai interzicem, tot în numele Marelui Consiliu și al Senatului, să vă mutați în oricare alt loc din localitatea numită Castelletto.

Lanzafame se apropie de funcționar.

Gărzile ducale duseră mâna la arme.

— Să-ți fie rușine, zise Lanzafame. Ai vândut Republica acelui căcat. Arătă spre Scarabello. Așadar, tu nu ești mai bun ca el. Nici tu, nici cine te trimite. Se întoarse spre Isac. Trebuie să plecăm.

— Dar… Isac desfăcu brațele.

— Trebuie să plecăm, doctore! urlă Lanzafame, furibund. A învins politica! A învins șarlatania. Nu reușești să înțelegi?

Isac se întoarse spre prostituate. Aveau spaimă în ochi.

— Unde ne vom duce? zise Isac aproape lăsându-se la pământ.

— Nu știu! urlă și mai tare Lanzafame. Apoi se întoarse spre Scarabello, care surâdea fericit de propria victorie. Am să te omor, vierme! Am să te omor!

— Dar nu astăzi, râse Scarabello. Și nu aici. Desfăcu brațele, ca un actor care cere aplauze. Se eliberează camere curate, scumpele mele târfe. Însă costul rămâne același. Nicio majorare. Spuneți mulțumesc!

Prostituatele rămaseră în tăcere.

— Cine nu spune mulțumesc nu are dreptul la cameră, șuieră Scarabello, pe un ton dur.

Atunci multe prostituate spuseră:

— Mulțumesc.

Mercurio, ascuns pe casa scărilor la etajul patru, o tuli, încercând să nu fie văzut. Însă pe trepte, nu rezistă tentației și se întoarse spre Isac. Și văzu că avea pe chip o expresie învinsă, pe când se întorcea spre bolnavele lui și le ruga să-și adune puținele lucruri. Și simți o mare suferință.

— Ești un sentimental, păduche, îi zise Scarabello, râzând.

Mercurio alergă pe scări în jos cu un nod în gât.

— Grăbiți-vă, spunea între timp funcționarul ducal la etajul cinci.

Lanzafame se duse și mai aproape de el.

— Între noi fie vorba, măcar ți-e rușine? îl întrebă în șoaptă, fără să se facă auzit de ceilalți.

Funcționarul lăsă privirea în pământ, fără să răspundă.

— Să plecăm, hai, ce mai stați! urlă Lanzafame. Doctore, ia-ți instrumentele și pomezile, grăbește-te!

În scurt timp erau adunați cu toții la parter. Gărzile ducale se dădură la o parte să lase să treacă procesiunea de nenorociți. Prostituatele vindecate le întindeau o mână celor bolnave. Lanzafame și soldații lui le transportau pe tărgi ușoare pe cele care nu se puteau deplasa. Una dintre ele tocmai murise. Însă hotărâseră să nu o lase acolo, pe mâna lui Scarabello.

Începură să coboare triști scările. Apoi, când se aflară în curtea de la Castelletto, se uitară în jur.

Mercurio era ascuns în spatele unei coloane a unuia dintre turnuri. Se gândi că păreau niște naufragiați. Se uitau în jurul lor

fără să știe încotro să o ia. Și cu siguranță nimeni nu i-ar fi găzduit.

Îi urmă fără să se lase observat, până văzu că se opresc într-o zonă plină de noroi din spatele marii școli Santa Maria della Misericordia. Starețul confreriei Battuti dădea cu tristețe din cap. Era evident că le spunea că nu putea interna prostituatele în lazaret.

Mercurio văzu că Lanzafame și soldații lui încercau să înjghebe o tabără pentru noapte. Starețul le dăduse niște corturi. În timp ce aprindeau focuri, se înnămoleau până la glezne. Isac era așezat într-un colț, cu capul în mâini. Se lăsa seara. Era frig. Multe prostituate plângeau.

Și pe urmă Lanzafame se apropie de Isac.

— Trebuie să pleci. E timpul, îi spuse.

Isac înălță capul spre căpitan. Avea o privire uluită. Uitase complet că nu își putea împărți soarta cu prostituatele. Ca în fiecare noapte, trebuia să revină în cușcă să fie închis înăuntru.

Mercurio văzu că se ridica încet, cu greutate.

În timp ce se întorcea la Mestre și Mercurio se simțea învins. „Dreptatea comisese o altă nedreptate”, își spunea.

Între timp, Isac străbătuse toate cheiurile până la poarta dinspre canalul San Girolamo. Intră în clădirea lui și urcă până la etajul patru. Se opri la ușă, incapabil să o deschidă, fiindcă nu voia ca fiica lui să îl vadă în halul acela. Se așeză pe prag și doar vreo două ore mai târziu Giuditta, îngrijorată, îl găsi adormit.

•

A doua zi, în zori, imediat ce se deschiseră porțile, Isac se duse la tabără. Le găsi pe târfe într-o stare jalnică. Noaptea, mai murise una. Și probabil că o răpusese frigul, mai mult decât boala.

— Nu putem rezista așa, îi spuse Lanzafame.

— Nu… răspunse Isac.

Și fu ispitit să o ia la goană. În schimb, își suflecă mânecile și-și făcu treaba, curățând și bandajând plăgi. Însă era fără putere și fără încredere în viitor.

Pe la mijlocul dimineții însă, starețul de la Misericordia apăru în tabără.

Isac îi făcu semn căpitanului Lanzafame.

— Veniți, îi spuse și merse în întâmpinarea starețului. V-ați răzgândit, stareț? îl întrebă cu o speranță în glas.

Starețul scutură din cap.

— Doctore Negroponte, știți că nu e vorba de răzgândit… zise stânjenit.

Lăsă privirea să-i rătăcească peste prostituate. Și nu adăugă nimic.

Isac încuviință amărât. Dacă nu ar fi fost prostituate, Școala Mare de la Misericordia le-ar fi primit. Fiindcă, de fapt, „misericordia”, *mila,* se gândi Isac, nu era pentru toți.

— Însă e o femeie… reluă starețul. Ei, haideți, vreau să v-o prezint. Astăzi a venit la mine cu o propunere care nu mă interesează, dar m-am gândit că poate e ce vă trebuie…

— Ce propunere? întrebă Isac.

— Judecați singur. Veniți, spuse starețul și se întoarse spre impunătorul edificiu al marii școli Santa Maria della Misericordia.

Isac îi aruncă o privire lui Lanzafame și îl urmă pe stareț.

Lanzafame se luă după el.

— Boala mi se pare mai ucigătoare pentru bărbați decât pentru femei, zise starețul în timp ce mergeau, afundându-se în noroi. Însă uleiul dumneavoastră de Lemn Sfânt acționează mai bine pe plăgi decât alte unguente.

— Am ascultat doar ce spuneau în port marinarii care soseau din Americi, răspunse Isac. Nu e *uleiul meu.* Nu am niciun merit.

— E un merit să asculți, zise starețul, intrând în școala mare. Eu folosesc și argint viu. Pare să funcționeze. Dar e greu de calibrat dozajul. Riști să tratezi plăgile și să-ți otrăvești pacientul.

— Argint viu? zise Isac. Interesant.

— Intrați, zise starețul deschizând ușa refectoriului. Arătă spre o femeie din fundul sălii. Uitați, ea este.

Se apropiară de o femeie cu aspect simplu.

— Acesta este doctorul Negroponte, despre care tocmai v-am vorbit, făcu starețul.

Isac văzu că femeia se uita la bereta lui galbenă.

— Starețul spune lucruri bune despre dumneavoastră, începu femeia.

Avea o voce caldă, gândi Isac, dar nu înceta să se uite la bereta lui galbenă.

— Dar nu vă spusese că sunt evreu, nu-i așa? Și că pacientele mele sunt prostituate, v-a spus?

— Voiam să-l ajut pe stareț, zise femeia, fără să bage în seamă acel atac. Însă el nu are nevoie de umilul meu ajutor. Și spune că poate, în schimb, dumneavoastră da, ați putea avea nevoie.

Isac încruntă sprâncenele.

— Ceea ce faceți e frumos, iar eu vreau să vă ajut, zise femeia. Și nu mă interesează dacă sunteți evreu.

— Eu vă mulțumesc, răspunse Isac, părându-i rău de propria agresivitate. Dar cum ne puteți ajuta?

— Vreau să vă ofer un loc foarte mare… care cu siguranță necesită niște lucrări… care trebuie aranjat, în fine… zise femeia. Uitați, eu vreau să vă ajut oferindu-vă un loc unde să faceți un spital.

Isac simți un fior pe șira spinării. Se uită la căpitanul Lanzafame. Și el avea ochii atenți și nu îi lua de la femeie.

— Despre ce loc vorbiți? zise Isac.

— De… e vorba… ar fi vorba de staulul meu… spuse cu timiditate femeia. Știu, e doar un staul, dar e cald. Ar putea deveni un spațiu locuibil. Alături, acolo se află casa mea și eu v-aș garanta mese regulate, dacă mă ajută cineva și..

— De ce? o întrerupse Isac.

— Fiindcă… femeia se uită în dreapta și în stânga, ca și cum ar fi căutat un răspuns. Fiindcă dumneavoastră faceți un bine, iar eu nu mai am vaci și…

— Fiindcă o trimite Dumnezeu! interveni prompt Lanzafame. Al meu, al tău, cel al curvelor… ce importanță are *de ce,* fir-ar să fie? De orice de ce ar fi vorba, să fie în veci binecuvântat. Și binecuvântată să fii și tu, femeie bună! Mulțumește-i, doctore!

Isac se întoarse spre femeie. Dar nu izbuti să vorbească.

— Când putem veni? întrebă Lanzafame.

— N-aș ști să vă spun… zise femeia. Starețului i-am spus peste o lună, dacă organiza lucrările.

— O lună… murmură Isac și de la fereastra refectoriului privi tabăra din noroi, din spatele Școlii Mari. Într-o lună toate vor fi moarte… Dădu din cap. Oricum vă mulțumesc, îi spuse femeii și dădu să plece.

— Dacă însă credeți că vor sta mai bine într-un staul decât afară… începu să spună femeia.

Isac se uită la ea. Apoi se uită la Lanzafame.

— Spuneți că am putea veni imediat? întrebă Lanzafame, dând glas gândului lui Isac.

— Din partea mea, da, sigur, răspunse femeia. Dacă suportați…

— Suportăm orice, doar ca să avem un acoperiș deasupra capului, nu-i așa, doctore? zise Lanzafame cu pumnii strânși.

Isac se uita la el fără să se poată hotărî.

— Doctore! urlă Lanzafame.

— Mi se pare o propunere bună, spuse și starețul. Și pe urmă… glasul starețului era stânjenit, tabăra asta de aici de afară… ce să zic… în fine, preoții din biserică m-au întrebat deja când plecați…

— Doctore! repetă Lanzafame.

Isac își reveni.

— Să mergem, înainte! Ce așteptăm! zise.

Fu nevoie de aproape toată ziua să mute prostituatele în staulul care se afla în afara Veneției. Soldații lui Lanzafame se puseră pe treabă și până în seară localul fusese curățat cât se poate de bine. Pe pământ fusese împrăștiat fân pe care să se întindă provizoriu bolnavele, iar în centru ardeau focuri. Prostituatele râdeau ca niște fetițe, ca și cum ar fi găsit găzduire într-un castel.

Până și Isac simțea că își recapătă încrederea. Avea să izbândească.

— De mâine vom organiza mai bine lucrurile, zise un glas în spatele lui.

Isac se întoarse.

— Bine ai venit la mine acasă, îi zâmbi Mercurio, braț la braț cu Ana din Piață.

67.

„Pentru noi doi”, își spuse Șimon Baruch punând piciorul în Veneția.

Se uită în jur. Gondolierul îl lăsase la debarcaderul Rialto. Îi spusese că aceea era inima vie a orașului, nu San Marco, așa cum credeau străinii.

„Aerul Veneției putea,” gândi Șimon. Urcă pe podul de lemn Rialto, să se uite la faimosul Canal Grande. Apa nu era apă, ci

noroi lichid. Nu era dulce și nu era sărată. Se uită în jurul lui. Clădirile erau înghesuite unele în altele. Aparentul fast al fațadelor lor de marmură și copertinele și coloanele și geamurile colorate erau numai o aparență. Pe canale sau pe căile laterale ieșeau la iveală ziduri de cărămidă, ca ale caselor săracilor. Lumea se pișa pe ele. Aerul nu se mișca, înlănțuit de spațiile închise. Veneția era doar formă, aparență. Bărcile care înțesau Canal Grande păreau insecte acvatice.

Șimon urî imediat Veneția.

Coborî pe partea cealaltă a podului Rialto. Chiar dacă era inima vie a Veneției, așa cum spusese gondolierul palavragiu, și deci locul cel mai nimerit unde ar fi putut da de urma unui șarlatan ca Mercurio, Șimon nu intenționa să doarmă în haosul ăla. Lumea îl împingea, fără măcar să-l ia în seamă pe el sau pe alții. Fără măcar să fie deranjați de acele continue ciocniri. Furnici, insecte, se gândi Șimon, cu profund dispreț. Un oraș de insecte, iată ce era atât de celebrata Veneție. Insecte care trăiau storcite în locuințe lacustre. Deși le căptușeau cu marmură prețioasă, tot aia era. Erau locuințe lacustre într-o mlaștină, chiar dacă pompos o numeau lagună.

Din Campo San Bartolomeo se strecură prin pasajul Preti și de acolo pe Calle dell'Aquila Nera. Văzu o cârciumă, aproape ascunsă, cu puțini clienți.

Intră și îi arătă cârciumarului o foaie pe care scria: „Caut o camera'.

— Nu știu să citesc, zise el.

Șimon îi mimă că vrea să doarmă.

— Vreți o cameră? întrebă cârciumarul.

Șimon încuviință.

— La han, zise cârciumarul, cu o privire tâmpă.

Șimon se uită în continuare la el.

— Se intră prin spate, zise cârciumarul și-i făcu semn să iasă și să o cotească la stânga și pe urmă iar la stânga.

Șimon ajunse la o piațetă care nici măcar nu avea nume, atât era de mică. Mai curând era curtea interioară a clădirilor din jur. Dădeau spre ea puține ferestruici înguste, protejate de grilaje de fier și o singură ușă, vopsită în roșu și negru. Într-un colț al micii curți era o găleată plină cu resturi menajere. Putoarea era insuportabilă.

Șimon împinse ușa. În interiorul casei era întuneric. Aproape se împiedică trezindu-se imediat în fața unei scări. Nu era nimic altceva, doar scara, abruptă și îngustă. Treptele erau cleioase de umiditate. Urcând, se sprijini de perete. Tencuiala i se fărâmiță între degete. Peretele era spongios de câtă apă trăsese.

Când ajunse în capul scărilor, dădu în fața lui peste o altă ușă. O împinse ca să intre, dar era încuiată. Bătu. După puțin auzi pași târșâiți și un tânăr cu un aer indolent deschise. Se uită la el fără să spună nimic.

Șimon urcă ultima treaptă și intră, silindu-l pe tânăr să se dea deoparte. Aerul era închis și mirosea a putregai, însă era ceva mai multă lumină care se filtra printr-o ferestruică joasă și mică din stânga lui. Văzu că era Calle dell'Aquila Nera. Se găseau deasupra cârciumii. Întinse foaia pe care scria: „Caut o cameră", tânărului.

— Nu știu să citesc, zise tânărul. Și nici stăpâna.

Șimon îi făcu semn că vrea să doarmă.

Tânărul se răsuci și, fără să răspundă, se duse spre o ușă. O deschise și spuse:

— Client.

Se auzi cum scârțâie un pat. Apoi apăru o femeie de vreo patruzeci de ani, grasă, cu o față de maimuță și cu păr negru pe buza superioară. Își încheie halatul în față în timp ce trecea pe lângă tânăr, aproape frecându-se de el.

Șimon înțelese că femeia profita de serviciile tânărului.

— Spuneți, îi zise cârciumăreasa.

Avea un fel de a fi neplăcut.

Șimon îi întinse foaia.

— Nu știu să citesc, zise cârciumăreasa.

— I-am spus deja, zise tânărul.

— Străin? întrebă cârciumăreasa.

Șimon făcu semn că nu.

— Atunci? întrebă iar cârciumăreasa.

Șimon își descheie haina și-i arătă cicatricea rănii de la gât. Apoi sâsâi din gură.

Cârciumăreasa făcu un pas înapoi.

— Mut?

Șimon încuviință.

Femeia luă o lumânare și o apropie de Șimon. Voia să îi privească rana. Apoi chipul ei urât de maimuță se schimonosi într-o strâmbătură de uimire.

— Vino să vezi! îi spuse tânărului. Uită-te, fir-ar să fie! Apropie din nou lumânarea de gâtul lui Șimon, în timp ce tânărul se apleca în față. Lumină cicatricea întunecată, vânătă, pe care se vedea un crin. Imprimat în carne, pe dos. Ca un negativ, era imprimată marginea reliefată a ducatului florentin.

— Mama mă-sii! exclamă tânărul.

— Nu vreți oare să plătiți cu aia? râse cârciumăreasa arătând spre cicatrice.

Șimon nu surâse.

Tânărul izbucni în râs cu întârziere.

— Moneda aia nu e bună! zise, ca și cum ar fi verificat că înțelesese.

— Jumătate de solid pe noapte, zise cârciumăreasa. Un ban de argint pe săptămână.

Șimon puse mâna pe săculețul cu bani și îi dădu patru piese de argint.

Cârciumăreasa dădu ochii peste cap.

— Domnia Voastră, vă dau și muie, dacă vreți, râse ea.

Tânărul se înnegură.

Cârciumăreasa îi dădu una peste cap.

— Ia bagajele domnului, tâmpitule.

Șimon făcu semn că avea doar geanta pe care o ținea pe după gât.

Cârciumăreasa îl conduse pe un culoar îngust, murdar și rău mirositor, cu o podea din scânduri de lemn care scârțâiau la trecerea lor. Micul coridor era atât de strâmt încât curul mare al cârciumăresei adesea freca peretele. Ajunsă la o ușiță joasă, cârciumăreasa o deschise. Apoi deschise storurile singurei ferestruici din cameră. Lumina intra cu greu. Femeia se duse la un dulăpior mâncat de umiditate în partea de jos și aprinse o lumânare deja consumată. Lumină o oală de noapte pe jumătate ruginită.

— De căcare și pișare. Băiatul ăsta bun de nimic v-o schimbă în fiecare dimineață, zise arătând spre tânăr. Apoi îndreptă lumânarea spre o copaie. Vă puteți face și baie, dacă o să cereți, zise mândră. Vă încălzesc apă pentru trei parale. E un preț bun. Și pentru alte două vă dau o bucată de săpun.

În cele din urmă îi arătă patul. Era o cuvertură pătată.

Șimon încuviință.

Cârciumăreasa se opri în ușă.

— De, zise, sigur nu veți fi un client care face gălăgie!

Și izbucni în râs. Apoi ieși din cameră, urmată de tânăr.

— De unde știi că nu va face gălăgie? întrebă tânărul, pe când se îndepărtau.

— Fiindcă-i mut, tâmpitule, zise cârciumăreasa.

Șimon închise ușa și se întinse pe pat. Și doar atunci îl auzi pe tânăr cum râde de gluma cârciumăresei, cu întârziere. Rămase neclintit, până seara, fără să miște vreun mușchi sau să înfiripe vreun gând. Apoi, când fu întuneric, se ridică încet. Își scoase cazaca și își refăcu bandajul de la torace. Coastele rupte începeau să îl doară din ce în ce mai puțin. Pe parcursul primei săptămâni scuipase sânge. Crezuse că nu avea să-și mai revină. Rana din pulpă i se infectase. Însă rămăsese ascuns pe câmpuri, trăind ca un câine vagabond, de teamă că îl caută gărzile pontificale. Aprinsese un foc și arsese un băț ascuțit. Și-l înfipsese în rană. Focul îl salvase o dată, când i se închisese rana de la gât. L-ar fi salvat și în cazul ăsta, se gândise. Și chiar așa a fost. Însă, când mergea prea mult, pulpa îl durea încă foarte tare. Și își dăduse seama că începea să șchioapete. Se gândi la pisicile alea care se topeau la soare pe străzile Romei, alături de gunoaiele de la Circo Massimo, cu urechile tăiate de mușcăturile din bătălii, cu părul striat de cicatrice.

Ieși din cameră. Aceea era cea mai rea oră a zilei. Reușea să țină departe orice gând, dar nu imaginea lui acasă la Estera, la ora aceea, când se așeza în fotoliu și o auzea pe Estera cum amesteca mâncarea în cratiță, pentru cină, în fața sobei.

Coborî în stradă și începu să meargă.

Rătăci fără țintă, doar ca să țină departe imaginea de care îi era dor cel mai mult. Imaginea unei case.

Ura față de Mercurio, de când o părăsise pe Estera, crescuse. Fiindcă mai întâi Mercurio îi luase vechea lui viață, iar acum și posibilitatea unei vieți noi cu Estera.

„Și n-ai să-ți afli liniștea până când nu-l vei găsi pe băiatul ăla și nu-l vei face să sufere.”

Ros de ura lui, Șimon ajunse fără să-și dea seama într-un spațiu uriaș, liber de apăsarea clădirilor înghesuite unele în altele. Pe neașteptate, lumea se deschidea. În față avea o

biserică și un alt turn. La dreapta, Canal Grande se lărgea la infinit.

Era în San Marco.

Nu mai existau limite. Nu mai erau hotare.

Apoi văzu o gloată adunată în jurul unei coloane. Se apropie. Un bărbat aproape gol, cu privirea îngrozită, era legat de mâini și de picioare de patru cai mari, neliniștiți, cu spume la gură.

— Sodomit! urlă o femeie.

Apoi călăul plesni din bici și caii o luară la trap în patru direcții diferite. Bărbatul legat urlă. Se auzi un scrâșnet de oase și de tendoane. Bărbatul scoase un ultim urlet, apoi leșină vomitând.

Călăul, cu două lovituri rapide de secure, despică umerii, imediat brațele se desprinseră sub presiunea exercitată de cai. Sângele țâșni pe caldarâm. Apoi, călăul lovi șoldul din ceea ce mai rămăsese din condamnat și picioarele se separară la rândul lor, împrăștiind pe pământ intestine.

Mulțimea se tălăzui, ca o masă unică, înainte și înapoi.

Se respira mirosul sângelui și al fricii.

Șimon se lăsă entuziasmat de acea teribilă măreție.

„Pentru noi doi, Mercurio”, își spuse, pe când porumbeii se ridicau la cer, dând bir cu fugiții, înspăimântați de sosirea unui stol de corbi, care se pregăteau de banchetul cu carnea condamnatului.

Șimon privi păsările negre aducătoare de nenorocire. Și i se părură un semn bun. Apoi adulmecă aerul. Ca un câine de vânătoare. Ca și cum ar fi putut simți mirosul prăzii lui.

68.

— Ce i-ai făcut tatălui meu? întrebă Giuditta în columbar, lipindu-se de trupul cald al lui Mercurio. De ieri pufnește întruna că l-ai tras pe sfoară.

Mercurio râse.

— Da, chiar l-am tras pe sfoară. Iar el a căzut în plasă ca un fraier. M-am distrat la nebunie.

— Dar ce ai făcut, se poate ști?

— I-am dăruit un spital.

— Un spital?

— Chiar așa, zise mândru Mercurio. La urma urmelor, e tatăl iubitei mele, nu?

Giuditta râse încetișor.

— Tu ești nebun de legat, știi asta, nu?

— Și tu știi că spitalul ăsta e la Mestre? zise Mercurio, desprinzându-se de Giuditta ca să se uite drept în ochii ei. Și știi ce înseamnă asta?

— Nu…

— Că, mai devreme sau mai târziu, tatăl tău se va lăsa convins să accepte oferta unei camere să doarmă acolo.

— Dar noi nu putem dormi afară din…

— Ești toantă ca tatăl tău, vezi? râse Mercurio.

Giuditta făcu o strâmbătură bosumflată.

Mercurio râse și mai tare.

— Am spus Mestre. Nu reușești să înțelegi?

— Nu, zise Giuditta.

— Tu ești obligată să dormi închisă în ghetou numai dacă trăiești la Veneția. Dar la Mestre nu există ghetouri. Ești liberă să dormi unde vrei. De aceea e de ajuns să nu mai trăiești la Veneția și să te muți la Mestre.

— Adevărat? Și unde e asta?

— O Doamne Dumnezeule, dar cum faci să fii așa toantă?

— Ei, hai, termină. Spune-mi!

— La mine acasă! zâmbi Mercurio. Ana i-a oferit deja o cameră tatălui tău, așa va putea sta zi și noapte în spitalul lui. Și mai e una gata pregătită pentru tine. O strânse la pieptul lui și-i mângâie trupul. Ce-i? Nu-ți convine să stai sub același acoperiș cu mine?

Giuditta se uită la el cu gura căscată.

— Tatăl meu nu va accepta asta niciodată, zise neconsolată.

— Vom vedea, zise Mercurio.

Se ridică din culcușul de paie din columbar. Se întinse. Dacă nu începem să facem dragoste într-un pat adevărat, vom îmbătrâni timpuriu.

Giuditta râse.

— Am câștigat alte nouăsprezece lire de aur, zise Mercurio. Curând voi avea banii să încep să repar corabia lui Zuan. Și atunci te voi lua de aici.

Giuditta se uită serioasă la el, fără să-i răspundă. Zi de zi simțea cum îi aparține din ce în ce mai mult. Îi aparținea atât de

mult, își spunea, încât era numai a lui. De aceea scrisese o scrisoare pe care o recitea încontinuu. Fiindcă știa că în curând ar fi sosit ziua în care ar fi lăsat-o să o găsească tatăl ei. Era o scrisoare dureroasă. Și în același timp plină de bucurie.

— Iar prăvălia ta cum merge? o întrebă Mercurio. Văd tot timpul un întreg du-te vino de clienți.

Giuditta se lumină la față.

— Da, zise mândră. Rochiile plac. Vindem mai multe decât putem coase. Și avem și cliente aristocrate. E... e...

— Un succes, concluzionă Mercurio.

— Da, un succes, râse Giuditta.

— Oriunde ne-am duce, vei avea prăvălia ta, îți jur, zise Mercurio cu o mână pe inimă. Apoi începu să se îmbrace. Nu-i voi lăsa pe cei doisprezece copii ai noștri să te abată de la a face atâția bani.

— Și tu ce ai să faci? zâmbi Giuditta.

— Ei, voi sta acasă cu burta la soare și voi controla ca guvernanta, tânără și drăguță, plătită cu câștigurile tale uriașe, să-i spele la cur pe țânci. Apoi voi controla ca bucătăreasa, tânără și drăguță la rândul ei, să gătească cele mai bune cărnuri *coșer.* Și voi trece cu un deget pe pardoseală ca să fiu sigur că mica servitoare și mai tânără și mai drăguță decât celelalte două, a măturat bine.

Giuditta râse, se ridică și-i sări în brațe.

— N-am să-ți dăruiesc nici jumătate de copil și mai ales nu vom avea servitori. N-am de gând să te împart cu nimeni.

Mercurio o sărută. Îi mângâie spatele neted, apoi lăsă să-i alunece o mână pe sân.

Giuditta se retrase.

— Termină, e târziu, zise. În timp ce-și trăgea fusta pe ea, se uită ca din întâmplare printre cutele interne ale cusăturilor. Știi că una dintre cliente a găsit o pană de corb într-una dintre rochiile mele?

— Și ce căuta acolo? întrebă distrat Mercurio, în timp ce-și încheia haina.

— Ciudat, nu-i așa? răspunse Giuditta, gânditoare. Iar alta un dinte de nou-născut.

— Poate ar trebui să le spui cusătoreselor tale să fie mai atente.

— Nu-mi explic...

— Și ce-i de explicat?

— Nu știu… e ciudat.

— Nu te mai gândi și grăbește-te! Marangona dă să bată, iar doctorul curvelor dă să se trezească.

— Nu-i spune așa, se necăji Giuditta.

— Glumesc.

— Nu glumi pe tema asta.

Mercurio încuviință, îi zâmbi, o sărută și apoi se strecură în jos pe scări, gata să se amestece cu lumea care ieșea din ghetou, însă după o clipă apăru iar în columbar.

— Ți-am spus că te iubesc?

Giuditta râse fericită.

— Pentru totdeauna, îi spuse Mercurio și plecă.

— Pentru totdeauna, zise Giuditta.

Apoi coborî în apartament îi pregăti micul dejun lui Isac, îl salută, îi ură zi bună și în cele din urmă, rămasă singură, se așeză la masă și scoase dintr-o crăpătură din perete, unde o ascundea în fiecare seară, scrisoarea pe care o scrisese. Și o reciti.

Dragă tată,

Cu cea mai mare durere îți comunic această mare bucurie a mea. Nu știu cum voi supraviețui durerii, nici cum m-aș putea lipsi de această bucurie. Dacă aș fi în stare să mă împart în două, îți jur că aș face-o. Dacă aș fi în stare să fiu o fiică bună și în același timp o soție bună, îți jur că aș fi. Dacă aș putea evita să-ți frâng inima, îți jur că aș evita. Așa cum aș vrea să nu frâng inima bărbatului căruia i-am promis-o pe a mea. Eu mă rog din tot sufletul să se întâmple un miracol care să ne permită să trăim o existență diferită de cea actuală. Eu mă rog să-mi pot petrece viața cu tine, la fel cum mă rog să mi-o pot petrece cu bărbatul pe care îl iubesc. Dar ce viață va fi viața mea de acum încolo, nu-ți pot spune. Și ar fi posibil s-o numesc viață dacă jumătate e dragoste și cealaltă jumătate moarte? Ce viață poate fi pentru o inimă care e tăiată în două?

Nu știu dacă vei putea să mă ierți, fiindcă eu însămi nu știu dacă voi reuși.

Însă hotărârea e luată.

De fiecare dată, citind-o, simțea cum i se strânge inima într-o menghină. În acea scurtă scrisoare era toată ființa ei. Însă, dincolo de cuvinte, pe zi ce trecea își dădea seama de un fapt incontestabil. Ea era a lui Mercurio. Nimic nu ar fi reținut-o. Nimic. Hotărârea fusese luată, scrisese. Și era exact așa. L-ar fi urmat oriunde pe Mercurio. Pentru că el era viața ei. Viața pe care o dorea cu toată ființa ei.

„Cu orice preț, spuse în șoaptă, dar cu tărie. Și pentru totdeauna.”

Uneori, seara, când Mercurio nu o ducea în columbarul rece și urât mirositor care pentru ea era ca un palat, Giuditta se întreba dacă făcuse bine că-și pierduse virginitatea. Și chiar încerca să se rușineze, cum ar fi vrut societatea, și cea ebraică, și cea creștină. Dar nu era în stare. Înțelegea regula aceea. Însă în același timp i se părea că se impunea altora, nu ei. Nu lor. Fiindcă ea și Mercurio erau deosebiți. Ei erau îndrăgostiți. Iar dragostea lor era atât de mare și de absolută încât nimic din ceea ce făceau în numele acestei dragoste nu putea fi greșit.

Cu timpul ar fi acceptat și tatăl ei acel incontestabil adevăr. Giuditta era sigură. Și cum ar fi putut fi altfel? Cum se putea ca o dragoste atât de pură să poată fi un păcat în ochii Domnului? Oare nu fusese chiar Dumnezeul Lumii, care știa totul și putea totul, cel care le menise să se întâlnească?

Se gândi la prima oară când simțise în mâna ei mâna lui Mercurio. Și pe urmă la primul lor sărut. Și la prima dată când îl primise în ea și-și dăduse seama că trupurile lor se contopiseră într-o singură ființă, în care nu mai puteau fi deosebiți ori separați. Ar fi făcut din nou același lucru? Da. De o mie de ori da. Fără vreo îndoială.

„Pentru totdeauna”, repetă.

Când bătură la ușă, Giuditta tresări pe scaun. Își duse o mână la piept și surâse, revenind la realitate. Lăsă scrisoarea pe masă, se ridică și se duse la ușă.

— Cine e? întrebă.

— Giuditta evreica, răspunse un glas de bărbat, stăpâna mea întreabă de dumneavoastră.

Giuditta deschise ușa. Nu-l cunoștea pe acel servitor.

— Stăpâna mea întreabă de dumneavoastră, repetă servitorul.

— Cine este stăpâna voastră?
— Veți vedea.
— Când?
— Acum.
Giuditta era dezorientată, nu știa ce să răspundă.
— Gondola doamnei ne așteaptă, zise servitorul.
— Este pentru o rochie? întrebă.
— Stăpâna m-a trimis să vă iau. Nu știu altceva.
Giuditta își puse pe umeri o pelerină de moleschin și îl urmă pe servitor în jos, pe scări și traversă piața. În timp ce mergea, se simțea încă ametită de gândurile ei despre Mercurio. Da, l-ar fi urmat oriunde.
Gondola era ancorată la Fondamenta dei Ormesini. Servitorul o ajută să urce, apoi i făcu semn gondolierului să vâslească.
în scurt timp se opriră la cheiul privat al unei clădiri cu trei etaje de pe Canal Grande. Fațada era elegantă, fin proiectată. Ferestrele erau încadrate de coloane suple de marmură care se răsuceau în jurul axei lor până la capiteluri și aveau vitralii.
Servitorul o ajută să coboare, apoi îi spuse să urmeze un servitor în livrea care, în liniște, o conduse la primul etaj al palatului. În aer se respira miros neplăcut de excremente de câine. Servitorul o invită într-o încăpere tapetată cu damasc de mătase. Imediat ce intrară, o servitoare se dezlipi de un perete, ca și cum ar fi fost prinsă pe picior greșit.
— Ce faci? întrebă aspru servitorul.
Mica servitoare se îmbujoră și dispăru în grabă.
— Așteptați aici, îi spuse Giudittei.
Apoi plecă.
Giuditta nu știa ce să facă și, atrasă de un glas care se auzea din camera alăturată, se apropie de un vizor din perete. Rezistă o clipă, apoi, cedând curiozității, dădu la o parte mica draperie de mătase, identică cu cea de pe pereți, și se uită.
Primul lucru pe care îl văzu fu o femeie întoarsă cu spatele. Femeia era așezată dreaptă la un pupitru ușor aurit. Toată încăperea era elegantă și rafinată.
Pe lângă femeie mai erau doi servitori, alături de o ușă. Masivi și țanțoși. Mai era și un om de vreo cincizeci de ani cu aer bolnăvicios, cu siguranță un neam prost, chiar dacă hainele lui erau destul de cuviincioase. Ținea în mână o pălărie moale, din catifea neagră. Era chel și transpira. Avea o figură îngrijorată.

— Vă rog, Domnia Voastră… se tângui, adresându-se femeii.

— Puteai să te gândești înainte, zise femeia, tot scorțoasă.

Giudittei i se păru că recunoaște vocea.

Apoi intră un aristocrat. Foarte elegant. Și diform. Înaintă în cameră fără să catadicsească măcar să-l privească pe bărbat. Aruncă numai o privire mulțumită spre femeia întoarsă cu spatele.

— Îți place să te uiți, nu? îi spuse cu o voce stridentă.

— Plăcerea ta e a mea, răspunse femeia, ridicându-se, și se întoarse.

Și atunci, Giuditta o recunoscu. Era Benedetta. Giuditta vru să fugă. Însă rămase lipită de vizorul din perete. Și văzu că Benedetta o fixa cu privirea. Se dădu deoparte, crezându-se descoperită, însă pe urmă înțelese că Benedetta știa prea bine că ea era acolo. Și poate mica servitoare doar se prefăcuse descoperită. Poate ea doar trebuia să-i arate vizorul din perete și la fel servitorul. Totul era aranjat ca ea să spioneze.

Când Giuditta puse iar ochiul în dreptul vizorului, Benedetta îi zâmbi. Apoi se întoarse și privi spre cei doi servitori care îl imobilizaseră pe omul care acum plângea disperat. Nobilul diform avea în mână un brici de bărbier. Îl băgă în gura omului. Omul plângea și mai tare.

— Pentru ceea ce ai spus, zise aristocratul și tăie, în punctul în care buza superioară se unea cu cea inferioară, în stânga, sfâșiind obrazul omului.

Omul urlă, stropind sânge.

— Curățați, spuse nobilul. Apoi i se adresă Benedettei: Vii, draga mea?

Benedetta se întoarse spre vizorul din perete, în spatele căruia Giuditta era împietrită de groază.

— Nu. Am o întâlnire.

Giuditta simți că leșină. Alergă spre ușă să scape, dar îl întâlni pe servitor care îi spuse:

— Urmați-mă.

Cu inima bătându-i cu putere în gât, Giuditta merse în urma lui pe un coridor lung. Câțiva câini mici și râioși lătrară după ei. Apoi servitorul o introduse în camera în care Benedetta o aștepta în picioare, pe covorul albastru pătat de sângele omului căruia îi fusese tăiată gura.

Benedetta se uită în tăcere la ea. „Distrugere, ruină, nenorocire asupra ta. Până la moarte”, gândea. Era nemărginită ura pe care i-o purta acelei evreice.

— Ciao, Giuditta, îi spuse. Ți-a plăcut spectacolul?

Giudittei îi era frică. Nu reușea să vorbească.

— Omul acela spusese ceva nepotrivit despre mine, zise Benedetta. Iar domnul meu, principele, nu suportă să se vorbească de rău despre mine. E irascibil. E crud.

Giuditta încuviință. Și se simți stupidă. Și vulnerabilă.

Benedetta se uita mulțumită la ea. Nu era adevărat că omul o vorbise de rău. Probabil principelui Contarini nu i-ar fi păsat. De fapt, pe el îl vorbise de rău. Însă asta Giuditta n-avea de unde să știe. Și singurul lucru de care Benedetta era interesată era ca evreica aceea să fie îndeajuns de înspăimântată încât să creadă tot ce se pregătea să-i spună. Și se apropie de ea.

— Știi de ce sunt amanta principelui? o întrebă.

Giudittei îi revenea suflul. Făcu semn că nu.

— Fiindcă-mi convine. Acum sunt bogată, servită și onorată. Respectată. Am putere. Dădu din cap. Fiindcă îmi convine, spuse din nou. Și din cauza lui Mercurio.

Giuditta încruntă sprâncenele.

— Ce legătură are… Mercurio?

Benedetta făcu un pas spre ea.

— Ai reușit să sesizezi toată cruzimea care curge prin venele domnului meu?

Giuditta încuviință.

— Mai de mult, Mercurio l-a jignit pe principe. Întreabă-l, zise Benedetta, sfidând-o din priviri. Principele mă voia pentru el, mă dorea. Și Mercurio m-a apărat. L-a umilit. S-a salvat numai pentru că un criminal foarte puternic s-a băgat între ei. Se numește Scarabello…

Giuditta căscă gura. Își amintea de numele acelui bărbat. Era bărbatul care îl ucisese pe Donnola.

— A! Îl cunoști! exclamă Benedetta, fericită. Asta îi înlesnea planul. Însă principele oricum a jurat să-l omoare pe Mercurio. De ce crezi că s-a dus să trăiască la Mestre? Cu siguranță, nu fiindcă ar fi un orășel vesel. E acolo pentru că la Veneția ar fi în pericol. Și e în pericol de fiecare dată când pune piciorul aici. Benedetta făcu o pauză, lăsând ca greutatea cuvintelor ei să-și facă loc în sufletul Giudittei. Deocamdată, eu îl pot ține în frâu

pe principele meu, reluă. Stau cu el și pentru a-l salva pe Mercurio.

— Și… atunci…? întrebă Giuditta.

Benedetta scuturǎ din cap plină de dispreț.

— Biată proastă, zise. Și atunci, nu am de gând să-l salvez ca să-și petreacă timpul cu tine.

Giuditta era zăpăcită.

— Tot nu înțelegi? zise Benedetta ridicând vocea. Trebuie să-l îndepărtezi de tine pe Mercurio. Trebuie să-i spui că nu-l vrei. Și trebuie să fii și convingătoare. O ciupi de un obraz, așa cum se face cu copiii. Altfel eu voi înceta să-l mai apăr.

— De ce faci asta…? întrebă Giuditta, cutremurată de o groază și mai mare decât cea dinainte.

Benedetta râse.

— Fiindcă te urăsc. Fiindcă nu valorezi nici cât o ceapă degerată. Fiindcă nu îl meriți. Și pentru că nu vreau ca tu să te bucuri de el mulțumită sacrificiului meu. Se apropie de ea. Sau nu-l va avea niciuna din noi două… sau îl voi lăsa pe principe să-l omoare.

Giuditta simți o furie de nestăpânit care îi sfârteca pieptul.

— Și spui că-l iubești?! exclamă, roșie la față.

Văzând-o atât de încălzită, Benedetta simți un fior în inimă.

— Ce-i între voi? întrebă în timp ce o bănuială își făcea loc în mintea ei.

Cunoștea lumina aceea în ochii unei femei. Giuditta avea privirea celei care știe ce înseamnă să ai un bărbat. Privirea celei care cunoaște mâinile și îmbrățișările unui bărbat. Și bucuriile amorului.

— Te-ai culcat cu el? o întrebă cu o voce sumbră, însă fără să se aștepte la un răspuns fiindcă i-l citise deja în ochi.

Și în timp ce spunea asta, simți o durere extrem de puternică în piept, care o făcu să-și încleștеze maxilarele și să-și scrâșnească dinții, ca o fiară sălbatică.

Giuditta se înroși, făcu un pas înapoi.

— Târfă! urlă Benedetta și ridică mâna să o lovească. Dar se abține. Târfă evreică! repetă gâfâind. Da! Îl iubesc atât de tare încât sunt gata să-l ucid! O țintui cu privirea pe Giuditta. Însă tu n-ai să poți înțelege asta niciodată, spuse cu voce joasă și răgușită. Fiindcă tu nu ești o femeie, ci o nerușinată cu pizda umedă și cu inima uscată. O femeie e gata de orice pentru

bărbatul pe care-l iubește. Și să-l ucidă, da. Se uită la ea cu o ură atât de intensă încât Giuditta mai dădu un pas înapoi. Ești și tu gata să faci la fel? Ești gata de orice? Și să renunți la el? Așteptă ca respirația să i se liniștească în piept. Îți dau ocazia să te comporți ca o femeie adevărată o dată în viața ta amărâtă și călduță. Demonstrează că îl iubești, așa cum spui. Lasă-l! Alungă-l! Arătă cu degetul spre ea. Și încearcă să fii convingătoare! Dacă aflu că te vezi cu el pe ascuns… Lăsă fraza în aer, uitându-se la ea cu o privire înfocată. Apoi se întoarse brusc și se agăță de un șnur care atârna din tavan și trase cu furie de el. Când se deschise ușa și apăru servitorul, îi porunci: Dă-o afară pe târfa asta evreică!

Când se trezi în stradă, după câțiva pași, Giuditta își duse mâna la piept. Nu reușea să gândească limpede. Nu putea să creadă ce se întâmplase. Se sprijini de zidul unei case. Aproape nu-și dădea seama de forfota de oameni din jurul ei. Respiră adânc în timp ce uraganul de emoții și de gânduri începea să se domolească. Trebuia să judece, își spuse. Cum putea fi sigură că Benedetta nu o minți se? Cum? Într-un singur fel. Numai Mercurio îi putea confirma. Avea să-l întrebe despre principele Contarini. Avea să îl întrebe… Și în clipa aceea mintea ei, pe neașteptate, se limpezi. Nu. Nu îl putea întreba pe Mercurio. Dacă ar fi făcut-o și Mercurio i-ar fi confirmat versiunea Benedettei, atunci nu ar fi acceptat să n-o mai vadă. Ar fi înțeles că ea nu vrea să-l mai vadă dintr-un motiv legat de întâmplarea aceea. Ar fi înțeles că Benedetta avea într-un fel legătură. Era un risc prea mare. Și Giuditta își dădu seama că nu putea să rișt e așa ceva. Nu putea risca să nu-i accepte Mercurio refuzul. Era adevărat că Mercurio se mutase, fără vreo logică, la Mestre? Răspunsul era da. Mercurio îl cunoștea pe Scarabello? Răspunsul era da. „Și asta era tot ce avea în mână ca să se decidă”, își spuse Giuditta.

Înțelese ce anume voise să spună Benedetta. Dacă îl iubea cu adevărat pe Mercurio, nu putea risca să-l condamne. Deși nu era pe deplin sigură, trebuia să-l îndepărteze de ea. Tocmai văzuse de ce era în stare monstrul acela de principe. Și simțise toată ura Benedettei. „Povestea aceea era adevărată”, își spuse. Trebuia să fie adevărată și în orice caz ea nu putea risca viața lui Mercurio.

— Te iubesc… spuse.

Însă nu fu în stare să-i pronunțe numele.

Se ghemui la pământ. Nu mai reușea să respire, nu reușea să plângă, nu reușea să cugete. Se gândea numai că viața ei era terminată.

Rămase acolo, pe pământ, cu lumea care trecea pe lângă ea, fără să se miște, până seara. Atunci, când se făcu întuneric, se îndreptă cu pași obosiți spre ghetou.

Aproape ajunsese la pod, când îl întâlni pe tatăl ei care cobora dintr-o barcă.

— Unde ai fost? o întrebă Isac.

— Nicăieri, răspunse Giuditta, cu un fir de voce, cu capul plecat, fără să se uite la el.

— Ce ai făcut?

— Nimic.

Ajunseră în tăcere acasă. Când deschiseră ușa, Giuditta văzu scrisoarea pe care o scrise pentru ziua în care ar fi fugit cu Mercurio, oriunde ar fi vrut el.

— Ce-i aia? o întrebă Isac, arătând spre scrisoare.

Giuditta o luă.

— O bucată de hârtie.

— Ce-i scris?

— Prostii fără sens, zise Giuditta și o aruncă în sobă.

— Te simți bine? o întrebă Isac.

Giuditta se uita la flăcările care devorau scrisoarea. Și viața ei.

— E din cauza… acelui Mercurio?

Giuditta se întoarse ca o furie, cu chipul schimonosit de durere și de mânie.

— Nu vreau să mai aud vreodată vorbindu-se despre el! Ține minte! Niciodată! urlă ea.

PARTEA A TREIA

Veneția – Mestre

69.

— S-a sfârșit, nu vreau să te mai văd. Nu mă căuta, zise Giuditta.

Mercurio se uita la ea cu un fel de surâs tâmp pe față. Știa că Giuditta nu glumea și totuși nu reușea să creadă că se întâmpla asta cu adevărat. Și nervozitatea îi întindea buzele în spasmul acela care părea un surâs. Și îi contracta mușchii abdomenului, tremurând și producând un ghiorăit ca un hohot de râs. Sau începutul unui plânset. Se uită în jur, încercând să-și recapete suflul.

De-acum era întuneric. Puțina lume care era încă prin oraș urca și cobora de pe podul de lemn de peste Cannaregio în grabă, fără să se sinchisească de ei.

În dimineața aceea, Isac, cenușiu la față, aproape stânjenit, îi dăduse un bilet. Și biletul spunea să se întâlnească acolo, la podul de lemn de peste Cannaregio, spre seară, puțin înainte ca Marangona să comande închiderea porților. Și sigur, se gândise Mercurio, era ciudat ca tocmai Isac să-i dea biletul acela, el care împiedica cu atâta încăpățânare dragostea lor. Sigur, își repetase în timp ce alerga la întâlnire, era ceva ciudat. Însă nu și-ar fi putut imagina niciodată ce se întâmpla.

Se uită din nou la Giuditta. Aproape că nu reușea să-i distingă trăsăturile în întunericul acela fără stele, fără lună. Dădu din cap.

— Nu… zise el.

— Îmi pare rău, dar nu mă mai căuta niciodată, repetă Giuditta.

Glasul ei părea să vină de departe. Ochii ei erau reci.

— Dar, de ce…? reuși în cele din urmă să spună Mercurio.

— Fiindcă am descoperit că nu te iubesc, zise Giuditta.

Și vocea ei nu era aspră. Ba chiar era aproape înțelegătoare.

Mercurio simți că moare. Se întoarse cu spatele la ea. Își dădu seama că respiră gâfâit, ca după o alergare.

— Nu cred, zise în șoaptă.

— Nu vreau să te mai văd, spuse Giuditta în spatele lui.

Lui Mercurio i se păru că simte o slăbiciune în glasul ei. Se întoarse brusc.

Giuditta strânse pumnii. Își simți unghiile cum apăsau dureros în palmă.

— Nu te iubesc, zise, aproape zâmbind, ca și cum ar fi fost ceva fără importanță.

Mercurio continua să dea din cap.

— Nu. Nu cred. Nu cred… nu…

— Uită-te în ochii mei, îl întrerupse Giuditta. Îi era teamă că începe să țipe de la o clipă la alta. În schimb, trebuia să rămână calmă. Eu nu te iubesc, rosti răspicat.

Mercurio se uita fix la ea. Și i se părea că nu o recunoaște. Își duse mâinile la piept, în timp ce continua să gâfâie.

— Uită-te la mine, repetă Giuditta. Așteptă ca ochii lui Mercurio să se oprească în ai ei. Speră ca întunericul să o ajute să-și ascundă frământarea. Uită-te bine. Vezi durere? Disperare? Vezi frică? Minciună? Tonul Giudittei era așezat. Cum ar fi putut fi când se vorbește cu un copil pentru care se nutrește milă, dar nu afecțiune. În schimb, pe dinăuntru simțea că moare. Nu, așa-i? continuă, vorbind din ce în ce mai încet. Tu te uiți în ochii mei și vezi… ceea ce vezi. Nimic. Și știi de ce? Pur și simplu pentru că eu nu te iubesc.

Mercurio făcu un pas spre ea.

Giuditta se crispă.

Mercurio întinse mâna, să o atingă.

— Nu! zise Giuditta. Nu ar fi putut suporta un contact fizic. Nu ar fi rezistat. Nu, spuse pe un ton ceva mai plat.

Mercurio își retrase mâna.

— Nu cred… spuse din nou.

Însă slab.

— Împacă-te cu gândul, zise Giuditta.

— De ce…?

— Fiindcă s-a întâmplat un lucru pe care nu-l prevăzusem, răspunse calmă Giuditta.

— Ce?

— N-are importanță. Nu mai are importanță.

— Cum poți să fii atât de crudă? zise Mercurio, dând din cap, încă neîncrezător, răvășit. Eu… eu…

În clipa aceea ultima bătaie a Marangonei vibră pe cerul Veneției.

— Îmi pare rău. Trebuie să plec, zise Giuditta și se rugă să nu se prăbușească la pământ, frântă, măcar acei câțiva pași care o separau de poarta de la Ghetoul Vechi.

Se întoarse și merse încet. Țeapănă.

— Giuditta… spuse în urma ei Mercurio.

Giuditta strânse ochii și-și mușcă buzele. Dar nu se opri.

Ceva mai încolo, un cântăreț ambulant ciupea corzile lăutei lui, interpretând un cântec melancolic.

— Giuditta… repetă Mercurio în spatele ei.

Giuditta își văzu de drum. Intră încet sub arcadele care duceau în Campo del Ghetto Vecchio.

Cântărețul continua să ciupească lăuta. Melodia răscolea hăuri de tristețe. Noaptea, pe sub arcade, căpăta sonorități spectrale, reverberată de spațiul îngust. În aer se răspândea izul de urină și de mucegai care se ridica la baza zidurilor.

Giuditta știa că Mercurio venea după ea. Nu-i auzea pașii, dar reușea să-i perceapă toată durerea. Însă nu era de ajuns. Giuditta crezuse că va suferi cu mult mai mult.

Înainte de a ajunge la poarta ghetoului îi zâmbi unui băiat care o aștepta, acel Joseph pe care Mercurio deja îl văzuse, când Isac i-l angajase să o apere. Îl mângâie cu gingășie un obraz. Și pe urmă își apropie buzele de cele ale lui Joseph. Și îl sărută, îndelung. Languros.

Simți un tremur în spatele ei. Gândi că era inima lui Mercurio care se sfărâma. Acum avea să o urască. Avea să creadă că era doar o târfă.

Luându-l de mână pe Joseph și sprijinindu-și capul pe umărul lui puternic, Giuditta, ținându-și respirația, trecu de străjerii care închideau.

În spatele ei auzi izbitura porților. Și pe urmă scârțâitul zăvorului. Căscă gura. Picioarele îi cedară. Joseph încercă să o susțină. Îl împinse. Cu furie. Se sprijini de un zid. Încercă să respire. Apoi începu iar să meargă către casă. Însă acum alerga.

Joseph se oprise în mijlocul pieței. Știa că nu trebuie să facă mai mult.

Giuditta trecu pragul ușii de la intrare. Avea în gură gustul lui Joseph, atât de diferit de cel al lui Mercurio. Se îndoi de mijloc. Vomită în fața scărilor. Apoi, clătinându-se, ajunse pe palierul etajului patru. Privi podeaua de lemn pe care se așezase goală prima dată când făcuse dragoste cu Mercurio. Se gândi la columbarul de pe acoperiș. Și se gândi că nu se va mai arăta niciodată porumbeilor, care fuseseră martorii plăcerii și bucuriei ei. Apoi intră în casă și se lăsă să cadă la pământ. Epuizată.

Isac apăru din camera lui, gata deja de culcare.

— Ce se întâmplă? întrebă îngrijorat.

Giuditta nu-i răspunse.

Isac se duse la fereastră să închidă obloanele.

În clipa aceea se auzi glasul lui Mercurio care striga ceva în noapte.

Isac închise în grabă obloanele și fereastra. Se uită la Giuditta și nu fu în stare să se apropie de ea. Rămase nemișcat, în picioare.

— Să nu scoți niciun cuvânt... murmură Giuditta.

Isac se duse în camera lui, înspăimântat de durerea fiicei lui, și închise ușa.

Atunci, strigătul lui Mercurio sfâșie din nou noaptea.

Giuditta nu înțelese ce spunea.

Însă i se păru răcnetul unui animal rănit de moarte.

70.

— Ce am să mă fac fără tine? strigă iar Mercurio, trântindu-se în poartă. Ce am să mă fac?

— Băiete, pleacă, spuse unul dintre oamenii de gardă.

Mercurio nu îl auzi. Bătu furios cu pumnii în poartă.

— Dacă nu pleci, te iau la șuturi în fund, îl amenință străjerul.

Celălalt soldat îi făcu semn colegului lui să se calmeze. Se apropie de Mercurio și îl apucă de un braț.

— Îmi pare rău, băiete, îi spuse.

Mercurio se uită la el cu o privire pierdută.

— S-a sfârșit?

Soldatul făcu o strâmbătură stânjenită.

— S-a sfârșit, da, nu mai insista, zise celălalt străjer.

Mercurio se întoarse brusc, cu pumnii strânși. Însă își dădu imediat seama că în sufletul lui nu era loc decât pentru durere. Și atunci se răsuci și plecă.

Și se gândi că, de fapt, chiar nu știa ce să facă.

Rătăci toată noaptea, merse pe drumuri și pe sub arcade, traversă piețe și piațete, urcă pe poduri de piatră și de lemn. Se adăposti sub arcadele din San Marco de ploaia care la un moment dat începu să răpăie furios. Se așeză pe o treaptă udă de la catedrală când încetă ploaia.

Și când, în zori, soarele se ivi din nou pe cer, se trezi și merse iar. Și cu cât lumina era mai puternică, cu atât se simțea mai pierdut. Gândi că noaptea, pe întuneric, își putea stăpâni durerea. Însă nu era pregătit să-și privească viața la lumina zilei.

Când văzu că apare soarele de peste acoperișurile caselor, o luă la fugă în direcție opusă, ca și cum ar fi putut scăpa de acea primă zi fără Giuditta.

Se ascunse sub un portic până lumina ajunse și acolo, atunci se urcă într-o barcă și ceru să fie dus la Mestre. Ajunse acasă la Ana pe la mijlocul dimineții.

În timp ce traversa grădina îl văzu pe Isac care se uita la el, apoi lăsa privirea în jos.

Se simți umilit, rănit. Se îndreptă ca din pușcă spre Isac cu pumnii strânși, ridicați în aer.

— La ce dracu te uiți așa abătut, căcănarule? urlă la el. Ar trebui să dansezi și să petreci, rahatule! Ai câștigat! Ai câștigat!

Căpitanul Lanzafame se băgă între Mercurio și Isac, gata să înfrunte atacul.

Însă Isac îl apucă de braț.

— Nu, doar atât spuse.

Și o clipă își încrucișă privirea cu Mercurio.

Și, în clipa aceea, Mercurio își dădu seama că Isac îl compătimea. Și atunci se simți încă și mai rănit, încă și mai furios.

— Acum îți pare rău? Acum? urlă, cu venele de la gât care se umflau, cu saliva care făcea spume pe buze, cu ochii care păreau să-i sară din orbite. Acum?! Căcănarule! Căcănarule!

— Mercurio! spuse în spatele lui Ana din Piață, care ieșise din casă la auzul țipetelor.

Mercurio se întoarse.

— Să te ia naiba și pe tine, Ana! țipă, apoi o luă la goană.

Fugi până la cheiul pescăriei, le porunci lui Tonio și lui Berto să îl ducă iar la Veneția, coborî la Rialto și alergă spre Castelletto.

Când ajunse în curtea dintre turnuri, se uită în jurul lui. O căuta pe fata care îl tulburase, înainte să facă dragoste cu Giuditta. Dar prostituatele erau prea multe. Nu reușea să o găsească.

Atunci se lăsă pe mâna unei curve care îl atrăgea în camera ei la parter. Aproape că-i smulse hainele de pe ea. Îi apucă sânul flasc în mâini, îl strânse până la durere. O trânti pe o scândură ce ținea loc de pat, unde un șobolan ronțăia nederanjat o bucată de pâine mucegăită. O întoarse cu spatele și-i ridică fusta cu furie, îi desfăcu picioarele, își lăsă pantalonii în jos și o pătrunse, cu violență. Se împinse în trupul prostituatei cu toată puterea pe care o avea, ca pentru a se pierde, ca și cum ar fi trebuit să dispară în ea. Sau ca și cum femeia aceea ar fi fost lada de gunoi care trebuia să se umple cu supărarea lui, cu durerea și disperarea lui.

Când atinse plăcerea mugi, cu dinții încleștați, ca și cum și-ar fi înfrânat un sughiț. Se contractă, agățându-se de fesele grase ale femeii, înfigându-i în carne unghiile.

Prostituata țipă.

Mercurio ridică o mână cu pumnul strâns, gata să o lovească în spate.

Târfa se înspăimântă.

— Nu, te rog... nu mă lovi...

Atunci Mercurio se desprinse de ea. Gâfâind. Deschise pe jumătate mâna. Luă o monedă. I-o aruncă pe masă. Își trase pantalonii și ieși, clătinându-se, din camera în care se transformase într-un animal și tratase o femeie ca pe un animal.

— Nenorocitule! Rahatule! îi strigă în urmă prostituata, când el fu destul de departe.

Mercurio o auzi cu greu. Își privea mâinile. Ca și cum ar fi fost murdare de sânge.

Nu mai avea putere în picioare. Dar continuă să meargă, încet. Târșâind picioarele în noroi.

Ajunse la canalul Santa Giustina și merse pe mal până acesta se vărsă în lagună. Văzu mica insulă San Michele. Văzu aceeași femeie cu același copil în fața aceleiași latrine din capul debarcaderului șubred. Văzu apa putredă cum colcăia de

șobolani și de excremente. Simți mirosul scheletelor de pește care putrezeau împuțind aerul. Văzu un bețivan care cădea cu fața în jos într-o băltoacă de noroi. Văzu copii care râdeau, împungându-l cu bețe.

Lăsă să i se încețoșeze privirea. Și atunci se văzu la Roma, în canalul din fața insulei Tiberina. Apoi se văzu legat cu lanțuri de un pat, în dormitorul lui Scavamorto. Și se văzu dând cu lopata pământ și var nestins în gropile comune peste cadavrele săracilor, care nu aveau dreptul nici măcar la un coșciug. Și se văzu în camerele reci ale orfelinatului San Michele Arcangelo. Își văzu mâinile înroșite de ger, cu degetele galbene și vinețiii, înfășurate în zdrențe, pline de plăgi. Văzu preotul care ridica o nuia subțire de salcie și îl lovea peste spatele slab. Văzu blidul de lemn în care vărsau un singur polonic de supă, în sala de mese.

Și apoi văzu ce nu mai văzuse.

Văzu o femeie, identică prostituatei cu care tocmai făcuse sex la Castelletto, care înainta obosită, aproape târându-se pe treptele orfelinatului. Văzu că ținea în brațe o bocceluță. Văzu că era un copil, un nou-născut. Și în nou-născutul acela se recunoscu pe sine. Văzu că târfa îl lăsa pe trepte, în frig, și îi spunea: „Sper să crăpi, bastardule”. Și o spunea cu furia bărbaților care o posedaseră. Cum făcuse el însuși, cu puțin înainte.

Furie. Furie care genera furie. Și care din furie fusese generată. Într-un lanț nesfârșit.

Și exact în momentul acela Mercurio știu că era tot acolo, prizonier al nașterii sale. Ca și cum nu s-ar fi mișcat niciodată de pe treapta aia și din acel orfelinat. Oamenii ca el se născuseră în nisipuri mișcătoare. Și nimeni niciodată nu se salvase din nisipurile mișcătoare.

Se întoarse spre dreapta, cufundat încă în gândurile lui întunecate, și căscă ochii.

Zuan del’ Olmo trăsese corabia pe uscat. Chila era ranforsată cu trunchiuri groase. Iar acoperișul atelierului naval fusese reparat.

Mercurio se apropie. Se uită la corabia cu care voia să o ia cu el pe Giuditta, în căutarea unei lumi mai bune. O lume liberă.

Se aplecă și luă o piatră mare în mână. Apoi, cu toată puterea pe care o avea, o aruncă în chila vasului.

În spatele lui se auzi un zgomot. Mosè venise spre el, dar nu îndrăznea să se apropie. Scheuna încet, dând temător din coada coborâtă între picioare.

Mercurio luă o altă piatră și o aruncă spre corabie.

Mosè o luă la goană.

— Cine e? zise Zuan del' Olmo, apărând.

Mercurio nu-i răspunse.

— A, tu ești… zise bătrânul. Ce te-a apucat?

Mercurio se întoarse.

— Scufund-o.

— Ce spui, băiete?

Asemenea câinelui, Zuan avea aceeași expresie înspăimântată.

— Te văicăreai că n-ai bani să o scufunzi, nu? zise Mercurio, pe un ton dur, ca și cum ar fi fost numai ură. Scoase din buzunar cele unsprezece lire de aur cu care cumpărase vasul și le aruncă pe jos. Na, acum ai. Mi-ai vândut-o. Corabia e a mea. Iar eu îți spun: scufund-o.

Zuan deschise gura fără dinți. Avea ochii umezi. Scutura din cap. Apoi se uită la câinele lui. Desfăcu brațele.

— Mosè a învățat să meargă în barcă… Am făcut probe… se bâlbâi ca un copil. Nu are rău de mare…

Mercurio nu vorbi. Avea privirea îndreptată spre lagună și spre insula San Michele. Dar nu se uita la nimic.

— Până la sfârșit i-ai lăsat să ți-o ia… zise încet Zuan.

Și în glasul lui reapăruse obișnuita notă tristă.

— Scufund-o, repetă Mercurio.

71.

— Ce s-a întâmplat? întrebă căpitanul Lanzafame. Nu mai ești supărat pe băiat?

Isac se uită la el.

— Să nu mai vorbim, zise. Îmi e milă de el.

— Ce s-a întâmplat? întrebă iar Lanzafame.

— Nu știu, dar Giuditta nu mai vrea să audă de el…

— Atunci are dreptate băiatul. Ar trebui să petreci.

— Da. Isac dădu din cap, cu tristețe. În schimb, îmi pare rău. Mi-e milă de el. Săracul! N-aș fi zis niciodată.

— De ce?

— Fiindcă… Isac scoase un sunet de dezaprobare. Fiindcă se străduia din răsputeri să reușească. În schimb, acum, se va lăsa păgubaș.

— De unde poți să știi?

— Fiindcă partea întunecată a firii lui asta îi va spune. Isac strânse buzele. Îi va spune că… că nu are rost.

— Ți s-a întâmplat și ție? zise Lanzafame, în șoaptă.

— Tot timpul, răspunse Isac. Tot timpul.

— Și totuși, iată-te aici. Doctorul târfelor, care luptă împotriva răului franțuzesc în ciuda a tot și toți.

Isac se uită la căpitan. Ochii lui se micșorară.

— Eu sunt mai norocos decât el. Eu o am pe soția mea, care, oriunde ar fi acum, veghează asupra mea. Zi și noapte. Și mă apără. În schimb, băiatul ăsta… nu are pe nimeni.

— Faci înmormântare fără mort, Isac, zise Lanzafame.

— Sper să aveți dumneavoastră dreptate. Isac se uită în jurul lui. În staul munca era în toi. Suntem în urmă cu treaba. În ritmul ăsta nu terminăm niciodată, bombăni.

Lanzafame adulmecă aerul.

— Privește latura pozitivă, doctore. Cel puțin putoarea de la vaci s-a dus. Donnola chiar avea dreptate, voi, evreii, nu știți altceva decât să vă plângeți de milă.

Isac zâmbi melancolic.

— Cât ne-ar fi fost de ajutor! Era cel mai bun asistent pe care mi-aș fi putut dori să-l am.

— Nu ți-l pot aduce înapoi, zise Lanzafame, pe un ton aspru. Însă porcul ăla de Scarabello o să plătească. Am să i-o fac cu mâna mea. Am să-l atârn de o grindă, cu capul în jos, și am să-i storc sângele din gât, puțin câte puțin.

Pe neașteptate, de afară se auziră niște strigăte.

— Ce se întâmplă? zise Lanzafame ducându-se spre ușă.

Isac îl urmă.

— Evrei și curve! urla un bărbat rumen, în fruntea unei gloate de vreo sută de oameni. Nu vă vrem la Mestre! Plecați de aici!

— Plecați! Plecați! zbiera gloata.

Unii aveau în mână furci și secere.

Prostituatele care reușeau să se țină pe picioare se înghesuiră în poartă. Chipurile și trupurile lor, cândva atrăgătoare, acum erau devastate de pustule, de plăgi, de slăbiciune, de foame și

de frică. Aveau privirile îngrijorate. Fuseseră alungate din Turnul Gaițelor cu câteva zile în urmă și mai aveau încă în oase și în suflet spaima de a se trezi în stradă. Iar acum erau îngrozite la gândul că își vor pierde și puținul pe care îl aveau.

Imediat ce le văzu, mulțimea începu și mai tare să urle. Mai ales femeile, care se temeau pentru soții lor.

— Târfe! Târfe!

— Intrați înăuntru, ordonă Lanzafame.

Dar ele erau ca stane de piatră.

— Târfe blestemate! urlă o femeie, ieșind în față.

Luă o piatră de jos și o aruncă spre intrarea în staul.

Una dintre prostituate fu lovită la un genunchi. Țipă și își pierdu echilibrul.

Imediat ce căzu pe jos, în noroiul care mirosea a balegă de vacă, mulțimea se încinse. Înaintă ca un șuvoi revărsat.

— Stați pe loc! urlă Lanzafame, scoțând spada din teacă. Însă era singur. Le dăduse drumul soldaților lui după ce nu mai fusese nevoie să se apere de Scarabello. Stați pe loc!

Mulțimea încetini, dar nu se opri. Fierbea și făcea spume, ca un val de maree care se pregătește să se reverse pe plajă.

— Stați pe loc, pentru numele lui Dumnezeu! țipă Ana din Piață, ieșind în fața mulțimii.

— Dă-te la o parte, Ana! strigă bărbatul care conducea protestul. Blestemată să fii că ne-ai adus aici curve și evrei!

O împinse și Ana căzu la pământ.

Lanzafame alergă spre ea, cu spada îndreptată spre mulțime.

Oamenii se opriră în fața armei. Însă cei din spate împingeau și răcneau.

— Veniți! Grăbiți-vă! zise Lanzafame ajutând-o pe Ana să se ridice.

Știa că nu-i putea ține în frâu mai mult de câteva momente.

Ana avea o privire înspăimântată. Nu reușea să se miște.

Mulțimea împingea și se apropia, amenințătoare.

— Grăbește-te, femeie! țipă Lanzafame.

În loc să se ridice, Ana își acoperi ochii cu un braț.

— Dați-vă deoparte, o ajut eu, zise Mercurio, apărând în clipa aceea și ridicând-o de jos pe Ana. Să mergem, grăbește-te!

Ana păru să se trezească. Alergă înapoi în timp ce și Lanzafame se retrăgea, încetinind înaintarea mulțimii cu vârful spadei lui.

Ana se lipi de Mercurio când ajunseră la intrarea staulului.

— De ce? De ce? repeta.

— Fiindcă viața e un rahat, răspunse dur Mercurio. Încă nu ai înțeles, la vârsta ta? Apoi dădu să sară pe bărbatul care se afla în fruntea protestului.

Isac îl apucă cu putere de guler.

Mercurio se uită la el cu o privire furioasă.

Isac îi susținu privirea fără să spună nimic. Și, între timp, îl ținea strâns.

Mulțimea dezlănțui o grindină de pietre spre ei.

— Înăuntru! înăuntru! urlă Lanzafame.

Mercurio se eliberă din strânsoarea lui Isac, adună pietrele care erau aruncate și le trimise înapoi, cu toată violența care continua să îl atâțe.

Unii din mulțime căzură loviți. Îndrăzneala oamenilor se duse. Mulți se opriră. Iar cei care înaintau încă, trezindu-se singuri, încetiniră și se uitară înapoi. Apoi zbierară cu și mai multă forță, ca și cum ar fi compensat faptul că și ei se opreau și dădeau înapoi, refăcând rândurile.

Isac făcu un pas înainte.

— Ce rău vă facem, oameni buni? întrebă.

— Nu vrem curve și evrei în Mestre! urlă mulțimea.

— De ce? zise Isac. Sunt femei bolnave…

— Curve! Sunt curve!

— … iar eu sunt un medic…

— Evreu! Evreu împuțit!

Lanzafame i se alătură.

— Vino înăuntru, doctore, spuse.

— Nu, nu mai vreau să mă ascund! mârâi Isac.

În ușă, Mercurio se uita la lumea aceea. Vedea ură, furie și disperare în ochii lor. Vedea nisipurile mișcătoare în care bâjbâiau. Și-i vedea deja morți. Înecați în destinul lor. Condamnați. Și se oglindea în fiecare dintre ei.

Și, pe urmă, din mulțimea aceea care fierbea de dușmănie, se desprinse un tânăr. Înainta încet, uitându-se fix la Isac. Era un tânăr puternic, înalt, blond. Și avea un singur braț. Celălalt era tăiat de la nivelul cotului.

Dintr-odată tăcură cu toții. Mulțimea și asediații. Cu toții își țineau răsuflarea.

Tânărul se opri la câțiva pași de Isac.

Mercurio văzu că nu avea în ochi nici ură, nici furie.

Tânărul îi zâmbi lui Isac.

Isac se uita la el fără să știe cum să se poarte.

Și atunci tânărul ridică în aer ciotul și îl agită spre Isac.

— Acesta mi l-ați tăiat dumneavoastră, zise vesel. Se întoarse spre mulțime, scrută gloata, căutând pe cineva. Suzana! strigă, tot agitându-și în aer ciotul. El mi-a tăiat ăsta!

Mulțimea mugi, fără să înțeleagă.

O fată cu păr lung și blond, cu un copil în brațe, ieși din mulțimea de oameni. Se uita la tânăr și încuviința.

Mercurio văzu că surâdea și ea, grăbind pasul.

Fata îl ajunse pe tânăr, îi dădu copilul în brațe, apoi își continuă drumul spre Isac. Și, când fu în fața lui, se aruncă la pământ. Îi luă o mână și i-o sărută.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnule, spuse emoționată.

Atunci tânărul, ținând copilul cu brațul zdravăn și fluturând ciotul spre mulțime, ca pe un trofeu, strigă:

— El e doctorul care m-a salvat!

Atunci, în timp ce mulțimea murmura dezorientată și prostituatele scoteau iar nasul afară din staul, un alt bărbat, de vreo treizeci de ani, fără un picior, ajutându-se cu două cârje, se desprinse din mulțime și veni spre tânărul cu ciotul de braț, după ce se uitase la Isac și îi zâmbise. Și imediat muierea bărbatului se alătură. Și pe urmă alți doi mutilați se îndreptară cu greutate și mândri, se așezară umăr la umăr cu tovarășii lor de arme de odinioară. Și alături de ei erau soțiile și copiii lor.

— Datorită lui mai merg și mai respir încă! strigă altul, căruia îi lipsea un picior și se sprijinea pe o proteză de lemn, legată cu piele de ce-i mai rămăsese din pulpă.

Și, unul după altul, între mulțime și staul se adună o mică armată patetică. Unuia îi lipsea un braț, unuia un picior, altcuiva doar două degete, altul era pur și simplu infirm sau orb, altul avea cicatrice care nu se vedeau, dar fuseseră cusute de Isac, în zilele acelea îndepărtate în care, mergând spre Veneția, dăduse peste trupa de răniți a căpitanului Lanzafame.

Isac era cutremurat de o emoție profundă.

— Să-mi mai spui și acum că nu ești doctor, îi murmură la ureche Lanzafame.

Apoi mica armată se întoarse spre comandantul ei de altădată.

— Contați pe noi, căpitane, spuse tânărul vorbind în numele tuturor celorlalți.

Lanzafame se duse la ei.

— N-am avut niciodată o armată atât de extraordinară, pentru Dumnezeu! exclamă cu ochii umezi.

Mulțimea amuțise.

Mercurio văzu cum ura și furia se evaporau, ca picăturile de rouă la primele raze de soare. Se uită la picioarele lor. Și văzu că erau eliberate de nisipurile mișcătoare. Se întoarse spre Ana.

— Îmi pare rău pentru ziua de ieri… zise el.

Ana îi strânse mâna.

— E frumos să fii viu să vezi așa ceva, nu-i așa?

Mercurio nu spuse da. Încă nu avea putere.

— Aveți nevoie de ajutor, doctore? îi spuse un bărbat cu cârje lui Isac.

— Ce-i de făcut? întrebă un altul.

— Tot, fir-ar să fie, uită-te în jurul tău, zise tânărul cu ciot.

— Voi, bărbații, dați-i zor cu văruiala, spuse o fată. Iar noi, celelalte, să le dăm o mână de ajutor acestor biete femei că or fi sătule de mâini bărbătești pe coapsele lor!

Femeile râseră și înaintară spre prostituate.

— Și voi ce faceți? Veniți să ne ajutați sau nu? strigă tânărul cu ciotul către mulțime.

Cei mai mulți lăsară capul în jos și plecară, în tăcere. Însă câțiva li se alăturară.

Isac îl căută pe Mercurio și veni spre el.

— E meritul tău, băiete, tot ce s-a întâmplat. Îți dai seama? îi spuse. Mulțumesc.

Mercurio se uită încruntat la el.

— Acum când sunteți liniștit în privința fetei dumneavoastră e ușor să fiți generos, nu-i așa, doctore?

— Băiete, aș vrea ca tu să știi… începu să spună Isac.

— Să terminăm cu aiurelile, bine? îl întrerupse Mercurio. Ați obținut ceea ce aveați nevoie. Dar știm amândoi că, dacă eu v-aș fi oferit, ați fi refuzat. Așa că nu mai jucați acum teatru.

— Ai dreptate, spuse Isac. Îți cer sc…

— Să nu-mi cereți, fir-ar dracu’ al dracului, doctore! izbucni Mercurio. Nu mă interesează, bombăni îndepărtându-se.

Și fiindcă nu putea suporta să privească toată lumea aceea care nu avea ură în ochi și care reușise să-și scoată picioarele din nisipurile mișcătoare, se îndreptă spre centrul orășelului Mestre.

•

Chiar în fața casei de amanet a lui Isaia Saraval îl întâlni pe Scarabello.

— Ai partea mea? îl întrebă.

Scarabello se clătina pe picioare. Palid. Buza de jos îi era tumefiată, vânătă, desfăcută în două de o plagă purulentă. Hainele negre îi erau sfâșiate, murdare. Iar părul părea lipsit de luciu și mai rar.

— Da, băiete... am partea ta, răspunse Scarabello și-i făcu semn chiorului.

Chiorul îi întinse un săculeț din piele neagră, mare și greu, strâns la gură cu o panglică aurie.

Scarabello îl luă și îl desfăcu.

Mercurio văzu că îi tremurau mâinile.

Scarabello își scoase o mănușă, să numere monedele. Dosul palmei era realmente mâncat de o plagă infectată. Observă că Mercurio se uita fix la ea.

— Admit că am avut și zile mai bune, zâmbi.

— Da, văd, zise Mercurio, dur.

Scarabello fu impresionat de privirea lui.

— Ai devenit bărbat, spuse, gâfâind ușor. În câteva zile.

Mercurio întinse mâna.

— Dă-mi banii mei.

Scarabello numără monedele pe care i le datora, punându-i-le una câte una în palmă. Ajuns la ultima, o ținu suspendată în aer.

— Și doar marile înfrângeri ne transformă în bărbați. Care e a ta?

— Vezi-ți de treburile tale, răspunse Mercurio și-i smulse moneda din mână.

Chiorul dădu să intervină.

— Nu, spuse slăbit Scarabello. Era a lui.

Mercurio îl țintuia cu privirea pe chior, sfidându-l.

Scarabello zâmbi și-i spuse omului său:

— De azi încolo îți convine să stai departe de el. Omul ăsta nu mai are nimic de pierdut.

— Ai fost întotdeauna un mare filosof, spuse Mercurio. Dădu să plece, apoi se opri. Și înfrângerea ta cea mare care a fost? îl întrebă.

Scarabello își arătă buza cu plagă.

— Asta, răspunse.

Și pe urmă, dintr-odată, căzu la pământ.

•

Când Mercurio intră în staul, cu Scarabello de braț, imediat se lăsă o tăcere încordată.

Lanzafame scoase pumnalul din teacă.

Isac se apropie cu o privire aspră.

— Ce mai vrei? îl întrebă pe Scarabello.

— E bolnav, zise Mercurio.

— Ei și? zise Lanzafame, strângând în pumn pumnalul.

— Ei și, el e doctor, răspunse Mercurio.

— Nu pentru el, zise Lanzafame și apropie cuțitul de gâtul lui Scarabello. Pentru el sunt eu. Îl privi. Îți amintești de Donnola?

Scarabello surâse slăbit.

— Căpitane, n-aveți nevoie... să-l răzbunați... spuse cu un fir de voce. S-a... gândit... singur... Își atinse buza. Asta mi-a... dăruit-o... Donnola... M-a condamnat la o moarte lentă și dureroasă... nu dulce și rapidă cum ar putea să-mi dea tăișul vostru... Lăsați... să fie el... cel care să mă ucidă... Gâfâi. Nu-i luați... acest... privilegiu...

Apoi leșină.

— Întinde-l pe patul ăla, îi spuse Isac lui Mercurio.

— Ce naiba ai în cap? izbucni Lanzafame. Viermele ăsta l-a omo...

— Are dreptate băiatul, urlă Isac, în timp ce toate prostituatele se adunau în jurul lui. Eu sunt un doctor și am să-l tratez, pe cât de adevărat este Dumnezeu!

72.

Servitorul intră în prăvălie, uitându-se uimit în jurul lui.

Peste tot rochii aruncate cu răutate pe jos, pe tejghea, pe scaune. Și manechinul din vitrină fusese dat jos și, căzând, i se desprinsese capul din lemn vopsit.

— Eu vreau să știu cum s-a putut întâmpla așa ceva! țipa Giuditta, ca o furie, smulgând rochiile agățate pe stinghia cea lungă. Cine a făcut asta?

— Liniștește-te, e lume, îi spuse Octavia, venind alături de ea.

Giuditta se întoarse spre servitor, dar nici nu-l văzu.

— Eu vreau să știu cine a făcut asta! începu iar să țipe.

Era toată numai furie. De când îl îndepărtase pe Mercurio de ea, nu vărsase nicio lacrimă. Nici măcar una.

Octavia o împinse spre cabina de probă.

— Ai tu grijă, Ariel, îi spuse negustorului de stofe, indicându-i servitorul.

— Tu ai fost? țipă Giuditta la croitoreasă. Tu ai făcut asta? Și-i arătă interiorul unei rochii în care găsise o fâșie de piele de șarpe. Tu ai fost?

Croitoreasa își băgă capul între umeri.

— Giuditta… spuse în șoaptă.

— Cum poți să crezi așa ceva? făcu Octavia.

— Rochiile sunt pline de cioburi, de piei de șarpe, de pene de corb! țipă Giuditta. Rochiile mele. Și toată Veneția…

— Ei, hai, care toată Veneția! țipă mai tare ca ea Octavia și se întoarse spre Ariel Bar Zadok, care rămăsese înmărmurit. Trezește-te! îi spuse supărată, înainte de a închide ușa cabinei de probă.

Negustorul păru să își revină și se răsuci spre servitor.

— Spune-mi…

— Am venit să iau rochiile Luminăților Lor doamnele Labia, Vendramin, Priuli, Venier, Franchetti și Contarini, zise acesta.

— A, da… făcu Ariel Bar Zadok privind neconsolat în jurul lui. Rămase o clipă nemișcat, apoi ridică un deget în aer. Așteaptă o clipă, spuse și se strecură în cabina de probă cu pași mici și repezi.

— Trebuie neapărat să fie cineva care lucrează pentru noi! se auzi cum țipă Giuditta. Cine altcineva ar putea vrea așa ceva?

Negustorul închise ușa în urma lui. După puțin ușa se deschise din nou.

— Ar putea fi oricine! exclamă Octavia.

— Nu! Rochiile au fost numai în croitorie și aici! E cineva care lucrează pentru noi! urlă Giuditta. Ce-i? Minunata noastră comunitate nu e de acord? Au ceva cu mine sau cu doctorul de târfe?

Ariel Bar Zadok ieși cu un pachet voluminos. Zâmbea stânjenit în timp ce închidea ușa.

— Uite, tinere, zise el.

Din fericire fusese deja pregătit și pus deoparte…

Servitorul luă pachetul, se uită din nou la harababură și plecă.

Ariel Bar Zadok deschise ușa cabinei de probă și anunță:

— Suntem singuri.

Giuditta se uită la el. Strânse din dinți.

— Suntem singuri, repetă. Suntem singuri, da.

Apoi ieși din prăvălie și se îndreptă spre casă, unde, de zile întregi trăia baricadată, fără să răspundă întrebărilor tatălui ei, fără să vorbească cu Octavia, fără să mănânce. Și fără să plângă.

Între timp, servitorul o luă pe sub arcadele care duceau la podul Cannaregio și îi dădu lui Zolfo pachetul.

— Mulțumesc, Rodrigo, îi spuse Zolfo.

— Evreica țipa ca și cum ar fi jupuit-o cineva, zise servitorul.

— Măcar de-ar fi așa.

— Ce?

— Ar jupui-o cineva.

— Ce ți-a făcut?

— E evreică. Pentru mine e mai mult decât suficient, răspunse Zolfo.

Servitorul Rodrigo dădu din umeri.

— Și ce spunea? întrebă Zolfo.

— Ceea ce știu cu toții la Veneția.

— Adică?

— Spune-le doamnelor să fie atente când își pun pe ele rochiile astea, spuse Rodrigo. Și stăpânei.

— De ce?

— Tu spune-le să controleze să nu fie nimic în rochii, zise servitorul pe un ton conspirativ, ca și cum ar fi fost în posesia unui mare secret.

— Și ce ar trebui să fie?

Servitorul se uită de jur împrejur.

— Vrăji, murmură. Farmece.

— Ce fel de vrăji? îl întrebă Zolfo.

— Ce crezi că i s-a întâmplat stăpânei noastre? făcu servitorul, vorbind și mai încet.

— Dar termină cu tâmpeniile astea, zise Zolfo.

— Nu ar trebui să glumească cu anumite lucruri, îți spun, continuă servitorul. Vrei să știi ceva? Eu cu rochiile astea nu aș îmbrăca-o pe iubita mea nici dacă mi le-ar da de pomană. Nici dacă m-ar plăti, ascultă aici. Dădu din cap. La Veneția se spune că rochiile astea sunt vrăjite.

— Și cine spune asta?

— Toată lumea!

— Caraghiosule!

— Ascultă, zise Rodrigo apropiindu-se și mai mult, cunosc o servitoare care e prietenă cu o spălătoreasă care îl cunoaște pe ușierul de la palatul Priuli și se pare că el i-a povestit că unei femei care era îmbrăcată cu una dintre aceste rochii i s-a întâmplat ceva și mai rău decât ce i s-a întâmplat stăpânei noastre.

— Adică? Hai povestește!

— Rochia a luat foc…

— Nu!

— Ba da! Și când femeia a reușit să și-o smulgă de pe ea… și ia aminte că nu a murit arsă din pură întâmplare divină… deci, prietena asta a mea mi-a povestit că pielea de șarpe care era…

— A văzut-o ea?

— Nu, țopârlane! zise servitorul pierzându-și răbdarea. Ți-am spus, prietena mea e prietenă cu o anume spălătoreasă care îl cunoaște pe ușierul de la palatul Priuli…

— A, și s-a întâmplat acolo?

— Nu știu, însă prin împrejurimi, cu siguranță. Acum nu mă mai întrerupe. Ascultă. În rochie era o piele de șarpe. Și în timp ce rochia se făcea scrum în flăcări pielea a prins viață, a devenit un șarpe viu ca mine și ca tine, și s-a târât sub ochii tuturor. Deci? Asta e vrăjitorie sau nu?

— Fir-ar să fie! zise Zolfo și fluieră.

— Uite, eu te-am avertizat.

— Mulțumesc, Rodrigo. Ești un bun prieten, zise Zolfo. Voi răspândi zvonul. Și răspândește-l și tu, te rog!

— Fii sigur de asta, zise Rodrigo. Și pentru că se spune că rochiile astea sunt pătate cu sânge de îndrăgostiți…

— Firește. Chiar ele o spun, la prăvălie, zise Zolfo.

— Chiar așa, zise Rodrigo. Dar între timp a dispărut un copil la Torcello. Și se știe că evreii fac ritualuri cu sângele copiilor creștini…

— Nu?!

— Da, îți spun. Rodrigo arătă spre pachetul cu rochii. Fii atent!

Zolfo căscă ochii, înspăimântat.

Apoi merse la palatul Contarini și se duse în camera Benedettei. Închise ușa în urma lui și izbucni în râs, povestindu-i totul, de-a fir a păr.

— Șarpele care se târăște printre flăcările Satanei! râse.

Benedetta, în pat, încuviința, cu un aer posac. Era palidă și avea două cearcăne negre, adânci.

Zolfo se apropie de pat.

— Ți se vindecă arsurile de pe spate? o întrebă.

— Da, spuse Benedetta.

— Apa fierbinte e ceva, zise Zolfo. Dar ești sigură că otrava asta nu te va ucide?

— Curând am să termin, zise Benedetta. Imediat ce va fi evident pentru toți că sunt victima unor vrăji, am să mă duc să fiu binecuvântată și exorcizată de nătărăul ăla de sfânt al tău și am să mă vindec miraculos…

— Nu-i spune așa! zise Zolfo.

Benedetta îi zâmbi.

Fără dispreț. Zâmbi de milă.

— Nu vezi că nu se mai uită la tine acum când e faimos?

— Nu e adevărat!

— Se îndoapă cu îngâmfare… cu toți pupincuriștii ăia în jurul lui…

— Nu e adevărat, zise mai puțin convins Zolfo.

— Nu mai are nevoie de tine, făcu Benedetta.

— Nu e adevărat…

Benedetta se uită la el.

— Du-te și du rochiile după ce faci ce ai de făcut, îi spuse ea.

Apoi se întinse în pat. Arsenicul pe care i-l dăduse vrăjitoarea Reina o slăbise mult.

Zolfo ieși din încăpere. Ascunse în cutele rochiilor urzică, cioburi de sticlă, cozi de guștер, o broască uscată, nuci putrezite, care păreau minusculi fetuși negri. Apoi se duse în salonul pe care principele Contarini i-l rezervase sfântului de când câștigase oarecare popularitate.

Fratele Amadeo era așezat pe un fotoliu înalt și moale tapisat cu catifea. Ținea mâinile desfăcute cu palmele întinse spre oaspeții din ziua aceea, într-un anumit unghi în așa fel încât

lumina de la fereastra din spatele lui să se filtreze pe stigmate dând impresia că scânteiau de o lumină proprie. Oaspeții îl priveau impresionați. Erau tinere proaste, bătrâne fără dinți, soți bolnavi de tumoră sau de rău franțuzesc. Și, firește, erau și câțiva aventurieri, care sperau să tragă ceva avantaje din vizita aceea.

— Iată maimuțica, spuse unul dintre ei, văzându-l pe Zolfo care se apropia.

Zolfo nu-l luă în seamă, chiar dacă porecla aia îl deranja foarte tare. Se apropie de fratele Amadeo ca să îl salute.

— Nu aici, idiotule, că-mi stai în lumină, șuieră călugărul.

Zolfo se dădu deoparte.

— Voiam să vă salut, frate Amadeo…

Sfântul îi aruncă o privire rea.

— E a treia oară când mă saluți, astăzi. N-ai nimic altceva de făcut decât să zumzăi în jurul meu? spuse scos din sărite.

— Atunci, dacă zumzăie e o muscă, nu o maimuțică, zise unul dintre aventurieri.

Sfântul izbucni în râs.

Zolfo simți că moare.

Sfântul, când termină de hohotit, se uită la el fără expresie și pe urmă îi făcu un semn nerăbdător.

— În noaptea asta am visat-o pe Fecioara Maria, învăluită într-o aură de lumină, spuse atunci Zolfo, recitând fraza pe care fratele Amadeo i-o scrisese, și mi-a poruncit să vă spun că acel copil dispărut la Torcello a fost luat de evrei pentru ritualurile lor satanice, spuse el.

Sfântul se adresă auditoriului lui și zise:

— Fecioara Maria mi-a vorbit prin gura acestui prostănac. Trebuie să căutăm copilul dispărut în casele evreilor, în templul lor necurat, în patul rabinului lor.

Micul grup se agită. Cu toții se întinseră spre sfânt, așteptând ca lumina divină a stigmatelor lui și înțelepciunea cuvintelor lui să le ierte păcatele.

— Evrei, oameni ai Satanei, murmurară în cor.

Zolfo mai rămase câteva clipe acolo. Spera ca fratele Amadeo să-i facă vreun semn, vreun surâs. Un semn prin care să-i spună că fusese bun în rolul lui. Însă Sfântul nu-i mai aruncă nici măcar o privire. Atunci, fără să-i facă să observe cineva că pleca, Zolfo

ajunse la ușă și ieși în stradă, cu pachetul cu rochii. Una câte una le duse pe toate la adresă.

Când termină, își dădu seama că aproape îi era teamă să se întoarcă la palat. Îi era teamă de singurătatea aceea pe care de-acum nu o mai putea ignora. Fratele Amadeo îl trădase. Nu însemna nimic pentru el. Și nu însemnase niciodată. Și nici măcar Benedetta nu reușea să se gândească decât la ea și la ura ei față de Giuditta.

„Ești singur”, își spuse Zolfo.

Și, după mai mult de un an în care respirase, mersese, mâncase și dormise datorită urii feroce căreia i se abandonase, simți o durere în suflet și apoi un junghi dureros la nivelul stomacului. Strânse din dinți ca să nu țipe. Își descheie cazaca să controleze. Însă nu se vedea nimic. Puse o mână deasupra și împinse.

„Apasă tare…”, spuse el.

Dar nu era glasul lui. Era al lui Mercurio. Și atunci, lăsând capul în jos și privindu-și abdomenul, își dădu seama că nici abdomenul nu era al lui. Și nici durerea aceea. Era durerea lui Hercule, rănit de moarte. Căzu la pământ, plângând înăbușit.

„Unde ești, fiară urâtă? spuse în șoaptă. Mi-e dor… mi-e tare dor de tine…”

Se ridică. Și o apucă spre Veneția, fără nicio țintă, imaginându-și că-l ține de mână pe Hercule, ca altădată. Se gândi la fața lui urâtă. I se păru frumoasă. Se gândi la privirea lui idioată. Și i se păru că nu își amintește nimic mai cald. În schimb, ochii Benedettei și cei ai Sfântului erau goi. Ochi morți.

„Îmi lipsești, prostule urât”, zise intrând într-o zonă pe care nu o cunoștea, pe care nu o mai văzuse înainte, cu case joase, clădite din lemn și cărămidă, adâncindu-se în noroiul străduțelor cu canalizarea sub cerul liber, unde pluteau excremente și navigau guzgani mari cât pisicile.

„Unde ești?”, întrebă în gol, gândindu-se la Hercule.

O vreme crezuse că Benedetta i-ar fi putut da dragoste. Dar nu fusese așa. Până cu puțin timp în urmă se agățase de speranța că Sfântul i-ar fi putut da dragoste. În schimb, niciunul, nici altul nu știau ce-i aia. Benedetta și Sfântul erau creaturi întunecate, asemenea lui. Creaturi năclăite în ură. Nu erau ca Hercule.

— Unde ești? repetă oprindu-se.

— Aici, râse un glăscior în stânga lui.

Zolfo se întoarse. În spatele unui pârleaz pe jumătate putred văzu că se ivește capul unui copil care nu trebuie să fi avut nici măcar cinci ani. Era murdar. Avea pantalonași scurți plini de grăsime și două piciorușe subțiri, care se terminau în doi galenți de lemn. Unul era hârșâit. Un muc lung i se întărise pe buza de sus. Surâdea. Și ținea în mână o jucărie ciudată, făcută din două bețe cioplite. Reprezenta un animal. Iar sculptura era atât de bine realizată încât animalul părea că își mișcă gâtul.

— Sunt aici, spuse din nou băiețelul, răspunzând întrebării pe care Zolfo i-o adresase lui Hercule.

— Te văd, zise Zolfo, în timp ce își repeta că Benedetta și Sfântul și el însuși erau creaturi pe care Dumnezeu le plămădise uitând să le umple cu dragoste. Și atunci, Diavolul adăugase o doză dublă de ură în acel recipient gol. Unde e mama ta? îl întrebă pe băiat, în timp ce în cap i se înfiripa un gând sugerat de ură și de firea lui întunecată.

Copilul își băgă degetul mare în gură și-l supse, fără să răspundă. Apoi ridică și cealaltă mână și mișcă gâtul animalului său.

Niciodată nu ar fi putut primi dragoste de la oameni ca Benedetta și ca Sfântul, se gândi Zolfo. Însă ceea ce putea face era să le plătească cu singura monedă pe care ei o cunoșteau. Ura. Exista un singur fel prin care le putea atrage atenția. Poate și o mângâiere. Să dea frâu liber urii pe care o avea în el și să o pună la dispoziția planurilor Benedettei și ale călugărului.

Zolfo se uită în jur. Nu era nimeni. Ridică privirea. Obloanele caselor erau cu toatele închise.

— Vrei o para? îi spuse copilului, arătându-i un bănuț.

Copilul se apropie întinzând mânuța.

— Vino, îi spuse Zolfo și se strecură pe sub un portic întunecat, care mirosea a pește putred și a pișat de om.

Copilașul urmă scânteierea monedei.

Atunci Zolfo luă de jos o piatră ascuțită și o ridică în aer. „Dacă ar fi ucis acel copil și ar fi făcut în așa fel încât să cadă vina pe Giuditta și pe evrei, Benedetta și Sfântul ar fi fost mândri de el”, se gândi.

Simți un fel de forță obscură care pătrundea în el, ca un fum toxic. Simți cum îi tremură corpul. Și inima lui odată cu trupul. Își imagină că lovește copilul cu piatra. Și-l imagină în timp ce

murea. În timp ce i se scurgea tot sângele. Și forța obscură care îl poseda îl făcu să-și închipuie că ar fi râs, că s-ar fi bucurat. Că și-ar fi băgat mâinile în sângele acelui copil. Că ar fi potolit setea lui de mânie, frustrarea lui, ura lui în balta aceea de sânge. Se gândi că durerea lui ar fi încetat. Că forța obscură din el ar fi tăcut.

Trebuia doar să îl ucidă pe copilul ăla neajutorat. O lovitură. Seacă. Dată cu putere. În tâmplă, unde vedea că pulsează mai viu sângele. O singură lovitură. Și pe urmă le-ar fi oferit acel sacrificiu Benedettei și Sfântului. Și ei l-ar fi iubit, Tar fi îmbrățișat, l-ar fi alintat. Fiindcă ar fi găsit modalitatea ca toată vina morții aceleia să cadă asupra evreilor și a Giudittei.

„Un nevinovat care murea pentru alți nevinovați”, se gândi pe neașteptate.

Și, fără a reuși să controleze acea imagine, se văzu pe sine la pământ, cu capul sfărâmat, cu sângele care se amesteca cu tină. Și văzu că, murind, fumul ăla negru îi ieșea din gură ca o ultimă suflare. Și-i văzu pe Benedetta și pe Sfânt cum râdeau, cum se bucurau. Și își dădu seama că suflarea neagră era a lor. Că răul acela extrem era al lor. Că de-acum îl posedau.

Se opri cu mâna ridicată și cu piatra ascuțită ce vibra în aer.

Copilul citi ceva în privirea lui Zolfo. Și poate simți respirația rece a morții în văzduh. Jucăria îi alunecă din mână și căzu în noroi. Apoi o luă la goană.

Zolfo rămase încă o clipă cu piatra ridicată în aer. Apoi, în timp ce se recunoștea pe sine în frica acelui copil, ochii i se umplură de lacrimi. Mâna care ținea piatra se deschise. Piatra căzu alături de jucăria copilului. Zolfo se lăsă la pământ. Genunchii i se cufundară în noroi. Luă jucăria. O răsuci în mână. Mișcă gâtul micului animal cioplit.

„Foarte frumos”…, zise în șoaptă imitând felul de a vorbi al lui Hercule.

Îi era frică. Nu știa ce să facă. Nu știa unde să se ducă.

„Lui Zolfo îi e frică de întuneric…”, spuse așa cum ar fi spus Hercule.

Și se simți și mai singur.

73.

Giuditta mergea încet printre mesele de lucru de la croitorie. Avea sprâncenele încruntate, gura strânsă, ochii mici, aproape închiși, și o figură dură, rece, distantă.

În croitorie atmosfera era întunecată. Cusătoresele lucrau cu capul plecat, în tăcere, cu spatele gârbovit, ascultând pașii lenți ai Giudittei care le controla.

În fundul atelierului, croitorul Rashi Sabbatai lua măsurile pentru modele, făcea semne pe materiale cu mișcări repezi de cretă și pe urmă lăsa lama foarfecii să alerge. Însă și el era distras de prezența Giudittei. Era și el acuzat.

Octavia intră în croitorie și veni spre Giuditta.

— Ce faci aici? îi spuse încetișor. Hai să mergem.

Giuditta se uită distrată la ea, ca și cum nu ar fi văzut-o. Sau ca și cum s-ar fi uitat la ea de dincolo de un zid gros și de netrecut.

— Giuditta, lasă-le să lucreze în liniște, continuă Octavia. Suntem în urmă cu predarea comenzilor. Dacă tu stai aici, nu vor avea niciodată timp…

— Să facă ce? întrebă Giuditta cu vocea răgușită a celui care nu a scos niciun cuvânt toată ziua. Nu vor avea timp să ascundă printre cutele rochiilor mele pene de corb înmuiate în sânge?

— Giuditta…

— … sau dinți de nou-născut, păr încurcat, broaște uscate, cozi de gușteri, aripi de lilieci…? continuă neînfricată Giuditta. Ce anume nu vor avea timp să facă?

— Giuditta, nu pot fi ei…

— Cine altcineva? ridică vocea Giuditta.

Foarfeca lui Rashi Sabbatai se opri la jumătatea tăieturii. Acele cusătoreselor se opriră în aer. Capetele erau plecate, ochii în pământ.

Giuditta trecu cu privirea prin croitorie în timp ce Octavia o lua de braț.

— Cum poți crede că femeile noastre ar putea face așa ceva? zise Octavia, pe un ton de adânc reproș în glas. „Rochiile tale”, cum le numești de-acum, există datorită lor. Sunt ale lor tot atât de mult cât și ale tale. Sunt mândre de ce se întâmplă, de succes, de banii pe care-i câștigă și cu care contribuie la

creșterea copiilor lor, sunt mândre să fie o echipă de femei care muncesc ca bărbații...

— Lasă-mă în pace! făcu Giuditta și se eliberă din strânsoarea Octaviei.

— Ce ți s-a întâmplat? o întrebă Octavia cu glas plin de compasiune.

Giuditta strânse buzele ca și cum ar fi rezistat tentației de a spune ceva. Se întoarse spre cusătorese. Se uitau la ea.

— Lucrați! urlă. Apoi, cu pași repezi, ca fugind, ajunse la ușa croitoriei și ieși în stradă.

Cerul era întunecat și jos, cu nori denși și plați care semănau cu un acoperiș sufocant. Giuditta se simțea strivită.

„Ce ți s-a întâmplat?”, o întrebase Octavia.

Îi putea răspunde că viața ei era terminată?

Îi putea spune că nu o mai interesa nimic, nici măcar rochiile? Că violența aceea cu care le acuza pe cusătorese, cu care le controla munca, era doar rodul teribilei mânii pe care o simțea contra ei înseși? Îi putea spune că le dorea tuturor moartea, doar pentru că își dorea moartea ei înseși, fără a avea curajul să și-o mărturisească?

Merse repede, ieși din ghetou, cu gândurile care îi asaltau mintea ca o vomă acidă, pe care nu era în stare să o controleze și care îi întorcea stomacul pe dos. Și, de fiecare dată când gândurile erau mai greu de acceptat, grăbea pasul, aproape ca și cum ar fi putut să le risipească, să le piardă pe stradă ca pe o zdreanță prost înnodată.

Îi putea spune Octaviei că viața ei era terminată? Nu reușea să se gândească la altceva. Fiindcă nu exista altceva. Venise timpul să și-o spună măcar sieși. Și ea fusese cea care pusese capăt vieții ei. Ea fusese cea care îl îndepărtase pe Mercurio.

Când se opri, respira greu. Gândurile violaseră cortina groasă pe care încercase să o coboare între ea și ele. Acum vedea. Acum știa. Acum accepta. Și atunci mânia fu înlocuită de acea durere sfâșietoare pe care o ținuse departe. Fu numai durere. O durere aspră și pulsantă ca o infecție, la început, și, pe urmă, pe măsură ce nu mai lupta cu ea, deveni feroce, ca o rană tocmai deschisă, sângerândă.

Își duse mâinile la față în timp ce o strâmbătură o schimonosea. Își apăsă degetele pe ochii care își storceau lacrimi. Și pe urmă își apăsă mâna pe gura care se căscase și

gemea, lăsând să iasă toată acea durere teribilă că renunțase pentru totdeauna la Mercurio.

Ridică ochii. Se uită în jur. Și numai atunci recunoscu palatul în care trăia Benedetta cu puternicul și crudul ei amant. Înțelese că picioarele nu puteau s-o fi dus acolo din întâmplare. Înțelese că picioarele ei spuneau că trebuia, că putea face ceva.

Privi intrarea în palat. Auzi inima care îi bătea în gât. Simți o spaimă nesfârșită. Mintea ei fu invadată de scena la care Benedetta o silise să asiste. Îl revăzu pe omul căruia principele îi tăia obrazul. Văzu sângele. Simți cum i se oprește respirația în piept.

Și totuși, ajunsese până acolo. De ce?

„Trebuie să vorbești cu principele”, își spuse, cu glas tare, ca să-și facă curaj.

Dacă ar fi vorbit cu el, poate l-ar fi putut convinge să nu-i facă rău lui Mercurio. Însă putea fi convins cu adevărat un om atât de plin de cruzime? În același timp însă, avea ceva de pierdut? Oricum viața ei era terminată. Trebuia să încerce.

Făcu un pas spre poartă. Doi străjeri înarmați și ușierul se întoarseră spre ea. Se uitară cu dispreț la bereta ei galbenă. Giuditta mai făcu un pas, dar tocmai în clipa aceea îl văzu pe călugăr, pe Sfânt, cu un alai de credincioși cu aer perfid care aveau bâte în mână și râdeau. Se retrase în umbră. Văzu că Sfântul se îndrepta spre palat.

Cerul întunecat începu să toarne toată apa pe care o reținuse până în acel moment. La început, câteva picături, apoi un torent rece care într-o clipă îi udă fleașcă hainele Giudittei. Apa pătrundea în ea adânc, trecând de straturile de mătase, de lână și de moleschin. Giuditta simți cum apa înghețată îi ajunge la piele. Mușchii i se contractară de frig.

Sfântul intră repede pe poartă. Ridică mâinile rănite de stigmate spre acoliții lui și aceștia se împrăștiară.

Giuditta era nemișcată, sub ploaia care continua să cadă torențial și nu reușea să se miște nici măcar cu un pas să se adăpostească.

Sfântul se pregătea să dispară, când făcu o plecăciune aproape până la pământ. O clipă mai târziu apărea principele, cu mersul lui strâmb, la brațul Benedettei, care părea palidă și cu cearcăne urâte, întunecate.

Giuditta tresări.

Patru servitori ieșiră în fugă din palat ținând, fiecare de câte un capăt, o copertină albă cu auriu întinsă de pari negri sculptați. Se așezară în așteptare în fața porții. Principele și Benedetta scrutară cerul, apoi principele se băgă sub cortul care îl acoperea din toate părțile și începu să meargă. Servitorii îi urmau mersul, nepermițând niciunei picături de apă să îl stropească.

Giuditta făcu un pas în față. Dacă voia să-i vorbească principelui, aceea era ocazia potrivită.

În clipa aceea Benedetta o văzu.

— Rinaldo! strigă ea.

Principele Contarini se întoarse.

Atunci Benedetta ridică un braț și arătă spre Giuditta.

— Ea e, îi spuse principelui.

Principele urmări linia pe care o trasa brațul Benedettei și întâlni privirea Giudittei. Se uită fix la ea, înclinându-și într-o parte capul mare, diform, ca și cum ar fi fost curios. Făcu o strâmbătură, care probabil era un surâs, dând la iveală un șir de dinți ascuțiți ca ai unui rechin. Și pe urmă ridică brațul infirm, pe care nu reușea să îl întindă complet, și cu un deget zbârcit arătă și el spre ea.

Giuditta era acolo, în mijlocul drumului, udă fleașcă, cu bereta galbenă care i se pleoștea pe cap, grea ca o lovitură de palmă. Privi ochii inexpresivi ai principelui, dinții lui, brațul lui diform și fu cuprinsă de groază. Căscă gura, apoi se răsuci și o luă la goană, în timp ce hohotele de râs ale Benedettei și ale principelui o urmăreau.

Când ajunse în ghetou, fără suflu și încă înfricoșată, învinsă, disperată, udă, ploaia se oprise. Trecu podul și văzu o mulțime de lume adunată în jurul prăvăliei ei. Se apropie.

Lumea se dădu în lături, lăsându-i loc să treacă.

Giuditta îl văzu pe Ariel Bar Zadok așezat pe o piatră afară din prăvălie, cu bereta galbenă în mână. Soția lui îi apăsa pe cap o batistă. Și materialul batistei se colora în roșu. Apoi văzu o femeie întoarsă cu spatele, cu rochia ruptă pe umăr. Femeia se întoarse. Era Octavia. Își ținea cu o mână rochia, să nu rămână cu sânul descoperit. Avea ochii larg deschiși de spaimă. Și doar atunci Giuditta își dădu seama că pe pământ erau fâșii de stofă. Mătăsuri și catifele. Și văzu vitrina spartă și cioburile care scânteiau udate de ploaie, reflectând negura cerului.

— Au venit pe neașteptate... îi spuse Octavia cu un fir de voce.

— Sfântul, zise o femeie în spatele ei.

— Aveau lemne și pietre și răcneau...

Octavia tăcu.

— Vrăjitoare, încheie femeia care vorbise înainte.

— Străjerii au venit târziu, zise Ariel Bar Zadok.

Giuditta privi din nou dezastrul, în timp ce hainele pline de apă se răceau pe ea. Tremură. Se întoarse spre străjerii de la intrarea de pe pod. Apoi se aplecă și luă de pe jos o bucată de mătase sfâșiată.

— De ce? întrebă încet Octavia.

— Pentru că Dumnezeu ne-a părăsit... răspunse Giuditta.

— Să nu spui asta, zise Octavia.

Ochii tuturor erau ațintiți spre Giuditta.

O pală de vânt mișcă o pană de corb, cu vârful pătat cu roșu, care ieșea la iveală dint-o bucată ruptă de rochie din noroi.

— Și fiindcă asupra mea atârnă un blestem, spuse Giuditta.

74.

Scarabello își atinse buza. Plaga îi mâncase bună parte din carne.

Mercurio se așezase pe marginea patului de campanie unde îi găsise loc lui Scarabello, într-un colț al staulului, în care era mare zor.

Scarabello arătă spre Lanzafame.

— Nu-și ia ochii de la mine, spuse el.

Mercurio întoarse capul și întâlni privirea întunecată a căpitanului.

— Cred că nu vrea să riște să piardă momentul morții mele, surâse. Plaga de la buză sângeră puțin. Se strâmbă de durere. Avea o plagă și pe partea internă a obrazului. Și una pe antebraț. Și două plăgi dureroase îi apăruseră pe gland și pe scrot. Ganglionii de sub braț erau măriți și apăsau.

Mercurio îl vedea cum se stinge. Era din ce în ce mai slăbit și mai palid.

— Știi care e cel mai rău lucru? zise Scarabello. Plăgile și durerea reușesc să le suport, însă mi-am dat seama că îmi joacă

feste urâte capul. Sunt momente în care îmi dau seama că mi-e greu să gândesc.

Mercurio se uita la el fără să spună nimic. Cu puțin înainte voise să îl omoare. Iar acum se afla așezat pe marginea patului lui, să îl asculte ca prieten. Singurul lui prieten.

— L-am întrebat pe doctor, reluă Scarabello. Mi-a spus că mulți, înainte de a muri, dau în demență.

Privirea i se încețoșă o clipă.

— Nu-mi ascunde nimic doctorul. Îmi descrie punct cu punct boala și moartea care mă așteaptă, cu o mulțime de amănunte. Mă îngrijește cu același devotament cu care îi îngrijește pe ceilalți, dar… dădu din cap, dar nu poate uita că i-am ucis un prieten. Îl admir. Dă o bătălie interioară aprigă de fiecare dată când vine să mă trateze, îl văd. Chiar îl admir. Eu n-aș fi făcut așa ceva niciodată.

Mercurio încuviință.

— Și tu de ce ai făcut-o? îl întrebă Scarabello.

— Ce?

— De ce m-ai ajutat?

Mercurio dădu din umeri.

— Fiindcă n-aveam nimic mai bun de făcut.

Scarabello râse încet. Își duse o mână la piept. Tuși.

— Chiar ești un sentimental, băiete.

Mercurio nu surâse.

— Când toate astea se vor apropia de sfârșit, am să-ți spun unde-mi țin banii, reluă Scarabello. Și tu îi vei da o parte din ei lui Paolo, zarzavagiul, de acord?

Mercurio nu răspunse. Continuă să se uite în tăcere la el.

— Când voi fi hrană la viermi, chiorul va lua comanda, zise Scarabello. Va rezista cel mult vreo două luni, apoi îl vor elimina. Și pe urmă se vor omorî între ei. Întinse o mână spre Mercurio. Înțelegi că nu pot cere lucrul ăsta niciunuia dintre ei, nu-i așa?

Mercurio încuviință imperceptibil.

— Atunci așa rămâne? repetă Scarabello.

— De acord, răspunse Mercurio.

— Restul e al tău, continuă Scarabello. Repară rahatul ăla de vas pe care ți l-ai cumpărat și fă cu el ce voiai să faci.

— Nu mai am nevoie de el, zise Mercurio pe un ton aspru.

— Treaba ta, zise Scarabello. Ia-ți banii ăia, în orice caz.

Mercurio se uită la el.

— De ce? îl întrebă.

— Fiindcă banii sunt sarea vieții.

Mercurio făcu semn că nu.

— De ce faci asta?

— Ah… Scarabello îl privi cu ochii lui inteligenți, în tăcere, iar pe urmă spuse: Poate pentru că și eu sunt un sentimental.

Mercurio încuviință. Se ridică.

— Un ultim lucru, băiete, zise Scarabello.

Mercurio rămase în picioare, așteptând.

— Dacă ar fi… Scarabello ezită, dacă ar fi să devin un dement cu bale la gură și care spune tâmpenii… pune-mi o pernă pe față și omoară-mă.

Mercurio se întoarse instinctiv spre Lanzafame.

— El n-ar avea atâta milă, zise Scarabello. Promite-mi.

Mercurio îl țintui cu privirea. Avea o privire puternică. Și în spatele acelei forțe o durere mare, pe care nu reușea să o ascundă.

— E timp, spuse el.

— Da, ai devenit un bărbat, zise Scarabello. Pe de o parte, îmi pare rău pentru tine fiindcă înseamnă că ai suferit și ai pierdut o bătălie. Dar o să-ți facă bine.

— Prostii, zise Mercurio.

Scarabello se uită serios la el. Apoi râse.

— Da, spuse el.

Mercurio se întoarse să plece.

— Promite-mi că ai s-o faci, îi spuse Scarabello.

— E timp, repetă Mercurio și ieși din staulul care semăna din ce în ce mai mult cu un spital.

Se uită în jur. Activitatea era în toi. Femeile din Mestre și prostituatele vindecate munceau în grădină sau în bucătărie, ori spălau cearșafuri și bandaje. Bărbații amestecau var și făceau cărămizi, vopseau, înjghebau paturi și reparau găurile din acoperiș. Toni și Berto, cu barca lor, transportau în sus și în jos, necontenit, medicamente, alte prostituate care se îmbolnăviseră, prietene în vizită.

Mercurio se simți oarecum stânjenit de toate lucrările alea, de vitalitatea aia. Se simți exclus, nefiind în stare să simtă vreo emoție, să aibă proiecte. Nu era nimic care să îl intereseze. Nu era nimic pentru care să merite să se apuce de treabă. Fusese un orgolios, își spunea. Crezuse că se poate ridica din nisipurile

mișcătoare ale propriului destin, crezuse că poate să aibă o viață ca toți ceilalți. În schimb, nu. Cei ca el erau condamnați. Și cu cât își spunea mai mult asta, cu atât simțea cum cresc în el furia și ura. Cu cât își repeta asta, cu atât izbutea să înăbușe emoțiile. Cu cât își repeta asta, cu atât ținea durerea departe. Durerea aceea îngrozitoare pe care nu o putea înfrunta, fiindcă era mai mare decât el. Pentru că durerea aia avea să îl ucidă, era sigur.

— E cineva care întreabă de tine, zise Ana în spatele lui.

Mercurio se întoarse.

— O fată… adăugă.

Mercurio tresări.

— Unde? întrebă cu un fel de grabă în glas. Inima începu să îi bată repede în piept. Unde? repetă, ridicând vocea.

— Te așteaptă în bucătărie, zise Ana.

Mercurio rămase o clipă nemișcat, ca de piatră, în timp ce respirația i se oprea în gât. Apoi alergă spre casă. Își spuse că nu era Giuditta. Își spuse că nu putea fi ea. Și totuși, alerga. Fiindcă, în schimb, o parte din el îi spunea că era ea. Era ea, Giuditta. Intră în bucătărie cu sufletul la gură. Era gata să moară de bucurie. Și era gata să fie deziluzionat.

Femeia era cu spatele. În penumbră. Doar o siluetă întunecată.

Mercurio simți că îi stă inima în loc.

Avea o rochie elegantă.

Mercurio făcu un pas spre ea.

Părul femeii era strâns cu o clamă prețioasă din perle de râu. Se întoarse.

— Ciao, Mercurio, spuse ea.

Mercurio făcu jumătate de pas înapoi. Simți greutatea deziluziei. Umerii i se pleoștiră.

— Ciao, Benedetta… spuse el.

Și apoi se simți invadat de un val de ură. Nu față de Benedetta, ci față de Giuditta. Fiindcă nu era ea. Fiindcă nu era acolo.

Benedetta rămase nemișcată să-l privească.

— Ce vrei? o întrebă Mercurio pe un ton defensiv.

— Cât ești de aspru, surâse Benedetta.

Mercurio ridică din umeri, agresiv.

— Nu frecventăm același mediu.

— Nu, se pare că nu, admise Benedetta. Mă pot așeza?

— Ce vrei? o întrebă din nou Mercurio.

— Nu vreau nimic, zise Benedetta. Vin să-ți ofer prietenia mea.

— De ce?

Benedetta făcu un pas spre el.

Mercurio ridică o mână, imperceptibil, ca și cum ar fi vrut să o oprească.

Benedetta observă și înaintă iar, până ajunse lângă el, până îi simți mirosul pielii.

— Pentru că am greșit, spuse.

— Ce vrei să spui?

Glasul lui Mercurio se gâtui. Era în dificultate.

— Când te-am sărutat, zise Benedetta, cu o voce caldă. Am greșit.

— Da…

— Voiam să-mi cer iertare.

— De acord…

— De acord, ce? Mă ierți?

— Da.

— Așadar, putem fi prieteni?

Mercurio făcu un pas înapoi.

— Nu voiai să te așezi? îi spuse.

Benedetta se apropie din nou de el.

— Tu m-ai ajutat să scap de Scavamorto. Și eu n-am să uit asta. Ai avut grijă de mine și eu te-am trădat. Acum vreau să iau totul de la capăt, vreau să fiu prietena ta. Eram o pereche bună de hoți, putem fi o pereche bună de prieteni, nu?

— Stai jos, zise Mercurio, cu voce prea ridicată.

Benedetta se mai uită o clipă la el, apoi luă un scaun și se așeză.

— Pari obosită, zise Mercurio, observându-i cearcănele negre. Te simți bine?

— Da. Nimic grav, surâse Benedetta. Un rău trecător. A doua zi avea să înceteze să mai ia arsenicul pe care i-l dăduse vrăjitoarea Reina. Sunt urâtă? zise Benedetta, cu o voce de fetiță.

— Nu, ești… frumoasă, zise Mercurio, cu un fir de voce.

Își dădea seama că era încă atras de ea.

— Îmi faci curte? zise Benedetta.

Mercurio se crispă.

— Glumesc, râse Benedetta. Niciodată nu ai avut simțul umorului. Se uită la el, în tăcere, o clipă. Știu bine că inima ta bate pentru alta.

— Inima mea nu bate pentru nimeni, zise Mercurio. Greșești.

Benedetta simți cum un fior îi încălzește spatele. Fătuca aia de evreică proastă o ascultase. Dar voia să fie sigură.

— Și totuși, ai înființat un spital pentru tatăl iubitei tale, spuse cu ușurință, ca și cum n-ar fi interesat-o nimic.

— Nu e iubita mea! răspunse Mercurio cu năduf. Nu îmi pasă de ea și nici nu vreau să o mai văd vreodată!

Benedetta simți o durere în piept. Furia lui Mercurio era proporțională cu dragostea pe care încă i-o purta. Nu era detașat, nu era rece. Strânsese pumnii, încleștase dinții. Se uită la el. Era frumos așa furios. Era frumos cu durerea aceea interioară care îl mistuia. Era frumos, gândi, și nu avea să fie niciodată al ei. Reușea să simtă că era atras de ea, de trupul ei, de senzualitatea ei. S-ar fi putut culca cu el, probabil. Dar nu ar fi putut să îl facă să sufere cum îl făcea să sufere blestemata evreică.

Mercurio se întoarse spre fereastră. Era roșu la față.

Benedetta bătu cu mâna în scaunul din fața ei.

— Așază-te, îi spuse. Ar fi trebuit să se mulțumească cu faptul că îi despărțise, se gândi. Ar fi trebuit să se hrănească din durerea aceea. Nu putea avea altceva. Vrei să-mi povestești?

Mercurio se uită la ea.

— Vrei să-i povestești unei prietene care chiar ține sincer la tine? spuse în șoaptă Benedetta. Se gândi că avea să învețe să se mulțumească cu atât. Îi întinse o mână, invitându-l. Avea o voce caldă, prietenoasă și senzuală. Vino. Nu ești singur…

Încet, ca un animal care se lasă îmblânzit, Mercurio se apropie.

— Așază-te, îi spuse Benedetta când îl apucase de mână.

Mercurio se așeză.

— Ți-e foarte rău? îl întrebă Benedetta, strângându-i mâna.

Mercurio își dădu seama că nu mai putea ține toată durerea în el. Simți că nu mai reușea să o ascundă în spatele paravanului de furie. I se făcu frică. Se simți în cușcă. Fu ispitit să fugă. În schimb, rămase așezat. Strânse mâna Benedettei în mâna lui și spuse:

— Da. Nu mi-e bine.

Benedetta îi zâmbi.

— Sunt eu aici, murmură.

Atunci Mercurio simți că se rupea ceva în el. Vru să se predea, să se abandoneze, să accepte că nu era un bărbat, ci un puști, ca toți ceilalți puști. Se gândi că ar fi fost frumos să admită că e slab și înspăimântat. Se gândi că poate s-ar fi putut elibera de greutatea aceea prea mare ca să o ducă toată de unul singur în inimă. Simți cum puterea i se scurgea. Își dădu seama că slăbise strânsoarea. Respiră.

— Mulțumesc, Benedetta, spuse el.

Și pe urmă își puse capul în poala ei și începu să plângă înăbușit, ca și cum și-ar fi pierdut tot sângele.

Benedetta se uita în gol, cu o expresie triumfătoare, în timp ce își trecea degetele prin părul lui descurcându-i cârlionții, cum ar fi făcut cu o fetiță.

— Acum sunt eu aici, îi spunea, simțind cum Mercurio se abandona docil mângâierilor ei.

75.

Erau zile în care Șimon bătea zona Rialto. De dimineață până seara. Afacerile, tratativele, negoțul, schimburile comerciale, totul trecea pe acolo. De la detalii precise la transporturile spre Orient. Și un hoț nu ar fi putut găsi un loc mai bun ca să acționeze decât acea imensă piață. În fiecare zi sute de persoane se înghesuiau în spațiul ăla, în labirintul de străzi înguste, de piețe și de porticuri. Se vindea, se cumpăra, se imagina, se făceau programe. Și, firește, se fura. Orice. În acel mic patrulater înțesat de omenire, marile bogății conviețuiau cot la cot cu cea mai neagră mizerie. Cerșetorul și neguțătorul se aflau alături, striviți de mulțime. Trupurile lor, hainele lor atât de diferite, toată ființa lor intra strâns, fizic, în contact. Se amestecau glasurile lor, mirosurile lor, umorile lor.

Și acolo, în acel cartier care fierbea de omenire, Șimon știa că mai devreme sau mai târziu l-ar fi găsit pe Mercurio.

În ziua aceea observase atent trecerea oamenilor prin zona caselor de schimb. Negustorii bogați de mirodenii și de țesături orientale mergeau înconjurați de gealați care trebuiau să-i

apere. Dar era aproape imposibil. Din când în când, mulțimea se supunea unui impuls inexplicabil și se trezea că se mișcă pe neașteptate, se împrăștie sau se înghesuie ca un trup unic, și nu era gealat care să poată ține piept acelei forțe. O clipă, mulțimea, ignorantă, separa negustorul de garda lui de corp. Iar dacă prin împrejurimi se afla un hoț bun, clipa aceea era fatală pentru negustor.

Înainte de asfințit, pe când dogoarea verii începea să se simtă secând canalele și exaltând duhorile orașului și ale trupurilor, Șimon ajunse în zona Fabbriche Vecchie. Zilele trecute observase că, atunci când se închideau șantierele și muncitorii se întorceau spre locuințele lor, suprafețele neîngrădite, încă marcate de semnele teribilului incendiu care devastase acele clădiri, se populau cu nenorociți și cu proscriși. Își găseau un loc printre dărâmături, își înjghebau maghernițe provizorii sau adăposturi din scândurile afumate pe care le găseau pe pământ. Aprindeau focuri în jurul cărora se adunau, certându-se pe ceva vin acru sau pe vreo bucată de slănină de perpelit. Erau acolo bătrâni fără dinți și tineri cu privire alunecoasă, femei gata să-și dăruiască trupul și copii care nu aveau timp să se joace, erau acolo perechi care se uneau în îmbrățișări fără pudoare, asemenea câinilor vagabonzi din jur, și mai erau cei care priveau, cei mai mici învățând ceva ce aveau să facă la rândul lor, cei mai bătrâni amintindu-și ceea ce nu mai făceau.

Șimon se mișca circumspect printre ruine. Mirosul acru al corpurilor și al excrementelor nu-l deranja. Doar amintirea Esterei, din când în când, îl făcea să încetinească și îl îngreuna. Dar era doar o clipă. Apoi se uita din nou în jur, în căutarea prăzii lui, cu răbdare și încredere. Când se strecura în locurile acelea, strângea în pumn un cuțit cu lama lată, cu tăiș dublu, îl ascundea sub pelerină, transpirând din cauza căldurii umede care se lipea de el precum cleiul făcut din caii bătrâni ai armatei.

Un tânăr, cu fața murdară și cu privirea rea, se apropie de el. Avea o falcă umflată și ținea ochiul din partea aia întredeschis.

— Dă-mi ce ai, îl amenință pe Șimon, suflându-i în față o respirație fetidă, de dinți stricați.

Strângea în mână o bâtă scurtă.

Șimon scoase cuțitul de sub pelerină și i-l băgă sub bărbie.

Tânărul lăsă bâta și sări un salt înapoi.

— Futu-te-n cur, bătrâne, zise el.

Apoi își duse o mână la falca umflată, în spatele căreia dinții putrezeau, și se îndepărtă văicărindu-se.

Șimon sesiză o mișcare în dreapta lui. Ceva roșu. Se răsuci repede și intui numai o haină de bună calitate și un păr încâlcit. Simți un fel de fior de vânător. Ceva ce trecea dincolo de puținul pe care-l văzuse. Ca și cum instinctul lui ar fi intuit ceva ce mintea încă nu reușea să descifreze. Merse în urma petei roșii, care se strecura printr-o serie de pasaje înguste săpate printre ruinele incendiului.

Când silueta roșie ajunse în dreptul unui acoperiș pe cale să se prăbușească, se opri. Era un băiat mic și slab. Se uită în jur ca un șobolan.

Șimon se ascunse în umbră. Părul acela îi atrăsese atenția, îi stârnise fiorul ăla de excitare. Încă nu știa de ce, dar învățase să-și asculte instinctul, acum când nu mai era condus de spaimă ca altădată.

Silueta roșie, subțire se răsuci la dreapta și la stânga. Apoi întoarse capul.

Și atunci Șimon mulțumi propriului instinct.

Părul ăla încâlcit și carnația aia gălbejită, de icter, îi rămăseseră întipărite în minte. Știa pe cine are în fața lui. Era puștiul care îl urmărise în piața de funii, cu mult timp în urmă, la Roma, parcă într-o altă viață. Era același puști care îl apostrofase, arătându-l tovarășului lui, uriașul dement, în piața de pește. Era unul dintre cei care îl furaseră. Șimon zâmbi din ascunzătoarea lui. Nu știa cum se numea păduchele ăla gălbejit, dar știa precis cine era. „Așadar, toată banda se transferase”, gândi. Nu își închipuise un asemenea noroc.

L-ar fi putut prinde ușor. L-ar fi putut lega și tortura, l-ar fi putut pune în fața unei serii de întrebări scrise, ca să îl determine să spună ceea ce voia el. Însă, mai mult ca sigur, băiatul era analfabet și nu știa să citească. Și dacă Șimon s-ar fi dat pe față, ar fi trebuit să îl ucidă, ca să îl împiedice să dea alarma.

Nu, nu putea risca. Avea să-l lase pe păduche să îl ducă la Mercurio.

Și numai atunci avea să îl ucidă. Așa cum merita.

Văzu că puștiul se ghemuia într-un colț, pregătindu-se să-și petreacă noaptea acolo.

„Acum era nevoie doar de răbdare”, gândi Șimon.

Acum răzbunarea lui era la îndemână.

Se așează, scoase din buzunar o bucată de carne uscată, nu *coșer,* și o înghiți încet, simțind sarea care îl pișcă în gură. Se simți invadat de o senzație extraordinară de pace. Rămase să îl privească pe puștiul care adormea, evident epuizat, după ce se jucase cu ceva în mână. Șimon nu reuși să înțeleagă ce era.

Când se înnoptă bine, Șimon se apropie de pușți. Mâna i se duse instinctiv la cuțit. Se gândi că ar fi fost frumos să-i despice gâtul, lent, uitându-se țintă în ochii lui îi timp ce-i scotea sufletul din trup. În schimb, își repetă, trebuia să reziste acelei incitante tentații. Trebuia să ajungă la Mercurio.

Văzu că puștiul încă ținea în mână obiectul cu care se jucase înainte de a adormi. Se apropie încă puțin și se întinse în față. Era un mic animal. Un căluț. Și gâtul lui lung, evident, se mișca.

Se gândi că puștiul era foarte tânăr, dar nu într-atât încât încă să se joace cu acel căluț, ca un copilaș. Așadar, micul animal cioplit trebuia să aibă o valoare sentimentală. Îi amintea de ceva. Sau de cineva.

Puștiul dormea cu gura deschisă. Adânc. Un firișor subțire de salivă îi cobora de-a lungul bărbiei.

Șimon întinse mâna, încet, cu o încetineală exasperantă. Își ținea respirația. Și zâmbea. Mâna atinse micul animal. Apăsă o dată tare, cu precizie, pe gâtul subțire al căluțului. Și gâtul se rupse, cu un scrâșnet ușor de lemn.

Puștiul nu dădu semn să fi auzit ori simțit ceva.

Șimon luă capul căluțului și se întoarse la locul lui, la vreo zece pași de pușți, ascuns în umbră, în spatele unei balustrade de lemn sculptat mâncată de foc. Nici la lumina zilei puștiul nu l-ar fi văzut. Însă el da.

Și între timp tot răsucea în mână capul căluțului și se gândea: „Capul tău e al meu”.

În zori, puștiul deschise ochii.

Șimon era treaz și atent. Strânse capul căluțului.

Puștiul căscă, se înfioră. Iar pe urmă se uită la jucăria lui. Căscă ochii și gura. Se pipăi peste tot. Apoi căută pe pământ. Se așeză în genunchi și scotoci printre gunoaie, acolo unde stătuse. Se ridică în picioare și își scutură hainele. Apoi, când se împăcă cu ideea că nu avea să găsească ce căuta, se așeză sau, mai bine zis, se ghemui și țintui cu privirea căluțul decapitat.

Șimon văzu că fața lui urâtă, galbenă se contracta într-o strâmbătură. Văzu o mică sclipire pe obrazul lui. Plângea. Șimon zâmbi de plăcere, în timp ce se juca cu capul căluțului în mână. Respiră aerul viciat al acelui oraș care se ridica pe o mlaștină și pe neașteptate i se păru un parfum delicios. Adulmecă. Într-o zi, după ce s-ar fi răzbunat, nu i-ar mai fi rămas nimic altceva decât amintirile de care să se agațe. De aceea trebuia să memoreze toate amănuntele.

Puștiul își șterse lacrimile și aruncă jucăria. Se ridică și plecă. Șimon ieșise din ascunzătoarea lui, când puștiul se întoarse pe neașteptate. Șimon se răsuci brusc, întorcându-se cu spatele la el, și se prefăcu că scotocește ceva pe pământ. Cu coada ochiului îl văzu pe puști care lua de jos jucăria.

Atunci Șimon începu iar să îl urmărească.

Puștiul se strecură în târgul din spatele podului Rialto, cel de lângă piața de pește. Fură un măr. Apoi o bucată de pâine. Se băgă într-o fundătură și le devoră cu lăcomie. Era înfometat. Se întoarse în târg și fură o ceapă. Zarzavagiul îl văzu și se luă după el. Puștiul se fofilă cotind printr-o serie de străduțe, iar Șimon crezu o vreme că îl pierduse.

Apoi îl văzu din nou. Bea cu un polonic de lemn dintr-o găleată, sprijinită de o fântână din mijlocul unei piațete.

Șimon se ascunse în spatele unei clădiri.

Puștiul se uita în jurul lui. Apoi cobora privirea la căluțul decapitat. Apoi iar se uita în jur.

Șimon se gândi că nu știa ce să facă. Se gândi că era singur. Și îi fu teamă că nu l-ar fi putut duce la Mercurio.

Puștiul se mișcă.

Șimon se luă după el.

Puștiul pierdu vremea până spre jumătatea dimineții. Părea să nu aibă un scop. Apoi Șimon își dădu seama că se învârtea în cerc. Părea că merge la întâmplare, dar, de fapt, făcea cercuri. Dar în jurul a ce?

Spre ceasurile nouă, puștiul se opri. Trebuie să fi fost epuizat. Se uită spre Canal Grande și, pe urmă, dintr-odată, se mișcă cu pași grăbiți și hotărâți.

Șimon simți cum crește excitarea.

Însă, pe măsură ce puștiul se apropia de țintă, încetinea. Și lui Șimon îi fu teamă că s-ar putea răzgândi. În schimb, puștiul nu se opri. Se duse drept acolo unde evident voia să se ducă.

Ajunse la un palat nobiliar cu trei etaje, cu o fațadă impunătoare și elegantă. Și doar acolo se opri, în fața porții.

Șimon văzu că ușierul îl saluta. Și nu-l gonea, cum s-ar fi putut aștepta. Îl cunoștea.

Puștiul rămase în fața porții, nemișcat, până ce, probabil chemat de ușier, apăru un călugăr. Șimon văzu că avea mâinile rănite. „Era ciudat ca un călugăr să locuiască într-un asemenea palat”, se gândi Șimon. Și călugărul îl cunoștea pe puști. Se uită la el cu ochi duri și îi vorbi. Puștiul făcu din cap semn că nu. Călugărul vorbi din nou, cu mai multă vehemență. Și puștiul din nou făcu semn din cap că nu.

Atunci Șimon se hotărî să se apropie. Crezuse că puștiul avea să se ducă după Mercurio într-o cocioabă, într-o speluncă rău famată, într-o cârciumă. În schimb, se afla în fața unui călugăr care trăia într-un palat de patricieni. N-avea sens.

Când fu destul de aproape, auzi că fratele, pe un ton dur, lipsit de sentiment, spunea:

— Îți spun să te întorci, idiotule!

— Nu, răspunse puștiul.

— Prea înaltul are nevoie de noi!

— Nu, *tu* ai nevoie de mine!

Glasul puștiului era ascuțit. Slab, în ciuda intensității.

Călugărul se apropie de puști. Văzu jucăria. I-o smulse din mână, o aruncă pe pământ și călcă pe ea.

Șimon fremătă. Suferința îl excita.

— De o săptămână te căutăm, zise călugărul.

Apoi ridică mâna și îl lovi pe puști în plină față cu o palmă teribilă.

— Termină, frate! zise un glas de femeie, de la o fereastră de la primul etaj.

Șimon nu reuși să o vadă.

Puștiul se dădu înapoi pipăindu-și obrazul și uitându-se la jucăria lui făcută bucăți.

„Se pregătea să plece”, se gândi Șimon.

Se pregăti să îl urmărească.

— Zolfo, strigă femeia la primul etaj.

„Băiatul se numea Zolfo”, gândi Șimon. Trebuia să fie un orfan. Mercurio și Zolfo. Călugării de la orfelinat nu aveau atâta fantezie, desigur, și-i botezau pe copii cu nume de elemente, zâmbi Șimon.

— Îți poruncesc să te întorci și să-ți faci datoria! zise călugărul.

— Du-te-n mă-ta! țipă puștiul, furios, însă în glasul lui se simțea spaimă și durere.

Apoi se întoarse și o luă la goană.

— Zolfo! strigă femeia, apărând în ușa de la intrare.

Șimon se pregătea să o ia pe urmele lui Zolfo ca să nu îl piardă, când se opri. O emoție violentă îi umflă plămânii, contractându-i, oprindu-i respirația. Șimon căscă gura de uimire. Era altfel decât în ziua aceea în piața Sant' Angelo in Pescheria. Acum avea o rochie elegantă. Și un colier prețios. Și părul strâns în cozi, împletite ca o nobilă doamnă. Însă Șimon și-o amintea bine și nu exista posibilitatea să greșească. Părul ei era tot arămiu, cu nuanțele acelea blonde care prindeau lumina soarelui. Pielea ei era de alabastru. Își amintea că se gândise că semăna cu Suzana agresată de bătrâni din episodul cărții profetului Daniel. Fata aceea îi ațâțase simțurile, atunci. Și acum o făcea din nou. Cu putere.

Se întoarse spre Zolfo care dispărea în fundul străzii înguste de pe o parte a palatului. Dacă nu s-ar fi mișcat, l-ar fi pierdut.

„Însă acum găsise o comoară cu mult mai mare", își spuse.

— Zolfo! strigă iar fata.

Șimon se gândi că crescuse. Ceva se schimbase în privirea ei. Poate de data asta bătrânii avuseseră ce-i mai bun. Poate ea nu-i gonise. „Ori poate de data asta Daniel nu o salvase", gândi zâmbind.

— Călugăr imbecil! îi zise fata părintelui.

Glasul ei nu era ca al lui Zolfo. Era dur, violent. Puternic. Nu-i era frică de călugăr. Și nici nu ținea la el.

— Ai grijă cum vorbești, femeie, zise călugărul.

Fata se apropie de el. Se uită în tăcere la el.

— Idiotule, nu înțelegi de unul singur că Zolfo ne poate băga în bucluc dacă vorbește?

Șimon deveni mai atent.

Călugărul ridică o mână cu palma desfăcută, arătându-și plaga.

— Se va întoarce, zise cu o voce rea. E dresat.

— Ca și tine, vrei să zici? făcu fata, cu o intonație plină de dispreț.

Apoi se uită spre drumul pe care dispăruse Zolfo. Dădu din cap și intră în palat.

Șimon simți o dorință adâncă, în timp ce se uita la ea cum dă din coapse pe holul de la intrare, în penumbră.

Ar fi fost savuros să o tortureze.

„Pe curând”, se gândi.

76.

„Sunt o proastă”, murmură Giuditta deschizând ochii, în zori, pe când bătaia Marangonei vibra peste acoperișurile Veneției.

Casa era în dezordine. De zile întregi încetase să mai gătească pentru tatăl ei, să îi mai spele rufele, să mai facă curat. Se închisese într-o muțenie ursuză. Răspundea monosilabic. Nu permitea nimănui să se apropie de ea. Nici Octaviei. Și cu atât mai puțin să ia parte la gândurile ei. Pur și simplu, pentru ea viața nu mai era interesantă. Privea vasele care se adunau fără să le vadă. Auzea zgomotele vieții și cuvintele oamenilor fără să le asculte. Era ca și cum s-ar fi mutat în altă lume, atât de departe de cea în care părea că trăiește încât nimic nu o mai putea atinge.

„Sunt o adevărată proastă”, repetă, în schimb, în dimineața aceea ridicându-se din pat.

Pentru prima oară de când renunțase la Mercurio zâmbi. Și, când își dădu seama, duse o mână la buze, ca pentru a se convinge de acea veselie neașteptată cu buricele degetelor, prin pipăit.

Se duse la fereastră. Îl văzu pe tatăl ei care se așeza la coadă împreună cu alți oameni din comunitate care trebuiau să iasă din ghetou, în timp ce străjerii deschideau porțile.

Se spălă pe față, apoi începu să se îmbrace. Nu avea timp de pierdut.

Totul era atât de simplu, acum când înțelesese!

Își dădu seama că spaima nu-i dăduse voie să gândească. Era așa cum odată îi explicase tatăl ei despre anumite înșelăciuni. Fraierul, pus cu spatele la zid, își pierdea capacitatea de a evalua realitatea și posibilitățile alternative pe care le avea. Acela era miezul înșelăciunilor, fraierul trebuia să ia în

considerare doar oportunitățile pe care i le sugera șarlatanul. Nu trebuia să gândească cu capul lui.

„Uite, se gândi Giuditta, spaima o înșelase.”

Ea nu reușise să vadă nimic altceva decât ceea ce îi sugera spaima. Nimic altceva decât ce voia să-i arate Benedetta.

În schimb, exista o soluție la îndemână. Și ea fusese atât de proastă încât să nu o vadă. Cum se întâmplase ca în dimineața aceea vălul să se dea deoparte, asta nu ar fi putut și nici nu ar fi știut să explice. Dar asta nu avea nici cea mai mică importanță. Lucrurile se întâmplau pe neașteptate. Pe neașteptate lumea murea. Pe neașteptate lumea dispărea. Pe neașteptate te îndrăgosteai, așa cum i se întâmplase ei, în ziua în care sângele i se amestecase cu cel din rana lui Mercurio, în ziua în care mâinile lor se înlănțuiseră, în carul cu alimente. Pe neașteptate ea devenise femeie. Pe neașteptate îl primise în ea. Pe neașteptate viața începuse să curgă atotputernică prin venele ei. Și pe neașteptate viața încetase să mai fie viață, când Benedetta o pusese cu spatele la zid.

Dar acum, pe neașteptate, Giuditta își dăduse seama că avea o posibilitate. Pentru ea și pentru Mercurio. Pentru ei doi. Pentru dragostea lor. Pentru viața lor.

Pe neașteptate, viața i se păru din nou frumoasă și demnă de a fi trăită. Simți cum sângele îi curgea iar prin trup. Simți speranța ce revenea să-i umple plămânii, odată cu aerul de vară.

„Era atât de evident”, își spuse râzând și reluă îmbrăcatul.

Benedetta îi inoculase otrava spaimei. Iar ea o lăsase să facă asta. Se lăsase pradă spaimei. Încetase să mai lupte, să mai gândească, să mai trăiască.

Însă acum știa ce trebuia să facă. Avea să se ducă imediat la Mercurio și să îi povestească totul și avea să îi spună că trebuia să fugă. Principele nu l-ar fi găsit dacă el ar fi fugit. Și pe urmă i-ar fi spus că ea ar fi mers, oriunde ar fi vrut el. Fiindcă nu o interesa de nimic altceva decât de el.

De data asta nu i-ar fi scris o scrisoare tatălui ei. Nu ar fi fost retorică. I-ar fi vorbit privindu-l în ochi, așa cum merita un tată. Și așa cum merita dragostea pe care o simțea pentru Mercurio. I-ar fi vorbit tatălui ei cu sufletul deschis, fiindcă nu mai voia să fie lașă. Și pentru că nu mai voia să-i fie frică.

Deschise ușa casei și începu să coboare scările. De jos venea un glas ațâțat, dar Giuditta nu îl auzea. Asculta doar cuvintele pe care avea să i le spună lui Mercurio. Își imagina doar îmbrățișarea lui.

— Ea e! zise o voce când ajunse la parter.

Giuditta ridică privirea.

Îl văzu pe Sfânt, arătând cu degetul spre ea. Apoi o văzu pe Octavia, cu ochii cât cepele. Și mai în urmă, printre oamenii care se înghesuiau, îl văzu pe tatăl ei, care se uita la ea și ridica un braț. Și alături de Sfânt văzu un funcționar în uniformă de gală. Și alături de el soldați înarmați.

Funcționarul îl dădu brutal deoparte pe Sfânt, făcu un pas în față și spuse:

— Giuditta di Negroponte, evreică, în numele Serenissimei Republici San Marco, și din porunca Sfintei Inchiziții, te declar arestată pentru vrăjitorie!

Giuditta văzu cum Octavia își ducea mâinile la gură. Îl văzu pe tatăl ei care îmbrâncea lumea ca să ajungă la ea, dând din cap că nu. Îl văzu pe Sfânt cum zâmbea satisfăcut. Îl văzu pe funcționar cum se dădea deoparte.

„Mercurio”, gândi.

Apoi simți cum o apucă soldații, cum o târăsc dincolo de poartă, cum își fac loc prin mulțime.

„Mercurio”, continuă să se gândească.

Simți metalul rece al cătușelor care îi erau strânse în jurul încheieturilor. Auzi verigile de fier ale lanțului care zornăiau. Simți cum îi ridicau fusta să strângă câte o obadă de lemn la glezne.

Și pe urmă auzi o voce care spunea:

— Mișcă-te, evreică!

Și o altă voce, cea a tatălui ei, care striga:

— Giuditta!

Și vocea Sfântului care urla:

— Vrăjitoare!

Și vocea Octaviei care striga:

— Giuditta!

Și corul de creștini care repetau:

— Vrăjitoare!

Și auzi voile cusătoreselor și pe cea a lui Ariel Bar Zadok și pe cea a croitorului Rashi Sabbatai care-i strigau numele, care urlau:

— Nu! E o nedreptate!

Și îl auzi iar pe tatăl ei care răcnea disperat, depășind orice altă voce:

— E fiica mea! Lăsați-mi fata!

Și numai atunci, în toată gălăgia aceea, uși dădu seama că în sinea ei era un singur gând: „Trebuie să mă duc la Mercurio…”

— Mișcă-te, evreică, îi ordonă comandantul soldaților, îmbrâncind-o.

Giuditta făcu un prim pas. Obada de lemn pe care o avea la gleznă o împiedică. Căzu cu mâinile în noroiul uscat de vară.

Isac își făcu loc printre soldați și o ajută să se ridice. Bereta galbenă îi alunecă din cap.

Giuditta nu se gândi la altceva decât că era caraghios cu bereta aia. Se uită la el. Dar nu reușea să îl focalizeze. Nu reușea să focalizeze nimic din ce se apropia de ea. Era ca și cum ar fi reușit să vadă clar doar lucrurile și persoanele din depărtare. Imediat ce intrau în raza ei, însă, se încețoșau.

— Giuditta… îi spuse Isac.

Un soldat îl lovi în spate. Isac se strâmbă de durere.

— Dă-te, evreule, zise soldatul.

Giuditta văzu că soldatul călca pe bereta galbenă.

— Și tu, mișcă-te, îi repetă soldatul și o împinse.

Giuditta făcu niște pași mici, repezi, lungi cât îi permitea inelul.

Pe Fondamenta dei Ormesini se adunase o gloată mai mare, chemată de eveniment.

— Vrăjitoare! urlau. Vrăjitoare.

Giuditta se întoarse. Isac îi urma. Era gârbovit. Părea un om bătrân. Se uita la ea și pe urmă în jurul lui, ca și cum ar fi căutat un ajutor pe care nimeni nu i l-ar fi dat.

— Dreptatea e făcută! urla Sfântul, mergând în fața lor, ca în fruntea unei procesiuni, cu mâinile desfăcute spre lumina care se filtra prin stigmate. Dreptatea e făcută! Slavă Ție, Doamne!

— Vrăjitoare! Vrăjitoare! striga lumea, încingându-se din ce în ce.

Un tânăr luă o piatră și o aruncă spre Giuditta.

Giuditta simți o durere puternică în frunte, căzu din nou la pământ.

— Ridică-te! îi ordonă comandantul soldaților.

Giuditta se ridică. Nu o țineau picioarele. Simți ceva cald pe frunte. Vederea i se încețoșa. Ceva roșu și dens îi curgea prin fața ochilor și îi întunecă lumea.

— Vrăjitoare! Vrăjitoare! continuau să urle oamenii, în jurul ei.

O altă piatră o lovi în spate. Și apoi alta în bărbie.

— Dă-te de-acolo! zise o voce puternică și autoritară.

Giuditta simți că cineva îi întindea un braț și o ajuta.

— Nu vă băgați! spuse funcționarul Republicii.

Căpitanul Lanzafame puse mâna pe spadă și o scoase din teacă.

Comandantul gărzilor o scoase pe a lui.

— Era și timpul să-ți amintești că ești înarmat, îi spuse Lanzafame, fără să-i dea drumul Giudittei, căreia îi era greu să stea în picioare.

— Ai auzit ce ți-am spus? Nu te băga! zise comandantul gărzilor.

— Datoria mea e să am grijă de evrei, răspunse Lanzafame. Și, având în vedere că tu nu ești în stare să ai grijă de prizonierii tăi și permiți să fie linșați de o mulțime sângeroasă fără un proces corect, dă-te deoparte tu!

— În numele Serenissimei… începu să spună funcționarul.

— În numele Serenissimei? îl întrerupse Lanzafame, urlând. Dacă i se întâmplă ceva acestei fete, dacă îngădui să nu ajungă la locul în care trebuie să o escortezi, jur că-ți tai capul după ce te denunț dogelui în persoană că nu ți-ai făcut datoria! În numele Serenissimei!

Funcționarul se uită la comandantul gărzilor. Comandantul gărzilor se uită la soldații lui Lanzafame, care îi încercuiseră și țineau mâinile pe arme, gata de luptă. Și văzu că aveau cicatrice pe tot corpul. Și înțelese că erau luptători adevărați.

— Apărați prizoniera! le ordonă oamenilor lui și aceștia se adunară în jurul Giudittei.

— Reușești? o întrebă Lanzafame pe Giuditta.

Giuditta se uită la el. „Tocmai jurase să nu se mai lase dominată de frică”, se gândi. Dar nu era pregătită pentru asta.

— Sunt o proastă, zise încet, gândindu-se că ar fi trebuit să fugă imediat cu Mercurio.

Dacă ar fi fugit imediat, acum nu ar mai fi fost acolo.

— Ce zici? spuse Lanzafame.

— Lasă-ne-o nouă, spuse comandantul gărzilor.

Lanzafame se întoarse spre oamenii lui.

— Protecție, ordonă.

Soldații se aliniară în jurul gărzilor. Doi se duseră înainte, făcând loc prin mulțime. Doi rămaseră la urmă. Serravalle și alți patru ostași se așezară pe laturi. Și așa părea că Giuditta era prizoniera gărzilor și gărzile prizonierii soldaților lui Lanzafame.

— Soldat al Satanei! urlă Sfântul.

Lanzafame se uită țintă la el, fără să-i răspundă. Apoi, trecând pe lângă primul tânăr care aruncase piatra și care avea deja alta în mână, îl lovi în plină față cu garda spadei, cu furie, fără să-i arunce măcar o privire. Tânărul căzu la pământ, leșinat, în timp ce un firișor de sânge îi ieșea din nas și din buza despicată.

Mulțimea se calmă. Dar nu conteni să urmeze cortegiul până în piața San Marco. Aici se înmulți fără număr, murmurând.

— Vrăjitoare! Vrăjitoare! începură iar să urle.

Soldații lui Lanzafame scoaseră spadele din teci și le ținură la vedere până la temnițele Palatului Ducal.

— Aici înăuntru nu puteți intra, îi spuse comandantul gărzilor lui Lanzafame.

Lanzafame se uită în tăcere la el.

— Lasă-l pe tată să-și ia rămas-bun, spuse atunci.

Comandantul gărzilor încuviință.

— Grăbește-te, îi spuse lui Isac.

Isac ajunse la Giuditta. Îi șterse fața murdară de sânge cu mâneca cămășii lui. Se uita la ea, dar nu era în stare să spună nimic.

— Ajunge, gata, dă-te la o parte, ordonă comandantul gărzilor după puțin, preocupat de mulțimea care împingea.

Isac nu se mișcă.

— E vina mea, îi spuse în șoaptă Giudittei în timp ce se lovea repetat în piept. E vina mea că te-am adus aici.

— Am spus gata, zise comandantul gărzilor.

Atunci Lanzafame îl luă ușor de un braț pe Isac și doctorul începu să dea înapoi, fără să-și ia privirea de la fiica lui.

Și atunci Giuditta, aproape fără suflare, spuse:

— Mercurio…

Isac se uita fix la ea.

— Spune-i lui Mercurio, murmură Giuditta.

Apoi gărzile o înșfăcară și o împinseră brutal spre scările care duceau la temnițe.

— Lăudat fie Isus Cristos, Mântuitorul nostru! urlă Sfântul, adresându-se mulțimii. S-a făcut dreptate!

— S-a făcut dreptate! se auzi ecoul mulțimii.

77.

— Nu, spuse Mercurio, cu un fir de voce.

Isac se uită la el fără să înțeleagă. Avea chipul marcat de suferință și de îngrijorare. Umerii lui puternici se gârboviseră, curbându-se ca doborâți de o greutate pe care nu o puteau suporta. Ochii îi erau stinși, ca încețoșați de două cataracte de emoție.

— Nu? întrebă Isac.

Mercurio nu vorbi.

Rămaseră așa, în staulul care semăna din ce în ce mai mult cu un spital, să se uite unul la altul cu groaza aceea în ochi.

Prostituatele se mișcau încet, cu capul plecat. Nimeni nu scotea un sunet.

— A zis doar… făcu Isac, cu greu, doar… „Spune-i lui Mercurio”… nimic altceva…

Mercurio încuviință aproape înspăimântat. Ce voia să spună? De ce voia Giuditta ca el să știe? Avea o altă viață, alesese să îl lase pe dinafara ei, să îl arunce în mare. Și atunci, de ce voia acum ca el să știe? Începu să se simtă agitat. Își dădu seama că ritmul respirației lui creștea imperceptibil.

— Am băgat-o eu la închisoare… zise Isac. Eu am adus-o la Veneția…

Mercurio se uită la el ca și cum atunci l-ar fi focalizat. Era un fel de furie care se agita în el. Era supărat pe Giuditta, care îl exclusese din viața ei și acum îl rechema atât de violent.

— Nu am puterea să vă susțin și pe dumneavoastră, doctore, spuse el.

Isac lăsă capul în jos. Deveni și mai mărunt.

— O, rahat! exclamă Mercurio. Termină, doctore!

— Ce se întâmplă? întrebă Lanzafame, apropiindu-se.

— Sunteți prietenul lui, căpitane? spuse Mercurio, roșu la față, deranjat de propria reacție și în același timp incapabil să se controleze. Atunci consolați-l dumneavoastră! Omul ăsta mi-a dat numai șuturi în cur și acum vrea ca eu... ca eu...

Lanzafame îl împinse.

— Dă-te. Nu vrea chiar nimic de la tine, nătărăule. Îl luă de un braț pe Isac. Vino, să mergem.

— Unde?

— Nu știu, zise Lanzafame. Să luăm puțin aer, vino...

— Da, plecați. Nu-mi pasă deloc de aiureala asta, zise Mercurio înnegurat.

Strânse pumnii. Încleștă dinții. Își mușcă buza.

Atunci, dintr-odată, Lanzafame lăsă brațul lui Isac, se aruncă asupra lui Mercurio și îl izbi de perete.

— Plângi, băiete! urlă. Plângi, fir-ar să fie! Se uită la el, apoi îi dădu drumul. Îl luă din nou de braț pe Isac și îi spuse, mai încet, cu mai multă delicatețe: Și plângi și tu, bătrân prostănac.

Isac îl urmă docil spre ieșirea staulului.

— Are dreptate... spuse Scarabello din patul lui.

Mercurio se întoarse, cu fața contractată de o strâmbătură care îi schimonosea trăsăturile. Scoase un sunet gutural, ca un răget, care îi zgârie gâtul. Scutură din cap cu violență.

— Nu! urlă.

— Renunță... zise Scarabello, cu glasul obosit de boală.

Mercurio strânse și mai tare pumnii și dinții. Apoi ieși în goană afară, fără să scoată o vorbă. Alergă pe câmpuri, alergă până simți că nu-i mai rezistă inima. Atunci se lăsă să cadă, cu fața în iarba pe care seceta verii începea să o îngălbenească, cu degetele înfipte în pământul uscat care îi intra sub unghii. Rămase așa cu spinarea care se prăjea la soare. Rămase nemișcat, incapabil să verse o singură lacrimă.

„Spune-i lui Mercurio...”, murmură după un timp pe care nu ar fi fost în stare să-l măsoare, un timp în care lumea încetase să existe.

Ridică privirile. Lumina îl orbi.

„De ce?” răcni la cer.

Se ridică în picioare și se întoarse. Îi văzu pe Isac și pe Lanzafame lângă adăpătoare. Isac era așezat pe o piatră, frânt în două de durere și de simțământul de vină. Plângea.

Lanzafame stătea alături de el și se uita la soare cu brațele încrucișate.

Mercurio încetini pasul. Simți furia și spaima cum freamătă în el. Dar și un fel de speranță. |

„De ce?” spuse în șoaptă.

Se gândi la ziua în care Giuditta îi spusese că s-a terminat totul. Își aminti că venise în urma ei, ca un câine vagabond, și că o văzuse cum îl sărutase pe Joseph, băiatul pe care Isac îl pusese pe urmele lor ca să o apere. De el.

Se răsuci brusc spre Isac și simți un val de ură față de doctor.

„E vina ta”, gândi.

Nimic nu avea sens. Însă trebuia să găsească un răspuns la singura întrebare care îl interesa.

„De ce?” spuse iar în timp ce alerga spre cheiul pescarilor și își repetă asta în timp ce Tonio și Berto vâsleau repede ducându-l spre Veneția, la podul Cannaregio.

Coborî cu o săritură și își duse mâna la buzunar unde ținea cuțitul. Ajunse la Campo del Ghetto Vecchio și așteptă. Era gata de orice, dar înainte trebuia să știe.

„Spune-i lui Mercurio”, auzea în capul lui. Și i se părea chiar că aude glasul Giudittei. „Spune-i lui Mercurio…”

Și pe urmă, pe când Mercurio era din ce în ce mai încordat, apăru Joseph.

Joseph mergea în pasul lui legănat. Mercurio nu și-l amintea atât de mare. Dar nu îi era frică. În clipa aceea nimic nu-l putea înspăimânta.

Îl urmări până ajunseră pe o străduță întunecoasă și goală. Atunci Mercurio sări pe el, cu cuțitul în mână, și i-l puse la gât.

— Bastardule, mă recunoști? îi suflă în față.

Joseph încuviință în șoaptă.

— Ce-i între tine și Giuditta? îl întrebă Mercurio, apăsându-i vârful cuțitului sub bărbie. Și, în timp ce-i punea întrebarea, nu reușea să își ia ochii de la buzele acelea care o sărutaseră pe Giuditta. Răspunde, rahatule!

— Mă doare, zise Joseph.

— Vrei să simți cu adevărat ce înseamnă durere? spuse Mercurio și mai furios, și împinse adânc vârful cuțitului, sub bărbie. Dacă nu răspunzi ți-l scot prin ochi, ai înțeles?

Joseph făcu semn că da. Și numai ce Mercurio lăsă moale cuțitul, cu o neașteptată agilitate pentru masivitatea lui, se

eliberă din strânsoare și îl îmbrânci în zid, schimbând pozițiile, după ce îi sucise încheietura și-l făcuse să dea drumul cuțitului, îi puse brațul în gât, imobilizându-l.

— Poate sunt prost. Dar sunt puternic și știu să-mi folosesc forța, zise fără mânie. Singurul lucru pe care știu să-l fac bine e să lupt.

Mercurio se uita cu pică la el.

— Între mine și Giuditta nu e nimic, zise Joseph.

— Atunci… de ce ai sărutat-o? zise Mercurio, cu greutate.

— Nu știu, răspunse Joseph, roșind. Giuditta mi-a cerut să o fac și eu am făcut-o, fără să întreb. Nu sunt în largul meu cu femeile, mă pun în încurcătură… Se uită la Mercurio cu ochii lui bovini. Acum te las, îi spuse el. Nu face tâmpenii.

Mercurio încuviință încet.

Joseph slăbi apăsarea brațului. Făcu un pas înapoi.

Mercurio își simțea picioarele moi, aproape că nu îl mai susțineau. Era extrem de zăpăcit.

— Îmi pare rău, îi spuse Joseph.

— Să te ia dracu', bășică de slănină, rânji Mercurio îndepărtându-se.

Când ajunse la pod dincolo de arcadele Ghetoului Vechi, pe Cannaregio, picioarele îi cedară. Se agăță de balustrada de lemn.

— Ți-e rău, băiete? îl întrebă o servitoare bătrână, care se întorcea din târg încărcată de cumpărături.

Mercurio se uită fix la ea cu o privire plină de ură.

Bătrâna lăsă ochii în pământ și își continuă grăbită drumul, cu greutățile ei.

Mercurio își dădu seama că, cu cât i se înfiripa în inimă speranța slabă căreia încă nu voia să-i dea un nume, cu atât mai tare îl năpădea o furie oarbă. Și furia îi dădu din nou putere.

Se răsuci și alergă spre San Marco.

Când ajunse în fața intrării temnițelor Palatului Ducal era fără suflu. Văzu doi soldați care schimbau garda în fața porții. Și, ceva mai în spate, alți cinci, printre care și comandantul, cu uniforma lui de gală.

În piațetă era un mic grup de pierde-vară. Vorbeau cu toții despre vrăjitoare.

— Trebuie să văd… zise Mercurio, gâfâind, Giuditta di Negroponte…

Soldatul se uită distrat la el.

— Pleacă de aici, îi spuse el.

— Ți-am spus că trebuie să o văd, făcu Mercurio.

Soldatul se întoarse spre el.

— Cine ești?

— Sunt… Mercurio ezită. Sunt…

— Ești nimeni. Pleacă, zise comandantul gărzilor, apropiindu-se. Mercurio rămase nemișcat. Simțea un tremur care îi străbătea trupul. Își trecea greutatea de pe un picior pe altul, clătinându-se și întinzându-și gâtul spre loggia Palatului Ducal. Neliniștea care îl stăpânea de-acum creștea și iar creștea.

— M-ai înțeles, băiete? Pleacă, repetă comandantul.

— Giuditta! strigă pe neașteptate Mercurio. Giuditta, mă auzi?

— Ce crezi că faci? zise comandantul.

Unii dintre pierde-vară care întesau piața de pe o parte a bazilicii se apropiară, curioși.

— Giuditta! continua să strige Mercurio, cu palmele căuș la gură, cu toată suflarea pe care o avea în gât. Ca și cum ar fi putut alunga neliniștea cu strigătele acelea. De ce? Spune-mi de ce?

La un semn al comandantului, cei doi soldați de la poartă încercară să îl apuce pe Mercurio de brațe.

Mercurio sări într-o parte, scăpând de ei.

— Giuditta! strigă din nou.

— Termină, băiete, sau te arestez! îl somă comandantul.

Între timp, ceilalți soldați se apropiaseră și așteptau un ordin.

— Să te ia dracu'! urlă Mercurio către comandant, de-acum pierzându-și de tot stăpânirea de sine.

Comandantul făcu un salt și îl apucă de haină.

— Ești arestat, tu ai vrut-o.

Cei doi gardieni îl înșfăcară fiecare de-o parte.

— Giuditta! continuă să strige Mercurio, încercând să se desprindă din strânsoare. Spune-mi de ce?

— Ai să vezi că o noapte la răcoare o să-ți clarifice ideile, zise comandantul. Cum te cheamă? Cine ești?

De pe scările care duceau la temniță apăru Sfântul, atras de gălăgie.

— Tot în drumul oamenilor, călugăr de căcat? zise Mercurio, cu furie.

Sfântul îl recunoscu și îi aruncă o privire plină de dispreț.

— Măsoară-ți cuvintele, îi spuse comandantul, apropiindu-se de el. Se întoarse spre soldații lui. Băgați-l înăuntru, ordonă.

Și atunci, instinctiv, Mercurio îi dădu comandantului un cap în față.

Gardienii, dezorientați, îi dădură drumul o clipă lui Mercurio.

Iar în clipa aceea băiatul sări înapoi.

Comandantul gemu de durere și căzu la pământ, cu nasul rupt.

— Arestați-l pe nenorocitul ăla! urlă el.

Însă Mercurio se răsucise și o luase la goană.

— Prindeți-l! urlă căpitanul în timp ce sângele îi curgea șiroi din nas.

— Eu știu cine e, spuse Sfântul. Și cred că știu unde locuiește.

Între timp Mercurio traversa piața San Marco cu gărzile pe urmele lui, care erau însă îngreunați de arme și uniforme. Mercurio scăpă grabnic de ei. Urcă într-o barcă de pescari care se întorcea la Mestre. Coborî la dana de pește și se duse la casa Anei.

Mai era o singură persoană în afara Giudittei care putea să răspundă poate la întrebarea lui.

•

— Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră, doctore, îi spuse lui Isac, care era aplecat deasupra unei prostituate, ocupat să-i trateze o plagă.

Isac se uită la el. Apoi încuviință și îl urmă afară din spital.

Merseră în tăcere până la adăpătoare. Se opriră unul lângă altul, fără să se privească.

Mercurio se simțea slab, dar nu mai putea amâna. Trebuia să știe, trebuia să lase speranța pe care și-o înfrâna încă de dimineață să dispară sau să se realizeze.

Isac nu spuse nimic. Rămase nemișcat, privind orizontul învăluit de ceața verii.

Atunci Mercurio trase aer în piept și vorbi.

— De ce? spuse doar.

Isac lăsă ca sunetul întrebării să pătrundă în el. Și pe urmă, cu un glas plin de compasiune și de căldură, răspunse:

— Pentru că te iubește, băiete.

Și atunci panica explodă necontrolabilă.

— Ajutor, murmură Mercurio.

78.

— *Sigillum diaboli,* spuse Sfântul. Știi ce e, evreico?

Giuditta se uita îngrozită la el. După noaptea petrecută într-o celulă întunecoasă și rece, în dimineața aceea, la răsărit, fusese dusă în camera aceea fără ferestre, cu tavanul boltit. Pe pereți erau fixate inele și lanțuri. Iar în centrul marii încăperi umede erau o masă și instrumente ciudate. Instrumente de tortură.

Sfântul era alături de un bărbat musculos. Bărbatul musculos era călăul. Iar Sfântul fusese numit Inchizitor.

— Deci, știi ce e *sigillum diaboli*? repetă fratele Amadeo.

Giuditta făcu semn din cap că nu.

— Vitele sunt mereu însemnate de stăpânul care în acest fel își certifică proprietatea, surâse fratele Amadeo. Și tot din acest motiv, stăpânul tău, diavolul, Satana în persoană, cu siguranță te-a însemnat pe tine. Se apropie de ea. Și eu, acum, voi găsi acel semn, vrăjitoareo.

Giuditta simți un fior de groază.

— Călăule, dă-i drumul, zise Sfântul. Fie ca mâna Domnului să vegheze asupra ta.

Călăul începu să ascută un brici pe o fâșie de piele.

— Dezbracă-te, îi spuse, fără răutate, cu glasul neutru al celui care pur și simplu își face meseria.

— Nu… spuse Giuditta, făcând ochii mari de spaimă și dând un pas înapoi.

Își încrucișă brațele la piept, ca și cum ar fi fost goală.

Călăul se întoarse spre cei doi gardieni care o escortaseră pe Giuditta.

— Dezbrăcați-o, le porunci.

— Nu… spuse iar Giuditta și se uită în jurul ei.

Apoi, când gardienii fură aproape, o luă la goană ca o pasăre înnebunită. Alergă până la ușa care o separa de libertate. Bătu cu mâinile în lemnul de zadă întărit cu bare groase de fier. Îl zgârie cu unghiile.

— Nu! Vă rog! urlă când o înșfăcară zdravăn.

Cei doi gardieni o readuseră în mijlocul încăperii.

Călăul se apropie de ea.

— Dacă te opui, îți vor rupe rochia de pe tine, spuse cu glasul lui calm, rațional. Și pe urmă, după ce vom termina, când te vei

putea îmbrăca iar, ai să te trezești cu o rochie făcută praf. Și va fi ca și cum ai fi mereu goală.

— Vă rog…

— Lasă-i să te dezbrace, spuse călăul.

Și atunci, Giuditta lăsă brațele în jos. În timp ce simțea mâinile celor doi gardieni care îi desfăceau corsajul, lăsă și capul pe spate și lacrimi calde, mari, grele începură să-i curgă de-a lungul obrajilor.

— De unde vreți să începeți, Inchizitorule? întrebă călăul.

Sfântul indică pubisul.

— Puneți-o pe masă, zise călăul.

Cei doi gardieni o luară pe Giuditta și o așezară pe masa de lemn, cu brațele întinse. Apoi o apucară de glezne și i le fixară.

Călăul se apropie de masă. Închise un inel mare de fier, rece și aspru, în jurul coapselor Giudittei, imobilizând-o. Apoi roti o manetă. Masa începu să se despartă în două în partea de jos. Când călăul nu mai roti maneta, Giuditta avea picioarele larg desfăcute și imobilizate.

Călăul îi arătă briciul.

— Dacă nu te miști, nu te voi tăia, îi spuse el.

Apoi se băgă între picioarele Giudittei, turnă o carafă de apă cu leșie pe pubisul ei, fricționă părul, fără să insiste și în cele din urmă începu să o radă.

Giuditta închise ochii, reținându-și țipetele de disperare care voiau să îi iasă pe gură.

Când călăul termină, îi turnă altă apă rece ca gheața între picioare, ca să o limpezească.

— E gata, spuse adresându-i-se Sfântului.

Fratele Amadeo se apropie. Fixa cu privirea floarea de carne moale și goală pe care Giuditta o avea între picioare, ca orice femeie. Știa că venise pe lume din ceva foarte asemănător. Mama lui avea cam aceeași vârstă cu evreica aceea. Și excrescența aceea cărnoasă, ca o gură necredincioasă, îl atrăsese afară din mănăstire pe tatăl lui, fratele Reginaldo da Cortona, din ordinul Predicatorilor, erborist. Și îl corupsese. Îl condamnase.

Arătă cu degetul spre vaginul Giudittei.

— Clești, spuse el.

Călăul se uită la el.

— La ce folosesc? întrebă. Dacă nu vreți să o atingeți, o pot face eu cu mâinile mele.

— Clești! aproape zbieră Sfântul. Vrăjitoarea asta mi-a scăpat de prea multe ori ca eu să mă pot încrede în mâinile tale!

— De-acum nu mai scapă, spuse călăul.

Fratele Amadeo se duse lângă el. Era cam cu două palme mai scund. Însă ochii lui albaștri, mici precum florile a două cuie, ardeau.

— Clești, repetă încet.

Călăul se duse la peretele unde erau agățate instrumentele lui. Luă un clește lung de fier, cu vârf plat.

Giuditta văzu că se apropia. Închise ochii, îngrozită. Își impuse să se gândească la altceva. Îl văzu pe tatăl ei, cu expresia aia de om bătrân întipărită pe față. Văzu chipul Octaviei, care reflecta aceeași spaimă pe care o simțea ea. Însă când încercă să se gândească la Mercurio, nu reuși să-și imagineze iubitul lui chip frumos. Dispăruse din amintirea ei. „Spune-i lui Mercurio”, îi ceruse tatălui ei. Fiindcă ea era a lui Mercurio și nu voia să moară fără să-i spună. Însă atunci cum de nu își putea imagina ochii lui verzi, zâmbitori? Și buzele lui frumoase pe care le sărutase de atâtea ori?

— Hai, grăbește-te, spuse Sfântul.

Giuditta deschise ochii. Văzu cum călăul îngenunchează între picioarele ei. Și îl văzu pe Sfânt cum se apropie cu o lumânare în mână.

Și apoi simți ceva rece care îi prindea carnea și trăgea, desfăcând-o.

— Mai mult, spuse Sfântul.

Călăul strânse cleștele și desfăcu mai mult.

Giuditta își mușcă buza de jos până simți că pielea ceda și sângele îi curgea în gură.

— Așa o arzi, Inchizitorule, zise călăul.

— Vezi-ți de treaba ta, călăule! răspunse fratele Amadeo. Mâinile mele sunt conduse de Dumnezeu în persoană!

Giuditta simți flacăra lumânării care îi ardea carnea. Țipă și se agită. Inelul care-i strângea coapsele îi sfâșie pielea acolo unde osul bazinului o întindea.

— Nu e niciun semn, zise călăul.

— Ce știi tu despre trucurile Diavolului, prostule! zise Sfântul. De exemplu, asta crezi că e o simplă aluniță? Nu! E un sărut al Satanei.

Giuditta simți iar flacăra lumânării pe carne. Urlă.

— Vă rog... vă rog... plânse.

— Auzi cât de bine imită glasul inocenței această vrăjitoare? râse Sfântul. Aproape c-ai putea s-o crezi, nu-i așa?

Călăul nu răspunse.

— Încinge cleștele, porunci fratele Amadeo.

— Inchizitorule... ai văzut ce era de văzut... spuse călăul.

— Încinge-l, repetă Sfântul. Și cleștele de cuie, pentru sfârcuri. Eu am să o fac pe vrăjitoarea asta să mărturisească. Și am să-i smulg spurcăciunea din trup și din suflet.

Călăul se duse spre vasul cu jar. Băgă cleștele în el. Apoi se duse la perete și luă cleștele de cuie, care semăna cu cel al spițerului, și îl puse și pe el la încins în vasul cu cărbuni.

— Între timp, taie-i părul de pe cap și de la subsuori, zise Sfântul. Și pe urmă pregătește clistirul fierbinte și depărtătorul pentru inspecția anală.

Călăul rămase o clipă nemișcat, ca și cum ar fi fost pe punctul de a se revolta. Apoi se apucă de treabă.

Între timp, fratele Amadeo se apropiase de urechea Giudittei.

— Am să-ți torn plumb topit în corp dacă n-ai să-ți mărturisești fărădelegile, murmură. În orice orificiu pe care l-a violat Satana. Zâmbi. Și vom vedea dacă stăpânul tău va veni să te salveze. Vom vedea dacă merita să-ți vinzi sufletul.

— Vă rog... vă rog... plângea Giuditta, fără să fie în stare să spună altceva. Vă rog...

Călăul se apropie, cu briciul și cu carafa de apă cu leșie. Îi turnă puțin pe un subraț, apoi o rase. Trecu la celălalt subraț. Îl rase și pe el. În cele din urmă îi săpuni părul. Tocmai îi pusese briciul la baza frunții când ușa camerei de tortură vibră și fu deschisă din afară.

— Cine îndrăznește să deranjeze? tună fratele Amadeo.

Patru gardieni ai Serenissimei intrară și se așezară câte doi de o parte și de alta a ușii. Imediat în urma lor intră un prelat, îmbrăcat în negru, cu o sutană aparent modestă, dar dintr-un material foarte lucios. Și în spatele prelatului, ajutat de doi clerici cu tonsură proaspătă, înaintă silueta subțire și firavă, însă

charismatică, a unui bătrân cu o beretă cu un ciucure roșu și un baston pastoral de aur în mână.

— Excelența Sa patriarhul Veneției, Antonio II Contarini, anunță prelatul îmbrăcat în negru.

Călăul lăsă imediat capul în jos. La fel făcură și cei doi gardieni care se ocupaseră de Giuditta.

Sfântul alergă spre suprema autoritate ecleziastică a Veneției și i se aruncă la picioare în genunchi, încercând să-i ia mâna să-i sărute inelul.

Patriarhul îl îndepărtă cu un gest deranjat.

— Sărută fără să mă atingi, spuse cu o voce subțire, ușor stridentă, însă plină de forță. Mâinile alea ale tale mă impresionează.

Sfântul își lipi buzele de inel și îl sărută, fără să rețină mâna înmănușată a patriarhului în mâna lui.

— Sosesc la timp, văd, spuse patriarhul aruncând o privire rapidă spre Giuditta, legată goală de tăblia mesei, și la instrumentele care se înroșeau în vasul cu cărbuni.

— Stinge focul ăla, călăule.

— Dar, Sanctitate… începu fratele Amadeo.

Patriarhul îl fulgeră cu o privire severă.

— Să nu îndrăznești să mă întrerupi, îi spuse. Apoi ridică o sprânceană. Și oricum se pare că tu ești Sfântul din noi doi, și întoarse capul spre prelat, râzând cu el. Scaun, porunci pe urmă.

Cei doi clerici luară un scaun și îl ajutară.

Patriarhul suspină, obosit. Duse arătătorul și degetul mare al mâinii stângi spre șaua nasului și strânse, la baza ochilor, ca și cum și-ar fi îndepărtat o durere de cap.

Prelatul apropie de el o sticluță și îi scoase dopul.

Patriarhul o mirosi. Tuși, apoi păru să se simtă mai bine. Îi mulțumi prelatului cu un semn din cap.

— De multă vreme Roma vrea un proces public, chiar dacă nu intră în uzanțele noastre, zise atunci, cu glasul ăla al lui strident, ca să celebreze și să afirme puterea Bisericii și aici la Veneția, unde simte că i se opune puterea temporară a dogelui și politica Serenissimei Republici San Marco.

Făcu o strâmbătură. Evident, ca nobil cetățean al Veneției, fidel idealurilor de independență ale Republicii, acel ordin al capului suprem al Bisericii nu-i plăcea. Însă, ca servitor al lui Dumnezeu, era silit să se supună.

— Așa că *fiat voluntas Dei.* Se uită la Sfânt. Și ce poate fi mai bun decât acest atât de scabros caz al evreicei care, cu rochiile ei, a vrăjit femeile venețiene și le-a furat sufletul? Este o întâmplare despre care se va vorbi oriunde, care va face vâlvă în prostime, care-i va pasiona pe poeți și menestreli... și care vede o străină, ba mai mult, o evreică, o necredincioasă, cum atentează la binele Veneției. Astfel Biserica... Biserica! repetă emfatic, va salva cetățenii Serenissimei. Spun bine, Sfântule?

— Foarte bine, mărite patriarh, se închină fratele Amadeo.

— Atunci Inchizitorule, nu o omorî înainte de proces...

— Nu, mărite patriarh, eu...

— Nu mă întrerupe!

Sfântul îngenunche umil.

— Nu o omorî și nu o prezenta în tribunal ca pe o martiră. Nu o aduce într-un asemenea hal ca prin înfățișarea ei să stoarcă milă. Mă înțelegi? Trebuie să acționăm altfel decât în procesele care se țin cu ușile închise. Trebuie să folosim inteligența pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu.

— Da, mărite patriarh.

— Vreau să fie frumoasă, zise patriarhul. Nu uita, Inchizitorule, răul este întotdeauna seducător. Ai auzit vreodată de diavolul care oferă căcat?

Sfântul nu răspunse.

— Trebuie să-ți pun încă o dată întrebarea? zise patriarhul.

— Nu.

— Nu oferă niciodată căcat, diavolul, corect?

— Foarte corect.

— Oferă putere, bogăție, frumusețe, adevărat?

— Foarte adevărat.

— Și, dacă nu va părea că această fată a obținut putere, bogăție și frumusețe... cine va crede că a făcut pact cu diavolul?

— Nimeni.

— Foarte nimeni, ar fi trebuit să spui.

Prelatul îmbrăcat în negru râse.

— Foarte nimeni, spuse Sfântul.

— Mi-ai fost indicat ca Inchizitor numai și numai pentru că populația Veneției te cunoaște, ți-ai câștigat oarecare faimă datorită acelor... patriarhul făcu o strâmbătură, acelor găuri din palme, spuse evitând voit să le numească stigmate. Se uită la el aproape cu dispreț. Era evident că Sfântul nu-i plăcea. Vei fi în

stare să susții procesul? îl întrebă atunci. Sau e mai bine ca eu să-mi găsesc un alt paladin?

— Acordați-mi această posibilitate, mărite patriarh. Nu vă voi dezamăgi. O vânez pe această evreică de aproape doi ani, spuse Sfântul, încălzindu-se.

— Să nu o transformi într-o chestiune personală, îl avertiză patriarhul. Tu lucrezi pentru mine, care la rândul meu lucrez pentru Sanctitatea Sa, care lucrează pentru preamărirea Domnului Nostru.

— Sunt umilul dumneavoastră servitor, spuse fratele Amadeo.

— Atunci apropie-te, zise patriarhul.

Sfântul se ridică și își apropie urechea de gura patriarhului.

— Una dintre acuzatoarele evreicei este o femeie cu reputație proastă, murmură patriarhul. Ghinionul vrea ca bietul, nebunul și dementul meu nepot Rinaldo să fie amantul... după cum tu bine știi, pe de altă parte, ținând cont că petreci și tu cu demența principelui, mi se spune.

Fratele Amadeo roși.

— Nu roși ca o fecioară, Sfinte, spuse cu o voce de gheață patriarhul. Acolo unde e carne în descompunere mereu se găsesc viermi și paraziți. Patriarhul apucă între două degete urechea Sfântului și o trase spre el. Ceea ce mă interesează este ca numele familiei mele să nu fie asociat nici cu femeiușca aia și nici cu acest proces. Cel puțin nu oficial. De aceea, înainte de a o chema ca martor pe târfa aia care trăiește în micul palat Contarini, o vei instrui cum trebuie. Dacă numele nepotului meu nu va fi pomenit, va fi răsplătită. Dacă, în schimb, se va auzi de el, explică-i că instrumentele călăului nostru se pot oricând încălzi pentru ea.

Sfântul făcu un pas înapoi. Încuviință.

— N-aveți teamă.

Patriarhul le făcu semn clericilor. Aceștia se apropiară imediat și îl ajutară să se ridice. Apoi îl susținură în timp ce se întorcea fără să o fi privit nici măcar o dată pe Giuditta, legată de tăblia mesei. Când ajunse aproape de ușă, întoarse capul spre Sfântul care îl petrecuse mergând în urma lui aplecat de mijloc și într-o parte.

— Mulțimea din Veneția te cunoaște. Acesta e singurul motiv pentru care ți se dă ocazia, deși ești lipsit de experiență inchizitorială. Îți repet și tu să nu uiți.

— Nu voi uita…

— Și ai citit cartea pe care ți-am trimis-o? întrebă patriarhul.

— *Malleus Maleficarum*? Firește, mărite Patriarh. E un manual… stupefiant, răspunse Sfântul.

— Urmează procedurile acelea. Învață-o pe de rost. Și citează mereu *Approbatio* a comisiei de teologi germani din Köln ca să se înțeleagă cum acceptă întreaga Biserică manualul, spuse patriarhul, știind totuși că introducerea era un fals, care folosea doar ca să dea tratatului acel *imprimatur* de operă teologică impecabilă.

— Așa voi face, mărite Patriarh. Aveți încredere.

— Să nu mă dezamăgești, frate.

— Nu vă voi dezamăgi, spuse Sfântul, ridicând mâinile spre Patriarh.

Patriarhul se uită la stigmatele lui fără să clipească.

— Să nu faci prea mult pe caraghiosul cu găurile alea în tribunal, spuse cu dispreț profund. Nu ești bufonul lui Dumnezeu.

Apoi plecă.

Atunci Sfântul se întoarse spre călău.

— Dezleag-o, porunci. Cunoști o prostituată?

Călăul făcu o mutră uluită, fără să știe ce să răspundă.

— Găsește o prostituată, zise Sfântul, și spune-i să aibă grijă de evreică cu pomezile, sulimanurile și uleiurile ei. Vreau să fie spălată, pieptănată, parfumată. Trebuie să transforme vrăjitoarea într-o prostituată excitantă. Se apropie de Giuditta, care se agita pe masă, goală și umilită. Trebuie să o înfățișăm așa cum e, murmură uitându-se în ochii ei. Se aplecă peste ea, până aproape îi atinse fața cu gura, ca un amant care juca un ritual amoros perfid și rafinat. Târfa diavolului.

Și atunci Giuditta se îngrozi cu adevărat.

79.

Gărzile de la Palatul Ducal, cu comandantul lor în frunte, năvăliră în spital.

— Unde-i băiatul care răspunde la numele de Mercurio? somă comandantul, care avea nasul umflat.

Isac, Ana, căpitanul Lanzafame, prostituatele vindecate și cele întinse în paturi se întoarseră să se uite la ei. Și chiar tinerii soldați mutilați, care de-acum îl ajutau permanent pe Isac, se îndreptară spre gărzi, sprijinindu-se în cârjele lor. Și cu toții se uitau spre soldați ca și cum ar fi fost mirați de acea intruziune.

În realitate, gărzile sosiseră cu câteva clipe înainte cu două ambarcațiuni arătoase care ancoraseră pe malul canalului din fața casei Anei făcând o asemenea gălăgie încât oricine, pe o rază de un sfert de milă, i-ar fi putut observa.

Căpitanul Lanzafame veni în întâmpinarea comandantului gărzilor.

— Pe cine căutați? întrebă, prefăcându-se uimit.

— Se numește Mercurio, răspunse comandantul. Nu știu mai mult.

— Și ce ar fi făcut? întrebă Ana, apropiindu-se.

— Nu te interesează, femeie, răspunse comandantul.

Isac și alte câteva prostituate se adunară în jurul gărzilor. Cu toții se uitau fix la nasul comandantului.

— Așadar? Răspundeți sau veți fi considerați cu toții complicii lui, zise comandantul. Știu că trăiți aici.

— Aveți dreptate și în același timp greșiți, răspunse Lanzafame. E un fel de vagabond. Câteodată stă aici, câteodată nu. În acest moment, de exemplu, nu e aici. Și nu avem idee unde poate fi, comandante.

— Îl apărați? zise comandantul.

— Controlați cu ochii dumneavoastră, răspunse Lanzafame.

— Controlați, spuse Isac. Dar vă sfătuiesc să nu atingeți nimic. Arătă spre prostituatele din paturi. Sunt contagioase.

Comandantul și gărzile se uitară în jur stânjeniți. Le priviră pe prostituatele mâncate de plăgi.

— Dacă-l vedeți pe delincventul ăsta, aveți datoria să anunțați autoritățile, spuse comandantul. E căutat și oricine îl găzduiește sau îl ascunde e considerat complicele lui și dușmanul Republicii.

Toți cei prezenți îl priviră în tăcere, fără să încuviințeze și fără să vorbească.

După o clipă, comandantul și gărzile lui se îndreptară spre ieșirea din spital, la fel de gălăgioși precum intraseră.

Lidia, fiica Republicii, îi urmă până la ambarcațiuni. Apoi se întoarse în spital și anunță:

— Au plecat.

— Poți ieși, spuse atunci Scarabello.

Mercurio ieși de sub patul lui. Era palid. Trăsăturile feței lui erau alungite.

— L-ai altoit bine, râse Lanzafame. Are nasul rupt.

Mercurio încuviință distrat. De când Isac îi spusese că Giuditta încă îl iubea, Mercurio nu avusese liniște nici măcar o clipă. Prima întrebare care îl tortura era de ce voise Giuditta să încheie povestea lor. Nu avea sens. Și probabil era singura pe lume care i-ar fi putut răspunde la o asemenea întrebare. Însă era ceva și mai urgent. Era o neliniște, o panică necontrolabilă care îl ardea. Avea să izbutească să o salveze?

— Așadar? îl întrebă pe Scarabello, aproape gâfâind.

Scarabello se uită la el cu ochii încețoșați.

— Ce?

— Poți să o ajuți, da sau nu? îi repetă Mercurio, care îi pusese întrebarea aceea înainte să fi sosit gărzile.

— Nu poți să stai aici, spuse Ana, îngrijorată, apropiindu-se de pat. Trebuie să te ascunzi. Ai auzit? Ești căutat.

— Da, bine, o să ne gândim la asta, i-o tăie scurt Mercurio, încercând să respire. I se adresă din nou lui Scarabello, cu graba aceea dictată de panică: Răspunde, o poți ajuta pe Giuditta?

— Cum aș… putea…? dădu din cap Scarabello.

Mercurio se așeză pe marginea patului lui Scarabello.

— Și bărbatul ăla puternic pe care îl cunoști? Văzu că Scarabello avea privirea încețoșată. Ăla care se află la o așa înălțime încât mi-ar veni amețeala? Îți amintești?

Scarabello întinse o mână și-l apucă de haina subțire de in, atât de ușor încât aproape că nu reușea să țină materialul între degete.

— De ce-mi vorbești ca unui tâmpit, băiete? Te înțeleg… deocamdată te înțeleg.

— Atunci răspunde-mi, îl luă repede Mercurio.

— Giuditta a ta… e pierdută, bâigui Scarabello.

— Nu!

— Ba da, băiete… dacă ar fi furat inelul… dogelui însuși… bărbatul care stă în fruntea Marelui Consiliu… ar fi putut… interveni. Scarabello se opri gâfâind. Dar treaba asta… e o chestiune de Biserică. Sfânta Inchiziție… nu ține de guvernul Serenissimei… ci direct de papa de la Roma… Îți e clar?

— Nu, repetă Mercurio. Nu. Trebuie să fie ceva care…

Scarabello încercă să râdă, însă îi lipsi suflul, în timp ce ridica o mână să îl întrerupă pe Mercurio.

— Nici măcar nu are dreptul la un apărător, zise el. Știi cum se spune? O vrăjitoare e deja friptă… înainte să se aprindă rugul…

Se uită la Mercurio. Văzu disperare în ochii lui.

Mercurio îi apucă mâna, încordat.

— Te rog, ajută-mă…

Lui Scarabello îi fu milă de Mercurio. De-acum viața Giudittei nu mai valora o para. Oricine, înăuntru acolo, știa asta. Și tatăl ei. În schimb, băiatul ăla voia să schimbe un destin scris deja cu foc. Era gata să-și ia pe propriii umeri tineri toată responsabilitatea, și atunci simți că nu îl putea dezamăgi.

— Poate…

Mercurio îi strânse mâna.

Scarabello se uită spre Ana, care rămăsese acolo alături. Femeia aceea îl disprețuia. Și Scarabello putea înțelege asta.

— Lasă-ne singuri, îi spuse Mercurio Anei, crezând că privirea aruncată de Scarabello însemna că voia să îi împărtășească un secret.

Ana își îndreptă privirea spre Scarabello. Și dădu ușor din cap. Nu voia ca infractorul acela să-i pună viața în pericol lui Mercurio. Însă nu găsi puterea să-i spună nimic. Se răsuci și plecă.

— Poate ar putea exista o ocazie să… fugă… chiar dacă e foarte greu…

— Cum? zise Mercurio.

— Nu știu… acum nu știu… Scarabello respira greu, în timp ce căuta să-i dea o speranță lui Mercurio. Punctul slab e traseul de la închisoare la locul procesului și invers… Dacă se poate încerca ceva., acolo e… Scarabello agită un deget în aer. Dar și dacă am reuși… te-ar găsi… dacă o apuci pe vreun drum terestru…

— Așa că?

— Așa că repară-ți corabia, băiete. Dacă reușești să o ajuți pe iubita ta să fugă din închisoare, ai o singură posibilitate… pe calea mării. La asta nu se vor gândi… urcă pe corabie. Și roagă-te.

— I-am spus lui Zuan să o scufunde… făcu Mercurio.

— Și tu crezi că bătrânul ăla ascultă de un pușți? surâse Scarabello. L-am văzut. E un bătrân încăpățânat, care s-a căsătorit cu barca aia. Nu o va scufunda niciodată… pun pariu…

— N-am bani să…

— Ba ai. Am să ți-i dau eu… Ți-am spus deja…

— Am să ți-i înapoiez.

— Ești un adevărat nătărău, băiete, râse încet Scarabello. Uită-te la mine. Sunt pe moarte. Vrei să mi-i pui în sicriu?

Mercurio dădu din cap.

— Tu n-ai să mori.

— Du-te la bătrân…

— Mulțumesc.

— Du-te.

În timp ce Mercurio ieșea din staul alergând, Scarabello îl urmări cu privirea. Nu ar fi putut să o ajute să evadeze pe fiica doctorului, se gândea. Era o nebunie. Iar chestia aia cu corabia era o tâmpenie. Cel puțin l-ar fi ținut ocupat. Întotdeauna îi plăcuse băiatul ăla. Ar fi vrut să îl ajute. Însă nu-i putea da nimic altceva decât speranță. Doar o fragilă speranță. Dar și așa era ceva, se gândi. De când se afla în patul ăla înțelesese că speranța era un bun prețios.

Mercurio se apropie de Isac și de Lanzafame, care stăteau lângă adăpătoare.

— Căpitane, îi spuse lui Lanzafame, ați putea face în așa fel încât să vi se încredințeze misiunea să o escortați dumneavoastră pe Giuditta de la temniță la proces și înapoi?

Lanzafame se uită surprins la el.

Isac se întoarse spre Mercurio. Ochii lui erau vii. Pentru prima oară de când Giuditta fusese arestată.

— Ce-ți trece prin cap? îl întrebă.

— Ați putea face în așa fel încât să vi se încredințeze paza? repetă Mercurio către Lanzafame.

Lanzafame dădu din cap.

— Cum aș putea… sunt ordine de sus și…

— Bine, îl întrerupse Mercurio. Dar dacă aș reuși eu să fac să vi se încredințeze această misiune și pe urmă… cineva ar reuși să o ajute pe Giuditta să scape… Domnia Voastră ați ucide-o?

Lanzafame se întoarse spre Isac. Apoi se uită din nou la Mercurio.

— Cum poți să crezi că aș face așa ceva, băiete?

— Vrei să o ajuți să fugă? spuse Isac, cu glasul care îi tremura de emoție.

— Dumneavoastră nu ați încerca? zise Mercurio.

„Era teamă în ochii lui”, gândi Isac. Dar și curaj.

Mercurio se întoarse în grabă la patul lui Scarabello.

— Câte favoruri îi poți cere bărbatului puternic?

— Atâta vreme cât sunt viu am… credit nelimitat… răspunse Scarabello.

— Am una, pentru început.

Isac și Lanzafame sosiră și ei și se așezară în jurul patului. Păreau să își țină răsuflarea.

— Despre ce e vorba? întrebă Scarabello

— Escorta de la temniță, zise Mercurio.

Scarabello se gândi în liniște.

— Da… cred că se poate rezolva… Se întoarse spre Lanzafame. Îi zâmbi slăbit. Însă așa riscați să pierdeți momentul morții mele, căpitane…

Lanzafame se uită fix la el. Ceva în privirea lui se schimbase, încuviință. Și își încreți buza imperceptibil, ca și cum și-ar fi reținut un zâmbet.

— Voi risca, spuse.

— Dumnezeu să ne apere, zise Isac în timp ce i se umezeau ochii. Dumnezeu să ne apere și să aibă grijă de Giuditta.

Mercurio se uită la Scarabello.

— Ți-l trimit pe chior?

— Nu, răspunse Scarabello. Va trebui să te duci tu să vorbești cu el.

Mercurio își duse o mână la piept, ca și cum ar fi încercat să-și liniștească respirația gâfâită de teamă.

— Bine, răspunse.

— Apropie-te, îi spuse Scarabello și, când Mercurio se aplecă, îi murmură în ureche: Ăla îl mănâncă la micul dejun pe unul cum e chiorul. Când te va primi, trebuie să te uiți drept în ochii lui și să îl faci să înțeleagă că nu e cu nimic mai bun decât tine. Atunci te va asculta.

— Am să încerc…

— Și ar fi mai bine să-i ceri tot o dată… continuă Scarabello. Așa că, dacă îți vin în minte alte favoruri…

— De acord.

— Așteaptă… Scarabello îl apucă pe Mercurio de o mână. Se întoarse spre Isac și spre Lanzafame. Lăsați-ne singuri, vă rog…

Isac și Lanzafame se îndepărtară.

Scarabello își desfăcu cămașa. Luă un lanț de aur între degete și încercă să și-l smulgă de la gât. Dar nu avea putere. Zalele lanțului zăngăniră, degetele lui Scarabello, pline de plăgi, le dădură drumul. Gâfâi obosit. Îi făcu semn lui Mercurio să îl ajute.

Mercurio scoase cu delicatețe lanțul de la gâtul lui Scarabello. O șuviță lungă de păr alb rămase încurcată într-o za a lanțului. Mercurio o scoase repede, sperând ca Scarabello să nu o vadă.

— Arată-i-l… arată-i-l lui Jacopo… Giustiniani… Scarabello arătă spre sigiliul legat de lanț. Așa se numește… dar să nu-i pomenești numele aici… trebuie… făcu ochii mici, ca și cum ar fi căutat cuvântul potrivit, trebuie… să-l aperi…

— Bine, spuse Mercurio.

Lăsă privirea în jos spre sigiliu. Era lucrat cu migală în aur, iar piatra era un agat aproape roșu. Pe agat era încrustată o acvilă bicefală cu aripile desfăcute.

— Dacă mor înainte… sigiliul acesta va fi de ajuns ca să-l faci să creadă încă ceva vreme că sunt încă în viață… spuse Scarabello.

— Tu n-ai să mori, repetă Mercurio.

— Cu toții murim… mai devreme sau mai târziu…

Mercurio părăsi Mestre cu o greutate în suflet. Totul era pe umerii lui, știa asta. Totul era pe umerii lui și el trebuia să reușească. Altminteri, Giuditta avea să moară.

Se lăsă dus de Tonio și de Berto, ca de fiecare dată, pe canalul Santa Giustina, unde se intersecta cu canalul Fontego. Acum mai mult ca niciodată voia să evite ca prea multe persoane să știe de corabie, dacă era posibil.

În timp ce mergea pe chei, aproape alergând, auzi un bubuit de tobe pe câmpul din vecinătate. Se duse și el și văzu o mică mulțime care se aduna în jurul unui pristav.

— Duminică, ziua Domnului, din voința patriarhului nostru Antonio II Contarini, rostea răspicat pristavul, cu glasul lui sonor, în piața San Marco lângă Molo Ducale, în prezența autorităților Serenissimei Republici Venețiene, Sfânta Inchiziție Romană va citi în public darea de seamă privind acuzațiile aduse Giudittei di Negroponte, vrăjitoare și evreică…

Mulțimea aplaudă.

Mercurio își dădu seama că nu avea mult timp. De-acum rugul era pregătit.

Poate aveau toți dreptate. Probabil că Giuditta era condamnată. Dar el nu putea și nu voia să renunțe.

Ajunse alergând la atelierul lui Zuan dell' Olmo. Dădu colțul ținându-și răsuflarea.

— Unde ești, bătrâne? țipă.

Mosè îl întâmpină lătrând bucuros.

— Nu ai scufundat-o! îi spuse lui Zuan când acesta apăru.

— Nu, băiete, zise Zuan, serios. Și nu vreau monedele tale de aur. Nu îți vând corabia mea. Nu știu ce să fac cu aurul. Prefer să stau aici să putrezesc odată cu ea…

Mercurio râse și îl îmbrățișă cu un entuziasm exagerat. Ceva mergea pe calea cea bună.

— Te ador, Zuan!

— Ce dracu' faci, băiete? spuse deranjat și stânjenit bătrânul, încercând să se elibereze din strânsoare.

— Nu trebuie să o scufunzi, îi spuse Mercurio. Trebuie să o repari.

— Tu ești prost, băiete, făcu bătrânul Zuan, împungându-l cu un deget. Am înțeles imediat că ești prost.

— Trebuie să o repari, zise Mercurio. Și repede.

— Cât de repede? Și cu ce bani?

— O săptămână…

— O săptămână? Vezi că ești pr…

— O săptămână, îl întrerupse Mercurio. Avea o privire hotărâtă. Strânse mâna pe umărul osos al lui Zuan. E o chestiune de viață și de moarte, îi spuse.

Bătrânul marinar deveni atent.

— Odată am fost la Arsenal. Într-o zi au construit una din nimic, zise Mercurio. Arătă spre corabie. Peste o săptămână trebuie să plutească. Și despre bani să n-ai grijă. Am toți banii de care avem nevoie.

Zuan dădea din cap în timp ce Mosè lătra entuziast.

— Taci, nătărăule! strigă la el bătrânul.

Mosè lătră și mai abitir, dând din coadă.

— Și pregătiți-vă de plecare. Amândoi, spuse Mercurio, arătând spre Mosè.

Zuan îl privi.

— Tu ești prost! Tu ești prost, prost din cap până-n picioare... Agită brațele în aer. E nevoie de un echipaj ca să pilotezi o corabie, te-ai gândit vreodată la asta?

— Găsește un echipaj, zise Mercurio. Eu am doi vâslași de meserie. Pot fi buni la ceva?

— Avem nevoie de cel puțin douăzeci, la dracu!

— Așa că trebuie să găsești numai optsprezece, bătrâne. Îl țintui cu privirea. Nu glumesc. Crede-mă.

Zuan scoase un sunet care însemna că se preda. În ochi avea o scânteiere veselă.

Mercurio îl luă de umeri.

— Uită-te la mine, îi spuse serios.

Mosè scheună și se așeză, cuminte.

— Bătrâne, am nevoie de tine, îi spuse Mercurio. Să nu mă trădezi.

— Nu... murmură Zuan și, pe când Mercurio pleca alergând, își șterse o lacrimă de emoție și încercă să îi tragă un șut lui Mosè, care însă se feri și începu să latre în jurul lui, vesel.

— Mare nătărău, râzi de boșorogul ăsta bășinos și îmbălsămat! Acum să te vedem dacă reziști cu adevărat pe mare...

În depărtare se auzeau tobele Inchiziției.

80.

Piața San Marco strălucea sub soarele nemilos, feroce. Lumea mergea gâfâind de căldură, pe la umbră, pe sub porticurile de la Paratie Nuove, tocmai reconstruite.

Dintr-odată, vara se abătuse peste Veneția ca o boală. Aerul era greu, sufocant, irespirabil. Cerul era jos și cenușiu, de o luminozitate nedefinită, nenaturală. Canalele mai mici erau aproape secate. Noroiul ținea somnii prizonieri. Și acolo unde era mai uscat se citeau urmele șobolanilor. Apa stătută mirosea mai mult ca niciodată a putregai. Excrementele lichide și solide, de la oameni și animale, fermentau repede, curtate de roiuri de muște. Cadavrele porumbeilor, ale șoarecilor, ale pescărușilor, ale pisicilor și până și cele ale cailor, umflate și cu picioarele în sus îndreptate spre cer, se descompuneau repede, dând la iveală fără pudoare colcăiala de viermi care se desfătau cu ele.

Benedetta era transpirată, dar tot mergea cu pas iute, fără să încetinească. Într-o mână avea o batistă prețios brodată cu dantele de Burano. În cealaltă, un permis de liberă trecere pe care puțini, în acele zile, l-ar fi putut obține.

În timp ce trecea printre oameni, Benedetta întoarse capul să se uite în urma ei. Avea senzația că era urmărită. De când ieșise din palatul Contarini i se păruse că aude pași, pe ulițele cele mai goale, care se coordonau cu ai ei, care se opreau când se oprea ea. Poate principele pusese un servitor pe urmele ei. Probabil, voia să o controleze. Era în firea principelui să aibă totul sub control. Și, în realitate, nu numai o dată, în zilele acelea, o întrebase pe unde umblă. Poate servitorul care o adusese la Mestre, la Mercurio, vorbise. Din acel motiv, aproape cu o oră înainte, ieșise singură din casă, fără însoțitori. Și din acel motiv, înainte de a ajunge în piața San Marco, făcuse un traseu întortocheat.

Benedetta se întoarse brusc din nou. Dar nu observă pe nimeni.

Ajunsă la capătul Paratie Nuove, traversă piața, trecând prin fața bazilicii San Marco, și ajunse la clopotniță, la baza căreia erau înghesuite prăvălii de lemnărie. Trecu de ultima prăvălie, unde o echipă de bărbați aranjau stocuri înalte de buturugi de lemn de ars, și în stânga ei văzu Palatul Ducal. Ajunsese. Se simțea exaltată și în același timp, poate din cauza acelei călduri ieșite din comun, nesigură și agitată.

Se opri la umbra acoperișului prăvăliei de lemnărie. Pe pământ era un covor de talaș, în aer se respira un iz de rășină proaspătă de brad. Benedetta își șterse cu batista sudoarea de pe frunte. Apoi își tamponă decolteul și-și băgă batista în rochie, pe la subsuori. Respiră adânc. Își impuse să se calmeze. Își relaxă trăsăturile feței. Încercă să aibă o mină detașată și, când se simți gata, se mișcă.

Pescărușii, pe cer, își strigau hohotele ascuțite și se înghesuiau pe pilonii cheiului ducal pe Canal Grande.

Benedetta îi văzu pe cei doi gardieni de la Palatul Ducal întorcându-se să se uite la ea. Simți cum îi curge sudoarea de-a lungul spatelui și printre picioare. Nu încetini și nici nu coborî privirea. Când ajunse în față, fără să vorbească, cu un gest de superioritate și fără emfază, ca și cum ar fi fost o rutină cu care

rangul ei o obișnuise, le arătă acestora permisul de liberă trecere.

Gardianul mai în vârstă rupse sigiliul și citi. Permisul era semnat de Sfânt, Inchizitorul, și contrasemnat, fără însă să știe, de principele Rinaldo Contarini. Gardianul făcu o plecăciune ușoară în fața Benedettei, aruncă în jur o privire și o întrebă uimit:

— Nu aveți servitori?

Benedetta îl țintui cu o privire de gheață.

— Prefer să nu atrag atenția asupra acestei vizite, răspunse pe urmă.

Gardianul făcu o altă plecăciune, apoi i se adresă colegului spunându-i:

— Însoțește-o pe Domnia Sa la evreică.

Și celălalt gardian făcu o plecăciune și se întoarse, îndreptându-se spre temnițe.

Benedetta se întoarse și privi către arcade. Senzația că e urmărită nu o părăsea. Însă nici de data aceasta nu observă niciun suspect.

Apoi îl ajunse din urmă pe gardianul care o aștepta în ușa temniței.

Când se strecură în subteranul întunecos și umed, Benedetta simți cum îngheață sudoarea pe ea. O trecură fiori. Merseră prin fața celulelor comune, de unde veneau vaiete, rugăciuni și un miros neplăcut de trupuri. Apoi trecură de un coridor cu celule de o persoană. În cele din urmă ajunseră în fața unei uși din lemn de nuc, neagră și străveche, blindată cu traverse lungi din fier forjat. Gardianul făcu semn unui coleg, care avea la centură o legătură mare de chei.

În cele din urmă ușa fu deschisă.

— Rămâneți afară, zise Benedetta.

— Cum porunciți, Domnia Voastră, spuse atunci gardianul întinzându-i o lampă cu ulei. Fiți atentă, pardoseala e fără îndoială alunecoasă. Prizonierii se pișă mereu pe jos.

Celălalt gardian adulmecă în întunericul celulei și râse. Apoi se dădu deoparte.

Benedetta luă lampa cu ulei și o ridică dinaintea ei. Întunericul celulei era de nepătruns. Era un miros puternic. Nu de urină. Era un miros diferit. Benedetta se gândi că era mirosul

fricii. Și își dădu seama că ei înseși îi era teamă să treacă acel prag.

— E... legată? îi întrebă pe gardieni.

— Nu vă poate face nimic, Domnia Voastră. Stați liniștită, răspunse temnicerul.

Benedetta respiră adânc și intră.

În urma ei, cei doi gardieni mustăciră.

Lampa își împrăștia în jurul ei scânteierea slabă, luminând o porțiune nu mai mare de un pas. Benedetta văzu că pardoseala era făcută din dale mari de piatră, grosolan finisate, pe care timpul le netezise. Pereții erau din cărămizi roșii, construiți boltit și cu grinzi groase transversale de susținere. O primă serie se desfășura paralel cu pardoseala la câteva palme de pământ, o a doua serie la mai puțin de un stânjen. De bârne erau fixate inele, lanțuri și juguri.

Benedetta înaintă încet. Mirosul de mizerie și de umori trupești creștea, pe măsură ce înainta în celulă.

Când, coborând lampa în fața ei, la nivelul propriilor genunchi, văzu materializându-se chipul Giudittei, Benedetta sări un pas înapoi, înspăimântată. Apoi își trase sufletul și apropie din nou lampa.

Giuditta strânse ochii, ca și cum acea lumină slabă tremurătoare ar fi orbit-o. Dădu capul într-o parte.

Benedetta se apropie mai mult. O privi în ochi pe Giuditta. Așteptă să o recunoască, fără să scoată vreo vorbă. Apoi își coborî privirea de-a lungul trupului Giudittei. Era ghemuită la pământ. Avea pe ea o rochie murdară, șifonată. Giuditta, pe măsură ce lumina lămpii o explora, se ghemuia și mai mult, lipindu-se de perete. Mișcându-se înapoi, descoperi un genunchi julit. Benedetta văzu că gleznele îi erau strânse de două inele de fier, mari și groase, ruginite. Și un inel, cu un lanț scurt, îi fusese încins în talie, obligând-o să stea așezată pe pământ, cu extrem de puțină libertate de mișcare. Încheieturile mâinilor îi erau puse în lanțuri și zgâriate. Avea pielea feței murdară și privirea aceea de animal în cușcă.

Benedetta se gândi că erau cel puțin trei zile de când trăia în întunericul ăla. Celula nu părea să aibă ferestre. Aerul era rece, umed și viciat. „Cu toate astea, Giuditta era încă frumoasă”, se gândi Benedetta făcând o mișcare de furie. O urî din tot sufletul, mai mult decât până atunci, fiindcă nici măcar temnița nu o

învinsese. Cel puțin nu în totalitate. „Era încă o rivală demnă”, se gândi.

— Ciao, vrăjitoareo, îi spuse.

Giuditta îi susținu privirea. Avea ochii înroșiți, obrajii supți, părul îi era lipicios, murdar și buzele crăpate.

— Nu-mi mai e… frică de tine, spuse, cu o voce răgușită.

Benedetta apropie și mai mult lampa de fața ei.

— Nu-i nevoie să te înspăimânt eu, îi răspunse. Ridică lampa în spatele ei, cu o mișcare circulară, ca și cum ar fi arătat cuiva celula. Nu. Nu mai e nevoie să te înspăimânt eu, și apoi râse, forțat. Întinse o mână, ca și cum ar fi vrut să o mângâie.

Giuditta întoarse capul.

— E frumos să te văd așa, îi murmură Benedetta.

— Ce vrei? făcu Giuditta.

— Ce aș putea vrea mai mult de atât? surâse Benedetta. Făcu o pauză lungă, în timp ce-i ținea lampa în fața ochilor. Dar continua să creadă că încă era frumoasă. Vreau să te văd murind! îi zise cu mânie.

Cu toate eforturile ei, Giuditta simți cum groaza își înfigea ghearele în stomacul ei.

— De ce? întrebă în șoaptă.

Benedetta se uită la ea fără să răspundă. Apoi o scuipă în față, se ridică și plecă spre ușa celulei. În prag se opri.

— Mă duc la Mercurio, spuse încercând să-și păstreze un ton normal, ca și cum ar fi vorbit cu o prietenă. Îl consolez. Se întoarse lângă ea. Și el se lasă bucuros consolat de mine. Rămase în picioare în fața Giudittei. Nu pot să-l salut din partea ta, înțelegi asta, nu-i așa? spuse aplecându-se ca să lumineze fața Giudittei.

Și văzu că plângea. Suspină ca de o mare plăcere și plecă fără să se mai oprească.

Ajunsă afară din temniță, soarele o izbi cu putere. Aproape că uitase de căldura aceea și de lumina aceea, care reverbera deasupra apei lagunei transformând-o într-o pardoseală de oglinzi mici în continuă mișcare. Lăsă aerul cald să-i umple plămânii și pe urmă, ca restabilită, se îndreptă spre cheiul de lângă Molo Ducale.

Îi făcu semn unui gondolier și urcă într-o barcă.

În timp ce se îndepărta de-a lungul Canal Grande, Benedetta întoarse din nou capul. Se uită spre piață, spre arcade,

încercând din nou să înțeleagă dacă era cu adevărat urmărită, dacă senzația ei avea vreun temei. Dar nu văzu pe nimeni. Atunci privi celelalte bărci și gondole. Însă erau cu zecile și se îndreptau în toate direcțiile.

În stânga ei auzi zgomot de tobe. Se întoarse spre Punta da Mar, fâșia îngustă de pământ care despărțea Canal Grande de Giudecca, și văzu un grup de zdrențăroși care-l urmau pe un pristav.

— Duminică, ziua Domnului, din voința patriarhului nostru Antonio II Contarini, în piața San Marco lângă Molo Ducale, în prezența autorităților Serenissimei Republica Venețiene, Sfânta Inchiziție Romană va citi în public darea de seamă privind acuzațiile aduse Giudittei di Negroponte, vrăjitoare și evreică.

— Doar două zile, murmură Benedetta.

— Ce spuneți, doamnă? o întrebă gondolierul.

Benedetta se întoarse și se uită la el, cu un zâmbet angelic întipărit pe buze.

— Du-mă la Mestre, om bun, îi spuse.

Benedetta îl ghidă până la canalul îngust de irigație din fața casei Anei din Piață. Coborî și îi porunci să o aștepte.

— Nu voi întârzia mult, îi spuse îndepărtându-se.

În timp ce mergea spre casă, întoarse capul mereu cu senzația aceea neplăcută că e urmărită. Nu văzu nimic, cu excepția unui smoc de trestii care se mișca, spre deosebire de celelalte, nemișcate în căldură. Cam la vreo zece pași în urma gondolei ei.

„Încetează să-ți mai faci griji, își spuse. Ai învins.”

Se uită iar spre trestii. Acum erau nemișcate. „Probabil fusese o pală de vânt”, se gândi.

Ajunse la casă. Bătu.

Veni să-i deschidă o fetiță.

— Ești bolnavă? o întrebă și, pe urmă, fără să aștepte un răspuns, arătă spre staulul din spatele casei. Du-te acolo, ăla e spitalul.

— Oi fi bolnavă tu, piază rea, îi răspunse Benedetta, cu năduf, simțind cum îi îngheață sângele, cu toată arșița.

— Cine e? se auzi un glas în spatele fetiței și pe urmă apăru Ana din Piață. A, tu ești, spuse fără entuziasm. Apoi se întoarse spre fetiță. Du-te, Lidia. Mama te căuta să întinzi bandajele spălate.

Fetița se uită la Benedetta și se îndepărtă cu pași iuți.

Ana o privi fix pe Benedetta, fără obișnuita ei uitătură caldă.

— Eu nu-ți plac, nu-i așa? îi spuse Benedetta pe un ton sfidător.

— Dacă știi, de ce mă mai întrebi? îi răspunse Ana.

— Ce ți-am făcut? îi zâmbi Benedetta.

— Mie, nimic.

— Atunci nu mă sâcâi, șuieră Benedetta. Vezi-ți de treburile tale.

— Mercurio face parte din treburile mele, răspunse serioasă Ana.

— A, da, ești mămica lui, o ironiză Benedetta.

Ana nu-i răspunse și continuă să se uite la ea.

— De, în schimb, se întâmplă ca eu să-i plac lui Mercurio, spuse atunci Benedetta.

— Tu nu i-ai plăcea nici măcar unui șarpe veninos, îi răspunse Ana. Știu eu ce știu.

— Benedetta, ce surpriză! exclamă Mercurio sosind prin spatele ei de la spital. Văzu privirea încordată a Anei. Ce se întâmplă?

— Nimic, îi răspunse Ana.

— E o căldură insuportabilă. Însoțește-mă la adăpătoare că trebuie să mă răcoresc, îi spuse Mercurio Benedettei.

În timp ce Mercurio se îndepărta, Benedetta o privi țintă pe Ana, cu un zâmbet răutăcios.

— Du-te-n mă-ta, mămico, îi spuse și pe urmă se îndreptă spre adăpătoare.

Mercurio era gol până la brâu și se spăla.

— Ai auzit despre proces? o întrebă.

Avea privirea îngrijorată.

— Ce proces?

— Al fetei doctorului.

— A... Giuditta, vrei să zici? Și, în timp ce-i pronunța numele, simți un fel de slăbiciune. Nu reușea să-și alunge din ochi imaginea acelei blestemate evreice care și după atâtea zile de închisoare era încă frumoasă. Încercă să surâdă ca să nu-i înflorească în ochi toată ura și nesiguranța pe care o avea în inimă.

Mercurio se gândi că Benedetta știa foarte bine, ca toți cei din Veneția. Atunci, de ce se prefăcuse că nu înțelege imediat?

— Da, Giuditta, zise el.

Benedetta suspină.

— Sărăcuța, ce situație urâtă. Se uită la Mercurio. Apa îi strălucea pe piele. Era minunat. Am cumpărat și eu una dintre rochiile ei... știi, cele despre care se spune că sunt vrăjite.

— Și sunt vrăjite? o întrebă, atent de-acum la reacțiile ei.

— Tu crezi în prostiile astea? râse Benedetta.

— Dar tu?

Benedetta strânse buzele, ca și cum s-ar fi gândit.

— De ce vorbim despre ea? Nu-ți face bine, nu crezi? Ar trebui să pui o piatră peste, cum mi-ai spus că vrei să faci.

— Da, ai dreptate, încuviință Mercurio.

Se întrebă dacă Benedetta se prefăcea ca să îl protejeze.

— Te gândești mult la ea? spuse Benedetta cu un junghi dureros în centrul pieptului, cu fața contractându-i-se într-o strâmbătură pe care nu reuși să și-o rețină.

Era furioasă, gândi Mercurio. Nu, nu se prefăcea ca să îl protejeze.

— Nu merită, zise Benedetta cu o voce răgușită, plină de fiere. Ai văzut cum s-a purtat cu tine? Poate nu o fi o vrăjitoare, dar în orice caz e o... Se abținu cu greu. Nu merită, ascultă-mă. Nu te mai gândi la ea.

— Da, ai dreptate, răspunse Mercurio. Brusc era în apărare, însă e greu să nu te gândești. Sunt pristavi în tot orașul care anunță procesul. Și aici la Mestre.

— Astupă-ți urechile, râse Benedetta.

Mercurio o privi. Se prefăcu a zâmbi.

— Te simți mai bine, nu mai ai cearcănele alea negre.

— Ți-am spus că era un rău trecător. Benedetta îi zâmbi. Sunt mai drăguță?

— Da... Mercurio se uită în ochii ei. Și Sfântul are vreo legătură cu povestea asta?

— Cu faptul că eu sunt drăguță? glumi Benedetta.

— Cu procesul Giudittei, zise serios Mercurio.

— Sfântul urăște evreii, știi doar, răspunse Benedetta.

— Da, știu, zise Mercurio. Și trăiește în casa ta...

— Ce legătură are? întrebă dezorientată Benedetta.

Mercurio avu senzația că Benedetta avea ceva de ascuns.

— A fost numit Inchizitor sau greșesc?

— A, da? răspunse Benedetta. Nu știu, nu ne vorbim...

Mercurio rămase să se uite în tăcere la ea.

— Da, ai dreptate, spuse atunci Benedetta. Acum că mi-ai zis… da, cred că da…

Mercurio continuă să se uite la ea fără să spună nimic.

— Vrei să pun o vorbă bună? glumi Benedetta.

— Ai face-o? o întrebă Mercurio, pe un ton rece.

Benedetta se agită puțin, stânjenită.

— Știi cum e călugărul ăla… spuse. N-ar sta să mă asculte.

— Așa e… încuviință Mercurio. Îmi pare rău că ai bătut atâta drum până aici. Azi nu putem sta împreună, îi spuse grăbit. I-am promis doctorului că-l ajut…

— Da, firește, zise Benedetta. Îi puse o mână pe braț și-și înclină capul. Înțeleg, nu îți face probleme. Își apropie gura de fața lui. Apoi îl sărută pe obraz. Ai grijă de tine, spuse plecând.

Mercurio se întoarse spre casă și o văzu pe Ana în ușă.

— La revedere, Ana! salută Benedetta, pe un ton jovial.

Ana nu îi răspunse și se uită spre Mercurio.

Iar Mercurio înțelese că nu-i plăcea Benedetta. Și se gândi că poate nici lui nu-i plăcea.

Benedetta se întoarse încă o dată, înainte de a ajunge la gondola ei, și făcu cu mâna spre Mercurio. Apoi se uită în stânga ei, spre un șir ordonat de plopi, și i se păru că zărește o siluetă neagră în spatele unui trunchi. O clipă se gândi că avea dreptate să se simtă urmărită. Însă pe urmă, când urcă în gondolă, văzu că omul îmbrăcat în negru rămânea acolo, fără să vină pe urmele ei.

Așa și era, omul nu se mișcă. Rămase să îl fixeze cu privirea pe Mercurio care punea pe el o cămașă de in albă, cu mâneci bufante, și pe urmă îl urmări cu privirea, fără să îl scape din ochi nici măcar o clipă până ce îl văzu că intră în staul.

Atunci se agăță cu ambele mâini de trunchiul plopului, cu putere, sfărâmându-i scoarța, ca și cum i-ar fi fost frică să nu cadă. Ca și cum ar fi rezistat unei amețeli. Și pe urmă simți cum o lacrimă îi aluneca de-a lungul obrazului. Și își dădu seama că era emoționat.

„Te-am găsit, gândi Șimon, înfiorându-se. Te-am găsit.”

81.

— De ce? întrebă Jacopo Giustiniani.

Gentilomul îl primise pe Mercurio în sala Marelui Consiliu. Doi valeți în livrea, cu păr lung, blond, îl escortaseră într-un colț al uriașei săli, care măsura mai mult de douăzeci și cinci de prăjini pe treisprezece și era înaltă de cel puțin șase, fără ca vreo coloană să întrerupă spațiul acela nemăsurat ca să susțină tavanul. Mercurio nu văzuse niciodată ceva atât de imens ca sala aceea de la primul etaj al Palatului Ducal care dădea spre chei și piațetă.

— Fiindcă… Mercurio se întrerupse.

Scarabello îi spusese că bărbatul acela l-ar fi putut mânca fript pe chior dintr-o singură înghițitură. În timp ce lumina care intra printr-una dintre cele șapte ferestre mari îl orbea, Mercurio își dădu seama că Jacopo Giustiniani era atât de diferit de bărbatul pe care și-l imaginase sub mască cu câtva timp în urmă, când îl întâlnise împreună cu Scarabello. Era foarte diferit față de cum se așteptase el. Avea o privire blândă și un comportament educat. Și o charismă naturală.

— Am fost sfătuit să nu mă arăt slab, spuse urmându-și instinctul, dar e greu să nu te simți inferior în fața Domniei Voastre.

Gentilomul, a cărui familie era înscrisă în Cartea de Aur a Veneției și ai cărei membri prin naștere aveau dreptul să se așeze pe băncile Marelui Consiliu și decideau nu numai alegerea dogelui și a Signoriei, dar și a destinului Serenissimei Republici, strânse puțin ochii, în timp ce surâdea, răsucind în mână sigiliul pe care Mercurio i-l arătase, prezentându-se în numele lui Scarabello.

— Bărbatul pe care vi-l recomand… adică, pe care vi-l recomandă Scarabello, reluă Mercurio, este căpitanul Lanzafame, unul dintre eroii din bătălia de la Marignano. Acum Serenissima l-a umilit punându-l de strajă la ghetoul evreilor, și totuși el nu a protestat. Este un bărbat cinstit și puternic, care a legat prietenie cu un doctor care se străduiește să țină în frâu epidemia de rău franțuzesc…

— Așteaptă o clipă, băiete, îl întrerupse nobilul Giustiniani, încruntând sprâncenele, vorbim despre același medic pe care Scarabello l-a gonit de la Castelletto?

— Uitați… spuse stânjenit Mercurio, efectiv aș spune… aș spune că da, e același… doctor…

— În schimb, acum vrea să-l protejeze? continuă Giustiniani.

— Nu el, ci… adică… Mercurio era în dificultate. Nu se gândise la acea contradicție, iar acum îi era frică să nu arunce totul în aer.

— Bine, nu are importanță. Nu mă interesează ce face… Scarabello, spuse Giustiniani.

Mercurio se gândi că aristocratul folosise o intonație forțat disprețuitoare. Prea forțat. Părea recitată.

— Ei bine, din întâmplare, fata acuzată, Giuditta di Negroponte, e fiica acestui doctor. Iar eu cred că ar fi nobil din partea Domniei Voastre, excelență, dacă i-ați acorda această favoare de a fi escortată de cineva care o cunoaște.

— De ce ține Scarabello la această fată? i-o tăie scurt Giustiniani.

Mercurio se uită la el. Sau inventa o scuză bună, sau spunea adevărul. Se decise pentru adevăr.

— Nu Scarabello ține la Giuditta.

— A… Jacopo Giustiniani îl privi pe Mercurio, încuviințând. Atunci de ce ține Scarabello la tine? Gentilomul zâmbi. Un zâmbet trist, îndepărtat. Se întoarse imperceptibil spre cei doi valeți. Ești băiatul lui cel nou? întrebă în șoaptă.

— Nu, excelență, răspunse Mercurio. Nu lucrez pentru el.

Jacopo Giustiniani îl privi și râse. Un râs simplu, amuzat.

— Nu mă referem la muncă, spuse. Apoi ochii i se întristară din nou și deveniră distanți. Se uită la Mercurio cu bonomie. Nu ți-a vorbit nici despre el, nici despre mine, văd, spuse el.

— Ce spuneți, excelență? întrebă Mercurio care nu înțelegea.

Jacopo Giustiniani scutură din cap.

— Prostii, spuse cu glasul acela al lui distant, ca și cum ar fi fost deasupra lucrurilor pământești. Și din nou, imperceptibil, ochii lui albaștri alergară spre cei doi valeți aflați deoparte. Voi da ordin ca acest căpitan Lanzafame să fie repartizat să o însoțească pe prizonieră.

— Excelență… spuse Mercurio, oprindu-l pe nobilul bărbat care dădea să plece. Sigiliul…

Jacopo Giustiniani se uită la sigiliul cu care se jucase în mână până atunci. Un sigiliu pe care îl cunoștea bine fiindcă avea încrustat în agat blazonul propriei lui familii. Văzu un fir de păr lung, alb încurcat în lanț.

Lui Mercurio i se păru că frumoșii ochi albaștri se întunecară. Și o clipă crezu că nu i l-ar fi înapoiat.

În schimb, nobilul Giustiniani îi întinse sigiliul, scurt, aproape cu furie. Sau ca și cum brusc l-ar fi ars.

— Încă o favoare, excelență, spuse Mercurio luând înapoi sigiliul.

Jacopo Giustiniani îl privi.

— Giuditta va avea un apărător? întrebă Mercurio.

— Firește că nu, spuse nobilul bărbat. Inchiziției nu-i place să riște să piardă.

— Dați-i această ocazie, Domnia Voastră care o puteți face.

— Sunt treburi ale Bisericii. Dreptul canonic prevede ca procesul inchizitorial să se desfășoare cu ușile închise și fără apărător.

— Dar acesta nu e cu ușile închise… spuse Mercurio.

— Nu. Vor să o folosească pe vrăjitoare din motive politice, spuse gânditor aristocratul.

— Domnia Voastră sunteți puternic.

Jacopo Giustiniani se uită în tăcere la el.

— Dați-i posibilitatea unui proces corect, spuse Mercurio.

— N-ai înțeles, nu-i așa? răspunse Giustiniani, fără aroganță. Un proces al Inchiziției nu e niciodată corect.

— Acordați-i această posibilitate, domnule, repetă Mercurio. Vă rog!

— Fata e deja condamnată, spuse nobilul bărbat. E evreică. E vrăjitoare. Și pe urmă cine crezi că ar apăra-o? Un preot. Un om al Bisericii care o consideră vrăjitoare și necredincioasă tot atât de mult ca și acuzatorii ei. Ar fi o farsă.

— Dați-i această posibilitate. Numiți un apărător. Mercurio îngenunche în fața lui. Demn. Domnia Voastră aveți puterea.

Jacopo Giustiniani întinse instinctiv o mână spre capul lui Mercurio, spre părul lui cârlionțat, negru. Însă se opri cu mâna în aer. Și ochii lui albaștri se îndepărtară și mai mult.

— Este o fată norocoasă, evreica asta, spuse el. Poate este cu adevărat o vrăjitoare, adăugă cu un zâmbet ușor. Voi vedea ce pot face.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, excelență, spuse Mercurio, ridicându-se în picioare.

— Din contră, Dumnezeu mă blestemă în fiecare zi, de mulți ani de zile, răspunse Giustiniani.

— Chiar nu cred, excelență, spuse Mercurio, uitându-se drept în ochii lui, cu sinceritate.

— Acum du-te, spuse Giustiniani.

— Excelență, credeți că există o altă ieșire mai puțin vizibilă? spuse atunci Mercurio care, intrând, îl văzuse pe comandantul gărzilor cu nasul rupt că sosea la datorie.

Jacopo Giustiniani schiță un zâmbet. Apoi îi făcu semn unuia din cei doi valeți.

— Însoțește-l la ușa dinspre Molo, îi spuse.

Imediat ce ieși din Palatul Ducal, Mercurio auzi zgomotul tobelor care de câteva zile răsuna insistent prin Veneția.

— Duminică, ziua Domnului, din voința patriarhului nostru Antonio II Contarini, în piața San Marco lângă Molo Ducale, în prezența autorităților Serenissimei Republici Venețiene, Sfânta Inchiziție Romană va citi în public darea de seamă privind acuzațiile aduse Giudittei di Negroponte, vrăjitoare și evreică…

„Mâine”, se gândi cu un fior și simți că spaima îi răsucea din nou măruntaiele.

Întors la Mestre, alergă la Scarabello. Îl găsi dormind. Plaga de la buză de-acum lăsa să i se vadă dinții. Părul i se rărise și era lipsit de luciu, în timp ce alte plăgi îi înfloreau pe cap. Pielea, fragilă ca o foaie de hârtie velină, se întindea pe oasele craniului. Până și degetele de la mâini i se uscaseră, lăsând la vedere doar oasele. Mercurio se gândi că semăna cu un schelet.

Scarabello deschise ochii, pe neașteptate. Se uită la Mercurio fără să-l vadă, câteva clipe. Apoi zâmbi.

— S-au întors gărzile. Te caută. Comandantul nu se lasă… Își trase sufletul. Ar trebui să te gândești să nu stai aici câteva zile… Dacă vrei, îți găsesc o ascunzătoare…

— Nu, nu-i nevoie, răspunse Mercurio. Știu să am grijă de mine.

Scarabello zâmbi.

— Caraghiosule.

Zâmbi și Mercurio.

— Faci destul, spuse.

— Cum a fost? îl întrebă atunci Scarabello. S-a supărat că nu m-am dus eu, nu-i așa?

Mercurio se uită la el. Și doar în clipa aceea înțelese că legătura dintre Scarabello și Giustiniani trebuia să fie complicată. Mai mult decât își putea imagina el. Dar fu sigur că un lucru important înlănțuia destinele celor doi bărbați atât de puternici.

Pe neașteptate își aminti cuvintele lui Giustiniani. Și i se păru că aveau o semnificație diferită de ce înțelesese el acolo. Aristocratul îl întrebase dacă era băiatul cel nou al lui Scarabello și pe urmă, când îi răspunsese că nu lucrează pentru el, spusese, pe jumătate mulțumit, pe jumătate melancolic? „Nu ți-a vorbit nici despre el, nici despre mine, văd.”

— Atunci, s-a supărat? repetă Scarabello.

— Nu… spuse Mercurio, în mintea căruia, necunoscătoare în treburile lumești, se cuibărea un gând. Văzu că Scarabello se înnegura, ca și cum aproape i-ar fi părut rău. Adică… voiam să spun că da. Mult. S-a înfuriat tare, se corectă repede.

Chipul lui Scarabello se destinse într-un fel de zâmbet, iar privirea îi deveni distantă, ca ai lui Jacopo Giustiniani.

— Și pe urmă cum a fost?

— Bine.

— L-ai făcut să înțeleagă că nu era mai bun ca tine, da?

Mercurio simți o emoție la care nu se aștepta. Nu reușea să dea un nume acelui gând care i se înfiripa cu greu în cap, dar era ca și cum ar fi privit printr-un văl care nu trebuia sfâșiat.

— Mi-a spus… să te salut.

— Nu e adevărat.

Chipul lui Scarabello se înăspri. Era aproape înspăimântat.

— Ba da, spuse Mercurio.

Scarabello întoarse privirea într-o parte.

Din nou Mercurio surprinse în ochii lui aceeași lumină îndepărtată pe care o văzuse în ochii albaștri ai lui Jacopo Giustiniani.

— Lasă-mă singur, spuse Scarabello.

Atunci Mercurio îi puse sigiliul pe piept și se îndepărtă.

— Mulțumesc, băiete, spuse în șoaptă Scarabello, fără să se lase auzit. Strânse sigiliul. Și apoi, din vârful buzelor, chiar dacă erau mâncate de plăgi, silabisi un nume pe care nu-l mai pronunțase de mulți ani de zile.

•

Mercurio o luă peste câmpuri. Avea nevoie să se gândească, să-și adune forțele. Cu toții credeau că Giuditta nu avea scăpare. De-acum îi făceau funeraliile. Simțeau în aer mirosul de carne arsă.

„Nu! urlă el. Nu…” Simți cum crește în el spaima. Nu o putea pierde pe Giuditta încă o dată. Scutură din cap, ca pentru a-și scutura de pe el spaima.

În clipa aceea, în stânga lui, printre tufele sălbatice de la haturile câmpului, văzu un om pe care îl recunoscu imediat.

Atunci, lăsând ca mânia să înlocuiască frica, se aplecă, luă două pietre, alergă spre tufe și urlă:

— Pleacă de aici, câine vagabond!

Apoi aruncă pietrele una după alta.

Zolfo ieși din tufe, cu mâinile ridicate.

— Nu-mi face rău, Mercurio! se smiorcăi el. Nu-mi face rău, te rog!

— Pleacă! îi strigă Mercurio. Ce vrei? Călugărul tău te trimite să vezi cât de rău am ajuns din cauza lui? Vrea să controleze? Pleacă sau te omor cu pietre, câine vagabond!

— Te rog, te rog… zise Zolfo, gheboșându-se și înaintând cu precauție. Nu mă trimite nimeni…

— Pleacă, ți-am spus!

— Am fugit, Mercurio… Zolfo își arătă hainele, murdare și zdrențuite. Trăiesc pe străzi de două săptămâni… nu mai stau cu fratele Amadeo…

— Nu te cred!

— Și nici măcar cu Benedetta… sunt răi… răi…

— Du-te-n mă-ta, Zolfo! Mercurio ridică mâna. Cine crezi că mi-a făcut cicatricea asta? Tu, rahatule! Voiai să ucizi o fată care nu îți făcuse nimic! Iar acum vii să-mi spui că ei sunt cei răi?!

— Te rog… te rog… făcu Zolfo, apropiindu-se încă un pas.

— Nu te cred! îi zbieră Mercurio și se aplecă să ia altă piatră. Zolfo se opri. Plângea, iar lacrimile îi brăzdau murdăria de pe față.

— Nu știu unde să mă duc…

— Nu mă interesează nici cât negru sub unghie!

Mercurio aruncă cu piatra în el.

Zolfo se feri și făcu un pas înapoi.

— Te rog…

Mercurio luă o altă piatră și o aruncă în el.

Zolfo fu atins pe o parte.

— Nu știu unde să mă duc… spuse în timp ce se retrăgea iar.

— După mine poți muri sub poduri, te poți îneca în canal… Nu mă interesează! Pleacă!

Zolfo rămase o clipă nemișcat, apoi, când văzu că Mercurio lua o altă piatră se răsuci și o luă la goană pe câmpuri.

Mercurio aruncă piatra la pământ cu furie. O ridică și o aruncă iar, cu toată puterea pe care o avea. Rămase acolo, nemișcat. În mijlocul câmpului. Respira cu greutate. Simțea cum îi bate inima în urechi, cum încet-încet furia roia și se întorcea să lase locul spaimei. Spaimei că Giuditta avea să moară. Spaima că nu ar fi putut-o salva.

„Cum să fac?”, murmură.

Picioarele îi cedară pe neașteptate. Se trezi îngenuncheat în mijlocul câmpului.

— Nu știu să mă rog, spuse împreunând mâinile. Nici măcar nu știu cum să-ți spun… Se uită la cer, împâclit, cald. Aerul era nemișcat. Arhanghele Mihail, spuse atunci, amintindu-și de îngerul care îl urma încă de la Roma. Își caută cuvintele potrivite. Rămase o vreme cu gura căscată. Nu știu să mă rog… spuse din nou, dar tu mă poți ajuta?

Nu știu să spună altceva. Rămase acolo, în iarba uscată, cu pământul care i se sfărâma sub genunchi, până simți că sudoarea îi curgea pe frunte.

Atunci se ridică și se întoarse.

Ana îl aștepta în pragul casei.

— Ce era? Te-am auzit țipând…

— Nimic. Un câine vagabond, răspunse Mercurio.

— M-am speriat, îi spuse temătoare. Nu poți dormi aici. Gărzile s-au întors și comandantul…

— Da, știu, o întrerupse Mercurio. N-ai grijă. Nu mă vor prinde…

Privirea lui Mercurio trecea de la dreapta la stânga, evitând să o întâlnească pe cea a Anei.

— Spune-mi, zise Ana.

— Ce?

— Hai, băiete, spuse Ana.

— Ce?

Ana îl mângâie pe un obraz.

— Nu poți duce singur-singurel greutatea asta pe umerii tăi.

— Ascultă, Ana…

— De când ai aflat de Giuditta nu ai vărsat nici măcar o lacrimă…

— Nu-mi vine să plâng…

— Am vorbit cu Scarabello, spuse Ana. Știi că nu-mi place. Dar până și un nemernic ca el ține la tine. Și știi de ce? Fiindcă tu ești special. Iar el mi-a spus că te pregătești să faci ceva foarte periculos.

— De unde știe ce am să fac, când nici măcar eu nu știu? spuse Mercurio, dând din umeri și încercând să zâmbească.

— Nu poți duce singur greutatea asta pe umerii tăi, repetă Ana. Îl trase spre ea, îl îmbrățișă, îi puse capul pe pieptul ei. Cât ești de înalt, spuse în șoaptă.

— Chiar vrei să mă ajuți? zise Mercurio, dând-o delicat deoparte.

— Sigur că da.

Ana se uită la el cu ochii ei înțelegători.

— Atunci nu mă face să plâng, îi spuse Mercurio. Fiindcă mi-e frică să nu mă fărâm.

82.

Piața dreptunghiulară din fața Palatului Ducal, de lângă San Marco, era înțesată de lume.

Mulțimea care se înghesuia era transpirată și sudoarea de zile și zile li se impregnase în haine. Era un miros stătut, ca de ceapă putrezită și de pește stricat. Pielea mulțimii era lucioasă, grasă, acidă. Umorile instabile.

Însă în aer, mai mult decât mirosurile și putorile, se respira moarte iminentă. Era ca și cum lumea aceea de palate suspendate pe apă și întreaga lagună ar fi ars deja pe rugul pe care îl așteptau cu toții. Pe care și-l doreau cu toții pentru vrăjitoarea evreică, femeia care încercase să fure sufletele venețienilor.

Autoritățile construiseră o tribună chiar în fața cheiului ducal. În spatele tribunei se deschidea ampla oglindă a apei în care își vărsa apele Canal Grande. Sumedenie de ambarcațiuni, cele

bogate ale nobililor și cele sărăcăcioase ale pescarilor sau ale barcagiilor, se înghesuiau unele în altele.

Tribuna era înaltă de doi stânjeni, acoperită în întregime cu mătase roșie care părea să amintească imaginile rugului pe care Biserica se pregătea să îl ridice pentru Giuditta. Tribuna avea două niveluri diferite. Pe cel de sus era așezat un tron aurit, cu un spătar atât de înalt încât părea o scară spre cer. Ceva mai jos, însă tot foarte vizibil pentru mulțime, chiar și de cei care se aflau în fundul pieței, erau patru fotolii pe care se așezaseră Sfântul, aclamat de lume, și trei prelați cu fețe sobre, îmbrăcați în negru. Pe cele două laturi ale avanscenei, dacă se poate spune așa, fiindcă toată structura părea un podium pentru o reprezentație teatrală, se înălțau două turnulețe la baza cărora erau doi scripeți. Din vârful micilor turnuri plecau două brațe care se întâlneau la mijlocul scenei, ceva mai în față, și de la care plecau funii de cânepă, groase și împletite, fixate la un fel de cușcă de lemn, chiar în fața podiumului. Pe pământ. Goală.

Mercurio și Isac, în public, se uitau în jurul lor, încordați și îngrijorați. Niciunul din cei doi nu vorbea. Părea ca și cum nici n-ar fi respirat. Chipurile lor erau contractate, nemișcate, ca sculptate în piatră.

Când veni momentul, patriarhul Antonio II Contarini, cu o trenă lungă purtată de patru clerici, își făcu apariția. Mulțimea amuți. Patriarhul urcă scara care ducea în vârful tribunei și se așeză pe tron. Apoi făcu semn spre Palatul Ducal.

Atunci, escortată de căpitanul Lanzafame și de soldații lui, fu adusă Giuditta.

Mulțimea începu să urle și să o insulte.

— Nu-ți fie teamă, îi spuse Lanzafame Giudittei. Nu voi îngădui să ți se întâmple nimic.

Giuditta simți cum ochii i se umpleau de lacrimi. Înaintă încet, înspăimântată, dar și profund rușinată.

— În ce hal au adus-o? spuse atunci în șoaptă Isac, văzând-o.

O clipă, Mercurio coborî privirea, ca și cum nu s-ar fi putut uita la ea.

— Bastarzi, mugi.

Prostituata angajată de fratele Amadeo pudrase fața Giudittei cu un strat gros de ceruză. Apoi îi dăduse cu cârmâz pe obraji și pe buze, în formă de inimă. Cu o pensulă cu negru îi cănise pleoapele. Și, făcuse să coboare de la sprâncene niște dungi

lungi albastre. Părul era strâns în sus, cu excepția a două șuvițe care îi cădeau pe umeri și pe care prostituata i le colorase în albastru și galben. Pe ea avea o rochie cu un decolteu atât de adânc încât mare parte din sân era descoperit. Iar în picioare îi puseseră niște pantofi cu talpă groasă, de o palmă, cum purtau curtezanele.

— Ce ți-au făcut? spuse un glas de femeie în dreapta ei.

Giuditta se întoarse și o văzu pe Octavia, cu o expresie îndurerată pe față, poate chiar mai mult decât ar fi avut dacă ar fi torturat-o.

— Târfă! zbieră o femeie de lângă Octavia.

— Vrăjitoare! urlă alta.

Giuditta văzu că erau acolo și Ariel Bar Zadok, cusătoresele, croitorul Rashi, Sabbatai, femeile din comunitate care cumpăraseră primele berete și chiar Joseph, cu fața lui lată, care, atunci când ochii lor se întâlniseră, se îmbujorase.

— Târfă! Ține! răcni o femeie și aruncă spre Giuditta o rochie.

Giuditta o recunoscu. Era una dintre clientele ei. Iar rochia pe care o aruncase spre ea era una dintre rochiile ei.

Soldații lui Lanzafame erau gata să intervină. Ordinul era să nu i se întâmple nimic Giudittei. Trebuia să fie apărată ca bunul cel mai de preț, le spusese Lanzafame, care își făcea loc prin mulțime cu spada în mână.

Când ajunseră la tribună, Giuditta fu urcată în cușca de lemn de la baza structurii. Apoi cei doi scripeți de la baza turnulețelor laterale fură puși în funcțiune. Funiile de cânepă cu care era ancorată cușca se întinseră, scârțâind. Cușca se clătină.

Giuditta, înspăimântată, se agăță de barele de lemn.

— Nu-ți fie frică, îi spuse Lanzafame.

Cușca se desprinse de pământ. Funiile gemeau, ridicând-o în sus. Cu cât cușca urca, cu atât mulțimea amuțea, ca în fața unei vrăji.

În cele din urmă, balansându-se, cușca se opri, suspendată în aer.

Mulțimea exclamă uluită.

— Ce circ! zise Isac.

— L-au gândit bine, zise Mercurio cu chipul întunecat. Giuditta! Giuditta, sunt aici! strigă el.

Un bărbat de lângă el îl privi câinește.

— Nu atrage atenția, îi spuse încet Isac. Nu e o idee bună să dai ocazia să fii arestat, nătărăule. Și nici linșat.

— Să te ia naiba, doctore, cum poți să fii așa liniștit?

Isac se uită la el.

— Vezi liniște în ochii mei?

— Iertați-mă, doctore, spuse Mercurio.

— Iartă-mă tu, băiete, zise Isac.

Amândoi își îndreptară din nou privirea spre cușca de lemn care se clătina în aer. Giuditta se ținea strâns de bare, terorizată. Se uita printre oameni, dar fără să-i vadă.

Dintr-odată mulțimea amuți.

La tribună, patriarhul se ridicase în picioare.

— În numele și pentru Sanctitatea Sa papa Leon al-X-lea de Medici și cu voința iubitului nostru doge Leonardo Loredan, începu să declame patriarhul, și cu aprobarea înaltelor autorități ale Serenissimei Republici Venețiene, patronată de San Marco, eu, Antonio II Contarini, slujitor al Bisericii și al Republicii declar deschisă dezbaterea publică pentru Giuditta di Negroponte, evreică, acuzată de vrăjitorie! Se întoarse către zona de jos a tribunei. Inchizitor Amadeo da Cortona, din ordinul Fraților predicatori, prezentați acuzația.

Sfântul se ridică în picioare, făcu o plecăciune în fața patriarhului și pe urmă își arătă spre mulțime mâinile rănite. Imediat aceasta aplaudă.

Patriarhul își reținu o mișcare de furie.

Se creă un moment de tăcere și în liniștea aceea Mercurio desfăcu brațele și strigă:

— Giuditta!

Giuditta întoarse capul înspre voce. Când îl recunoscu pe Mercurio, izbucni în plâns, o lăsară puterile, îi cedară picioarele și se lăsă să cadă pe fundul cuștii. Apoi, cu mare greutate, se ridică iar, își fixă ochii în cei ai lui Mercurio și nu își mai luă privirea de la ei.

— Popor al Veneției, începu Sfântul, iat-o... Arătă în tăcere spre Giuditta, suspendată în aer, în fața tribunei, ca un animal în captivitate. Iat-o, repetă. Necredincioasa! Evreica! Vrăjitoarea.

Mulțimea se agită.

— Vrăjitoare! Blestemată!

— Târfa diavolului! urlă Sfântul.

— Târfă! Târfă evreică!

— Cancerul Veneției! urlă iar Sfântul.

Mulțimea începu să arunce cu pietre în Giuditta.

Lanzafame și soldații lui agitară spadele în aer.

— Spune-le să înceteze, frate! strigă Lanzafame către Sfânt.

— Sunt poporul Domnului! replică fratele Amadeo.

— Frate! tună patriarhul.

Sfântul se întoarse.

— Te-am prevenit, spuse patriarhul. Să nu faci pe bufonul.

Sfântul se gârbovi. Apoi se întoarse spre mulțime.

— Calmați-vă! urlă el. Domnul a pus în mâinile mele, nu ale voastre, Dreapta și Divina lui Pedeapsă.

Mulțimea se liniști.

— Însă nu vă temeți! reluă Sfântul. Va fi o pedeapsă exemplară și teribilă!

— Să te trăsnească Dumnezeu, rânji Mercurio.

Apoi duse o mână la inimă, uitându-se la Giuditta.

Giuditta continua să plângă, iar lacrimile mânjeau cârmâzul, care curgea pe stratul gros de ceruză, dând impresia că plângea sânge.

— Procesul se va ține public, anunță pe un ton solemn Sfântul, începând de mâine, în colegiul canonic al Sfinților Cosma și Damian din parohia San Bartolomeo.

Avea fața asudată, părul i se lipea de craniu.

Mulțimea îl preamări pe Sfânt.

Mercurio se uită agitat în jurul lui. Giustiniani se ținuse de cuvânt. Lanzafame fusese desemnat imediat, împreună cu soldații lui, în serviciul de pază al Giudittei. Însă patriarhul prezentase numai acuzatorul. Nu fusese făcut niciun anunț cu privire la apărător.

Sfântul se așează la locul său și se ridică unul dintre cei trei prelați care se aflau pe podium. Și el era foarte transpirat.

— În numele Sanctității Sale Leon al X-lea și al patriarhului nostru preaiubit Antonio II Contarini, și după ritualul sfintei noastre mame Biserica, oricine are de vorbit... să vorbească acum!

În piațetă se lăsă o tăcere densă și vibrantă. Știau cu toții că nu avea să vorbească nimeni.

— Cer cuvântul, spuse, în schimb, o voce.

Personalitățile din tribună, soldații, poporul Veneției, cu toții întoarseră capul.

Atunci, făcându-și loc printre oameni, încadrat de patru oșteni din escorta personală și urmat de doi valeți blonzi, Jacopo Giustiniani, într-una dintre ținutele lui superbe, deși era foarte cald, și acoperit de giuvaierurile de familie, sosi în fața tribunei.

Patriarhul rămăsese perplex. Nu se mai întâmplase așa ceva.

— Vă dau cuvântul, nobile Giustiniani, spuse ezitând. Veniți la tribună.

Mercurio deveni atent. Apucă un braț al lui Isac și îl strânse.

Isac se întoarse spre el.

— Ce e? Ce te-a apucat?

Mercurio se uita la Giustiniani.

— Cine e? întrebă Isac.

— Tăceți, doctore, îi spuse Mercurio.

— Și tu lasă-mi brațul, mă doare, răspunse Isac.

Între timp, Jacopo Giustiniani urcase cu abilitate scările și ajunsese la nivelul tribunei unde se aflau Sfântul și cei trei prelați.

Mercurio se uită din nou la Giuditta.

— Vorbiți, spuse patriarhul către Giustiniani.

— Iubita noastră Republică recunoaște autoritatea Bisericii de la Roma și a Sanctității Sale Leon al X-lea și le respectă lucrarea, începu Giustiniani, adresându-i-se patriarhului. Se întoarse spre mulțime. Iar voi, venețieni, știți bine cine este papa și îl respectați… spuse lăsând fraza neterminată.

Se auzi un murmur înăbușit de dezaprobare. Venețienii se temeau că autoritatea papei și a Romei ar putea interveni în afacerile lor și în schimburile lor comerciale. Dintotdeauna, atât poporul, cât și autoritățile știau că trebuie să își păstreze autonomia față de puterea Bisericii.

Iar Jacopo Giustiniani știa asta mai bine decât oricine altcineva. Așa că se hotărâse să folosească această veche și înrădăcinată neîncredere față de Biserica de la Roma.

— Însă, în același timp, iubindu-l și respectându-l pe papă, reluă, iubiți și respectați fără tăgadă Veneția și legile ei. Iubiți și respectați dreptatea administrată de Leul din San Marco…

Mulțimea mugi.

Patriarhul își dădu seama că Giustiniani separase, de fapt, ceea ce el reușise să unească. Acum acel proces risca să devină o impunere a Bisericii în detrimentul Veneției.

— Reveniți la subiect, nobile Giustiniani, spuse încercând să își ascundă propria enervare.

— Mărite patriarh, spuse atunci Jacopo Giustiniani, și voi, popor al Veneției… lăsă fraza neterminată…

— Așadar, vorbiți! exclamă patriarhul.

Un cleric îi șterse fruntea brobonită de sudoare cu o batistă brodată. Patriarhul îl îndepărtă deranjat.

— Poate Veneția, spuse atunci Giustiniani, mulțimii cu tot respectul pentru Sacra Biserică Romană, să accepte ca un proces care se desfășoară în lagună să fie ținut cu un inchizitor, însă fără un apărător? Se uită spre mulțime, desfăcând brațele. Își poate schimba Veneția propriile reguli, poate îndura… dacă îmi permiteți… un ritual care se opune principiilor sale cele mai sănătoase?

Mulțimea murmură și se agită. Ideea unui apărător nu-i trecuse nimănui prin cap și, firește, nimeni nu-i simțea lipsa, deoarece fiecare savura doar ideea rugului pe care ar fi ascultat cum se frige carnea vrăjitoarei evreice. Dar acum nu mai era o chestiune de vrăjitorie. Era o confruntare între papa de la Roma și independența Republicii Venețiene.

— Nobile Giustiniani, ceea ce cereți vine în contradicție cu bula emisă de papa Inocențiu al III-lea, *Si adversus vos,* și deci nu pot…

— Iertați-mă, mărite patriarh, Giustiniani înclină umil capul, *Si adversus vos,* pe care am avut norocul să-l studiez în tinerețe, dacă-mi amintesc bine, prescrie și un proces cu ușile închise. Îl privi intens pe patriarhul care amuțise. Greșesc?

Patriarhul se crispă. Înțelesese unde voia să bată aristocratul Marelui Consiliu. Dacă se făcea o excepție atât de mare, cum era un proces public în loc de unul cu ușile închise, de ce să nu se facă două excepții?

— Nobile Giustiniani, înțeleg ceea ce vreți să spuneți… începu, căutându-și cuvintele să îndrepte situația.

— Dogele! exclamă în clipa aceea cineva din mulțime și cu toții se întoarseră spre balconul Palatului Ducal.

Patriarhul se întrerupse și întoarse capul constatând că însuși dogele Loredan apăruse ca martor al acelei discuții. Și era evident că prezența lui însemna că susținea cererea lui Giustiniani. Ceea ce însemna, se gândi patriarhul, că tot Marele Consiliu al celor Zece era de partea lui.

— Înțeleg ce vreți să spuneți, reluă patriarhul, zâmbind și plecându-se în fața dogelui, iar în calitate de cetățean al Veneției, deși sluga Sanctității Sale, nu pot decât să fiu de acord cu voi... Se uită spre mulțime. Trebuia să o aducă de partea lui. Și de aceea vom desfășura un proces după regulile Sacrei Inchiziții, firește, însă respectând legea iubitului nostru oraș! exclamă el.

Oamenii care până în clipa aceea erau gata să o condamne pe Giuditta fără proces, acum lăudară dreptatea numai pentru că era o dispută între Veneția și Roma.

Mercurio strânse pumnii, în semn de victorie.

Alături de el, Isac ridică ochii la cer.

— Îți mulțumesc, *Ha-Shem,* murmură el.

Sfântul sări în picioare.

— Protestez! zbieră el.

Patriarhul îl fulgeră cu o privire.

Sfântul lăsă capul în jos și se așeză din nou.

— Va fi distractiv să vezi doi preoți cum își dau cu bâta-n cap în public! râse un plebeu.

— Se poate paria? întrebă un altul.

Și toată mulțimea izbucni în hohote.

Patriarhul îi făcu semn lui Giustiniani să se apropie.

— Bine gândit, Giustiniani, spuse în șoaptă.

— N-a fost ideea mea, răspunse Jacopo Giustiniani, gândindu-se la Mercurio, dar știind că patriarhul s-ar fi gândit la doge.

— Însă nu pot permite ca Inchizitor și apărător să-și... *dea cu bâta-n cap* în public, spuse înnegurat patriarhul.

— Firește că nu, spuse Giustiniani. De aceea m-am gândit la un nume convenabil, un frate pe care nimeni nu-l cunoaște, care nu are experiență și care e docil.

Patriarhul zâmbi mulțumit. Se relaxă. „Era numai politică”, gândi, nu justiție.

— Îmi face plăcere să constat că cea mai fină nobilime venețiană are atâta înțelepciune. M-ați înspăimântat, vă mărturisesc.

Jacopo Giustiniani îngenunche și-i sărută inelul pastoral în fața întregului popor adunat în piața Palatului Ducal.

Patriarhul se întoarse către doge și, la rândul lui, făcu o plecăciune.

— Să înceapă atunci farsa, râse încetișor și-l lăsă de data asta pe cleric să-i șteargă sudoarea de pe față.

— Să înceapă farsa, repetă Giustiniani. În bunul nume al iubitei noastre Republici.

— Și al Sfintei Biserici, adăugă mulțumit patriarhul.

— Tu ești la mijloc în toate astea? îl întrebă Isac pe Mercurio.

— Cum aș putea? ridică din umeri Mercurio.

— Da, cum ai putea să ajungi atât de sus, zise Isac. Dar părea că tu știi despre ce e vorba.

— Nu spuneți prostii, doctore, zise Mercurio, care nu își lua ochii de la Giuditta.

— Însoțiți prizoniera în celula ei, până începe procesul! anunță unul dintre prelații din tribună.

Scripeții începură din nou să scârțâie și cușca începu să coboare.

— Veniți, îi zise Mercurio lui Isac. Să încercăm să vorbim cu ea. Își făcu loc cu coatele printre oameni, încercând să ajungă la cușcă.

Isac îl urma.

Când ajunse la baza tribunei, Mercurio își încrucișă privirea cu Lanzafame.

— Acum? șuieră Lanzafame.

Mercurio scuturâ din cap. Veni spre el.

— Acum ar linșa-o, spuse.

Apoi se întoarse spre Giuditta, care tocmai ieșea din cușcă, apărată de doi soldați.

Giuditta era o mască de nerecunoscut. Căldura și lacrimile îi topiseră boiala. Chipul ei era brăzdat de dungi negre, roșii și albastre. Cele două șuvițe de păr se decolorau, lăsând să-i picure culoare pe piept. Ochii Giudittei, în talmeș-balmeșul acela de culori, erau aprinși de o spaimă fără nume și fără măsură.

— Ajutor… spuse șoptit, întinzând o mână spre Mercurio.

El făcu un pas în față și-i luă mâna, o clipă. O strânse. Încercă să spună ceva, dar gura îi rămase deschisă și mută.

Giuditta încercă să rețină mâna lui Mercurio într-a sa în timp ce soldații lui Lanzafame o duceau cu ei, să o ferească de furia mulțimii.

— Giuditta, strigă Isac, ajungând tocmai atunci și el acolo.

Giuditta îl văzu și izbucni din nou în plâns.

— Fetița mea, spuse Isac, în ce hal te-au adus?

Mercurio continua să se uite la Giuditta cu gura căscată. Apoi mulțimea închise cercul din jurul escortei și Giuditta dispăru. Mercurio împinse în toate părțile îngrijorat, temându-se că lumea i-ar putea doborî pe Lanzafame și pe soldații lui, dar, după o clipă, o văzu pe Giuditta cum era dusă dincolo de poarta Palatului Ducal, sănătoasă și în siguranță.

— Blestemați, mârâi Isac printre dinți în spatele lui. Blestemați!

— Trebuie să plec, îi spuse Mercurio. E mai bine să nu mă arăt prea mult prin părțile astea.

Isac îl opri de un braț.

— Am greșit în privința ta, băiete, spuse el.

— Trebuie să plec, doctore, zise Mercurio. Spuneți-i Anei că nu mă voi întoarce acasă câteva zile.

— Și unde ai să stai? întrebă Isac.

— Am un loc sigur, nu vă faceți griji.

— Dar ai să vii la proces? întrebă aproape îngrijorat Isac.

— Da, firește, răspunse Mercurio. Însă va trebui să mă travestesc.

Chipul lui Isac se întunecă.

— Giuditta nu te va vedea…

— Spuneți-i asta lui Lanzafame și el îi va spune Giudittei, zise Mercurio. Se uită spre Palatul Ducal. Îl văzu pe comandantul gărzilor, cu nasul încă umflat. Trebuie să plec.

Isac încuviință. Apoi se întoarse spre Octavia și spre Ariel Bar Zadok, care erau puțin mai încolo. Pe chipurile lor văzu acea scânteie de speranță care-l însufleți̦se și pe el. Giuditta avea un apărător. Ceva mai încolo îl văzu pe Anselmo del Banco. Capul comunității se îndreptă spre el. Însă Isac nu avea chef să vorbească cu el, așa că se îndepărtă cu pași iuți prin mulțime. În timp ce mergea, îl văzu pe Mercurio că se oprea să stea de vorbă cu puternicul nobil Giustiniani.

— Îl aveți pe doge de partea Domniei Voastre, îi spunea Mercurio cu admirație.

— Nu, băiete, zâmbi Giustiniani. Doar l-am sfătuit pe doge să se arate spre sfârșitul reprezentației, pentru lumea din Veneția. Iar tot ce au dedus poporul și patriarhul e numai din capul lor, nu al meu.

Mercurio se uită la el cu respect.

— Dacă nu aș crede că vă jignesc, aș spune că sunteți un foarte bun șarlatan.

— Nu mă jignești. Ce crezi că e politica? Apoi Giustiniani se uită în jur. Nu l-am văzut pe Scarabello, îi spuse lui Mercurio, cu o nuanță enervată în glas. Nu vine nici măcar să controleze dacă mă supun șantajelor lui?

Mercurio se uită fix la el. Și știa că nu greșește dacă interpreta ceva diferit sub masca de enervare de pe chipul nobilului bărbat. Și se gândi că poate merita să știe adevărul.

— Scarabello e pe moarte, excelență, spuse.

Ochii albaștri ai lui Jacopo Giustiniani, adânci ca marea, înghețară. Trăsăturile aristocratului se contractară imperceptibil. Apoi, chipul lui se destinse într-un surâs exagerat.

— Așadar, curând voi fi liber, spuse teatral.

— Da, excelență, zise Mercurio, care putea percepe senzația de neliniște care îl năpădise pe Giustiniani.

Jacopo Giustiniani rămase nemișcat.

— E la Mestre. În spitalul Anei din Piață. Toți îl cunosc, zise Mercurio.

Aristocratul se întoarse spre unul dintre valeții lui.

— Să mergem, îi spuse el.

— Arestați-l! urlă pe neașteptate un glas în vacarmul mulțimii. Iată-l! Arestați-l.

Mercurio îl văzu pe comandantul gărzilor Palatului Ducal care îl arăta cu degetul. Imediat se pierdu în mulțime.

Soldații se năpustiră în urma lui. Mai ales unul era gata-gata să pună mâna pe el, când un bărbat din mulțime căzu peste el, împiedicându-l, și îl trase cu el la pământ.

— Idiotule! zbieră tânărul soldat, enervat fiindcă incidentul îl făcuse să-l piardă definitiv pe Mercurio.

— Iertați-mă, domnule, zise Isac, ridicându-se de la pământ și reținându-l pe soldat, cu scuza de a-i curăța uniforma. M-au împins… Îmi pare rău…

— Bătrân de rahat, zise soldatul și îi dădu un brânci.

Isac se plecă umil, după care se pierdu și el în mulțime. În depărtare, o clipă, întrezări cârlionții negri ai lui Mercurio, care părăsea piața San Marco.

— Am greșit, băiete, repetă. Tu o meriți pe Giuditta.

83.

— Deschide, îi spuse Lanzafame temnicerului.

— Nu e aici, răspunse temnicerul.

— Atunci unde e? întrebă încordat Lanzafame.

— Sus. E o prostituată care o pregătește, râse temnicerul.

Lanzafame se răsuci fără să-i răspundă, urcă scările primului etaj al Palatului Ducal, urmat de soldații lui, și ajunse într-o mică logie în fața căreia îi recunoscu pe gardienii de la închisoare.

— E aici? întrebă.

Comandantul gărzilor se întoarse spre el cu indolență. Avea nasul umflat și două pungi mari sub ochi. Își ținea sub nări o batistă murdară de muci și de sânge. Se uită la Lanzafame fără să-i răspundă, apoi intră în mica logie.

— E gata sau nu? Cât îți trebuie?

— Am terminat, spuse un glas de femeie din interiorul încăperii.

Comandantul gărzilor se întoarse spre Lanzafame.

— E a voastră cu totul, căpitane, spuse el.

Lanzafame intră în cameră.

— Încetează cu plânsul, căcăcioaso! îi spunea prostituata, întoarsă cu spatele, adresându-i-se Giudittei. Strici toată munca pe care...

Nu termină fraza. Lanzafame fu în spatele ei și o îmbrânci cu furie, aruncând-o spre peretele camerei.

— Taci, târfă, rânji la ea. Apoi i se adresă Giudittei și îi întinse o mână. Vino, îi spuse pe un ton amabil, trebuie să plecăm.

Giuditta încuviință. Își trase nasul.

— Vino, repetă Lanzafame și o scoase afară.

Gărzile fluierară și râseră, văzând-o.

Giuditta lăsă capul în jos, roșind.

Lanzafame îi fulgeră cu privirea. Apoi le făcu semn soldaților lui care o înconjurară pe Giuditta. Lanzafame rămase alături de ea, ținând-o de un braț, ca și cum i-ar fi fost teamă că ar putea cădea, și coborâră în liniște scările.

— Sunt dezgustătoare, spuse cu un fir de voce Giuditta când fură la ușa care îi scotea afară.

— Opriți-vă, ordonă Lanzafame soldaților lui. Se uită la Giuditta. Avea chipul puternic boit, vulgar. Rochia ei era atât de

decoltată încât puțin mai rămânea de intuit din sânul ei. În picioare îi puseseră pantofi înalți de curtezană.

— Sunt dezgustătoare, nu-i așa? reveni cu întrebarea Giuditta.

Lanzafame luă batista lui și o trecu aspru peste ochii Giudittei, ștergându-i puțin din negrul pe care prostituata i-l pusese din abundență pe pleoape. Apoi îi curăță buzele roșii, desenate în formă de inimă.

— Uite, așa e mai bine, îi spuse. Coborî privirea pe decolteu. Nu te gândi la asta.

Le făcu semn soldaților să o ia din loc.

Afară, deși era încă foarte devreme, lumina soarelui era deja orbitoare. Aerul cald și umed, sufocant. Mica gloată care aștepta afară era transpirată, cu pielea lucioasă.

— Vrăjitoare! Evreică! Târfă a Satanei! Blestemată! strigară imediat ce o văzură apărând.

— Faceți loc! ordonă Lanzafame.

Cei doi soldați aflați în fruntea procesiunii îl loviră fără zăbavă pe un instigator care scuipa spre Giuditta. Imediat mulțimea înțelese și se dădu la o parte. Merseră în urma cortegiului urlând, însă fără să creeze alte probleme.

— Nu-i asculta, îi spuse Lanzafame Giudittei.

— Cum aș putea? încercă să glumească Giuditta.

Lanzafame încuviință serios.

— Îmi închipui, spuse. Părăsiseră de-acum piața San Marco și o luaseră pe Calle II dell' Ascension, apoi își continuară drumul pe Salizada di San Moisè. Doar atunci Lanzafame o întrebă: Apărătorul tău a venit să-ți vorbească?

Giuditta făcu o față uimită.

— Trebuia?

— Rahat, îi scăpă lui Lanzafame.

— E grav? făcu Giuditta îngrijorată.

— Ei, nu… sigur că nu… răspunse Lanzafame minimalizând. Tăcu. Faptul că apărătorul nu se arătase cu siguranță nu era un semn încurajator. Lanzafame speră ca procesul să nu fie farsa care, în schimb, se anunțase, în timp ce, odată depășit Campo San Moisè, cotiră la dreapta, spre parohia San Bartolomeo, ocolind întortocheat fiindcă nu voia să o ducă pe Giuditta pe strada Oglinzilor, unde s-ar fi văzut reflectată de-a lungul întregii străzi.

Continuându-și drumul pe malul canalul Fuseri, la San Luca, căpitanul Lanzafame observă o barcă. La bord îi recunoscu pe cei doi vâslași uriași care îl duceau încoace și încolo pe Mercurio. Barca îi urmări de la o anumită distanță, până aproape de San Bartolommeo. Apoi acostă în dreptul unui ponton mic de lemn. Lanzafame crezu că era acolo să dea o mână de ajutor la nevoie.

O gloată numeroasă era deja adunată în fața colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian și imediat ce o zăriră pe Giuditta începură să facă larmă și să se agite, ca apa plată a lagunei când se unduia la o rafală energică de vânt.

— Stați laolaltă și nu dați voie nimănui să se apropie, le spuse Lanzafame soldaților lui. Apoi o strânse pe Giuditta de braț. Stai liniștită. De tine am grijă eu.

În timp ce traversau prin mulțimea care se dădea la o parte suduind-o pe vrăjitoare, Giuditta se uita de jur împrejur căutându-l pe Mercurio. Cu o zi înainte, când îl văzuse în piața din fața Palatului Ducal, din cușca ei suspendată deasupra mulțimii, simțise că nu era totul pierdut și își dăduse seama, doar atunci, în totalitate, de ce îi ceruse tatălui ei să-l avertizeze. Fiindcă, dacă se uita Mercurio la ea, se simțea dintr-odată în siguranță. Fiindcă, dacă Mercurio era lângă ea, spaima era mai puțin groaznică. Fiindcă, dacă știa că Mercurio suferea odată cu ea, putea suporta orice durere.

— Târfă a Satanei! Vrăjitoare!

Giuditta era împinsă de Lanzafame, care voia să o treacă repede de porțiunea deschisă din fața colegiului canonic ca să reducă riscurile. În schimb, Giuditta ținea contră, căutându-l pe Mercurio.

— O fi deja înăuntru, îi spuse Lanzafame.

Giuditta se întoarse să se uite la el.

— Dar fiindcă îl caută un anume comandant de gărzi a trebuit să se travestească, îi spuse Lanzafame. Probabil nu-l vei recunoaște, dar… e acolo.

— Chiar? spuse Giuditta cu un fir de voce.

— Da, o asigură Lanzafame. Acum însă hai să mergem. Nu-mi place să stau aici afară, printre toți fanaticii ăștia. Se uită la soldații lui. Să ne mișcăm!

Ajunseră la intrarea laterală a colegiului, păzită de doi străjeri înarmați, care se dădură imediat la o parte. Lanzafame intră,

urmat de soldați și de Giuditta. Se treziră într-o sală mare, rece și goală.

— Așadar, suntem gata, spuse Sfântul, văzându-i.

Patriarhul Veneției, cu un mic alai de clerici și de prelați în jurul lui, imediat ce îl văzu pe Lanzafame încruntă o sprânceană.

— Pe viitor aș vrea ca imputata să ne aștepte pe noi, și nu invers, spuse pe un ton mânios.

Lanzafame desfăcu brațele, în semn de scuză.

— Îmi pare rău, mărite patriarh, dar... femeia care a pregătit-o, dorită de Inchizitor, nu terminase.

Patriarhul se întoarse spre Sfânt.

— Nu se va mai întâmpla, făcu imediat Sfântul.

— Haideți, să ne grăbim, spuse patriarhul și o luă la picior.

În urma lui se încolonară Sfântul, prelații, un călugăr dominican, care înainta prevăzător, clerul și în cele din urmă Lanzafame cu Giuditta.

Sala cea mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian era imensă, goală, cu tavanul înalt, alcătuit din bârne negre vizibile și coloane pe laturi la fiecare trei stânjeni. În partea din față fusese construit un podium puțin înalt, unde urmau să se așeze patriarhul și prelații consiliului, la dreapta era o masă lungă, pentru Inchizitor și apărător, la stânga o cușcă în care fu băgată Giuditta.

Când Mercurio o văzu, închisă ca un animal feroce, simți un junghi în inimă. „Rezistă”, gândi, încercând să nu se lase pradă chinului.

În fața podiumului și peste tot în sala cea mare fuseseră puse strane pe care era deja așezată și înghesuită o mare mulțime de norod care se grăbise la proces. Cei care nu găsiseră loc pe bănci umpleau toate spațiile dintre coloane și pereți, înghesuindu-se de necrezut în picioare. Alții se strânseseră la intrare, încercând măcar să audă. Celor de afară, din piața fără vegetație a colegiului, nu le rămânea decât să își imagineze ce se întâmpla înăuntru.

Patriarhul se duse la fotoliul din mijlocul podiumului și se pregătea să-i facă semn unui prelat cu sutană și brâu roșu de mătase să se așeze lângă el, când nobilul Jacopo Giustiniani urcă pe podium cu un salt sprinten, și ocupă fotoliul de lângă patriarh.

— Mărite patriarh, începu Giustiniani, în timp ce mulțimea adunată în sală făcea liniște să audă ce spunea, acesta este un eveniment atât de important încât autoritățile Veneției trebuie și vor să se așeze alături de Biserică.

Patriarhul se crispă. Nu prevăzuse să împartă cu nimeni meritele.

Între timp Giustiniani se întorsese către public.

— Sunteți turma lor, dar și iubiții noștri concetățeni, spuse. Cel puțin nu se va spune că în aulă erau doar oi, ci și oameni.

Lumea râse, în timp ce Giustiniani se așeza alături de patriarh.

— Giustiniani, șuieră în șoaptă patriarhul, ce vă trece prin minte?

— Mărite patriarh, știți tot atât de bine ca mine, fiindcă sunteți preot și mai ales venețian, zâmbi Giustiniani amabil. Veneția nu își poate permite să rămână în afara unui eveniment atât de important. Nu putem rămâne cu un pas în urma Bisericii. Desfăcu brațele. Știu că mă înțelegeți, la urma urmelor.

Patriarhul încercă să-și ascundă furia care îl făcuse să se înroșească și zâmbi mulțimii prezente.

— Să înceapă sfântul proces, anunță. Cu o mână arătă spre Sfântul din stânga lui. Paladinul Bisericii, Inchizitorul, fratele Amadeo da Cortona.

„Blestemat să fii”, gândi Mercurio.

Sfântul făcu o plecăciune în fața patriarhului, apoi se întoarse spre mulțime, cu mâinile ridicate, arătându-și stigmatele.

— Veniți, Inchizitorule, spuse patriarhul. Apropiați-vă să vă binecuvântez.

Sfântul îngenunche lângă podium.

— Mai aproape, spuse patriarhul. Iar când Sfântul ajunse la el, îi luă fața în mâini. Vă sărut în numele Domului Nostru Isus Cristos… spuse apropiindu-și gura de obrazul lui drept, încetează să-ți mai arăți găurile alea, bufonule, îi șuieră în ureche prefăcându-se că-l sărută. Apoi își apropie buzele de obrazul stâng. Și amintește-ți că nu e nevoie de o mărturisire. Poporul a condamnat-o deja. Trebuie doar să faci în așa fel încât să nu își schimbe ideea. Se uită în ochii lui. Amin! anunță cu glas tare.

— Amin, răspunse Sfântul și se întoarse la locul lui.

— Acum apărătorul, spuse în treacăt patriarhul, ca și cum ar fi comunicat mulțimii că acela care urma să se prezinte nu reprezenta nimic în ochii lui. Părintele Venceslao… ce nume aveți, părinte, surâse.

Mulțimea râse.

— Părintele Venceslao da Ugovizza, încheie patriarhul. Și unde ar fi locul acesta?

Lumea se întoarse spre dominicanul cu sutană și glugă albă, cu mantie și capă negre, care se ridica nesigur de la masa la care era așezat. Preotul avea doi ochi lăptoși, începețoșați de cataractă. Se întoarse spre patriarh, însă fără să îl vadă prea bine.

— E o comunitate mică din Alpi, excelență, care aparține episcopilor de Bamberg, în Bavaria, spuse.

— Așadar, Domnia Voastră sunteți german? întrebă patriarhul.

— Nu, excelență…

— Ei, nu prea are importanță, îl întrerupse patriarhul. Nu suntem aici să studiem geografia, spuse întors spre public, care hohoti amuzat. Sunteți gata pentru… misiunea ingrată, părinte Venceslao? îl întrebă după aceea.

— Ca să spun drept, nu mult, spuse dominicanul, înconjurând masa cu prudență, cu mâinile înainte ca să nu cadă. Eu nu știu nimic despre procesele inchizitoriale.

Patriarhul se crispă.

— Părinte, nu e nevoie de atâta modestie, spuse.

— Nu, nu. Ăsta-i adevărul, excelență, făcu dominicanul.

— Părinte, exclamă patriarhul, întrerupându-l. Atunci aveți încredere în vocea Domnului.

— Cum ordonați, spuse apărătorul, închinându-se.

— Eu nu ordon, îl corectă patriarhul, stânjenit. Pur și simplu recomand.

— Dar orice recomandare din partea voastră pentru mine e un ordin, spuse umil părintele Venceslao.

Lumea hohoti.

Isac, în primele rânduri, se uită mai întâi la fiica lui, Giuditta, și îi făcu un semn cu pumnii strânși, să o încurajeze, apoi murmură furios la urechea Octaviei, care era alături de el:

— E o farsă și nici măcar nu se preocupă să o ascundă. Schimbă o privire scurtă și cu Lanzafame.

Chipul căpitanului era întunecat.

— Fii liniștită, îi murmură însă Giudittei.

Giuditta se ținu de grilajul de lemn și privi spre omul care ar fi trebuit să o apere. Nici nu se uitase la ea. Avea un aer nesigur și modest, cu un ușor șchiopătat, datorat probabil gutei. În afară de ochii începătoșați de cataractă avea obraji rotofei îmbujorați, de băutor, iar tonsura îi era plină de coșuri. Mâinile lui erau murdare și se jucau încontinuu cu mătăniile pe care le avea la șold, prinse de centura de piele.

— Fii liniștită, îi repetă Lanzafame.

Giuditta se întoarse spre el.

— O spuneți pentru mine sau pentru dumneavoastră? îl întrebă.

Lanzafame nu răspunse și lăsă privirea în jos.

— Vreți să vorbiți un moment cu asistata dumneavoastră? interveni Giustiniani, adresându-i-se părintelui Venceslao, ca și cum i-ar fi spus că ar fi corect să o facă.

Dominicanul se întoarse spre Patriarh, însă fără să îl vadă. Rămase o clipă tăcut, apoi scuturâ din cap.

— Nu… aș spune că nu, făcu și se întoarse cât putu de repede la masă. Aveți milă, vorbiți dumneavoastră, murmură către Sfânt. Scoateți-mă din situația asta neplăcută.

— Cer să-mi pot începe rechizitoriul, mărite Patriarh, anunță ritos Sfântul, ridicându-se.

— Sunteți gata, *exceptor*? îl întrebă patriarhul pe fratele grefier, un omuleț între două vârste, slab, mărunt, așezat la un mic pupitru, cu o pană de gâscă cu vârful de aur pe care o înmuia repezit într-o călimară mare să scrie pe o foaie foarte mare de pergament pliat de trei ori, în așa fel încât să formeze șaisprezece pagini – legate pur și simplu printr-o cusătură cu fir de bumbac.

— Da, preamărite, răspunse *exceptor,* care era însărcinat să transcrie în detaliu desfășurarea procesului.

— Așadar, *quaestio* poate începe, anunță patriarhul.

„*Farsa* poate începe”, gândi Mercurio, căutând sprijin în furie, fiindcă teama și îngrijorarea făceau să îi tremure picioarele. Se uită spre Giuditta. Văzu că ea îl căuta prin mulțime. Cu siguranță căpitanul Lanzafame o avertizase că fusese nevoit să se travestească. Însă Giuditta tot îl căuta. Și, la rândul lui, simțea o nevoie imperioasă să-i facă un semn, să se facă recunoscut, să-i spună sub ce înfățișare se ascunsese. Dar nu putea. Tocmai

pentru siguranța Giudittei. Dacă ar fi fost arestat – și-l văzuse deja pe căpitanul gărzilor ducale cum scruta mulțimea, tocmai în căutarea lui, Giuditta nu ar mai fi avut nici măcar o posibilitate să se salveze. Oricât de greu i-ar fi fost, trebuia să poarte singur pe umerii lui povara aceea, își spuse, și să nu dea prilej să fie recunoscut. Se concentră pe Sfânt. Se uită la el cu toată ura de care era în stare, sperând să moară, acolo, exact în clipa aceea.

Sfântul se închină, ocoli masa, traversă toată încăperea în tăcere, apropiindu-se de cușca Giudittei, arătând cu degetul spre ea, până ajunse lângă ea. Dar nu se opri. Își băgă degetul în cușcă, provocând un fior în oameni și silind-o pe Giuditta, înspăimântată, să se retragă.

— A început curățirea Veneției! urlă atunci.

Mulțimea urmărea scena fascinată, cu gura căscată.

— Un bun actor, îi spuse Giustiniani în șoaptă patriarhului.

— Un măscărici, bombăni patriarhul.

— Iar șerpii ca tine vor fi striviți! continuă Sfântul. Scoase brațul din cușcă și aproape că alergă în avanscenă, în fața mulțimii. Astăzi, și pe toată durata acestui sfânt proces, popor hărțuit al Veneției, eu voi demonstra că această... lăsă fraza neterminată, ca și cum și-ar fi luat avânt... vrăjitoare! zbieră cu emfază... a conspirat cu stăpânul și domnul ei, Satana în persoană, să le fure sufletele femeilor din Veneția!

Se întoarse spre masă, unde expusese pene de corb însângerate, dinți de nou-născut, piei de șarpe, broaște uscate, păr încâlcit și câte altele se găsiseră în rochiile Giudittei.

— Iar aici sunt mărturiile acestei activități vrăjitorești!

Părintele Venceslao da Ugovizza se ridică și se uită la probe. Însă, având o cataractă atât de înaintată, trebui să se aplece peste fiecare dintre obiectele expuse atât de aproape încât un om din popor strigă:

— Ce faci părinte, le miroși?

Mulțimea izbucni în râs.

— Tăcere! porunci patriarhul. Apoi se întoarse înfuriat spre părintele Venceslao. Iar dumneavoastră, așezați-vă!

Dominicanul se așeză repede, stânjenit și umilit.

— Ascultă, Veneția! reluă Sfântul. Își dădu seama că mulți din public se uitau la dominican. Veneția! urlă și mai tare. Ascultă!

Încet, lumea întoarse iar privirile spre el.

— Ciuma Satanei s-a răspândit pe drumurile noastre iubite, înglodându-le, și pe canalele noastre tulburându-le apele, reluă Sfântul. Ciuma Satanei e adusă în acest oraș de acea femeie, arătă spre Giuditta, și de poporul ei. Evreii! Iudeii! Asasini de copii, deicizi, blasfematori de Hristos și de Neprihănita Zămislire, cămătari! Sfântul se uită în jurul lui. Berete galbene!

Ochii multora se întoarseră spre Isac, Octavia, Ariel Bar Zadok și spre alții din comunitate, prezenți să urmărească procesul. Însă majoritatea evreilor din Veneția, începând cu șeful comunității, Anselmo del Banco, nu erau acolo, temându-se de nesupunere și intoleranță față de ei.

Soldații lui Lanzafame și gărzile Palatului Ducal puseră mâinile pe arme, pentru a arăta mulțimii că nu aveau să fie admise acțiunile de intoleranță.

— Aparent, procesul se adresează unei singure femei, însă e procesul fiilor Satanei, spuse Sfântul.

Giuditta se uită îngrijorată spre tatăl ei. Apoi își lăsă privirea să rătăcească printre oameni, încercând să ghicească cine ar putea fi Mercurio.

Iar Mercurio, o clipă, din nou, avu intenția de a-i face un semn, de a-i atrage atenția, de a-i da mărturie că el era acolo, alături de ea. Însă din nou se abținu.

Isac, când o văzu pe fata lui că îl caută pe Mercurio, încercă să o ajute. În dreapta lui zări un bărbat care putea fi cam de aceeași statură cu Mercurio. Avea păr lung, răvășit, care îi acoperea chipul. Era îmbrăcat mizerabil și se scărpina întruna. Se uită intens la el. Îi făcu un semn ușor din cap.

— Ce mama mă-tii te uiți, evreu de rahat? mârâi bărbatul.

Inițial Isac lăsă capul în jos. Însă pe urmă, gândindu-se, încuviință.

„Firește, își spuse în sinea lui. Corect.” întâlni privirea fiicei lui și i-l arătă pe bărbat.

Giuditta se uită la el.

— Târfă! strigă bărbatul la ea.

Giuditta se întoarse spre tatăl ei și îi făcu semn că nu.

Isac scutură din cap, ca și cum ar fi spus că nu era deloc convins.

— Curând Veneția va fi liberă! încheie Sfântul. Fiindcă Dumnezeu Preaputernic ne călăuzește și ne-a arătat… vrăjitoarea!

Mulțimea aplaudă aţâţată.

„Rahat de rahat, gândi Mercurio. Cred că sunt la teatru.”

— Aveți ceva de spus? îl întrebă atunci patriarhul pe apărător.

— Nu excelență… spuse părintele Venceslao. Sunt de acord cu cele spuse de fratele Amadeo da Cortona, inspirat de Domnul Nostru, în numele căruia vorbește. *Iustus es, domine, et rectum iudicium tuum.*

— Ce ai spus, părinte? strigă o femeie din popor.

— A spus că judecata lui Dumnezeu e dreaptă și corectă, zise Sfântul.

Lumea vociferă. Chiar dacă niciunul dintre ei, inițial, nu simțise nevoia unui apărător, acum parcă păreau nemulțumiți că procesul acela avea un singur și inevitabil sens de desfășurare.

— Rasă de nătărăi, bodogăni Isac și se uită din nou spre bărbatul cu chipul acoperit de păr.

— Pentru a vă face să înțelegeți gravitatea acuzațiilor, răcni Sfântul, vreau să o chem aici să depună mărturie pe Anita Ziani, spălătoreasă, care a asistat la un eveniment prodigios și înspăimântător. Să fie adusă!

Doi gardieni de la Palatul Ducal aduseră în fața oamenilor o femeie sărăcăcios îmbrăcată, cu mâinile înroșite, care stătea cu capul plecat și adusă de spate, timorată de învălmășeală.

— Anita Ziani, spuse Sfântul, ducându-se în spatele ei și ridicându-i fața spre mulțime, povestiți cu vorbele voastre concetățenilor dumneavoastră evenimentele satanice!

Femeia se înroși la față și zâmbi nervos, dând la iveală găuri mari negre printre dinți.

— Domnia Voastră, după cum v-am spus… făcu spălătoreasă, către Sfânt.

— Oamenilor! spuse Sfântul, întorcând-o. Povestiți-le oamenilor.

Spălătoreasă se gârbovi și mai mult.

— Era ziua Domnului… în 20 ale lunii noiembrie din iarna trecută și eu mă întorceam la prăvălioara mea după ce spălasem zece rânduri de cearșafuri fine de in și douăzeci…

— Treceți peste amănunte, spuse nerăbdător Sfântul. Ce s-a întâmplat?

— Iată… s-a întâmplat că o femeie, al cărui nume nu-l știu, Domnia Voastră… femeia asta a început să zbiere fraze obscene

în Campiello dei Squelini, care e unde se află cei ce fac blide, la San Barnaba...

— Faptele! Faptele! ardea Sfântul.

— Femeia asta urla fraze obscene... Spălătoreasa își făcu sumar semnul crucii, blestemând Fecioara în mod special și pe urmă, respectuos vorbind... și pe urmă și-a ridicat rochia și și-a arătat părțile rușinoase... adică... cele dintre picioare.

— Apoi? făcu Sfântul, încercând să păstreze tensiunea.

— Și după aia de la părțile de jos... aici... spălătoreasa arătă între picioare, a ieșit un ou... mic, verde, care a tremurat ca și cum ar fi fost în el cineva care împingea...

Mulțimea amuțise. Cu toții ascultau cu gura căscată.

— Și de fapt... sugeră Sfântul, invitând-o să continue.

— De fapt oul ăla verde s-a spart... continuă spălătoreasă, și din el a ieșit la iveală o creatură oribilă. Cu ochi galbeni răutăcioși. Părea un fel de șarpe mic, dacă nu ar fi avut opt perechi de labe cu gheare...

Mulțimea murmură, înspăimântată și uluită.

— Și apoi? insistă sfântul.

Spălătoreasa dădu din umeri.

— Și apoi creatura monstruoasă a fugit... iar femeia care-i dăduse naștere avea pe ea una dintre rochiile evreicei și a spus că de când cumpărase acea rochie ieșea din ea în fiecare zi câte un ou din acela verde satanic...

— Târfă! Vrăjitoare! răcniră câțiva spre Giuditta.

Sfântul dădea din cap a încuviințare, în tăcere, lăsând ca episodul să sature imaginația celor prezenți.

— Să mă orbească Dumnezeu dacă nu e adevărat, zise părintele Venceslao, clătinându-și capul în sus și în jos, absorbit și prins de istorisire. Spuneți așa, femeie de treabă, fiindcă un jurământ făcut lui Dumnezeu împotriva Satanei valorează o sută de mii de rugăciuni.

— Nu... bâlbâi spălătoreasă.

Părintele Venceslao se uită la ea, mirat.

— Cum nu...? întrebă, aproape înspăimântat, și imediat după aceea se întoarse spre patriarh.

Spălătoreasa își făcu semnul crucii.

Părintele Venceslao continua să se uite la Patriarh.

— Îmi pare rău, nu voiam... spuse în liniștea generală.

Acum lumea se uita la spălătoreasă și unii chicoteau.

Sfântul făcea spume ca o fiară turbată.

— Jură, femeie! o somă pe spălătoreasă.

Spălătoreasa avea privirea îngrozită, dar nu se hotăra să vorbească.

— Jură! repetă Sfântul.

— Oricum, eu vă cred chiar dacă nu jurați, femeie de treabă, spuse părintele Venceslao.

— Tăceți! îi porunci patriarhul.

Oamenii hohotiră.

— Jură! răcni Sfântul. Sau ești de acord cu Satana?

— Jur… izbucni în plâns spălătoreasă.

Sfântul se întoarse spre mulțime, cu un zâmbet triumfător, însă mulți dintre spectatori scuturau din cap.

— Îmi pare rău, mărite patriarh… spuse părintele Venceslao apropiindu-se de podium, eu voiam doar… Desfăcu brațele. Apoi se întoarse spre cușca Giudittei și arătă cu degetul spre ea, tremurând de furie.

— Iată cum Satana ne zăpăcește mințile! zbieră isteric.

Mulțimea vociferă, nemulțumită.

— Ține cont că ești apărătorul! strigă unul din popor.

Mulțimea râse.

Părintele Venceslao se agită, stânjenit, uitându-se la lume cu ochii lui opaci și pe urmă spuse, cu glas nesigur:

— Eu îl apăr pe Dumnezeu!

— Așezați-vă! îi porunci enervat patriarhul.

Dominicanul se duse la locul lui și se așeză, după ce își făcu de trei ori semnul crucii.

— Imbecilii pot cauza mai mult rău decât necinstiții, îi șopti patriarhul lui Giustiniani. Instruiți-l mai bine. Spuneți-i că e suficient să tacă.

Giustiniani încuviință gânditor. Apoi îi aruncă o privire plină de dispreț părintelui Venceslao.

Mercurio se uită la aristocrat. Se întrebă dacă era cu adevărat de partea lui, după cum spunea. În realitate, nu știa în cine să aibă încredere. Dar în același timp nu avea alternativă.

Între timp, Sfântul se apropiase de spălătoreasă. Îi cuprinse umerii cu un braț. Cu cealaltă mână îi atinse cu drag fruntea.

— Femeie, spuse cu o voce caldă și calmă, încercarea pe care ai trecut-o i-a înnebunit pe martiri și pe profeți. Inima mea e cu

tine. Du-te în pace și mulțumește-I lui Dumnezeu că ai supraviețuit întâlnirii cu Satana.

Le făcu semn gardienilor să o scoată din sală. Apoi țintui cu privirea mulțimea. În tăcere. Putea percepe scepticismul general. Dădu din cap în semn de încuviințare și umerii i se pleoștiră.

— Are dreptate nobilul și inocentul meu adversar, părintele Venceslao. Atât de mare e puterea Satanei, zise cu glas scăzut ca și cum ar fi vorbit cu sine, dar în așa fel încât să îl audă toată lumea. Apoi se întoarse și păru că dă să plece.

Dintr-odată mulțimea amuțise.

Însă, pe când se îndrepta aparent învins spre masă, Sfântul se opri, tot cu spatele la mulțime, se uită în stânga lui, spre cușca în care era închisă Giuditta și se duse într-acolo, cu pași grei, obosiți.

Se agăță de bare, se întoarse pe jumătate spre mulțime și o privi țintă pe Giuditta. Apoi încercă să zgâlțâie barele. Însă părea fără putere. Trupul lui începu să tremure. Mai întâi slab, apoi din ce în ce mai violent. Brusc, își lăsă capul pe spate și își dădu ochii peste cap, ca și cum ar fi fost posedat de o energie din afară. Și atunci puterea lui crescu, alături de un sunet înspăimântător și gutural care îi gâlgâia din piept și care se împrăștia în sala amuțită. Închisoarea Giudittei începu să vibreze din ce în ce mai puternic, ca zgâlțâită de un cutremur, în timp ce sunetul animalic creștea până deveni un răcnet.

— Târfă a Satanei! răcni Sfântul, apoi căzu la pământ ca fulgerat.

Și atunci mulțimea uită de toate îndoielile și urlă furioasă, cerând viața Giudittei.

84.

— Idiotul ăla a zis că e de acord cu Sfântul! exclamă furibund Isac. E o farsă! Apărătorul e de acord cu acuzatorul? Ce sens are? E o bătaie de joc!

Mercurio încuviință, grav. Era lângă patul lui Scarabello, în staulul transformat în spital. În jurul lor se adunaseră toți – Lanzafame, Ana din Piață și toate prostituatele care reușeau să

se ține pe picioare, chiar și cele bolnave. Pe fețele fiecăruia dintre cei prezenți era descurajare.

Numai Lidia, fiica Republicii, nu era lângă Mercurio. Era în ușa spitalului și scruta zările în penumbra serii de vară, spre canal.

— Nu-i drept, bombăni, intrând puțin înăuntru. Eu nu aud nimic…

— Termină, du-te afară și uită-te să nu vină gărzile! îi porunci Republica.

Fetița se bosumflă.

— Te rog, îi spuse atunci Mercurio. Viața mea depinde de tine.

— Chiar așa? întrebă uimită Lidia.

— Firește, îi răspunse Mercurio.

Atunci fetița se îndreptă. Expresia capricioasă îi dispăru de pe față și ieși din spital, mândră de propria misiune.

Republica se uită mai întâi la Mercurio, apoi la Ana. Cele două femei își zâmbiră admirativ. Ana puse o mână pe umărul lui Mercurio.

— E atât de imbecil încât le-a insuflat îndoieli oamenilor, totuși, la un moment dat, chiar dacă involuntar… reluă Isac rezumatul, încercând să se convingă că mai erau speranțe.

Mercurio tocmai voia să-i răspundă, însă Ana îl strânse cu mâna de umăr. Înțelese și se abținu. Dar nu reuși să nu dea din cap și să nu respire adânc.

— Giuditta avea o privire terorizată… spuse șoptit Mercurio.

— Da, îl îngână Isac.

— Da, biata fată, spuse Lanzafame.

Isac se uită la Mercurio.

— Unde erai? îl întrebă.

— Destul de aproape de Giuditta, răspunse înnegurat Mercurio.

— Ea te caută, ai văzut? spuse Isac.

— Da, doctore, încuviință Mercurio, amărât. Dar dumneavoastră îi arătați maimuța aia cu păr lung…

— Nu erai tu?

— Nu, doctore… Mercurio era stânjenit. Însă trebuie să evităm să ne facem semne, dacă mă descoperă, mă arestează și… nu-mi permit să ajung la închisoare în momentul ăsta. Înțelegeți, nu?

Isac dădu din cap.

— Ai dreptate, iartă-mă, băiete. Unul ca mine ar trebui să știe bine asta. Par un novice. Capul meu pare plin cu paie de când a început povestea asta, suspină, îngrozit.

Mercurio se uită la Lanzafame.

— Spuneți-i să aibă încredere. Spuneți-i că sunt acolo.

— I-am spus, făcu Lanzafame.

— Atunci repetați-i. Eu sunt acolo și voi fi întotdeauna, spuse Mercurio cu o durere adâncă în ochi. Blestemat să fiu eu că l-am lovit pe comandantul gărzilor! Acum nu ar trebui să mă ascund!

— Inutil să plângi pentru laptele vărsat, îi spuse Lanzafame. Fii atent! Asta contează.

— Ea știe că ești acolo, spuse Ana.

Mercurio se întoarse să se uite la ea. Și făcură cu toții la fel.

— O femeie știe, spuse Ana. Simte.

Ochii lui Mercurio se umeziră.

— Nenorociții, mârâi șoptit.

— Am mâncarea pe foc, îi spuse Ana. Vrei să mănânci ceva?

Mercurio dădu din cap.

— Nu, mai bine ar fi să plec.

Curvele, una câte una, se apropiară de el și unele îl îmbrățișară, altele îi dădură mâna, altele îi dăruiră un zâmbet, toate încercând să-i dea încrederea de care avea nevoie. Fiindcă știau cu toatele că nu procesul, firește, ar fi fost cel care ar fi salvat-o pe Giuditta.

Isac și Lanzafame se îndepărtară trăncănind.

— Și Jacopo s-a arătat? întrebă Scarabello cu un fir de voce.

Mercurio îl privi. Te impresiona. Era spectrul lui. Încuviință.

— A făcut mai mult decât să se arate. A stat alături de patriarh.

— Și…?

Mercurio dădu din umeri.

— Nu știu. Nu înțeleg…

— Trebuie să-l presezi, băiete, spuse Scarabello, încercând să își scrâșnească dinții. Amintește-i… că-l țin… de coaie…

Mercurio încuviință.

— Nu-ți pierde speranța, făcu Scarabello.

— Nu…

— Ai luat banii? îl întrebă Scarabello.

— Da.

Scarabello zâmbi, cu toată durerea de la buza mâncată de plagă.

— Ai fi fost un mare pungaș... spuse. Erai singurul care mi-ar fi putut... lua locul...

— Mulțumesc, zâmbi Mercurio.

— Acum fă ce trebuie... zise Scarabello aproape fără suflu. Până la capăt.

— Până la capăt, încuviință Mercurio și ridică privirea din pământ. Rămase așa o vreme, în tăcere, gânditor. Când ridică ochii, Scarabello dormea, epuizat de boală.

Mercurio se îndepărtă și îi ajunse din urmă pe Isac și pe Lanzafame. Îi strânse brațul lui Isac.

— Nu vă lăsați. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră, doctore.

— Ce trebuie să fac? întrebă imediat Isac.

Mercurio scoase o tașcă mare de piele tăbăcită, grea și sunătoare. I-o întinse lui Isac. Sunt o sută cincizeci de lire de aur.

Isac privi tașca, cu ochii cât cepele, fără să pună mâna pe ea.

— Sunt o grămadă de bani, murmură Lanzafame.

— Duceți-vă la Arsenal, doctore, zise Mercurio. Mâine, întrebați de maistrul proiectant Tagliafico. Spuneți-i că trebuie să scoată o corabie pe mare. În câteva zile. Și plătiți-l cu ăștia.

Isac luă banii.

— Scoateți-vă bereta galbenă, adăugă Mercurio. Și tundeți-vă și țăcălia asta de țap, doctore. Nu trebuie să semănați a evreu. Spuneți că sunteți un armator. Se uită la el. Grec.

Isac îl privi fără să spună nimic. Însă ochii lui aveau o lumină nouă.

— Sunteți în stare, doctore? întrebă Mercurio.

Isac râse.

— Mama mă-sii, dacă nu sunt, băiete! Întinse un deget spre el. M-am născut să fac prostiile astea, râse iar. Îl fixă cu privirea pe Lanzafame. Ia gândește-te că e un nătărău de căpitan care încă crede că eu sunt doctor!

Lanzafame și Mercurio izbucniră în râs odată cu el.

Prostituatele se întoarseră spre ei, aproape scandalizate. Însă apoi, pe chipul multora apăru un zâmbet. Erau zile întregi de când nimeni nu mai răsese acolo înăuntru.

— Corabia e la atelierul lui Zuan dell' Olmo, în capătul canalului Santa Giustina, față în față cu insula San Michele, spuse Mercurio.

Isac dădu din cap în semn că a înțeles.

— Și trebuie să vă duceți la Arsenal pentru că eu nu mă pot arăta acolo, adăugă Mercurio.

— Băiete, zise Lanzafame, e vreun loc la Veneția unde te poți mișca în liniște?

Mercurio zâmbi.

— Ți-am văzut barca cu cei doi vâslași, zise atunci Lanzafame. E mereu gata? întrebă.

— Dacă nu schimbați ruta, da, răspunse Mercurio.

— Nu o vom schimba, spuse Lanzafame.

Mercurio încuviință și se îndreptă spre ieșirea din spital.

— Tundeți-mi barba, căpitane, spuse Isac.

— Drept cine mă iei? Drept bărbierul tău? făcu Lanzafame.

— Hai, căpitane, nu mă enervați. Revenim la bunele obiceiuri sănătoase de șarlatan, spuse Isac, frecându-și mâinile.

Între timp, Mercurio ieșise și ajunsese la casa Anei. Tocmai se pregătea să intre când, în prag, pe pământ, văzu o bucată de pergament. O ridică. Și pe hârtie, scrisă cu o caligrafie nesigură și infantilă, citi o propoziție: „Benedetta a făcut-o".

Mercurio se întoarse brusc spre șirurile de plopi. În roșeața amurgului zări o siluetă neagră care se ascundea în spatele unui trunchi.

— Pleacă, Zolfo! strigă el.

Făcu ghemotoc bucata de pergament și o aruncă furios la pământ.

— Ce se întâmplă? întrebă Ana apărând în pragul casei.

— Nimic, spuse întunecat Mercurio, aruncând iar o privire spre plopi. Obișnuitul câine vagabond.

Ana îl mângâie pe cap.

— Fii atent, îi spuse cu glas drăgăstos.

Mercurio zâmbi și dădu să plece. Însă se opri și, caraghios, cu capul între umeri, pe jumătate cocârjat, o sărută pe obraz. Apoi plecă repede, fără să întoarcă privirea, cu fața în flăcări.

Ana se uită mișcată după el până dispăru. Apoi intră din nou în casă.

Zolfo, în schimb, ieșise din ascunzătoarea lui, din spatele unei tufe de măceș și tocmai o lua pe urmele lui Mercurio, să îl roage

să-l ia cu el, când de după un plop văzu că apare o siluetă neagră, cu glugă. Se ascunse iar, imediat. Văzu că silueta cu glugă îl urmărea pe Mercurio, spre canal. Atunci se luă după ea, circumspect.

Zolfo văzu cum Mercurio urca în barca lui Tonio și Berto, iar silueta cu glugă se arunca într-un păpuriș și ieșea de acolo într-o barcă mică și ușoară.

Zolfo se apropie de canal.

Pe neașteptate, o pală de vânt îi dădu jos gluga siluetei negre care îl urmărea pe Mercurio.

Și Zolfo simți cum îi îngheață sângele în vine. Nu putea să creadă. Sări în față, alergă cât putu de tare, ajunse la un debarcader de lemn șubred și se ascunse.

Bărcuța care îl urmărea pe Mercurio în acel moment tocmai trecea pe acolo. Zolfo era la nu mai mult de cinci pași de bărbatul care vâslea cu capul descoperit.

— Nu… spuse încet Zolfo, zguduit de o emoție puternică în timp ce îl recunoștea pe bărbat. Nu… repetă încet. Nu! spuse iar, însă fără a-și putea înfrâna emoția violentă.

Bărbatul din barcă se întoarse. Se uită spre debarcader.

O clipă, Zolfo îi întâlni privirea. Se temu că fusese descoperit, își dădu însă imediat seama că nu putea fi văzut printre scândurile de lemn. Observă pe gâtul bărbatului o cicatrice groaznică de forma unei monede.

— Nu ești mort… murmură.

Imediat ce văzu că bărbatul era destul de departe, Zolfo ieși din ascunzătoarea lui. Alergă spre canal, încercând să-l avertizeze pe Mercurio. Însă barca lui Mercurio era în larg, departe.

Atunci Zolfo, cu inima care îi bătea asurzitor în urechi, alergă înapoi, spre spital. Intră fără suflu și se duse la Isac și Lanzafame.

— Trebuie să vorbesc cu Mercurio! țipă cu ochii larg deschiși. Trebuie să vorbesc cu Mercurio!

Isac și Lanzafame se ridicară în picioare. Isac avea fața săpunită. Lanzafame avea un brici de spițer în mână.

Câteva prostituate dădură să se apropie, dar Isac le opri cu un gest al mâinii.

— Vă jur… e în pericol, spuse gâfâind Zolfo.

— De ce? zise Lanzafame bănuitor. Îi spunem noi.

Zolfo avea ochii cât cepele de oroare, de emoție, de surpriză. Era zăpăcit, nu reușea să gândească.

— Nu. Nu puteți.

— Pleacă, copile, îi spuse Isac.

— Dumneavoastră nu înțelegeți… e în pericol!

— De ce? spuse Lanzafame, pe un ton dur.

— Fiindcă evreul… se bâlbâi Zolfo.

— Iar cu prostiile astea? rânji Lanzafame, făcând un pas spre el.

— Nu, așteptați… spuse Zolfo, dând înapoi, cu mâinile întinse spre căpitan.

— Pleacă, îi spuse Lanzafame.

— Spuneți-i că evreul de la Roma… nu e… se bâlbâi iar Zolfo. Se opri, scuturâ din cap. Vă rog, trebuie să-i spun eu, dumneavoastră nu ați înțelege, se smiorcăi.

— Cine te trimite, călugărul tău sau comandantul gărzilor? întrebă Lanzafame cu un glas plin de dispreț.

Zolfo se uită la el, continuând să scuture din cap, cu ochii care-i alergau de la dreapta la stânga, ca ai unei păsări înnebunite. Apoi se întoarse și o luă la goană.

Alergă spre casa Anei, bătu cu furie în ușă.

Când Ana deschise, alarmată, tocmai veneau Isac și Lanzafame.

— Vă rog, doamnă, îi spuse Zolfo, întorcându-se îngrijorat spre Isac și Lanzafame, care de-acum erau la câțiva pași. Mercurio e în pericol… spuneți-mi unde e… vă rog… evreul de la Roma nu e mort… e aici, doamnă…

— Ți-am spus să pleci! făcu Lanzafame.

— Ce evreu…? întrebă Ana.

— Vă rog, vă rog… se smiorcăi Zolfo și-și duse o mână la gât. Are… o cicatrice aici… e…

— El ar fi evreul? spuse brusc Ana.

— Da… evreul de la Roma…

— Nu e evreu! spuse atunci Ana. Se numește Alessandro Rubirosa. Săracul, e mut. I-am dat să mănânce, iar el mi-a arătat certificatul lui de botez să-mi spună cum se numea…

— Nu, nu! exclamă Zolfo. E evreu! De ce nu mă crede nimeni?

— Poate pentru că i-ai trădat deja o dată pe toți, băiete, spuse Ana, pe un ton dur și cu ochii strânși ca două fisuri. Mercurio nu

te vrea aici. Pleacă. Nu-mi place să te gonesc, dar trebuie să pleci.

Lanzafame îl înșfacă pe Zolfo de gulerul jachetei roșii, jegoase. Îl împinse. Cu furie.

Zolfo căzu la pământ, în praf.

Lanzafame dădu să-i tragă un șut.

Zolfo o luă la fugă.

Alergă cât avu suflare, ca și cum i-ar fi fost frică să se oprească. Apoi, când fu sfârșit de puteri, picioarele îi cedară. Se trezi pe iarba uscată a unei pajiști.

„Nu ai murit…”, murmură.

Se așeză în genunchi. Închise ochii. Îl văzu pe Hercule care își privea rana din care țâșnea sângele și pe urmă se uita țintă la el, uimit. Îl văzu cum se lasă la pământ, încet. „Lui Hercule îi e rău”, spusese, în limba aia a lui ciudată.

„Nu ești mort”, repetă Zolfo, apăsându-și mâinile pe față.

Îl văzu pe Hercule întins pe patul din baraca de la gropile comune. Auzi în urechi teribilul sunet pe care îl scosese când viața îl părăsise. Îi văzu fața mare de dement cum se contorsionează de spaimă.

„Nu ești mort!” țipă ridicându-se în picioare, tremurând de furie, cu mâinile ridicate spre cer.

Și simți că acum avea un motiv pentru care merita să trăiască. Un motiv adevărat. Un singur motiv.

85.

Șimon vâslea din răsputeri, dar nu reușea să țină pasul cu barca în care se urcase Mercurio. Îl vedea cum se îndepărtează din ce în ce mai mult. Cei doi de la rame înaintau prea repede pentru el. „Trebuie să fi fost profesioniști”, își spunea Șimon cuprins de neliniște.

Căldura acelei veri înfocate îl făcea să transpire, îi ardea plămânii, îi făcea inima să bată nebunește.

Șimon strângea din dinți și băga vâslele în apa stătută a lagunei. Ura din ce în ce mai mult orașul acela. Totul era dificil. Să urmărești o persoană pe apă era o treabă foarte complicată. Dar nu îl putea pierde pe Mercurio.

Deja îi fusese teamă că îl pierduse în ultimele două zile. Mercurio plecase, pe neașteptate, și nu se mai întorsese să doarmă acasă. Iar Șimon trecuse într-o clipă de la euforia că îl găsise la disperarea că îl pierduse.

În timp ce vâslea, Șimon se întoarse, temător. Barca pe care o urmărea se pierdea printre zeci și zeci de alte ambarcațiuni care brăzdau Canal Grande. Aproape că nu mai reușea să o vadă. Încercă să imprime un ritm mai alert propriului vâslit, dar brațele începeau să cedeze.

Pe parcursul acelor zile în care se temuse că îl pierduse pe Mercurio, Șimon se învârtise temător prin jurul casei, devenind atât de imprudent încât femeia care trăia acolo îl văzuse și se apropiase de el fără să-și dea seama. O clipă, Șimon se gândise că ar fi trebuit să o omoare. Apoi, femeia îl invitase, în schimb, în casă, îl confundase cu un nevoiaș, îi oferise o masă caldă.

Șimon se așezase în bucătărie cu mâna pe mânerul pumnalului. Însă nu se întâmplase nimic. Tensiunea, puțin câte puțin, se risipise. Femeia – Ana, așa spusese că o cheamă – avea un glas delicat, ochi transparenți, un fel de a fi amabil. Șimon îi arătase certificatul lui de botez. Femeia știa să citească. Se uitase la document și la început îi spusese „domnule Rubirosa”, cu respect, chiar dacă credea că era atât de sărac încât trebuia să-i dea de mâncare. Atunci, Șimon pusese degetul pe nume și ea, cu un zâmbet, îl numise „domnul Alessandro”.

Șimon avusese o senzație ciudată. De căldură. Se simțise în largul lui. Într-un fel foarte diferit de cum se simțise cu Estera. Femeia aia nu îl atrăgea, dar avea un fel de a fi care încălzea și firea lui înghețată.

— Trăiesc aici cu fiul meu, spusese la un moment dat femeia.

Șimon o privise și se gândise: „Eu sunt aici să-ți iau fiul”. Apoi se ridicase și plecase. Nu putea să riște să rămână acolo.

Șimon continua să tragă la rame, dar aproape nu își mai simțea brațele de oboseală. Ajuns la Rialto, nu mai reuși să zărească barca lui Mercurio. Îl pierduse încă o dată, se gândi lăsându-se năpădit de furie. Lăsă vâslele. În timp ce înainta încet, împins încă de inerție, cu hainele îmbibate de sudoare, cu gâtul chircit de sete, se uită în jur, sperând să vadă barca ancorată pe la vreun ponton.

Înaintă încet, în timp ce furia creștea în el și se amesteca cu disconfortul.

Era la un pas de răzbunarea lui. Și în același timp, acum, se temea să se întoarcă la casa Anei să aștepte ca Mercurio să apară din nou acasă. De-acum era riscant. Femeia ar fi devenit bănuitoare. Și mai ales Șimon, în ultima zi, își dăduse seama că băiețelul din bandă se învârtea și el prin împrejurimi. Nu putea să riște să se lase descoperit de el. Sigur l-ar fi avertizat pe Mercurio și el s-ar fi volatilizat pentru totdeauna.

Dădu un pumn mânios băncii pe care stătea. Simți cum durerea îi vibrează în mână și urcă de-a lungul antebrațului.

Se apucă iar de vâslit. Mâna cu care dăduse pumnul pulsa. Înaintă încet, de-a lungul Canal Grande. Însă de-acum avea slabe speranțe. Îl pierduse, își spunea. Totuși, merse mai departe, uitându-se de o parte și de alta a Canal Grande. Trecu de Molo Ducale din piața San Marco. Laguna se deschidea în marea aceea care era gura de vărsare cea mare. Tocmai se pregătea să se întoarcă atunci când se hotărî să mai înainteze puțin de-a lungul malului stâng, de pe partea pieței San Marco. Continuă privind tarabele de pe Riva degli Schiavoni de unde provenea parfumul de *castradine,* carne de batal prăjită și afumată.

Și tocmai când își pierduse orice speranță, iată că văzu o barcă ieșind dintr-un canal în cea mai mare viteză. Imediat o recunoscu. Era barca în care urcase Mercurio. Iar vâslașii erau cei doi uriași pe care Șimon îi luase deja la ochi.

Însă Mercurio nu mai era la bord.

Șimon acostă pe mal și se strecură pe canalul de unde tocmai ieșise barca. Probabil era o încercare inutilă, dar merita, iar speranța de a-l găsi îl făcu să uite de foamea pe care parfumul de oaie i-o stârnise.

Trecu pe sub podul Pietà și o luă pe canalul Pietà.

Înaintă încet, uitându-se în jur cu mare atenție. Acum nu se mai putea baza pe o barcă ancorată. Acum trebuia să îl caute pe Mercurio fără niciun punct de referință. Era o acțiune imposibilă, își spunea, doar dacă el nu era pe cheiuri. Își repetă însă că merita să încerce.

Rio della Pietà era destul de lat și, la un moment dat, nefiresc de sinuos, ca un șarpe aproape întins, lucru destul de neobișnuit pentru Veneția, unde canalele erau de obicei regulate. Pe malul drept, la un moment dat, văzu o zonă ierboasă unde păștea o turmă de capre. Unele, la trecerea lui, ridicară capul și îl priviră.

Pe partea cealaltă, în schimb, Șimon văzu în scurt timp o ceată de băieți și un preot. Apropiindu-se văzu că preotul tăifăsuia cu o maică, aflată dincolo de o poartă și care avea în jurul ei un grup de fetițe, murdare și prost îmbrăcate asemenea băieților preotului. Șimon încetini instinctiv. Privind în jur, își dădu seama că toate clădirile din împrejurimi erau locuite de un număr exagerat de băieți și fețe bisericești, bărbați și femei. Ceea ce însemna că acolo era un orfelinat.

„Aici ești?”, se întrebă Șimon cu un fior în inimă.

Știa că Mercurio era un orfan. Nu reușea să își imagineze de ce, dar i se părea că nu poate fi decât acolo. I se părea o ecuație care nu putea fi întâmplătoare.

Opri barca pe malul opus, își trase gluga pe cap, în ciuda căldurii, și se puse pe așteptat.

Gândindu-se iar la dubla vizită a gărzilor ducale la casa Anei, Șimon se gândi că Mercurio trebuia să se fi aflat în cine știe ce bucluc, fapt ce nu îl mira, având în vedere că era un hoț și un șarlatan. Iar dacă avea probleme, trebuia să se ascundă.

Poate se ascundea în orfelinatul Pietà.

Însă, pe măsură ce trecea timpul, Șimon își pierdea speranța. În locul acela erau numai preoți, maici și copii. Unul ca Mercurio ar fi stârnit bănuieli.

Când asfinți soarele, Șimon își dădu seama că nu putea fi acolo. Se temu că l-a pierdut, încă o dată.

Nu îi rămâneau decât două posibilități. Una era femeia care spunea că e mama lui Mercurio. Însă femeia ținea atât de mult la Mercurio încât probabil ar fi fost foarte greu și sângeros să-i poată smulge informații.

Cealaltă posibilitate putea fi fata cu părul roșu. Șimon, gândindu-se, își trecu cu limba pe buze. A o tortura pe fata aia senzuală putea fi o experiență minunată.

Înainte de a răsuci barca să ajungă la palatul unde văzuse că trăiește fata, se hotărî însă să mai înainteze puțin pe Rio della Pietà. Dacă Mercurio nu coborâse acolo la orfelinat, probabil trecuse de el.

Șimon începu iar să tragă încet la rame. La intersecția cu alt canal, Rio della Pietà se mai îndreptă. Șimon înaintă de-a lungul canalului care acum se numea Santa Giustina și după puțin ajunse la capătul canalului, care dădea spre o parte a lagunei încă și mai mare decât cea din fața pieței San Marco.

Aici orașul era cu totul altfel. Pe canal pluteau excremente, animale moarte. Pontoanele erau niște pari simpli de lemn, vechi și pe jumătate putrezi, înfipți în malurile noroioase, fără pietre de Istria dreptunghiulare. Aici Veneția își arăta fața ei mizeră, fără pudoare. „Iar mizeria asta puțea oribil”, se gândi Șimon strâmbând din nas.

În stânga lui văzu niște pontoane de lemn cu plase și latrine. Casele, joase și la rândul lor din lemn, mai mult barăci decât case, aveau niște grădini mici, înguste, uscate de zăduf. O capră slabă, ce dădea impresia unui schelet acoperit de un văl și nimic altceva, cu țâțele fleșcăite se mișca încet, căutând ceva de pășunat. Câte o găină ciugulea în noroi. O pisică cu urechile ferfenițite în bătălii se vântura precaută pe lângă un gard de lemn.

În fața lui, în larg, Șimon văzu o insuliță. Și câteva bărci de pescari.

În schimb, la dreapta era o zonă mocirloasă și apoi un acoperiș dărăpănat. Sub acoperiș, o corabie în jurul căreia lucrau niște oameni. Vasul arăta foarte rău.

Șimon se pregătea să se întoarcă în momentul când de la atelier ajunse la el o voce pe care o recunoscu imediat.

— Atunci, bătrâne, când va fi gata?

Șimon se întoarse brusc și acolo, tocmai coborât de pe nava trasă pe uscat, îl văzu pe Mercurio.

Inima începu să îi bată cu putere. Sângele îi pulsă în vene.

Dumnezeul răzbunării voise să-l găsească pe Mercurio. Îi spunea că misiunea lui era corectă. Dumnezeul răzbunării era cu el.

Șimon legă barca de un par, destul de departe. Coborî pe uscat și se întoarse încet pe urmele lui.

Muncitorii care lucrau pe vas întrerupseră lucrul. Salutară și plecară.

Mercurio rămase cu bătrânul care se sprijinea într-o bâtă și era urmat de o javră tigrată cu urechile strâmbe.

•

Șimon așteptă să se facă noapte și să fie întuneric, apoi se apropie de dărâmătură și trase cu ochiul printr-o fereastră fără geam. Baraca nu era nimic altceva decât o singură încăpere mare. Într-un colț era un culcuș. Mai încolo, altul, improvizat, făcut din paie, cu o pătură găurită toată aruncată peste ele.

Probabil acolo dormea Mercurio. Între cele două o oală de noapte. Cu siguranță camera aia mare nu oferea intimitate. Pe foc, pe o sobă jalnică, fierbea o oală.

Mercurio și bătrânul erau așezați la o masă jegoasă și mâncau niște pești mici. Bătrânul îi azvârli câinelui un cap de pește pe care el îl înșfacă din zbor, dând din coadă.

Dar pe urmă, dintr-odată, lăsă capul de pește, adulmecă în aer și, răsucindu-se spre fereastră, mârâi înăbușit.

Șimon se gândi că mai întâi ar fi trebuit să se ocupe de câine. Dar era timp.

Se dădu încet înapoi, atent să nu facă zgomot, și se ascunse în spatele vasului. Avea să fie o noapte plăcută. Trebuia să decidă cum să îl ucidă pe Mercurio. Cum și cât să îl facă să sufere.

— Dă-mi tot ce ai, căcănarule, zise un glas răgușit în spatele lui.

Șimon simți vârful unei arme în spatele lui. Încercă să se întoarcă.

— Stai, nu te mișca, zise glasul, care acum era ascuțit, alarmat. Dă-mi tot ce ai, repetă.

Șimon gândi că agresorului lui îi era frică. Era slab. Și probabil nepriceput. Vârful cuțitului apăsa într-o parte a spatelui unde nu erau organe vitale. Chiar dacă i l-ar fi înfipt în spate, nu l-ar fi ucis, se gândi.

Ridică brațele, în semn că se predă.

— Dă-mi tot, căcănarule, spuse încă o dată agresorul lui.

Vocea îi tremura spasmodic.

Șimon lăsă încet mâna dreaptă în jos, ca și cum s-ar fi îndreptat spre o pungă de bani. În schimb, în ultima clipă, sări în față și într-o parte, rotindu-se cu propriul pumnal în mână, și îl înfipse cu putere sub bărbia agresorului, cu o mișcare rapidă, împingându-l în sus, spre creier.

Șimon văzu că era un băiat tânăr.

Pe când murea, băiatul căscă ochii, scuipă sânge și apoi căzu la pământ. Șimon văzu că arma pe care i-o pusese la spate era pur și simplu o bucată ascuțită de lemn.

„Ai murit degeaba, băiete”, gândi, fără pic de milă.

Totul se întâmplase într-o clipă. În liniște. Șimon ciuli urechea. Nimic, niciun zgomot. Atunci lăsă privirea în jos spre cadavru. Trebuia să scape de el. Nu putea lăsa acolo un mort. Găsi o

funie la baza vasului. O luă. Căută o piatră, destul de mare ca să tragă trupul la fund. Legă piatra cu un capăt al funiei. Se duse până la mal. Apa era puțin adâncă și mocirloasă. Inspectă mai bine malul până ce, la vreo zece pași mai încolo, văzu un ponton jos. Trebuia să târască trupul până la ponton și să îl arunce în apă. Acolo, cu siguranță, era destul de adânc. Ajunse la ponton și puse piatra pe el, încredințându-se că țineau scândurile. Apoi se întoarse și luă cadavrul de gulerul jachetei. Îl târî câțiva pași, apoi auzi că se rupe ceva. Materialul jachetei era ros și cedase. Iar acum luna lumina toracele gol al cadavrului cu doi sâni mici lăsați. Cu sfârcuri mari, negre, ca două flori.

O femeie.

Șimon, văzând o licărire pe unul din sfârcuri, se aplecă. Era o picătură alburie. O picătură de lapte într-un sân fleșcăit.

O mamă.

O târî în grabă pe ponton, îi legă celălalt capăt al funiei de o gleznă și pe urmă o aruncă în apă.

Întorcându-se, văzu că licărirea lunii lumina dâra roșie de sânge de pe scânduri. Dar nu ar fi știut cum să o curețe.

În schimb, se întoarse la panta șantierului, luă o găleată de lemn și cu ea curăță măcar panta. Apoi, iar ciuli urechea.

Și atunci auzi un plânset, ușor. Înăbușit.

Se duse după sunet și ajunse, câțiva pași mai în spate, la o stivă de lemne pe care era așezată o boccea de zdrențe. Un șobolan mare mușca din boccea. Bocceaua se agita.

Șimon lovi șobolanul cu mâna. Animalul chițăi și fugi.

Atunci Șimon desfăcu bocceaua. În ea văzu un nou-născut, urât, subnutrit, cu pielea mată și atât de uscată încât părea un bătrân în miniatură.

Șimon văzu că șobolanul se întorsese și adulmeca aerul, mișcându-și nasul, ridicat pe labele din spate, dând din coada sa urâtă, lipsită de blană. Nu părea să se resemneze că i se furase masa. Șimon încercă să-i tragă un șut, însă șobolanul fu destul de abil să se ferească.

Între timp, copilul începuse iar să plângă. Șimon înțelese de ce mama îl înfășurase în zdrențe. Nu era pur și simplu mai puțin expus șobolanilor, ci plânsul lui, în timp ce încerca să jefuiască pe cineva, nu s-ar fi auzit.

Șimon îi puse din nou zdrențele pe față. Apoi se uită spre ponton. Ar fi fost mai omenos să îl ajute să se ducă după maică-

sa pe fundul lagunei decât să îl lase hrană la șobolani. Dar pe urmă, în schimb, plecă, o luă pe malul canalului Santa Giustina până la canalul Rio della Pietà și așeză copilul pe roata pe care erau puși orfanii.

„Te-a salvat întâmplarea”, îi spuse în mintea lui, gândindu-se că dintr-o întâmplare știa că acolo era un orfelinat.

Apoi sună la clopoțelul institutului de călugări și plecă repede.

Reîntors la atelier, trase iar cu ochiul în casa bătrânului. Mercurio era încă acolo, iar câinele mârâi din nou. Șimon se gândi că nu ucisese niciodată un animal. Apoi își spuse că mereu exista o primă dată, în timp ce se ascundea iar în spatele vasului.

Scoase cuțitul și, ca să-și omoare timpul, începu să cioplească chila vasului.

„E vremea judecății”, se putea citi când termină.

Pe ponton văzu șobolanul care urmase mirosul sângelui și acum rodea lemnul.

Șimon zâmbi. Ca un copil.

„Viața era frumoasă”, se gândi.

86.

— Martora să fie adusă în fața Sfintei Inchiziții, porunci patriarhul.

Sfântul privi mulțimea și arătă spre stânga lui, cu brațul întins, ca și cum ar fi prezentat atracția principală al unui spectacol de circ.

Lumea din sala mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian amuți și se întoarse.

Mercurio se întoarse ca toți ceilalți spre ușa pe care avea să intre martora. Era încordat. Până în clipa aceea mărturiile fuseseră mai curând vagi sau prea fanteziste. Adesea părea evident că martorii, aproape toți femei, fuseseră instruiți. Lumea credea și nu credea în mărturie. Rămânea în cumpănă, deși doreau oricum moartea vrăjitoarei Giuditta. În acel moment de cumpănă al judecății mai păstra încă deschisă o breșă de speranță. Însă acest nou martor fusese anunțat cu prea multă emfază, încă din ziua precedentă, și Mercurio se temea că putea avea o greutate cu totul diferită.

Octavia, printre oameni, se uita în jur. Isac încă nu apăruse. Era de-acum dimineață târzie. Însă pe urmă simți o strângere de mână. Isac apăruse lângă ea.

— Ce ați făcut? îl întrebă, văzând că nu mai avea țăcălia pe bărbie și că era îmbrăcat într-o ținută bătătoare la ochi și că nu purta bereta galbenă.

— A trebuit să trec pe la Arsenal pentru un… comision, zise Isac. Mai curând povestiți-mi. Cum stăm?

— Nu bine, îi răspunse Octavia. Apărătorul mai nimic, iar acum a fost anunțat un martor cheie.

— Cine e? întrebă Isac în timp ce se uita la Giuditta, care ca toți ceilalți, avea privirea ațintită la ușa pe care avea să fie adus înăuntru martorul.

Și Mercurio se întorsese către Giuditta care se ținea de barele închisorii ei.

În sală nu se auzea musca.

Isac întâlni privirea căpitanului Lanzafame. Îi făcu un semn afirmativ din cap. Maistrul proiectant Tagliafico acceptase lucrarea. Îi arătă cele cinci degete de la mână lui Lanzafame, care înțelese imediat. Corabia lui Zuan dell' Olmo avea să fie reparată în cinci zile.

Apoi mulțimea murmură brusc.

Mercurio se întoarse.

— Uite-o, spuse Octavia.

Isac se întoarse.

„Blestemată!, gândi Mercurio. Fii blestemată!"

— Târfă… murmură Isac.

— O cunoașteți? îl întrebă în șoaptă Octavia.

Isac nu răspunse. Se uita fix la martora care înainta privind-o pe Giuditta, cu ochi sfidători și plini de ură.

— Cine e? întrebă atunci Octavia.

— O târfă, asta e, rânji încet Isac.

— Spuneți-vă acestei curți numele, pentru ca *exceptor* să consemneze, zise atunci Sfântul, după ce o invitase pe martoră pe un fel de estradă amenajată special, ca să o scoată și mai mult în evidență.

— Numele meu e Benedetta Querini, declamă martora, uitându-se mândră la publicul strâns în fața ei.

Bărbații adunați în sala mare se uitau la ea cu admirație și cu dorință. Cu toate că se îmbrăcase mai puțin ostentativ, ca să nu

atragă invidia femeilor, Benedetta era radioasă. Avea părul strâns într-un coc elaborat din zeci și zeci de cozi care se împleteau între ele, prinse laolaltă de agrafe cu perle de râu. Tenul feței și al decolteului, generos, însă fără să fie scandalos, era transparent și luminos. De alabastru, gândiră mulți. Rochia era de un albăstrui cenușiu, cu paspoaluri galbene șofran și dantele delicate de Burano. La gât, un pandantiv simplu, cu un acvamarin tăiat în formă de lacrimă care reflecta culoarea rochiei. Pe mâini mănuși de mătase peste care purta două inele de aur slab cu jad.

Giuditta se uita la ea cu o mină plină de durere. Nu se gândea la ce ar fi spus. Simțea doar greutatea urii ei, care o strivea.

— Benedetta Querini, începu Sfântul, uitându-se la mulțimea adunată, istorisiți-vă povestea… Făcu o pauză, ridicând o mână cu arătătorul îndreptat în sus, să accentueze. O poveste… pe care o puteți istorisi fiindcă ați supraviețuit… miraculos.

Publicul murmură, surprins și entuziasmat.

— Da, Inchizitor, răspunse Benedetta, plecând capul, ca și cum ar fi fost gânditoare. Da, bine ziceți… m-am salvat ca prin miracol.

Înălță capul, uitându-se la oameni. Avea ochii umezi, ca și cum ar fi plâns, emoționată.

— Blestemată… murmură Mercurio.

— Dați-mi voie să spun acestor oameni buni ai Veneției, urmă Benedetta, tamponându-și ochii cu o batistă prețioasă, că, în mare parte, dumneavoastră vă datorez salvarea mea… chiar dacă știu bine că ați fi preferat să nu o dezvălui.

Mulțimea vociferă din ce în ce mai surprinsă și mai fascinată.

„Au învățat-o bine”, gândi Mercurio, aprinzându-se de furie și stând locului cu greutate, fără să se facă observat.

Iar Isac se agită furibund și se uită în jur, să îl caute pe Mercurio, deși se înțeleseseră altfel. Văzu un călugăr tânăr care își trăgea gluga sutanei și își lăsa privirea în jos, întâlnind-o pe a lui. „Putea fi el”, se gândi. Mercurio chiar era travestit în preot când se întâlniseră pentru prima oară. Se întoarse spre Giuditta, însă observă că Lanzafame se uita serios la el, cu sprâncenele încruntate. Atunci se lăsă păgubaș, fără să-l mai caute pe Mercurio și își îndreptă din nou atenția spre Benedetta.

— Și ce s-a petrecut? spunea Sfântul, după ce tușise teatral, ca și cum într-adevăr nu ar fi vrut să le dezvăluie tuturor marele

său merit că o salvase pe Benedetta. Spuneți-le cetățenilor Veneției despre cum ați riscat moartea.

— Am riscat moartea, da, încuviință cu gravitate Benedetta. E bine spus. Ca multe alte femei din Veneția, am fost și eu atrasă de ce se povestea despre rochiile evreicei. Se întoarse spre Giuditta, zâmbind imperceptibil, fiindcă doar ea putea să-i vadă bucuria. Ba chiar aș spune că am fost prima clientă, spuse ca și cum i-ar fi vorbit numai Giudittei.

Giuditta tresări.

— Tu?! exclamă. Tu ai fost?

— Taci, târfă a Satanei, dacă nu vrei să ți se taie limba! o amenință Sfântul, sărind spre cușcă.

Lanzafame se apropie de bare.

— Taci, Giuditta.

Giuditta se întoarse spre căpitan, cu gura deschisă, ca și cum ar fi vrut să protesteze.

— Taci, repetă Lanzafame.

Atunci Giuditta se întoarse din nou spre Benedetta, care se uita la ea cu o privire triumfătoare.

Mercurio fierbea. Putea citi toată durerea, teama și disperarea în ochii Giudittei. În schimb, în ai Benedettei, bucuria răutăcioasă de a-i face rău. Simți cum i se urcă sângele la cap. Se gândi că, într-un fel sau altul, avea să i-o plătească. „Cu riscul de a te omorî cu mâinile mele”, bâigui cu vocea care fierbea de furie.

— Continuați, spuse Sfântul adresându-i-se Benedettei.

— Auzisem despre beretele pe care le făcea și eram curioasă de rochii, reluă Benedetta. Știam că evreii nu puteau să vândă haine noi și m-am mirat. Dar ea mi-a arătat o mică pată de sânge pe dosul rochiei și mi-a spus că era „sânge de îndrăgostiți” și că era trucul cu ajutorul căruia rochiile nu puteau fi considerate noi și că așa înșela autoritățile venețiene…

Mulțimea fremătă.

— … și mi-a spus că era o vrajă ca să atragă dragostea spre femeile care le îmbrăcau… continuă Benedetta.

La cuvântul „vrajă”, din public se înălță un vuiet indignat.

— Vrăjitoare! urlă o femeie.

— Apoi? întrebă Sfântul, invitând-o pe Benedetta să continue. V-ați îndrăgostit? Și s-a îndrăgostit cineva de dumneavoastră? glumi.

Lumea hohoti. Însă printre dinți. Benedetta avea un aer atât de nevinovat încât povestea ei mișca inimile.

— Nu, surâse Benedetta. Apoi deveni serioasă. M-am îmbolnăvit.

Publicul își ținu răsuflarea.

— Explicați mai bine, făcu Sfântul.

— Totul a început în surdină, reluă Benedetta, cu voce scăzută, ca și cum ar fi retrăit drama, silind lumea la tăcere absolută. La început pur și simplu nu reușeam să îmbrac altceva în afară de rochiile ei... Eu credeam că se întâmpla pentru că erau frumoase și trebuie să recunosc că erau cu adevărat frumoase...

Câteva femei din sală încuviințară.

— Vorbind spuneam că eram „vrăjită” de rochiile acelea, reluă Benedetta. Suspină. Și nu știam cât de adevărat era.

Mulțimea se lăsă pradă unei exclamații șuierate.

„Te omor! Te omor!”, se gândi Mercurio și se uită la Giuditta, care acum urmărea povestirea plângând.

— După o vreme însă, a avut loc un episod mai curând grav și stânjenitor. Dureros, chiar, continuă Benedetta. Eram pe Fondamenta del Forner, la Santa Fosca, în fața palatului Vendramin, când m-a apucat o durere sfâșietoare, ca și cum mi-ar fi dat cineva foc pieptului, ca și cum rochia pe care o aveam pe mine ardea... și era o senzație atât de vie încât... Benedetta scutură din cap și își acoperi fața, în semn de mare jenă... mi-e și acum rușine, când știu că totul era o vrăjitorie...

— Ei bine? o grăbi Sfântul.

— Uite cum lucrează în tandem, rânji Isac. Apoi se întoarse spre apărător, părintele Venceslao da Ugovizza, care părea că nici măcar nu urmărește povestea, atât era de dezinteresat de cursul procesului și de soarta Giudittei. Mare bastard, *Ha-Shem* să te trăsnească!

— Ei bine, continuă Benedetta, durerea era atât de puternică și de adâncă încât am căzut la pământ aproape moartă, urlând și zbătându-mă... ca și cum aș fi fost posedată de demoni...

Multe femei din public își duseră mâna la gură, în semn de teamă. Altele se agățară de brațul bărbatului lor. Iar mamele le astupară urechile copiilor.

— … și în cele din urmă, chiar ca o posedată, mi-am smuls rochia de pe mine… și am rămas… Benedetta lăsă capul în pământ… goală…

Tăcerea fu totală.

În tăcerea aceea Benedetta adăugă:

— Apoi am scuipat un cheag de sânge.

Mercurio se uită la Giuditta. Văzu că avea ochii înceţoşaţi de lacrimi. Dădea din cap în dreapta şi în stânga, într-un nu mut, ca şi cum ar fi încercat să nege acea minciună înfricoşătoare. Mercurio ştia la ce se gândea ea. Se gândea că urma să moară din vina dragostei şi a urii totodată. Avea să fie arsă de vie pentru că îl iubea pe Mercurio şi fiindcă, din cauza asta, era urâtă de Benedetta.

Între timp, Sfântul scutura din cap.

— Ceea ce spuneţi, fată bună cu frica lui Dumnezeu, e cu siguranţă teribil şi impresionant, dar ce legătură poate avea cu acest proces? V-aţi gândit că era din cauza rochiei pe care o îmbrăcaţi? Aţi găsit dovezi?

— Nu e adevărat! Totul e fals! ţipă dintr-odată Giuditta, cu glasul frânt de disperare.

— Tăceţi! făcu imediat patriarhul. Aveţi un apărător. Nu puteţi vorbi!

„Şi tu eşti sigur că apărătorul va tăcea, nu-i aşa? gândi Mercurio. Puteţi face cum vreţi, chiar să continuaţi această minciună, fiindcă nu va fi nimeni niciodată dispus să o conteste!” Se uită în jur. Însă văzu că pe oameni, ca întotdeauna, îi interesa prea puţin dreptatea, când nu erau ei torturaţi.

— Atunci, reluă Sfântul. Aţi găsit dovezi?

— Da de unde, Inchizitorule, răspunse Benedetta cu nevinovăţie. Nici nu m-am gândit la aşa ceva. Am fost ajutată, chiar dacă imediat ce mi-am smuls rochia de pe mine m-am simţit dintr-odată mai bine. Însă nu am făcut legătura între cele două întâmplări. Nici măcar atunci când mi s-a spus că o anume femeie a găsit o pană de corb cu vârful înmuiat în sânge în cutele rochiei sfâşiate. Deşi pielea mea se umpluse misterios de răni, acoperindu-se de băşici pe care doar o arsură teribilă, ca un foc, le-ar fi putut produce.

— Nu v-aţi gândit la nimic… repetă Sfântul. Apoi se uită la lume. E abil Satana să ne aiurească minţile, să-şi sufle ceaţa…

— Și nu m-am gândit la asta nici când, câteva zile mai târziu, am început iar să mă îmbrac cu rochiile de la… vrăjitoare, spuse cu mânie Benedetta, întorcându-se spre Giuditta, nu m-am gândit nici măcar atunci când am început să mă simt slăbită, din ce în ce mai slăbită, într-atât încât trebuia să stau ore întregi în pat… Zâmbi. Ce naivă! Nici în pat nu voiam să mă despart de rochiile vrăjitoarei.

Mulțimea exclamă îngrozită. Istorisirea Benedettei, mai mult ca a celorlalte martore, presărată cu monștri alunecoși cu ochi galbeni și voci de spectre din Infern, le stârnea imaginația. Pentru că era simplă.

— Mă stingeam… ca și cum cineva mi-ar fi supt sângele… sau viața… spuse încet Benedetta.

— Ori sufletul! exclamă Sfântul.

Și atunci mulțimea se ridică. Urlă înfuriată și nu exista nimeni care să nu ceară cu glas tare rugul. Cu siguranță, dacă Lanzafame și soldații lui nu ar fi înconjurat cușca Giudittei cu spadele scoase din teacă, cineva ar fi încercat să o linșeze pe vrăjitoare acolo, imediat, în plină ședință.

— Ordine! Ordine! strigă patriarhul, ridicându-se în picioare, și aruncând între timp o privire mulțumită Sfântului, care, drept răspuns, se înclină imperceptibil.

Mercurio fremătă, dându-și seama de acest lucru. Farsa aceea putea avea loc, se gândi, pentru că erau cu toții de acord. Fiindcă erau cu toții convinși că nimeni nu ar fi făcut nimic. Se întoarse spre Giustiniani. Însă nici aristocratul nu intervenea. Rămânea așezat, impasibil, cu privirea fixă înainte.

— Dacă nu m-ați fi salvat dumneavoastră, cu exorcismul dumneavoastră, spuse Benedetta când mulțimea se calmă, acum aș fi moartă, iar Satana mi-ar fi luat sufletul. Coborî alergând de pe estradă și se aruncă în genunchi în fața Sfântului. Îi luă o mână în ale ei și o sărută, apropiindu-și ostentativ buzele de falsul stigmat.

Sfântul se rușină din nou, o ajută să se ridice și cu degetul mare îi trasă pe frunte semnul crucii.

— Du-te cu Dumnezeu, fată bună! Ai adus astăzi un mare serviciu luptei contra Răului, îi spuse predând-o gărzilor ducale să o însoțească afară din sală.

— Dar apărătorul nu vrea să pună întrebări? întrebă Giustiniani, tot așezat alături de patriarh.

— Ce îți trece prin minte, Giustiniani? îi spuse încet patriarhul, în timp ce gărzile se opreau și cu toții se întorceau spre părintele Venceslao.

Dominicanul cu ochi albi ridică fruntea cu o expresie dezorientată.

— Doamne… începu să spună.

— Dacă nu face nimic, oamenii vor crede că nu a fost făcută dreptate, murmură Giustiniani către patriarh.

— Mi-e frică de imbecilul ăsta, îi răspunse patriarhul.

Părintele Venceslao continua să se uite spre patriarh, în tăcere.

— Poate… ar trebui mai întâi să vorbesc cu imputata, spuse în cele din urmă.

— Despre ce? îl întrebă patriarhul.

— Mi-ar putea spune de ce nu ar trebui să îi dăm crezare acestei fete de treabă care tocmai a depus mărturie, răspunse dominicanul. Sau să se căiască, să cedeze și să își mărturisească propriile fărădelegi. Nu credeți, excelență?

— Pe mine mă întrebați?

Publicul chicoti.

Părintele Venceslao desfăcu brațele și își băgă capul între umeri.

— Da… da, trebuie să vorbesc cu imputata… se hotărî, dar tot în felul acela al lui nesigur.

— Fie. Aveți o oră, în timp ce noi ne ducem să mâncăm ceva, spuse patriarhul, enervat. Apoi i se adresă lui Lanzafame. Duceți imputata într-o chilie a călugărilor și supravegheați-i să nu se întâmple nimic. În cele din urmă se întoarse spre Sfânt. Și dumneavoastră, Inchizitorule, stați cu frumoasa martoră, până vom înțelege dacă… demnul dumneavoastră adversar are intenția să o interogheze la rândul lui.

Publicul izbucni în hohote răsunătoare.

— Foarte mari nenorociți, bâigui Mercurio. Apoi încercă să îi întâlnească Giudittei privirea, în timp ce era scoasă din sală.

Însă Giuditta mergea cu capul plecat, cu ochii ficși, pierdută în propria-i disperare.

87.

— Indiferent ce vrea, orice s-ar întâmpla, tu cheamă-mă, îi spuse Lanzafame Giudittei.

— Ce ar trebui să se întâmple? întrebă părintele Venceslao, în ușa chiliei pe care unul dintre frații colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian o pusese la dispoziție.

Căpitanul Lanzafame îi aruncă dominicanului o privire plină de dispreț, fără să-i răspundă. Apoi se uită la Giuditta și îi zâmbi, încurajator.

— Sunt aici, afară. Tu strigă și eu intru într-o clipă, îi spuse și închise ușa.

Giuditta se uită un moment la părintele Venceslao, apoi se duse în fundul camerei, spre mica fereastră ce dădea spre curtea interioară a colegiului, și se întoarse cu spatele la el. Îl detesta pe părintele acela și nu știa ce voia de fapt de la ea. Era evident că era de acord cu toți ceilalți.

— Vrei să te convertești la adevărata credință? o întrebă părintele Venceslao, cu glas tare.

Giuditta se întoarse brusc. Acum era clar ce voia.

— Ți-ar conveni, fată, după cum se întrevăd lucrurile, spuse dominicanul. Ar face impresie bună.

— Nu, spuse hotărâtă Giuditta.

Părintele Venceslao făcu un pas spre ea.

— Nu vă apropiați, că îl strig pe căpitan, spuse Giuditta.

Părintele Venceslao dădu din cap, suspinând.

— Ești orgolioasă și superbă. Ca toți evreii.

Giuditta își îndreptă spatele.

— Noi, evreii… începu ea.

Însă părintele Venceslao o întrerupse cu un gest al mâinii.

— Da, da, veșnicele palavre. Important e ca tu să știi că va fi greu, spuse și făcu un alt pas spre ea.

— Cu un apărător ca dumneavoastră, cu siguranță, spuse Giuditta, încărcându-și vocea cu tot disprețul pe care îl simțea.

— Ține-ți limba-n frâu, fată, și mulțumește-I Dumnezeului tău, spuse părintele Venceslao. Eu sunt tot ce ai.

— Ce mizerabilă am devenit, spuse Giuditta.

Părintele Venceslao se apropie mai mult.

— Stați departe, făcu Giuditta.

Clericul dădu din cap.

— Nu te ating, doar vreau să-ți arăt ceva, făcu el ajungând la mica fereastră.

— Ce? întrebă Giuditta.

Părintele Venceslao arătă cu degetul spre cer.

— Când ești în celula ta, noaptea, și ți-e frică, spuse dintr-odată pe un ton cald, să nu uiți niciodată să arăți cu degetul, așa cum fac eu, spre o stea... și să o rogi să te ia cu ea. Unde vrei... Se întoarse. O privi pe Giuditta. Cu cine vrei.

Giuditta era cu gura căscată. Acum recunoștea glasul acela.

— Dar Domnia Voastră... Ochii i se umplură de lacrimi. Tu...

Părintele Venceslao zâmbi.

— Mercur...! începu să exclame Giuditta.

Mercurio îi astupă gura, râzând.

— St, vorbește încet... vorbește încet, iubita mea, spuse trăgând-o spre el. Vorbește încet, nu trebuie să știe nimeni...

Giuditta se desprinse. Se uita la chipul odios al dominicanului și dădea din cap, încă incredulă, însă, recunoscându-l de-acum, dincolo de deghizare, pe iubitul ei Mercurio. Respira greu și continua să dea din cap.

Mercurio o îmbrățișă iar.

— Liniștește-te, îi murmură la ureche. Sunt aici...

— Ești aici... plânse Giuditta, lăsându-se îmbrățișată. Da, ești aici... ești aici...

Din nou Giuditta se desprinse și din nou începu să dea din cap, uitându-se la el.

— Dar... cum de nu te-am recunoscut... eu... eu...

Mercurio râse încet.

— Bine că nu m-ai recunoscut, iubita mea.

— Dar ochii...?

Giuditta era zăpăcită și uluită, îi era greu să vorbească și să gândească.

— E un truc vechi, zâmbi Mercurio, luându-i fața în mâini și mângâindu-i sprâncenele negre și dese. M-a învățat un om care se numea Scavamorto. E trucul cerșetorilor hoți de buzunare la Roma. Arătă spre ochii lui. E mat de pește... ce mai, pielea intestinului peștilor. E foarte subțire. Se taie și pe urmă se face o mică gaură în centru. Nu știu bine cum e posibil, dar vezi prin ea. Zâmbi iar. Ustură puțin la început.

— Ai făcut asta pentru mine… spuse Giuditta, doar de plăcerea de a se auzi spunând cuvintele acelea.

— Am făcut-o pentru noi, îi răspunse Mercurio.

— Tatăl meu nu știe? întrebă Giuditta.

— Nu. Cu cât știu mai puțini oameni de o șarlatanie, cu atât scad riscurile.

Giuditta aproape râse.

— N-aș fi crezut niciodată că pot fi atât de fericită de necinstea ta.

— Nici eu, spuse Mercurio, îmbrățișând-o iar. Pentru prima oară în viața mea îi mulțumesc lui Dumnezeu că sunt un șarlatan și un expert în travestiri. Acum știu de ce mi-a fost dat harul ăsta… O privi prin vălul artificial de pe ochi. Ca să te salvez, spuse solemn.

Giuditta, care aproape reușise să râdă, strânse buzele și închise ochii care i se umpleau de lacrimi.

— Iartă-mă… iartă-mă… spuse suspinând. Eu… îl privi. Ți-am făcut mult rău, nu-i așa?

Mercurio deveni serios.

— Nu credeam că se poate simți o durere atât de îngrozitoare, spuse el.

— Știu… făcu Giuditta. Și eu credeam că am să mor…

— Ea a fost, adevărat? întrebă Mercurio cu glasul plin de furie.

Giuditta lăsă privirea în jos.

— Da. Mi-a spus că principele Contarini te căuta să te ucidă și că ea te-ar fi apărat numai dacă eu ieșeam din viața ta și eu…

Mercurio dădu un pumn în perete, cu mânie. Apoi ridică mâna, controlându-se.

— Iartă-mă…

Giuditta se lipi de pieptul lui, îmbrățișându-l tare.

— Mi-era teamă că te-am pierdut pentru totdeauna, murmură.

— Și mie, îi murmură Mercurio, mângâindu-i părul.

— Dar de unde știi latină? întrebă Giuditta, lăsându-și capul pe pieptul lui, cu ochii închiși, în timp ce iar i se înfiripa un zâmbet pe buze.

— M-au învățat cu biciul călugării de la orfelinatul San Michele Arcangelo la Roma, răspunse Mercurio. Voiau să facă din mine un preot. Îi uram… iar acum le mulțumesc. Caraghios, nu? Îi trecu mâna de-a lungul gâtului, pipăindu-i pielea netedă. Oricum, mă ajută și Giustiniani. Sunt aici datorită lui. El ți l-a

repartizat pe Lanzafame și avea puterea să impună un apărător și…

— De ce face asta? îl întrerupse Giuditta.

Mercurio era sigur acum că nu o făcea de frica șantajului lui Scarabello. Dar nu spuse nimic. Dădu din umeri.

— Giustiniani e singurul care știe, îi spuse în șoaptă. Îmi dă instrucțiuni cu privire la proces și la strategia… Acum îți explic ce trebuie să încercăm. Strânse maxilarul, dând din cap pradă furiei. Ai văzut ce cred ei că pot face? Cred că nu pot fi contrazișI, cred că pot spune orice minciună. Ție îți pun pumnul în gură și sunt siguri că nimeni altcineva nu va vorbi și că eu nu le voi pune niciodată bețe în roate. Nenorociți. Asta e dreptatea lor. Pot spune ce vor. Încercă să se calmeze. O fixă pe Giuditta cu o privire serioasă. Însă mai întâi trebuie să îmi promiți ceva.

— Tot ce vrei.

— Să nu te uiți altfel la mine, îi spuse Mercurio. Nimeni nu trebuie să ne bănuiască sau ne-am ars.

— Voi încerca…

— Nu. Mercurio o strânse de umeri. Ai să reușești.

Giuditta îl îmbrățișă.

— Dar cum fac să ascund bucuria asta?

Mercurio auzi un zgomot dincolo de ușă. Glasuri, forfotă.

— Trebuie să ne grăbim. Ascultă… apropie buzele de urechea ei, în timp ce îi dădea repede instrucțiuni.

— Deschideți, spunea între timp vocea Sfântului afară din chilie.

— Ce vrei, preot blestemat, se auzi răspunsul lui Lanzafame.

— Îți poruncesc să deschizi! spuse Sfântul. Sunt Inchizitorul!

— Eu răspund la ordinele patriarhului, răspunse Lanzafame.

— Așadar, ne-am înțeles? îi spuse Mercurio Giudittei.

Giuditta zâmbi încuviințând.

— Nu zâmbi, îi spuse Mercurio.

Giuditta zâmbi și mai mult.

— Deschide! țipă Sfântul.

— Deschideți! spuse dinăuntru Mercurio. Apoi se întoarse spre Giuditta. Îmi pare rău, dragostea mea.

— De ce? întrebă uimită Giuditta.

Ușa se deschise.

În clipa aceea, Mercurio îi trase o palmă Giudittei, cu violență, în plină față.

Giuditta urlă de durere și căzu la pământ. Își duse o mână la buză. Sângera.

— Nenorocitule! făcu Lanzafame intrând și dându-i o mână de ajutor Giudittei.

Mercurio întâlni privirea Sfântului și, ieșind din chilie, bombăni:

— Evreii ăștia sunt imposibili!

Sfântul se uită la părintele Venceslao care se îndepărta și o clipă i se păru altfel. Dar fu numai o clipă.

— Vrăjitoare, spuse cu glasul lui feroce către Giuditta, arătând-o cu degetul, când am să termin cu tine, mă voi ocupa și de tatăl tău, fii sigură. Se întoarse spre Lanzafame. Du-o jos. Procesul se reia.

Când văzu că Giuditta era din nou băgată în cușcă, publicul se reanimă. În timpul pauzei sufletele se răciseră. Lumea se plictisea. Acum, în schimb, reîncepea spectacolul.

— Liniște! porunci un prelat în timp ce patriarhul și Giustiniani se întorceau la fotoliile lor de pe podium.

În timp ce se așeza, Giustiniani se uită în direcția lui Mercurio. Iar aristocratul avea chipul încordat. Sumarul proces pus la cale de biserică era de-acum pe sfârșite. Iar acesta era ultimul act. Pe urmă nu s-ar mai fi putut face nimic.

Mercurio respiră adânc. Șchiopătă spre centrul zonei unde se țineau pledoariile și făcu o plecăciune caraghioasă spre patriarh.

— Deci? întrebă patriarhul, cu o sprânceană ridicată și un zâmbet batjocoritor pe față. V-ați decis?

Mercurio se scărpină pe capul plin de coșuri obținute colorând cu zeamă de sfeclă grăunțe de făină de orz fierte îndelung, până deveneau lipicioase.

— Vedeți, excelență… făcu, arătând obișnuita nesiguranță pe care construise personajul părintelui Venceslao da Ugovizza, imputata chiar mi-a dezvăluit amănunte care… cum să zic?… ei, care poate ar trebui verificate… Se ghemui între umeri, desfăcu brațele și făcu ochii mari. Chiar dacă, cinstit…

— Deci ne cereți să o interogați pe Benedetta Querini? spuse Giustiniani.

— Poate… făcu Mercurio. Ce spuneți?

Publicul hohoti.

Patriarhul pufni, enervat.

— Martora Benedetta Querini să fie adusă, porunci.

— Vă sunt recunoscător, mărite patriarh, zise Mercurio, plecându-se de mai multe ori în fața lui și din nou stârnind râsete printre oameni.

Isac, în primul rând, aproape în contact cu Mercurio, îi murmură încet, cu mânie:

— Preot vândut.

Mercurio se prefăcu că nu a auzit. Apoi primi intrarea Benedettei ca și cum ar fi fost o întâlnire mondenă, însoțind-o personal la estradă.

Benedetta avea o privire plină de dispreț. Nu bănuia nimic și, urcând pe estradă, îi aruncă Giudittei o privire plină de ură.

— Unde ați spus că locuiți? întrebă imediat Mercurio.

Benedetta se întoarse brusc să se uite la el.

— Nu am spus, răspunse încordată. Sfântul o avertizase. Numele principelui Contarini nu trebuia pomenit sub nicio formă.

Patriarhul se foi pe scaun și se întinse spre Giustiniani.

— L-ați avertizat pe imbecilul acela că numele nepotului și al familiei mele nu trebuie să apară? întrebă alarmat.

— Firește, îi răspunse Giustiniani patriarhului. Și nu înțeleg…

Mercurio se întoarse brusc spre patriarh, cu ochii căscați, prefăcându-se că același caraghios părinte Venceslao greșise.

Agită mâinile în aer, cu gura deschisă, și pe urmă bâigui, aiurit:

— Și, de fapt, ce importanță are unde locuiți? Se uită la Benedetta și pe urmă la patriarh. Zic bine, excelență?

Lumea râse din nou.

Patriarhul își contractă mușchii maxilarului și nu răspunse.

— Da, sigur… bombăni stânjenit Mercurio. Așadar… nu, voiam să zic… Ce voiam să zic? făcu fixând-o pe Benedetta.

Benedetta ridică o sprânceană.

— Poate voiați să-mi pun singură întrebările, sugeră ea făcând cu ochiul spre lumea din sală.

Publicul izbucni într-un hohot răsunător de râs.

Isac se uită la Giuditta. I se păru că nu era destul de preocupată, cum ar fi trebuit. Fata lui își ținea o mână pe obraz. Obrazul era înroșit, iar buza îi sângera. Însă Giuditta nu părea să își atingă obrazul ca atunci când te doare. Lui Isac i se păru că aproape își mângâia pielea înroșită.

— A, da, iată! exclamă pe neașteptate Mercurio, trăgându-și ușor una peste frunte. Iată! repetă. Mă întrebam, excelență,

spuse adresându-se patriarhului, cum se pune la cale o acuzație de vrăjitorie…

Publicul murmură.

— Ce vreți să spuneți? făcu Sfântul.

— Nimic, pentru numele lui Dumnezeu… răspunse Mercurio, plecându-se și în fața lui. Doar că, fiind neexperimentat în ale proceselor, după cum v-am spus, am încercat să înțeleg cum… cum… ei, nu știu bine să mă explic, dar aș vrea să o întreb pe martoră… dacă o cunoaște pe imputată, iată.

Benedetta se uită la el cu dispreț prost ascuns.

— Desigur. Mi-a vândut rochiile ei vrăjite.

— Vreau să spun, o cunoșteați dinainte? întrebă Mercurio.

Benedetta scutură din umeri.

— Mai mult sau mai puțin…

— Mai mult sau mai puțin… repetă Mercurio, ca absorbit. Prin mai mult sau mai puțin înțelegeți că dumneavoastră și Giuditta di Negroponte ați venit la Veneția împreună, călătorind în același car de alimente al căpitanului Lanzafame, care se întorcea din bătălia de la Marignano, de exemplu?

Benedetta se crispă. Se uită la Sfânt.

— Ce legătură are asta? spuse Sfântul, cu trufie.

— Nu știu dacă are vreo legătură… făcu Mercurio, păstrându-și comportamentul de falsă nesiguranță și întorcându-se spre patriarh.

Patriarhul se uită la mulțime. Toți ochii erau acum pe el. Își dădu seama că nu are scăpare.

— Ei, încercați să înțelegeți, binecuvântate părinte Venceslao! exclamă prefăcându-se că glumește.

Publicul surâse la glumă, dar imediat deveniră serioși cu toții.

— Protestez, mărite patriarh! interveni Sfântul.

Patriarhul îl fulgeră cu o privire. „Prea târziu, imbecilule!”, gândi el.

— Mă întrebam… reluase Mercurio, adresându-i-se Benedettei, dacă știți cumva, amabilă fată, dacă împreună cu voi era și un tânăr delincvent pe nume… pe nume… Zolfo! Chiar așa Zolfo! Și dacă e adevărat că acest așa-zis Zolfo a încercat să o înjunghie pe imputata Giuditta di Negroponte și…

— Nu! exclamă Benedetta. Minte!

— Despre ce minte, mai exact? întrebă Mercurio, îndreptându-se spre căpitanul Lanzafame. Vreau să zic, îl avem aici pe

căpitan, eroul din bătălia de la Marignano, care ar putea confirma…

— Minte spunând că… interveni Benedetta, dându-și seama că era pusă la zid.

— Spunând că… Mercurio îi făcu semn să continue.

— Că… Zolfo era doar un copil… nu un delincvent, zise Benedetta.

— Însă a încercat să o înjunghie, spuse Mercurio.

— Poate… nu-mi amintesc bine… răspunse Benedetta.

Mercurio șontâcăi spre publicul care bodogănea, înțelegând că se petrecea ceva important și nou în acel proces aparent cu direcție unică.

— Nu vă amintiți bine dacă un prieten de-al Domniei Voastre voia să o înjunghie pe o fată care este acum închisă într-o cușcă acuzată că ar fi o vrăjitoare și…

— E o vrăjitoare! strigă Benedetta. O arătă pe Giuditta, privind către public. E o vrăjitoare! repetă ea.

Însă lumea, de data asta, nu se încinse. Și mare parte nici măcar nu se întoarse spre Giuditta. Privirile tuturor erau îndreptate spre Benedetta.

— Ce vreți să demonstrați, părinte Venceslao? interveni Sfântul.

— E tocmai ce încerc să înțeleg, frate Amadeo, răspunse Mercurio, bătându-se cu arătătorul în tâmplă. De exemplu… uite, pe dumneavoastră trebuie să vă întreb lucrul ăsta. Am nevoie de sfatul Domniei Voastre. Se prefăcu că încearcă să se concentreze, în căutarea cuvintelor potrivite. Iertați, Inchizitorule, reluă, dar acest copil care a încercat să o înjunghie pe imputată, copilul care călătorea cu martora Domniei Voastre… care nu își mai amintește… se numește Zolfo ca… făcu un pas spre Sfânt uitându-se însă tot spre public cu ochii lui încețoșați de cataracta falsă. Adică, înțeleg că acest Zolfo, care are numele după parfumul Satanei, e același Zolfo care trăiește cu Domnia Voastră și vă însoțește când predicați?

— Ce legătură are? făcu Sfântul, dând din umeri ca și cum ar fi fost o prostie.

— Niciuna, Doamne ferește, spuse imediat Mercurio. Încerc doar să înțeleg câte coincidențe sunt în povestea asta…

Publicul fremătă.

— Suntem siguri că părintele Venceslao e un imbecil? îl întrebă în șoaptă patriarhul pe Giustiniani.

Giustiniani nu răspunse. Se uita cu admirație la Mercurio, care își țesea intriga fără ezitare.

— E doar o târfă! urlă pe neașteptate Benedetta. E doar o târfă! Vrăjitoare! Vrăjitoare!

Lumea nu o urmă.

Mercurio așteptă să se facă liniște. O liniște încărcată de tensiune. Apoi, cu pași nesiguri, șontâcăind vizibil, ajunse la estradă și urcă prima treaptă.

— De ce, mai exact, ar fi o târfă? întrebă.

Benedetta dădu din cap. Se uită spre Sfânt, căutând ajutor.

— Pentru că are un bărbat pe care l-ați vrea pentru Domnia Voastră? o întrebă Mercurio.

Lumea din sală murmură surprinsă.

— Ea ți-a spus asta, părinte? răspunse Benedetta, cu privirea înfocată. Sunt prostii. Încearcă să-și salveze curul…

— Măsoară-ți cuvintele, fată! interveni patriarhul.

Benedetta era roșie la față, nestăpânită.

Mercurio se întoarse spre Giuditta și îi făcu un semn imperceptibil.

— Mercurio mi-a povestit totul, spuse atunci Giuditta, adresându-i-se Benedettei. Mi-a spus cât erai de jalnică pe când te dezbrăcai pentru el în camera de la Lanterna Roșie…

— Nu știi ce vorbești, târfă!

— Ordine! spuse grefierul și sună din clopoțelul lui.

— Mi-a spus că acum câteva zile i-ai mângâiat părul, crezând că plânge, în timp ce el își bătea joc de tine, spuse Giuditta. Îmi povestește totul. Chiar și că i se face scârbă când te vede că te mulțumești cu fărâmituri…

— Târfă!

— Faceți-le să tacă pe femeile astea două! urlă patriarhul.

— Mi-a spus că, dacă ar fi plesnit din degete, te-ai fi aruncat la picioarele lui…

— Vreau să te văd murind!

— Tăcere!

— Mi-a zis că spui numai minciuni! Spui că ești amanta unui bărbat important și, de fapt, ești doar una dintre multele lui servitoare! râse Giuditta, plină de dispreț.

— Târfă! Târfă, că nu ești altceva!

Benedetta încercă să coboare de pe estradă, ca și cum ar fi vrut să o atace, însă Mercurio și sfântul o reținură. Benedetta avea venele de la gât umflate în timp ce urla:

— Eu sunt amanta principelui Contarini și el îți va tăia capul în închisoare când va afla cum te-ai purtat cu mine, târfă!

Sfântul îi trase o palmă peste gură.

— Taci, nenorocito! strigă la ea, scuturând-o de umeri.

Benedetta se uită la el, fără să își dea încă seama ce făcuse.

Mercurio făcu un pas înapoi, se întoarse spre Giuditta și încuviință imperceptibil.

Isac se uită cu gura căscată la Lanzafame.

Publicul amuțise.

— Sper să nu fi creat vreo problemă… zise Mercurio, în rolul său de preot speriat, întorcându-se spre patriarh, cu brațele desfăcute. Eu… eu…

— V-ați făcut datoria de apărător, părinte Venceslao, spuse patriarhul, reținându-și furia care îi clocotea în vene. Apoi se întoarse spre Benedetta, cu o privire feroce. Și femeia asta care a făcut ceva foarte grav…

Mulțimea fremătă.

Patriarhul întinse spre ea un deget tremurător.

— L-a calomniat pe nepotul meu Rinaldo și, odată cu el, bunul renume al întregii mele familii. Iar mâine, în această sală, va fi dezavuată public de nepotul meu, principele Rinaldo Contarini.

— Nu am înțeles bine, mărite patriarh, întrebă atunci caraghiosul părinte Venceslao, făcând ochii mari de uimire, cu glasul lui ingenuu. Vreți să spuneți… că femeia asta minte?

Benedetta simți că îi fuge pământul de sub picioare.

— Pentru azi procesul se încheie, spuse grav patriarhul. Curtea se retrage și se va reuni peste două zile. Se ridică în picioare, încercând să nu își dea în vileag tremurul furios care îi ajungea la genunchi, și, însoțit de prelații lui, cu clericii ducându-i trena purpurie, ieși din sala mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian.

Însă publicul avea ochi numai pentru părintele Venceslao.

Dar, dintre toți cei care se uitau la dominicanul cu ochi încețoșați care răsturnase soarta procesului, firește cel mai plin de admirație era un bărbat care stătea deoparte, fără să fie observat, cu gluga pe cap, deși era foarte cald. Se uita intens la

părintele Venceslao, în timp ce își pipăia o cicatrice stranie și neagră, în formă de monedă, care îi înflorea în mijlocul gâtului.

88.

Două zile mai târziu, mulțimea se călca în picioare în sala mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian. Vestea răsunătoarei cotituri a procesului atrăsese și mai multă lume. Cu toții fremătau, curioși de procesul acela în proces care se anunțase cu o zi înainte.

Ca în fiecare zi, din mulțime, și Șimon urmărea dezbaterea, însă cu un interes diferit de cel al oamenilor obișnuiți.

Prima oară când trăsese cu ochiul în maghernița bătrânului marinar, Șimon crezuse că în oala de pe sobă fierbea o mâncare. Doar în zorii următoarei zile, spionând, îl văzuse pe Mercurio care lua un terci lipicios din oală și și-l întindea pe față, pe nas și pe gât. Asistase cu gura căscată la travestirea lui. Peruca cu tonsura falsă, căptușirea ca să pară gras, bățul legat la genunchi să îi pară mersul mai țeapăn și mai șchiopătat, coloranții care foloseau să îi evidențieze coșurile roșietice și maronii, stratul subțire de smoală pe care și-l trecea printre dinți, să pară mai bătrâni, și în cele din urmă mațele de pește pe care în fiecare dimineață le spăla, apoi le tăia, cu grijă, să își facă ochii orbi.

Șimon era stupefiat și fascinat. Și observase că la fel era și bătrânul, pe care Mercurio trebuise să îl ia părtaș în maghernița compusă din acea singură încăpere goală, și căruia firește nu avea cum să îi ascundă planul lui.

În dimineața aceea, cum făcea de zile întregi, Șimon îl urmărise pe părintele Venceslao, de la maghernița lui Zuan dell' Olmo până la colegiul canonic, gustând anticipat și întârziind momentul în care l-ar fi ucis. Însă avea oarecare respect față de Mercurio. Era doar un tânăr și totuși ținea în mâna lui un întreg proces inchizitorial.

Șimon se așezase lângă perete, într-un loc unde se afla o coloană în spatele căreia se putea ascunde și putea să nu fie observat. Se uita la mica ușă pe unde urmau să intre actorii acelei farse, începând cu patriarhul de Veneția. Însă, auzind un vuiet în spatele lui, fu silit să se întoarcă.

Văzu un mic steag de gărzi ducale care își făceau loc prin mulțime escortând câteva dame aristocrate. Prima înainta o bătrână cu aer antipatic și dur, neprietenoasă, urmată de alte nobile doamne mai tinere. Toate ascundeau în privirea trufașă stânjeneala de a se afla în contact atât de apropiat cu mulțimea.

Gărzile eliberară prima și a doua bancă, fără prea mare politețe. Lumea se ridică, bombănind. Apoi damele fură poftite să se așeze pe prima bancă, iar gardienii se așezară în spatele lor, pe cea de a doua, ca zid de protecție.

Atunci, grefierul și *exceptor,* la unison, sunară doi clopoței de biserică.

Mulțimea tăcu, Șimon se întoarse și prin ușa laterală își făcu apariția patriarhul, nobilul venețian care stătea lângă el, micul alai de prelați și clerici mereu prezenți, călugărul acuzator și Mercurio, ca părintele Venceslao.

Giuditta era deja în cușca ei. Fără vreun motiv anume, fiindcă în ziua aceea nu ea era cea judecată. Era expusă, pur și simplu, ca un animal exotic.

După o clipă, escortată de doi gardieni, Șimon o văzu cum apare pe fata cu părul roșcat care îi plăcea mult. Avea capul plecat, evita să privească mulțimea cu aroganța din ziua anterioară, era îmbrăcată cu o rochie modestă, șifonată, cu tivul fustei ros. Nu avea nici giuvaieruri, nici perle în părul care era pur și simplu despletit. Șimon, văzând-o așa slabă, așa învinsă, simți o dorință și mai mare. Îi păru și mai senzuală.

Se întoarse spre Mercurio. El fusese cel care o condamnase la acea umilință. Nu numai că se destrămase banda, se gândi, dar era și în război. Motivul îl dezvăluise aceeași evreică acuzată de vrăjitorie. Mercurio o refuzase pe Benedetta.

Însă nu l-ar fi avut niciuna din ele, zâmbi Șimon. Fiindcă Mercurio era al lui. Și avea orele numărate.

Ajuns pe scaunul lui, patriarhul se întoarse spre mulțime, cu brațele desfăcute, și vorbi:

— Popor al Veneției, avem astăzi aici ingrata sarcină de a dezvălui o înșelăciune, de a descoperi un martor fals, de a da pe față o minciună, de a limpezi o calomnie. Întinse degetul plin de inele spre Benedetta. Însă vreau să vă amintiți că, pentru o martoră căreia i se va contesta mărturia, în acest proces ați ascultat alte zece martore absolut credibile. Trecu cu privirea

peste mulțime. Astăzi noi nu sărbătorim inocența evreicei Giuditta di Negroponte, ci vinovăția Benedettei Querini.

Mulțimea murmură.

Mercurio, privind lumea, își dădea seama că dăduse o lovitură puternică cursului procesului. Martorii la care se referea patriarhul nu impresionaseră cu adevărat poporul venețian. Mărturiile lor erau prea colorate, prost istorisite și în multe cazuri el, ca părinte Venceslao, prefăcându-se caraghios, îi ridiculizase. Intenția patriarhului era clară. Trebuia să salveze procesul, dar, mai întâi de toate, ținea la bunul nume al familiei sale.

Cu o seară înainte, Mercurio reușise să aibă o discuție scurtă cu Giustiniani. Nobilul îi spusese că patriarhul era înfuriat și că l-ar fi obligat pe nepotul lui să retracteze mărturia Benedettei. Și când Mercurio îi atrăsese atenția că știau cu toții că Benedetta era efectiv amanta lui Rinaldo Contarini, Giustiniani îi răspunsese:

— Adevărul nu are nici cea mai mică importanță. Contează ceea ce se afirmă, chiar în ciuda evidenței. Sunt tinere vlăstare, la Roma, care sunt numiți episcopi și cardinali la cincisprezece ani, pentru ca într-o zi să devină papi. Iar acei tineri, cum de altfel și acei papi, nu sunt întrebați dacă au un roi de amante sau un potop de perversiuni, ci pur și simplu li se cere să afirme contrariul. Tot aparatul este gata să confirme. Ține minte, în lumea noastră, adevărul e cel pe care-l scriu cei puternici, nu ceva ce există în sine.

Mercurio traversă sala, cu mersul șchiopătat și nesigur al părintelui Venceslao, și ajunse la cușca Giudittei.

— Dă-te înapoi, părinte, răcni imediat Lanzafame.

— Nu, spuse prea repede Giuditta, îmi face p... Se opri. Scutură din cap. Nu mă deranjează.

Lanzafame se uită uimit la ea.

— Să fie introdus principele Rinaldo Contarini, anunță grefierul.

Cu toții se întoarseră.

Între timp, și Benedetta se întorsese spre ușa din dreapta ei.

Atunci, cu mersul lui poticnit, însoțit de doi valeți, își făcu apariția principele, ca întotdeauna îmbrăcat în alb imaculat tivit cu albastru.

Mulțimea murmură, comentând respingătoarea lui infirmitate.

— Nu voi admite niciun fel de neobrăzări, făcu patriarhul, pe un ton dur.

Iar mulțimea înțelese ce voia să spună prin asta, fiindcă toți gardienii și soldații prezenți scoaseră spadele din teacă.

— Eu am să conduc această dezbatere, continuă patriarhul, deoarece fratele Amadeo da Cortona trebuie să se concentreze asupra procesului de vrăjitorie. Așteptă ca nepotul să fie așezat pe un fotoliu adus special pentru el.

Principele diform se uita cu superioritate în fața lui, dar fără să vadă lumea adunată.

Pentru prima oară în viața ei, Benedetta simți un fel de duioșie. Fiindcă pentru prima oară văzu și simți că amantului ei îi era frică. Frică de patriarh.

— Principe Contarini, începu patriarhul, această femeie, Benedetta Querini, a afirmat că este amanta Domniei Voastre. Corespunde adevărului?

Principele diform se întoarse o idee spre Benedetta, dar nu îi susținu privirea. Respiră adânc și vorbi, cu glasul lui ascuțit:

— Nu, mărite patriarh.

— Săraca, mi-e milă de ea, murmură Giuditta.

Mercurio se uită uluit la ea. Și văzu că în ochii Giudittei nu era nicio urmă de ură pe care ar fi trebuit să o simtă. Se întoarse spre Benedetta. Se miră, fiindcă el însuși nu simțea niciun fel de ură față de ea. Acum, când o vedea acolo, cu capul plecat, îi stârnea și lui milă. Tot răul pe care îl proiectase se întorcea acum contra ei.

— Ne puteți spune dacă are în vreun fel de a face cu Domnia Voastră? continuă patriarhul.

Chipul principelui se înroși. Gura i se contractă într-o strâmbătură.

— Adevărul este ceea ce scriu cei puternici, murmură Mercurio ca pentru sine, repetând fraza lui Giustiniani.

— Cum? întrebă Giuditta.

— Uită-te la ei, sunt adunați cu toții să-și apere casta, spuse cu jumătate de gură Mercurio, uitându-se fix la șirul de nobile doamne așezate pe prima bancă. Noi, plebeii, îi murdărim ca noroiul sau găinațul.

— Acum știi ce simt evreii în fiecare zi, murmură Giuditta.

— Deci? Așteptăm, principe, spuse patriarhul, iar în glasul lui era de o duritate care nu lăsa loc de scăpare.

Contarini se întoarse brusc spre Benedetta. Îi susținu privirea o clipă.

Benedetta văzu că îi era frică. Îi zâmbi. Cu bunăvoință. Sperând să îl aducă de partea ei. Și zâmbetul acela o condamnă.

Principele se simți și mai umilit. Furia îi înecă gâtul.

— Nu mi-aș aminti de ea, dacă n-ar fi pus la cale tot acest bucluc împuțit, exclamă isteric. E o servitoare de la palat. Una din multele servitoare.

Se întoarse din nou spre Benedetta, constatând că îi dispăruse zâmbetul de pe față. Se gândi că era frumoasă. Se gândi că fusese cea mai bună dintre toate la interpretarea rolului surorii moarte. Se gândi că niciuna dintre fetele care fuseseră în locul ei înaintea ei nu se legănase atât de senzual pe leagănul din dormitor. Și se gândi că ar fi fost greu să găsească alta ca ea. E o persoană care nu contează nimic, minți.

— Cum e posibil să fi ajuns să depună mărturie că… începu iar patriarhul.

— Nu știu! îl întrerupse principele.

Patriarhul se uită în tăcere la el.

— E o nebună… mi-a deranjat toate cunoștințele cu fanteziile ei. Au venit aici să îmi confirme spusele. Dacă e necesar. Principele arătă spre aristocratele așezate în primul rând.

Benedetta o recunoscu pe nobila doamnă în vârstă care o rugase să cumpere rochii de la Giuditta pentru ea. Bătrâna îi aruncă o privire distantă, ostilă. O aruncau rechinilor. Cu toții.

În acel moment fu așezată pe bancă și vrăjitoarea Reina. Avea încheieturile legate. Era ciufulită. Avea o expresie chinuită pe chip. Cu siguranță o torturaseră sau o bătuseră.

Mercurio se uită la Benedetta. Când intrase acea din urmă femeie, se crispase.

— Cine e? o întrebă încet pe Giuditta.

— Nu știu, răspunse ea.

Benedetta își închipui ce ar fi pus-o să spună pe vrăjitoarea Reina. Îi căută privirea. „Mai devreme sau mai târziu, tot răul dorit altcuiva se întoarce”, îi spusese prima oară când se văzuseră. O avertizase. Însă ea nu o crezuse. „Fie ca răul să nu se întoarcă la mine, ci numai la cel care l-a dorit”, adăugase vrăjitoarea. Benedetta zâmbi cu amărăciune. În schimb, răul se întorsese asupra amândurora. Și atunci, împinsă de instinct, mai mult decât de un raționament, se eliberă din strânsoarea

gardianului, alergă până în fața principelui și i se aruncă la picioare.

— Principe, iertați-mă! plânse ea. Cer iertarea voastră, nu voiam să fac nimic rău… voiam doar să îmi imaginez că vă stau alături… că sunt a voastră… Principe, vă rog, vreau doar iertarea Domniei Voastre.

Îl privi și își jucă ultima carte.

— Nu mă interesează nimeni altcineva, principe. Aruncă o privire rapidă patriarhului, în așa fel încât Contarini să nu se îndoiască de spusele ei. Pentru mine contează doar să mă iertați Domnia Voastră.

„Bună”, gândi Mercurio.

— Gărzi! făcu patriarhul.

În timp ce doi gardieni o smulgeau și o târau cu violență, Benedetta întâlni privirea principelui. Și știu că făcuse ce trebuia.

— Mărite patriarh spuse principele, din păcate, femeia asta s-a îndrăgostit nebunește de mine. A mințit, e adevărat. S-a dat drept cine nu era, e adevărat. A riscat să îmi păteze reputația și pe cea a familiei mele… Se ridică în picioare, strâmb cum era, și desfăcu brațul diform. Însă eu vă cer să vă arătați indulgent. Din partea mea și pentru bunul meu renume, nu aș vrea să o denunț, și sper că vă veți dovedi la fel de binevoitor ca mine. E suficient să o îndepărtăm de palat și să o dăm afară.

Patriarhul strânse pumnii. Nepotul încerca să îi forțeze mâna. Și nu intenționa să cedeze.

— N-o s-o facă niciodată… murmură Giuditta.

Mercurio se uită la ea și văzu în ochii ei negri că îi era într-adevăr milă de Benedetta.

— Ce gest nobil, interveni atunci, cu glas tare, îndepărtându-se de cușcă. Da. Ce gest nobil, repetă. Și pe urmă gesticulă, în felul ăla caraghios pe care îl găsise caracteristic părintelui Venceslao. Iată de ce un nobil… e nobil, acum înțeleg.

Mulțimea se întoarse să se uite la el.

Și Giuditta îl țintuia cu privirea, serioasă și orgolioasă.

Apoi cu toții își întoarseră privirea spre patriarh.

— Firește, spuse cu greutate mai-marele clerului venețian, Biserica și Veneția ar vrea să se poată arăta îngăduitoare. Se uită la nepot. Apoi la părintele Venceslao. Apoi la Benedetta. Sigur… repetă, cu glasul sugrumat de furie.

Se uită la nobilele doamne care erau gata să se arate de partea lui, din interes de castă, și la vrăjitoarea Reina, fiindcă era îngenuncheată de violență și de putere. Dădu din cap, încercând să își ascundă mânia. Tot ce organizase atât de amănunțit nu mai avea niciun sens.

În schimb, Giustiniani avea ochi doar pentru Mercurio. Băiatul acela îi plăcea din ce în ce mai mult și îl surprindea. Avea răzbunarea la îndemână, o putea strivi pe Benedetta ca pe un păianjen și totuși îi ținuse partea. Da, îl surprinsese, gândi. Și merita să îl ajute. Se aplecă spre urechea patriarhului și susură:

— Sunteți un demon. Biserica iese cu capul sus și familia Domniei Voastre ca fiind renumită ca milostivă. Complimente Domniei Voastre și nepotului Domniei Voastre. Frumoasă comedie. L-ați instruit bine.

Patriarhul se întoarse. Giustiniani gândea că toate astea făceau parte din planul lui? Dintr-odată situația i se păru cu totul diferită. Ba chiar avantajoasă. Se ridică în picioare.

— Așadar, să triumfe îndurarea, spuse cu emfază. Tânăro, ești achitată. Se uită la lume, în timp ce se pregătea să spună o frază ce trebuia să sune ca un ordin. Nu știu cine vă va angaja de acum încolo, și lăsă fraza neterminată, pentru ca toți să-i priceapă semnificația, dar sunteți achitată. Mulțumiți mărinimiei principelui… și mărinimiei întregii familii Contarini.

Benedetta simți cum revine la viață. Făcu o plecăciune și, în timp ce o scoteau din sală, intersectându-se cu părintele Venceslao, îl întrebă în șoaptă:

— De ce ați făcut-o? Nu reușea să creadă că același om care o făcuse să cadă în noroi pe urmă o ridicase de la pământ.

Dominicanul se uită la ea cu ochii lui nevăzători și nu răspunse. Apoi se întoarse spre Giuditta.

Și ea îi zâmbi imperceptibil.

Din nou răsună clinchetul clopoțeilor de biserică.

— Mâine vor fi pledoariile finale, anunță grefierul.

— Mâine se va face dreptate, Veneție, spuse patriarhul, tot ridicat în picioare.

Desfăcu brațele și dădu în aer binecuvântarea pastorală.

Mulțimea adunată era nehotărâtă. Nu știa dacă să fie satisfăcută sau deziluzionată. Era ca și cum spectacolul, fiindcă așa era trăit, ar fi fost oprit la jumătate, întrerupt brusc.

— Mărite Patriarh, lăsați-o doar pe această femeie să vă spună de ce este aici, exclamă atunci Sfântul, ca și cum ar fi intuit atmosfera și ar fi încercat să o reîncălzească. După aceea aproape alergă la vrăjitoarea Reina și o arătă cu degetul, încruntând sprâncenele și scrâșnindu-și dinții. Se întoarse spre patriarh, care, după o clipă de ezitare, încuviință. Atunci, Sfântul o apucă de un braț pe ghicitoare și o ridică. O aduse în mijlocul estradei și o răsuci spre mulțime, arătând-o așa cum era, sfrijită, ciufulită, cu încheieturile legate.

— Vorbește, dă-i drumul!

Ghicitoarea Reina deschise gura. Supusă. Învățase cu fiarele încinse, în noaptea aceea, ce trebuia să spună. Ce se voia să spună.

— Benedetta Querini a venit la mine să caute... o otravă pentru Giuditta di Negroponte, spuse ea.

Mulțimea amuți. Unele bătrâne își făcură semnul crucii.

— I-am spus că... nu făceam asemenea lucruri... Dar ea era obsedată. A revenit și a tot revenit... părea înnebunită...

— Și atunci ce ați crezut? o întrebă Sfântul.

— Am avut certitudinea că era... vrăjită.

— Vrăjită? Cum adică? se prefăcu uimit Sfântul.

— Fiindcă obsesia apărea doar când purta rochiile acelei evreice, spuse ghicitoarea Reina arătând spre Giuditta.

Mulțimea murmură uimită.

Mercurio se uită îngrijorat la Giuditta.

— Mâine se va decide arderea cărnii unei vrăjitoare! răcni Sfântul.

Și atunci mulțimea se reanimă. Spectacolul o luase de la capăt. Din nou fiorul morții începu să se împrăștie în sala mare. Și fiecare se simți mai viu.

Șimon, urmărindu-l cu privirea pe Mercurio care șontâcăia spre ieșire, reîncepu să zâmbească. Poate mulțimea avea să aibă o altă surpriză, a doua zi. Poate avea să fie o singură pledoarie. Cea a acuzării.

Și un cadavru în plus.

89.

În seara aceea, la spital, atmosfera era de mare exaltare și de tot atâta îngrijorare.

— Mâine, repeta Isac, fără să poată adăuga altceva.

Însă ochii lui erau exuberanți.

— Cum se simte Giuditta? îl întrebă Mercurio pe Lanzafame. Cum i-a picat ce s-a întâmplat?

— Bine, spuse căpitanul. Și te salută. E încrezătoare. Pentru prima oară de când a fost arestată o văd încrezătoare. S-a schimbat în ziua în care imbecilul ăla de apărător al ei s-a dus să-i vorbească... Și voia să o convertească. L-am auzit eu cu urechile mele. Și pe urmă a luat-o la palme, i-a dat sângele la buză...

— Însă i-a dat un atac ucigător târfei ăleia de... Isac își duse o mână la gură, se uită la prostituatele din jurul lui. Scuzați-mă, spuse.

Republica râse, cu vocea ei senzuală.

— Alea sunt adevăratele târfe, spuse serioasă Cardinal.

Și toate prostituatele încuviințară.

— Însă după aceea a salvat-o, zise Lanzafame. Și i-a permis Sfântului ăluia îndrăcit să-și facă mișcarea. Nu am încredere.

— Nu se înțelege dacă e un mare șmecher sau un naiv, spuse Isac.

— Nu se aștepta la mișcarea fratelui Amadeo, spuse Mercurio întunecat. S-a văzut clar. Nu știa cine era femeia aia...

— Putea fi oricine. Dar ai văzut-o? făcu Lanzafame, agitând un pumn în aer. Au torturat-o. Ar fi spus și că principele Contarini e un Adonis, dacă i s-ar fi poruncit.

— Ceilalți martori nu cântăresc prea mult, ăsta e adevărul, după părerea mea, zise Isac hotărât. N-aș fi pariat niciun ban înainte. Dar acum... poporul începe să judece cu capul lui.

— Atunci e îngrijorător, spuse Mercurio.

Ana izbucni în râs.

— Și acum? Trebuie să pleci? îl întrebă.

— Da... spuse el.

— Cum merge munca la vas? îl întrebă.

Mercurio se întoarse spre Isac și arătă spre el.

— Mulțumită armatorului grec Karisteas aproape au terminat, spuse. Mâine montează velele și corabia e gata să ridice ancora.

Ana se uită la Isac.

— Sunteți caraghios fără barbă, îi spuse ea.

Isac zâmbi.

— Oamenii ăia… muncitorii de la Arsenal, ce mai… sunt uimitori. Se întoarse spre Lanzafame. Știți cine sunt *călfătuitorii,* căpitane?

— *Călăfătuitorii,* îl corectă Mercurio.

Lanzafame râse.

— Tot aia e, nu face pe deșteptul cu mine, băiete, spuse Isac și i se adresă din nou căpitanului. Ce mai la deal la vale, știți cine sunt?

— Îl readuci la viață, bietul om, îi spuse Ana la ureche lui Mercurio. Credeam că se îmbolnăvește… În schimb, treaba asta cu vasul l-a implicat complet. Tonio și Berto mi-au spus că-l învârte pe degete și pe maistrul proiectant Tagliafico. Spun că seamănă cu un adevărat armator.

Mercurio râse.

— Chiar așa. Pentru un doctor se descurcă bine cu rolul.

Ana îl luă de braț și ieșiră din spital. Imediat ce ajunseră afară, Ana se opri.

— Chiar crezi că eu sunt atât de proastă? îl întrebă.

— Ce vrei să zici? făcu Mercurio.

Ana trase cu ochiul spre spital. Isac încă îi povestea despre vas lui Lanzafame.

— Niciun doctor nu are ochii atât de plini de viață, spuse. Iar tu cu el vă înțelegeți prea bine. Cred că sunteți din aceeași plămadă…

— Zici? făcu Mercurio, prefăcându-se uimit.

Ana se uită la el și zâmbi. Apoi îi ciufuli părul.

— Ești bun să povestești baliverne… îi spuse.

Mercurio râse.

Ana privi cerul înstelat. Greierii își intonau cântecele monotone. Deveni serioasă.

— Va merge bine totul, îi spuse.

Mercurio nu răspunse.

— Ți-e frică? îl întrebă Ana.

— Pentru Giuditta, spuse Mercurio.

Ana se uită la el.

— Nu-i nimic rău să-ți fie frică, zise ea. Eu în locul tău... aș face pe mine.

Mercurio încuviință.

— Chiar fac pe mine.

Ana îi luă o mână.

— Tu ești deosebit. Să nu uiți niciodată. Îi mângâie un obraz. Iar oamenilor deosebiți li se întâmplă lucruri deosebite. Va merge bine totul, ai să vezi.

— Spui asta fiindcă așa gândești sau fiindcă așa speri?

Ana se uită serioasă la el, cu ochii ei mari înțelegători și calzi.

— Va merge bine totul, repetă.

— Dacă vom reuși să fugim... ai să vii cu noi? o întrebă Mercurio.

— Fără „dacă”, spuse Ana. Voi veți reuși să fugiți.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

Ana lăsă privirea în jos. Apoi o ridică iar spre Mercurio. Dădu încet din cap.

— Nu...

— Dar tu ești... tu ești... protestă Mercurio, fără să fie în stare să sfârșească propoziția.

Ana îi mângâie fața, emoționată.

— Da, sunt mama ta, spuse mândră. Și nu voi înceta să te binecuvântez pentru bucuria asta pe care mi-ai dăruit-o.

— Atunci...?

— Atunci, voi fi întotdeauna mama ta. Întotdeauna.

— Dar...

Ana îi puse mâna peste gură.

— Voi fi întotdeauna mama ta și voi fi întotdeauna aici, pentru tine, orice s-ar întâmpla. Se uită la el. Voi fi mama ta și când voi fi moartă. Îi atinse pieptul, în dreptul inimii. Și voi fi mereu aici.

Mercurio întoarse capul.

Ana îi luă fața în mâini.

— Ascultă-mă. Aceasta e lumea mea. Nu reușesc să mă văd nicăieri altundeva...

Mercurio întoarse iar capul.

Ana i-l opri iar.

— Uită-te la mine, îi spuse.

Mercurio se uită la ea. Avea ochii umezi.

— Când o pasăre învață să zboare, părăsește cuibul, îi spuse Ana, pe tonul acela al ei cald care îi ajungea în suflet. Așa trebuie să fie.

Apoi ochii i se umplură de dragoste și de gingășie.

— Tu ai venit aici când știai să zbori… îi zâmbi, emoționată, dar nu avuseseși niciodată un cuib.

Mercurio simți că începea să plângă.

Dar Ana îl reținu.

— Termină, haide. Te rog, uită-te la mine! Și dacă îți vine să plângi… plângi, ce dracu'! exclamă ea. Și împacă-te cu gândul că mama ta nu e o mare doamnă.

Mercurio râse. Și, în timp ce râdea, ochii i se umplură de lacrimi.

— Tu și Giuditta aveți toată viața înaintea voastră. Luați-o. Fără ezitare. E a voastră. Îl apucă pe Mercurio de umeri. O meriți, băiete. Înțelegi?

Mercurio încuviință în șoaptă.

— Vreau s-o spui tu, făcu Ana.

— Ce?

— Nu face pe tâmpitul. Vreau să spui că o meriți.

— O… merit…

— Pare că întrebi. Că ceri voie. Nu mă face să spun alte vulgarități.

Mercurio avea obrajii brăzdați de lacrimi.

— Spune-o!

— O merit, mama mă-sii!

Ana izbucni în râs și îl îmbrățișă.

— Așa, băiatul meu. Așa. Îi mângâie părul. Apoi îi șterse lacrimile. Eu voi fi întotdeauna aici. Nu trebuie să te îndoiești de asta niciodată. Întotdeauna.

— Întotdeauna, murmură Mercurio.

— Da, întotdeauna.

Rămaseră puțin în tăcere.

Apoi Ana îl trase spre ea și îl îmbrățișă.

— Strânge-mă, îi spuse.

Mercurio o strânse tare.

— Nu reușesc să nu plâng, sughiță el.

— Cu atât mai bine, susură Ana. Cu atât mai bine, dragul meu. Îi mângâie umerii, apoi părul.

— Câteodată amintește-ți că ești un băiat, îi spuse. Îl îndepărtă de ea și îl privi. Îmi promiți?

Mercurio încuviință și își trase nasul.

Ana zâmbi și îi trecu cu o mânecă a rochiei pe sub nas.

— Ce scârbos! protestă Mercurio.

— Nu-mi face silă nimic de la tine, spuse Ana. E ca și cum ai fi sânge din sângele meu… așa că ești și muci din mucii mei.

Mercurio râse.

— Cât ești de frumos, copilul meu, îi spuse Ana. Îl luă de mână și îl conduse în casă. Se opri în prag și întrebă: Tonio, Berto, ați terminat de mâncat?

— Da, iată-ne, răspunse Tonio, cu gura plină.

Mercurio își șterse repede lacrimile.

Ana se uită la el.

— Nu se vede că ai plâns, stai liniștit.

Mercurio îi zâmbi.

— Fiindcă e noapte.

Ana râse în timp ce Tonio și Berto apăreau în ușă.

— Iată-ne, suntem gata.

— Aveți un echipaj bun? întrebă Ana. Pot avea încredere?

— Am recrutat cei mai buni vâslași de meserie de pe piață, doamnă, răspunse Tonio. Caravela aceea va înainta ca vântul.

— Bine, spuse Ana. Și marinarii?

Tonio și Berto dădură din umeri.

— Zuan mi-a spus că i-a chemat pe toți tovarășii lui de călătorie, zise Mercurio.

— Ah, bine… făcu Ana.

Cuvintele se terminaseră.

Mercurio se uită încurcat la ea.

— Atunci…

Tonio și Berto erau stingheriți.

— Ei, mai bine te așteptăm noi în barcă, spuseră și se îndreptară spre canal.

— Nu e un adio, spuse Ana. Du-te. Și ține minte. Eu voi fi aici…

— … întotdeauna, încheie Mercurio.

— Da. Întotdeauna.

Mercurio plecă. Nu știa dacă avea să o revadă. Simți un junghi în mijlocul pieptului, ca și cum i s-ar fi sfărâmat sternul. Respiră adânc.

— Așteptați-mă! strigă și alergă să-i ajungă din urmă pe Tonio și pe Berto, fiindcă nu voia să rămână singur nici măcar o clipă.

Cei doi uriași se întoarseră și îl așteptară.

Și, în clipa aceea, niciunul din ei nu văzu o siluetă neagră care mergea înaintea lor la barcă, urca la bord și se ascundea sub o pătură de la proră.

Tonio, Berto și Mercurio urcară în barcă, desfăcură parâmele și se împinseră în mijlocul canalului, habar neavând că au un pasager clandestin. După doar câteva lovituri de vâslă se intersectară cu o gondolă acoperită. Cele două ambarcațiuni se atinseră.

Mercurio se uită spre gondolă. Văzu doar o mână, strânsă pe marginea de sus a ușii porțiunii acoperite. Și i se păru că zărește un inel, cu un blazon, luminat de luna plină. O acvilă bicefală.

— Cine o fi? întrebă Tonio.

Mercurio nu răspunse. Însă văzu că gondola se îndrepta spre casă și spital.

•

Gondola se opri la chei. Gondolierul sări din barcă pe pământ și legă ambarcațiunea de un par, între firele de papură. Apoi se aplecă spre cabina bărcii.

— Am ajuns, excelență. Vreți să coborâți? întrebă.

— Încă nu, răspunse un glas din interior.

Gondolierul nu spuse altceva. Rămase nemișcat aproape două ore.

Apoi bărbatul din interiorul gondolei vorbi din nou:

— Au stins luminile?

— Da, excelență.

— Ajută-mă să cobor, spuse vocea.

Gondolierul deschise ușa și ținu gondola pe loc. Apoi întinse o mână.

Bărbatul din gondolă coborî și merse cu pași nesiguri spre spital, urmat de gondolier. Când fu în ușă, bărbatul se opri, ca și cum ar fi vrut să se întoarcă. Apoi se răsuci spre gondolier și îi spuse:

— Așteaptă-mă la barcă.

— Da, excelență.

Atunci bărbatul, cu precauție, puse piciorul în spital, încăperea era slab luminată. Doar puține lumânări, pe ici, pe colo. Dormeau cu toții. Cu excepția unui bolnav care citea,

undeva pe stânga, în fundul sălii. Bărbatul se duse spre el. Când ajunse se opri, fără să vorbească.

Scarabello ridică ochii din carte. Avea o privire îndepărtată, pierdută în propriile gânduri. Însă îl recunoscu imediat pe vizitator.

— Jacopo… spuse el.

— Ciao, Scarabello, spuse Giustiniani.

Scarabello se uită la el. Instinctiv, duse o mână la gură, să își ascundă plaga care de-acum îi mâncase toată buza. Însă pe urmă, încet, lăsă mâna în jos. Privirea îi deveni dură și cinică.

— Ai venit să mă vezi murind?

Giustiniani îl privi la lumina slabă a lumânării.

— Nu… spuse. Am venit să te salut.

Scarabello miji surprins sau poate înspăimântat de ochii lui ca de gheață.

— Pot să mă așez? întrebă Giustiniani.

Scarabello nu reușea să vorbească. Se întoarse puțin, pe o parte, cu greutate.

Giustiniani se așeză pe marginea patului.

Se priviră unul pe altul în tăcere.

— Ți-a spus băiatul? întrebă în cele din urmă Scarabello.

Giustiniani încuviință.

— Nu trebuia să-mi facă asta, spuse Scarabello cu amărăciune.

— În schimb, eu sunt mulțumit că a făcut-o.

Cei doi bărbați se priviră din nou în tăcere.

— Te impresionez? întrebă pe urmă Scarabello.

— Nu…

— Mereu ai mințit într-un fel scârbos.

Giustiniani nu spuse nimic.

— Nu-mi place mila ta, spuse Scarabello.

Giustiniani se uită intens la el. Ochii lui adânci, albaștri, săgetau parcă în lumina tremurândă a lumânării.

— Cel mai mare defect al tău a fost întotdeauna orgoliul, îi spuse. Nu simt milă.

— Atunci ce?

Glasul lui Scarabello avu o ezitare.

— Durere, spuse Giustiniani.

Scarabello se întoarse spre sală.

— Cum de ți-a trecut prin minte să vii aici? bombăni. Un om ca tine nu se poate arăta într-un loc ca ăsta.

— Ai terminat? spuse Giustiniani.

Scarabello suspină:

— Da…

— Bine.

Din nou se lăsă tăcere.

— Ai să-l ajuți pe băiat și când voi fi murit? întrebă după o vreme Scarabello.

— De ce ții atât de mult?

Scarabello se uită la el.

— Nu de ce crezi tu.

— Nu?

— Nu, spuse Scarabello. Îl privi pe Giustiniani, apoi, încet, ca și cum ar fi mărturisit o crimă teribilă, adăugă: Nimeni nu îți va lua vreodată locul.

Mâinile celor doi bărbați se atinseră. Ușor. Viril.

— Atunci de ce? întrebă Giustiniani.

— Fiindcă e puțin ca noi. Visează la o libertate care nu există…

Giustiniani încuviință impresionat.

— Am să-l ajut dacă voi avea ocazia.

— Tu trebuie să faci ce-ți spun eu… Amintește-ți că te țin de coaie… făcu Scarabello.

Giustiniani surâse.

— Caraghiosule.

Iar se lăsă tăcere.

— E foarte dureros? întrebă atunci Giustiniani.

Scarabello dădu din umeri.

— Mereu m-am gândit că voi muri înjunghiat în spate… spuse el. Nu mi-e frică de durere… dar asta… la asta nu mă așteptam…

Giustiniani încuviință încetișor.

— Capul mi se duce, știi? Boala asta te duce la demență… Scarabello schiță un fel de zâmbet. Mai mult asta mă umilește decât… arătă spre plaga de la buză.

Giustiniani se uita la el fără să-și întoarcă privirea.

— După socotelile doctorului, mai am între cinci și șapte zile… dar eu aș vrea să mor mai curând… Coborî privirea pe carte. Bătu cu degetul în ea. Încercam să citesc… dar nu mai știu să

citesc… nu înțeleg ce scrie… Se uită la Giustiniani. Intens. Și există doar o modalitate să mor mai curând, spuse epuizat. I-am cerut băiatului să o facă…

Giustiniani nu reușea să își ia privirea de la el. Încetase să respire.

— … dar ar fi mai frumos dacă ai face-o tu.

Giustiniani simți că i se oprește inima în piept. Se ridică brusc. Se întoarse cu spatele la el.

— Nu, nu pot, spuse.

Scarabello nu vorbi.

Giustiniani rămase cu spatele, nemișcat. Se uita la șirurile de paturi din fața lui, în penumbră.

— Nu sunt un asasin, spuse în șoaptă.

Când se întoarse, Scarabello avea privirea pierdută în neant. Lui Giustiniani îi fu teamă că demența deja i-l luase. Așa, cât ai bate din palme. Se așeză pe marginea patului, temător.

— Scarabello… îl strigă.

Scarabello se întoarse să se uite la el. Nu spuse nimic.

Însă Giustiniani știu că era acolo, cu el.

Scarabello încuviință încet, serios.

Atunci Giustiniani îi scoase ușor perna de sub cap.

Scarabello îi zâmbi. Cu o privire recunoscătoare și plină de dragoste. Apoi închise ochii și așteptă.

În timp ce privirea i se încețoșa, Giustiniani apropie perna de chipul lui Scarabello. O puse deasupra și începu să apese.

Scarabello nu se mișcă. Doar la sfârșit întinse o mână și îi strânse încheietura. Dar nu ca să se apere. Nu ca să îl oprească. Doar ca să îl atingă. Pentru ultima oară.

Apoi trupul lui Scarabello tresări și nu se mai mișcă.

Giustiniani ridică perna și i-o așeză la loc sub cap. Îi pieptănă părul lui frumos, alb strălucitor, și rămase acolo, nemișcat, amețit de durere, strângând mâna inertă a lui Scarabello, până simți că bărbatul pe care îl iubise întotdeauna se răcise.

Atunci, ca o fantasmă, ieși din spital.

90.

Barca lui Tonio și Berto ancoră lângă atelierul lui Zuan dell' Olmo, în plină noapte. Mercurio coborî dintr-o săritură. Picioarele

i se afundară în mâlul de pe mal. Tonio îl urmă imediat, în timp ce Berto lega barca de un par.

Deși ora era târzie, șantierul era luminat de multe focuri și se auzeau cântece deșucheate.

Când Mercurio, Tonio și Berto fură departe de barcă, Zolfo ieși de sub pătura de la prora, coborî pe pământ și se îndreptă și el spre atelier. Însă mergea prevăzător, mișcându-se de la un colț la altul al barăcilor care se aflau în zona aceea, ghemuindu-se în spatele gardurilor grădinilor, ascunzându-se în spatele copacilor. Nu-i era teamă că îl va descoperi Mercurio. Nu era prada, ci prădătorul. Era la vânătoare. Nu se uita spre șantier, ci încerca să înțeleagă de unde ar fi putut altcineva spiona șantierul.

Fiindcă Zolfo îl căuta pe negustorul evreu care îl ucisese pe Hercule.

Și după atâta timp, în cele din urmă, înțelese că nu ura evreii, ci doar pe acel om. Dacă ar fi fost turc, musulman, creștin, nu s-ar fi schimbat nimic. Îl ura doar pe asasinul lui Hercule. Și-i mulțumea Cerului și destinului că era încă viu. Pentru că acum își făcuse ordine în suflet. Și avea un scop.

Se ascunse într-un colț întunecos și se puse pe așteptat.

Mai încolo, de-a lungul pantei șantierului, vedea focuri, oameni, mulți oameni, care beau și sărbătoreau. Se uitau la o corabie mare care se legăna lenește în apă.

— Ați făcut o treabă minunată, spuse Mercurio către Zuan, admirând chila lucioasă a navei, arborii drepți, velele adunate pe catarge.

Mosè îl întâmpină lătrând vesel.

Zuan bău un gât lung dintr-o carafă cu vin, apoi i-o trecu lui Mercurio.

— Nu beau, mulțumesc, îi răspunse Mercurio. Apoi se uită în jur. Văzu mulți oameni trecuți de a doua tinerețe. Și echipajul tău unde e? îl întrebă pe Zuan, temându-se de răspuns.

Și, într-adevăr, Zuan arătă spre bărbații pe care îi privea Mercurio.

— Pare un azil, spuse Mercurio.

În loc să se supere, Zuan izbucni în râs.

— Sunt cei mai destoinici marinari din toată Veneția, spuse apoi.

Mercurio continua să se uite la ei îngrijorat.

— Nu mă-ndoiesc. Cu toți anii pe care îi au, dacă nici ei nu sunt experți…

Zuan râse iar. Era puțin abțiguit. Înălță carafa spre oamenii lui și ei răspunseră ridicând alte carafe. Apoi Zuan se întoarse spre Mercurio.

— Sunt marinari care au navigat pe mări crezând că lumea se termină acolo… arătă spre un punct la apus… la orizontul oceanului… și pe urmă a ieșit la iveală că exista o Lume Nouă… Arătă spre oameni. Uită-te la ei, ar fi dispuși să plătească să o vadă. Sunt bucuroși ca niște copii. N-ai putea găsi un echipaj mai bun, deși au și ei semnele lor de bătrânețe. Bucuria e ca vântul în pupa…

— Cine îți spune că ne vom îndrepta spre Lumea Nouă?

— Băiete, prea o faci de oaie ca să te poți opri în Africa sau în Turcia ori chiar și în China, râse Zuan. Prea de oaie.

— Vasul va rezista? întrebă Mercurio.

— *Shira* ne va duce unde-i vom spune să ne ducă, răspunse mândru Zuan.

— *Shira*? făcu Mercurio, care auzea pentru prima oară numele vasului. Ce fel de nume e ăsta? Ce înseamnă?

— Nu știu, făcu Zuan. Dar să nu te gândești să-i schimbi numele. Aduce ghinion. Ar fi ca și cum i-ai lua sufletul.

— Dacă spui tu, zise Mercurio, dând din umeri.

Zuan râse.

— Ieri, când o scoteam la apă, Mosè a ridicat piciorul și s-a pișat pe ea. Se întoarse spre câine și-i dădu una peste cap, cu blândețe. E de bine.

Mosè lătră fericit.

— Nătărăule, îi spuse Zuan.

Mosè lătră și mai tare.

Zuan și Mercurio râseră.

— Mâine? întrebă apoi Zuan.

— Nu știu, bătrâne. Dar spune-le oamenilor tăi să fie gata.

— Vor fi, spuse Zuan. Apoi se întoarse spre marinari. Neam de bețivi! strigă el. Duceți-vă acasă! Și cei dintre voi care mai fac față să-și bucure nevestele în noaptea asta. O bună bucată de vreme nu o să mai vedeți femei!

Se auzi un cor de hohote. Apoi marinarii se îndreptară spre locuințele lor. Mulți dintre ei se clătinau beți.

— Repet, pare un azil, spuse Mercurio.

— Un marinar se judecă pe mare, nu pe uscat, făcu Zuan. Iar tu habar n-ai nimic despre mare… repet.

Mercurio zâmbi. Le făcu un semn lui Tonio și Berto, să se asigure că vor fi prezenți pe traseul Giudittei și al lui Lanzafame, ca în fiecare zi, și mâine. Apoi se salutară.

Când șantierul fu gol, Mercurio și Zuan coborâră de-a lungul pantei și rămaseră acolo, în picioare, să se uite la corabie.

— E frumoasă, nu-i așa? spuse cu mândrie Zuan.

Mercurio încuviință serios.

— Da, spuse. E foarte frumoasă.

— Lumea spune că evreica poate să scape, zise atunci Zuan.

— Poți să încetezi să-i mai spui evreică? zise Mercurio.

— Nu e evreică?

Mercurio dădu din cap.

— Bine, zi-i cum vrei, țap bătrân. Se uită la el. Ce înseamnă că poate să scape? Crezi că e vinovată sau nevinovată?

— Uneori mă minunez cât ești de papagal, băiete, suspină Zuan. Pe oameni nu-i interesează să stabilească dacă evreica e vinovată sau nu, așa cum nu-i interesează dacă ceva e adevărat sau fals. Cu toții știu că procesul ăsta e o farsă…

— Atunci?

— Poporul a înțeles de o bună bucată de vreme că dreptatea e o tâmpenie inventată pentru creduli.

— Bine. Atunci? întrebă iar Mercurio.

— Atunci pariază pe probabilitatea ca evreica să scape.

— Pariază… spuse Mercurio cu o ușoară amărăciune.

— Firește, făcu Zuan. Și e foarte înțelept să o facă.

— Înțelept? întrebă sarcastic Mercurio.

— Înțelept, da, dragul meu priceput. Când ești un mort de foame, viața ta e încredințată unei aruncări de zaruri… deci, da, e foarte înțelept să nu o iei prea în serios. Se întoarse spre Mercurio. Văzu că avea privirea îngrijorată. Îl bătu cu mâna pe umăr. Oamenilor le e mult mai simpatic părintele Venceslao față de fanaticul ăla de Sfânt. Asta contează mult.

Mercurio respiră adânc, ca și cum ar fi gâfâit.

Zuan zâmbi.

— S-a făcut. Ai încredere.

— Da… spuse Mercurio cu voce slabă.

— Știi ce ai de zis mâine? îl întrebă Zuan.

— Așa și așa…

— Vorbește din inimă, băiete. Vorbește mulțimii. Nu e o chestiune de dreptate. Încinge-i. Adu-i de partea ta. Aici e toată mișcarea. Dacă ai mulți de partea ta, pentru cei puternici e mai greu să le fie indiferent.

— Da…

— Ei, da pe dracu! N-ai auzit nimic din ce ți-am spus, nu-i așa?

— Nu, râse Mercurio. Iartă-mă.

— Să te ia naiba, băiete, făcu Zuan. Mă duc să mă culc.

— Nu te supăra…

— Hai Mosè, zise bătrânul marinar, apropiindu-se de magherniță. Și du-te și tu de te culcă, băiete. Mâine va fi o zi grea.

— Nu mi-e somn.

— Atunci, repet: să te ia naiba, râse Zuan.

Râse și Mercurio. Apoi se așeză pe marginea pantei și rămase acolo, cu picioarele în aer, să se uite la corabia lui.

— *Shira*… spuse în șoaptă. Îmi place.

Se uită la chila lucioasă a vasului. Încercă să zâmbească. Însă simțea pe umeri greutatea zilei de mâine. Îi era frică să nu dea greș, să nu o poată salva pe Giuditta. Totul depindea de el. Își duse o mână la piept. Respiră adânc. Își îndreptă privirea puțin spre stânga, către lagună. Luna plină desena contururile insulei San Michele. „Fut, încă nu am învățat să mă rog, arhanghele Mihail”… spuse. Își dădu una peste picior, ridicând ochii. „Iartă-mă, nu voiam să spun fut…” Se întoarse să se uite spre insulă. „Ajută-mă”, spuse pe urmă.

Auzi un zgomot în spatele lui. Nu se întoarse.

— Nici tu nu poți să dormi, așa-i, bătrânel dat dracului? spuse.

Nimeni nu răspunse.

Atunci Mercurio se întoarse alarmat. Scrută în noaptea luminată de luna plină și de focurile care se stingeau încet. Nu văzu pe nimeni. Suspină. Se întoarse iar spre corabie.

Iar auzi un zgomot în spatele lui.

Se ridică brusc. Șantierul era pustiu. Dar Mercurio se simțea agitat. Alarmat.

„Calmează-te”, își spuse. Se uită iar în jurul lui. Nimic. Se întoarse spre maghernița lui Zuan. Se gândi că trebuia să încerce să doarmă. Bătrânul avea dreptate.

Urcă panta cu capul plecat, gânditor.

Și, pe neașteptate, în capul pantei, văzu în fața lui o pereche de cizme negre.

Făcu un salt înapoi, înspăimântat.

Dar nu destul de repede.

Un tăiș luci în noapte. Iute ca o zgârietură de pisică.

Mercurio simți o lovitură în coapsa stângă, ca un pumn. Și pe urmă o căldură, ca și cum cineva i-ar fi dat foc șoldului. Apoi o durere care îi lua puterea picioarelor și îi începoșa vederea. Își dădu seama că era pe punctul de a cădea, însă ceva îl ținea în picioare. Și înțelese că era bărbatul care îl înjunghiase, care răsucea tăișul în corpul lui. Încercă să îl vadă, dar nu reuși. Noaptea se umpluse de mii de licăriri.

Apoi bărbatul scoase lama și Mercurio căzu ca un sac.

Nu reușea să se miște. Nu reușea să fugă. Nu reușea să gândească.

Bărbatul se aplecă deasupra lui. Își scoase gluga neagră.

Dar Mercurio încă nu îl vedea.

Bărbatul scoase un sunet înspăimântător, ca un șuierat, apropiindu-și fața de el.

Și atunci Mercurio îl recunoscu.

— Tu... bâlbâi. Nu... ești... mort... Nu... te-am... ucis... spuse Mercurio.

Apoi văzu cum Șimon ridică în aer cuțitul.

În clipa aceea se auzi un mârâit sălbatic.

Mosè sări și apucă cu dinții brațul lui Șimon.

Cuțitul căzu la pământ.

Șimon, cu o expresie de durere și furie imprimate pe față, apucă animalul de gât și de coadă. Îl ridică de la pământ, se răsuci și-l aruncă spre de unul dintre montanții șantierului.

Mosè pluti în aer și se izbi violent de parul gros dreptunghiular din lemn de fag. Se auzi un zgomot de oase, o bufnitură, un scheunat.

Lui Șimon îi păru rău că nu ucisese câinele. Îl iertase și greșise. Acum ar fi trebuit să îl omoare. Se ridică să ia cuțitul.

În clipa aceea se trezi în fața lui cu chipul contractat de ură al unui puști.

— Nenorocitule, îi spuse Zolfo în timp ce îi băga cuțitul în stomac. Nenorocitule, repetă scoțând cuțitul și înfigându-i-l în burtă.

Șimon căscă ochii. Încă nu simțea durerea. Era doar copleșit de uimire. „Nu”, gândi și se răsuci către Mercurio, care încerca să se ridice de la pământ. Simți lama cuțitului care îi pătrundea în spinare. „Nu”, gândi el, aproape căzând peste Mercurio.

— Nenorocitule… nenorocitule… repeta Zolfo, plângând, curgându-i balele, rânjind ca un animal turbat.

Și continua să înfigă cuțitul în trupul lui Șimon.

— Gata, spuse Mercurio, întinzând o mână spre el. Gata… Zolfo… oprește-te…

Zolfo făcu un pas înapoi. Lumina lunii făcea să lucească sângele de pe mâinile lui. Lăsă cuțitul să cadă la pământ. Și în cele din urmă izbucni în plâns. Așa cum nu o mai făcuse de la moartea lui Hercule. Ca un copil.

— Zolfo… spuse încet Mercurio și nu mai știu să spună altceva. Se întoarse spre Șimon, care se uita la el, cu un fir de sânge care îi ieșea din gură. Se apropie de el. Iartă-mă… îi spuse. Iartă-mă…

Șimon se uită uimit la el. Nu îl înspăimânta moartea. „Totul era atât de ușor?”, se întrebă. Simți o pace mare. Și i se păru că aude o liniște alinătoare care îl învăluia. Încercă să scoată din ceață trăsăturile lui Mercurio. Însă dintr-odată își dădu seama că nu îi mai păsa deloc de băiatul acela care fusese scopul vieții lui. Era o mare tăcere în inima lui, în sfârșit. Zâmbi. Și pe urmă muri.

Acum, în noapte se auzea numai plânsul înăbușit al lui Zolfo.

— M-ai… salvat… spuse Mercurio.

Zolfo se uită la el ca și cum nu l-ar fi înțeles.

— Eu? întrebă el.

Mercurio își duse o mână la șold. O apăsă pe rană. Gemu. Apoi arătă spre cadavrul lui Șimon.

— Trebuie să scăpăm de el, spuse.

Zolfo încuviință mecanic, în timp ce continua să fixeze cu ochii mâinile năclăite de sânge.

— Ce se întâmplă? spuse Zuan, apărând în ușa barăcii.

— Nimic, răspunse Mercurio.

— Mosè e acolo? E bine? întrebă bătrânul, cu o notă temătoare în glas. Am visat că…

Mercurio văzu că Mosè se ridica, șchiopătând.

— Am visat că scheuna…

— E bine, spuse Mercurio. A încasat-o… de la o pisică…

— Mare nătărău câinele ăsta, bombăni Zuan. Apoi, în timp ce intra în casă, spuse: Vino să te culci, băiete.

— Da...

91.

— Dau cuvântul apărării, anunță grefierul.

Mulțimea se întoarse spre părintele Venceslao.

Mercurio era cu capul plecat, cu coatele sprijinite pe masă. Nemișcat.

Până și patriarhul se întoarse spre el. La fel făcu și Giustiniani, cu ochii roșii, încețoșați de durere pentru moartea lui Scarabello. Mercurio nu se mișca. Respira cu greutate.

Zolfo, în primul rând, se ridică în picioare, îngrijorat.

— Stai jos, copile, îi spuse Zuan, așezat alături de el, fără să își ia privirea încordată de la Mercurio.

Mulțimea murmură stânjenită.

— Părinte Venceslao, spuse nerăbdător patriarhul. Așadar?

Mercurio strânse din dinți. Înălță capul. Încuviință cu greu. Apoi, ținându-se de marginea mesei, se ridică în picioare. Efortul îi luă suflul. Se uită spre Giuditta.

Ea îi zâmbi imperceptibil.

„Nu, nu știa nimic”, se gândi Mercurio. Zâmbi și el, cu dinții lui înnegriți de smoală. Apoi se întoarse spre mulțime. Întâlni privirea îngrijorată a lui Zolfo. Dădu din cap a încuviințare spre el, ca să îl liniștească. La fel îi făcu semn și lui Zuan. Făcu un pas. Simți că picioarele îl țineau cu greu. Îl durea rana. Zuan i-o legase strâns în dimineața aceea. Îi spusese că nu se putea duce la proces în halul ăla. Mercurio se uitase la el și scuturase din cap.

— Dacă încerci să mă împiedici, îți scufund corabia cu ultimele puteri, bătrâne, îi răspunsese. Apoi, cu greu, se deghizase în părintele Venceslao și plecase spre colegiul canonic Sfinții Cosma și Damian dus cu barca de Tonio și de Berto.

Făcu un alt pas. Se uită la mulțime.

Pledoaria Sfântului fusese excepțională. Avea destul de puține argumente, dar reușise să strecoare îndoiala în fiecare din spectatorii prezenți. La început, dimineață, când sosise,

Mercurio înțelesese clar că avea victoria la îndemână. Oamenii voiau salvarea Giudittei, chiar numai ca răzbunare contra puterii, contra a ceea ce era scris. Însă pledoaria Sfântului fusese atât de inspirată, atât de pasionată, atât de violentă, încât acum publicul stătea suspendat, ca pe mijlocul unui pod, și nu mai știa ce mal să aleagă.

Mercurio se uită la oameni și le zâmbi, încercând să pară dezinvolt. Zuan îi spusese să vorbească din inimă. Avea să reușească? Nu știa nici măcar dacă ar fi putut să scoată vreun sunet. Zâmbetul i se stinse pe buze. Transpira. Se temea că sudoarea îi va topi machiajul.

— Fratele Amadeo… începu să spună.

— Mai tare! strigă cineva din mijlocul sălii.

Mercurio se simți învins de disperare. Se agăță de marginea mesei. Din când în când vederea i se încețoșa. Se întoarse spre Giuditta. Acum și ea se uita îngrijorată la el. Nu știa nimic, dar intuia că ceva nu era în regulă. Mercurio se înspăimântă. Nu putea să renunțe. Luă mâna de pe masă. Făcu un pas hotărât înainte, spre oameni. Simți un junghi în șold. Își reținu un geamăt. Strânse din dinți.

— Fratele Amadeo, repetă forțându-și glasul și simți iar un junghi în șold, vorbește atât de bine încât aș vrea să-l aud din nou, de la început. Dădu din cap. M-a… legănat cu cuvintele sale.

Publicul nu înțelegea. Aștepta în tăcere.

— Chiar așa, continuă Mercurio. M-a legănat… arătă spre locul unde stătea mai înainte. Ați văzut, adormisem.

Mulțimea izbucni în hohote de râs, amuzată.

— Nu, nu glumesc… făcu Mercurio și, mișcându-se, simți că rana de la șold se deschidea. Simți o durere ascuțită. Strânse din dinți. Încercă să facă în așa fel încât nimeni să nu își dea seama. Chiar sunt în admirația voastră, frate Amadeo, îi spuse Sfântului, care se uită cu ură la el.

Mercurio se întoarse să vorbească iar cu mulțimea, în timp ce ajungea la cușca Giudittei și se agăța de o bară, să se țină pe picioare.

— Gândiți-vă ce memorie extraordinară are, spuse. Toți martorii aceia pe care ni i-a amintit… se întoarse iar spre Sfânt. Mulțumesc. Chiar vă mulțumesc, îi spuse și apoi dădu din cap

spre mulțime. Sincer să fiu, eu nu-mi aminteam niciunul dintre acei martori inutili…

Și din nou publicul izbucni în râs.

— Așa, băiete, murmură Zuan.

Zolfo se uita la fratele Amadeo. Se priviseră înainte. Și Sfântul nici măcar nu îl salutase. Însă Zolfo nu făcuse caz de asta. Acum Sfântul nu mai conta deloc. Fiindcă acum Zolfo își recâștigase viața. Când aruncaseră în lagună cadavrul negustorului evreu, Zolfo se gândise că avea o nouă șansă la viață.

— Mercurio e cel mai bun din lume, îi spuse mândru lui Zuan.

Bătrânul se uită la el și încuviință.

Mercurio privi mulțimea, în tăcere. Durerea era atât de puternică încât îi tăia răsuflarea. Rămase așa, cu gura deschisă, sperând să le capteze atenția până ar fi reușit să vorbească din nou. Cu o mână strângea bara cuștii. Cu cealaltă îi arăta unul câte unul pe oameni, ca și cum gestul acela ar fi însemnat ceva.

Și, de fapt, mulțimea îl urmărea în tăcere. Fascinată.

— Care e singurul martor de care ne amintim cu toții? spuse în cele din urmă Mercurio, cu un efort foarte mare.

Mulți, în public, încuviințară. Câte unul îi spuse chiar numele. Mercurio, care tot nu reușea să respire, arătă spre o femeie care vorbise și îi făcu semn să repete.

— Amanta principelui Contarini, spuse femeia. A, nu… făcu, dându-și una peste frunte, teatral, era doar servitoarea principelui.

Lumea începu să râdă în hohote.

Patriarhul se aprinse la față, dar nu spuse nimic. Se apucă cu ambele mâini de brațele fotoliului aurit pe care ședea și le strânse cu furie.

— Iat-o! spuse un bărbat din public și arătă spre un punct din sala cea mare.

Lumea se întoarse. Unii se ridicară de pe bănci, alții se ridicară pe vârfuri, întinzând gâtul. La fel făcură și patriarhul, și toate celelalte personalități de pe podium. La fel făcu și Sfântul. Și Mercurio. Și Zolfo.

Benedetta, lipită de zid, simți ochii tuturor îndreptați asupra sa. Se uită la Giuditta, cu gura căscată, ca și cum ar fi trebuit să-i spună ceva.

Mercurio se încordă.

Însă Benedetta nu avea mânie în ochi. Și, în orice caz, nu spuse nimic. Se retrase în liniște, urmărită de privirile publicului și ieși din sala mare, gârbovită, cu capul plecat, în hainele ei ponosite.

Zolfo simți o greutate în suflet. Se îndreptă spre ieșire, înghiontind mulțimea, în timp ce grefierul striga:

— Ordine! Ordine!

Ajunse în ușa colegiului canonic și o căută printre oamenii care se înghesuiau în piațetă. Dar nu o văzu. Atunci, tot cu greutatea aceea în suflet, intră iar și se așeză lângă Zuan.

— O cunoști? îl întrebă bătrânul.

Zolfo se uită fix la el.

— Poate, spuse pe un ton ciudat. Dădu din cap, prins de propriile-i gânduri. Poate…

— Ordine! Ordine! continua să strige grefierul.

Între timp, Mercurio se agățase cu amândouă mâinile de bare. Simțea că îl lasă puterile. Glasul grefierului îi vibra în urechi, răsuna. Chipurile din mulțime deveniră neclare. Aerul era de nerespirat. Inima îi bătea din ce în ce mai încet. Din ce în ce mai departe. Sudoarea îi curgea râuri pe frunte. Simțea că se scurge machiajul. Lumina care intra pe ferestrele mari, ogivale, se transformase într-un tăiș dureros.

Se întoarse spre Giuditta, cu ochii căscați, cu gura deschisă.

Gâfâi.

— Ce se întâmplă? spuse Giuditta, brusc îngrijorată, venind spre el, de cealaltă parte a barelor.

Mercurio dădu din cap.

Acum în sala mare se lăsase o liniște nefirească. Privirile tuturor erau ațintite pe silueta ciudatului dominican, agățat de cușca acuzării, aproape îndoit de mijloc, cu mâinile ce alunecau încet în jos, de-a lungul barelor.

— Îmi… pare rău… spuse Mercurio, încet.

Giuditta, care se uita la el înspăimântată, lăsă privirea în jos. Și ceea ce văzu o înspăimântă și mai mult.

— Dragostea mea… murmură și apoi văzură cu toții că întindea o mână spre el, la nivelul șoldului stâng.

— Îmi… pare rău… repetă Mercurio după care dădu drumul barelor.

Făcu un pas înapoi clătinându-se.

Și, acolo unde pusese mâna Giuditta, fiecare putu vedea o pată mare roșie care se lărgea pe sutana albă.

Mercurio făcu un fel de piruetă și căzu în genunchi.

Mulțimea își ținu răsuflarea.

Giuditta duse o mână la gură, în timp ce ochii i se umpleau de lacrimi.

— Băiete… spuse Zuan.

— Mercurio… spuse Zolfo.

Giustiniani, deși orbit de durerea lui, se ridică încet în picioare.

O clipă timpul păru că se oprește.

Și în clipa aceea Sfântul sări în picioare și arătă cu degetul înspre Giuditta, ridicând spre cer cealaltă mână, astfel încât să se vadă stigmatul din palmă.

— Vrăjitoare! răcni. Fiică a Satanei!

Lumea se uită la el. Apoi întoarse capul spre Giuditta.

Giuditta se uita la Mercurio și scutura din cap.

— Fiică a Satanei! începu iar să urle Sfântul. Ai luat și sufletul acestui bun servitor al lui Dumnezeu ca să te salveze! L-ai vrăjit și pe el!

Mulțimea începu să se încingă.

Giuditta se uită la mulțime și își luă mâna de la gură. Și iată că sângele lui Mercurio era pe buzele ei.

— Și sângele lui l-ai luat! răcni Sfântul din toate puterile.

Atunci mulțimea înnebuni. Uită de tot. Uită tot ce gândise cu câteva clipe în urmă și urlă împreună cu Sfântul:

— Vrăjitoare! Târfă a Satanei! Să arzi în Iad! La rug! La rug!

Mercurio se întoarse spre Lanzafame, care, împreună cu soldații lui, scosese spada din teacă și apăra cușca.

— Căpitane… îl strigă.

Lanzafame se întoarse spre el.

Machiajul lui Mercurio se scurgea.

— Acum ori niciodată, căpitane, îi spuse el.

— Dar tu… făcu Lanzafame începând să îl recunoască.

— Acum ori niciodată, repetă Mercurio. Duceți-o de aici… Barca vă așteaptă… știți unde…

— Da, știu unde, spuse Lanzafame.

— Duceți-vă, gâfâi Mercurio, luptându-se cu ochii care voiau să se închidă.

— Mercurio! țipă Giuditta.

— Salvați-o… îi spuse iar Mercurio lui Lanzafame.

Căpitanul deschise cușca.

— În apărare! le ordonă oamenilor lui, în timp ce primii turbulenți încercau să treacă de zidul făcut de gărzile ducale. Hai Giuditta, spuse apucând-o de un braț.

— Ce faceți? strigă patriarhul, ridicându-se în picioare. Și tocmai se pregătea să le poruncească gărzilor să-i împiedice când, Giustiniani, revenindu-și din amețeala propriei dureri, îl apucă de încheietură.

— Ce faceți, mărite patriarh? zise cu ferocitate. Vreți să fie linșată?

Patriarhul se uită descumpănit la mâna lui Giustiniani care o strângea pe a sa.

— Cum vă permiteți?

— Așezați-vă! îi spuse Giustiniani, cu atâta cutezanță încât patriarhul se așeză. Nobilul se întoarse spre Lanzafame. Luați-o! Luați-o de aici! urlă el. Apoi arătă cu degetul spre comandantul gărzii ducale. Să nu lăsați pe nimeni să treacă!

Lanzafame o strânse mai tare pe Giuditta lângă el. Se întoarse spre Mercurio.

— Băiete…

— Duceți-vă… spuse Mercurio cu un fir de voce, tot în genunchi, clătinând din cap, de-acum fără putere, cu privirea încețoșată.

— Mercurio, nu! țipă Giuditta.

— Înainte! ordonă Lanzafame și o luă pe Giuditta cu el.

— Nu! Nu! țipa Giuditta.

Mercurio se întoarse să se uite după ea. Încercă să-i zâmbească. Însă pe neașteptate fu orbit de o străfulgerare și, cu o clipă înainte ca Giuditta să fi dispărut pe ușa laterală, se prăbuși la pământ, cu fața la pardoseală.

Zgomotele, vacarmul, temerile tăcură.

Lumea întreagă tăcu. Și se înnegri.

92.

— Să fie al dracului, băiete, m-ai tras în piept! Nu te-am recunoscut! gâfâia Isac, sub greutatea trupului lui Mercurio. Și

să nu cumva să încerci să mori fiindcă, altminteri, vin să te iau în șuturi și-n iadul creștinilor, chiar dacă sunt evreu!

— Unde… suntem…? murmură Mercurio, deschizând ochii și văzând Veneția cu susul în jos.

— Tu ești pe cocoașa mea, băiete. Și ești greu cât un vițel, spuse Isac. Eu sunt aici, dedesubt, și mi-e greu ca unui asin.

— Pe aici! Pe aici! arătă Zolfo care era înaintea lor.

— Mergi înainte, oprește-i! îi urlă Zuan, gâfâind în urma micului grup.

Zolfo o luă la goană de-a lungul canalului.

— Ce s-a… întâmplat? întrebă Mercurio.

Apoi gemu.

— Te doare? întrebă Isac.

— Da…

— Bine, spuse Isac. Strânge din dinți. E semn bun.

— Ce s-a întâmplat…? repetă Mercurio.

— E ușor să pălăvrăgești din cârca asinului, gâfâi Isac. Dar pentru asin nu e așa ușor…

Mercurio tuși.

— Te-am făcut să râzi, nu? făcu Isac.

— Nu!

— Hai, rezistă, am ajuns, spuse Isac.

Când văzuse că Lanzafame o lua cu el pe Giuditta, Isac ieșise și îi ajunsese din urmă prin spate. Giuditta se uitase la el cu ochii mari, implorând.

„Mercurio”, spusese. Și nu fusese nevoie de altceva. Isac se întorsese în sala mare. Se încredințase că Mercurio era încă viu și pe urmă, cu ajutorul lui Zuan și al lui Zolfo, îl luase în cârcă. Iar acum se grăbea spre cheiul de la Rio dei Fuseri, la San Luca, unde Lanzafame îi spusese că avea să îl aștepte cât ar fi fost posibil.

Zolfo apăru în Calle delle Schiavoni, în capătul ei. Sărea de pe un picior pe altul.

— Hai, hai, grăbiți-vă! striga el.

— Să-ți vină un atac! gâfâi Isac. Dă-i bătaie, nătărăule! Îi dădu un bobârnac lui Mercurio în cap. Băiete, mai trăiești?

— Mi-e… frig… se bâlbâi Mercurio.

Trecând pe lângă o prăvălie nesupravegheată, Zuan înșfacă o *schiavina* cum erau numite păturile de lână grele care se făceau prin părțile alea și o aruncă peste Mercurio.

— Am ajuns, spuse Isac. Să nu mă lași tocmai acum după ce te-am cărat cu atâta trudă. Ar fi muncă dusă pe apa sâmbetei.

— Chiar sunteți… evreu… doctore, glumi Mercurio.

— Bravo, așa-mi placi, zise Isac și grăbi pasul.

În timp ce coteau, ajunși de-acum la canal, Zuan văzu că îi urmărește o fată. Avea părul roșcat și o piele albă și transparentă ca alabastrul. I se păru că e fata pe care cu toții la proces o arătaseră ca fiind amanta sau servitoarea nu știu cărui principe.

— Iată-ne, spuse Isac dând colțul și zărind barca lui Tonio și a lui Berto ancorată la podul Fuseri.

— Mercurio! strigă Giuditta, ridicându-se și alergând spre el.

Isac rămăsese fără suflu. Îl puse jos pe Mercurio. Nu reușea să vorbească de atâta gâfâit. Sosi și Zuan.

— Giuditta… spuse încet Mercurio.

Giuditta ajunse la el.

— Mercurio…

În acel moment, unul dintre soldații lui Lanzafame spuse:

— Stai!

Cu toții se întoarseră.

Benedetta o țintuia cu privirea pe Giuditta. Făcu un pas în față.

— Pleacă…! spuse Mercurio, încercând să se ridice.

Benedetta nu se uita la el. O țintuia cu privirea pe Giuditta, cu gura căscată, ca și cum ar fi vrut să-i spună ceva.

Cu toții se uitau la ea.

— Îmi pare rău… spuse Benedetta, adresându-i-se Giudittei.

— Giuditta, nu o asculta! zise Mercurio. Pleacă, Benedetta… Nu ți-a ajuns ce ai făcut? Goniți-o…

Benedetta tot pe Giuditta o privea cu ochii ei care păreau două răni negre, pline de durere.

Și de aceea Giuditta nu reușea să își desprindă ochii de la Benedetta. Puse o mână pe pieptul lui Mercurio, ca și cum i-ar fi spus să tacă. Și continuă să o privească pe rivala ei.

— Îmi pare rău… repetă Benedetta încet.

— Nu e adevărat…! exclamă Mercurio, din ce în ce mai slăbit, luându-i mâna Giudittei și încercând să o scuture.

— Nu mai pot face nimic… uită-te la mine… spuse Benedetta, întorcându-se doar o clipă la Mercurio și desfăcând brațele, ca și cum s-ar fi arătat în noua ei mizerie.

Și Giuditta încuviință spre Benedetta. Încet. O singură dată.

Benedetta simți cum îi urcă lacrimile în ochi. Se abținu, încuviință la rândul ei, o singură dată, cu puțina demnitate ce îi mai rămăsese, după care spuse, din vârful buzelor:

— Mulțumesc.

Atunci Giuditta se mai uită o dată la ea o clipă, fără mânie, fără supărare și pe neașteptate se simți liberă. Atunci se întoarse spre Mercurio și îi zâmbi plină de speranță.

Când Benedetta văzu cât erau de uniți, simți o durere ascuțită în mijlocul pieptului și începu să se retragă, încet. Apoi se întoarse cu spatele la ei și se îndepărtă.

— Urcați-l în barcă, să ne grăbim, spuse Lanzafame arătând spre Mercurio.

Soldații îl transportară în barcă, apoi Isac, Giuditta, Zolfo și Zuan îl urmară la bord.

Însă Zolfo continua să se uite după Benedetta, care se îndepărta. Și, pe când se desfăceau parâmele, Zolfo își aminti de ziua în care ajunseseră cu toții fugind din Roma. Își aminti că Benedetta, la Mestre, când el se hotărâse să plece cu fratele Amadeo, nu ezitase și sărise din barcă, se luase după el și încercase să îl salveze din ghearele călugărului. Își aminti că pe vremea aceea Benedetta era diferită, avea o privire diferită.

Și atunci, cu curaj, sări din barcă.

— Zolfo… ce faci…?! exclamă mirat Mercurio.

Zolfo se uită la el și, pentru prima oară după atâta vreme, în ochii lui era un licăr de speranță. Poate el și Benedetta ar fi putut să o ia de la capăt împreună. Se uită spre Calle dei Fuseri. Benedetta mergea încet, gârbovită.

— E singură, Mercurio, spuse, dând din cap, ca și cum s-ar fi scuzat. Are nevoie de mine…

Mercurio se uită emoționat la Zolfo.

— Du-te… îi spuse el.

Ochii lui Zolfo se umplură de lacrimi.

— Mulțumesc, silabisi încet.

— Fugi… îi spuse Mercurio, zâmbind emoționat.

Zolfo zâmbi, apoi se întoarse și o luă la goană, alergând prin noroiul uscat de vară.

— Benedetta, așteaptă-mă! strigă el.

Mercurio se întoarse spre Giuditta, care se uita la el. Și atunci știu la ce se gândește. Își amintea și ea de ziua aceea, când

sosiseră la Mestre și el sărise în apă, lăsând-o în barca eroilor de la Marignano, ca să rămână cu tovarășii lui de drum. Dădu din cap. Zâmbi.

— Nu… de data asta nu sar…

— Oricum n-ai avea putere, râse Lanzafame, în timp ce barca se desprindea de chei.

Mercurio nu râse. Se uita fix la Giuditta.

— Fiindcă acum știu unde mi-e locul.

Giuditta îi luă mâna. Se uită în depărtare, pe Calle dei Fuseri unde Zolfo o ajunsese din urmă pe Benedetta. Stăteau în mijlocul drumului și păreau să vorbească animat.

— Și acum ce vor face? întrebă Giuditta.

— Hoții… șarlatanii… spuse Mercurio, pe un ton simplu și mulțumit. Își scoase peruca cu tonsură falsă. Nu știm să facem altceva…

— Arată-mi, spuse Isac. Ai încredere într-un doctor șarlatan?

— Mai mult decât într-un doctor adevărat… răspunse Mercurio și se întinse.

Isac îi tăie sutana pe o parte cu un cuțit și se uită la rană. Dădu din cap.

Ochii Giudittei se umplură de lacrimi.

— Cine naiba te-a bandajat așa? spuse Isac.

— Eu, făcu Zuan.

— Continuă să fii marinar, că e mai bine, bombăni Isac.

Între timp, barca luase viteză. Alerga de-a lungul canalului San Moisè și într-o clipă se treziră în Canal Grande. Virară la babord, îndreptându-se spre Riva degli Schiavoni.

— Băiatul trebuie cusut și tratat, îi spuse Isac lui Lanzafame. Trebuie să mergem la spital.

— Nici să nu te gândești, doctore, răspunse căpitanul.

— Ba da! spuse Giuditta.

— Nu, repetă Lanzafame. Nu putem bate Veneția cu tine, nici nu stau de vorbă. Peste puțin, când vor vedea că nu am ajuns la închisoare, va începe o partidă de vânătoare cum nu a mai fost alta.

— Dar…

— Nu stăm de vorbă, spuse sec Lanzafame. Acum mergem la corabie. Apoi doctorul se duce cu acești doi vâslași la Mestre, ia ce-i trebuie și se întoarce. Dacă e vreo speranță să nu fim prinși,

asta e. Orice alt plan se respinge. Se uită spre Mercurio. Zic bine, băiete?

— Foarte bine… Mercurio înălță capul și se întoarse spre Tonio și Berto. A venit momentul să arătați cine sunteți, le spuse. Și pe urmă, cu puțina suflare care îi mai rămăsese în gât, încercă să strige: Vâsliți, pierde-vară!

Tonio și Berto scrâșniră vâslele în apă, atât de tare trăgeau la rame, arcuind spatele lor puternic.

Ajunși la șantierul lui Zuan, aproape nu se opriră să lase să coboare încărcătura lor umană și plecară doar cu Isac la bord.

Mercurio fu dus pe brațe. Giuditta nu-i dădea drumul la mână. Îl întinseră pe puntea vasului.

Mosè scheuna în jurul lui Mercurio, dând ușor din coada lăsată în jos, și lingea aerul cu limba.

Zuan abia dacă avusese vreme să îmbarce pe vas tot echipajul lui bătrân și vâslașii angajați încă nu coborâseră în apă vâslele caravelei că Tonio și Berto se și întorseseră.

La bord era și Ana, palidă și înspăimântată.

— N-am reușit să o țin departe, îmi pare rău, băiete, glumi Isac, urcând pe puntea vasului cu tașca lui de instrumente și cu o alta în care pusese ierburi medicinale și unguente.

Giuditta stătuse mereu lângă Mercurio, tristă.

— Veneția a luat-o razna, zise Tonio. Ce nebunie! Jumătate dintre venețieni ar vrea să o captureze pe vrăjitoare și altă jumătate ar vrea să o ascundă la ei acasă. Există riscul unui război civil.

Isac desfăcu tașca cu instrumente.

— Copilul meu, spuse Ana, așezându-se în genunchi înspăimântată lângă Mercurio.

Mercurio îi zâmbi slăbit.

Ana își mută privirile spre Giuditta, pe care o vedea pentru prima oară. Și se gândi că aceea era fata pentru care Mercurio schimbase lumea întreagă. Și se gândi că era o fată norocoasă. Și se gândi că, dacă nu ar fi avut și ea un bărbat care fusese gata să schimbe lumea pentru ea, ar fi invidiat-o. În schimb, văzând cum se uită la ea Mercurio, zâmbetul slab i se lăți pe față. Și își deschise cu totul inima spre ea.

— Dacă nu îl salvezi, ai terminat-o cu spitalul, așa să știi, pe Dumnezeul meu, îi spuse Ana lui Isac.

— Termină odată, plicticoaso, îi răspunse morocănos Isac. Lasă-mă să lucrez în liniște.

Ana își făcu semnul crucii, închise ochii și începu să se roage.

Mercurio simți acul de sutură cum îi intra în carne și urlă.

Mosè se dădu brusc înapoi, înspăimântat, și lătră.

— Cât ești de plicticos, băiete, parc-ai fi o femeie, zise Isac. Se întoarse spre Lanzafame și spre soldații lui. El nu știa că sunt un măcelar.

Lanzafame râse.

Mosè se uita la Isac și rânjea înăbușit.

— Trebuie să te mai cos, băiete. Nu te mai văicări și strânge din dinți, spuse Isac și înfipse iar ac și ață în șoldul lui Mercurio. Și ziceți-i câinelui ăstuia să nu mă muște, vă rog.

— Cuminte, Mosè… spuse Mercurio.

Câinele se așează lângă el și îi linse fața. Mercurio simți cum intra acul în carne, gemu și-i strânse mâna Giudittei.

— Și să nu-i rupi mâna fetei mele, adăugă Isac.

— Să te ia naiba, doctore, spuse Mercurio.

Când termină, Isac întinse peste rană un unguent preparat cu coada șoricelului și coada calului, să oprească sângerarea. Apoi aplică o cataplasmă cu rădăcină de brusture și gălbenele, să grăbească cicatrizarea.

— Te-ai uitat bine? o întrebă pe Giuditta. Va trebui să faci asta în fiecare zi, până se vindecă rana.

Giuditta încuviință.

Isac îi dădu borcănelele cu unguent și cataplasmă. Apoi îi dădu alte două borcănele.

— Tămâie și gheara dracului, îi spuse. Dizolvă-le într-o cană de supă sau chiar numai în apă caldă. Îi va folosi contra febrei.

— Bine… spuse cu glas slab Giuditta.

— Nu-i pe moarte, fata mea, îi spuse Isac la ureche. Dar să nu-i dai de înțeles că o ia din loc prea repede, bine?

Giuditta izbucni în plâns și îl îmbrățișă pe Isac.

— O, tată…

— O, fata mea! o îngână Isac, îndepărtând-o de el. Și ce sunt toate copilăriile astea? Dar pe urmă și lui începură să i se umple ochii de lacrimi. Dădu mânios cu pumnul în puntea vasului. Și ce naiba! Na, iată! Ești mulțumită?

Își trase nasul, apoi își trecu dosul mâinii peste ochii care lăcrimau.

— Tată… surâse Giuditta plângând, ești un bădăran insuportabil. Îl îmbrățișă. Dar țin tare mult la tine… tare… Se desprinse. Așadar, n-ai să vii cu noi?

Isac se uita în jos.

— Fata mea… eu…

— Când o pasăre învață să zboare părăsește cuibul. Așa trebuie să fie, spuse Mercurio.

— Ce prostii zici, băiete? făcu Isac.

Mercurio râse și se uită la Ana care se duse la el și îi mângâie părul lipit de sudoare.

Apoi întinse o mână și o apucă pe a Giudittei. Se uită în tăcere la ea, încuviințând.

Dintr-odată Giuditta era crispată, de parcă nu ar fi știut ce să facă, de parcă s-ar fi temut de judecata Anei.

— Mercurio îmi spusese că ești frumoasă, dar… începu Ana. Dar se întrerupse imediat. Ridică ochii la cer, dând din cap. O, nu știu ce să zic! În momentele astea mereu ne gândim să găsim cuvinte deosebite… Zâmbi stânjenită. Chiar și o femeie neștiutoare ca mine crede că poate… Dar să te ia naiba, Ana! își spuse. O trase spre ea pe Giuditta. Lasă-mă să te îmbrățișez, fetițo! Lasă-te îmbrățișată și atât.

Giuditta se abandonă îmbrățișării, încurcată.

— Nu ești o fetiță, știu, îi murmură la ureche Ana. O desprinse de ea și o privi în ochi. Doar că suntem mai înspăimântați noi decât voi… copiii. Îmi pare rău, îi spuse cu voce spartă.

Atunci, pe neașteptate, Giuditta o sărută pe obraz. De trei ori.

— O dată pentru mama mea, pentru că n-am putut să o fac niciodată. O dată pentru bunica mea, pentru că aș vrea s-o mai fac. O dată pentru mama lui Mercurio, pentru că știu cât îți datorez, îi spuse.

Ana se înroși, lăsă privirea în jos și pe urmă se întoarse spre Mercurio.

— Acum sunt mai liniștită, îi spuse încercând să își revină. Ea va avea grijă de tine.

Giuditta simți un nod în stomac. Încercă să își țină în frâu emoțiile care o devastau.

Ana evită să se uite la ea, fiindcă știa că nici ea nu și-ar fi putut înfrâna emoția. Mângâie aproape cu furie fruntea lui Mercurio. Apoi deveni serioasă.

— Frigi, spuse îngrijorată.

— Sigur că are febră! exclamă Isac. Na, ce descoperire!

Ana se uită la Giuditta.

— Ferice de tine că pleci, îi spuse ea. În schimb, noi trebuie să-l suportăm.

Giuditta râse, dar în clipa următoare izbucni iar în plâns. Îl îmbrățișă pe tatăl ei.

Isac o strânse la piept.

— Ești fetița mea, îi spuse încet la ureche. Să nu uiți niciodată. Ești fetița mea.

Giuditta suspină.

— Nu-mi place să stric petreceri, dar, dacă nu începem să ne mișcăm, ne vor găsi… spuse Lanzafame.

Isac se desprinse de Giuditta și se uită la ea.

— „Începem să ne mișcăm”, ați spus, căpitane? întrebă uimit.

— Am trădat Veneția, doctore, spuse Lanzafame. Nu-mi pare rău că am făcut-o… dar adevărul e că aș vrea să-mi păstrez capul pe umeri încă măcar câțiva ani. Îl privi pe Mercurio și echipajul. Și pe urmă oamenii ăștia au nevoie de cineva care să știe să folosească o spadă.

Isac simți o durere adâncă.

— Așa că astăzi te pierd și pe dumneata, spuse. Atunci, v-o încredințez pe fiica mea, adăugă arătând spre Giuditta.

Lanzafame încuviință, serios.

— Am o datorie față de tine, doctore. M-ai vindecat.

— De ce? făcu mirat Isac.

— De sclavia vinului.

— Ați făcut totul singur, căpitane, răspunse Isac.

— Nu, spuse Lanzafame. Tu mi-ai arătat metoda.

— Zi cu zi… zâmbi Isac și pe urmă încuviință, mulțumit. Funcționează, nu-i așa?

— Funcționează.

Cei doi bărbați se priviră îndelung, în tăcerea generală. Cu toții simțeau forța și noblețea acelei prietenii.

— Pune-ți asta la gât, spuse Zuan, apărând de nicăieri și întrerupând atmosfera.

Mosè lătră vesel.

Isac se uită și căscă gura.

— Nu pot să cred…

Zuan avea în mână un șiret de piele uzat și înnegrit de vreme. Și, agățat de șiret, un săculeț de piele și mai jegos.

— Nu pot să cred… repetă Isac.

Giuditta zâmbi tot atât de uimită.

— Medicamentele tale sunt nimic față de amuleta asta, spuse mândru Zuan către Isac. Cine a făcut-o era un adevărat medic, cu trei coaie, nu ca tine. N-am făcut niciodată scorbut datorită ăstuia, în toți anii în care am cutreierat mările. Se numește…

— … Qalonimus… murmură încet Isac.

— A, îl știi și tu? spuse Zuan, mulțumit. Apoi i se adresă lui Mercurio: Trebuie să știi că această amuletă prețioasă a fost creată de un medic care a ascultat ultima dorință a unei sfinte martirizate de barbari și atunci…

— Dar cum de crezi în prostiile astea…? râse Isac.

— Eu cred în ele, interveni Giuditta. Tată, nu vezi că *Ha-Shem* ne binecuvântează, ne trimite un semn? zâmbi. Poate că e ultimul Qalonimus rămas… și-mi va vorbi despre tine. Acum sunt sigură că vei fi cu mine.

Isac o îmbrățișă și surâse.

— Ce ciudățenie… dar lasă-l în pace pe *Ha-Shem,* îi spuse cu bunătate. N-aș vrea să-și aducă aminte că sunt un șarlatan, îi murmură la ureche.

Între timp, Zuan pusese la gâtul lui Mercurio amuleta care ani de zile îl îmbogățise pe Isac.

— Pute… făcu Mercurio.

Isac izbucni în râs.

— Trebuie să fie rahatul de capră, spuse.

Giuditta îi dădu un cot în burtă.

Și pe urmă, dintr-odată, se lăsă o liniște totală. Soarele asfințea peste acoperișurile Veneției. Cu toții lăsară capul în pământ. Nimeni nu mai scoase un cuvânt. Nimeni nu mai zâmbi.

Timpul luase sfârșit.

— Trebuie să plecați, zise atunci Ana din Piață. Curând va fi întuneric.

Mercurio se uită la ea printr-un văl de lacrimi.

Ana se duse lângă el, îi trecu un deget peste sprâncene și îl sărută.

— Sunt mândră de tine… părinte Venceslao da Ugovizza.

Apoi se întoarse, se duse la scăriță și fu prima care coborî pe uscat.

Isac o urmă în tăcere.

— Doctore, spuse Mercurio, luați banii de la Isaia Barucco, cămătarul din Mestre. Mi-i datorează. Folosiți-i pentru spital.

Isac încuviință. Dar nu auzise. Îl mai frământa încă un gând. Se întoarse repede, veni spre Giuditta, o luă de umeri.

— Nu-i așa că n-am făcut rău că te-am adus la Veneția?

Giuditta se întoarse spre Mercurio.

— Nu, tată, dimpotrivă.

— Mama ta ar fi mândră de tine, îi spuse Isac.

— Și e mândră de tine, tată, răspunse Giuditta.

Atunci Isac o sărută pentru ultima oară, coborî de pe vas și i se alătură Anei din Piață.

Vasul se desprinse încet de chei.

Ceata lui Zuan ridică velele.

În ritmul dictat de Tonio și de Berto, vâslașii coborâră ramele în apa lagunei.

Zuan se așeză la timonă.

Lanzafame se aplecă la tribord.

Ca înnebunit de veselie, Mosè începu să alerge în cerc, pe puntea vasului, lătrând.

— Termină, nătărăule! strigă Zuan la el.

Și pe urmă, scârțâind, precum oasele bătrâne ale echipajului ei, caravela *Shira* se îndreptă înspre larg, către mare.

Niciunul dintre cei care erau la bord nu știa ce-i așteaptă. Niciunul nu cunoștea Lumea Nouă și nici nu știa dacă ar fi ajuns acolo vreodată și nici ce li s-ar fi întâmplat.

Când nu se mai zări șantierul lui Zuan, Giuditta, la pupa, luă un lighenaș cu apă, o cârpă de in și se așeză alături de Mercurio.

— Cât ești de urât, iubitul meu, îi spuse ea.

Apoi începu, cu blândețe, să îi șteargă de pe față machiajul de părinte Venceslao.

Mercurio râse, obosit. Avea ochii lucioși de la febră.

— O vreme mi-ar plăcea să te recunosc, spuse Giuditta. Fără travestiuri. Promiți?

— Promit…

Giuditta se uită la el.

— Mi-ai salvat viața, spuse încet.

Mercurio se uita cu gingășie la ea. Întinse cu greutate mâna și o apucă pe a ei. O strânse. Atât de ușor încât Giuditta se emoționă.

Atunci, ca să nu plângă, Giuditta se uită drept în fața ei, peste prora corăbiei. Își aminti când ajunsese la Veneția. Când ea și tatăl ei debarcaseră de pe vasul macedonean, la gurile Padului. Își aminti fluviul care îi apăruse în față, misterios ca viitorul lor. Își aminti că niciodată nu și-ar fi închipuit că va avea aceleași senzații, în atât de scurt timp. Dar așa era.

Privea în întunericul nopții care de-acum se lăsase. Și vedea în fața ei marea aceea, misterioasă ca viitorul ei.

O clipă îi fu teamă. Apoi își lăsă privirea în jos spre Mercurio, care dormea cu o expresie senină pe față, strângându-i încă mâna. Aveau să izbândească, părea să spună.

Iar Giuditta se simți în siguranță.

Ridică ochii la cer și în noapte, își îndreptă degetul arătător spre steaua aceea pe care o știa încă de când era copil și spuse în șoaptă:

— Călăuzește-ne tu.

NOTA AUTORULUI

La Veneția, în cartierul Cannaregio, pe malul Fondamenta dei Ormesini, există vechea casă a familiei mele. E o clădire mare, stacojie, cu două etaje, de secol XVII. În fața porții se află un pod de fier ce traversează Rio di San Girolamo, un canal destul de larg.

Iată, copilăria mea a fost influențată de casa aceea și mai ales de *mezza'. Mezza'* e un fel de salon-galerie al vechilor case ale mijlocitorilor de afaceri, lat cât un salon, lung ca un coridor și cu o boltă înaltă asemenea galeriilor de tablouri din casele nobiliare. *Mezza* era caracterizat de două ferestre triple la extremități. Ale noastre dădeau spre Rio di San Girolamo de o parte și alta a grădinii interioare.

Acolo, în *Mezza',* mijlocitorii de afaceri își desfășurau activitatea. Pe o parte stăteau vânzătorii. Pe cealaltă, cumpărătorii. Ambele grupuri se aflau aproape de ferestrele opuse, în lumină, dar mai ales destul de departe de ceilalți ca să poată discuta între ei și să vorbească cu mijlocitorul fără să fie auziți. Mijlocitorul se mișca în sus și în jos, făcând o neîncetată acțiune de mediere, venind cu propuneri, cu oferte, cu refuzuri, cu rectificări. La urma urmelor, după cum îi spune și numele, mijlocea. Și pe măsură ce obținea un mic rezultat, îndemna un grup să facă un mic pas spre celălalt. La final, dacă se încheia afacerea, vânzătorii și cumpărătorii se trezeau în centrul *mezza* și își dădeau mâna.

Eu ascultam fascinat aceste povești pe care mi le spuneau. În anii aceia am învățat să iubesc istoria și mai ales pe cea a Veneției.

De la fereastra care dădea spre Rio di San Girolamo puteam vedea dacă veneau puști care băteau mingea în piațeta de dincolo de podul de fier. Atunci, alergam jos, traversam podul și mă jucam cu ei.

— Odinioară, n-ai fi putut să faci liber așa ceva, mi-au spus odată.

Fiindcă dincolo de pod e Campo del Ghetto Novo.

Ghetoul Nou, spre deosebire de numele său, e primul loc european unde s-a hotărât că evreii aveau să trăiască separat de creștini. Cuvântul *ghetto,* înainte de edictul din 29 martie 1516, nu exista. Sau mai bine zis exista, dar, atât în forma sa *ghetto,* cât și *getto* însemna *turnătorie* în venețiană. Demult, adică, în locul acela, se ridicase Turnătoria Nouă.

Cine și-ar fi putut imagina că acel cuvânt, *ghetto,* avea să își schimbe semnificația, afirmându-se ca loc în care sunt îngrădiți evreii din Europa, în oricare alt oraș?

Nimeni. Și, cu siguranță, nu venețienii din vremea aceea.

Pe atunci, eu, în afară de minge, începeam să am și alt interes presant: fetele. Și era mai ales una care îmi plăcea foarte mult. Era o fată slăbuță, cu păr negru, puțin ondulat, și cu doi ochi mari, adânci, care mă făceau să roșesc în acele rare dăți când privirea mea îi întâlnea.

Nu știu cum se numea. Dar venea acolo, în Campo del Ghetto Novo. Ușa casei ei era sub arcadele unde odinioară se aflau casele de amanet.

Odată am văzut-o la o fereastră de la etajul patru care dădea spre Rio del Ghetto Novo. Am văzut-o că strângea rufele puse la uscat trăgând de o sfoară întinsă până la clădirea din față. Și în seara aceea, visând cu ochii deschiși, m-am gândit că ar fi fost foarte frumos dacă aș fi trăit în clădirea din față. M-am gândit că aș fi putut prinde cu un cârlig, de sfoara aceea, o scrisorică de amor. Iar fata aceea, a doua zi, ar fi găsit-o printre rufele ei. Mi-am imaginat că ne-am fi aplecat, întinzând brațele, în vârful picioarelor, până aproape să ne atingem. Fiindcă acele două clădiri erau cu adevărat apropiate.

Și totuși, mi-au povestit că fuseseră iremediabil despărțite, odată.

Și atunci, fără să renunț, mi-am imaginat ce s-ar fi întâmplat în vremurile acelea îndepărtate, în care ea ar fi fost închisă, și eu nu. Și am fost convins că m-aș fi făcut, din dragoste, evreu.

Firește, nu știam că pe vremea aceea un creștin care s-ar fi convertit la iudaism ar fi fost ars în piața publică, imediat, de Inchiziție. Nu știam nici că toate ferestrele care dădeau spre Rio del Ghetto Novo fuseseră zidite.

Cred însă că și dacă aș fi știut aș fi continuat să visez că aș fi reușit.

Acea emoție a rămas în mine întotdeauna. Nu avea nimic de a face cu idealurile de dreptate, de morală, de politică, de religie, de conștiință socială. Era pur și simplu dragoste. Dragostea aceea nevinovată și răscolitoare pe care e în stare să o simtă un adolescent.

Și într-un anume fel, după toți acești ani, aveam nevoie ca povestea aceea neîntâmplată vreodată în sfârșit să mi se întâmple.

Și mi-am imaginat că fetița aceea se numea Giuditta.

Și, ca atunci, această carte nu istorisește starea evreilor sau a creștinilor, ci istorisește, pur și simplu, povestea de dragoste dintre doi tineri, care nu cunoaște hotare, convenții, care nu poate fi îngrădită într-un țarc.

MULȚUMIRI

Vreau să-i mulțumesc editoarei mele, Iris Gehrmann, fiindcă m-a condus cu mână sigură în această aventură.

Și-i mulțumesc Carlei Vangelista care, ca de fiecare dată, mi-a dat sfaturi prețioase și un constant, vital și zilnic suport emoțional.

Sfârșit

virtual-project.eu